UĞUR MUMCU

Bağımsızlık Gülü

14

YAZILARI

um:ag
UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI YAYINLARI

UĞUR MUMCU
Bağımsızlık Gülü
14
YAZILARI
um:ag

um:ag Vakfı Yayınları: 45
Bütün Yazıları Dizisi: 14

BAĞIMSIZLIK GÜLÜ

UĞUR MUMCU

(2 Ocak-9 Haziran 1980 Yazıları)

Birinci Baskı: Mayıs 1997, Ankara, 3 000 adet.

ISBN 975 - 8084 - 44 - 5

Yayın Yönetmeni: Ali TARTANOĞLU
Kapak Tasarım: SOLARİS
Dizgi: um:ag
Baskı: DUMAT

um:ag UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI
Atatürk Bulvarı 125/6, Bakanlıklar, Ankara Tel: 0.312-417 47 62 - 417 77 20 Faks: 417 57 46

UĞUR MUMCU

BAĞIMSIZLIK GÜLÜ

um:ag

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ
Maskeler Aşağı 11
Bağımsızlık Gülü 13
Uyarı Mektubu 15
Terör ve Yasalar 17
Başka Nedenler 19
Disiplin Derken 21
Kadrolaşma 23
Zarar Görmeden 25
Bir Örnek 26
Amacı Ne? 28
Bu Çalkantıda 30
Yangın ve Mal 32
Diyalog 33
Erbakan ve Cemaati 35
Parti Memurları 37
Çare Değil 38
İstekleri Oldu 40
Kolay Atatürkçülük 42
Sıra Beklemek 44
Vurun Abalıya 46
Dr Sükan ve Altay 48
Üç Yargıç Daha 50
Tariş 52
Sakharov ve Bizimkiler 54
Çılgınlık, Cinnet, Sadizm 56
İhtikar 57
Hayvancılık ve Batı 59
Nurlu Ufuklar 61
Deniz Aydın 63
Bu Ne Öfke? 66
İpekçi'yi Anarken 67
Polisteki Atamalar 69
Bilinçleniyor 71
Ayrıcalık Yasası 73
Özel TV 74
Paranın İntikamı 76
Susmayalım 78

Avukat Güllüoğlu 80
Barolar Birliği 82
Hocanım İle Ord. Prof. Dr. 84
Ya Öbürü? 86
Taşıma Suyla 87
Kıratlıoğlu'na Uyarı 89
Kül Yutmayan Bakan 91
Silah Taşımak 93
Devrimci Eylem mi? 95
Adını Koyarak 97
İşte Sistem 99
Açık Duyuru 102
Adi Madenden Heykel 103
Bir de Bu Yol 105
Seydişehir'de Adalet 107
Kör Uçuş 109
Sonları Benzemesin 111
Tersine 113
Ajda Pekkan ve Hafız Burhan 114
Tepeden İnmeci 116
Cumhuriyete Saygı 118
Ayıp Oluyor 120
Kime ve Niçin? 122
Kim Olacak? 124
Geniş Açı 126
Vergiye Yergi 128
Yuvamızı Yapıyor 130
Konuk: Onuk 132
Alçakça 135
Denetleyenler 136
Lokal Anestezi 138
Mala Hücum 140
Suç İşliyor 142
Yeni Dizi 145
Siyasal Fizik 146
Geçmiş Olsun 148
Devlet Ödesin 150
Pazarlık 151
Başkası Yok mu? 155
Yersiz Konuk: Onuk 157
Kömür mü, Petrol mü? 161
Eksiklikleri Var 163

Cumhurbaşkanlığı Koşusu 165
Demirel'in Yazarı 167
Kartpostal 170
Yaz-Boz Tahtası ... 172
Güdümlü ... 174
Beşyüz Milyon T.L. 176
Ayrıcalıklı Katil 178
Evaltlık ... 180
Adayımız Dr. Bilgiç 182
Nasıl Birisi? 184
Batı Acısı ... 186
Göze Girdi ... 189
Boyundan Büyük ... 191
Sezgin'e Uyarı ... 193
Tazminat Derken 195
IMF Geliyor ... 198
Gerçek ve Gerçeksöz ... 200
Bir Küçük Nokta ... 202
Anahtar ve Çilingir ... 204
Lockheed ve ITT ... 206
Özel Vagonlu Bakan ... 208
Dünden Bugüne ... 209
Ne Yakışır Ama! ... 212
Merkez Bankası ... 214
Sağ Terör Yok ... 217
Şimdi Başladı ... 219
Kaşıkçı ... 220
Yanılmışız ... 221
Dışkapı'dan Çankaya'ya ... 223
Şelefyan'a Pasaport ... 225
Biraz Düşünsek ... 227
TRT Çocukluğu ... 229
Kaynağa Dönmek ... 231
Yol Geçen Hanı ... 233
Maraton ... 235
Kimin TRT'si? ... 238
Batı Kulübü ... 240
Oldubittilere Karşı ... 242
İmambayıldı ... 244
Tekzip Metni ... 246

Neyin Örneği? 248
Kıdem Tazminatı 250
Yasal Yoldan 252
Teröre Yardım 254
Kim Satıyor? 256
Uyanık Bekçilik 258
TİTO 261
Atatürkçülük Bu mu? 262
Devlet Var mı? 264
Kıratlıoğlu ve Telefonu 266
Arapça Din Eğitimi 267
Silah ve Fikir 269
İşkence 272
Sakıncalı Telefon 273
Kenetlenmek 276
Durum 279
Bir Özeleştiri 280
Gericiliğin Halkaları 282
Sen Sus 285
Kale Gibi 287
Son Saldırı 289
Nasıl Önleyecek? 291
Sonu Ne Olur? 293
Pazar Söyleşisi 295
Günü Gelir 298
Selam Olsun 300
Güzel Sektör 303
Gün Sazak 304
DEMAS 306
Silah Dergisi 309
Paranın Padişahlığı 311
İlk Koşul 313
Şüphe 314
Liberallerin Liberali 316
Aynı Namlu 318
Özeti Bu 319
Bu Kadarı Olmaz 321
CHP ve Diriliş 322
Kadayıf ve İmambayıldı 324

SUNUŞ

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye'nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana, araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile, inandığı tüm bu değerler uğruna yaşamını yitirdi.

Eşi Güldal Mumcu ile çocukları Özgür ve Özge; Uğur Mumcu'nun, bu kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tasnif edip araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak vb. amaçlarla **Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı**'nı Ekim 1994'te hukuken, Aralık 1995'te de fiilen yaşama geçirdiler.

um:ag, Uğur Mumcu'nun kitaplarını "Bütün Yapıtları" dizisi olarak kendi logosuyla yeniden yayımladı.

BÜTÜN YAZILARI ise, adından da anlaşılacağı gibi Mumcu'nun yazılarından oluşuyor.

Uğur Mumcu'nun 1962'den itibaren Kim, Ant, Türk Solu, Devrim, Ortam dergilerinde, Milliyet, Akşam, Yeni Ortam, Cumhuriyet gazetelerinde beş bin iki yüz kadar yazısı yayımlanmış.

Bu yazıların altı yüze yakını daha önce yayımlanan Suçlular ve Güçlüler, Bir Pulsuz Dilekçe, Tüfek İcad Oldu, Terörsüz Özgürlük, Devrimci ve Demokrat, Tarikat-Siyaset-Ticaret adlı kitaplarında yer almıştı. **BÜTÜN YAZILARI** dizisi, bir ayrım yapmadan hem bunları, hem de hiçbir kitapta ayrıca yer almamış, sadece yayınlandıkları gazete ve dergide kalmış öteki dört bin beş yüz yazıyı da kapsıyor. Yani beş bin iki yüz yazının tamamını... 1962-1971 arasında yayımlanan yazılarından oluşan ilk kitap, **"Katiller Demokrasisi, Hırsızlar Düzeni"** adıyla Şubat 1997'de yayımlandı.

um:ag için bu kaçınılmaz bir görevdi. Çünkü birincisi, katledilmesinde en büyük etken, düşünceleri ve dolayısıyla bu düşüncelerin yansıdığı yazıları idiyse, bütün yazılarının kitap halinde yeniden yayımlanması, cinayete karşı tek başına en büyük ve en anlamlı tavır olacaktı.

İkincisi, Türkiye'de yaşanan ve üzülerek, endişeyle izlediğimiz gelişmeler Uğur Mumcu'yu ve elbette yazılarını, çok önemli bir başvuru kaynağı haline getirdi. Başta meslektaşı gazeteciler olmak üzere araş-

tırmacılar için **Uğur Mumcu Yazıları** başlıbaşına, vazgeçilemez kaynak durumundalar.

Yazıların bütününden, otuz yılda bu ülkede nelerin değiştiğine ya da değişmediğine ilişkin, hüzün verici veya öfkelendirici sonuçlar çıkarılabilir.

Yazıların galiba asıl gösterdiği ise, Uğur Mumcu'nun derin hukuk bilgisi, hukuki düşünme yeteneği, ülkesini ve onun gerçeklerini kavrayıp sergilemekte gösterdiği olağanüstü ustalık ve isabet. Sistem, onu vahşice yok ederek, bu kadar gelişmiş yeteneklerin kendisi için fazla, hatta tehlikeli olduğunu göstermiş oldu.

Mumcu'nun bütün yazıları bir arada değerlendirdiğinde, 1962-71 ile 1974 sonrası olmak üzere iki farklı dönem görmek olası. Dizinin birinci kitabı olan Katiller Demokrasisi Hırsızlar Düzeni'nde, **birinci dönem yazıları** biraraya getirildi. Bu yazılar, Uğur Mumcu Yazıları'nın bir tür, **"içindekiler"**i, **"ana fikri"** 1974'ten katledilmesine kadar olan **ikinci dönem yazıları** ise bu "içindekiler"in açılımı, bu ana fikrin rakamlarla, tarihlerle, belgelerle somutlanması...

Yalnız "içindekiler"i koca bir kitap oluşturan bu dev "külliyat"ın oluşmasında emeği geçen, katkısı olan TBMM Kütüphane Müdürü Ali Rıza Cihan, Mesut Seven, Fatih Alpertan, Avni Kalkan, Bekir Tekkaya, Serkan Uzun, Şebnem Kocabıyık, Neş'e Tartanoğlu, Murat Kaya, Emrah Yücel ve DUMAT Matbaası emekçilerine teşekkür etmek, sadece bir incelik, bir "âdet yerini bulsun" değil, zorunlu ama içten bir görev. Sağolsunlar...

Çağlar boyunca daha iyi, daha güzel, daha aydınlık bir dünya dileyen insanlar, düşünceleri uğruna eziyet çektiler, öldürülmeyi göze aldılar, öldürüldüler. Yaşamını, bu yolda gözünü kırpmadan feda edebilecek insanlara gerek duyulmayan, ışıl ışıl ve güzel bir dünyanın, aydınların emeği ve çabası ile oluşacağına inanıyoruz.

Bu çabanın başarıya ulaşabilmesinin ilk koşulu, unutmamak!

Düşünenlerin öldürülmemesi, öldürülenlerin unutulmaması dileğiyle...

um:ag

MASKELER AŞAĞI!..

"Eisenhower Doktrini", ABD silahlı kuvvetlerinin "uluslararası komünizm sızmaları"na karşı başka ülkelere "müdahalesini" öngören bir saldırı kuramının adıdır. Afganistan'daki Sovyet askeri müdahalesini kınayanların Eisenhower Doktrini'ne kısaca göz atmalarını salık veririz.

Bu doktrine göre, "uluslararası komünizm sızması" bu ülkeler tarafından NATO ülkelerine karşı yapılmış, "dolaylı saldırı" sayılır ve ABD silahlı kuvvetleri bu "sızmayı" önlemek için "askeri müdahalede" bulunur!

Bir ülkede "Uluslararası Komünizm Sızması" olup olmadığına da o ülkenin işbirlikçi iktidarıyla Amerikan yetkilileri, CIA ve Pentagon karar verecektir. Saldırıya uğradığı ileri sürülen ülkenin NATO ülkesi olup olmamasının hiç önemi yoktur. Önemli olan ABD'nin o bölgelerdeki güvenliğinin tehlikeye girmesi, önemli olan "ABD nüfuz alanının" daralmasıdır.

1957 tarihli Eisenhower Doktri'ninin ilk uygulamasına aynı yıl içinde tanık olundu. Ürdün'de, Mısır Devlet Başkanı Nasır'a yakın bir politika izleyen Başbakan Nablusi, CIA güdümündeki Kral Hüseyin ile çatışarak görevinden ayrıldı; Başbakan Nablusi'ye bağlı Ürdün Genelkurmay Başkanı Suriye'ye sığındı. Ürdün krallığındaki Nasırcı politika Kral Hüseyin ve CIA tarafından "uluslararası komünizm sızması" olarak kabul edilince Amerikan altıncı filosu Akdenize doğru yol almaya başladı. Aynı yıl, Suriye de "uluslararası komünizmin pençesine düşmüş bir ülke" olarak kabul edildi.

O yılların Bayar'lı-Menderes'li iktidarı, tam bir uyduluk, tam bir teslimiyetçilik içinde, Eisenhower Doktri'ninin ve ABD kurmaylarının dümen suyunda, Mustafa Kemal milliyetçiliğini haraç mezat satmakla meşguldü. Türkiye, Ortadoğu'daki bu çalkantının içinde ABD buyruklarını beklerken Irak'ta ihtilal

patlak verdi. Irak ihtilalinden sonra Lübnan'da da karışıklıklar bekleniyordu. Ve bu noktada Eisenhower Doktrini işlerliğe konuverdi. Almanya'da üslerinden kalkan Amerikan askeri birlikleri, Adana'daki İncirlik üssüne indiler. İstanbul'da biraraya gelen Türk, İran ve Pakistan Devlet Başkanları Irak ihtilalini "uluslararası haydutluk olarak" ilan ettiler.

Bu noktada, Dışişleri Bakanımız Hayrettin Erkmen'in belleklerini tazelemek isteriz. Erkmen, 1960 ihtilalinden sonra Yassıada'da Yüksek Adalet Divanı önünde, Başbakan Menderes'in Irak ihtilalinden sonra Irak'a "askeri müdahale" planladığını söylemişti. Acaba şimdi kendisine başvursak, o günkü anılarını bugün bizlere aktarır mı dersiniz? Bugünün Dışişleri Bakanı'nın, komşu Irak'a Adnan Menderes'in ABD desteğinde bir "askeri müdahale" planladığını açıklaması ilginç olmaz mı?

Bu gibi konular, o günlerde Millet Meclisinde tartışılmıştı. Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen o günleri bize anlatır mı, anlatmaz mı bilemeyiz ama isterseniz o günlerde Demokrat Parti hükümetinin bakış açısını ve tutumunu, DP Hükümeti Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun ağzından dinleyelim. Şöyle konuşmuş Zorlu:

- Bağımsız iki küçük devlet, dolaylı bir saldırı karşısındadırlar. Sınırlarından sivil kıyafete bürünmüş askerler, silahlar sokulmaktadır. Yabancı radyolar, devamlı halkı devlet adamlarını öldürmeye teşvik etmektedirler. Bu devletler bütün darbelere rağmen, ayakta kalma olanağını bulabilen meşru hükümetlere, yardım isteğinde bulunuyorlar. Bu yardım yapılacak mı, yapılmayacak mı? Bütün dünyanın kafasındaki sorun budur. Hatta daha açığı, bu yardım yapılmayacak mı? Bu durum karşısında kaygı ile bekleniyor, bu yardım isteği karşılanacak mı?..

Menderes'in Dışişleri Bakanı Zorlu, bu soruları sorduktan sonra, bakınız, ABD'nin askeri müdahalesini nasıl savunuyor:

Müttefikimiz Birleşik Amerika, mertçe bir davranışla, dünya çapında sorumluluğunu, yükümlülüğünü kavramış bir celadetle derhal harekete geçiyor ve böylece bizim inancımız, yani küçük devletlerin bağımsızlığına ve güvenliğine ve onların her ne biçimde olursa olsun, kışkırtmalar, dolaylı saldırılar karşısında savunulacağına dair inancımız, bir anda en üst noktasını buluyor. Bu davranış karşısında Türkiye'ye düşen ödev ne idi? Elbette ki, bu civanmerdane hareketi ve belki bizim de teşvik ettiğimiz bu civanmerdane hareketi desteklemekti...

Konuşmanın tam bu yerinde Zorlu, bir CHP milletvekiline şu sözlerle sataşıyor:

Gülme! Bizim ödevimiz, Amerika'yı küçük devletlerin yardımına gitmeye teşvik etmektir. Sen gülüyorsun, bu hareketinle vatana ihanet ediyorsun...

Yıllarca Pentagon generallerinin buyruğunda uyduluk, NATO doğrultusunda teslimiyetçilik bayrağını sallayarak ABD'nin askeri müdahalelerini destekleyenlerin maskelerini indirmek için bu örnekler yeter de artar bile...

(Cumhuriyet, 2 Ocak 1980)

BAĞIMSIZLIK GÜLÜ

Çağımızın tanık olduğu olaylar, yerleşik inançları, kuramları ve kavramları sarsıyor. Olaylar öylesine gelişiyor ki, kitaplar yazıldığı anda eskiyor, kuramlar olayları izleyemiyor. Kavramların cilaları dökülüyor, özleri başka niteliklere dönüşüyor.

Çağımızın bu şaşırtıcı ve çok yönlü gerçekleri, kuramsal yapıların dar çerçevelerini zorlayarak yeni bir sürece kapılar açıyor.

Bu gerçeği ve bu süreci, yeni gerçeklerin "diyalektik" gelişimi ve yirminci yüzyılın birikimi ile yoğunlaşan "tezlerle" nitelikleri henüz yeterince tanınmayan bir "antitez"e ulaşması biçiminde görmemiz gerekmiyor mu?

Bilimsel öğretilerin bağnaz yorumları, her zaman gerçeği bir elle kavramanın kolaylığını seçer; ama o gerçekler, her zaman, daha kaba, daha yalın olarak orta yerdedir. Sözgelişi, şu son yıllarda yaşanan Vietnam-Kamboçya ve Çin Halk Cumhuriyeti-Vietnam savaşları "proletarya enternasyonalizmi" üzerine yazılan kitapların ve oluşturulan kuramların bir anda yerle bir olduğu anlamına gelmiyor mu?

Kapitalist ve sosyalist dünya devleri arasındaki kapışma, zaman zaman uzlaşarak, zaman zaman da kendi aralarında sınırları çizilen bir "nüfuz bölgesi" paylaşması olmaktan öteye, bir başka anlam taşıyor mu? Ya da bu evrensel kapışmanın amaç ve yöntemleri, bu "nüfuz kavgası" içinde eriyip gitmiyor mu? Kaba gerçek bu değil mi?

"Uluslararası komünizme karşı" başka ülkelere "müdahale hakkı" doğduğuna inanan kapitalist dev ABD ile Macaristan'da, Çekoslovakya'da, son olarak Afganistan'da "kapitalist sızmalara karşı" askeri birliklerini eyleme geçiriveren sosyalist dev Sovyetler Birliği'nin bu davranışları arasında, ideolojik yaklaşımlar dışında, ne fark kalmıştır? İşgal ordusunun üniforması mı, tankların, uçakların markaları mı? Evet ne fark kalmıştır? Fark nedir?

Çağımızın gerçeği "proletarya enternasyonalizmi"nin, Çin Halk Cumhuriyeti ile Sovyetler Birliği çatışmasında, bunların siyasal ve ideolojik kökenlerinde, Vietnam-Kamboçya ve Çin Halk Cumhuriyeti-Vietnam savaşlarının kanlı serüvenlerinde, en azından kendi özüne yabancılaştığını söylemek, bilmem bir ideolojik "sapma" mı olur?

"Quisling", yalnızca İkinci Dünya Savaşı'nda Hitler ordularıyla işbirliği yaparak ülkesini işgal ettiren Norveç Başbakanının adı değildir! "Quisling", İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yabancılarla işbirliği yapan bütün siyaset adamlarının ortak adı olmuştur. Bir kez işgal ortamı yaratılmışsa, artık o ülkelerde "Quislingler" çıkar, çıkmazsa bile yaratılır. Quisling'in milliyetçisi, sosyalisti olmaz. İşgalci her zaman işgalci, işbirlikçi her zaman işbirlikçi, Quisling, her zaman Quisling'tir...

Sovyet ordularının Afganistan işgalini, "proletarya enternasyonalizmi" kavramı içinde yorumlamanın olanağı yoktur; bu işgal, olsa olsa, "uluslararası komünizm sızmaları" gerekçesine dayatılarak türetilmiş "Eisenhower doktrini"ne çok benzeyen, "kapitalist sızmalara karşı askeri müdahale" demek olan "Brejnev doktrini" ile açıklanabilir.

Çevremizde yaşanan bu "dram"ın ülkemiz ilerici aydınları arasında yeni tartışmalara yol açması kaçınılmazdır. Bu tartışma eğer "her ülkede sosyalizm, dış destek olmaksızın, bağımsız olarak gelişir" yargısını değişmez bir doğrultu olarak belirlerse, bundan ülkemizin emekçi sınıf ve tabakaları kazançlı çıkacaktır.

Geçmişinde "emperyalizme ve kapitalizme karşı" verilmiş bir "Ulusal Kurtuluş Savaşı" bulunan ülkemiz ve halkımız, bu bağımsızlığın doğal ve tartışma kabul etmez mirasçılarıdır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, "emperyalist Batı"nın elimizden "cebren ve hile ile" koparıp aldığı ulusal bağımsızlığımızın tek güvencesi, Türk halkının emekçi sınıf ve tabakaların öncülüğünde vereceği devrimci savaşımda aranmalıdır.

Türk sosyalizmi bundan sonra serpilip, büyüyecekse ancak bu topraktan kaynaklanan bir "bağımsızlık "gülü" gibi, bir "yediveren gülü" gibi, gelişip boy atacaktır...

(Cumhuriyet, 3 Ocak 1980)

UYARI MEKTUBU

Çok partili yaşama adımımızı attığımız tarih olarak kabul edilen 1950 yılından bu yana, bir ihtilal, üç ihtilal girişimi yaşadık. 27 Mayıs 1960 İhtilali, bunun arkasından 22 Şubat ve 21 Mayıs ihtilal girişimlerine tanık olundu..

21 Mayıs 1961 ihtilal girişiminden sekiz yıl sonra 9 Mart ihtilal girişimi, bunun hemen ertesinde de 9 Mart kalkışmasına karşı bir eylem olarak 12 Mart Muhtırası ile karşılaşıldı.

1950 yılından bu yana tam sekiz kez sıkıyönetim ilan edildi. Otuz yıllık çok partili hayatımız, bir ihtilal, üç ihtilal girişimi ve sekiz sıkıyönetim ile birlikte gelişip, bugünkü aşamasına ulaştı.

Demek oluyor ki, ortalama her on yılda bir, Anayasal düzen, bu çalkantılar içinde askıya alınıyor! Her on yılda bir demokrasiye "nokta" olmasa da bir "noktalı virgül" konuluyor. Demokrasimizin, çok partili yaşamımızın, Anayasal düzenimizin işleyiş süreci, demek ki böyle...

Genelkurmay Başkanı ile üç Kuvvet Komutanı ve Jandarma Genel Komutanı'nın kaygı ve önerilerini içeren son uyarı mektubunu bu süreç içinde yeni bir aşama olarak görmek, sanırız doğru bir gözlem olacaktır.

Bu uyarı mektubu acaba kimin adresine postalanmıştır? Şimdi herkes bu soruyu soruyor.

Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Genelkurmay Başkanı ve Komutanlar'ca imzalanan uyarı mektubunu, CHP ve AP Genel Başkanları'na iletmiştir. Sayın Korutürk bu mektubu iletirken, iki büyük siyasi parti liderine herhangi bir "telkin" yapmaktan ısrarla kaçınmıştır.

Parlamentoda temsilcisi bulunan öteki siyasal partilerin genel başkanları bu arada MSP Genel Başkanı Erbakan ile MHP Genel Başkanı Türkeş, bu uyarı mektubunu, sıradan yurttaşlar gibi, Türkiye radyolarından dinlemişlerdir. Uyarı mektubunda

yer alan "şeriat düzeni davetçileri" ile "her türlü faşizmi getirmek isteyenler" tanımlarının MSP ve MHP ile ilgili olduğu açıkça belli olmaktadır.

Uyarı mektubu, parlamentonun yeni bir sürece girmesini, bu süreç içinde MHP ve MSP'ye yer verilmemesini isterken, bir CHP-AP işbirliğini de zorlar görünmektedir. Bu işbirliği, bir CHP-AP ortaklığı olmayabilir. Herhalde istenen, bunun da dışında, birbirlerine destek biçiminde belirecek geniş bir işbirliğidir.

AP, uyarı mektubunu daha dar açıdan yorumlamak eğilimindedir. Demirel'e göre, bu uyarının amacı, parlamentoda sıra bekleyen terörle ilgili yasaların bir an önce çıkmasını sağlamaktır.

Sayın Genelkurmay Başkanı ve Komutanlar'ın uyarı mektuplarında yalnızca bu konuyu amaçlamadıklarını sanmıyoruz. Gerçi uyarı, bu yasaların çıkmasını da içermektedir. Ancak, uyarıyı bu denli basitleştirmek, böylesine siyasal sonuçlar doğuracak bir davranışı çok dar açıdan yorumlamak olur. Uyarı, Türk siyasal yaşamının yarını ile ilgilidir ve bu gelecekte, açıkça CHP-AP işbirliği önermekte, öteki Anayasal kuruluşların da bu işbirliğini desteklemelerini istemektedir.

Otuz yıllık çok partili siyaset deneyinde bir ihtilal, üç ihtilal girişimi, sonuncusuyla beraber iki "Silahlı Kuvvetler Muhtırası" ve sekiz sıkıyönetim yaşanmış bulunan bir ülkede, sorunlara çok daha başka açıdan bakmak gerekmektedir.

12 Mart dönemi Anayasa maddelerinin hemen hemen yarısını değiştirmekle işe başladı, bunun arkasından bazı yasalar da değişti. Eğer Anayasa değişiklikleri çare olsaydı, eğer yasa değişiklikleriyle terör önlenseydi, bu değişikliklerden sonra, bu kanlı serüvenlere sürüklenmiş olur muyduk?

Öyleyse, olaylara, gelişmelere çok değişik açılardan bakmak ve toplumu derinden sarsan olayların kökenine, eski ve alışılmış reçetelerin dışında başka reçeteler ve başka ilaçlar bularak eğilmek kaçınılmaz bir zorunluluk olmuştur.

Büyük sancıları, ağrı kesici ilaçların aldatıcı ve geçici etkileriyle gidermeye çalışmak, sancıları kesip atmaz, belki daha büyük sancılara yol açar...

(Cumhuriyet, 4 Ocak 1980)

TERÖR VE YASALAR

"Önlem paketi" Millet Meclisi'nde görüşülüyor. Birçok insan sanıyor ki, bu "önlem paketi" çıkarsa, terör önlenecektir. Buna karşılık, "Terörün gündemde bulunan dernekler yasasıyla, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasıyla, devlet memurları yasasıyla ne ilgisi var" diye soranlar, Demirel ve yandaşlarınca, "Siz terörün devamını mı istiyorsunuz" yollu demagojileriyle karşılaşıyorlar.

Terör silahla yapılır. Silahla ilgili ceza taşıyan hükümler, Ceza Yasası ile Ateşli Silahlar Yasası'nda bulunur. Ateşli silahlar ile ilgili yasanın bazı hükümleri geçen yıl değiştirilmiş ve silah taşıyan, bulunduran ve ticaretini yapanlarla ilgili ceza yaptırımları bir ölçüde artırılmıştır.

Ceza Yasamızda terörist eylemlerle, bölücülükle ilgili, anarşizmle ilgili ağır yaptırımlar yok mudur? Fazlasıyla vardır! Öyleyse "ille de önlem paketi" diye diretmenin anlamı nedir?

Bölücülükle ilgili madde mi arıyorsunuz? İşte Ceza Yasamızın 125'inci maddesi... 125'inci madde aynen şöyle:

Devlet topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymaya veya devletin istiklalini tenkise veya birliğini bozmaya veya devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf bir fiil işleyen kimse ölüm cezası ile cezalandırılır...

Ölümden öteye köy olmadığı gibi, bölücülükle ilgili ölümden öteye bir ceza, bir yaptırım öngörecek herhangi bir yasa maddesi de söz konusu olamaz. Amaç, ülke topraklarının bir kısmını devlet yönetiminden ayırıp, bu topraklar üzerinde bir başka devlet kurmak isteyen ayırımcı güçlerle savaşmak ise, bunun için yasa değişikliklerine hiç gerek yoktur. Ceza Yasamız bu konuda en ağır cezayı getirmiştir.

Anayasal düzene karşı "proletarya diktatörlüğü" kurmak için örgüt oluşturanlar mı var?.. Bunun için ünlü 141'inci madde kapı gibi duruyor. Hem de ceza hukukunun en ilkel kurallarına karşın duruyor. Antidemokratik niteliği ile duruyor 141'inci maddenin öngördüğü ceza sekiz yıldan başlıyor, ölüm cezasına kadar uzanıyor...

Diyelim ki, cezalandırılmak istenen anarşist örgütler ve eylemlerdir. 141'inci maddenin bir başka fıkrası, açıkça "Devletin

siyasi ve hukuki nizamlarını topyekün yok etmek gayesini güden" örgütleri kuranları sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırıyor. Buradan da anlaşılıyor ki, ceza yasamızda "anarşizm" ile ilgili yeterli hükümler de bulunmaktadır.

Komünizm propagandası yapanlarla ilgili 142'nci maddenin hemen yanıbaşında, devletin temellerini dinsel kurallara göre değiştirmek isteyenlerle ilgili 163'üncü madde de orta yerde duruyor. Böyle bir amaçla örgüt oluşturulursa, bu suçun cezası iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezasıdır.

Ceza Yasamızda faşist örgütlenmeleri yasaklayan fıkralar da vardır. 141'inci maddenin 3'üncü fıkrası, "amacı cumhuriyetçiliğe ve demokrasi prensiplerine aykırı" örgütlenmeleri cezalandırmaktadır.

Anayasa'yı silah zoruyla değiştirmek isteyenlere Ceza Yasası'nın 146'ncı maddesinin biçtiği ceza ölüm cezasıdır. Yasanın 149'uncu maddesi, "Türkiye ahalisini birbiri aleyhine silahlandıranlar" ile ilgili olarak yirmi yıldan ölüm cezasına kadar uzayan yaptırımlar öngörülmüştür.

150'nci madde, "bir fesat heyetine, maksadını icra için silah, cephane, bıçak ve bomba" sokanları cezalandıracak yaptırımlar içermektedir. Aynı yasanın 168'inci maddesi, siyasal amaçlarla silahlı çete kuranları, on yıldan aşağı olmamak koşuluyla cezaya çarptırmaktadır.

Bunların da ötesinde, adam öldürme eyleminin yaptırımı ölüm cezasıdır...

Bu yasa maddeleri gözümüzün önünde dururken, "Terörün önlenmesi için dernekler yasasını, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasını değiştirelim" diye düşünmek biraz garip olmuyor mu? Hangi silahlı örgüt dernekler yasasına göre kurulup, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasası uyarınca gösteri yürüyüşü yapıyor, diye sorsak ne derler acaba?

Bunların adı üzerlerinde: "Yasadışı!" Yasa da bunlara en ağır cezaları öngörüyor. Terörü mü önleyeceksin, işte maddeler; bölücülüğü mü, işte yasa maddesi; faşizmi mi, şeriatçılığı mı, işte, işte yasalar!.. Terörü önlemenin "yasal önlem işi" olmadığını anlamak için, demek ki daha çok bekleyeceğiz. Çünkü yasaları değiştirmek, kafaları değiştirmekten daha kolay görülmektedir!..

(Cumhuriyet, 5 Ocak 1980)

BAŞKA NEDENLER...

Başbakan Demirel, Genelkurmay Başkanı Evren ile yaptığı beklenmedik görüşmeden sonra, "uyarı mektubunun hükümet ile uzaktan yakından ilişkisi olmadığını" açıklamıştır!

Sayın Evren, bu konuda Demirel'e bir güvence mi vermiştir, yoksa Demirel, kendiliğinden uyarı mektubunun amacını saptırmak için böyle mi konuşmuştur, bunu bu aşamada anlamaya olanak yoktur. Ancak, uyarı mektubunun gerek içeriği, gerekse mektubun verilişinde izlenen yol, Demirel'in bu açıklamasına pek hak verecek nitelikte değildir.

Genelkurmay Başkanı ve dört komutanın imzaladıkları uyarı mektubu, yalnızca "önlem paketi" için verilmiş olsaydı, bu istek hiç şüphesiz, bu gibi konuların tartışma yeri olan Milli Güvenlik Kurulu'nda görüşülürdü.

"Uyarı mektubu" hükümeti aşarak, Cumhurbaşkanı'na iletilmekte ve mektup yalnızca iki büyük siyasal parti liderine verilmektedir. Bu da mektuba ayrı bir önem ve nitelik kazandırmaktadır.

Kaldı ki, uyarı mektubu, "şeriat düzeni davetçileri" ve "her türlü faşizmi getirmek isteyenler" tanımlarıyla, bugünkü hükümeti destekleyen MSP ve MHP'yi de açıkça suçlamaktadır.

Mektup yalnızca "yasal önlemler" ile ilgili olsaydı, Ortadoğu'daki sıcak savaş olasılığından, siyasal partiler arasındaki kısır çekişmelerden ve de "iktidar olan siyasi partilerin bütün devlet kademelerini kendi siyasi görüşleri doğrultusunda hareket edecek kişilerle doldurmasından" hiç söz edilmezdi. Uyarı mektubunda, "iktidar olan siyasi partiler" dendiğine göre, "Mektubun, hükümetle uzaktan yakından bir ilişkisi yoktur" gibisinden yorumlara girişmek pek inandırıcı gelmemektedir.

Uyarı mektubu, gerçi bu yasaların çıkmasını zorlamaktadır. Ancak amaç, bunun çok ötesinde, CHP ve AP arasında karşılıklı anlayış ve destek özlemlerini dile getirmektir.

"Uyarı mektubu hükümete verilmiştir" ya da "Hayır efendim, muhalefete karşı verilmiştir" gibi saptırmalar kime ne yarar sağlayacaktır? Eğer uyarı mektubu CHP'ye verilmiş ise çok geç, hükümete verilmiş ise çok erkendir! Öyleyse, olaya bir başka gözle bakmak gerekecektir.

Acaba diyoruz, bu uyarı mektubu, Silahlı Kuvvetler emir-komuta zinciri dışında oluşan bir "müdahale" eğilimine karşı olayları yatıştırmak ve denge sağlamak için mi verilmiştir?.

Böyle bir kuşkunun yer etmesinin nedeni, 12 Mart Muhtırası öncesi Silahlı Kuvvetler'imizde varlığını duyuran müdahale eğilimleridir Bilindiği gibi, 9 Mart ihtilal girişimi, 12 Mart Muhtırası ile bastırılmış ve muhtıranın verilişinden üç gün sonra iki tümgeneral, bir iki tuğgeneral, bir tuğamiral ve dokuz albay "disiplinsizlik" nedeniyle emekliye sevk edilmişlerdi.

Sayın Evren'in yılbaşı demecinde, ülkemizin, tarihinin en büyük bunalımını yaşadığı, petrol ve teknoloji üretemediği belirtilirken, bir de "disiplinsizlik" olayına değinilmektedir.

Bu kuşkularımız belki yersizdir. ancak Genelkurmay Başkanı ve dört orgenerali böyle mektup yazmaya zorlayıcı "olağanüstü" nedenlerin kökeninde çeşitli olasılıkların bulunabileceğini söylemenin şaşırtıcı bir yanı olmaması gerekir.

Otuz yıllık geçmişi olan çok partili yaşamımızda, bir ihtilal. üç ihtilal girişimi, iki muhtıra, sekiz sıkıyönetim geçirmiş, on yıl gibi kısa bir dönemde bir Başbakan, bir Maliye Bakanı, bir Dışişleri Bakanı, bir Harp Okulu Komutanı Kurmay Albay, bir binbaşı ve üç üniversite öğrencisini ipe çekmiş, sokaklara iki yılda iki bin kanlı kefen sermiş bir ülkede, hiç beklenmedik olaylara ve olasılıklara karşı uyanık olmak gerekir.

"Afganistan ve İran olaylarından sonra Ortadoğu'da oluşan yeni dengelerde Türkiye'ye nasıl bir ağırlık tanınacaktır" sorusu son gelişmelerle iç içedir.

Yaşanan olayları ve bu olaylardan kaynaklanan uyarı mektubunu, söz gelişi, gündemdeki bir dernekler yasasına bağlamak, pek yanlış ve kısır bir anlayış olmaz mı?

Gerçi Demirel, 12 Mart döneminde zeytinyağ gibi su üstünde kalmasını becermiştir, ama bu kez kazın ayağı hiç böyle görünmüyor "Neden" derseniz, "çünkü" deriz, 1971'lerin Türkiye'si ile 80'lerin Türkiye'si, 71'lerin dünyası ile 80'lerin dünyası aynı değildir.

(Cumhuriyet, 6 Ocak 1980)

DİSİPLİN DERKEN...

"Önlem paketi" terörü önleyecek hükümler getiriyor mu, getirmiyor mu? Bence getirmiyor! Terör ile bölücülük ile ve her türlü siyasal suç ile ilgili yaptırımlar ceza yasamızda fazlasıyla var. Geçen yıl, silah bulundurmak, taşımak ve ticaretini yapmakla ilgili yaptırımlar da artırıldığına göre, geriye yargılama usulünde ivedilik sağlayıcı hükümlerin değiştirilmesi kalıyor; o da bu paket içinde yok!.

Bu önlem paketinin amacı terörü önlemek değil CHP'yi bölmektir. Önlem paketi, CHP ağırlıklı hükümet döneminde hazırlanmıştır. Demirel'in "taktiği" de bu noktadan kaynaklanmaktadır. Demirel şunu da biliyor.

Bu tasarılar CHP gruplarından geçmemiştir. "Şimdi" diyor, "Bu tasarılara sahip çıkarsam, CHP ağzını açamaz. Böylece parti yönetimi ile bu tasarılara karşı çıkacak milletvekillerini birbirine düşürürüm." İstediği de oluyor.

CHP yönetimi başlangıçta bu oyunu sezdi ve tasarıları partililerden oluşan bir kurula inceletti. Bu komisyon, CHP ağırlıklı hükümetçe hazırlanan tasarılarda Anayasa'ya aykırı bazı hükümler saptadı. Genelkurmay Başkanı ve Komutanlarca verilen "uyarı mektubu"nun kamuoyuna açıklandığı gün bu komisyon raporu CHP gruplarınca ele alındı ve oylanarak kabul edildi. Tartışma bu noktadan sonra başladı.

Ertesi gün "önlem paketi", Millet Meclisi'nde görüşülecekti. CHP grupları "bağlayıcı" karar almıştı. Tasarılar, CHP gruplarından çıktığı biçimiyle benimsenecekti. Fakat nedense CHP milletvekillerinin bir kısmı oylamada hazır bulunmuyordu.

Eğer CHP Millet Meclisi Grubu bütün kadrosuyla görüşmelerde hazır bulunsaydı, tasarılar CHP grubunun kabul ettiği biçimde çıkacak, MC partileri azınlıkta kalacaklardı. 176 kişilik bir "disiplinli" parti için, böylesine önemli oylamalarda milletvekillerini Millet Meclisi'ne getirmemiş ya da getirememiş olmak bağışlanacak bir kusur değildir. Bu konuda ya gelmeyen CHP milletvekillerinin olağanüstü sorumsuzluğu söz konusudur ya da CHP Millet Meclisi Grup Yönetimi bu konuda üzerine düşen görevi yapmamıştır! "Parti disiplini" öncelikle kendi gruplarınca oylanan ve benimsenen tasarıların çıkmasını sağlamakta kullanılmalıdır.

Tutanaklara bakıyoruz, AP, MHP ve MSP milletvekillerinin 176'sı tasarılara "kabul", 156 CHP'li "red" oyu kullanmaktadır. Sayıları 50'ye varan CHP milletvekili oylamaya katılmamıştır.

3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Yasası'na eklenen maddeler oylanırken durum buydu. Cephe partileri 176, CHP 156 kişi ile hazırdı ve CHP grubu polis dernekleriyle ilgili ek 8'inci maddenin "anayasal ilkeler açısından çok sakıncalı" biçimde düzenlendiğini" ileri süren kendi komisyon raporunu benimsemişti; bu yüzden Anayasa'ya aykırı olduğuna inandığı bir tasarıya var gücüyle karşı çıkması doğaldı.

11 CHP milletvekili, CHP grubunun "anayasal ilkeler açısından çok sakıncalı" bulduğu ve ayrıca CHP hükümetinin hazırladığı ilk tasarıda bile bulunmayan ve de tasarıya Millet Meclisi Komisyonu'nca eklenen maddelerin yasalaşmasını önlemek için yoklama isteminde bulunmuştur. Suçları budur!

Peki ya oylamada bulunmayan 50 kadar CHP milletvekili?!.. 11 milletvekili için hemen akla gelen "disiplin", bu 50 milletvekili için hiç anımsanmamıştır. Muhalif milletvekilleri, "anayasal ilkeler açısından çok sakıncalı" bulunan bir tasarının çıkması için, "Canım red oyu verin, olmazsa hiç ağzınızı açmayın" diye bir "disipline" zorlanamazlar. Böylesine önemli konularda Anayasa saygısı, yapay disiplin özlemlerinin çok üzerindedir. Kaldı ki, Millet Meclisi'nde oylama istemek bir disiplinsizlik değildir. Kaldı ki bu 11 milletvekili, kendi gruplarından geçen tasarıların çıkması için "parti disiplini"ne uyarak oy kullanmışlardır.Öyleyse?..

Demirel, "önlem paketi" aracılığı ile CHP gruplarını bölmek istiyorsa bu aşamada çok duyarlı davranmak gerekiyor. Bu aşamada duyarlı ve hoşgörülü davranmak görevi de parti yönetimine, grup yönetimlerine düşüyor.

Yanlış mı anımsıyorum, bilmiyorum. Vergi yasaları görüşülürken, bazı milletvekilleri gazetelere demeç vererek oylamalarda bulunmayacaklarını açıklamışlardı. Bu "disiplin" anlayışı onlara da uygulanmış mıydı o günlerde? CHP, Demirel'in taktiğini boşa çıkarmak istiyorsa, parti içinde ilişkileri yumuşak tutmak zorundadır.

Bak, eloğlu böyle yanılgılara düşüyor mu hiç?.. gelen MC partileri azınlıkta kalacaklardı..

(Cumhuriyet, 7 Ocak 1980)

KADROLAŞMA

Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları ile Jandarma Genel Komutanı'nın imzaladıkları "uyarı mektubu", siyasal partilerin devlet bürokrasisindeki "kadrolaşma" eğilimlerine dikkati çekerek şu sözlere yer vermektedir:

İktidar olan siyasi partilerin bütün devlet kademelerini kendi siyasal görüşleri doğrultusunda hareket edecek kişilerle doldurması...

Hükümet güvenoyu alır almaz, önce 67 ilin valisini, sonra bu illerin emniyet müdürlerini, son günlerde de emniyet amirlerini ve karakol komiserlerini bir çırpıda değiştirivermiştir Bu atama ve değiştirme işlemlerinin bir bölümü, Sayın Cumhurbaşkanı'mızın onayı ile gerçekleşmiştir.

Bu arada çok ilginç olaylara da rastlanmıştır. Örneğin. Sayın Cumhurbaşkanı, İstanbul Valisi Orhan Erbuğ ve Emniyet Müdürü Hayri Kozakçıoğlu'nu ziyaret ettikten sonra, Vali ve Emniyet Müdürü'nü "başarılı çalışmalarından ötürü" kutlamış, ancak aynı gün bu Vali ve Emniyet Müdürü'nü görevlerinden alan kararnameyi de onaylamıştır!..

Şimdi bu Vali ve Emniyet Müdürü, haklarındaki işlemin iptali için Danıştay'a başvurup, "Bizim başarılı çalışmalar yaptığımızı Sayın Cumhurbaşkanımız saptayıp, kamuoyuna açıklama nezaketinde bile bulundular" diye dilekçe yazsalar, bilmem, İçişleri Bakanlığı avukatları buna nasıl inandırıcı ve hukuksal ağırlıklı bir yanıt bulacaklardır!

Sayın Korutürk, bu tür kararnameleri imzalarken belki yüreklerine taş basıyorlardır. Fakat herhalde yaşadığımız bu olağanüstü dönemin çalkantıları içinde, Demirel'e sömürülecek bir konu vermemek amacıyla, bu tür kararnamelere imza atmak zorunda kalmaktadırlar. Bunun da kendileri için büyük üzüntü kaynağı olduğuna inanıyoruz.

Sayın Komutanlar, "İktidar olan siyasal partiler bütün devlet kademelerini kendi siyasal görüşleri doğrultusunda hareket edecek kişilerle dolduruyorlar" derlerken, bu eleştirinin bir kısmı, hiç şüphesiz, hükümetin hazırladığı kararnameleri onaylayan Sayın Korutürk'e de yönelmiştir. Ancak Sayın Korutürk, herkesçe bilinen sağduyusu ve olgunluğu ile bu açık eleştiriyi, yaşadığımız olağanüstü dönemin kaçınılmaz sonuçlarından biri olduğunu görerek, hoşgörü ile karşılamışlardır

Demirel hükümetinin, komutanların deyişi ile "Devlet kademelerini kendi siyasal görüşleri doğrultusunda hareket edecek kişilerle doldurması", valilerden, emniyet müdürlerine, emniyet müdürlerinden, emniyet amirlerine, amirlerden komiserlere ve karakol polisine kadar uzanmaktadır.

Bu kadrolaşmanın sıkıyönetim hizmetlerini aksatması doğaldır. Çünkü sıkıyönetim, yasa gereği, kolluk kuvvetleri ile işbirliği yapar. Bu nedenle sıkıyönetim bölgeleri içinde Emniyet Müdürlükleri'nde görev yapan, emniyet müdürü, amiri, komiseri ve polisleri doğrudan doğruya Sıkıyönetim Komutanlı'ğının emir ve komutasına girerler. Bu görevliler, sıkıyönetim süresince istifa edemezler, emekliliklerini isteyemezler ve başka görevlere atanamazlar. Bütün bunlar için sıkıyönetim komutanının izni gereklidir.

Sıkıyönetim Yasası'nın 2'nci maddesi bu konudaki yasal durumu şu açıklıkla dile getirmektedir:

- Sıkıyönetim komutanlığı emrine atanan ve görev alan bilcümle personelin, sıkıyönetim süresince sıkıyönetim komutanının izni olmadıkça, istifa ve emeklilik işlemleri yürütülemez ve başka görevlere atanması yapılamaz...

Demirel hükümeti, Sayın Korutürk'ün olağanüstü duyarlığından yararlanarak 67 ilin valisini bir gecede değiştirivermiştir. Vali atamalarını, Sayın Komutanlar'ın "Devlet kademeleri, siyasal iktidarın kendi doğrultusunda hizmet edecek kişilerle dolduruluyor" yolundaki eleştirilerinin dışında tutmaya herhalde olanak yoktur.

Son günlerde, özellikle Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde gerçekleştirilen atama ve yer değiştirme işlemleri kaygı verici boyutlara ulaşmıştır. Atama ve yer değiştirmeleri, sıkıyönetim komutanının açık iznine bağlı bulunması gereken emniyet amirleri, başkomiser ve polisler değiştirilmekte, yerleri hükümeti destekleyen partilerin siyasal görüşleri doğrultusunda hareket edecek kişilerce doldurulmaktadır.

Görevlerinden alınanlar arasında, ülkücü teröristleri olduğu kadar, solculuk adına terörist eylemlere başvuranları yakalayan güvenlik görevlileri de bulunmaktadır.

Böylesi kadrolaşmaların sıkıyönetim hizmetlerini nasıl aksatacağını anlatmaya bilmem gerek var mıdır?

(Cumhuriyet, 8 Ocak 1980)

ZARAR GÖRMEDEN...

Otuz yıllık çok partili yaşamımız, ortalama her on yılda bir duraklamaya uğruyor. Bu dönem içinde bir askeri ihtilal, üç başarısız ihtilal girişimi ve iki "muhtıra" yaşanıyor. Yine bu dönemde, bir başbakan, iki bakan, bir kurmay albay, bir binbaşı ve üç üniversite öğrencisi ipe çekiliyor ve bu dönem içinde ilan edilen sekiz sıkıyönetim ile her üç buçuk yıla bir sıkıyönetim düşüyor!

Çok partili yaşamımızın kısa ve acı özeti, ne yapalım ki, böyledir!

Bu çalkantı içinde toplumun birçok sağlam kurumu yara alıyor; zedeleniyor. Toplumda kırgınlıklar, küskünlükler ve bu kırgınlık ve de küskünlüğün yo laçtığı düşmanlıklar yaşanıyor.

27 Mayıs 1960 ihtilalinden sonra Silahlı Kuvvetler içinde başgösteren çalkantılar; önce kitle halinde emekliliklerle, sonra da 22 Şubat ve 21 Mayıs ihtilal girişimleriyle noktalandı. Bu dönem içinde, haklı ya da haksız, Silahlı Kuvvetler'imizde görev yapan bir çok insan zarar gördü. Bu yaraların sarılması ise uzun zaman aldı.

Aynı koşullar, başka biçimlerle 12 Mart 1971 tarihinden sonra da ortaya çıktı. Silahlı Kuvvetler'imizde görevli bir çok seçkin general ve albay emekliye sevk edildiler. Emeklilikler birbirini kovaladı. Silahlı Kuvvetler içinde kopan bu fırtınanın dinmesi için uzun süre beklendi.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sayın Evren, bu deneylerin verdiği bilinç ile yılbaşı demecinde şu konuya ağırlık tanımıştır:

- Silahlı Kuvvetler'imizin dünya ülkeleri arasında layık olduğu yere ulaşmasında Türk askerine has disiplin anlayışının oynadığı rol büyüktür. Bu, her askerin komutanlarına tam itaat ve saygısından, astlara sevgisinden kaynaklanan ve maddi değerlerle ölçülmeyen bir disiplin anlayışıdır. Bu bulunmaz özelliğin yok edilmesi için de, maddi değer ölçüleri, mukayeseli olarak, maksatlı olarak sizlerin önüne getirilmek istenmektedir. Bu konularda, kulaklarımıza ulaştırılmaya çalışılan yanlış ve maksadının ne olduğunu sizlerin de çok iyi bildiği seslerden uzak durunuz...

Sayın Evren'in bu demeci, öyle sanıyoruz ki, en az "uyarı mektubu" kadar önemlidir ve üzerinde uzun uzun düşünmeyi gerektirmektedir.

Yasalar gereği Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sayın Evren'in görev süresi 1981 yılında bitmektedir. Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Sayın Nurettin Ersin bu Mart ayında emekli olacaktır. Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Sayın Tahsin Şahinkaya'nın kuvvet komutanlığı süresi bu yıl Ağustos ayında dolmaktadır Geçen yıl görev süresi bir yıl uzatılan Deniz Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Sayın Bülent Ulusu'nun görev süresi de bu Ağustos ayında son bulmaktadır. Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Sayın Sedat Celasun'un da bu yıl sonunda "yaş dolumu" nedeniyle emekliye ayrılması beklenmektedir.

27 Mayıs ve 12 Mart deneyleri, bu çalkantılardan Silahlı Kuvvetler'imizin disiplin anlayışı ve hiyerarşi zincirinin zarar gördüğünü ortaya koymuştur. Bölgemizde sıcak savaş olasılığının belirdiği şu günlerde, Silahlı Kuvvetler'imizi siyasal tartışmaların dışında tutmak, Sayın Evren'in yılbaşı demecinde vurgulamak zorunda kaldığı "disiplin" anlayışı içinde ordumuzun "bütünlüğünü" savunmak, asker ya da sivil herkesin görevi olmalıdır.

Bir yandan petrol çıkmazı, öte yandan savunma anlaşmaları, geçenlerde yaşanan Afganistan ve İran olayları, bunların üstüne de üç ay sonra yapılacak cumhurbaşkanlığı seçimleri art arda gelmişse, Silahlı Kuvvetler'imizin iç ve dış siyasal etkilerden uzak tutulması yalnızca günlük bir gerek değil, aynı zamanda "ulusal bir görev" sayılmalıdır...

(Cumhuriyet, 9 Ocak 1980)

BİR ÖRNEK...

"Önlem paketi çıkarsa anarşi önlenir" görüşü, düpedüz bir saplantıdır! Bu saplantının ne gibi antidemokratik girişimlere yol açacağını hep birlikte izleyeceğiz.

Amaç terörü önlemek midir? İşte Ceza Yasası orta yerde duruyor. Ölüm cezaları ile donatılmış Ceza Yasası varken, te-

rörü Dernekler Yasası'yla, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'yla önlemek isteyenlere kısaca şunu söyleyelim; terör, dernek tüzel kişiliği ile değil silahla yapılır!!

Yeri gelmişken bir örnek daha verelim. Acaba, yasalarımızda sözgelişi Lockheed uçak yapım şirketinin dağıttığı rüşvetin sorumlularını yakalamaya ve cezalandırmaya engel bir madde mi vardı ki, bu konudaki kovuşturma bazı belirti ve kanıtlara karşın duruverdi? Evet, engel neydi?!..

Ve yine soralım. Bir ucu silah kaçakçılığına, öteki ucu uyuşturucu medde ticaretine dayanan kanlı zincirin ortaya çıkarılmasına engel olan neydi? Dernekler Yasası mı? Devlet Memurları yasası mı? Toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasası mı? Hangisi, hangisi acaba?..

Terörün kaynaklarına inmek, bütün çabaları bu yolda yoğunlaştırmak yerine, bu yasalarla uğraşmak, bir çeşit "hedef saptırma" kendi kendimizi aldatma ve sonra da kamuoyunun gözünü boyamadır yalnızca.

Bu "önlem paketi" içinde "antidemokratik" niteliği ağır basan tasarılar da bulunmaktadır. Bu antidemokratik tasarılardan birine kısaca değinelim:

CHP ağırlıklı hükümet döneminde hazırlanan "önlem paketi" içinde, Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın 154'üncü maddesine ek olarak hazırlanmış bir madde değişikliği tasarısı bulunmaktadır. 154'üncü maddeye göre, Adliye'ye ilişkin işlerde görevlerini kötüye kullanan ya da savsaklayan devlet memurları hakkında Cumhuriyet Savcıları doğrudan doğruya kovuşturma açar.

Devlet memurlarının görev nedeniyle ve görev sırasında işledikleri suçlar, Osmanlı Devleti'nden miras kalan 1914 tarihli "Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun" gereğince, suç işlediği sanılan memurların bağlı bulunduğu kuruluşça kovuşturulur. Yani kovuşturma "idari merciler" tarafından açılır ve bu memurun yargılanması gerekli görülürse, ancak bu aşamadan sonra savcılık olaya el koyar.

Bu 154'üncü madde, Osmanlı Devleti'nden miras kalan 1914 tarihli "Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun"un dışında bir uygulama getirmektedir. Diyor ki bu madde:

Devlet memurları Adliye'ye ilişkin bir suç işlediler mi, Memurin Muhakematı Kanunu'nu dinlemem, savcılara açtırırım davayı...

Yeni tasarı şöyle bir hüküm getirmektedir:

Kolluk kuvvetleri amir ve memurları hakkında kovuşturma yapılabilmesi, valinin doğrulaması ve Adalet Bakanı'nın iznine bağlıdır.

Yasa tasarsı demek istiyor ki, "Bir olayda polisler suç işledi mi, valinin de, evet suç işlemiştir, demesi gereklidir. Bu da yetmez; ayrıca Adalet Bakanı'nın bu konuda kovuşturma açılması için izin vermesi şarttır."

Bu hükmün "partizan valiler" elinde nasıl uygulanacağını bir kez düşünmek yeter!.. Milletvekili ve senatörlerin bile "ağır cezayı gerektiren suçüstü hali" koşuluna bağlı olarak kovuşturulabildiği bir hukuk düzeninde, kolluk kuvvetlerine verilen bu ayrıcalık, parlamenter dokunulmazlığını da aşan bir güvence değil midir?

Değişiklik tasarısında "Kovuşturma yapılması vali tarafından doğrulanmadığı veya Adalet Bakanlığı'nca izin verilmediği durumlarda, mağdur veya mağdurlardan her biri, mağdur ölmüşse yasal mirasçıları, Yargıtay Başkanlar Kurulu nezdinde itirazda bulunurlar. Bu kurulun kararı kesindir" denilmektedir. Tasarı, kolluk kuvvetleri görevlileri hakkında kovuşturma açılabilmesini böylesine yokuşlara sürmektedir.

Bu tasarı, bir "hukuk devleti"nin değil, doğrudan doğruya "polis devleti" anlayışının ürünüdür! Ne yazık ki bu tasarının altında Sayın Ecevit'in ve bütün "özgürlükçü" bakanlarının imzaları vardır.

Bu tasarı şimdi AP tarafından gündeme getirilmiştir. Umarız bu maddenin yaratacağı sakıncalardan, bu tasarıyı hazırlayan ya da sahip çıkanlar ilerde yakınmazlar!..

(Cumhuriyet, 10 Ocak 1980)

AMACI NE?..

Herhalde dikkatinizden kaçmamıştır: Demirel, "uyarı mektubu" Cumhurbaşkanı eliyle kendisine iletildikten sonra demeçlerine serpiştirdiği sözcüklerle "Silahlı Kuvvetler bana karşı sorumludur" gibisinden tanımlar ortaya atmaktadır.

Gerçi Anayasa'da böyle diyor:

- Milli güvenliğin sağlanmasından, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin savaşa hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne karşı Bakanlar Kurulu sorumludur...

Buna kimsenin bir diyeceği yoktur, ama gelişmeler başka türlü...

Demirel, Anayasa'da yazıldığı gibi "milli güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetler'in savaşa hazırlanmasından" sorumluysa. kendisine Cumhurbaşkanı eliyle iletilen ve Türkiye radyolarından okunan bu beş imzalı "uyarı mektubu"nun anlamı nedir?

Komutanların uyarı mektubu bu hükümet döneminde verilmiştir. Silahlı Kuvvetler'in kendisine karşı sorumlu olduğunu sık sık vurgulamak gereğini duyan Başbakan, acaba, bu sorumluluğun gereği olarak mı Cumhurbaşkanı eliyle "uyarı mektubu" alıp, komutanların ülke sorunları hakkındaki görüşlerini "tebellüğ" etmiştir?!

Aslını sorarsanız, AP Grubu'nda içten içe yayılan hoşnutsuzluk, bu tedirginlikten kaynaklanmaktadır. Demirel bu hoşnutsuzluğu gidermek için "Evren ile görüştük bana güvence verdi, uyarı mektubu hükümete karşı değildir" diye "oyalama taktiklerine" başvurmaktadır.. Uyarı mektubu, hükümeti destekleyen iki parti olan MHP ve MSP'yi açıkça suçlamaktadır MSP şimdilik "ya sabır" çekiyor. MHP ise hoşnutsuzluğunu açığa vuruyor.

MHP Yozgat milletvekili Ali Fuat Eyüboğlu, önceki gün Millet Meclisi'nde yaptığı gündem dışı konuşmada bakınız neler söylüyor:

"- Bizim indimizde, Türk Ordusu ve Paşası, Merzifonlu Kara Mustafa Paşa vak'arını taşır. Viyana önlerindeki bozgunda kendisine saraydan gidildiği zaman, "Bizim için azil var mı" demiş; "Beni katil var mı, o halde tez infaz ediniz ki, olur ki can kaygusuyla devlete baş kaldırırım" diyen vakarı istiyoruz biz ordudan..."

Bu sözleri tutanaktan aldım.

Yani adam diyor ki, "Genelkurmay Başkanı ve dört komutanı hemen emekli edin. Edin ki, ilerde bu generaller yönetime el koymasınlar. Bu komutanlar Viyana bozgunundan sonra idam edilen Merzifonlu Kara Mustafa Paşa gibi, hakkımızdaki

kararı bir an önce uygulayın desinler, böyle vakarlı, yani ağırbaşlı ve onurlu davransınlar..."

Uyarı mektubunu imzalayan komutanları emekliye ayırıp ayırmamak, hiç şüphesiz hükümetin yetkileri içindedir. Madem Demirel, ikide bir, gereği olsun olmasın "komutanlar bana karşı sorumludur" diye çalım atıyor, öyleyse buyursun, gereğini yapsın!..

Evet efendim, evet; Demirel zaman kazanmak istiyor. Bu arada gözüne kestirdiklerini yıpratıp emekliye ayırmak peşindedir. Üstadın bu konuda oldukça zengin deneyimi de vardır. Bizden uyarması!..

(Cumhuriyet, 11 Ocak 1980)

BU ÇALKANTIDA...

12 Mart dönemi, "kuvvetli ve inandırıcı hükümet" arayışlarıyla yola çıkmıştı. "Kuvvetli ve inandırıcı hükümet" için, önce "tarafsız" bir başbakan bulundu. CHP Kocaeli Milletvekili Prof. Nihat Erim, "bir gece ansızın" siyasal kimliğinden soyunup, "bağımsız" oluverdi! Böylece "Bağımsız Başbakan" sağlandı.

"Kocaeli bağımsız milletvekili" Prof. Nihat Erim, hemen kolları sıvayarak, "inandırıcı hükümeti" kurma çalışmalarına girmişti.

Sonrasını biliyorsunuz. Sonrasını yazılan anılardan iyice öğrendik. "Kuvvetli ve inandırıcı hükümet"in bakanları bir süre sonra birbirlerinin yüzlerine bakamaz oldular!..

12 Mart Muhtırasını imzalayan Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanları, Muhtıra coşkusundan hemen sonra birbirlerine düşürüldü. Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç, yabancı sermaye kökenli bir bankanın yönetim kurulu üyeliğini alarak, aradan sıyrıldı; Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Faruk Gürler, önce Genelkurmay Başkanı oldu, sonra cumhurbaşkanı olmak amacıyla Genelkurmay Başkanlığı'ndan ayrıldı; ancak seçilemedi.

O günleri yaşayanlar çok iyi bilirler. Gürler, bazı siyasal parti yetkililerinin verdikleri söze inanarak ordudan ayrıldı. Basında Gürler için, "bir çift çılgın mavi gözün manyetik alanına

düştüm" gibisinden yazılara rastlandı. TRT ekranlarında Atatürk'ün bakışları ile Gürler'in bakışları arasında benzerlik bulmaya çalışan "kamera oyunları" gördük. Bir askeri mahkeme başkanı, şimdinin AP milletvekili Ali Elverdi, üzerindeki tek yıldızlı general üniforması ile parti liderlerini kapı kapı dolaşıp, "Gürler'e oy verin" diye isteklerde bulundu...

Fakat olmadı, Gürler seçilemedi.

Sonradan bu işlerin iç yüzü de anlaşıldı. Zamanın Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Muhsin Batur'un, Gürler'in cumhurbaşkanı seçilmesine karşı olduğu, Gürler'in yerine Genelkurmay Başkanlığına getirilen Orgeneral Semih Sancar'ın da Demirel ve Ecevit'i Genelkurmay'a çağırarak, "Gürler'in seçilmesi için Ordu'nun herhangi bir isteği sözkonusu değildir" dediği öğrenildi. O günlerin Birinci Ordu Komutanı olan Faik Türün'ün Gürler ile ilgili bir dava dosyası hazırladığı, basına ulaşan haberler arasındaydı.

Bu olaylardan sonra Gürler köşesine terkedildi. Ve ölüm haberi, gazetelerin iç sayfalarında küçücük bir yere yerleştirilivedi. Koskoca Gürler Paşa, bu çalkantı içinde gürleyip gitmişti!

Muhtıraya imza koyanlardan Orgeneral Muhsin Batur, cumhurbaşkanlığına seçilen Sayın Korutürk tarafından kontenjan senatörlüğüne getirildi, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Eyüboğlu da Tokyo Büyükelçiliği'ne atandı...

12 Mart döneminin üç Başbakanı, Erim, Ferit Melen ve Naim Talu, bugün siyaset dünyasının dışında kalmışlardır. Bu dönemin başbakan yardımcıları, bakanları birer birer unutulmuşlardır. Nerede, o çalımından geçilmeyen "Başbakan İdari ve Siyasi İşler Yardımcısı" emekli Albay Sadi Kocaş! Nerede, "Demirel başbakan olur mu" diye soran gazetecilere "güldürmeyin beni" diyen 12 Mart'ın, Adalet ve Milli Eğitim Bakanı ve de "hükümet sözcüsü" İsmail Arar; nerede Ferit Kubat, Hamdi Ömeroğlu?.. Ve nerede "beyin takımları" ve nerede "kuvvetli ve inandırıcı hükümetin Atatürkçü bakanları?" Nerede? Nerede?..

Böyle çalkantı dönemlerinde tatlı esintiler, acı rüzgarlara karışır. Bir dönme dolaptır yaşam, dostlar düşman, düşmanlar dost olur. Bir maskeli balo gibidir böylesine günler. Gözlere, yüzler değil maskeler görünür. Çeşit çeşit, renk renk maskeler!..

12 Mart günlerinde "tepeden inmeciler" adını taktıkları insanları, gazete köşelerinde, televizyon ekranlarında ve kapalı kapılar ardında karalamak ve ihbar etmek için yarışanlar, şimdi de Çankaya tepelerinden inen bu mektubun üzerinde nefes kesici "akrobasi numaraları" yapmaya çalışıyorlar.

12 Mart üzerinden yalnızca dokuz yıl mı geçmiş!? Ne çabuk, ne çabuk unutmuşuz olup bitenleri, ne çabuk!..

(Cumhuriyet, 12 Ocak 1980)

YANGIN VE MAL

İran olayları, elçilik işgalleri, Afganistan müdahalesi, Teraki, Amin, Karmal, uyarı mektubu, önlem paketi, diyalog çağrısı derken, Amerikalılar bizden istediklerini koparıp aldılar. "Savunma İşbirliği Anlaşması" bir çırpıda "parafe" ediliverdi!

Böyle bir dönemde "ara rejim" kuşkularının dolaşması, ulusal güvenliğimiz için son derece sakıncalıdır...

Bir ulusun geleceğini ilgilendiren bu gibi antlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden geçmesi önce bir anayasal zorunluluktur. Anayasa açıkça şu hükmü getiriyor:

Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak antlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır"

Bu anayasal zorunluluğa karşın, Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, "Savunma antlaşmasını meclislere sunmak konusunda kararsızız" diyebilmektedir Hayrettin Bey'e hayret etmemek elden gelmiyor!

Üzerindeki güvenoyunu, bu antlaşmadan sonra taşıyıp taşımayacağı şüpheli olan bir "azınlık hükümeti" Türkiye'yi Ortadoğu'nun yarınki çatışmalar için bir "odak noktası" yapacak böyle antlaşmaları parlamentodan gizleyemez. Gizlerse, hem Anayasa'ya, hem ulusumuza karşı suç işlemiş olur

Parlamento, yalnızca, Dernekler Yasası'nı, yalnızca Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nı, yalnızca önlem paketini görüşen bir "emme basma tulumba" değildir. Orada, ülkenin tüm sorunları konuşulur, orada Anayasa'nın parlamentoya tanıdığı bütün yetkiler kullanılır.

Bir Dışişleri Bakanı, geçmişinde "Anayasa'yı ihlal suçu sabıkası" bulunan bir eski politikacı, "Canım bu antlaşmaları istersek parlamentoya sunarız, istemezsek sunmayız" gibisinden demeçler vermeye kalkışırsa, bu tavırların ardında başka gerçeklerin varlığı aranır.

Bu antlaşmalar neden gizleniyor? Neden ve kimden? Evet kimden ve neden gizleniyor bu antlaşmalar?

Başbakan Demirel, Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanlarıyla yaptığı beş saatlik toplantılardan sonra "savaş hazırlığı" gibi sözler söylüyor, nedir bunların anlamı? "Uyarı mektubu" ile ilgili görüşmeler "savaş hazırlığı" gibi sözlerle unuttturulmak mı isteniyor, yoksa kamuoyu, bir savaş olasılığına karşı mı hazırlanıyor?

Savaş ise kiminle, ne için savaş? Kiminle beraber, kime karşı savaş?..

Söylentilerin kuşkulara dönüştüğü böyle bir dönemde "parafe" edilen ya da onaylanan antlaşmaların, parlamento denetiminden uzak tutulması hangi inandırıcı gerekçe ile açıklanabilir? Antlaşmaları parlamentoya sunmak bir anayasal zorunluluktur. Bu zorunluluktan kaçmak hiçbir babayiğidin harcı değildir.

Bir Dışişleri Bakanı, yangından mal kaçırır gibi, böylesine önemli antlaşmaları parlamentodan kaçırıp, gizleyemez. Gizlerse, bunun hesabı bugün, yarın, öbür gün, ama mutlaka sorulur.

Yassıada'da sorulan hesaplar gibi!..

(Cumhuriyet, 13 Ocak 1980)

DİYALOG

"Diyalog" sözcüğü, son günlerde bir moda şarkı gibi dilimize yerleşiverdi:

- Diyalog gereklidir...

Uyarı mektubundan sonra "diyalog" bir şarkı olmaktan çıkıp bir "marş" gibi söylenir oldu.

- Diyalog şarttır...

"Diyalog" iki büyük parti arasında olacak, istenen bu; iki büyük partimizin lideri yan yana gelip ülke sorunlarını görüşecek ve çözüm bekleyen sorunlara böylece el atılacaktır.

Demirel'in dilinde "diyalog" bir başka anlamdadır. Demirel "diyalog" denilince, "Gelin benim getirdiğim yasalara evet deyin, yarın Anayasa'yı da değiştireceğim, o'na da başüstüne deyin, böylece diyalog sağlansın" diye düşünüyor.

Demirel, "diyalog kurmuyorsun" diyenlere, "işte kuruyorum" demek için ve de partisinin isteklerini CHP'ye benimsetmek için Ecevit'e gitmiş ve isteklerinden bir kısmı için şimdilik olumlu yanıt almıştır.

Gündemde bulunan "önlem paketi" çok büyük güçlüklerle karşılaşılmadan tıkır tıkır geçiyor. CHP milletvekilleri, nedense, oturumlara tam kadroyla katılmıyor. Böyle olduğu için de tasarılar, hükümetin istediği biçimde çıkıyor. Oysa CHP milletvekilleri tam kadro ile hazır bulunsalar, tasarılar, CHP gruplarında oylandığı biçimde, yani antidemokratik niteliklerinden bir ölçüde sıyrılarak geçecektir.

"Diyalog" bu açıdan var sayılabilir. Öyle ya; CHP milletvekilleri oturumlara katılmadıkları için "önlem paketi" hükümetin istediği gibi çıkıyor. Sanki Demirel Ecevit'e "sizinkiler gelmesin, biz de yasaları çıkaralım" demiş gibi!..

Demirel'in diyalogu bu: Önce önlem paketi, sonra Devlet Güvenlik Mahkemeleri, sonra "fevkalade hal yasası!.."

AP Genel Başkanı bu "manevrası" ile CHP içindeki iç diyaloğu bozacak, Ecevit'in deyişi ile grubu karıştırıp, çatlatacaktır. Ecevit ile Demirel arasında tam bir diyaloğun kurulabilmesi, CHP grubundan bazı kopmaların olmasına bağlı gibi görünmektedir.

Sözgelişi, CHP milletvekilleri geçen dönem var güçleriyle direndikleri Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne "Demirel böyle istiyor, yoksa diyalog kurulmaz" diye oy mu vereceklerdir? Ya da "aman diyalog bozulmasın" diye Demirel'in çıkmasını istediği antidemokratik baskı yasalarına "evet" mi diyeceklerdir?

Demirel, olanca hüneriyle bu uyarı mektubunu da, bu diyalog çağrılarını da kendi iktidarını güçlendirmek için kullanacaktır. Mektubun verilmesinden bu yana giriştiği manevralar ve attığı adımlar, bu yolda olduğunu göstermektedir.

"Diyalog", iki büyük siyasi partinin belli bir noktada uzlaşmalarıysa, bunun için önce düşünce ve örgütlenme özgürlüklerine konmuş engellerin kaldırılması ve teröre karşı alınacak önlemlerde anlaşma sağlanması gerekmez mi?

Oysa "diyalog" bugünkü gelişimi ile, hükümetçe getirilen antidemokratik nitelikteki yasaların çıkması, yarın yeni bir Anayasa değişikliğine gidilmesi için kullanılıyor.

Bu oyunu bozabilmek için CHP içindeki çeşitli gruplar, görüşler ve kanatlar arasında çoktandır yitirilen diyalogu yeniden sağlamak gerekiyor. Yoksa Demirel'in diyaloğu, yarın öbür gün bu tür diyaloğlara hiç olanak tanımayacak...

(Cumhuriyet, 14 Ocak 1980)

ERBAKAN VE CEMAATİ

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, üst üste düzenlediği basın toplantılarında Başbakan Demirel'e veryansın ediyor. Erbakan'a göre "hükümet iflas etmiştir" Parlamento gündeminde bulunan önlem paketi içinde "faşist hükümler" bulunmaktadır. Ayrıca, hükümetin Savunma İşbirliği Antlaşması'nı parlamentodan gizlemesi bağışlanacak suçlardan değildir!

Erbakan böyle düşünüyorsa kolayı var. MSP, hükümetin düşürülmesi için bir "gensoru önergesi" hazırlar, böylece hükümet düşer. İş bu kadar basittir. Evelemeye, gevelemeye hiç gerek yoktur. Halep oradaysa, arşın buradadır!

AP Genel Başkanı Demirel, hükümeti kurarken Erbakan'ın, günlük deyiş ile "su koyuvereceğini" başından bildiği için gerekli gördüğü bütün önlemleri almıştır. Erbakan Demirel'e karşı öyle kolay kolay tavır alıp, hükümeti düşürmeye girişemez. "Neden" diye sorarsanız, "şundandır" deyip, anlatalım:

MSP, uzaktan sanıldığı gibi, aynı secdeye baş koyan bir "cemaat" değildir. Aralarında çeşitli görüş ayrılıkları, hizipler ve gruplar vardır. Erbakan'a karşı en güçlü muhalefet, yeteneklerinden kimsenin şüphesi bulunmayan, Korkut Özal'dan gelmektedir. Her partide olduğu gibi MSP'de de parti içi muhalefet, liderin yanlışlarını izlemektedir. Erbakan, kendilerine göre bir yanlış yapsa, ayağı sürçse, Özal ve arkadaşları hemen başkaldıracaklardır.

Demirel bunu biliyor. Bildiği için de, Başbakanlık Müsteşarlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Vekilliği'ni, iktidarın bu iki büyük bürokratik odağını, Korkut Özal'ın kardeşi Turgut

Özal'a bırakmıştır. Ayrıca, İçişleri Bakanlığı'nda birçok atama işlemi ile, Özal'ın yakınlarını bakanlığın önemli koltuklarına oturtmuştur.

Bu açıdan MSP, Demirel tarafından içerden ve dışarıdan kuşatılmıştır. Şimdi Erbakan, "bu hükümeti düşürmek için gensoru vereceğim" diye kımıldasa, Korkut Özal bütün sevimliliği ile sakalını sıvazlaya sıvazlaya Erbakan'ın karşısına dikilecektir:

- Böyle bir zamanda hükümet nasıl düşürülür?..

"Uyarı mektubu" ile başlayan yeni dönem, MSP ve MHP'ye, hiç olmazsa belli bir süre, iktidar yolunu kapatmış gibi görünüyor. Bu aşamada, içinde MSP ya da MHP'nin bulunduğu bir hükümeti, sayın Cumhurbaşkanı'nın onaylamasına, herhalde olanak yoktur. Bir kısım MSP'li -belki bu kadarını söylemek abartma olur ama yine yazalım- siyasal geleceklerini, bundan böyle "AP saflarında" sürdürmeyi uygun görebilirler.

Yani anlayacağınız, MSP durgun bir su gibi değildir, alttan alta kaynamaktadır. Hani o çocuk tekerlemesi gibi, "bizim köyün imamı, alttan verir samanı, üstten çıkar dumanı" örneği, dumanı üstten çıkacak bir alevin ortasındadır.

"Muhterem hoca... Anladık, bütün söylediklerin doğru; o zaman ver gensoruyu" diyenlere MSP Genel Merkezi'nin bulacağı yanıt pek inandırıcı olmayacaktır:

- Bekleyelim iyice iflas etsin...

Erbakan'ın bu taktiklerinin uygulanması için zamanın elverişli olmadığı kanısındayız. Önümüzdeki Nisan ayında yapılacak cumhurbaşkanlığı seçimine kadar olaylar büsbütün kızışacaktır Uyarı mektubu ile başlayan ve cumhurbaşkanı seçimiyle iyiden iyiye yörüngesine oturacak olan bu yeni dönemde MSP'nin başına çok çoraplar örülecektir. Ve belki Erbakan o zaman hiç belli olmaz, örneğin DGM'de- "sanık" olarak yargılanacaktır.

Demirel hükümetine destek olan ve olmaya devam eden Erbakan, kendi mezarını kazmakla meşguldür. Ne diyelim!

- Kaz mezarcı, kaz...

(Cumhuriyet, 15 Ocak 1980)

PARTİ MEMURLARI

Bir hükümet güvenoyu alır almaz. genel müdürler, müsteşarlar, daire başkanları bir çırpıda değiştiriliyor. AP gelse böyle oluyor, CHP gelse böyle oluyor.

Bir önceki müsteşarlar, müsteşar yardımcıları, genel müdürler ve genel müdür yardımcıları da "müşavir" kadrolarına alınıyor. Böylece CHP ve AP'ye bağlı iki devlet kadrosu oluşuyor. AP gelirse CHP'nin getirdiği bürokratlar, CHP gelirse AP'nin atadığı bürokratlar müşavir kadrolarına atanıveriyor...

AP azınlık hükümeti güvenoyu alır almaz, 67 ilin valisini, emniyet müdürünü değiştirmiş, atama işlemleri karakol amirliklerine kadar inmiştir. CHP'nin atadığı valiler de "merkez valilikleri" adı verilen "bürokrasi depolarına" kilitlenmişlerdir.

AP'nin bürokratik kadrosu yarı yarıya MHP'lilerie doludur. MHP'nin devleti içten ele geçirme politikası, AP'nin sırtından kolaylıkla işlemektedir. Örneğin geçen yıllarda Eğitim Enstitüleri, yasalara aykırı olarak yapılan seçme sınavlarıyla ülkücü militanlara teslim edilmiş; AP'li Milli Eğitim Bakanları, Ali Naili Erdemler ve Nahit Menteşeler bu işlerde kullanılmışlardır. Evet, açıkça böyle olmuştur. Yasaya aykırı olarak yapılan bu sınavları iptal eden Danıştay kararları, bu AP'li Bakanlar tarafından engellenmiştir. Evet böyledir!..

Bugün, çeşitli Sıkıyönetim Komutanlıkları'nın elinde bulunan dosyalar üzerinde şöyle kısa bir çalışma yapılsa, tutuklu bulunan ülkücü militanların çoğunun Eğitim Enstitüsü çıkışlı olduğu anlaşılır! Devlet bürokrasisinin bu denli siyasal çizgilerle ayrılmış olması, devletin demokratik yapısı için son derece sakıncalıdır. Çünkü bu tür kadrolaşma, devletin görünürdeki yansızlığını bile silip atmaktadır.

Bu sakıncalı kadrolaşma "devlet memuru" yerine bir çeşit "parti memuru" yerleştirmektedir. Siyasal iktidarların önemli karar odaklarına, bir ölçüde kendilerine yakın bürokratları atamaları doğaldır. Fakat her gelen iktidarın, müsteşardan bakanlık odacısına kadar birçok kişiyi değiştirmesi, bir başka iktidarın da güvenoyu alır almaz aynı işlemlere girişmesi, devleti devlet olmaktan çıkarmaktadır.

Bir yandan siyasal zorlamalarla kadroları şişirilen Kamu İktisadi Teşekkülleri ve Tarım Satış Kooperatifleri, öte yandan ba-

kanlıkları dolduran eski müsteşarlar, genel müdürler, daire başkanları ve merkez valileri... Peki ne olacak bu işin sonu?

AP.valileri, emniyet müdürleri, emniyet amirleri ve komiserleri, CHP'li valiler, emniyet müdürleri, amirleri ve komiserler; AP'li, MHP'li müsteşarlar, genel müdürler, genel müdür yardımcıları!.. Sanki iki ayrı devlet, iki ayrı bürokrat kadro... Evet, ne olacak, ne olacak bu işin sonu?

Bir de şunu düşünün. Küçük bir devlet memurusunuz; sağcısınız ya da solcusunuz önemi yok. Bir hükümet geliyor; yeni atanan genel müdür "gözünün üstünde kaşın var" diyerek sizi bir uzak ile ya da ilçeye sürüyor. Karda kışta, bir evin bir başka ile taşınması, otuz bin lira mıdır kırk bin lira mıdır, kaçadır? Nasıl katlanacaksınız buna? Eziyet değil mi? İşkence değil mi bu?..

Devlet memurlarının atama ve yer değiştirmelerinde Devlet Memurları Yasası temel alınmalıdır. Bu yasanın nesnel ölçülerinin yerini, siyasal iktidarların partizan hesapları almış, bu atama ve yer değiştirme işlemleriyle ilgili Danıştay kararları -Anayasayı çiğneme pahasına- bakanlık kapılarında paspas gibi ayaklar altına alınmıştır. Ve bu anlayışla devlet kadroları yozlaştırılmıştır.

Bugün azınlık hükümeti AP, MHP ve MSP'den aldığı desteği sonuna kadar kullanarak, bir "ihtilal hükümeti" örneği devlet bürokrasisini hallaç pamuğu gibi atmaktadır. Yarın öbür gün bir "ara rejim" gelirse kadrolar bugünden hazırdır. AP ve MHP, belki böyle günler için şimdiden devlet kadrolarını hazırlamakla meşguller!..

Devletin bürokrasisi ikiye bölünmüştür. Yaşasın "devletin bölünmezliği!.." İlden ile sürülen, eşlerinden, çocuklarından ayrılan memurlarıyla, merkez valileri, müşavirleri, iktidar bürokratlarıyla, yaşasın devletin bölünmezliği!..

(Cumhuriyet, 16 Ocak 1980)

ÇARE DEĞİL

CHP ve MSP milletvekilleri, Millet Meclisi'nde, önceki günkü oturumda birlikte oy kullanarak, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası ile ilgili hükümet tasarısını geri çevirdiler. Bu,

baskının çare sanıldığı bir dönemde, elbette olumlu bir gelişmedir.

Kaç kez yazdık; terörün bu yasalarla uzaktan yakından bir ilişkisi yoktur. Hiçbir yasadışı örgüt, valilikten izin alarak kurulmaz. Hiçbir terörist örgüt, eylemlerini Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na uyarak yürütmez. Terör, dernek tüzel kişilikleriyle değil, silahla yapılır!..

Kaldı ki, Ceza Yasa'mızda terör ile terörizmle ilgili ölüm cezasına varan sert yaptırımlar bulunmaktadır. Demirel'in amacı "üzüm yemek değil, bağcıyı dövmek" olunca, "kör değneğini beller" gibi dönüp dolaşıp, ille de "önlem paketi" diye diretiyor.

Demirel şöyle düşünüyor:

- Bu önlem paketini kullanarak CHP'yi bölerim...

"Diyalog" girişimlerinin asıl amacı budur. Ecevit, "gerekirse AP ile koalisyon yaparız" diyerek, AP'yi MHP'den soyutlamak istiyor. Böylece, bu çağrıların AP içinde bölünmelere yol açacağını hesaplıyor. Demirel bunu anladığı için, "hadi bakalım diyalog yapalım" diyerek CHP grubunu karıştırmayı amaçlıyor. Şimdilik karşılıklı "el ense" çekiliyor...

Önce yasalar değişsin, sonra DGM'ler kurulsun, ondan sonra efendim, "Fevkalade Hal Yasası" çıksın, Anayasa değişsin; bu arada, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik sorunlara hiç değinilmesin, bu konuda muhalefet de yapılmasın... Demirel'in "diyalog" ile sağlamak istediği sonuç budur. Başka ne olabilir?!

Anayasa ve yasa değişiklikleri çare olsaydı, 12 Mart dönemindeki bunca değişiklikten sonra, dönüp dolanıp aynı noktaya, hem de daha kanlı bir noktaya gelmezdik!

12 Mart, "Anayasa'da yer alan reformları Atatürkçü görüşle ele almak" diye çıktığı yolda, yalnızca Anayasa'yı ve yasaları ele aldı! İsrail Başkonsolosu Elrom, Mahir Çayan ve arkadaşlarınca kaçırıldığında Başbakan Yardımcısı Sadi Koçaş, "makabline şamil kanun çıkartacağız" diye devlet radyolarından bar bar bağırdı. Bağırdı da ne oldu?!..

Bu öfkelere, bu bağrış çağrışlara karşın, Sıkıyönetim Mahkemeleri yine Ceza Yasası'nın bilinen hükümlerine göre karar verdiler. Anayasa değişti, Dernekler Yasası değişti: değişti de ne oldu?..

Olaylara çok başka açılardan bakmak zamanı gelmiş ve geçmiştir. Gelmiş ve geçmiş olduğu için, deneneni bir kez daha denemek ve böylece, artık birer "kocakarı ilacı" olan yasa değişiklikleriyle çare bulmak olanaksızdır.

Bugüne kadar silah kaçakçılarını yakalamaya ve cezalandırmaya engel olan neydi, ey devletin yüce makamlarında oturan "etkililer ve yetkililer", neydi? Söyler misiniz, neydi? Dernekler Yasası mıydı? Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası mı? Hangisiydi? Hangisi?..

Önlem paketi ile terörü önlemek görüşü bir aldatmacadır. Göz boyamadır, kamuoyunu kandırmaktır...

Sert yasalar ve antidemokratik baskılar çare olsaydı, komşumuz İran'da "Şehinşah hazretleri", bugün sığınacak ülke ve kaçacak delik arar mıydı? Ve yine komşumuz Yunanistan'da faşist darbeci Albay Papadopulos ve çetesi bugün cezaevlerinde olur muydu?..

"İbret almasını" bilmediğimiz tarih, bizde bunca olaya karşın, "tekerrür" edecekse, ne yapalım; daha alınacak çok dersimiz var demektir!

(Cumhuriyet, 17 Ocak 1980)

İSTEKLERİ OLDU

"Madeni Eşya Sahipleri Sendikası" kısa adıyla "MESS" Başkanı Turgut Özal, Başbakanlık Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Vekilliği'ne oturtulduktan sonra çok önemli kararlar alındı.

Bu önemli kararlardan başlıcaları, Ticaret, Sanayi ve Teknoloji Bakanlıkları'na bağlı bulunan "Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlükleri"nin bütün görev ve yetkilerinin ellerinden alınması ve yerine Başbakanlığa bağlı "Teşvik ve Uygulama Dairesi" kurulmasıyla, yine Başbakanlık'ta "Yabancı Sermaye Dairesi" kurularak, Maliye, Ticaret ve Devlet Planlama Teşkilatı'nın görev ve yetkilerinin bu Daire'ye devredilmesi ve böylece, Maliye, Ticaret, Sanayi ve Teknoloji Bakanlıkları'nın, teşvik tedbirleri, lisans, patent ve alametifarika ile ilgili hizmetlerin ve yabancı sermaye iştiraki bulunan firmaların izin kullanma yetkilerinin bu Daire'ye bağlanmasıdır.

Bu ne demektir? Bu, yerli ve yabancı sermaye ile ilgili bütün işlemlerin doğrudan doğruya MESS Başkanı Turgut Özal'a bağlanması demektir. "Hür teşebbüs" ve "ürkek ve nazlı sermaye", bu kez "turnayı gözünden vurmuş", devlet bürokrasisine "ismen ve cismen" yerleşmiştir.

Yerli ve yabancı sermeye yalnızca Turgut Özal ile görüşecektir. Yerli ve yabancı sermaye, bundan sonra, Sanayi ve Teknoloji Bakanlıkları'na, Maliye Bakanlığı'na hiç uğramayacaktır. Sermayenin kazanç alanları, MESS Başkanı Turgut Özal'ın iki dudağı arasındadır! Yerli ve yabancı sermaye, Demirel hükümetinin yüzüncü günü dolmadan karşısındaki bütün engelleri atlamıştır.

Bir yandan Başbakanlık Müsteşarlığı'na oturan, öte yandan da Devlet Planlama Teşkilatı'nı elinde tutan MESS eski başkanı Özal, ayağının tozuyla birçok DPT uzmanının işlerine son vermiştir. Bu kıyım işlemleri her gün devam etmektedir. Öyle anlaşılıyor ki MESS Başkanı Özal, devlete verilen bu yeni yöne uygun olarak, DPT uzmanlıklarını ve Daire Başkanlıklarını sermaye yanlısı yeni uzmanlarla dolduracaktır.

Sermaye, devleti tam anlamıyla teslim almıştır! Turgut Özal bu görevlere getirilmeden önce MESS Başkanı'ydı, daha önce de Devlet Planlama Teşkilatı'nda müsteşarlık yapmıştı...

Özal, DPT Müsteşarı'yken, "Teşvik ve Uygulama Dairesi" sonradan MC hükümetlerine Maliye Bakanı olan Doç. Yılmaz Ergenekon tarafından yönetilmekteydi. O tarihlerde DPT Koordinasyon Dairesi Başkanı olan Ekrem Ceyhun, MC döneminde Başbakanlık Müsteşarı'ydı; şimdi ise Başbakan Yardımcısıdır. Aynı günlerde DPT Sosyal Planlama Dairesi Başkanı olan Prof. Nevzat Yalçıntaş da bir süre sonra TRT Genel Müdürü olmuştur. Böyle bir kadrodur bunlar!

MC döneminde Devlet Yatırım Bankası'nın, bu dönem de Sümerbank'ın Genel Müdürü olan Şükrü Akgüngör, Ergenekon'un yönetimindeki DPT Teşvik ve Uygulama Dairesi'nde Şube Müdürü'ydü. MC döneminde Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcılıkları'na getirilen Şekip Altay ve Mehmet Ali Alanyalı da, aynı dönemin DPT uzmanlarındandır. MC döneminin Emekli Sandığı Genel Müdürü Zafer Özkaynak, Ticaret Bakanlığı eski müsteşarı ve sonradan bakanı Dr. Agah Oktay Güner de Turgut Özal'ın kadrosundandır.

Bayındırlık Bakanlığı eski müsteşarlarından Muammer Dolmacı, Devlet İstatistik Enstitüsü eski başkanlarından Yılmaz Arıyörük, Devlet Personel Dairesi eski Başkanı Hikmet Büyüklimanlı da Turgut Özal'ın DPT kadrosundandır.

Özal, büyük sermayede "görgü ve bilgisini" artırdıktan ve MESS Başkanlığı'nda iyice bilinçlendikten sonra, yeniden bir kadro oluşturup, yerli ve yabancı sermayeye yeni kolaylıklar sağlamak üzere görev başına getirilmiştir.

Bu arada yasa gereği 30 Kasım günü Bütçe ve Plan Meclis Başkanlığına verilmişken, "Anayasa dili kullanacağız" diyerek program metni yeniden hazırlanmış, planın ilke ve hedefleri değiştirilmiştir.

Şimdi görüntüye bakınız. Bir yandan yabancı sermayeye kolaylıklar tanınması için yasa değişiklikleri hazırlanırken, bir yandan da yerli ve yabancı sermaye ile ilgili bütün yetkiler, MESS Başkanı'nın eline veriliyor! Ve MESS Başkanı, tıpkı eskiden yaptığı gibi yeni kadrolar oluşturarak, yerli ve yabancı sermayeye olanaklar sağlıyor.

Bir zamanlar büyük sermaye "ille AP-CHP koalisyonu olsun" diye diretirdi. Bakın CHP-AP yakınlaşmasının sağlanmak istendiği bu günlerde büyük sermayeden böyle istekler geliyor mu? Öyle anlaşılıyor ki, adamlar yerli ve yabancı sermayeye sağlanan bu olanak ve ayrıcalıklardan sonra bu gidişten çok hoşnut kaldılar.

Ne diyelim:

- Gökten düştü üç elma / Biri yazana, biri anlatana, biri dinleyene / Onlar ermiş muradına / Biz çıkalım kerevetine...

(Cumhuriyet, 18 Ocak 1980)

KOLAY ATATÜRKÇÜLÜK

CGP Başkanlık Divanı, Millet Meclisi'nde, önlem paketinin bazı maddelerinin yasalaşmasını engellemek için oy kullanan CHP sol kanat milletvekilleriyle MSP'yi suçlarken bakın neler demiş:

- İran'da Moskova'ya bağlı Marksist bir parti olan TUDEH ile teokratik devlet yanlısı Humeyni kuvvetleri arasında kurulan garip işbirliği, Türkiye'de de sahneye konuyor...

CGP Başkanlık Divanına göre, CHP sol kanat milletvekilleri Marksist'tir; İran'daki Moskova yanlısı TUDEH Partisi gibi, teokratik düzen yanlılarıyla yani MSP'lilerle birleşip, oy kullanmaktadırlar. Kurnaz Kayserili Turan Feyzioğlu, bu çağırışımlarla gerek sol kanat milletvekillerini, gerekse MSP'lileri "ihbar etmeye" çalışmaktadır.

İş bu noktaya gelmişse, söylenecek birkaç sözümüz var.

CGP, birinci MC hükümetinde, bugün "teokratik düzen yanlısı" olarak gördüğü MSP ile aynı bakanlık koltuklarında oturmamış mıydı? CHP "sol kanat" milletvekilleri, Feyzioğlu gibi, MSP ile ortak sorumluluk paylaşıp, aynı Bakanlar Kurulu'nda biraraya gelmiş değillerdir. MSP'lilerle bir yasa tasarısında aynı yönde oy kullanmak, "cumhuriyeti yıkmak" olarak görünüyorsa, aynı MSP ile Bakanlar Kurulu'nun koltuklarını paylaşmak, Feyzioğlu'nun akıl ve vicdanında nasıl adlandırılmaktadır? Bunun için de bir Başkanlık Divanı bildirisi rica ederiz...

Ülkemizdeki kan gölü gün geçtikçe köpürüp taşarken, terörü ve terörün arkasındaki belli siyasal kuruluşları bir yana bırakıp, "MSP gericiliği" üzerine "siyasal edebiyata" girişmek çok "kolay Atatürkçülük" yoludur...

Gerçek Atatürkçülük bağımsızlıkla başlar, bağımsızlıkla biter. "Atatürkçü'yüm" diyen herkesi yerin dibine batırması gereken bu antlaşmalar ve içlerine yıllarca Türk generallerinin bile sokulmadığı Amerikan üsleri orta yerde dururken, ne "kolay Atatürkçülük"tür bu?..

Sen, MSP ile ortaklık kurup "cumhuriyet hükümeti" ol ve ülkede kin tohumları yeşert; sonra kalk, hiçbiri bir Bakanlar Kurulu koltuğunda MSP'lilerle yanyana oturmamış sol kanat milletvekillerini, MSP ile bir olup "cumhuriyeti yıkmak"la suçla!.. Ya senin için de, darbe öncesi Yunanistan ve Şili'den örnekler verirlerse, ne olacak?..

Bu yasal önlemler, yasadışı örgütleri bir yana bırakarak, yasal örgütleri kısıtlayan; bu yasal örgütlerle birlikte bazı hak ve özgürlükleri kısan önlemlerdir. Demokratik ilkelere ve Anayasal kurallara ters düşen bu tasarılara karşı çıkmak, her siyasal görüşten milletvekillerinin, hem hakkı, hem ödevidir.

- İran'da Marksist TUDEH'in propaganda ve sokak gücü nasıl teokratik devlet yanlısı örgütlerle işbirliği yapmış ise, Türkiye'de de bazı Marksistler, bir süreden beri aşırı sol ile MSP

arasında işbirliği yapılması yolunda ısrarlı çabalar sarfetmektedir...

Kurtuluş Savaşı'mızda, "İstanbul hükümeti"ne karşı, boz kalpaklı Kuvayi Milliyeciler ile sarıklı hocalar, Börekçizade Rıfatlar da işbirliği yapmıştı, buna ne buyurursunuz Sayın Feyzioğlu?!

Sağsız solsuz demokrasi olmaz; demokrasi, sağıyla soluyla bütün görüşleri kucaklar. MSP'nin görüşlerini, temelinde gerici, ters ve çağdışı buluruz. Fakat, demokratik düzen yaşayacaksa elbette bu demokraside onların da yeri vardır. Elbette onlar da kendi doğrultularında savaş verip, yaşayacaklardır.

Sen, "nabza göre şerbet veren" hünerinle MSP lideri Erbakan'ın yanıbaşına Başbakan Yardımcısı olarak otur; sonra kalk, "bunlar cumhuriyeti yıkıyorlar" diye aynı MSP'lileri ve şimdiye dek MSP'lilerle hiçbir sorumluluk paylaşmamış sol kanat CHP milletvekillerini ihbar kokan sözlerle suçla!..

Erbakan, birinci MC hükümetinde "abdest tazelediyse" Erbakan'a "abdest suyunu" sen taşıdın Feyzioğlu, sen!

CHP sol kanat milletvekilleri Marksist, MSP'liler de "yeşil komünist..." Ya sen nesin efendi, ya sen?!..

(Cumhuriyet, 19 Ocak 1980)

SIRA BEKLEMEK

"Önlem paketi" içindeki yasa tasarılarının bazıları için değiştirge önergeleri verildi mi, "vatan ihaneti, bölücülük, anarşiye hizmet..." ağızlarına ne gelirse sıralıyorlar. Sonra açıkça meydan okuyorlar:

- Komutanlar böyle istedi...

Komutanların uyarı mektubunda devlet kadrolarının siyasal iktidar yanlılarıyla doldurulmasından da yakınılıyor. Mektubun bu kısmını görmüyorlar; görmüyorlar ve sabah akşam kıyım listeleriyle devlet bürokrasisini altüst ediyorlar.

Milletvekilleri göreve başlar başlamaz "milletin kayıtsız şartsız egemenliği için" çalışacaklarına ant içerler. Parlamento üzerinde bu egemenliği kısıtlayıcı hiçbir baskı söz konusu olamaz. "Komutanlar böyle istiyor" diye milletvekillerinin özgür iradeleri üzerine "ipotek koymaya çalışan yazar ve çizerlerin bu tutumu, demokrasi adına yüz kızartıcıdır, utanç vericidir..

Şunu anlarım. Bir askeri yönetim gelir, bir cunta devleti yönetir. Hiç şüphesiz, böyle bir yönetimin haklılığını savunanlar da çıkar. Bu görüşlerin yanlışlığını, dünyadan ve Türkiye'den örnekler vererek çürütmeye çalışırız. Bu, bir ayrı konudur.

Fakat, hem "demokrasi ve hukuk düzeni" deyip, hem de "şu yasaları hiç değiştirmeden aynen çıkaracaksınız" diye milletvekillerinin özgür iradeleri üzerinde baskılar kurmaya çalışmak, bu yolda yazı yazmak, basın özgürlüğüne inananlar için, gerçekten utanç verici bir davranış ve yüz kızartıcı bir ahlak anlayışıdır.

Evet böyle; bir yandan "komutanlar istiyor" diye milletvekili iradeleri üzerinde ipotekler kuruluyor; öte yandan, aynı komutanların yakındıkları "devlet kadrolarının iktidar yanlılarınca doldurulması" işlemleri, her gün yeni listeler ve adlarla sürdürülüyor...

O zaman soralım:

- Madem komutanların her istediğini yapıyorsunuz, öyleyse devlet kadrolarını niçin adamlarınızla dolduruyorsunuz?..

Buna bir yanıt vereceklerini sanmıyorum. Uyarı mektubundan sonra gözle görülür, elle tutulur bir amaçları var. Komutanların uyarı mektubunu kendi siyasal doğrultularında alabildiğine sömürmek!.. Bir yıl önce Kahramanmaraş ilimizde yüzü aşkın yurttaşımız, kadın-erkek, çoluk-çocuk denmeden alçakça ve namussuzca katledildi. İnsan yüreğinin dayanamayacağı bu korkunç olayın arkasından, irin akan yüzlerinin bütün iğrençliği ile bu cinayeti haklı gören satırlar serpiştiren yazarlar gördük...

Bütün bunların karşısında susan devlet, bir yıl sonra bu olayı protesto ederken yanlış bir yol izleyen yüzlerce öğretmeni, bir günde sokak ortasına atıverdi! Evet, üzerine basa basa soralım! "Suç" ve "ceza" hangi suça hangi ceza ve hangi adalet bu?..

Bu öğretmenlerin yerlerine, meslekten atılmış ve suç sabıkaları olan öğretmenleri yerleştiren adalet bu! Böyle işte, böyle adalet bu...

Bir yanda yüzlerce öğretmen sokak ortasına atılırken, MESS Başkanının yönettiği Devlet Planlama Teşkilatı'nda da, akıl almaz işlemlerle bütün planlama uzmanları işlerinden atılıyor. Öte yandan da ilaç işvereni Eczacıbaşı'nın temsilcisi Sağlık

Bakanı, doktorları, hemşireleri, sağlık memurlarını karda kışta, ilden ile, sınırdan sınıra sürüyor; hem de eşleri, çocukları birbirlerinden ayırarak..

67 ilin valisi bir günde değiştiriliyor. Valileri, vali yardımcıları, vali yardımcılarını kaymakamlar, kaymakamları emniyet müdürleri, amirleri ve komiserleri izliyor...

Sözüm ona "azınlık hükümeti" bu!..

Hükümeti "Kerhen desteklediği"ni açıklayan MSP lideri Erbakan da bu acımasız kıyım işlemlerini, herkes gibi "kerhen" değil, "alenen" izliyor.

İş önlem paketine gelince, "komutanlar böyle istiyor"; devlet kadrolarının AP ve MHP militanlarınca doldurulması söz konusuysa uyarı mektubu çöp tenekesine atılıyor...

Bu baskılara hep birlikte karşı çıkmalıyız. Çünkü baskı bir kez başladı mı, nerede, nasıl sonuçlanacağı bilinmez. Bunun sayısız örneklerini yaşadık. Dilerseniz bugünkü yazımı, Alman faşizminin pençesinde kıvranan bir rahibin sözleriyle noktalayayım:

-Almanya'da Naziler komünistleri içeri attı. Sesimi çıkarmadım. Çünkü komünist değildim. Sonra Yahudileri içeri tıktılar. Bu kez de sesimi çıkarmadım. Çünkü Yahudi de değildim. Derken sıra sendikacılara geldi. Hala susuyordum. Çünkü sendikacı da değildim. Sonunda beni de götürdüler ve kimse sesini çıkaramadı. Çünkü ses çıkaracak kimse kalmamıştı!..

Alman rahibi Martin Niemüller'in bu sözlerini, bu baskıları savunan, ya da bu baskılar karşısında susan gazetecilerle önlem paketi önünde el kaldıran milletvekili ve senatörlere saygıyla armağan ederim!..

(Cumhuriyet, 20 Ocak 1980)

VURUN ABALIYA...

En sonunda Orman Bakanı kağıt sıkıntısının nedenini açıkladı:

- Kağıt sıkıntısına TÖB-DER yol açmıştır...

Yarın, öbür gün, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, "petrol sıkıntısından da POL-DER sorumludur" gibisinden bir açıklama yaparsa hiç şaşırmayalım! Beyler, nasıl olsa işin kolayını bulduLar...

TÖB-DER'in bütün yöneticileri tutukludur. Tutuklu oldukları için kendilerini savunma olanağından yoksundurlar. Ayrıca TÖB-DER, Sıkıyönetim Komutanlığı'nca kapatılmıştır. Dernek tüzel kişiliği adına açıklama yapma olanağı da yoktur.

Orman Bakanı, TRT'de açıklama yayınlatıyor:

- Kağıt sıkıntısına TÖB-DER yolaçmıştır...

Akıl almaz suçlamaya karşı TÖB-DER kendisini nasıl savunacaktır?.. Hiç böyle sorular sormayın! TÖB-DER kendisini savunamayacaktır. Çünkü dernek kapatılmıştır, çünkü yöneticileri tutukludur. Beyler bunu bildikleri için sabah akşam TÖB-DER'e ve POL-DER'e yüklenmektedirler.

TRT'nin yansızlığı işte bugünler için gereklidir. Bakan çıksın istediği gibi suçlamalar yapsın, buna karşılık suçlanan örgütler ve kişiler kendilerini savunamasınlar... Nasıl "yansızlık" bu?!

12 Mart döneminde de böyle olmuştu. TRT, Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde yargılanmakta olan sanıklar hakkında her türlü yayını yapar; buna karşılık suçlanan sanıklara en küçük bir savunma hakkı, söz hakkı verilmezdi.

Hiç unutmam; Prof. Mümtaz Soysal'ın yargılanması sırasında Askeri Savcı, Soysal'ın "Dünya Komünist Partisi'nden emir aldığı" yolunda saçma sapan bir suçlamada bulunmuş. TRT de bu sözleri yayınlamıştı. Prof. Soysal, binbir güçlükle cezaevinden TRT'ye başvurarak, dünyada bu adla bilinen bir Komünist Partisi olmadığını anlatmış, hiç olmazsa, bu suçlamalara karşı kendisinin mahkemede söylediği sözlerin yayınlanmasını istemişti.

O tarihlerde Korgeneral Musa Öğün, TRT Genel Müdürü'ydü. Bugün "TRT çocuğuyum" diye övüne övüne TRT Genel Müdürlüğü koltuğuna oturan Doğan Kasaroğlu da TRT haberlerinden sorumluydu. Soysal'ın bu başvurusu sonuçsuz kaldı.

O dönemde daha buna benzer birçok olay yaşandı, fakat "TRT çocuğu" Doğan Kasaroğlu, tam "TRT çocukluğu" yaparak yargılanan sanıklar hakkında her türlü yayını yaptırmaktan geri kalmadı.

Bugün yapılan, 12 Mart döneminde yapılanın aynısıdır. İstediğiniz insanı suçlayın, ancak onlara söz hakkı vermeyin!.. Bu, Ortaçağ hukuk ve adalet anlayışının ete ve kemiğe bürünüp TRT ekranlarına bağdaş kurması demektir!

12 Mart döneminde, "ihtilal savcısı" gibi TRT ekranlarına çıkıp, eli kolu bağlı insanları tokatlama zevkini tepe tepe kullanan Metin Toker'i konuşturan "TRT tarafsızlığı" günümüzde yeniden boy göstermiştir.

Eski Genel Müdür Cengiz Taşer'in kendisine ve eşine ayda onbirbin mark, yani üçyüzbin lira yatırıp, TRT Genel Müdürlüğünü "ciro eden" anlayış, bakın görün daha neler, neler yapacak...

Ne diyorduk?..

Orman Bakanı, kağıt sıkıntısına TÖB-DER'in yol açtığını söylemiş. Yok beyim yok... "Üç kağıtçılar" çoğaldı; kağıt sıkıntısının gerçek nedeni budur!

(Cumhuriyet, 21 Ocak 1980)

DR. SÜKAN VE ALTAY

Kamu kurumunda genel müdür olabilmek için, yüksek öğrenim yapmak temel koşullardan birisidir. Örneğin 440 sayılı "İktisadi Devlet Teşekkülleriyle, Müesseseleri ve İştirakleri Hakkındaki Yasa" 10'uncu maddesinde böyle diyor.

Hükümet bugünlerde Devlet Yatırım Bankası Genel Müdürlüğü'ne yüksek öğrenim diploması olmayan bir kişiyi atamak üzeredir. Bu konudaki kararname ya Cumhurbaşkanı'nın onayından çıkmıştır ya da çıkmak üzeredir.

Olayı kısaca özetleyelim:

Şekip Altay, Başbakan Süleyman Demirel'in yakınlarındandır. Altay, MC dönemlerinde Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı yapmış; o günlerde bakanlığı kasıp, kavurmuştur. MC iktidardan uzaklaştıktan sonra Çukurova Holding adlı kuruluşun "genel koordinatörlüğü" görevinde bulunan Altay, azınlık hükümetince Devlet Yatırım Bankası Genel Müdürlüğü'ne uygun görülmüştür.

Ama ne var ki, Şekip Altay geçerli yüksekokul diplomasına sahip değildir. Şekip Altay, Fransa'da iki yıllık öğrenim sonucu, "Institut d'Etudes Politique"den "a Titre Etranger" diploması almıştır. Bu diploma, yüksek okul diplomasına -eski deyişle belirtelim- "muadil", yani denk değildir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konuda kararı bulunmaktadır.

CHP ağırlıklı hükümet döneminde Başbakan Yardımcısı Dr. Sükan bu konuda soruşturma açtırmış, Şekip Altay hakkındaki dosya Ankara Savcılığı'na kadar gelmişti. Şekip Altay'ın Ankara Savcılığı'ndan "kovuşturmaya yer olmadığı" kararı aldığını sanıyoruz. Çünkü, Altay'ın diploma derecesiyle ilgili olarak verdiği gerçeğe aykırı bilgiler suç sayılsa bile, olay üzerinden Af Yasası geçtiğinden, ceza kovuşturması yapma olasılığı kalmamıştır. Ancak, Dr. Sükan tarafından açılan kovuşturmada Altay'ın aldığı aylıkların geri verilmesi de istenmekteydi. Bu konudaki işlemlerin sürdüğü kanısındayız.

Şöyle ya da böyle, bu kovuşturmanın açılmamış olması, yürümemesi ya da durdurulması, Şekip Altay'ın iki yıllık diplomasını dört yıllık yüksekokul diploması yapacak değildir. Şekip Altay, Milli Eğitim Bakanlığı kararları karşısında "lise mezunu" düzeyindedir. Lise mezunlarının genel müdür olarak atanmalarına da yasalar engeldir. Olayın kısa özeti budur..

Şekip Altay askerliğini, yüksek okul mezunları gibi, yedeksubay olarak tamamlamıştır. Altay, bu olguya dayanmakta ve "lise mezunu sayılsaydım, yedeksubay olamazdım" gibisinden savunmalar yapmaktadır. Ama kazın ayağı hiç de böyle değildir...

Milli Eğitim Bakanlığı, iki yıllık öğrenimin yüksek öğrenim sayılmayacağına karar vermiştir. Ama bu kararı, o sıralar yurtdışında öğrenim yapan Altay gibi öğrencilere bildirmemiştir. Bu öğrenciler, iki yıllık öğrenimden sonra Türkiye'ye döndüklerinde Milli Eğitim Bakanlığı, "Gerçi sizin eğitiminiz yüksek öğrenim sayılmaz ama ne yapalım, bizim kusurumuz; kararımızı size bildirmemişiz, bu nedenle askerlik görevinizi yedeksubay olarak yapın, ama yüksekokul mezunu sayılmazsınız" diye garip bir karar vermiştir. Altay'ın askerlik görevini yedeksubay olarak yapmasının nedeni bu karardır.

Olayın özü şudur Altay'ın diploması yüksekokul diploması mıdır, değil midir ve yüksek okul diplomasıyla eşdeğerde görülmeyen bir diploma ile genel müdürlük yapılır mı? Konu bu kadar basittir. Milli Eğitim Bakanlığı kararlarına göre iki yıllık diploma yüksek okul diploması değildir. Öyleyse, Şekip Altay'ın yüksekokul öğrenimini ön koşul sayan bir göreve getirilmesi, hukuk açısından olanaksızdır.

Dilerseniz Şekip Altay'ın bitirdiği iki yıllık enstitünün bu "harika çocuk" hakkındaki görüşlerini de aktaralım:

- Bir kısım derslerden başarı sağlayamadığı, bilgi seviyesinin düşük olduğu, bu nedenle başarı sağlamasının olanaksız olduğunu...

Şimdi işe bakın: Dr. Sükan'ın güvenoyunu alan bu hükümet, aynı Dr. Sükan'ın, hakkında kovuşturma açtırdığı Şekip Altay'ı, yasalara aykırı olarak genel müdürlüğe getiriyor.

Dr. Sükan, Demirel ailesi hakkında bunca soruşturma açtırmamış mıydı? Evet açtırmıştı. Ama Demirel hükümetine güvenoyu veriyordu. Ve hükümet güvenoyu alır almaz, Dr. Sükan'ın kovuşturma açtırdığı ünlü HEMA şirketinin kadrosuna devletin önemli koltuklarını açıyordu.

Dr. Sükan, Demirel hükümetine "kabul" diye bağırırken benim kulaklarım çınlamıştı, sizinkiler de çınlamış mıydı?

Demirel, Dr. Sükan'dan aldığı oyla aynı Sükan'ın peşine düştüğü Şekip Altay'ı Genel Müdür yapıyor.

Diyeceksiniz ki, ne yapmalı?.. Devlet Yatırım Bankası'nın görevinden alınan Genel Müdürü, Şekip Altay'ın atanma işlemi ile ilgili olarak Danıştay'da iptal davası açar ve "Altay, genel müdür olarak atanacak koşullara sahip değildir" derse bu iş Danıştay kapısında çözümlenir.

Ya, işte böyle...

(Cumhuriyet, 22 Ocak 1980)

ÜÇ YARGIÇ DAHA...

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde görevli üç askeri yargıç daha başka görevlere atanmaları için dilekçe vermişlerdir. Bilindiği gibi, sekiz askeri savcı ve iki aseri yargıç, daha önce dilekçeler vererek eski görevlerine gönderilmelerini istemişlerdi. Bir ay gibi kısa bir süre içinde on üç askeri yargıcın görevlerinden ayrılmak istemeleri, elbette ki, düşündürücü bir olaydır.

Son olarak dilekçe verenler, Deniz Yargıç Yarbay Osman Kaynak, Yargıç Binbaşı Aydın Kalpakçıoğlu ve Yargıç Yüzbaşı Mehmet Yenigün'dür.

Bu askeri yargıçların bir kısmının kişisel nedenlerle sıkıyönetimdeki görevlerinden ayrılmak istediklerini kabul edelim. Ancak bu on üç askeri yargıcın hepsinin de kişisel nedenlerle ayrılmak istediklerini söylemek, hiçbir zaman olanaksızdır.

Kulağımıza geldiğine göre, Sıkıyönetim Askeri Savcısı Albay Refik Karaa, dilekçesinde Anayasa'nın 14'üncü maddesinden söz etmektedir. Anayasa'nın 14'üncü maddesi, "Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz" hükmünü taşımaktadır. Bir yılı aşkın bir süre görev yapan bir askeri savcının Anayasa'nın bu maddesini anarak başka göreve gitmek istemesi, askeri savcıların bilemediğimiz bazı önemli sorunlarla başbaşa oldukları şüphesini vermektedir.

Yine kulağımıza geldiğine göre, son olarak başka göreve gönderilmesini isteyen Devlet Yargıç Yorbay Osman Kayrak'ın dilekçesinde, yargılanan ve mahkum olan sanıkların cezaevlerinden kaçtıkları, bu nedenle görevde kalmasının anlamsız olduğu belirtilmektedir.

Abdi İpekçi'nin katili sanığı Mehmet Ali Ağca'nın Maltepe Askeri Cezaevi'nden devlet otomobiliyle alay ederek kaçması, arkasından ülkücü katil Alpaslan Alpeslan'ın, doğduğu köye on dakika uzaklıktaki Yozgat Cezaevine gönderildikten sonra kaçma girişiminde bulunması ve kaçması, Ankara'da "esrarengiz yüzbaşı" Mehmet Ali Çevikel'in Ankara Adliyesi'nden elini kolunu sallayarak kaçması; ayrıca Adana Cezaevi'nden Kahramanmaraş toplu katliam sanıklarının kaçırılışı, askeri yargı görevlilerini "bizim görev yapmamızın anlamı kalmamıştır" gibisinden tepkilere itmiştir.

Sıkıyönetimde görevli savcı ve yargıçlar, sıkıyönetim sürelerince başka görevlere atanamazlar; yasa, savcı ve yargıçlara böyle bir yasal güvence tanımıştır. Ancak, askeri savcı ya da yargıç, kendi isteği ile başka göreve verilmesini isterse, atanmasındaki yol ve yöntem izlenerek bu göreve gönderilebilir.

Sıkıyönetim mahkemesindeki görevinden alınması için dilekçe veren bir askeri yargıcın bu isteğinin kabul edilebilmesi, Genelkurmay Adli Müşaviri, Milli Savunma Bakanlığı Askeri Adalet İşleri Başkanı ve Milli Savunma Bakanlığı Askeri Adalet Teftiş Kurulu Başkanı'ndan oluşan bir kurulun bu yolda karar vermesine bağlıdır. Bu kurulun kararı olmaksızın, bir askeri yargıcın, kendi isteği de olsa, bir başka göreve gönderilmesi - hiç olmazsa hukuk açısından- olanaksızdır.

Arka arkaya "bizi bu görevden alın" diye dilekçeler veren askeri yargıçların, savcıların, önemli sorunları ve sıkıntılarının olması gerekmez mi?..

12 Mart döneminde 83 deniz subayı hakkında beraat kararı verip, "muhbir tanık" hakkında kovuşturma açılmasını isteyen İstanbul 1 Nolu Sıkıyönetim Mahkemesi, Milli Savunma Bakanlığı tarafından kapatılmış üyeler Albay Remzi Şirin ve Yarbay Refik Karaa, İstanbul dışında görevlere gönderilmişti.

Görevinden ayrılmak zorunluluğu duyup dilekçe veren Refik Karaa, 12 Mart döneminde mahkemesi kaldırılan aynı Refik Karaa'dır.

Bir ay içinde on üç askeri yargıcın sıkıyönetimdeki görevlerinden ayrılmak istemeleri boş verilecek olaylardan değildir.

Acaba Askeri Yargı, açık ya da kapalı, dolaylı ya da dolaysız bir takım tehditler altında mıdır?..

(Cumhuriyet, 23 Ocak 1980)

TARİŞ...

Bu zorbaların tamamı Aydın Tanyel'in himayesindedir. Onun teşvik ve idaresi altındadır. Derhal ve mutlaka ilk tedbir olarak bu adamın görevden alınması şarttır...

Bu satırlar, TARİŞ'de inceleme yapan AP İzmir Milletvekili, bugünün Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal'ındır. Talat Asal, Başbakan Süleyman Demirel'e yazdığı mektupta, MC hükümetleri döneminde TARİŞ'in MHP işgali altında olduğunu saptayarak bu mektubu yazıyor ve Demirel'den bu konuda önlem alınmasını istiyordu. Aydın Tanyel, mektubun yazıldığı tarihte TARİŞ Genel Müdür Yardımcısı'ydı. Asal, TARİŞ'in işgalden kurtulması için Tanyel'in görevden alınmasını istemekteydi. Ve mektubunda şunları da yazmaktaydı:

- Zat-ı alileriyle ilgili, burada tekrarından teeddüp ettiğim galiz cümleler, iftiralar, fabrika içinde çeşitli yerlere yazılıdır...

Talat Asal'ın bu mektubundan sonra MC hükümetinin başbakanı Demirel, kendisi hakkında Asal'ın yinelenmesinden "teeddüp ettiği", yani utandığı küfürleri yazan militanların koruyucusu Aydın Tanyel'i, genel müdür yardımcılığından genel

müdürlüğe yükseltmiştir!.. Eee, Demirel ne de olsa olgun(!) adamdır...

TARİŞ'in geçmişindeki bu olayı niçin anımsatmak istiyorum. Şundan. TARİŞ, MC dönemlerinde, tam anlamıyla MHP kalesiydi. İşyerlerinde AP'li işçilere bile işkence yapılıyordu. İzmir Milletvekili Asal bile, bunları yerinde saptamış ve başbakanına durumu bildirmişti.

CHP ağırlıklı hükümet döneminde bu işgal kırılmış, ve militanlar TARİŞ'ten uzaklaştırılmıştı...

TARİŞ'in yakın geçmişinde bu olayın büyük önemi vardır. Çünkü, ülkücü militanlar. TARİŞ'in ellerinden alınmasını hiç unutmamışlardır. İzmir üreticilerinin kalbi olan TARİŞ'i ele geçirmek için, her an bir zorlama yapmaları, bunun için Ticaret Bakanlığı'ndaki kendilerine yakın bürokratları eyleme geçirmeleri bekleniyordu.

Ve bürokratları eyleme geçirdiler...

Ticaret Bakanlığı'nda, MHP'li Bakan Agah Oktay Güner'in, aynı bakanlıkta müsteşarlık yaptığı birinci MC döneminde köprü başlarına yerleştirdiği ülkücü bürokratlar, azınlık hükümeti eliyle, yine aynı koltuklara oturtulmuşlardır. Bunlardan bazıları, 12 Mart döneminde adları işkenceli sorgulara karışmış eski MİT görevlileridir...

TARİŞ'te işçi ve memur olarak on bine yakın insan çalışıyor. Ticaret Bakanlığı'ndaki ülkücü bürokratların amacı, bu on bin kişiyi tedirgin ederek, bunları TARİŞ'ten atmak ve yerlerine yine "ülkücü militanlar" yerleştirmektir. Şimdi bu plan yürürlüğe konuyor. Şimdiden TARİŞ üst yönetiminde ve özellikle hukuk birimlerinde dikkat çekici atamalar yapılıyor...

Birtakım güçler, TARİŞ olayı nedeniyle İzmir'e de sıkıyönetim getirmek isteyebilirler. TARİŞ, bu amaç için bir araç olarak kullanılabilir.

TARİŞ içinde silahlı kişiler varsa -ki aramalarda işyerlerinde silah bulunmamıştır- bu kişileri yakalamak devletin görevidir. Ancak, olayı bu boyutlardan çıkararak, TARİŞ'i ülkücü militanlara teslim etmek oyunu oynanıyorsa bunun çok tehlikeli sonuçlar doğuracağı bugünden bellidir.

Olaya, soğukkanlılıkla bakmak ve TARİŞ'i silahlı eylemlerin ve kızgın çatışmaların alanı yapmaktan kaçınmak, TARİŞ e-

mekçileri kadar, Ticaret Bakanlığı'nın ve İzmir polisinin de görevidir.

TARİŞ emekçilerinin her türlü kışkırtmalara karşı uyanık olmaları ve yasal sendika temsilcilerine güvenerek çalışmaları gerekiyor. Çünkü biliniyor: Kurt, dumanlı havayı sever!..

(Cumhuriyet, 24 Ocak 1980)

SAKHAROV VE BİZİMKİLER

Ünlü Sovyet fizikçisi Andrei Sakharov'un Sovyet polisince Gorki kentine sürgüne gönderilmesi, Batı kamuoyunda tepki ile karşılandı. Afganistan işgali ile başlayan soğuk savaş rüzgarlarının Sakharov olayı ile daha da yoğunlaşacağı anlaşılıyor.

20. yüzyılın son çeyreğinde insanların düşünce ve inançlarından ötürü baskı görmeleri, tutuklanmaları, sürgün edilmeleri ve eziyet çekmeleri, çağımız için yüz karasıdır. Hiç şüphesiz böyledir. Hele insanların siyasal nitelikli suçlarından ötürü ölüm cezasına çarptırılmaları, bu yüz karalarını utanç lekelerine dönüştürür. Bundan kimsenin şüphesi yoktur.

Sakharov olayı Türkiye'de tepkiyle karşılandı. Antikomünizmin şampiyonları, Sakharov olayını iç politika gelişmelerinde bir propaganda aracı olarak kullanıyor. Türkiye'deki gerici ve tutucu çevrelere ve de "aşırı sağ ve aşırı sola karşıyız" diye "aşırı ortacılık" çizgisinin zırhına bürünenler, "insanlar düşüncelerinden ötürü baskı görmemelidir." gibisinden satırlar döktürüp, Sakharov olayını kınamak hakkına sahipler midir acaba?

Evet, bu hakka, böyle bir hakka sahip değildirler. Çünkü geçmişlerinde baskı ve zulüm şakşakçılığı yatmaktadır!

Prof. Mümtaz Soysal, 12 Mart döneminde "Anayasa'ya Giriş" adlı ders kitabından ötürü tutuklanıp yargılandı. Aylarca hapis yattı. Eşi, ünlü romancı Sevgi Soysal da bu zulümden payını aldı. Hapis yattı, sürgünler yaşadı. Prof. Soysal, Mamak Askeri Cezaevi'nde türlü baskılarla karşılaştı. Ünü yurtdışına taşmış bu seçkin Türk aydını, onbaşılarca tokatlandı, eline kova ve süpürge tutuşturulup, cezaevi tuvaletleri temizlettirildi.

Evet. Bu zulme alkış tutup, Sakharov olayını kınayın...

İstanbul Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Doç. Server Tanilli, "Uygarlık Tarihi" adlı ders kitabından ötürü Devlet Güvenlik Mahkemeleri önüne çıkarıldı. Ve Tanilli beş yıldan on yıla kadar hapis cezalarının gölgesi altında şöyle haykırdı:

Doğrudur veya yanlıştır, taraftar olunur veya olunmaz, bir bilim adamı olarak kabul ettiğim metod, görüş ve düşüncelerimden dolayı kime karşı sorumluyum? Yaşadığım çağa ve topluma karşı... Ya mahkemelere? Asla!..

Tanilli, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargılandıktan ve İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde aklandıktan sonra faşist kurşunların hedefi oldu. Şimdi bir tekerlekli sandalyenin üzerinde belinden aşağısı tutmayan bedeniyle bir "onur heykeli" gibi, sömürüye, zulme ve karanlığa karşı dikiliyor.

Bunları görmezlikten gelip kınamayın, Sakharov olayını kınayın...

12 Mart döneminde; Mamak Cezaevi'nde, stenli nöbetçilerin önünde kazma ve kürekle buz kırdırılan Ankara Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Uğur Alacakaptan'ı da unutun; saçma sapan suçların kelepçeleri ile kovuşturulan Fizik Profesörü Burhan Cahit Ünal'ı da unutun...

Toplu sözleşme ile grev hakkını, hukuk düzenine yerleştirenlerin en başında yer alan 27 Mayıs hükümetinin Çalışma Bakanı Prof. Cahit Talas'ı gözaltına aldığınızı da unutun, Anayasa'nın mimarlarından Prof. Bahri Savcı'yı da, Prof. Tarık Zafer Tunaya'yı da unutun! Bütün bunları Türk toplumu hiç yaşamadı; bu olayları unutun, yalnızca ve yalnızca Sakharov olayını kınayın...

Evet, hakkınızdır, kınayın!..

27 Mayıs Anayasası'nın Komisyon Sözcüsü Prof. Muammer Aksoy'u apar topar cezaevlerine attığınızı da unutun. Size karşı çıkan, sizden olmayan, size boyun eğmeyen ne kadar aydın varsa hepsini cezaevlerine doldurun.

İlhan Selçuk'u tutuklayın; Çetin Altan'ı, Doğan Avcıoğlu'nu, İlhami Soysal'ı, Emil Galip Sandalcı'yı, Altan Öymen'i, Oktay Kurtböke'yi, Doğan Koloğlu'nu, Ali Sirmen'i, Adil Özkol'u, yayımcı Muzaffer Erdost'u, Remzi İnanç'ı, avukat Halit Çelenk'i, Niyazi Ağırnaslı'yı, Prof. Rauf Nasuhoğlu'nu, Prof. Ahmet Abdik'i, Nihat Şişli'yi, Doç. Mete Tunçay'ı, Prof. Sadun Aren'i, Prof. Özer Ozankaya'yı, İsmail Beşikçi'yi tutuklayın...

Ve nice aydını, Prof. Cavit Orhan Tütengil'i, Ümit Doğanay'ı, Necdet Bulut'u, Fikret Ünsal'ı, Bedrettin Cömert'i, Bedri Karafakioğlu'nu, Doç. Orhan Yavuz'u, Savcı Doğan Öz'ü, Abdi İpekçi'yi terör çeteleri karşısında savunmasız bırakın ve yalnızca, evet yalnızca Sakharov olayını kınayın!

"Utanma, sıkılma yasaktır!" diye bir "yasal önlem" yok nasıl olsa... Bağırın, çağırın, yazın, çizin, kınayın Sakharov olayını!..

(Cumhuriyet, 25 Ocak 1980)

ÇILGINLIK, CİNNET, SADİZM...

- Bunun başarı olduğunu, hizmet olduğunu, marifet olduğunu, cesaretli bir iş olduğunu söylemek ve bunun kusurlarını başkasında bulmak, çılgınlıktır, cinnettir. Bu bir sadizm örneğidir...

Kim söylüyor bunları? Bunları 11 Haziran 1979 günü Ecevit hükümetinin para değerini düşürmesinden sonra Demirel söylüyor:

- Çılgınlıktır, cinnettir; sadizm örneğidir...

Ecevit hükümetinin yaptığı yüzde 43 oranındaki devalüasyonu, "çılgınlık, cinnet ve sadizm" olarak tanımlayan Demirel, şimdi bu orandan da yüksek, yüzde 48 oranında devalüasyon kararı aldıktan sonra şunları söylüyor:

Bu ekonomiyi böyle götürmenin imkanı yoktur: Ciddi, zor, her hükümet için sıkıntılı sayılabilecek tedbirlerin alınması zorunludur. Bu tedbirler alınmazsa, üç ay sonra Türkiye, bugünden çok daha kötü şartların içine sürüklenir...

Ecevit hükümeti paranın değerini düşürünce Demirel bağırıyordu:

- Kim istiyor Türkiye'de devalüasyonu?

Sonra, görüşünü şöyle özetliyordu:

- IMF kararını Türkiye ilk defa kabul ediyor...

Bunları söyleyen Demirel, şimdi yüzde elliye yaklaşan bir devalüasyon kararı ile sahnelerimizdedir. Alkışlayalım efendim... Alkışlayalım!..

Ecevit Hükümetinin aldığı devalüasyon kararını, çılgınlık, cinnet, sadistlik olarak niteleyen Demirel'e yüzde ellilik son devalüasyon kararından sonra soralım:

Beyefendi zat-ı aliniz çılgın mısınız, cinnet mi geçirdiniz, yoksa sadist misiniz?..

Bunları sorduğumuzda alacağınız karşılık ya "dün dündür, bugün ise bugündür", ya da "fevkalade hal içindeyiz" gibi tekerlemelerdir, başka ne olabilir?

- Bunun başarı olduğunu, marifet olduğunu, cesaretli bir iş olduğunu söylemek ve bunun kusurlarını başkasında bulmak, çılgınlıktır, cinnettir, bir sadizm örneğidir...

Özeti şu. Demirel devalüasyon yapınca. bu ekonomi için gereklidir; aynı devalüasyonu Ecevit yaparsa çılgınlıktır, cinnettir, sadizm örneğidir!..

- IMF kararını ilk defa kabul ediyor...

Öyleyse bu son devalüasyon kararını kim aldırdı? AP Isparta İl Başkanlığı mı? Kim acaba, kim?

- Kim istiyor Türkiye'de devalüasyonu?

Solcular istiyor, Marksistler istiyor, TÖB-DER istiyor, POL-DER istiyor, Türkiye Mimar ve Mühendis Odaları istiyor, DİSK istiyor, CHP istiyor, CHP'nin sol kanadı istiyor, Süleyman Genç istiyor, Kemal Anadol istiyor, Mustafa Gazalcı istiyor ve Meclis çaycısı Necmi efendi istiyor!..

Çılgınlıktır, cinnettir, sadizm örneğidir.. Yakalayın Demirel'i; cinnet geçiriyor. IMF'den doktor çağırın çıldırıyor. Türk parasının değerini yüzde elli oranında düşürüyor, cinnet geçiriyor, tutun, tutun yakalayın. Sadistlik yapıyor!..

Ben CHP milletvekili olsam, çıkar kürsüye, Demirel'e "cinnet, çılgınlık ve sadizm" suçlamalarını anımsatarak seslenirdim:

- Seni sadist seni!..

(Cumhuriyet, 26 Ocak 1980)

"İHTİKAR!.."

Ecevit hükümeti 1978 Eylül'ünde petrol ürünlerine zam kararı alınca Demirel bar bar bağırmıştı:

- Benzini 5 liradan alıp 25 liraya satıyorlar, bu ihtikardır...

Bunu söyleyen Demirel, şimdi süper benzinin litresini 25 liradan 36 liraya, normal benzini 22 liradan 32 liraya çıkardı.

Şimdi soralım:

- Beyefendi ihtikar ile mi meşgulsünüz?

Petrol ürünlerine ilk kez zam yapılmıyor. Dışarıdan pahalıya aldığın petrolü içeride ucuza satmanın olanağı yoktur. Kendin de petrol kaynaklarına sahip değilsen bu işe başka çare bulunmaz.

Türkiye'nin yıllık akaryakıt faturası yaklaşık 3 milyar dolardır. Petrol üreten ülkeler petrole zam yaptıkça bu fatura daha da kabaracaktır. Ama Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız, eski patates ihracatçılarından Esat Kıratlıoğlu, daha geçenlerde konuşuyordu:

- OPEC zamlarını halka yansıtmayacağız...

İyi ki yansıtmadınız!

Normal benzin 32, süper benzin 36 liraya çıktı! Haydi anlatın derdinizi şimdi şoför arkadaşa, hadi ne duruyorsunuz, anlatın:

- Benzini beş liraya alıp 25 liraya satmak ihtikardır.

Ya 32 liraya satmak nedir? Gazyağına zam, motorine zam, tüp gazına zam, fuel-oile zam, sonra parlak demeçler:

- OPEC zamlarını halka yansıtmayacağız...

Niçin yansıttınız efendim, niçin?..

Şimdi başka zamları bekleyin siz. Otobüse zam, trene zam, uçağa zam, ev kirasına zam, sebzeye zam, meyveye zam, iğneden ipliğe kadar, aklınıza ne gelirse ona zam!

Ama hükümeti kurarken ne diyordu beyimiz:

- Boş file, boş tencere, fakirleşmiş sofranın yerini dolu file, dolu tencere ve zenginleşmiş sofra alacak...

Şimdi bu zamlarla boş fileler doldu, ne iyi! Boş tencereler tüp gazı ile fıkır fıkır kaynadı, ne iyi! Fakirleşmiş sofra zenginleşti, ne iyi!

Ecevit hükümeti devalüasyon kararı alınca, "Türk parası hançerlenmiştir" diyordu üstadımız, şimdi parayı hançerleyen kendisidir. Ecevit'in devalüasyon kararına "çılgınlık, cinnet, sadizm" diyen Demirel, şimdi çıldırmış mıdır, cinnet mi geçirmektedir, yoksa sadist midir? Nedir bu devalüasyonun anlamı? Nedir bu zamlar? Hani benzin fiyatını artırmak "ihtikar" sayılırdı, bu bir haksız kazançtı, ne oldu? İhtikara ne oldu?

Ecevit'in benzin zammı "ihtikar", kendisininki gerekli ekonomik önlem!..

İşte efendim bizim yıllarca anlatmak istediğimiz budur. Bütün olup bitenler, bu yoksulluğun, bu bunalımın ve bu siyasal kargaşanın bir "sistem sorunu" olduğunu, gözle görülür, elle tutulur biçimde kanıtlıyor.

Kötü haber vermek istemem ama şunu şuraya yazayım: Bu devalüasyonu, bu enflasyonu bu düzen kaldıramaz. Bu gidişin sonu rejim değişikliğidir, gidiş Güney Amerika'ya doğrudur. Gelecek olan Güney Amerika ülkeleri benzeri bir diktatörlüktür.

Çökmüştür; bu düzen bütün kurumlarıyla çökmüştür. Bunalımın temelinde sistemin iflası yatmaktadır. Demirel de gelse, Ecevit de gelse, "geniş taban" da, yüksek ökçe de gelse, bu ekonomik ilişkilerle, bu dilenci ekonomisiyle bu çıkmazdan kurtulmanın olanağı yoktur.

Bakmayın çalımına... Demirel, bu düzenin mezar kazıcısıdır. Her gün bu düzenin mezarı biraz daha derinleşiyor; çöküyor düzen, çöküyor...

Ozan Orhan Veli, yıllar önce "Bu düzen böyle mi gidecek, pireler filleri yutacak..." diye acı acı sesleniyordu. Belki bir süre böyle olacak, ama sonunda halk, denenmeyeni deneyecek ve bundan sonra "ekmek, gül ve hürriyet günleri" gelecek!

Bugünlere kadar daha çok acılar çekeceğiz ve bir başka ozanımız Hasan Hüseyin'in dediği gibi, "acıyı bal eyleyip", o günlere ulaşacağız...

Şimdilik bu çıkmazların kilometre taşlarını sayacağız...

(Cumhuriyet, 27 Ocak 1980)

HAYVANCILIK VE BATI

Batı bize nasıl bakıyor? Şöyle bakıyor:

- Sovyetler'e karşı bizim ön karakolumuz olun...

Dediklerini tuttuk, karakol olduk. Fakat nasıl kalkınacaktık? Adamlar bunun da yanıtını verdiler:

- Bizim bahçıvanımız olun, sütçümüz olun, kasabımız olun, manavımız olun...

Sanayi ile hiç uğraşmayalım, madenlerimizle, petrollerimizle hiç ilgilenmeyelim, biz nasıl olsa iyi bahçıvan oluruz, süt sa-

ğarız, kasaplık yaparız, meyve sebze satarız... Sanayiden, petrolden, madenden söz edene "komünist", "ağır sanayii" dillerine dolayanlara da "şeriatçı" deriz, tamam; bizim beylerin Batıcılıktan anladıkları budur...

Bu devalüasyondan sonra işler Batı için daha da kolaylaştı. Bir Amerikan dolarına iki kilo Washington portakal alınır Türkiye'de; muz desen öyle, elma desen öyle, armut desen öyle; ya salatalık, ya hıyar?.. Devalüasyonlu, enflasyonlu, çok partili hayatımızda hıyarlar da ucuzlamıştır...

Biz Batı'nın jandarmasıyız. Jandarma kırsal kesimden gelir, kırsal kesimden gelen ne yapar? Süt sağar, sebze satar, kasaplık yapar. NATO'su, AET'si, şusu, busu Türkiye'yi böyle görüyorlar. Vallahi böyle!..

Nasıl mı anladım?

Ben, NATO, Ortak Pazar, vesaire Türkiye hakkında ne düşünüyor, diye merak ettiğimde, hep Metin Toker'in yazılarını okurum. Size de salık veririm. Batı ne düşünüyorsa değerli kontenjan senatörü yazarımız da onu yazar. Diyor ki:

- Büyükbaş hayvancılığa geçtiğimiz takdirde, her bir hayvan varil varil petrol demektir...

Gördünüz mü, kolayını bulduk. Her evde bir büyükbaş hayvan yetiştirirsek kalkındık gitti... Mazot, fuel-oil, benzin, Allah ne verdiyse gelir artık...

Ülkemizde hayvanların ve hayvancılığın çok önemi vardır. Bunca hayvan başıboş dolaşıyor. Bunları birer kazığa bağlasak, NATO'nun daha da güvenilir "müttefiki" oluruz. Yeter ki hayvanları bulup yetiştirelim. Televizyona "hayvan saati" koymaya ne dersiniz?..

Hayvancılığa öküzden başlamakta sonsuz yarar vardır. Bilindiği gibi "öküz", yakın tarihimizde çok önemli yerler işgal etmiştir. Öküzün boynuzlarını yurtdışına satarsak, sabaha kalmaz kalkınırız. Ne demiş Batı:

- Bizim bahçıvanımız olun, sütçümüz olun, kasabımız olun...

Öküzden sonra ata önem vermeliyiz. Yağız at, kırat!.. Arada uyuz at çıkarsa, onu da Müslüman ülkelere satarız. NATO'ya atla girip deveyle çıkmak çok yararlıdır. Böylece kalkınırız. Petrol gelir, mazot gelir, sonra da savunma işbirliği antlaşmasını yapıp jandarmalığa devam ederiz...

Canımız sıkılınca da "salonda at yarışları" düzenleriz. Kırat Mart'ta mı düşer Nisan da mı, kendi aramızda bir güzel eğleniriz...

Demokrasinin, NATO'nun ve hür teşebbüsün kurtuluşu hayvancılıktadır. Kıratlı, koçlu, kurtlu çok partili hayatımızda başka türlü düşünmenin de olanağı yoktur. Hayvancılıkla kalkınma seferberliğine Metin Toker de katılıp, Pembe Köşk'ün bahçesinde büyükbaş hayvanlar yetiştirmelidir...

NATO, öküz, AET, inek, savunma işbirliği antlaşması, manda, Türkiye, kuzu, Kıbrıs, koyun, FIR hattı, deve, ekonomik yardım, keçi, IMF, ayı derken, bir de bakmışsınız köşeyi dönmüşüz!

(Cumhuriyet, 28 Ocak 1980)

NURLU UFUKLAR...

Başbakan Demirel hemen hemen her basın toplantısında kaç günlük hükümet olduğunu vurguluyor.

Daha otuz günlüğüz. Daha kırk günlüğüz. Daha yetmiş günlüğüz...

Sanki beyefendi, 1965 yılından 1971 yılı Mart ayına kadar bu ülkede Başbakan değildi. Sanki 1971'den 77 sonuna kadar MC hükümetlerinin Başbakanı bir başkası idi! Bu kadar yıl, "Büyük Türkiye, nurlu ufuklar, trilyonları telaffuz edelim" diye diye halkı uyutan Başbakan'ın son açıklamalarına bakınız:

- Ekonomi felç olmuştur...

Ekonominin kuralları vardır. Bu kurallar, acımasız bir dişlinin çarkları gibi çalışır durur. Konu Ecevit-Demirel çekişmesinin boyutlarına sıkıştırılmayacak kadar ciddidir. Bu ekonomik çıkmaz, düzenin temelleri ile ilgilidir. Bu çıkmaz 1950'lerden bu yana uygulanan politikalarla ilgilidir. Bu çıkmaz doğrudan doğruya bir "sistem" sorunu ile ilgilidir.

Yeryüzünde bu "dilenci ekonomisi" ile kalkınmış bir tek ülke yoktur. "Borç yiğidin kamçısıdır" diye yıllarca bu "dilenci ekonomisi"nin sözcülüğünü yapan Demirel, "yetmiş günlük hükümet" özürlerine sarılarak sistemin temellerini gizlemek ve şu

yetmiş günlük hükümetinin gerisinde yatan sekiz yıllık Başbakanlığı'nın bağışlanmaz günahlarını unutturmak istiyor.

Yeni doğmuş çocuk yaşı sayar gibi "altmış gün, yetmiş gün" diye neredeyse omuzuna bir "maşallah" takacak olan Demirel'in, 1970 yılının 10 Ağustos günü Türk parasının değerini yüzde 60 oranında düşürdüğünü kim unutmuştur? Ve kim unutmuştur bu karardan sonra gelen zamları?

Sekiz yıllık Başbakanlık döneminde devalüasyonlar, zamlar yatan bir Başbakan, Türk halkının önüne çıkıp, "ne yapalım biz 70 günlük hükümetiz" diye özürlerin gölgesine sığınamaz. Sığınırsa bu aldatmaca olur, kandırmaca olur. Göz boyama olur...

Ecevit hükümeti devalüasyon kararı alırsa bu "cinnettir, çılgınlıktır, sadizmdir", kendisi aynı kararı alırsa, "başvurulacak başka önlem yoktur!.." Ecevit hükümeti petrol ürünlerine zam yaparsa bu "ihtikardır", kendisi yaparsa "başka çaresi kalmamıştır!.." Nasıl bir kişilik yapısıdır bu? Bırakın televizyon ekranını, aynalara nasıl bakar bu adam?..

Şimdi önümde Ecevit hükümeti döneminde Demirel'in neler söylediği satır satır duruyor:

- Akaryakıta yapılan zam yüzde 20 fiyat artışı getirecektir. İğneden ipliğe herşey yeniden pahalanacaktır...

Peki ya şimdi?..

- IMF'nin kapılarını çalarak her dediklerine razı olduklarını ilan ettiler. Türk parası tahrip edilmiştir...

Ya şimdi ne olmuştur?..

- Hükümet vatandaşın sofrasını basmıştır. İki topak şekerin birini, dört dilim ekmekten ikisini alıp götürmüştür...

Şimdi ne olmuştur? Ecevit hükümetince alınan bir topak şeker ile iki dilim ekmek geri mi gelmiştir? Ne olmuştur?..

- Dün küfe dolarken, bugün file dolmuyor. File dolmayınca tencere de dolmaz; tencere dolsa ne ile kaynatacaksın?..

Şimdi küfe doldu mu? File doldu mu? Ve ne ile kayna; :cak tencere? Zamlı tüpgazla mı, ne ile?..

- Zamla öldürdükten sonra diriltmeye imkan yoktur...

Peki şimdi?.. Şimdi diriltebilecek misiniz?

Altı liraya mal edilen benzin 22 liraya satılarak 16 lira şoförün rızkından alıkonmaktadır...

Benzin 22 lira olunca Ecevit hükümeti şoförün rızkından 16 lira alıyordu, ya aynı benzin 32 lira olunca Demirel hükümeti şoförün rızkından kaç lira alıyor?

Ve 3 Ağustos 1979 günü Demirel konuşuyordu:

- Kimbilir dolar belki de yüz lira olacaktır...

Kimin bildiği anlaşıldı. Baksanıza kendisi biliyormuş; iktidara gelir gelmez doları yetmiş liraya çıkarıverdi.

Bu bir "sistem" sorunudur, işin özeti budur. Ekonomi iflas etmiştir Bu iflasın gerisinde "dilenci ekonomisi" ve bu dilenci ekonomisinin şampiyonu "sekiz yıl yetmiş bir günlük" Başbakanın kimlik kartı da yatmaktadır.

Devleti, yerlisi ve yabancısı ile özel sektöre ucuza kapatıp kiraya vermekle, bu iflastan kurtulmak olanaksızdır. Bayanlar, baylar; inecek var, nurlu ufuklara gelmiş bulunuyoruz!..

(Cumhuriyet, 29 Ocak 1980)

DENİZ AYDIN...

Türkiye ilginç bir ülke oldu. Çoğumuz olaylar karşısında duyarlığımızı yitirdik. İnsanlık, yerini kaba ve ilkel duygulara bıraktı. Söz gelişi, Kahramanmaraş sokaklarında kadın-çocuk demeden yurttaşlarımızı boğazlayan kanlı çetelere karşı gösterilmeyen tepki, bu olayları protesto edenlere gösterildi.

Bugün, vicdan sahibi yöneticilere seslenerek bir olayı duyurmak istiyorum.

Olay Kayseri'de geçer. 28 Kasım 1979 günü, kendilerine "milliyetçi" ve "mukaddesatçı" diyen bir grup saldırgan, Kayseri Atatürk Lisesi eski müdürü Hurşit Aydın'ın evine saldırır. Saldırganlar eve ateş eder. Bu saldırı sonunda, Hurşit Aydın'ın beş yaşındaki oğlu Deniz Aydın öldürülür. Öteki oğlu Halil Aydın, tabanca kurşunlarıyla ağır yaralanır. Katiller yakalanmaz...

Bu kanlı saldırıdan on beş gün sonra polisler, "yaralı oğlun hakkında ihbar var" diyerek Hurşit Aydın'ın evini ararlar. Herhangi bir suç kanıtına rastlanmaz.

12 Ocak 1980 günü ev yine basılır. Bu kez acılı baba Hurşit Aydın'ın gözleri bağlanır ve bilinmeyen bir yere götürülür. Sonrasını Hurşit Aydın'ın mektubundan okuyalım:

- Orada insanın dayanamayacağı korkunç işkenceler edip, ağza alınmayacak küfürlerle hakaret ediyorlardı. Benden istedikleri, bir suçu kabul etmemdi, ama işlediğim bir suç olmadığı için hiçbir şeyi kabul ettiremediler. Götürdükleri bilinmeyen yerde benim gibi onlarca kişi vardı. Onlara da bana yaptıkları insanlık dışı davranışların tümünü yaptıklarını sanıyorum. Çünkü, kulağıma sürekli canhıraş bağırmalar geliyordu. Beni götürdükleri yerde üç gün gözü bağlı tuttuktan sonra bıraktılar...

Kayseri Valisine, Savcısına ve Emniyet Müdürüne soruyorum:

- Orada temsilcisi olduğunuz devletin gücü, beş yaşındaki bir yavrunun katillerini yakalamaya yetmiyor mu?

Ve yine soruyorum:

- Bir okul müdürünün gözleri bağlanarak götürüldüğü yer neresidir? Emniyet Birinci Şube mi? MİT Bölge Başkanlığı mı? Neresi?..

Beş yaşındaki çocuğu öldürülen, öteki oğlu yaralanan, kendisi de gözleri bağlanarak sorguya çekilen bir babanın kanlı gözyaşlarını kime gösterelim? Kime gösterelim ki, kaldırım taşına dönen vicdanlar birazcık kıpırdasın?.. Beş yaşında faşist kurşunlara hedef olan Deniz Aydın, acaba senin minicik tabutundan olsun utanan çıkmayacak mı?..

Bir Açıklama :

Geçenlerde bu köşede, Devlet Yatırım Bankası Genel Müdürlüğü'ne getirilmek üzere bulunan Maliye Bakanlığı eski Müsteşar Yardımcısı Şekip Altay'ın yüksekokul diploması olmadığını, bu yüzden yüksek öğrenim koşulu arayan bir genel müdürlüğe atanamayacağını yazmıştım. Yazıda yer alan her satır belgelere ve bu konuda açılan soruşturma dosyasına dayanmaktaydı.

Bu yazının çıktığı gün, Dr. Faruk Sükan, Maliye Bakanı İsmet Sezgin'e bir mektup göndererek, yazıda yer alan savların doğru olduğunu, bu atama işleminden kaçınılmasını istemiştir Şekip Altay ile ilgili kararname şu anda Sayın Cumhurbaşkanı'nın önündedir.

Şekip Altay, yazının yayınlanmasından sonra büromuza gelerek benimle görüştü. Bir de açıklama yazmış, onu da getirdi. Şekip Altay, açıklamasında şunları söylüyor:

Öğrenim derecem, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 16 Mart 1966 tarih ve 1136 sayılı yazısına göre yüksek öğrenimdir. Talim Terbiye Dairesi bir örneğini sunduğum 25.1.1980 tarih ve 1141 sayılı yazısı ile de yüksek öğrenim gördüğümü teyit etmiştir.

Hakkımda kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin savcılık kararında, her ne kadar isnat edilen suç af kapsamına ve zaman aşımına girmişse de, sayın savcılık, kararına özel bir not ekleyip, "sanığın davranışında aslında müsnet suçun unsurları da yoktur" demek insanlığını ve yüceliğini göstermiştir.

Yani sayenizde yüksek öğrenim yaptığı, Talim Terbiye'nin yanı sıra Cumhuriyet Savcılığı'nca onaylanan tek insan ben olmaktayım. Niye kararın esası olan bu bölümü yazınıza koyma objektifliğini göstermiyorsunuz?

Bazı derslerden (1960'larda) başarısız olduğum iddiasının cevabını ise 19 Ekim 1965 tarihli diploma belgesi, "Altay Şekip yönetmeliğin icap ettirdiği bütün imtihanları vererek diplomasını elde etmiştir" diyerek vermektedir...

Altay, daha sonra bu savcılık kararı ile ilgili haberin gazetemizde yayınlandığından söz etmektedir.

Şu kadarını söyleyeyim: Hukuk düzenimizde savcılık kararı bir diplomaya yeni dereceler kazandırmaz. Bu bir.. İkincisi, Milli Eğitim Bakanlığı'nın, Altay'ın sözünü ettiği kararı ile çelişen başka kararları da vardır. Üç: Aynı okulun Altay'ın ders durumu hakkında verdiği bilgi de dosya içerisindedir. Dördüncüsü de şu: Bir kovuşturmaya yer olmadığı kararında, "özel not" düşüp, "sanığın kastı yoktur" gibisinden değerlendirmeler yapan bir hukuksal belgeye de ilk kez rastlıyorum!

Neyse, Sayın Şekip Altay'a Devlet Yatırım Bankası Genel Müdürlüğü için başarılar dilerim. Ancak, Demirel'in son kararından sonra, devlet özel sektöre kiralandığından ve de devletin herhangi bir yatırımı da söz konusu olmayacağından, Şekip Altay kardeşimizin böyle bir görevde harcanacağı endişesini taşıyorum. Bu düşüncemizi de saygıyla sunuyorum...

(Cumhuriyet, 30 Ocak 1980)

BU NE ÖFKE?..

Değerli Başbakanımız bu devalüasyon ve zam kararlarından sonra çok öfkelenmiş, neredeyse öfkesinden TRT ekranından fırlayacak... Bakın ne diyor:

- Çirkin söz ben de bilirim. Söylemiyorsam tahammül ediyorsam, yakıştırdığımdan değil, tezvir, müzevirin kadriyle mütenasiptir...

Demirel'in söylediği son sözü Türkçe'ye çevirelim:

Yalan, yalancının değerine uygundur...

Anlaşılan Başbakanımız, devalüasyon ve zamlardan sonra yapılan eleştirilere çok kızıyor. Böyledir bu devalüasyon, böyledir; insanı çok kızdırır. Demirel'in geçen yıl Ecevit hükümeti devalüasyon kararı alınca buyurdukları gibi, paranın değerini bu kadar düşürmek "cinnettir, çılgınlıktır, sadizmdir...

Demirel'in cinnet geçirdiğini sanmıyoruz. Cinnet geçirse, Ticaret Bakanlığı'na yeğeni Yahya Demirel'i, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na biraderi Hacı Ali'yi, Maliye Bakanlığı'na da ünlü dolandırıcı Mıgırdıç Şellefyan'ı getirirdi. Cinnet geçirmemiştir, çıldırmamıştır ama, görüldüğü gibi biraz öfkelenmiştir.

Sevgili Başbakanımız, son basın toplantısında "ekonomik meseleyi söverek tartışamayız" diyor ki, burada çok haklıdır. Örneğin bir muhalefet lideri, hükümetin aldığı ekonomik kararlardan sonra hükümete dönüp, "bunlar geri zekalıdır" demelidir. Çünkü Demirel'in büyük bir ciddiyetle belirttikleri gibi, bu gibi sorunlar söverek tartışılmaz.

Ne diyor Demirel:

- Bu söylenen şeyler bize o kadar yakışmaz ki, kendi zihinlerine bile yakışmaz...

Demirel, Ecevit hükümetinin son günlerinde şöyle bir söz söylemişti, anımsar mısınız:

- Bunlar hükümetin leşine bile taliptirler...

Demirel, ekonomik sorunların söverek tartışılamayacağını söylemektedir. Bundan siyasal sorunların ancak sövülerek tartışılacağı sonucu mu çıkmaktadır?..

"Hükümetin leşi" kavramı, siyasal edebiyatımıza Demirel tarafından armağan edilmiştir. Leş, bilindiği gibi, hayvan ölülerinin kokuşmuş haline verilen addır. Kokuşmuş hayvan ölüleri ile görev süresi biten hükümetler arasında ne gibi ilgi olabilir?..

Bunu biz kestiremiyoruz. Herhalde değerli Başbakanımız, çocukluklarında çobanlık yaptıkları için bu "leş" kavramını bizlerden çok daha iyi bilmektedirler...

Bir de "leş kargası" vardır; leş kargaları, leşleri parçalayarak yerler; böyle besin alıp yaşamlarını sürdürürler...

Sayın Demirel, Ecevit'i "hükümetin leşine bile talip olmakla" suçlarken, herhalde "tezvir, müzevirin kadriyle mütenasiptir" sözünü unuttular. Hatta, "bu söylenen şeyler bize o kadar yakışmaz ki, kendi zihinlerine bile yakışmaz" inançlarını da o günlerde bir yana bıraktılar.

Çirkin sözü ben de bilirim. Söylemiyorsam, tahammül ediyorsam, yakıştırdığımdan değildir...

Demirel'in ne kadar "tahammüllü" olduğunu, kendisine söven milletvekillerini birer ikişer, öperek koklayarak partisine almasından biliriz. Böyle olgun bir devlet adamına sahip olmaktan gerçekten onur duymaktayız!..

"Leşler, kaz gütmeler, geri zekalılar" gibi çirkin sözlerin Demirel'e hiç yakışmadığı kanısındayız. Çünkü bilindiği gibi, "kem söz sahibinindir"; üstelik "tezvir, müzevirin kadriyle mütenasiptir." Ayıp oluyor, ayıp!

Demirel, son günlerde çok sinirlenmiş. Böyledir, devalüasyondan sonra genellikle böyle olur. Çılgınlık, cinnet, sadizm nöbeti gelir; sonra geçer.

İsterseniz, Demirel'in öfkesini dindirmek için Erbakan Hoca'yı çağıralım, üç kulhuvallah bir elham okur, "ufuneti" defolur; ne dersiniz?!

Nazar değdi, nazar!..

(Cumhuriyet, 31 Ocak 1980)

İPEKÇİ'Yİ ANARKEN...

Milliyet Gazetesi Başyazarı ve Genel Yayın Müdürü Abdi İpekçi'yi ölümünün birinci yılında saygıyla anıyoruz.

İpekçi'nin pusuya düşürülerek öldürülmesinden bu yana tam bir yıl geçti. Bu bir yıl içinde devlet, katilleri ve katillerin arkasındaki terör çetelerini ortaya çıkaramadı. Evet, devletin gücü katillerle boğuşmaya yetmedi! Yakalanan katil sanığı da,

Maltepe-Kartal Askeri Tutukevi'nden elini kolunu sallayarak çıktı gitti. Olayın tek görgü tanığı da bir türlü mahkemeye getirilemiyor... Olayın tek görgü tanığı ile katil sanığı Mehmet Ali Ağca, mahkeme önünde yüzleştirilemediler.

Ağca kaçtı ve böylece olay karanlıklara gömüldü gitti...

Bugün Abdi İpekçi'yi anarken terör üzerine söylevler veriliyor, yorumlar yapılıyor. Orhan Veli ne güzel söylemiş, "Neler yapmadık bu vatan için, kimimiz öldük, kimimiz nutuk söyledik.." Öyle yapıyoruz. Bol bol söylevler veriyoruz; laf salatalarına limonlar sıkıyoruz... Katiller yakalanamıyor; yakalanan katiller kaçırılıyor; ama iş demeç vermeye gelince, birbirimizle yarışıyoruz:

Terörü önlemek için şunu yapmalı, bunu yapmalı...

Bir devlet, ünü yurtdışına çıkmış bir yazarının katillerini bulamıyorsa, televizyonlara çıkıp söylevler vermez; ya ne yapar? Utancından bir köşeye sıkışır, ağzını açmaz! Ya da görevini yapar.

- Şöyle yapılmalı, böyle yapılmalı...

Ecevit hükümeti döneminde iki yıl içinde siyasal nedenlerle öldürülenlerin sayısı 2245'tir. Yetmiş günlük Demirel hükümetinde siyasal nedenlerle öldürülenlerin sayısı şimdiden 504'ü bulmuştur!

Bu sayılar gösteriyor ki terör azalmıyor, çoğalıyor. Ama kolayını buldular. "TRT çocuğu" Doğan Kasaroğlu, ölüm haberlerine sansür koydu; böylece hükümet, ölüm olaylarını değil ama, ölüm olaylarının haberlerinin kökünü kazımayı başardı.

Yetmiş günde 500 yurttaşımızın tabutunu art arda dizdikten sonra "rahmetli Abdi İpekçi" diye demeçler vermenin hiç mi hiç anlamı yoktur.

- Terör şöyle önlenir, böyle önlenir...

Madem bu konuları böyle parlak söylevler verecek kadar biliyorsunuz da neden öldürme olaylarını önlemiyorsunuz? Katiller neden yakalanmıyor? Yakalanan katiller nasıl kaçıyor? Nerede haberalma örgütleriniz, nerede MİT, nerede kuş uçurtmayan güvenlik yetkilileriniz; nerede?

Mehmet Ali Ağca askeri birlikle çevrilmiş bir cezaevinden nasıl kaçabildi? Kim kaçırdı Ağca'yı? Ağca'nın suç ortağı nerede? Olayın görgü tanığı duruşmaya niçin getirilip, yüzleştiril-

medi? Nerede İstanbul Emniyeti? Nerede Emniyet Müdürü? Nerede Birinci Şube? Nerede MİT Bölge Başkanlığı?

- Basın şehidi rahmetli Abdi İpekçi...

Peki siz necisiniz? Ne iş yaparsınız? Devlet adına yetki dağıtan, devlet adına kamu kudreti kullanan sizler, parlak demeç vermekten başka ne işe yararsınız? Söyler misiniz lütfen?

Ben devlet yetkilisi olsam, Abdi İpekçi'nin ölüm yıldönümü nedeniyle düzenlenen toplantılara katılmak bir yana gazetelerde bu toplantıların haberlerini okumaktan bile utanırdım!

(Cumhuriyet, 1 Şubat 1980)

POLİSTEKİ ATAMALAR

"Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü"nün "Meslekten çıkarma" başlığındaki 8. maddesinin 22. bendinde "kaçakçılık yapmak ya da kaçakçılarla ilişki kurmak", meslekten çıkarmayı gerektiren bir suç olarak görülüyor.

Emniyet Genel Müdürü Rafet Küçüktiryaki, gazetemizde yayınlanan silah kaçakçılığı ile ilgili diziye gönderdiği açıklamada, silah kaçakçılığı sanıklarıyla özel dostluklar kurduğunu kendisi söylüyor. Öyleyse ne yapmalı? Acaba, karakol polisi için geçerli olan bu tüzük maddesi, Emniyet Genel Müdürü için akla gelmeyecek midir?

Tüzük maddesi çok açık; diyor ki, "Kaçakçılarla ilişki kuranı polislikten atarım..." Bu "ilişki" kişisel dostluk niteliğinde olabilir; ama ne yapalım, tüzük böyle diyor..

Buraya bir nokta koyup, Emniyet Genel Müdürlüğü'ndeki atamalara kısaca değinelim:

Emniyet Genel Müdürlüğü'nde büyük çapta memur atamalarına tanık olunuyor. Örneğin, İzmir'de görevli bir başkomiser, Van'a atanıyor. Bakıyorsunuz, bu başkomiser yurtdışında terör konusunda eğitim görmüş, üstelik birçok olayda yararlık göstermiş bir güvenlik görevlisi. Nasıl olur da böyle bir uzman, terörün yaygın olduğu yörelerde görevlendirilmez?

Denilebilir ki Emniyet Genel Müdürü'nün "takdir yetkisine" girer. Ancak bu atamalar, acaba "Emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarının atanma ve yer değiştirmelere hakkındaki yö-

netmelik" uyarınca mı yapılıyor? Hayır, bu atamalar, yönetmelik hükümlerine aykırı olarak yapılıyor. Şöyle ki:

Bu yönetmeliğin 15. maddesine göre, Emniyet Örgütü'nde atamalar, "Mayıs başından Eylül ayı sonuna kadar" diye sınırları belli bir süre içinde yapılır. Yönetmeliğin bu maddesi karda, kışta, buzda atama yapılmasını yasaklamaktadır.

Aynı yönetmelik diyor ki; "Bu yönetmelikte belirtilen istisnai hallerde yapılacak yer değiştirmeler bu hükme tabi değildir..." O zaman bu "istisnai haller" nedir, buna bakıyoruz. Yönetmeliğin 45. maddesi de bu "istisnai halleri" sıralıyor. "İstisnai haller" şöyle:

a) Ahlak ve yeterlik durumları itibariyle daha fazla hizmet etmeleri sakıncalı görülenler, b) Terfiin bir devre geciktirilmesi cezası alanlar, c) Bulundukları ilde evlendiklerinden dolayı görevlerini yapamayacak hale gelenler, d) Aile efradından birisinin ahlaki durumları dolayısıyla bulunduğu il dahilinde görev yapmaları sakıncalı görülenler, e) icraatları sebebiyle devamlı ve normal hizmet görme imkanını kaybedenler...

Bu durumlarda bile atama, ancak ve ancak "aynı bölge içinde" bir başka ile yapılabilmektedir..

Yine yönetmeliğin 46. maddesi gereğince "müfettiş raporları ile yerlerinin değiştirilmesi teklif edilenler", ancak "aynı bölge içinde" başka göreve atanabilirler. Bu koşullar yoksa, bir Emniyet görevlisinin atandığı yerde en az üç yıl kalması gerekmektedir.

Bu koşullar olsa bile, İzmir'de beş ay görev yapan memuru, Van'a atamanın olanağı yoktur. Çünkü yönetmelik, ülkeyi birinci bölge, ikinci bölge diye ikiye ayırmıştır. Ankara, İstanbul, İzmir, Eskişehir, Adana, Samsun gibi iller birinci bölgeye girmektedir.

Bir Emniyet görevlisi için şu yukarıda yazılı koşullar varolsa bile, bu görevlinin "birinci bölge" içinde sayılan bir kentten, örneğin İzmir'den, Ankara'dan, İstanbul'dan, "ikinci bölge" kentleri arasında sayılan bir başka il'e, örneğin Van'a, Erzurum'a, Yozgat'a atanması, en azından bu yönetmeliğe aykırıdır. Çünkü yönetmelik, hem kış aylarında yer değiştirmeleri önlüyor, hem de en ağır koşullarda bile, "yurdun bir ucundan öteki ucuna yapılacak sürgünlere izin vermem" diyor.

Sınırdan sınıra sürülmek istenen Emniyet görevlileri arasında silahlı eylem sanıklarını yakalayan başarılı polisler, başkomiserler ve Emniyet amirleri ve de kaçakçılıkla uğraşan yurtsever görevliler de vardır.

Bu atamaları yapan Emniyet Genel Müdürü, önce "Kaçakçılarla ilişki kuranlar meslekten atılır" diyen disiplin tüzüğünü, sonra da atanmalarla ilgili bu yönetmeliği iyice okumalıdır.

Ama bir kez değil, bin kez!..

(Cumhuriyet, 2 Şubat 1980)

BİLİNÇLENİYOR...

Pazar günleri can sıkıcı, gönül karartıcı yazılar okumak istemezsiniz herhalde. Elbette ben de böyle yazılar yazmak istemem. Ama ne yaparsınız ki ortalıklarda "felaket tellallığı" kol geziyor. Yok ekonomi felç olmuş da, yok bugünleri ararmışız da, şöyleymiş de böyleymiş de, falan, filan..

Efendim gelişiyoruz; bunlar büyümenin sancıları.. Büyürken düşeriz, kalkarız; olur bunlar. Büyürken şişeriz, şişerken büyürüz, ne var bunda?..

- Ekonomi felç olmuş!

Niye olsun efendim? Hem ne felci bu? Çocuk felci mi, yaşlılara özgü inme mi? Niye felç olsun ekonomi? Büyük Türkiye nurlu ufuklara doğru yollanmış; yeğenler, biraderler, burjuva lümpenleri köşeyi dönmüş; kimse aç değil, açıkta değil. Böyle günlerde "ekonominin felç olduğunu" söylemek, değerli Başbakanımızın özdeyişleriyle "fevkalade ayıptır" "felaket tellallığıdır", "Türkiye'yi dışa jurnal etmektir" yapmayın böyle, yapmayın efendim!.. Türk parasını hançerlemeyin...

Atalarımız, "Kır atın ya huyundan ya suyundan" demişler. Bizler Demirel'i dinleye dinleye biraz olsun huylarından edindik. Birileri devalüasyon yapmıyor mu, hemen başlıyoruz söylenmeye

- Çılgınlıktır, cinayettir, sadizmdir...

Ama benim asıl sinirlendiğim konu nedir, biliyor musunuz? Bu büyüyen, bu gelişen Türkiye'de birilerinin çıkıp, "ekonomi felç olmuştur" demeleri! Buna ne denir bilir misiniz? Buna adıyla, sanıyla "felaket tellallığı" denir, şakası yok bu işin...

Bizler, değerli Başbakanımızdan etkileniyoruz da, acaba Sayın Demirel bizlerden etkilenmiyor mu?.. Etkilenmiyor, diyenler aldanırlar. Vallahi de billahi de etkileniyor!..

Biz ne diyorduk:

- Anarşinin temelinde ekonomik nedenler vardır..

Biz bunu söyleyince Demirel ne diyordu:

- Beynelmilel komünizm...

Şimdi Demirel döndü dolaştı şu noktaya geldi:

- Ekonomik anarşi devam ederse terör de devam eder...

Yani anlayacağınız, üstadımız yavaş yavaş "bilinçlenmeye" başlamıştır! Yaa öyle... Gerçi biraz geç olmuştur ama, geç olması, güç olması artık pek o kadar önemli değil... Nasıl olsa Başbakanımız, dere-tepe dolaştıktan sonra bir noktaya varmıştır:

Terörün temelinde ekonomik nedenler yatıyor...

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın kitaplarında yazar; "işçiyi bilinçlendirmek, dolmayı pirinçlendirmeye hiç benzemez"; ayrı ayrı işlerdir bunlar...

Gerçi Demirel'in yaptığı "zama zam denmez" ama iğneden ipliğe her şeye zam gelmiş; yani zama zam yapılmıştır.

İşçiyi bilinçlendirmenin en sağlam yolu sınıf çelişkilerinin keskinleşmesi, zenginin daha zengin, yoksulun daha yoksul olmasıdır. Demirel de bunu yapıyor, türedi burjuvaziyi enflasyonla pompalayıp yükseltiyor, buna karşılık emeği ile geçinenlerin sofrasına oturup, bir topak şekere, bir dilim ekmeğe bile el uzatıyor.

Bana kalırsa, bu Demirel üstadımız en sonunda, "Marksist diyalektiği" iyice kavradı, şimdi gereğini yapıyor. Ve herhalde şöyle düşünüyor:

- Ecevit solculuğu pek kıvıramadı; sosyalistler de fraksiyon kavgası yapıyor. İyisi mi işçiyi ben bilinçlendireyim...

Doğrusunu söyleyim mi? Ben bu adamdan korktum! Ecevit'e inat, son ekonomik kararlarıyla -ki bize göre çılgınlıktır, cinnettir, sadizmdir- işçileri bilinçlendirecek. Yapar mı yapar! Ecevit'e inat olsun diye yapar!..

(Cumhuriyet, 3 Şubat 1980)

AYRICALIK YASASI

Bugünlerde Cumhurbaşkanı Sayın Korutürk'ün önünde bir dosya duruyor. Dosya, karda kışta yerlerinden edilen vali yardımcıları ve kaymakamlarla ilgili değildir. Bu dosya, TBMM eski üyelerine ayrıcalıklar tanıyan 2254 sayılı yasayla ilgili hukuksal görüşleri kapsıyor.

Görev süresi iki ay sonra bitecek olan Sayın Korutürk, daha önce "veto" ettiği bu yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuracak mıdır, yoksa "ne yapayım, ben bir kez veto ettim, yasa yeniden çıktı; artık ne yapabilirim" mi diyecektir?

2254 sayılı yasa şöyle diyor:

Temsilciler Meclisi üyeleri ile TBMM eski üyeleri, sağlık ve tedavi konusu ile ulaştırma, haberleşme ve pasaport konularında kanunların, kararnamelerin ve yönetmeliklerin TBMM üyelerine tanıdığı haklardan yararlanırlar...

Bu ne demektir? Bu, seçilemeyen milletvekili ve senatörlerin, parlamenter statüsüne bağlı bütün ayrıcalıkları kullanmaları demektir. Telefon indirimli tarifeden olacak, kendisini ve yakınlarını yurtdışında tedavi ettirecek, uçak bileti indirimli olacak, tren bileti öyle, kırmızı pasaport taşıyacak; yani ömür boyunca bu ayrıcalıkları tepe tepe kullanacak.

Ama Anayasa yazıyor:

- Hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz...

Tanınamaz da bu ne öyleyse?.. Parlamenterlerin görev süreleri içinde belli ayrıcalıklardan yararlanmaları doğaldır. Peki, parlamenterlik süresi biten bir yurttaşa bu ayrıcalığı tanımanın gerekçesi nedir? Bunu anlamaya olanak yoktur!..

Cumhurbaşkanı Sayın Korutürk, "devlete gereksiz mali yük getirdiği" ve "yurttaşlar arasında ayrıcalık yarattığı" gerekçeleriyle bu yasayı daha önce "veto" etmiş, ancak yasa, küçük bir değişiklikle yeniden çıkarılmıştır.

Anayasa'nın 93'üncü maddesi Cumhurbaşkanı'nın uygun bulmadığı yasaları, bir kez daha görüşülmek üzere geri çevirebileceğini, ancak aynı yasa parlamentoca yeniden benimsenirse, bu yasayı onaylamak zorunda olduğunu belirtmektedir.

2254 sayılı yasa, Cumhurbaşkanı'nca geri çevrilmiş, ancak, parlamento yasa metninde küçük bir değişiklik yaparak yasayı yeniden benimsemiştir.

Bu durumda Sayın Cumhurbaşkanı, üzerinde değişiklik yapılan yasayı, "bu yeni bir yasadır" diyerek yeniden geri çevirebilirdi. Ancak, bu yasa ikinci kez Sayın Cumhurbaşkanı'na gönderildiğinde, ülke, Genelkurmay Başkanı ve komutanlarca verilen "uyarı mektubu" ile çalkalanmaktaydı.

Anayasa'ya göre Cumhurbaşkanı, bu yasayı on gün içinde ya veto edecek ya da onaylayacaktı. Bu koşullarda, Cumhurbaşkanı'nın eski parlamenterlere ayrıcalık tanıyan yasayı yeniden geri çevirmesi, uyarı mektubu ile başlayan siyasal dalgalanmalara belki yeni çalkantılar katacaktı.

Sayın Korutürk, sanırım bu yüzden, yapılan değişiklikle yeni bir yasa niteliğine bürünen bu yasayı yeniden görüşülmek üzere parlamentoya göndermekten çekindiler

Uyarı mektubu ile başlayan çalkantı bir ölçüde dinmişe benziyor. Hatta o kadar dinmişe benziyor ki, hükümet "kadrolaşma" tehlikesine dikkati çeken uyarı mektubuna karşın, devlet memurlarını ilden ile sürüyor, vali yardımcılarını, kaymakamları, Emniyet müdür ve amirlerini kar demeden, kış demeden yerlerinden ediyor.

Sayın Korutürk'ün, bu koşullarda, şu ayrıcalık yasasını Anayasa Mahkemesi'ne götürmesini engelleyecek hiçbir siyasal çalkantı söz konusu değildir. Milletvekillerini ve senatörleri anladık, eskilerine ne oluyor?!..

(Cumhuriyet, 4 Şubat 1980)

ÖZEL TV

Anayasa'nın 121'inci maddesi, "Radyo ve televizyon istasyonları ancak devlet eliyle kurulur" diyor. Bunun anlamı, özel girişimin radyo ve televizyon yayını yapamamasıdır. Bu, çok açık bir Anayasa gerçeğidir. Radyo ve televizyon özel teşebbüse verilemez.

Son günlerde, "devletin özel teşebbüse kiralanması operasyonu" bütün hızıyla yürütülürken, bir de "özel teşebbüs radyo ve televizyon istasyonları kursun" gibi isteklerle karşılaşılmaktadır. Gidiş o gidiştir! Yarın, öbürgün, Anayasa'nın bu maddesi değiştirilerek "özel radyo" ve "özel televizyon" kurulursa, hiç şaşırmayalım...

Bu ekonomik süreç, basın ve yayın organlarında hızlı bir tekelleşmeye yol açıyor. Ve basın, giderek büyük şirketlerin güdümüne giriyor. "Altta kalanın canı çıksın" kuralı, bütün kabalığı ile basın kesiminin üzerine çökmüştür. Bu koşullarda bir de radyo ve televizyon özel teşebbüsün eline bırakılırsa, artık özgürce düşünme ve bu düşünceleri serbestçe yayabilme serbestliği büsbütün kısıtlanmış olacaktır...

"Radyo ve televizyon istasyonları ancak devlet eliyle kurulur" diyen Anayasa maddesi ortada dururken, özel teşebbüse radyo ve televizyon istasyonu kurma hakkı verilemez.

Olası gelişmeleri şöyle düşünelim.

Devlet radyo ve televizyonu, AP yanlısı bir yönetimin elindedir. "TRT çocuğu" Doğan Kasaroğlu, şimdiden temelinde "sansür" bulunan bir uygulamayı yürürlüğe koymuştur. Bu "TRT çocukluğu", yarın radyo ve televizyonu özellikle sol kesime kapalı bir "kara kutu" haline sokacaktır. Oysa Anayasamız TRT'nin "tarafsız bir kamu tüzel kişisi" olduğunu belirtmektedir.

Bu "tarafsızlık", siyasal partilere karşı olduğu kadar dernekler, kurumlar ve kişiler için de söz konusudur. Daha doğrusu, söz konusu olmalıdır. Fakat TRT, bırakınız dernekler ve kişiler ile ilgili yansız yayını, şimdiden siyasal partilerin söz hakkını bile kısıtlama yoluna gitmektedir.

Sansürcülük konusunda, 12 Mart döneminde TRT Genel Müdürlüğü koltuğuna oturtulan Korgeneral Musa Öğün'ün emrinde deneylerini oldukça geliştirmiş bulunan şimdiki Genel Müdür, yarın TRT ekran ve mikrofonlarını solun her kesimi ile birlikte MSP'nin temsilcisi olduğu görüşlere de kapatacaktır. Bugünkü uygulama onu göstermektedir.

Bir de özel teşebbüs radyo ve televizyon istasyonları kurma hakkı elde ederse, o zaman, "al gülüm, ver gülüm"; devlet televizyonundan özel televizyona, "beyin yıkama" yayınları sürüp duracaktır. Onun için yavaş yavaş seslerini yükseltmeye başladılar:

- Özel teşebbüs de televizyon kurmalıdır...

TRT, "TRT çocuğu" eliyle "iktidar borazanı" haline getirilir; özel teşebbüs radyo ve televizyon yayını yapar, "Dördüncü kuvvet" diye tanımladığımız basın, güçlü sermaye gruplarının, holdinglerin ve çok uluslu şirketlerin eline geçerse, işte o zaman özgürlüklerden söz etmek büsbütün güçleşecektir.

Hiç şüpheniz olmasın, amaçladıkları "hedef" budur! TRT şimdi ellerindedir. İkinci adım, TRT'nin özelini kurmaktır. Üçüncü adım, sol basını çökertmektir. Böylece üçgeni tamamlayacaklardır. TRT, özel radyo ve televizyon ve de holding basını!.. Başbakanımız açıklıyor:

- Sigara fabrikalarını tamamlayamıyoruz, öyleyse sigara yapımını özel teşebbüse verelim...

Sigarayı özel teşebbüse, madenleri özel teşebbüse, petrolleri özel teşebbüse, KİT'leri özel teşebbüse, televizyonu, radyoyu özel teşebbüse... Sonra da yurtdışında kapı kapı dolaşıp, "Allah rızası için biraz kredi" diye el açmalar...

Şu "güçlü devlet", şu "bölünmez, parçalanmaz devlet" şu üstüne övgüler dizip, demeçler verdiğimiz devlet neye yarar?.. Sigara fabrikası kuramaz, petrol çıkaramaz, maden işletemez, elektrik üretemez, can güvenliğini, mal güvenliğini koruyamaz, öyleyse neye yarıyor bu devlet Allah aşkına neye?..

(Cumhuriyet, 5 Şubat 1980)

PARANIN İNTİKAMI

"Bu işin sonu neye varacak" diye düşünüyorsanız, izninizle sonuçlardan birini söyleyeyim. Amerikan doları yakında yüz liraya çıkacak. Yüz Türk Lirası, eşittir, bir Amerikan doları... Böyle olacak.

"Bir Türk dünyaya bedeldir" derken bir Amerikan dolarını yüz liraya değiştirecek noktaya geliverdik!..

Büyüklerimiz kızarlar ama ben yine yazmadan edemem.. Bu dolarda bir uğursuzluk var! Ne zaman paranın değerini Amerikan dolarına göre ayarlamaya kalkmışsak, aaa, bir de bakıyorsunuz, hükümet pattadak düşmüş...

1946'da Recep Peker, paranın değerini düşürmüş, sonra kendisi düşmüş; Menderes, 1958'de Türk parasının değerini Amerikan dolarına göre ayarlayınca, haydi yallah, o da paldır küldür yıkılmış; sonra da zavallı adamı ipe çekmişler...

Sonra Süleyman Demirel gelmiş. O da '70 yılında bir devalüasyon kararı alınca, haydi ona da güle güle... 71 muhtırası gelmiş, "Sen şöyle bir kenara çekil" denmiş; Demirel de kuzu kuzu oturup bugünleri beklemiş...

Peki sonra ne olmuş?

Sonra efendim, Ecevit gelmiş. Dış borç, iç borç, etkin önlem, özveri, şu bu derken yine devalüasyon yapılmış; Türk parasının değeri Amerikan dolarına göre yeniden değer kaybetmiştir.

Yalnızca Türk parası Amerikan doları karşısında değer kaybetse yine iyi, Ecevit de seçmeni karşısında değer kaybetmiş. Senato üçte bir seçimlerinden yenik çıkmıştır.. Yaa böyle...

"Milli irade" dönmüş dolaşmış, yine Demirel'de karar kılmış. Demirel ne yapmış? Daha önce "çılgınlıktır, cinnettir, sadizmdir" dediği devalüasyona bir kez daha başvurarak, Türk parasının değerini düşürmüş...

Öyle düşürdü ki, bir Amerikan doları, şimdilik yetmiş Türk lirasına çıktı. Yarın, öbür gün dolar yüz liraya fırlayacaktır. Bu yetmiş lira resmi işlemlerde geçerli olan fiyattır. "Tahtakale" denilen "illegal Merkez Bankası", özveri gösterip yetmiş lirayla yetinmez, "para veren altın bulsun abiler" diyerek, doları yüz liraya çıkartır.

Dolar çok nazlı bir para birimidir. Sürekli olarak, Türk yetkililerinin, "yüksel ki yerin bu yer değildir" demesini bekler. Biraz da kalleştir, arkadan vurur... Recep Peker, Adnan Menderes, Süleyman Demirel, Bülent Ecevit paranın değerini düşürdükten sonra devrilip gitmişlerdir. Şimdi Demirel'e de yol görünmüştür. Anlayacağınız, Abbas yolcudur!

Her kim ki, Amerikan dolarına göre Türk parasının değerini düşürür, hali dumandır. Tepetaklak olur, hükümetten düşer. Bundan sonra belini doğrultması çok zaman alır. Belki disk kayması olur.

Disk kayması deyince aklıma geldi, DİSK de hükümete karşı direnişe geçecekmiş, şimdi hükümet çevrelerinde bir telaştır almış gidiyor. Efendim herşeyin çaresi vardır. DİSK direnir, MİSK zamları destekler, olur biter. Korkacak ne var?

Ben hukukçuyum, ekonomiden pek anlamam. Fakat görebildiğim şu. Türk parası hükümetlerden intikam alıyor! Amerikan dolarına göre Türk parasını düşüren ne kadar hükümet varsa birer birer çekip gidiyor. Şimdi sıra azınlık hükümetinde! Mart mı desem, Nisan mı, Mayıs mı?.. Ama bu hükümet düşecek, hiç çaresi yok düşecek... Dolar yüz liraya çıkmadan mı dü-

şecek, çıktıktan sonra mı düşecek... Ama düşecek! Düşerken kimlere tutunacak, benim merakım da bu.

- Türk parasının intikamı... Mart ayından itibaren otuz iki kısım tekmili birden matinelerde... Başrollerde kral aktör Demirel ve misafir sanatçı "tosuncuk" Turgut Özal... Türk parasının intikamı ve Amerikan dolarının ihaneti... Yakında perdelerimizde...

(Cumhuriyet, 6 Şubat 1980)

SUSMAYALIM!..

Sinan Suner henüz yirmi bir yaşındaymış. Geçenlerde Ankara'da Hoşdere Caddesinde bir duvara Afganistan olayını kınayan bir slogan yazarken, bir polis memuru tarafından tabanca kurşunuyla öldürülmüş. Polisin kimliği de ilginç: Polis memuru Süleyman Ezendemir, MHP Gaziantep milletvekili Cengiz Gökçek'in korunmasıyla görevli. Gökçek'in korunmasıyla, duvara slogan yazan bir öğrencinin öldürülmesi arasında ne gibi bir ilgi var, onu kimse bilmiyor...

Bilinen şu. Ünlü bir işadamının torunu olan Sinan Suner, polis kurşunuyla can veriyor...

İçinde insan yüreği taşıyan herkes, cinayetin her türlüsüne karşı çıkar. Bu cinayet, devlet adına işlenebilir; bu cinayet, sağcılık adına, solculuk adına işlenebilir. Katilin adı üzerindeki siyasal etiket, cinayeti cinayet olmaktan çıkarmaz!

Sinan Suner'in yakınları nasıl gözyaşı içindelerse, olaydan iki gün sonra, bu cinayeti protesto etmek için toplanan bir grubun içinden atılan kurşunla öldürülen inzibat eri Zekeriya Önger'in ana ve babası da gözyaşları içinde, bağırlarına taş basıyor...

Akıtılan kanı, bir başkasının kanı ile temizlemeye olanak yoktur; hele akıtılan kan yoksul bir inzibat erinin kanıysa...

Bunlara hep birlikte karşı çıkalım; bu cinayetleri hep birlikte kınayalım. Ama devlet adına işlenen cinayetler karşısında susmadan!

Sinan Suner, kasığından vuruluyor. Vurulduktan sonra hastane yerine Dikmen polis karakoluna götürülüyor. Yaralı sürekli olarak kan kaybediyor. Neden sonra hastaneye taşınıyor.

Hastaneye götürüldüğünde iş işten geçmiş, Sinan Suner ölmüştür Bu, cinayet değil midir? Cinayet, sorumsuz gruplar adına da işlense, devlet adına da, ne fark eder? Ölen insan, akıtılan yurttaş kanı değil midir?

Daha başka örnekler de var:

Kars ilimizde Oruç Korkmaz adlı bir yurttaş, polis karakolunda yapılan işkence sonucunda ölüyor. Oruç Korkmaz'ın ölüm nedeni üzerine Millet Meclisi'nde soruşturma önergeleri, soru önergeleri veriliyor, gündem dışı konuşmalar yapılıyor, ama kimsenin aldırdığı bile yok!..

Kars milletvekili Doğan Araslı, elinde soruşturma önergesi, koşuşturuyor; dinleyen yok; bir başka Kars milletvekili Turgut Artaç, olayı kürsüde dile getiriyor, fakat kimse kulak vermiyor; üstelik birkaç AP milletvekili, utanıp susacaklarına, söz atmaya, sataşmaya kalkışıyorlar. Sonra da keyiflerinden geçilmiyor:

- Kah-kah-kah, kih-kih-kih...

Kulağımıza gelen bir başka olay yüreklerimizi karartıyor: Hüseyin Karakaş adında Hacettepe Üniversitesi'nde çalışan bir memur, 24 Aralık 1979 günü polis tarafından gözaltına alınıyor; ertesi gün, beyin kanaması, solunum ve sindirim sistemlerindeki çöküntüler nedeniyle ölüyor. Cinayet değil midir bu? Kimdir bu olayın sorumlusu? Kim sorguya çekmiştir Hüseyin Karakaş'ı, kim, kimler?..

Eğer, Anayasa'da yazılı "hukuk devleti" bir kandırmaca değilse, bu olaylara kulağımızı tıkayarak yaşayamayız. İçişleri Bakanı'nın bu olaylar üzerinde ivedilikle soruşturma açtırması gerekiyor. Bu soruşturmayı açtırır mı, açtırmaz mı bilmiyorum..

Bu gibi olaylar, hepimizin içinden, insanlık duygularımızdan birer parça alıp götürüyor, farkında değil misiniz?!..

Sesinizi yükseltin! Bu cinayetlere karşı sesinizi yükseltin! analar, babalar, kardeşler, arkadaşlar, siyasal partiler, milletvekilleri, senatörler, gazeteciler... Hepiniz ve hepimiz!..

Susmak... Susmak da suçtur; hem de utanç verici bir suçtur böylesine günlerde!..

(Cumhuriyet, 7 Şubat 1980)

AVUKAT GÜLLÜOĞLU

Adana'da pusuya düşürülerek öldürülen ilerici avukat Halil Güllüoğ'lu, geçen yıl öldürülen Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un dosyasını da üstlenmiş, bu karanlık cinayetin ip uçlarını da toplamaya başlamıştı. Katil çetesi, namuslu hukukçu ve ilerici avukat Halil Güllüoğlu'nu da önceki gün pusuya düşürerek öldürdü...

Avukat Güllüoğlu, Kahramanmaraş soykırımı davasında da ülkücü sanıkların saldırısına uğramış, bu olaydan sonra can güvenliğinin sağlanması için yetkili yerlere başvurularda bulunmuştu. Hani önlem? Önlem yok!

Kahramanmaraş davasının ülkücü sanıkları, Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır, tutuklu bulundukları Adana Kapalı Cezaevi'nden ellerini kollarını sallayarak kaçmış, bunun üzerine Avukat Güllüoğlu Valiliğe ve Sıkıyönetim Savcılığı'na başvurarak can güvenliğinin korunmasını istemişti...

Avukat Güllüoğlu'nun sıkıyönetime ve valiliğe başvurduğu günlerde, CHP Kahramanmaraş Milletvekili Hüseyin Doğan, yaptığı gündem dışı konuşmayla bu kaçış olayını parlamento kürsüsüne getirmiş, yetkililerin dikkatlerini çekmişti. Ama ne fayda!..

Devlet bu olay karşısında "bilmiyordum, ne yapalım kaçmışlar, öldürmüşler" diyemez. Devlet, bu kanlı serüvenin, bileti önceden kesilmiş kapalı tribün seyircisi değildir. Devlet önlem almak, kanlı katilleri hiç olmazsa kapatıldıkları cezaevlerinde tutmak zorundadır. Bir cezaevinde bir sanığın üzerine kilit vuramayan devlet, bunları bir yana bırakıp, sağa sola yurtseverlik dersleri veremez, öyle uluorta cart-curt da edemez!

Çünkü devletin ilk ve vazgeçilmez görevi, yurttaşların mal ve can güvenliklerini sağlamaktır. Bunu yapmıyorsa, devlet devlet olmaktan çıkar. Ve çıkmıştır da... Kim, "Adana'da devlet var" diyebilir? Şu son iki üç yıldır Adana sokaklarında verdiğimiz kurban, içinde insanlık duygusu taşıyan devlet görevlilerini utançtan kıpkırmızı edecek boyutlara ulaşmıştır.

Ama nerede o insanlık, nerede o duygular!.. Kayseri'de alçakça öldürülen beş yaşındaki yavru Deniz Aydın'ın minicik

tabutundan utanmayanlara her gün insanlık dersi verilse yine boşunadır... Çatlayan ar damarıdır, yok edilen insanlık duygusudur bir kez; böyle bir dönemden geçiyoruz. Utanma, sıkılma, insanlık yok, yok, yok! Aramayın boş yere...

Gencecik öğrenciler, arslan gibi işçiler, köylüler, altın yürekli aydınlar, bilim adamları, profesörler, doçentler, savcılar, yargıçlar, polisler, askerler, yazarlar bu katil çetelerince birer ikişer, vurulup vurulup öldürülüyorlar. Nerede devlet?!

"Güçlü devlet" nerede?! Katillerin ellerini kollarını sallayarak çıktıkları cezaevlerinin kilitlerinde mi? Kanlı tabutların başında mı? Yoksa, yoksa IMF kapılarında el açıp, kredi dilenen Başbakanlık Müsteşarları'nın avuçlarında mı? Nerede, nerede, nerede?!..

Öldürülen Adana Emniyet Müdürü, cinayetten önce yüzaltmış milyon liralık ilaç stokçuluğunu ortaya çıkarmıştı, ne oldu bu dosya? Bir büyük holdingin depolarında yüz milyon liralık yağ stoku ele geçirmişti. ne oldu bu dosya? Yurdakul, altmış milyonluk bir yedek parça kaçakçılığı üzerindeydi, ne oldu bu dosya? Bir yedek teğmeni, 45'lik kolt tabancayla yakalamıştı, ne oldu bu dosya? Tekstil fabrikalarındaki uyuşturucu madde yapımına el koymuştu, ne oldu bu dosya? Evet, ne oldu, ne oldu?!..

Önce Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul, sonra bu cinayetin davasını üstlenen avukat Halil Güllüoğlu öldürülüyor... Hiç anlamı yok mu bunun? Hiç mi? Hiç mi? Hiç mi?!..

Kahramanmaraş davası sanıkları cezaevinden kaçıyor, başvurulara, eleştirilere ve uyarılara karşın bir avukat, Adana'nın en işlek caddelerinden birinde vurularak öldürülüyor. Yok mu bunun anlamı? Yok mu? Yok mu? Yok mu?!..

Adana, "kurtarılmış bir bölge" midir, yoksa "terkedilmiş bir vatan parçası" mı? Bunu soralım, soralım bunu!..

Ama kime? Kimlere? Kim dinler, kim anlar, kim yanıt verir?

Meğer, Adana'yı katil çetelerinin elinden kurtarmak, düşman elinden kurtarmaktan çok daha zormuş, çok daha zor!..

(Cumhuriyet, 8 Şubat 1980)

BAROLAR BİRLİĞİ

Bugün Barolar Birliği Başkanlığı için seçim yapılacak. Başkanlık seçimi için dört avukatın adı geçiyor. Bunlar, İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, Ankara Barosu Başkanı Sabahattin Ardıçoğlu. İzmir Barosu eski Başkanı Cengiz İlhan ve Ankara Barosu eski başkanlarından Ömer Atilla Sav'dır.

Bu dört adayın dışında "sürpriz adaylar" da söz konusu olabilir. İlk aşamada sonuç alınamazsa, oy dengesine göre bazı adaylar çekilebilir; yerlerine, örneğin Ardıçoğlu yerine Prof. Yaşar Karayalçın'ın adaylığı ileri sürülebilir.

Hukuk devletinin açık ya da kapalı saldırılara uğradığı ve yakın gülecekte de uğrayacağı bir ülkede hukuk kuruluşlarının ve baroların çok önemli işlevleri vardır. Barolar ve Türkiye'deki bütün baroların üst yönetim birimi olan Barolar Birliği, özellikle son yıllarda Anayasa ve hukuk dışı davranışlara karşı aşılmaz bir "hukuk cephesi" olarak dikilmişlerdir.

Hukuk bir üstyapı kurumudur. Hukukçunun kafası, yasalar, tüzükler, yönetmelikler, Anayasa Mahkemesi, Danıştay, Yargıtay, Sayıştay kararlarıyla doludur Daire kararları, içtihadı birleştirme kararları, bilimsel yorumlar, hukukçunun beyin hücrelerine, kitaplıklara dizilmiş dosyalar gibi yerleşmişlerdir.

"Hukukçular tutucu olur" yargısı, hem bu üstyapı kurallarının karmaşık yapısından, hem de özellikle avukatlık mesleğinin, düzenin çarklarından bol para üretme, çok para kazanma aracı olarak kabul edilmesinden doğuyor.

Bazı büyük kent barolarının, yaşadığımız siyasal çalkantı içinde birer ilerici odak olması, "hukukçu tutucu olur" yargısını çoktan aşmış ilerici avukatlardan oluşan barolar ve bu Barolaların üst kuruluşu Barolar Birliği, hukuk devletinin, temel hak ve özgürlüklerin yılmaz savunucuları olarak yerlerini almışlardır.

Türkiye Barolar Birliği'nin bu ilerici işlevi, geçenlerde bu görevden ayrılan Birlik Başkanı Prof. Dr. Faruk Erem'in dengeli kişiliği ile daha da yaygın nitellikler kazanmıştı.. Barolar Birliği'nin bu önemli katkıları, Prof. Erem ile birlikte, yurdun dört bucağından seçilip gelen avukatların ve özellikle İstanbul Barosu'nun ve bu baronun başkanı Orhan Apaydın'ın da büyük desteği ile yürütülmüştür.

Prof. Erem'in bıraktığı Barolar Birliği Başkanlığı için İstanbul Barosunun ilerici başkanı Orhan Apaydın da adaylığını koymuş bulunuyor.

Hiç saklamaya gerek yok. bu gibi seçimlerde çeşitli siyasal eğilimler çarpışır. Yosunlaşmış yargıları bir yana bırakırsak, derneklerin, sendikaların ve baroların seçiminde siyasal eğilimlerin ağırlığına, çok büyük çapta pay tanımak gerekir. Bunun tersi aldatmacadır.

Yani, "barolar siyasetle uğraşmamalı" yargısı, bir başka siyasetin sloganıdır. Bu "başka siyaset" baroların ilerici işlevlerine karşı, tutucu ve gerici akımları yerleştirmek isteyen ayrı bir "ideoloji" ve ayrı bir siyasettir. Ama o da özünde "siyaset" diye tanımlanacak bir eğilimde yoğunlaşmaktadır.

Öyleyse, Türkiye Barolar Birliği seçimi için "ilerici" ve "tutucu" adaylardan söz etmek gerekir. Bugünkü seçimde "ilerici" kesimin adayı, İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'dır. "Tutucu" kesim ise Ankara Barosu Başkanı Sabahattin Ardıçoğlu'nun adaylığında birleşmektedir.

Öteki adaylar, Ömer Atilla Sav ve Cengiz İlhan'ın oyları hiç kuşkusuz, tutucu çevrelerden kaynaklanmaz. Sav ve İlhan, Apaydın'a oy verecek kesimlerin bir kısım oylarını toplayabilirler. Bu dağılım ise oy dengelerini değiştirir. Birkaç oyla bozulacak bu oy dengesinden, tutucu aday Ardıçoğlu'nun yararlanması da olasıdır.

Bu duyarlı dengelerde ve koşullarda önemli olan, Türkiye Barolar Birliğini, bugüne kadar olduğu gibi, bugünden sonra da Anayasa ve hukuk devleti savaşında etkili bir güç olarak koruyabilmektir.

Denilebilir ki, yaşadığımız ve yaşayacağımız olaylar karşısında Türkiye Barolar Birliği'nin bugünü ve yarını, dünkünden çok daha önemli güncel görevlerle yüklüdür. Çünkü, bir hukukçu ve hukukçulardan oluşan bir kuruluş için "ilerici" olmanın en güncel anlamı, Anayasa ve hukuk devletiyle temel hak ve özgürlükleri savunmaktır.

(Cumhuriyet, 9 Şubat 1980)

HOCANIM İLE ORD. PROF. DR.

Perşembe gecesi uykudan önce, televizyonda yer alan Yuvarlak Masa programını pek beğendim. Masa yuvarlak olduğu için konuşulan konular da çok yuvarlaktı. Hele, Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı hocanımın konuşmaları çok ilginç göründü. Fakat hocanım, konuştuklarını ağzında yuvarladığı için, halkımız bu olağanüstü fikirlerden gereğince yararlanma olanağı bulamadı.

Hocanımı kim bulup televizyon ekranına çıkarmışsa vallahi kutlarım. Gerçi, devlet memurlarının siyasetle uğraşmaları yasaktır ama, hocanımı kırk milyon önünde "siyasetle iştigal ettirerek" terör olaylarına ışık tuttular. Demek milli eğitimimiz, hocanım gibi değerlerin ellerindedir. O gün hocanımı izledikten sonra huzur içinde uyudum.

Terör konulu oturumun yıldızı, hiç şüphesiz, İstanbul Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer'dir. Bizim fakültede hiç ord. prof. yetişmemişti. Öğrencilik yıllarımda herhangi bir ord. prof.'dan ders almadım. Bu yüzden ben, "ordinaryüs profesör nasıl olur" diye hep merak eder dururdum. Neyse ki, perşembe gecesi Yuvarlak Masa programında ord. prof. dr.'luk hakkındaki merakım giderildi. Demek Ord. Prof. dr. Dönmezer gibi olurmuş! Bu merakımı giderdikleri için başta "TRT çocuğu" Doğan Kasaroğlu olmak üzere bu programa emeği geçen herkese teşekkürü borç bilirim.

Ord. Prof. Dr., bilindiği gibi, siyasal nitelikli suçlarda bilirkişilik yapar. Ord. Prof. Dr.'un sağcılık ve solculuk hakkındaki görüşleri aşağı yukarı şöyleymiş, özetleyelim:

Solcular proletarya diktatörlüğü kurmak istiyorlar, bunu önlemek için bazı münferit gruplar ortaya çıkıyor. Bunlar da sağcılar...

Ord. Prof. Dr., demek oluyor ki, bu değerli kafalarıyla, fikir suçları hakkında bilirkişilik yapıyorlar...

Ord. Prof. Dr.'un ilminden irfanından kimsenin şüphesi yoktur. Yeri gelmişken anlatayım. Bize öğrenciliğimizde Ord. Prof. Dr hakkında bazı bilgiler vermişlerdi. Sözde, bu Ord. Prof. Dr., aynı kürsüdeki arkadaşı Sahir Erman ile asistanlığını yaptıkları Prof. Tahir Taner'in hazırladığı bir kitaba kendi adla-

rını koyup yayınlamışlar! Bu yüzden son zamanlarda gözleri kör olan rahmetli Taner, Ord. Prof. Dr. ile Prof. Sahir Erman'ı mahkemeye vermek istemiş.

Bakın ne iftiralar yayıyorlar...

Ord. Prof. Dr., yanılmıyorsam 27 Mayıs İhtilali'nden sonra eski Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın ölüm cezasına çarptırılması için yapılan Ceza Yasası değişikliğinde kurulan komisyona katılmış ve böylece Ceza Yasası'ndaki ilgili madde, bu Ord. Prof. Dr.'un değerli katkılarıyla değiştirilmişti.. Yok yok, yanılmıyorum, böyle olmuştu.

Acaba, değerli Ord. Prof. Dr. bu konudaki anılarını, sürekli olarak yazılar yazıp bizleri aydınlattığı, Demirel'ci "Son Havadis gazetesinde" yayınlama lütfunda bulunurlar mı?

Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı hocanımın açtığı fikir deryasında derinliklere dalan Ord. Prof. Dr. bir de şuna benzer bir söz söyledi:

Terörün arkasında hangi partilerin olduğunu bilim adamları tesbit etsin...

Bizim bildiğimiz, terörün arkasında hangi siyasal partilerin bulunduğu saptanırsa, bu partiler temelli olarak kapatılır. Bu görev de Anayasa Mahkemesi'nindir. Acaba Ord. Prof. Dr. bu konuşmasıyla "bu konuda, benim gibi bilim adamları bilirkişilik yapsın" mı demek istiyor? Öyleyse bu bilirkişi kurulunun başına da sayın Ord. Prof. Dr.'u oturtalım. Yakışır doğrusu...

Bu Ord. Prof. Dr. ile Hocanım, perşembe gecesi, terör konulu yuvarlak masanın çevresinde bizlere gerçekten ışık tuttular. Kendilerine minnettarız.

Fakat Ord. Prof. Dr. bu konuşmayı yaptığı gece rüyasında Prof. Bedri Karafakioğlu'nu, Prof. Fikret Ünsal'ı, Doçent Orhan Yavuz'u, Doçent Bedrettin Cömert'i, Prof. Ümit Doğanay'ı, Prof. Cavit Orhan Tütengil'i görmüştür. Öldürülen meslektaşları, bu değerli Ord. Prof. Dr. Dönmezer'e, kendilerinin kimler tarafından öldürüldüklerini belki anlatmışlardır...

Solun proletarya diktatörlüğü kurmak istediğini, bu değerli Ord. Prof. Dr. hiç şüphesiz, asistanı, 12 Mart öncesinin "halk savaşı" kuramcısı, şimdinin holding danışmanı Dr. Çetin Özek'ten öğrenmiş olacaklar. Acaba sağcıların "münferit" eylemleri hakkındaki bilgileri kimlerden aldılar?

Hocanım ile Ord. Prof. Dr. Dönmezer'in terör konusunda, her gün uykudan önce birer kez, yuvarlak masa konuşmaları yapmalarını, TRT çocuklarıyla, TRT bostancılarına saygıyla öneririm...

(Cumhuriyet, 10 Şubat 1980)

YA ÖBÜRÜ?..

Cinayet ve terör salgını bütün şiddetiyle sürüyor. Her olay, bir başka kanlı olayla beslenerek sergileniyor. Evet, son seksen günün bilançosu yedi yüze yakın kanlı tabuttur!

Özellikle son günlerde karakol baskınlarına tanık olunuyor; emniyet görevlileri şehit ediliyor. En son, İstanbul'da Tahtakale ve Yedikule polis karakolları basıldı; Yedikule karakolu baskınında bir polis öldürüldü.

Geçen cuma günü de Tarsus'ta MİSK aracından açılan ateş sonucu bir trafik polisi öldürüldü, bir polis de ağır yaralandı. Daha önce de Ankara'da bir inzibat erimiz şehit edildi.

Bütün bunlar, terörizmin yeni bir aşamada olduğunu kanıtlayıcı örneklerdir.

Bu saldırı ve cinayetler, devrimcilik, solculuk, ilericilik gibi etiketler altında yapılıyorsa, bunları en ağır biçimde kınamak, ilerici basın olarak bizim görevimizdir. Yoksul bekçilere, inzibat erlerine, devlet polisine, jandarmasına kurşun sıkmak, alçakça işlenmiş cinayetlerdir. Hem de bu tür eylemler, devrimciliğe, solculuğa, sosyalistliğe ihanettir.

Çünkü inanıyoruz ki, insanlığa aykırı her eylem, devrimciliğe solculuğa ve sosyalistliğe de karşıdır. Karakol basıp, polisleri öldüren eşkıyalığın insanlıkla ne ilgisi vardır ki, devrimcilikle, solculukla, sosyalistlikle ilgisi olsun!..

Terörizmin böylesi noktalara tırmandığı bir dönemde, biz gazetecilere, yazarlara, çizerlere büyük görevler düşüyor. Bu görev, cinayetin her türlüsüne, bitmez bir dirençle karşı çıkmaktır.

Ama soracaksınız :

- Bu gibi kınamaların bir yararı oluyor mu?

Olup olmadığını ölçmek olanaksızdır. Olur ya da olmaz. Biz, kendimize düşen görevi yaparız. Terörizmin "baba nasihatları" ile gerileyeceğini ben de pek sanmam! Sanmam, çünkü bu eylemler, planlı ve programlıdır. Fakat yaşadığımız toplumsal olaylarda teröristleri toplumdan soyutlamak, onları kendi kanlı silahları ile başbaşa bırakmak, eğer etkili bir yolsa, bunu sağlamak öncelikle basın organlarına düşüyor.

Biz, ilerici basın olarak bu görevi gücümüz yettiğince, karınca kararınca yerine getirmeye çalışıyoruz.. Fakat sağ kesimde aynı inanç, aynı dürüstlük ve açıklık var mıdır? Terörizmi önlemekle görevli vicdan sahibi kamu görevlilerini bu konuda bir değerlendirme yapmaya çağırıyoruz..

Kahramanmaraş soykırımında oluk oluk kan akarken, "bana, milliyetçiler suç işliyor dedirtemezsiniz" saplantısı, başbakanından sağ kesimin irili ufaklı yayın organlarına kadar, her yerde bütün yoğunluğu ile egemendir. "bu eylemlerin Allah belasını versin" ya da "nereden gelirse gelsin" gibi soyut ve genel sözcüklerin gölgesine sığınmadan, olayı ve saldırganı açıkça suçlayacak bir dürüstlük, sağ kesimin semtine bir türlü uğramamıştır.

İstanbul'daki karakol baskınlarını "Dev-Sol" adı verilen örgüt mü yapıyor? Yargımız açıktır: Bu cinayetler için seçtiğimiz sözcükler en azından alçaklık ve canavarlıktır!

Peki, Tarsus'ta MİSK arabasından açılan ateşle şehit edilen polis bu yurdun insanı, bu devletin polisi değil midir?

Bekledim; bu cinayeti sağ kesimden kınayacak "vicdan sahibi" bir siyasal yetkili ya da sağ kesim kalemi çıkacak mı diye boş yere bekledim. Yok yok!.. Vicdanların üzerine peşin yargıların harcıyla yoğrulmuş kalın betonlar atılmış bir kez..

Sonunda böyle bir toplum olduk işte...

(Cumhuriyet, 11 Şubat 1980)

TAŞIMA SUYLA...

Osmanlı İmparatorluğu'nun son zamanlarında, Galata bankerlerinden borç para alınıp memurların aylıkları ödenirmiş. Ankara Belediyesi'nin işçi ücretlerini ödemek için bir büyük bankadan yüzde yirmi dört faizle borç para aldığını duyunca,

Osmanlı Devleti'ne borç para veren Galata bankerlerini anımsadım. Acaba, başkent belediyesi işçi ücretleriyle memur aylıklarını ödemek için televizyonda reklamlarını izlediğimiz bankerlere mi başvurdu?

Düşününüz ki, belediyelerde işçi ya da memursunuz; ücretiniz, aylığınız aylarca ödenmiyor. Ne yaparsınız? Ev kirası ödeyemezsiniz, bakkaldan, manavdan, kasaptan alış-veriş yapamazsınız, çocuğunuz hastalansa ilaç parası bile bulamazsınız; söyleyin Allah aşkına ne yaparsınız?

Bir başkent belediyesi, bir bankadan yüzde yirmi dört faizle borç para alıp işçi ücretlerini ödemek zorunda kalmışsa, "devlet nerede" diye sormanıza bile gerek yoktur. Çünkü devletin nerede olduğu değil, nerede olmadığı çoktan belli olmuştur!

Anayasa'nın 116. maddesi, yerel yönetim kuruluşlarına "görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır" diyor. Yani, belediyelere gelir kaynakları sağlamak devletin başlıca görevidir. Belediyelere gelir sağlanmamışsa, sağlanmıyorsa, devlet, Anayasa'da kendisine verilen görevi yapmamış ve yapmıyor demektir.

Bir ara CHP hükümeti döneminde yerel yönetimlere gelir sağlamak amacıyla Belediye Gelirler Yasası çıkarılmış, ancak yasa Sayın Cumhurbaşkanı'nca Anayasa'ya aykırı görülerek geri çevrilmişti. Böylece kendi kaynaklarından gelir sağlama olanağından yoksun bırakılan belediyelerin hizmet üretmeleri büsbütün güçleşmiştir.

Belediyelerin böyle çaresiz koşullara sürüklenmesi, AP hükümetinin işine gelmektedir. Niçin böyledir? Bunun nedeni çok basittir: Büyük kent belediyelerinin çoğu CHP'nin elindedir. Bu belediyelerde çalışan işçiler CHP eğilimi ağır basan, DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası üyesidirler. Ücret ödenmemesi nedeniyle bir uyuşmazlık çıkınca, CHP'li belediyelerle CHP'li işçiler karşı karşıya gelmektedir. Grevler, direnişler birbirini izlemekte, buna karşı Demirel uzaktan el oğuşturarak, "ya, görüyor musunuz, bu belediyeler anarşi kaynağıdır" demektedir.

Bunun dışında bir başka amaç daha var. O da şu. Gelir kaynaklarından yoksun bırakılan CHP'li belediyeler, yükümlülüklerini yerine getiremiyorlar. Örneğin yeni yollar açılamıyor,

eski yollar onarılamıyor, çöpler zamanında toplanamıyor, kent içi ulaşım gereğince karşılanamıyor. Demirel, yine uzaktan bakarak göz kırpıyor:

- Bakın efendim belediyeler çalışmıyor..

Toplu sözleşmelerle işçi ücretleri artacak, katsayılarla memur aylıkları yükselecek, ancak belediyelere beş kuruşluk gelir sağlanmayacak!.. Belediyeler de gidip bankalardan yüzde yirmi dört faizle borç para alacaklar.. O zaman toplu sözleşmeler, bu yüzde yirmi dört faizle birlikte kaça mal oluyor, düşünülüyor mu?..

Kapımızda çöp yığınlarını görürsek kızarız, yollardaki çukurlara girersek öfkeleniriz, onarılmayan kanalizasyonlar varsa, bağırıp çağırırız, ama düşününüz ki bu işçiler aç, bu işçiler ücretlerini alamıyor, evlerine ekmek götüremiyor. Kendimizi onların yerlerine koyup düşünsek nasıl olur acaba?..

Belediyelere gelir sağlanmadıkça grevler, direnişler birbirini izleyecektir. Bu grevleri ve direnişleri önlemenin en sağlıklı ve kalıcı yolu, anayasal gereklere uyarak, belediyelere gelir sağlayıcı kaynaklar bulmaktır. Yoksa, "vururum, kırarım, atarım içeri" mantığı ile bu sorunlara çözüm bulmak olanaksızdır.

Bir başkent belediyesi, bankalardan yüzde yirmi dört faizle para bulup işçi ücreti ödemek zorunda bırakılmışsa, ne yapmalı dersiniz?..

En iyisi, belediyeleri özel sektöre devretmek. Öyle mi yapalım?!

(Cumhuriyet, 12 Şubat 1980)

KIRATLIOĞLU'NA UYARI

AP hükümeti işbaşına geldikten bir süre sonra, "Maden Müstahsilleri Derneği" Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na başvurarak, ellerinden çıkan madenlere yeniden sahip olabilmek için bazı önerilerde bulundular.

Derneğin Yönetim Kurulu Başkanı Yük. Müh. Üner Güner imzasıyla verilen "önlem paketi", Bakan Kıratlıoğlu'na bu amaçla ilginç yollar önermektedir. Nedir bu yollar?...

CHP hükümeti döneminde çıkarılan "Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Yasa" AP tarafından Anayasa Mahkemesi'ne götürülmüş; ancak yüce mahkeme, Anayasa'ya aykırılık savlarını benimsememiştir. Bunun üzerine, maden sahipleri, hükümet değişikliğini beklemiş, AP hükümeti güvenoyu alınca gerekli girişimlerde bulunmuşlardır.

Maden sahiplerinin ilk önerileri şudur:

Hükümet, bu yasaya dayanarak çıkarılan kararnameleri kaldırmalıdır...

Başbakan Demirel, üç günlük ünlü devalüasyon ve zam açıklamalarının bir yerinde "bu konuda çıkarılmış kanun kuvvetindeki kararnameleri kaldıracağız" gibisinden sözler söyleyerek maden sahiplerinin istemlerini dile getirdi.

Getirdi ama bir noktayı unuttu. Daha doğrusu, yasa ile yasa gücündeki kararnameyi, ya da belki bir yasaya göre çıkarılmış kararnameleri birbirine karıştırdı. Ama amacı belli: Madenleri eski sahiplerine dev retmek...

Maden Müstahsilleri Derneği, Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Yasa'ya göre çıkarılan, kömür, bor tuzları ve demir cevheri ile ilgili kararnamelerin yürürlükten kaldırılmasını önerdikten sonra, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nı suça iten bir ilginç öneride daha bulunmaktadır.. Bu ilginç öneri şöyle:

- Bizler bu yasa gereğince elimizden alınan maden yatakları ile ilgili olarak Danıştay'a davalar açtık. Şimdi siz, bu davalarda "davacılar haklıdır" deyip, bu davaları kabul ederseniz, davalı sahalar eski sahiplerinde kalır. Bunun için de aman elinizi çabuk tutun, yoksa Danıştay davaları sonuçlandırırsa, o zaman yapılacak bir şey kalmaz...

Maden Müstahsilleri Derneği, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kıratlıoğlu'na bu öneriyi yaptıktan sonra şunları yazıyor:

Tatbikata en uygun ve kısa zamanda sonuçlanacak yol budur. Bunun için Bakanlığın konuyu derhal tatbikata koyması gerekmektedir...

Demek, bu öneriyi yaptıktan sonra, devletin ağzına bir parmak da bal çalmaktadır:

- Bu durumda ocakların bozulmuş olduğu gibi gerekçelerle tazminat da istemeyiz.. Bak, biz bu kadar cömertiz...

Beklenen şudur: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, eğer Danıştay'da açılmış davaları "evet bu maden sahipleri haklıdır" diye kabul ederse, maden sahipleri birden bire milyarlarca lira zenginliklere sahip olacaklardır. Hükümet değişikliğinden sonra böyle bir yol önerenler Bakanı ve eğer Bakan bu yolda bir emir verirse, hukuk müşavirlerini nasıl bir suça ittiklerinin acaba farkında mıdırlar?

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kıratlıoğlu, bugünlerde böyle bir emir vermek üzereyse, haberi olsun, maden işverenleriyle böylesine açıkça uzlaşacak bir bakanın başına parlamento çatısı öylesine yıkılır ki, bu olayın cedikodusu bile adamı süpürür götürür...

Maden işverenlerini, buldukları bu parlak hukuk yolları için kutlarız. Ancak adam işletmekle maden işletmek arasındaki farkı ne zaman anlayacaklarını merak ettiğimizi de bildiririz.

Bir ricamız daha var. Sayın Bakan'a gönderdikleri bu gibi mektupların bir kopyasını da bize göndersinler, biraz geç oluyor ama bu belgeler nasıl olsa elimize geçiyor. Herhalde maden sahipleri, "Bakan, kendisine gönderdiğimiz mektuba bile sahip çıkamıyor, madenlere nasıl sahip çıkar" diye düşünüyorlardır ama yanılıyorlar. Kıratlıoğlu, "altı da bir, üstü de birdir yerin" diye madenleri satacak adam mıdır?!..

Maden sahipleri birleşiniz! Esat Kıratlıoğlu'dan başka kaybedeceğiniz neyiniz kaldı ki?..

(Cumhuriyet, 13 Şubat 1980)

KÜL YUTMAYAN BAKAN

CHP hükümeti döneminde çıkarılan "Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Yasa" ile sağlık hizmetleriyle ilgili "Tam Gün Yasası", gerek maden sahiplerini, gerekse çok kazanan hekimleri tedirgin etmişti. Maden sahipleriyle çok kazançlı hekimlerin, kendi çıkarlarını savunmak için bakanlık kapıları önünde ısrarlı girişimlerde bulunduklarını biliyoruz, duyuyoruz..

İlaç işverenlerinin eski temsilcisi, yani aylıklı memuru Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Münif İslamoğlu, Bakanlığa gelir gelmez ilk iş olarak Tam Gün Yasası'na el attı. Bununla da ye-

tinmedi. Bu yasanın çıkmasına emeği geçenlerle tek tek uğraşmaya başladı.

Tam Gün Yasası'nın çıkarılmasında bütün şimşekleri üzerine çeken, Bakanlığın eski Müsteşarı Tonguç Görker ve eşi, aynı Bakanlığın Eczacılık eski Genel Müdürü Necla Görker, eski Bakan Mete Tan tarafından gönderildikleri yurtdışından apar topar alınıp Bingöl'e sürüldüler.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Münif İslamoğlu, Bütçe ve Plan Komisyonu'nda Bakanlığının bütçesi görüşülürken, bakınız eski Müsteşar Tonguç Görker hakkında neler söylemiş:

Bakanlığımın maalesef müsteşarlığını yapan bu şahıs, bu kanunu acele ile, türlü yanlış istatistiklerle, yanlış malumatla siyasi arkadaşlarımı ikna ederek, onu getirdi ve ondan sonra ateş bacayı sarınca bıraktı...

Demek oluyor ki, Tonguç Görker, Tam Gün Yasası çıkarılırken herkesi kandırdı. Bakanlar Kurulu'nu kandırdı, Bakanı kandırdı, Bakanlığı kandırdı, milletvekillerini kandırdı, senatörleri kandırdı... Bir tek kanmayan, ilaç işverenlerinin eski temsilcisi, yani aylıklı memuru, değerli Bakanımız İslamoğlu!.. E, ne olacak, zeki adam ne de olsa; cin gibi zeki adam ne de olsa...

Bakan İslamoğlu, Tam Gün Yasası'nın çıkartılmasında emeği geçenlere kızdığı kadar, ilaç sanayii üzerine kısıtlayıcı denetim getiren Bakanlık bürokratlarını da pek sevmez. Çünkü, İslamoğlu için "bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler" kuralı, ilaç sanayiinde tam anlamıyla geçerlidir.

CHP hükümeti döneminde bir ilaç yasası hazırlanmış, tasarı Millet Meclisi'nde Sağlık Komisyonu'na kadar gitmişti. Bakanlık, bu konuda yeniden bir yasa hazırlıyor. Bu yasa tasarısı, acaba Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı İslamoğlu'nun bir zamanlar temsilciliğini yaptığı, yani aylıklı memuru bulunduğu ilaç işverenlerinden yana mı, Devlet'ten yana mı olacaktır, bunu merakla izliyoruz, izleyeceğiz.

Yasa tasarısı, şimdilik Bakanlık'ta kurulan bir komisyonun elindedir. Ve henüz taslak niteliğindedir. Bir ilaç işvereni bir hukuk doçenti, bir de Eczacılık Fakültesi öğretim üyesi bu taslak üzerinde çalışıyorlar.

Tasarı hazırlanırken, bir noktanın çok büyük önemi vardır. Bu önemi birkaç sözcükle belirtmeye çalışalım.

1979 İthalat Rejimi Kararnamesi'nin 23. maddesinde dışalım yoluyla alınacak ilaç hammaddeleri, üretimden tüketime kadar, "fiyat miktarı" ve "kalite" açılarından Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlı'ğının denetimine bağlıdır. Bu yetki, 1980 ithalat rejiminde de, -herhalde gözden kaçmış olacak- yer almıştır. İlaç işverenleri, maddenin 1980 ithalat rejiminde de yer almasından son derece tedirgin olmuşlar, bu tedirginliklerini eski temsilcileri, yani aylıklı memurları, Bakan İslamoğlu'na bildirmişlerdir. Ama iş işten geçmiş, 1980 ithalat rejiminde de yer alan bu denetim koşuluyla ilgili "sirküler" de yayınlanmıştır.

İlaç işverenleri, bugünlerde bu denetimin kaldırılması için çeşitli girişimlerde bulunuyorlar. Bu denetimin kaldırılması için yeni karamameler mi hazırlanacaktır; yoksa bu konu, hazırlanan ilaç yasasında mı çözüme bağlanacaktır, bunu kestiremiyoruz.

Kuşkumuz odur ki, ilaç işverenleri, "yanlış istatistikler ve yanlış malumat" vererek eski aylıklı memurları, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. İslamoğlu'nu kandıracaklardır!..

Ama kül yutar mı Bakan! Kaçın kurasıdır o... Yutmaz, yutmaz!..

(Cumhuriyet, 14 Şubat 1980)

SİLAH TAŞIMAK

Elazığ'da bir "ülkücü terörist" tarafından öldürülen ilerici avukat Erdal Arslan, ölümünden bir süre önce Valiliğe başvurarak silah taşıma izni istemiş, ancak kendisine izin verilmemiştir. Adana'da öldürülen ilerici avukat Halil Güllüoğlu'nun da Valiliğe bu yolda başvuruda bulunduğu, ancak kendisine silah taşıma izni verilmediği söylenmektedir.

Valiliğin silah taşıma izni verebilmesi için başvuru sahibinin can güvenliğinin tehlikede olması gerekir.

Türkiye'de, siyasal nitelikli davalara giren avukatlara "hayır, sizlerin can güvenliğiniz bizim güvencemiz altındadır" diyecek bir tek vali var mıdır, diye merak ederim. Ama nedense, silah taşıma izni verilmesi için binbir dereden su getirilmektedir. Silah taşıma izni isteyenler valilik kapılarında beklerlerken. ölüm de hiçbir makamdan izin almadan kol gezmektedir!

Silah taşıyan kimse kendisini bu tür saldırılardan koruyabilir mi? Ellerinde otomatik tüfeklerle saldıran teröristlere karşı Kırıkkale yapısı bir silahla nasıl karşı konulabilir? Öyle ya da böyle, silah taşımak, taşımamaktan biraz daha güvenceli değil midir?

Yurttaşların can ve mal güvenliklerini savunmak devletin ilk ve vazgeçilmez görevidir. Bu işlevi yerine getirmeyen devletin devletliği kalmaz.

Askerleri, yargıçları, savcıları, polisleri, emniyet müdürleri ve subayları öldürülen devlet, bütün etkilileriyle ve yetkilileriyle "acaba bu görevi niçin yerine getiremiyorum" diye düşünüp, bundan sonra yeni, sağlıklı ve kalıcı önlemlere başvurmak zorunda değil midir?

Geçenlerde Türkiye Emekçi Partisi Genel Başkanı Mihri Belli izinsiz bir tabancayla yakalanarak tutuklandı. Belli, daha önce de ülkücü terörist Cengiz Ayhan'ın açtığı ateşle ölümden kılpayı kurtulmuş, ayağa kalkar kalkmaz da İstanbul Valiliği'ne başvurarak silah taşıma izni istemişti. Ancak Valilik, istenirse, bir iki günde tamamlanacak silah taşıma izni ile ilgili işlemleri sürüncemede bıraktı. Bu arada Belli tabancayla yakalanarak tutuklandı.

Evet, bir kimsenin izinsiz silah taşıması suçtur. Bunu herkes biliyor. Biliyor ama bir de insanların can kayguları var. Devlet, bugüne kadarki örneklerle görüldü ki, can güvenliğini yeterince koruyamıyor; bu konuda yurttaşlara güvence de veremiyor.

Adamın can güvenliğini koruma, buna gücün yetmesin, "bana bir silah verin, ben kendimi koruyayım" diyene de bu izni tanıma!. Bunun anlamı, açıkça, "Öl kardeşim" demektir. "Öl, biz seni koruyamayız, korunman için silah da vermeyiz, ne yapalım!.." Evet durum, ne acı ve ne yazık ki böyledir.

Valilikler, şu olağanüstü dönem içinde, hiç olmazsa ölüm tehlikesiyle karşı karşıya olan avukatlara, öğretim üyelerine, yasal kuruluş temsilcilerine, gazetecilere, siyasal parti liderlerine silah taşıma izni vermelidir. Çünkü bu insanlar, silahı ancak ve ancak kendi can güvenlikleri için kullanacaklardır.

Parlamenterler geçenlerde kendileri için kabul ettikleri bir yasa maddesiyle "beyan ettikleri" herhangi bir silaha sahip olabilmektedirler. Bu silah, yabancı marka silah da olabilir.

Devlet, yurtdışından ülkemize sokulan milyarlarca lira tutarındaki yabancı marka silahlarla ilgili tek sanık yakalayıp, cezaevlerine sokmasın, bu terör ortamında kendisini yerli yapımı bir silahla korumak isteyenlere de izin vermesin ve seksen günde yedi yüz kanlı tabutu da musalla taşlarına art arda dizsin!..

Hey, canına yandığımın hukuk devleti!..

(Cumhuriyet, 15 Şubat 1980)

DEVRİMCİ EYLEM Mİ?..

CHP hükümeti döneminde esnafa kepenk, şoföre kontak kapattırmak için eyleme geçenler, "hayat pahalılığını" protesto ettiklerini söylüyorlardı; bu eylemlerin arkasında bir AP milletvekilinin başını çektiği esnaf örgütü ile AP kurmayları bulunmaktaydı.

O zaman bu kepenk indirme ve kontak kapama eylemleri "milliyetçilik" adına yapılmak istenmekteydi. Şimdi aynı çevreler, İstanbul'da on altı, on yedi yaşlarındaki solcu teröristlerin zoruyla dükkanların kapatılmasını "komünistlik" olarak görüyorlar!

Sen, esnafı kepenk, şoförü kontak kapatmaya zorlarsan bunun adı "milliyetçilik" olacak, aynı tür eylemlere başkaları başvurunca, buna da "komünistlik" diyeceksin!..

Önceki gün İstanbul'da dükkan kapattırma eylemine başvuran gençlerin arkasında hangi örgüt var bilemiyoruz; ancak, bu eylemin bir örgüt tarafından planlanıp yürürlüğe konulduğu da anlaşılıyor. Bu örgüt, son zamlardan sonra "hayat pahalılığını" protesto ederken, aynı zamanda kendi gücünü kanıtlama çabasına giriyor...

Bu aşamada, bu gibi konuların serinkanlı gözlemlerle tartışılmasında yarar vardır. Böyle günlerde, bu gibi tartışmalar yapılmazsa, toplumda yanlışların doğrulara egemen olması kaçınılmazdır.

Öyleyse tartışalım.

Evet, Demirel tam bir ekonomik çıkmaz içindedir. Halk son zamların cenderesiyle ezilmiş, bunalmıştır. Yirmi iki aylık CHP hükümeti deneyinden sonra CHP'den bir milyon oy eksilten sürecin temelinde, aynı hayat pahalılığı ve zamlar bulunmaktadır. Bu zamlar, yarın hayatı daha da yaşanmaz hale sokacaktır. Gün, günü aratacaktır.

Demirel hükümetinin ya da aynı yolları izleyecek bir başka hükümetin bu çıkmazlardan kurtulmasına hiç mi hiç olanak yoktur. 1950'lerden bu yana izlenen dışa bağlı kapitalist düzen iflas noktasına gelmiştir. Bu iflas, kapitalizmin Türkiye'deki bunalımıdır. Bu bunalım, bırakalım öteki etkenleri, yalnızca petrol fiyatlarının artışı oranında daha da derinleşecektir.

Bu yıl akaryakıt kıtlığı ile geçti. Gelecek yıl bu kıtlık daha da yaygınlaşacaktır. Önümüzdeki sonbahardan sonra yiyecek sıkıntısının başgöstermesi büyük olasılıktır. Bu kıtlıklar, bu yokluklar, bir kartopu gibi büyüyüp, ekonomiyi durma noktasına sürükleyecektir. Yarın, öbür gün, bu düzenin en bağnaz savunucuları bile düzenin karşısına geçeceklerdir. Çünkü, bu bunalımın fiyatının kimlerce ve nasıl ödeneceği günbegün daha iyi anlaşılacaktır.

Böylesine iflas noktasına sürüklenen bir ekonominin Anayasal düzenle, temel hak ve özgürlüklerle sürdürülmesine olanak yoktur. Eloğlu bunu biliyor. Bu enflasyon, bu hayat pahalılığı, baskı dönemlerinin habercileridir. Her ekonomik düzen, kendi siyasal sistemini de getirir. Bu sürecin içinde kaçınılmaz neden-sonuç bağları bulunur. Böyle bir süreç ve böyle bir aşamada zamanı ve koşulları çok iyi değerlendirmek gerekiyor.

Yapılan zamların ilk ayı dolmadan, özellikle AP'ye oy vermiş yoksul yurttaşlarımız üzerindeki bu "şok", bilince dönüşmeden, bu tür zorlamalara ve eylemlere başvurmak ne getirir, ne götürür? Şu olur; bilinçsiz tepkiler, ağır zamlara başvurmuş olan hükümet yerine, bu eylemlere başvuranlara yönelir!

Dükkanlar, fırınlar niçin kapatılıyor? Bırakın yurttaş, hayat pahalılığını her gün yaptığı her alışverişte anlasın. Her gün öfkelensin, her gün yeniden düşünmeye başlasın; tepki öfkeye, öfke siyasal bilince dönüşsün...

Acaba, bu hayat pahalılığında dükkanları açık tutmak mı yurttaşı bilinçlendirir, yoksa kapalı tutmak mı?

Dükkanları zorla kapattırmak, bilinçsiz öfke sellerini, bu eylemlere başvuranların üzerlerine çeker. Oysa, her gün alışverişte biraz daha bilinçlenecek yurttaş, yapılacak ilk seçimde belki de iki büyük siyasal partinin tahterevallisinden sıçrayıp, kendisine gerçek kurtuluş yollarını gösteren devrimci partilere oy verecektir.

Bu tür eylemler bizleri hangi çözüme götürür? Devrimci bir halk iktidarına mı? Hayır! Ya neye?.. Kapalı iktidarlara, baskıcı yöntemlere ve adıyla sanıyla "Güney Amerika modeli" siyasal rejimlere...

CHP hükümeti döneminde kepenk indirmeyi, kontak kapatmayı "milliyetçilik" sayan esnaf direnişini, Şili'nin sosyalist Devlet Başkanı Allende'ye karşı sürdürülen eylemlere benzetmiştik. Önceki gün İstanbul'da uygulamaya konulan dükkan kapatma eylemlerini de bir "devrimci eylem" saymıyoruz. Çünkü bu tür eylemlerle yurttaş bilinçlenmiyor, tersine oluşacak bilinç önleniyor, engelleniyor.

Oysa bu dönemde, bugün ve yarın, en çok gerek duyulacak destek, halkın bilinçli ve örgütlü gücüdür. Ve çözüm bu örgütlü ve bilinçli destektedir.

(Cumhuriyet, 16 Şubat 1980)

ADINI KOYARAK...

Maliye Bakanı Sezgin, dün Millet Meclisi'nde Bütçe Yasası'nı savunurken, sözü döndürüp dolaştırıp, yine yirmi iki aylık Ecevit iktidarına getirdi. Maliye Bakanı'na göre, bugünkü ekonomik iflasın başlıca nedeni yirmi iki aylık Ecevit iktidarıdır.

Ecevit hükümeti kurulduğu günlerde de benzer bir edebiyata tanık oluyorduk: "Enkaz" edebiyatı.. Ecevit, Merkez Bankası'ndaki döviz rezervleri ile dış borçların faturalarını görünce, haklı olarak "enkaz devraldık" diyordu.

Bu "enkaz devraldık" sözüne Demirel ve yandaşları pek içerlemişlerdi. Şimdi, fırsat geldikçe, "ekonomiyi durma noktasında teslim aldık" gibi demagojilerle "enkaz edebiyatı"nı dengelemeye ve unutturmaya çalışıyorlar.

Bu "enkaz edebiyatı" üzerine Kocaeli Milletvekili Prof. Turan Güneş'in bir yorumunu dinlemiştim, izninizle aktarayım. Şöyle diyordu Güneş:

Biz enkaz devraldık. Sonra enkazı kaldırdık, enkazı kaldırınca, bir de baktık ki, ortada devlet kalmamış. Devlet, enkaz kaldırma çalışmaları sırasında bu enkaz ile birlikte kalkmış gitmiş...

Güneş'in bu sevimli şakası gerçekleri ne ölçüde yansıtıyor, bilemiyorum. Yalnız bildiğim şu: CHP, "enkaz" dediği yıkıntıyı bir türlü kaldıramadı; kaldıramadığı gibi, kendisi de bu yıkıntının altında kaldı ve seçimlerden sonra iki yüz küsur milletvekili ile bu "enkaz" içinde dağılıverdi...

İki büyük partinin "enkaz devraldık" ya da "ekonomi felç oldu" gibi gerekçelerle birbirlerini suçlamaları, ülke sorunlarını gerçek görüntülerinden çıkarıp, kişisel hesapların ayarsız terazilerine bindirmek demektir. Bu tür suçlamalarla çözüm yolları bulmanın da hiç olanağı yoktur.

Demirel, MC hükümetlerinin son günlerinde, artık siyasal edebiyatımıza malolan ünlü "yetmiş sente muhtacız" sözü ile kendi iflasını damgalamış değil miydi?

Bu iflas, döviz rezervleri ve dış borç yükleri ile belgelere bağlanmıştı. Türkiye, iflas etmiş bir "hovarda tüccar" gibi, ıflas masaları önünde diz çökmüştü. Geleceği ve yazgısı IMF raporlarının acımasız satırları arasındaydı.

Bu koşullarda hangi hükümet gelirse gelsin, Türkiye'yi bir adım öteye götüremezdi. Bir yandan aylık akaryakıt faturalarını, öte yandan süresi gelmiş milyarlarca dolar tutan dış borçları, kim nasıl ödeyecekti? Bunun için hangi kaynak bulunacaktı, ne yapılacaktı?

İşte, işin "püf noktası" burada ya...

İçinde yaşadığımız çıkmazda, elbette ki gelmiş geçmiş hükümetlerin büyük payları ve sorumlulukları vardır. Bunu kim yadsıyabilir ki? Beceriksizliklerin, yeteneksizliklerin, hesapsızlıkların da payı vardır. Kim bunlara "hayır" diyebilir?

Ama sorun, beceriksizliklerin, yeteneksizliklerin çok ötesindedir. Sorun yapısaldır. Sorun, düzenin temelindedir. Sorun, 1950'lerden bu yana uygulanan dışa bağımlı "dilenci ekonomisi" çarkları arasındadır; sorun sistem sorunudur Devralınan "enkaz" işte bu sistemin yıkıntısı, işte bu düzenin çöküntüsüdür.

CHP, bu yıkıntıya, bu çöküntüye, gerektiği gibi açıklıkla "evet bu bir sistem sorunudur; yıkıntı, bu sistemin yıkıntısıdır" diyemiyor. Onun içindir ki "enkaz devraldık" sözü boşlukta kalıyor CHP gidiyor, AP geliyor, o da kendisine uygun bir slogan seçerek "ekonomi felç oldu" diye aynı boşluklara sesleniyor.

Kanser aspirinle tedavi edilmeyeceği gibi, içinde yaşadığımız ekonomik hastalıkları, IMF reçeteleri ve yeni dış borçlardan oluşacak ilaçlarla kestirip atmaya hiç olanak yoktur Doktorlar öyle söyler: Bir hastalıktan kurtulmak için önce o hastalığı iyice "teşhis" etmek gerek...

Türkiye bir ekonomik iflasın eşiğindeyse, o zaman önce "teşhis" yapılmalı. Ama önce yabancı doktorlara değil, Türk doktorlarına güvenerek... Ama yarım yüzyıl öncesi "hasta adamı" dirilten "ulusal bağımsızlık" ilacını raflardan indirerek, ama bağımsızlık rüzgarlarıyla hastanın çevresini havalandırarak, ama kocakarı ilaçlarını fırlatıp, atarak...

Ama, ama!.. Evet ama?.

(Cumhuriyet, 17 Şubat 1980)

İŞTE SİSTEM!

Bütçe'nin tümü üzerine yapılan konuşmalarda AP sözcüsü Dr. Oğuz Aygün. CHP'nin "Sosyalist Enternasyonal" üyesi olduğunu söyledikten sonra şöyle konuşmuştu:

- Sosyalistler milliyetsizdir...

Rastlantıya bakın ki, bugün F. Almanya'nın iktidardaki Sosyalist Enternasyonal üyesi SDP'li Maliye Bakanı Matthoefer dış yardım sağlamak amacıyla yurdumuza gelmiş bulunuyor!

Sosyalist Enternasyonal'e girmeyi komünistlik ya da milliyetsizlik sayanlar, bugün Sosyalist Enternasyonal üyesi bir partinin bakanından "Allah ne muradınız varsa versin" diye para istemektedirler!

Demek AP iktidarı, yani şu milliyetçi AP iktidarı, milliyetsizlerden para alıp, milliyetçilik yapacak! Başarılar dileriz...

Sosyalist Enternasyonal, 1947 yılında Anvers ve 1951 yılında Frankfurt'ta biraraya gelen Sosyal Demokrat nitelikteki Avrupa partilerince kurulan ve temel felsefesi ile kapitalizme

ve komünizme karşı olan bir burjuva örgütüdür. "Enternasyonal" olma niteliği ise, tıpkı NATO ve tıpkı AET gibidir. Sosyalist Enternasyonal'i bir komünist örgüt olarak görenlere, yalnızca Avrupa'nın, Sosyal Demokrat Partiler'e karşı olan Hıristiyan Demokrat Partileri değil, Güney Amerika'nın kargaları bile güler! Sosyalist Enternasyonal üyesi partilerin milliyetsiz olup olmadıkları, herhalde bu enternasyonale üye bir partinin Maliye Bakanı'ndan kredi istenirken anımsanmalıdır.

Türkiye'de bu gibi konular oldum olası kapkara bir bilgisizliğin çorbasında demagoji kepçeleri ile karıştırılmıştır. Bu demagoji kepçesi, içinde yaşadığımız ekonomik bunalımı bir "sistem sorununa" bağlayanlara karşı yazı yazanların beyinlerinde dolaşıp duruyor.

Biz ne diyoruz:

Biz, Türkiye'nin içinde bulunduğu çıkmazı 1950'lerden bu yana uygulanan dışa bağımlı kapitalist düzende buluyoruz. Ve buna "dilenci ekonomisi" diyoruz. Bu yolla yer yüzünde kalkınmış ve sorunlarını çözmüş bir tek ülke olmadığını da söylüyoruz.

Buna karşı ne diyorlar? Buna karşı demagoji hazır:

- Kriptolar, siz ihtilal istiyorsunuz...

Hayır, biz ihtilal istemiyoruz. Ya ne istiyoruz: Önce ülke sorunlarının hiçbir düşünce yasağı olmadan, sağcısıyla, solcusuyla, liberalist ve Marksist'i ile açıkça tartışılmasını istiyoruz. Bunun içindir ki, herkese söz ve örgütlenme özgürlüğü getiren burjuva demokrasilerini istiyor ve savunuyoruz. Bizim sistemimiz, bu Anayasal düzen içindedir. Anayasal düzenin en içten ve yürekten savunucuları bizleriz.

Bizim düşüncelerimize karşı çıkanlar ise "tepeden inme" faşizmin göbek taşında caka satıp Anayasa değişikliklerini savunanlar, daha önce yapılmış değişikliklere de Pembe Köşk balkonundan alkış tutan kontenjan senatörü yazarlardır...

Biz, içinde bulunduğumuz çıkmazları "bu bir sistem sorunudur" diye özetledikten sonra; "işçi, köylü, asker üçlüsüne dayalı ve bir ihtilalci parti öncülüğünde Sovyet tipi devrimi" yani Marksist-Leninist bir ihtilali ve buna bağlı "proletarya diktatörlüğünü" savunuyor değiliz. Demagojilere, saptırmalara hiç gerek yoktur. Savunduğumuz sistem, okuması yazması olanlarca "kapitalist olmayan yol" olarak bilinir. Bu yol, emekçi sınıf

ve tabakaların örgütlü ve bilinçli destekleriyle, belirli bir ekonomik ve siyasal süreç sonunda sosyalizme ulaşır.

Kurtuluş Savaşı'mızın antiemperyalist bağımsızlık bilincinden ve ulusçu doğrultusundan kaynaklanan bir devrimci partinin yurttaş oylarıyla parlamentoya girmesi, yine yurttaş oyu ile iktidara gelip, yurttaş oyu ile iktidardan ayrılması, benimsediğimiz ve savunduğumuz tek yoldur.

İşte bizim sistemimiz budur...

Bu demagoji kepçelerinde, Pembe Köşk içgüveyi Metin Toker gibi yazarların bilinçli saptırma çabalarının yanında, Tercüman Gazetesi'nde Nazlı Ilıcak gibi yazarların bu konuda yayınladığı "bilgi-montaj" türü yazılarında önemli bilgi yanlışlarına da rastlanıyor.

Örneğin Ilıcak arkadaşımız, yine bu sistem sorunu üzerine yazı yazarken şunları söylüyor:

Diğer grup, azınlıkta olduğu için bolşevik adını almıştır. Rusça bolşevik, azınlık demektir...

Ilıcak, bu bilgi yanlışı üzerine okuyucularını aldatmak için aklınca "azınlık" sözcüğü üzerine bilgiçliklere başvurmaktadır.

Sosyalizm konusunda kulaktan dolma bilgi sahibi olanlar bile bilirler ki, "bolşevik" azınlıkta olanlara değil, çoğunlukta olanlara verilen adıdır. "Menşevik", bolşeviklerin karşısında azınlıkta kalanların adıdır! Bu ayırım, Rus Sosyal Demokrat Partisi'nin 1903'te Brüksel ve Londra'da toplanan kongrelerinde ortaya çıkmış, çoğunluğu kazanan Lenin yandaşlarına bundan sonra "bolşevik" denmiştir.

Eşinin sahibi bulunduğu gazetede antikomünizm bayraktarlığını yapmaya heveslenen bir yazar, bu konudaki temel bilgilerden yoksunsa ve kavramları birbirine karıştırıyorsa ne yapalım, kendisini azınlık şirketleriyle işbirlikçi patronlarına mı şikayet edelim?..

Saptırma, demagoji, bilgisizlik, karalama! Sağ kesimin ve sağ basının dört işlemi budur işte! Toplayın, çıkartın, bölün, birbirlerine çarpın... Sıfıra sıfır elde var sıfır!..

(Cumhuriyet, 18 Şubat 1980)

AÇIK DUYURU

Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer, gazetelerde duyuru yayınlayarak, belediyenin içinde bulunduğu güçlükleri anlatmaya çalışıyor.

Boşuna uğraşıyor! Kimsenin böyle sözlere kulak vereceği yok. İyisi mi, yine gitsin, yüzde yirmi dört faizle bankalardan para bulup, ücretleri, aylıkları ödesin...

Aylık ve ücretlerin ödenmesi için bir başka yol daha var Belediye adına kayıtlı parkları, bahçeleri, binaları satışa çıkarıp, yerli ve yabancı sermayeye yeni alanlar açsın...

Örneğin Gençlik Parkı, 240 dönüm bir arazi parçası üzerine oturtulmuştur. Değerli işadamlarımız bu parkın yerine birkaç tane gökdelen dikebilirler. Tarihsel önemi olan bahçelerin özel müteahhitlere peşkeş çekildiği bir dönemde, bu fırsatın kaçırılacağını sanmıyoruz.

Ayrıca Sıhhiye'deki Abdi İpekçi Parkı'nın da çok para edeceğini sanıyoruz. 60 dönümlük bu parkın özel sektörce değerlendirilmesi, Sıhhiye'nin ticari değerini büsbütün arttıracaktır.

Ya Hipodrom'a ne dersiniz!.. Hipodrom tamtamına 760 dönüm arazi işgal ediyor. Düşünün, Ankara'nın orta yerinde tam 760 dönümlük arazi!.. Hipodrom'un özel sektöre devrinde sayısız yarar vardır. Nasıl olsa atı alan Üsküdar'ı geçti; bu yüzden at yarışlarının eskisi kadar heyecanlı geçeceğini sanmıyoruz. Hipodrom, çeşitli amaçlarla kullanılabilir. Örneğin, IMF kredileri, özel sektörün düzenleyeceği bir törenle devlet büyüklerine burada verilebilir.

Bilmiyordum, yeni öğrendim. Büyük Tiyatro da Ankara Belediyesi'nin tapulu malıymış. Ben şimdiye kadar Devlet Tiyatrosu'nu Cüneyt Gökçer'in tapulu malı sanıyordum! Demek böyleymiş! Neyse, bu binanın satışından da oldukça çok kazanç elde edilebilir. Hem, Büyük Tiyatro ve Opera binasının çevresinde 19 dönümlük bir de bahçe varmış. Ne güzel çiftlik olur! Bir de ad buluruz: "Cüneyt Beyin Çiftliği..." Olur mu olur...

Bir de ne varmış biliyor musunuz? "Devlet Konser Salonu" Bu bina da Ankara Belediyesi'ninmiş. Bunu da özel sektöre satarız. Özel sektör, konser salonunu tümden devralınca, bundan sonra hep özel sektörün sesini dinleriz ne var bunda?

Biliyorsunuz, bizim orkestraları da hep "yabancı şefler" yönetir Yine öyle olur, ne fark eder? "IMF Konçertosu" ya da "Demirel'in bitmeyen senfonisi" "Erbakan'ın mevsimleri" gibi "klasikler" yine bu salonda seslendirilir. Bu arada "Meclis'te son tango" ise başka salonlarda "icra" edilir...

Efendim Çankaya'da Amerikan Kulübü önündeki yeşil saha da Ankara Belediyesi'nin üzerine kayıtlıymış, burası da ne para eder ama... Bence buraya, "IMF ve Dış Krediler" adını alacak görkemli bir anıt dikilmelidir. Ancak, anıtın biraz uzun olmasına dikkat edilmelidir. Çünkü biraz aşağıda, İsmet Paşa varisleri tarafından pembe köşkün bahçesine dikilen apartmanlar, anıtın Kızılay ve Kavaklıdere yönünden görünmesini engelleyebilir

Bu yeşil alanın Amerikan Subay Kulübü'nün hemen yakınında olması, hiç şüphesiz "stratejik önemini" arttırmaktadır Amerikan subaylarının burnunun dibindeki bu yeşil alan, tıpkı, Amerika'nın hemen yanıbaşındaki Küba gibi komünist olabilir, yani yeşil alan olmaktan çıkıp, "kızıl alan" olabilir. Bu tehlikelerden biran önce kurtulmak için, ya bu alan özel sektöre hemen satılmalı, ya da burası Amerikalılar'a doksandokuz yıllığına kiraya verilmelidir.

Evet evet, az kaldı unutuyordum. Bir de Sıhhiye'de, eski Belediye Başkanı Vedat Dalokay tarafından dikilen "Hitit Anıtı" var, onu da MSP'lilere satarız, olur biter...

Belediye Başkanı Ali Dinçer, büyüklerimiz gibi yapsın. Ne yapmıştı büyüklerimiz? Vatan topraklarını ipotek edip, yabancılardan kredi sağlamışlardı. Dinçer de böyle yapsın, satsın bütün Belediye mallarını. Var mı başka çaresi?..

Belediyeyi özel sektöre devretmek en akıllı yoldur. Haydi haydi, bastır parayı, al arsayı...

(Cumhuriyet, 19 Şubat 1980)

ADİ MADENDEN HEYKEL

Bilmiyordum, yeni öğrendim. Türkiye, "adi madenlerden heykeller" satışından, binek otomobili ve otobüs dışsatımından elde ettiği kadar döviz kazanıyormuş... "Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin minik yayın organı "Görüş" böyle yazıyor...

1978 yılında binek otomobili ve otobüs dışsatımından 5.4 milyon dolar, "adi madenlerden heykeller" dışsatımından 4.8 milyon dolar elde etmişiz. Ee, vallahi bravo!

Demek oluyor ki, dışsatım gelirlerimizi arttırmak için çok kazançlı bir ticaret dalı elde etmiş bulunuyoruz. Sanayileşmeyi bir kenara itip "adi madenlerden heykeller" yaparak yolumuzu buluruz, dış ticaret açığımızı kapatırız...

"Adi madenden heykel" yapmak, "yontma taş devri" hünerlerinin çağdaş bir anlayışla gelişmesi demektir. Bulursunuz bir "adi maden", sağını solunu yontarsınız, olur size bir heykel! Sonra bu heykeli satarsınız elin gavuruna, tamam, dış ticaret açığı kapandı gitti...

Yalnız bir güçlük var. Devletçe işletilecek madenlerle ilgili yasa çıktı çıkalı heykel yapımında bir yavaşlama görülüyor. Çünkü, madenlerin devlet eline geçmesiyle birlikte; "adi madenden heykel" yapma tekeli devlete bırakılmış oluyor. Sigara dumanının bile özel sermayeye satıldığı bir dönemde, "adi madenden heykel" yapımının devlet eline geçmesi bu konudaki üretimin düşmesine yol açmayacak mıdır?

Hem, "adi madenden heykel" yapımı devletin eline geçerse, partizanlık alır yürür. Siyasal baskılarla, parti büyüklerinin heykelleri yapılıp satılır. "Adi madenden heykel" yapımına partizanlık karışınca, bakarsınız Meryem Ana heykelleri yerine, Süleyman Demirel heykelleri üretilir. Ama "adi madenden" yapılacak Demirel heykellerinin dışsatımımızı birden bire arttıracağını düşünürsek, bu partizanlığı belki de bu kadar büyütmememiz gerekir.

"Adi madenden heykel" işi devletle ortak olarak da yapılabilir. Örneğin, değerli işadamı "Mobilya Prensi" Yahya Demirel, ünlü Türk milliyetçisi Mıgırdıç Şellefyan ile kuracağı yeni bir şirket aracılığı ile "adi madenden heykel" yapımına ağırlık verebilir. "Adi madenden" yapılmış küçük bir Demirel heykelciği, altında da bir küçük yazı: "Barajlar Kralı"!.. Kim bilir ne kadar satar!.. Bir de "adi madenden yapılacak heykellerde vergi iadesi" sağlayıcı bir kolaylık oldu mu, deme gitsin... Dışalım, dışsatım, dümdüz eder, gider...

Çeşitli büyüklükteki Demirel heykellerinin altına, bu değerli demirbaş Başbakanımızın güzel sözlerini de kazırız... Bir Demirel heykeli, baş geriye doğru kaykılmış, elinde şapkası,

öteki elinde IMF kredileri, heykelin altında Demirel'in şu sözleri:

- Fevkalade ayıptır...

"Adi madenden heykel" yapımı, Demirel'in yurtdışında sağladığı üne yeni ünler katacaktır. Batılılar, özellikle bu son zam kararını "aferin, ne erkek adam, çok cesur, çok cesur" diye karşıladıkları için Demirel heykellerini "cesaret simgesi" olarak satın alıp bir köşeye koyacaklardır. Belki, "adi madenden" yapılacak Demirel heykelleri, Orta Avrupa'dan Güney Amerika'ya kadar Noel armağanları olarak da evleri ve işyerlerini süsleyecektir.

Dünya demokrasi tarihine Demirel gibi bir politikacı gelmiş değildir. Ne gelmiştir, ne de gelebilir! "Can feda" diye Başbakan olmuş kim vardır ki, şu kavanoz dipli dünyada?..

"Adi madenden heykeller" dışsatımı ile milyonlarca dolar kazanmışız. Partizanlık filan demeden, hemen Demirel'in "adi madenden" heykellerini yapalım... Yapalım ve satalım...

Doğrusu bu ya, Demirel ile başa çıkamadık, hiç olmazsa kendisini değil ama heykelini "ihraç" edelim...

(Cumhuriyet, 20 Şubat 1980)

BİR DE BU YOL...

Geçen ayların birinde Türk Hava Yolları'nın Londra seferini yapan bir uçakta tam 86 milyon liralık uyuşturucu madde ele geçmiş, olaya İngiliz polisi el koymuştu. Ancak, THY içinde bu uyuşturucu maddenin uçağa kim tarafından ve nasıl konduğu soruşturulmuş mudur?

Şimdiye değin yapılan değerlendirmeler, uyuşturucu madde kaçakçılığının silah kaçakçılığı ile birarada yürütüldüğünü ortaya koymuştur. Yani, Türkiye'den uyuşturucu madde gidiyor, buna karşılık yabancı marka silah geliyor. İç piyasada Türk parası karşılığı alınan silahlar, geniş ölçüde uyuşturucu madde ve silah takasına bağlı görünüyor.

86 milyon liralık uyuşturucu madde, Yeşilköy Havaalanı'ndan nasıl ve ne yolla uçağa bindirilir? Uçağa binerken hiç denetim yapılmaz mı? Burada bir "bit yeniği" vardır ve bu "bit yeniği", bugüne kadar ortaya çıkarılmamıştır.

Sözü gelmişken birkaç noktaya daha değinelim. 1978 yılında saptanan bir olay, bu "bit yeniği" şüphelerini iyice yoğunlaştırmıştır.

Hava yollarında "CI 10 mail" adı verilen denetimsiz bir haberleşme ve taşıma yolu vardır. THY'nin gerek yurtiçi gerekse yurtdışına gönderdiği yazışma ve belgeler, üzerinde şirket postası demek olan "CI 10 mail" damgasıyla uçağa teslim edilir. Bu yolla, yurtdışına Türk Parasını Koruma Yasası'na aykırı olarak para ve kıymetli senet gönderildiği ihbar edilmiş, bunun üzerine yapılan soruşturmada, Yavuz Bayraktaroğlu adındaki bir işadamının, Almanya'nın Hannover kentinde Sadullah Torun'a, THY Hannover istasyon şefi Yurdal Yüksel'in aracılığı ile bir zarf gönderdiği saptanmıştır. İşadamı, "CI 10 mail" damgası taşıyan zarfı Türk Hava Yolları uçağına teslim ediyor; bu zarf, gümrük denetimine girmeden Hannover THY istasyon şefine ulaştırılıyor. O da zarfı Almanya'daki sahibine veriyor

Acaba bu yollarla döviz kaçakçılığı yapılabileceği gibi, uyuşturucu madde kaçakçılığı da yapılamaz mı?

Türk Hava Yolları'nın Londra seferini yapan uçakta bulunan 86 milyonluk uyuşturucu madde uçağa nasıl ve ne yolla yüklenmiştir? Nasıl olmuştur da uçağa konulan torba torba uyuşturucu madde, gümrük memurlarının denetiminden kaçmıştır?

THY uçakları ile yurtdışına uyuşturucu madde kaçırıldığı yolundaki yoğun şüpheler, Alman ve İngiliz polislerini de etkilemiş ve Türk uçakları, bu hava yolu şirketimizin saygınlığını gölgeleyecek biçimde, uzun uzun aranmıştır. Londra havaalanında Türk Hava Yolları uçağında ele geçen 86 milyonluk uyuşturucu madde bu aramaların birinde bulunmuştur.

Yine yeri gelmişken bir başka olaya daha değinelim. THY personel alımında gereği kadar özenli davranıyor mu? Davranmadığına ilişkin bir belge elimizdedir. Tonay Erol, 1977 yılında Türk Hava Yolları'nda çalışmıştır. Tonay Erol, elektrikçidir ve daha önce de Almanya'da işçi olarak çalışmıştır İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Tonay Erol'u gözaltına alınca, Erol'un THY'ye girmeden önce Almanya'da Hamburg kentinde uyuşturucu madde kaçakçılığına adı karıştığı anlaşılır. Tonay Erol, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Narkotik Şubesi'nce gözaltına alındıktan sonra tutuklanarak cezaevine gönderilir.

Böyle bir kuruluşa girecek bir yurttaşın sağcı mı, solcu mu olduğu araştırılır, ama nedense bu tür suçlar ve ilişkiler hiç gözönüne alınmaz.

Londra havaalanında elegeçen 86 milyon liralık uyuşturucu madde dosyası ne olmuştur? Bu dosya şimdiden hasıraltı mı edilmiştir, yoksa soruşturma yürümekte midir?

Merak ediyoruz da...

(Cumhuriyet, 21 Şubat 1980)

SEYDİŞEHİR'DE ADALET

Develi Ağır Ceza Yargıcı Sümer Yurdugül'ün evi önce bombalandı, sonra kurşunla tarandı. Bu saldırı sonunda Yargıç Yurdugül'ün 7 yaşındaki oğlunun parmakları koptu, 12 yaşındaki büyük oğlu da atılan kurşunlarla yaralandı. Ve olay, bir küçük haber olarak gazete köşelerine sıkıştı kaldı.

Yargıç Sümer Yurdugül, önemli kaçakçılık davalarına bakmaktaydı.

Kocaeli eski Valisi İbrahim Ural'ın İçişleri Bakanlığı'na verdiği dilekçeyi dünkü gazetelerde okumuşsunuzdur. Ural, valiliği sırasında demir kaçakçılığına el koyduğunu, bu nedenle görevinden alındığını ileri sürerek emekliliğini istemektedir!

"Devlet var mıdır yok mudur?" Sorusunu bu iki olay için bir kez daha sorup, bir başka olaya değinelim:

Seydişehir Alüminyum Fabrikaları yıllardır sağcı teröristlerin baskısı altındadır. Geçen yıllarda Seydişehir'de sürdürülen faşist terör, bu ilçeyi kan ve dehşete boğmuş; birçok işçi işyerinden ayrılmak zorunda bırakılmıştı.

Bu teröre, bu yılgınlığa karşın, alüminyum fabrikalarında çalışan işçiler toparlanıp, DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'nın çatısı altında birleşmeyi başarmışlardı. Seydişehir'de egemenlik kuran Türk Metal-İş Sendikası da yavaş yavaş etkinliğini yitirmiş ve işyerinde azınlığa düşmüştü.

Alüminyum fabrikasında Maden-İş Sendikası mı yetkili sendika olarak toplu sözleşmelere oturacaktı yoksa Türk Metal-İş Sendikası mı?

Bölge Çalışma Müdürlüğü, eldeki belgelere dayanarak yetkinin Türkiye Maden-iş Sendikası'nda olduğuna karar verdi. Bunun üzerine Türk Metal-İş Sendikası, mahkemeye başvurarak, Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün bu kararının kaldırılmasını istedi. Ve davanın yargıcı, bir takım baskılar altında olduğunu belirterek davadan çekildi.

Yargıç İ. Sıtkı Soydaş'ın kararı şöyleydi; birlikte okuyalım:

Türkiye'de ve Seydişehir'de gelişen son toplumsal ve bireysel olaylar nedeniyle ve şahsıma yönelik, nereden geldiği belli olmayan manevi baskılar sonucu, iş bu itiraz davasında adaletin her türlü şüpheden uzak olarak gerçekleşmesini sağlamak amacıyla ... resen istinkaf ediyorum...

Yargıç İ. Sıtkı Soydaş'ın davadan bu gerekçeyle çekilmesinden sonra dosya Asliye Hukuk Yargıçlığı'na geldi. Asliye Hukuk Yargıcı Semra Soydaş, Yargıç İ. Sıtkı Soydaş'ın eşidir. Yargıç Semra Soydaş'ın kararı da aynen şöyledir:

İş bu dava dosyasının istinkaf eden yargıcın eşim olması dolayısıyla şahsında mevcut olan engeller şahsıma aynen yöneleceği için ve adaletin bütün şüphelerden uzak olarak gerçekleşmesi bakımından... itiraz davası dosyasına bakmaktan resen istinkaf ediyorum...

Bu iki kararın kısa özeti şudur. Seydişehir'de "Türk ulusu adına" yargı yetkisi kullanılamıyor. Devletin yargıçları, kendilerini güven içinde görmüyorlar. Belli ki üzerlerinde çok yoğun ve büyük baskılar söz konusudur.

Cumhuriyet Savcıları, Emniyet Müdürleri öldürülür. Ağır Ceza. Yargıçları'nın evleri bombalanır, kaçakçılarla uğraşan Valiler görevlerinden alınır, yargıçlar, önlerindeki dosyalar hakkında karar veremez... Nasıl bir devlettir bu?..

Polis karakollarını, jandarma birlikleriyle korumaya kalkan devlet, savcısını, yargıcını, emniyet müdürünü, kiminle ve nasıl koruyacaktır?

Seydişehir yargıçlarının, "biz burada davalara bakamıyoruz" diyen kararlarını, hukuk devleti söylevleri veren demirbaş politikacılara saygıyla armağan ediyoruz; eğer utanma diye bir duygu varsa, kaldıysa, kalmışsa!..

(Cumhuriyet, 22 Şubat 1980)

Neymiş?

THY grevi ideolojikmiş... Peki niçin ideolojikmiş? O pek belli değil! İşveren kesimi, nasıl olsa greve bir kulp bulacak; Yaşadığımız siyasal çalkantıyı fırsat bilip, "grev ideolojiktir" diyerek işin içinden sıyrılmaya kalkışacak. Öyle yapıyor...

Sonra gelsin devletin askeri, polisi; işçilerle çatışsın. İstedikleri budur!

THY Genel Müdürü Ertuğrul Alper, gecen dönemlerde aynı kuruluşun Genel Müdür Yardımcısı'ydı. Simdi Ulaştırma Bakanı yakınıyor:

THY'nda iki bin fazla işçi var...

Son iki yıl içinde THY'na bir tek işçi alınmadı, eğer kadro fazlası varsa, bu kadro MC dönemlerinde, bu Ertuğrul Alper beyefendinin Genel Müdür Yardımcısı olduğu dönemde göreve alınmış; buna kimin ne diyeceği var?

THY Yönetim Kurulu'nda, Demirelci Son Havadis gazetesi yazarı Abdullah Uraz ve soğuk esprili mizah dergilerinin sahibi gazeteci Uğur Gümüştekin de var. Grevi, "ideolojik" sayan beyler de bunlar. "Sizler gazetecisiniz, ne işiniz var Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu'nda" sorusuna yanıt vereceklerine, yüksek perdeden cart curt edip, altı bin THY emekçisinin davasını saptırmaya çalışıyorlar.

THY denetçisi de kim biliyor muydunuz? Ümit Utku adındaki film şirketi sahibi. Bunun ne işi var THY denetçiliğinde?

Grev ideolojik ise, AP yanlılarının yönetimindeki şirketin ilan ettiği lokavt ne oluyor?

THY ile Hava-İş Sendikası'nın geçen dönem imzaladıkları toplu sözleşmede "Kadro İstihdam Kurulu", adıyla bir kurul yer almaktaydı. Bu kurul, THY Genel Müdür Yardımcısı'nın başkanlığında, ikisi sendika, ikisi de işveren temsilcisi olarak beş kişiden oluşmaktaydı ve atama işlemleri bu kuruldan geçmekteydi. Bu kurul, partizan atamalara engel oluyor, THY'nin "AP çiftliği" olmasını bir ölçüde önlüyordu.

THY Yönetimi, toplu sözleşmede yer alan bu açık hükmü çiğnemiş sendika üyesi 14 kişiyi bildirimsiz olarak işten uzaklaştırmıştır. Sendika üyesi 14 kişinin iş bağıtları bildirimsiz olarak feshedilirken, "kadro fazlası var" denilen THY'ye AP yanlısı bürokratlar ardı ardına atanmıştır.

THY grevinin ardında "ideolojik" hiçbir neden yoktur; tersine yapılan atamalarda "siyasal" nitelikli nedenler ve bu ulusal şirketi "AP çiftliği" yapmak isteyen, toplu sözleşmeye aykırı ve yasadışı istekler vardır..

Hava-İş Sendikası grev kararı alıyor; bu kararın uygulanması Bakanlar Kurulu'nca "ulusal güvenlik" gerekçesiyle erteleniyor; sendika Danıştay'a başvuruyor; Danıştay, Bakanlar Kurulu kararı hakkında yürütmeyi durdurma kararı veriyor. Grev başlayınca, THY işvereni lokavt ilan ediyor. Şimdi Bakanlar Kurulu'na dönüp sormak gerekmez mi?

THY grevini ulusal güvenliğe aykırı bulup grevi ertelemiştiniz; aynı işyerinin lokavt ile kapatılması, yine aynı "ulusal güvenlik" anlayışını zedelemiyor mu acaba?..

6 bin THY emekçisini lokavt kararı ile sokağa atamazsınız atarsanız sorulacak çok soru çıkar ortaya.

Sorarız: Yıllarca, THY'yi yasalara aykırı olarak, AP kütüğüne kayıtlı partizanlarla nasıl yönettiniz ve nasıl yönetiyorsunuz?

Sorarız: Tarifeli uçak seferleri yerine "charter" seferler niçin düzenlenir, böylece kimler nasıl zengin edilir?

Sorarız: THY yerine, "acente" adı altında kurulan, korunan ve kollanan belli kişilere yurtdışında, bir yılda on milyon mark nasıl bağışlanır?

Ve yine sorarız: Bu lokavt kararından sonra özel havacılık şirketi Bursa Hava Yolları'na ne kadar para kazandıracaksınız? Ve başka şirketleri nasıl devreye sokacaksınız?

Evet evet sorarız: Boş bulunan 1200 kişilik kadroya: bundan sonra kimleri, nasıl yerleştireceksiniz? Bunu da sorarız.

Sonuç mu? Sonuç şu:

THY'nin "Özalp" havaalanından kalkan "Lokavt" uçağı, "toplu sözleşme" havaalanına "mecburi iniş" yapmak üzeredir; kemerlerinizi bağlayınız, sigaralarınızı söndürünüz.

Altı bin THY emekçisinin karşısında duramayacaksınız. Pilotlarınıza başka sendikalar kurdurup, grev kırıcılığı yapsanız da bu "kör uçuş" yakında bitecektir.

Dayan THY emekçisi kardeşim, dayan!..

(Cumhuriyet, 23 Şubat 1980)

SONLARI BENZEMESİN

Anadolu Ajansı, Isparta ilimizde "Ispartalı Başbakanlar" konulu bir konferans verildiğini, bu konferansta Isparta doğumlu beş Sadrıazam ile Başbakan Demirel'in kişilikleri üzerinde konuşmalar yapıldığını bütün gazetelere duyurmuştur.

Anadolu Ajansı'nın haberine göre, "Ispartalı sadrazamlardan Hoca Haydar Paşa, Macaristan seferinde şehid olmuş, Kemankeş Kara Ali Paşa, İran Şahı'nın seferini padişahtan gizlediği için idam edilmiş, Halil Hamid Paşa'nın başı kesilmiş, Seyit Hacı Halil Paşa görevinden azledildikten sonra hastalanarak ölmüş, Hüseyin Avni Paşa, padişahın tahttan indirilmesi olayına karıştığı gerekçesiyle görevinden azledildikten sonra bir subay tarafından vurularak öldürülmüştür.

Sanırım, değerli konferansçılar bazı tarihsel önemdeki noktaları unutmuşlardır. Bunlara kısaca değinelim:

Ispartalı sadrazamlardan Kemankeş Ali Paşa'nın "rüşvetçilik" nedeniyle görevinden uzaklaştırıldığını tarih kitapları yazmıştır. "Na'ima Tarihi"nin ikinci cilt 262-263'ncü sayfalarında bu tarihsel gerçek bütün çıplaklığı ile gözler önüne serilmiştir.

Bu konu, İsmail Hakkı Danişment'in "İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi" adlı yapıtının beşinci cildinin 32 ve 33'üncü sayfalarında da yer almıştır. Ispartalı Sadrazam Kemankeş Ali Paşa'nın rüşvetçiliği konusu, Ankara Hukuk Fakültesi Hukuk Tarihi Kürsüsü öğretim üyesi Prof. Dr. Ahmet Mumcu'nun "Osmanlı Devleti'nde Rüşvet" adlı doçentlik tezinde de işlenmiştir. Prof. Mumcu'nun, Osmanlı Devleti'nde Rüşvet adlı kitabının 155'inci sayfasında Kemankeş Ali Paşa ile ilgili bölümü okuyoruz:

Vezir-i Azam Kemankeş Ali Paşa'nın rüşvetçiliğinin pek artması üzerine Şeyhülislam Zekeriyazade Yahya Efendi bir vesile ile ona nasihat ve "terk-i rüşvet" babında tariz edebilmiş ama bu yüzden de görevinden uzaklaştırılmıştır...

Kemankeş Ali Paşa'nın idam edilmesine neden olan olay, yalnızca Bağdad'ın düşüşünü padişahtan gizlemek değil, "rüşvetle memuriyet tevzii" suçudur. Bu tarihsel gerçeği anımsatıp, Halil Hamid Paşa'ya geçelim:

Efendim, Halil Hamid Paşa hakkındaki söylentiler, "haysiyet cellatları" tarafından tarih kitaplarına da geçirilmiştir. Bunu yapmak "fevkalade ayıptır" ancak tarih kitapları Halil Hamid Paşa'nın da rüşvet aldığını yazmaktadırlar! İbrahim Alaattin Gövsa'nın, "Türk Meşhurları Ansiklopedisi"nde bu konuda bilgiler bulunmaktadır. Merak edenlere, Gövsa'nın ansiklopedisinin 164'üncü sayfasına bakmalarını salık veririz.

Ispartalı sadrazamlardan Hüseyin Avni Paşa hakkında da tarih kitapları olumsuz satırlar yazmışlardır. Örneğin Mahmut Kemal İnal'ın "Osmanlı Devleti'nde Son Sadrıazamlar" adlı kitabının ikinci baskısının beşyüzüncü sayfasında, bu Ispartalı sadrazamın, "maliyenin büsbütün izmihlaline" yol açtığı için eleştirildiği yazılmaktadır. Ayrıca, bu Ispartalı sadrazamın, Üsküdar'da Paşalimanı'nda yaptırdığı özel yalısına el konmuş ve de "kızının düğününde sınırsız para harcadığı için" ağır vergilerle karşılaşmıştır. Hüseyin Avni Paşa'nın, bunlar yetmezmiş gibi "saraya mensup kadınlara tasalluta cüret etmek" türünden "marifetleri" de bulunmaktaymış! Allah Allah!

Tarih kitapları Hüseyin Avni Paşanın, "muhteris ve müstebit" olduğunu da yazmaktadırlar.

Ispartalı sadrazamlardan Kemankeş Ali Paşa idam edilmiş. Halil Hamid Paşa öyle... Sonra efendim, Hüseyin Avni Paşa da bir saray cinayetine kurban gitmiş. Kemankeş Ali Paşa ve Halil Hamid Paşa rüşvetçi. Avni Paşa hakkında da tarih kitaplarına geçmiş benzer söylentiler var.

Bu Ispartalı sadrazamlardan sonra, tarih kitaplarını uzun uzun işgal edecek olan bir başka Ispartalı devlet adamı, Başbakan Süleyman Demirel hakkında da, hiç şüphesiz tarihçiler, sosyologlar, ekonomistler, hukukçular, kriminologlar çok derin araştırmalar yapacaklardır. Bu arada, bir başka Ispartalı devlet adamı, Dr. Sadettin Bilgiç'in özellikle "bankacılık" alanındaki hizmetleri hiç şüphesiz tarih sayfalarında yer alacaktır.

Allah, son Ispartalı devlet adamı, Başbakanımız muhterem ve muhteşem Süleyman Demirel'i, öteki Ispartalı sadrazamların acı "akıbetlerinden" korusun. Amin!

(Cumhuriyet, 24 Şubat 1980)

TERSİNE...

Sizi bilmem, ben bir yazının içinde gerekli gereksiz, sık sık, "Marksizm, Leninizm, faşizm, revizyonizm, oportünizm, liberalizm, kapitalizm" gibi kavramlara rastlarsam, bu yazıyı pek gönülden okuyamıyorum. Doğrusu bu ya, bu gibi sözcüklerden biraz da sıkılıyorum. "Taş yerinde ağır" derler, öyledir. Bu kavramlar da yerli yerinde kullanıldıkları zaman bir anlam taşırlar. Yoksa, gereksiz yerlerde sık sık kullanılınca, aşınırlar ve belki de özlerine yabancılaşırlar.

Örneğin, ben her zengine, her para babasına, "burjuva" diyemem. Burjuva olmak kolay mı? Burjuva bir sınıfın adı, ama bu sınıf birden bire, üç banka kredisi, iki TIR kamyonu, bir rotatif ile türemez. Burjuvanın insanlığa yol göstermiş kültürü vardır, müziği vardır, kendi içinde tutarlı bir ahlak anlayışı, bir estetik anlayışı vardır.

Bu sınıf tarih içinde oluşmuş, yine tarih dilimleri arasından yükselmiş, ilerici işlevler görmüş, sonra görevini tamamlamış, sömürgecilikle birlikte kendi çıkış nedenine, kendi uygarlığına ters düşmüştür.

Bunun karşısında yeni bir sınıf yükseliyor. Bu sınıf, işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı ile birlikte, emeğinden başka geçim kaynağı olmayan öteki toplumsal tabakalardır. Bu sınıf ve tabakalar, kendi kültürlerini, kendi uygarlık anlayışlarını geliştiriyorlar.

Ülke sorunlarına sınıf açısından bakmak, karşı olduğumuz her düşünceyi "burjuva kültürüdür" diye yadsımak, her inceliği "burjuva alışkanlığı" diye karalamak mıdır? Elbette değildir! Sınıf açısı, olayların kökenindeki emek-sermaye ikilisini gözden uzak tutmadan, olaylara yardım ve çözüm getirmek demektir.

Siyasal ve ekonomik çözümü, emekçi sınıf ve tabakalar yararına sağlamak isteyen eğilim ve düşüncelere, genel olarak "solcu" ya da "sosyalist" deniyor.

Solcu düşünce içinde amaç ve yöntem bakımından birbiriyle çelişen birçok akım ve eğilim söz konusudur. Bu akım ve eğilimler, öyle basmakalıp sözler, sloganlar ve kavramlarla açıklanamaz. Çünkü her kavramın gerisinde bu kavramı oluşturan bir tarih dilimi ve bir toplumsal süreç yatar.

Bunları görmeden, bilmeden sosyalist olunmayacağı gibi, "antisosyalist" ya da "antikomünist" de olunamaz. Bir kavrama

karşı olabilmek için, en azından, kavramda somutlaşan düşünce ve akımların tümünün ne olduğunu ya da daha önemlisi, ne olmadığını bilmek gerekir.

Örneğin, Sovyet devriminin temel kavramları olan "bolşevik" ile "menşevik" ayrımından bile habersiz olan bir gazetecinin "antikomünistliği" neye yarar? Başında kuaförünün hünerinden başka kalıcı iz taşımayan bayan yazarlarından, profesör etiketli zır cahiline kadar sağın birçok kaleminde gördüğümüz ortak özellik, yalnızca "anti" olmak, karşı olmaktır.

Karşı ol ama bil; karşı ol ama öğren; karşı ol ama araştır, sor öğren. Yok bunlar!

Batı demokrasileri, emek ve sermayeyi belli dengelerde tutmaya çalışan bir siyasal çerçeve içinde gelişiyor. Sözüm ona, Batılı olmaya çalışıyoruz, çeyrek yüzyıldır Batı demokrasilerine özenip duruyoruz. Ama, Batılılık adına baskıyı, Batılılık adına sansürü, Batılılık adına sömürüyü sürdürüyoruz. Batı'da hiçbir düşünce yasağı yoktur. "NATO ülkeleri kadar özgürlük istiyoruz" diyenlerin üzerine taşla, sopayla, kurşunla, kelepçeyle, yasakla, beş yıldan on beş yıla kadar uzanan hapis cezalarıyla gidiyoruz

Ecevit, "Güney Amerika modeli geliyor" diyor. Yanılıyor. Yıllardır, güneyi ile kuzeyi ile "Afrika modelleri" içinde yaşıyoruz. Onlar emperyalist Batı'nın etkisinden kurtuldukça uygarlaşıyorlar, biz ise, "Batılılaşıyoruz" diye diye barbarlaşıyor, yamyamlaşıyoruz.

Boşuna demişler:

- Eller gider Mersin'e, biz gideriz tersine...

(Cumhuriyet, 25 Şubat 1980)

AJDA PEKKAN VE HAFIZ BURHAN

Eurovizyon yarışması sonuçlandı. Sanat elçimiz Ajda Pekkan Hanımefendi'nin seslendirdiği üç şarkıdan "Pet'r Oil" adlı yapıt, ikinci tur oylamada on'a karşı on iki oyla birinci seçildi. Ancak, şarkının söz yazarı Şanar Yurdatapan, "şarkının sözlerinin değiştirilmesi için TRT Genel Müdürü'nün ve çeşitli çevrelerin baskı yaptığını" ileri sürerek verilen ödülü almadı.

Bence şarkının en güzel yeri, sanat elçimiz Ajda Pekkan Hanımefendi'nin "aman petrol" demesidir. "Aman da petrol, canım da petrol" dendikten sonra" Arap müziği ritminde göbek dansına yer verebilmiş olması, ayrıca övgüye değerdir. Fakat izninizle söyleyeyim, "aman petrol" dendikten sonra bir de "aman tüpgazı" denmemesi bence eksikliktir.

Buna karşı denilebilir ki, "tüpgazı petrolden üretilir, bunun için aman petrol demekle yetinilmiştir..." Fakat şarkının daha kapsayıcı olması için, "aman petrol, canım petrol" satırından hemen sonra, "yavrum tüpgazı" deyip, bir de göbek atarak, "aman da aman benzin, sen beni ettin zengin" denilebilir.

Ben, sanat elçimiz Ajda Pekkan Hanımefendi'nin "aman da petrol" deyişini izlerken "yahu" dedim, "şarkının bu kısmını, Demirel, Turgut Özal, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dr. Esat Kıratlıoğlu hep birlikte, erkekler saz topluluğu gibi söyleseler, şarkının anlamı daha da belirgin olmaz mıydı?.." Örneğin şöyle:

- Aman da petrol, canım da tüpgazı, yavrum benzin, ağabeyim motorin, üvey kardeşim mazot...

Acaba "TRT çocuğu" Genel Müdür Doğan Kasaroğlu, şarkının hangi bölümünü değiştirmek için baskı yapmıştır?.. Ne bileyim ben, şarkının bir yerinde, uzun bir gazelden sonra, "aman da emperyalizm" diye bir söz mü vardı?.. "TRT çocuğu" bu konuda kamuoyunu aydınlatmalıdır.

"Aman da petrol" diyerek göbek atmak, "milli ve manevi değerlerimize" çok uygun düşen bir davranıştır...

Eurovizyon yarışmasının dünya genelinde ve Türkiye özelinde daha da etkili olması için, "aman da petrol" diye bağlanan satırın, tüpgaz, aygaz, benzin, motorin ve mazot ile sürdürülmesi ve "aman da petrol" ile Ajda Pekkan Hanımefendi'nin attıkları derin ve anlamlı gazelin sonuna "aman da akaryakıt istikrar fonu, canım da spot alımlar, of of aman" bölümünün eklenmesi gerekir..

Yine şarkının dünya genelinde ilgi görmesi için, göbek danslı, of of'lu, aman'lı bir uzun gazelin sonuna, "aman da IMF, canım da OECD, yavrum da Dünya Bankası" denmesi çok yararlı olacaktır..

- Aman da petrol, canım da petrol, dan dini, dini, nam, ni, ni, nam, amaaaan, of, tüpgazı, aygaz, benzin yakıtsızlıktan sa-

rardı benzim, mevlam seni bana versin, amaaaan of of, oooooo...

Şöyle bir manzara düşünün: Ajda Pekkan Hanımefendinin yerine Süleyman Demirel, biraz geride Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dr. Esat Kıratlıoğlu, hep birlikte, "aman petrol" dedikten sonra, karşılıklı göbek atıyorlar!.. Eurovizyon, morovizyon demez, vallahi dümdüz eder geçeriz!..

- Aman da petrol, canım da petrol, oh, oh, oh, amaaaan, yavrum tüpgazı, mazot, motorin, aman aman... Ey siyah gözlü kadın, nedir senin göbek adın, of, oooof, of...

İyisi mi, sanat elçimiz Ajda Pekkan Hanımefendi'nin izniyle, bu petrol şarkısını bırakıp, Eurovizyon yarşmasına Hafız Burhan Efendi'nin "Her yer karanlık, pür nur o mevki" şarkısı ile katılalım. Olmaz mı?..

Hem ne kadar doğru:

- Her yer karanlık...

Dünyaya halimizi Hafız Burhan'ın bu gazelinden daha iyi anlatacak bir şarkı bulmak gerçekten de güçtür...

Evet efendim, hep birlikte söyleyelim:

- Her yer karanlııık...

(Cumhuriyet, 26 Şubat 1980)

TEPEDEN İNMECİ!

"Güney Amerika modeli" tartışmalarının yoğunlaştığı şu son günlerde bazı kavramların üzerindeki sis bulutlarının kaldırılması gerekmektedir. Üzerindeki sis bulutlarının kalkması gereken kavramların başında "tepeden inmecilik" gelmektedir.

Nedir "tepeden inmecilik"?

Tepeden inmeciliği açığa kavuşturmak için, yakın tarihimizdeki iki siyasal olayı örnek gösterebiliriz. Bunlardan birincisi 27 Mayıs, ikincisi de 12 Mart olayıdır. Her iki olay da hukuk çerçevesinin dışındadır. Bu nedenle ikisi de "tepeden inme" yöntemlerle ortaya çıkmış ve siyasal yaşamımıza malolmuştur.

27 Mayıs, seçmen oyuyla değil Silahlı Kuvvetler'in süngüsüyle gelmiştir! Tepeden inmeciliğe karşı olanların, 27 Mayıs

İhtilali'ne de karşı olmaları gerekmez mi? 12 Mart, ceza yasasının yasakladığı bir yolu seçerek gelmiştir; bu açıdan tam anlamıyla tepeden inme gelmiştir. Tepeden inmeciliğe amaç, yöntem ve felsefe olarak karşı çıkanların, 12 Mart'a da karşı olmaları doğal olmaz mıydı?

Hem 27 Mayıs Devrimi'nden yana olacaksın ya da öyle görüneceksin, hem de 12 Mart'ın sözcülüğüne soyunacaksın; sonra da başkalarını "tepeden inmecilik" ile suçlayacaksın... Utanmazlığın böylesi görülmemiştir!

12 Mart öncesi, "cici demokrasi" ve "Filipin demokrasisi" olarak adlandırılan çürümüş sistemi faşist uygulamalarla sürdürmek isteyenlere karşı, 27 Mayıs benzeri bir çıkış yolu arayanlara yakıştırılan "tepeden inmeci" tanımı, tam anlamıyla bir "tepeden inmecilik" olan 12 Mart faşistlerince alabildiğince sömürülmüştür...

Şimdi soralım: 27 Mayıs İhtilali'nden yana mısınız? Yanasınız. Öyleyse siz, eylemli bir tepeden inmecisiniz! Ama tepeden inmeci olarak suçladığınız insanlar, bu düşüncelerini hiçbir zaman eylemle bütünleştirip, iktidara gelmiş değiller... Ama siz geldiniz. Politikacıysanız, 27 Mayıs ihtilal hükümetinde görev aldınız; yazarsanız, 27 Mayıs sonrası, hele hele "Ordu, artı CHP" formülünü ortaya atıp Ordu'yu günlük siyasal kavgaya bulaştırmak için elinizden geleni yaptınız.

12 Mart geldi. 12 Mart, tepeden inmeciliğin kendisiydi. Geldi ve başkalarını "tepeden inmeci" olarak suçlayıp, televizyon ekranında takla atan basın sayfalarını kendisine sözcü olarak seçti. 12 Mart televizyonlarında uğursuz bir baykuş gibi öten "profesyonel gericilik", Kurtuluş Savaşı'mızdan miras kalan bağımsızlık bilincini savunan ve demokrasinin sınırlarını genişletmek isteyen nice altın beyinli ve yürekli aydının üzerine iğrenç bir kusmuk gibi püskürtüldü.

Amaçları tepeden inmeciliğe karşı olmak değildir. Olsaydı, 27 Mayıs İhtilali'ne karşı çıkar, "cici demokrasiyi" arslanlar gibi(!) savunurlardı; olsaydı, 12 Mart Muhtırası'na karşı çıkar, "Filipin demokrasisi"ne toz kondurmazlardı. Ama amaçları bu değildi. Bugün de bu değildir. Amaçları, bekçisi hatta bekçi köpeği oldukları uluslararası çıkarların arsız savunucuları olmaktır.

Tepenin sağından inersen kabul; solundan inersen hayır, bu komünistliktir...

Türkiye, çok partili düzene geçtiğinden bu yana bir ihtilal, iki ihtilal girişimi, iki Silahlı Kuvvetler muhtırası yaşadı; bu dönem içinde her üç buçuk yıla bir sıkıyönetim düştü. Sivil yönetim ve anayasal düzen çeşitli baskılarla karşılaştı. Ve bugün de karşılaşıyor. Bu sürede, tepeden inme yöntemlerle gelen iki siyasal dönem yaşandı. Son otuz yıllık dönemde, birbirlerine benzer partiler ve dönemlerle ve tepeden inme yöntemlerle iktidarlar sürdürüldü.

Sağ, tepeden inme yöntemlerle iktidar oldu; aynı yöntemlerle iktidarını sürdürebildi. Ama sol, bu yöntemle hiçbir zaman, hiçbir şekilde iktidar olmadı. 12 Mart faşizmine karşı 27 Mayıs benzeri çıkış yolu arayanları "tepeden inmeci" olarak suçlayanlar ise bu yöntemlerin en bağnaz savunucuları olarak, gazete köşelerinde, televizyon ekranlarında türlü soytarılıklara giriştiler.

Profesyonel gericiliğin ar damarı çoktan çatlamıştır çünkü...

(Cumhuriyet, 27 Şubat 1980)

CUMHURİYET'E SAYGI

Cumhuriyet Başsavcılığı, MHP Basın Müşaviri'nin suç duyurusu üzerine CHP hakkında soruşturma açtı.

CHP, Sosyalist Enternasyonal'e girerek suç işlemiş mi, işlememiş mi? Simdi bu konu araştırılacak. Cumhuriyet Başsavcılığı, ayrıca Türkiye Emekçi Partisi hakkında da bir dava açmış bulunuyor.

Sayın Başsavcılığın açtığı davalar hakkında herhangi bir yorum yapmıyoruz. Ancak açmadığı soruşturmalar üzerinde durmayı yararlı görüyoruz. Bilirsiniz, hiçbir kamu görevinin adının başında "Cumhuriyet" sözcüğü yoktur. Cumhuriyet, resmi bir görev adı olarak yalnızca savcılığın başında yer almaktadır.

Cumhuriyet'in nitelikleri, Anayasa'mızın 2'nci maddesinde genel olarak sıralanmıştır. Cumhuriyetimiz "milli" olacaktır, "laik" olacaktır ve "sosyal hukuk devleti" temeline dayanacak-

tır. Ayrıca Cumhuriyet, Anayasa'nın başlangıç bölümünde yazıldığı üzere, "milli mücadele ruhuna", "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesine, "27 Mayıs Devrimi'ne" ve "Atatürk devrimlerine" bağlı olarak yaşayacak ve yükselecektir.

Çok genel çizgilerle belirlersek, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın siyasal partilerde araması gereken temel nitelikler bunlardır. Cumhuriyet Başsavcısı, Siyasi Partiler Yasası'na göre partiler hakkında Anayasa Mahkemesi'nde dava açarken, genel olarak Cumhuriyet'in Anayasa'da yazılı bu niteliklerini korumak zorundadır.

Anayasa'da genel çizgileri belirtilen Cumhuriyet niteliklerinin nasıl ve ne yolla korunacağını, Siyasi Partiler Yasası göstermiştir. Örneğin, yasanın 102 ve 103'üncü maddelerinde, bu Anayasa'nın temeli olan 27 Mayıs Devrimi'nin korunması için öngörülmüş hükümler bulunmaktadır. Bu maddelerde "siyasi partiler 27 Mayıs Devrimi'ni, yapılması gerekli olmayan veya haksız veya gayri meşru bir hareket olarak göstermek amacını güdemezler" denilmektedir.

Şimdi elimizi vicdanımıza koyarak düşünelim. Demirel başkanlığındaki AP bugüne kadar, birçok yerde 27 Mayıs Devrimi'ni aşağılamak için konuşmalar yapmadı mı, yaptırmadı mı? Siyasi Partiler Yasası'na sımsıkı bağlı bir Cumhuriyet Başsavcısı'nın, 27 Mayıs Devrimi'ni "haksız ve gayri meşru bir hareket olarak gösteren" AP hakkında dava açması gerekmez miydi?

"27 Mayıs Devrimi'ni kötüleyen partiler hakkında dava açılır" yolundaki bir madde düşünce özgürlüğüne aykırı görülebilir. Ancak, bu madde, yürürlükteki Siyasi Partiler Yasası'nda yer almaktadır. Böyle bir madde Siyasi Partiler Yasası'nda yer aldığına göre, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, "27 Mayıs Devrimi'ni, yapılması gerekli olmayan veya haksız veya gayri meşru bir hareket olarak gösteren" AP hakkında Siyasi Partiler Yasası'nın 102 ve 110'uncu maddeleri gereğince dava açması bir yasal zorunluluk olmuyor mu?

Sayın Başsavcı, her fırsatta 27 Mayıs Devrimi'ni kötüleyen AP hakkında böyle bir dava açacak mıdır? Sayın Başsavcı'nın, bu yasal açıklığa karşın, böyle bir dava açacağını sanmıyoruz.

Cumhuriyet Başsavcılığı'nın önünde, MHPP hakkında da çeşitli Cumhuriyet Savcılıkları'ndan ve mahkemelerden gönderilmiş dosyalar bulunmaktadır. "Komando Kampları" adı veri-

len suç örgütlerinin. Siyasi Partiler Yasası'nın 107'nci maddesinde yer alan "Siyasi partiler, askerliğe, savunma ve sivil savunma hizmetlerine hazırlayıcı eğitim ve öğretim faaliyetlerine girişemezler" hükmüne aykırı olup olmadığı, Cumhuriyet Başsavcılığı'nca, 1968 yılından bu yana araştırma ve soruşturma konusudur. Ancak, her nedense bu konudaki soruşturma, aradan geçen 12 yıla karşın henüz tamamlanmış değildir.

Yeni seçilen Sayın Cumhuriyet Başsavcısı'nın, ne kadar titiz bir hukukçu olduğunu, MHP Basın Müşaviri'nin CHP hakkındaki suç duyurusunu bir hafta, on gün gibi kısa bir süre içinde soruşturma konusu yapmasından biliyoruz. Aynı titizliğin, MHP hakkında çeşitli savcılık ve mahkemelerden gönderilen suç duyuruları için de gösterilmesi, hiç şüphesiz Başsavcılığın önündeki "Cumhuriyet" sözcüğüne yaraşır bir davranış olacaktır.

Belki, "Komando Kampları" ile MHP arasındaki ilişkileri saptayan Emniyet Genel Müdürlüğü raporları gerçeği yansıtmamaktadır, belki de çeşitli savcılıklar ve mahkemelerce yapılan suç duyuruları MHP'yi haksız yere kuşku altında tutmaktadır. Bütün bunların açıklığa kavuşabilmesi için, Sayın Cumhuriyet Başsavcısı'nın, öteki suç duyurularında gösterdiği olağanüstü duyarlığı ve ivedi tutumu, bu dosyalarda da göstermesi, ülkemiz ve hukuk devletimiz açısından son derece yararlı olacaktır.

Sayın Başsavcı'yı, hepimizin korumak ve savunmakla yükümlü bulunduğumuz 27 Mayıs Anayasası'ndan kaynaklanan saygılarla selamlıyoruz!

(Cumhuriyet, 28 Şubat 1980)

AYIP OLUYOR...

Anadolu Ajansı'nın yeni yönetimi, işbaşına gelir gelmez ajansta görevli bazı gazetecileri işten çıkardı. Çıkarma kararında denildi ki, "Sizlerin göreve alındığınıza ilişkin herhangi bir Yönetim Kurulu kararı yok, bu nedenle işlerinize son veriyoruz.. Oysa, işlerine son verilen bu gazetecilerin, A.A. eski yöneticileriyle imzalanmış hizmet akitleri vardı. Bu bir hukuksal uyuşmazlık konusuydu. Yönetim Kurulu kararı olmadan, bir gaze-

teci hizmet akti imzalayarak göreve başlar mıydı başlamaz mıydı?.. İşlerine son verilen gazeteciler, yasal yollara başvurarak haklarını aramaya koyuldular.

İşlerine son verilip sokak ortasına bırakılan bu gazetecilerin sorunlarını en iyi A.A. Genel Müdürü'nün anlaması gerekirdi. Çünkü A.A. Genel Müdürü Atilla Onuk, Türk Parasını Koruma Yasası'na aykırı eyleminden ötürü Ağır Ceza Mahkemeleri'nde yargılanmış; hakkındaki aklama kararı Yargıtay'ca bozulmuştu. Onuk'un davası Yargıtay'daydı. Eğer Yargıtay'ın ilgili dairesi eski kararında direnirse, Genel Müdür Atilla Onuk da sokak ortasına bırakılacağı gibi cezaevine girmek tehlikesiyle de karşı karşıya kalacaktır. Ağır Ceza Mahkemeleri önünde "sanık" niteliğinden henüz kurtulmadan genel müdürlük koltuğuna oturan Onuk'un, tutum ve davranışlarında son derece dikkatli olması gerekmez miydi?

Evet, özellikle başkalarını suçlarken, onları sokak ortasına bırakırken, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı bütçesinin görüşülmesi sırasında bir konuşma yapan Bakan Barlas Küntay, A.A.'nda işlerine son verilen gazetecilerle ilgili bir eleştiriyi yanıtlarken, "Bunların arasında, A.A. telsizinin frekansını polis telsizi frekanslarına uydurarak aldığı haberleri, mensup olduğu örgütlere ulaştıran hainler var" demiştir.

Bu çok ağır bir suçlamadır. Gerçekten böyle olaylar olmuşsa, Bakanın dediği gibi, A.A. telsizini polis telsizine dönüştürerek, aldığı bilgileri bağlı bulundukları örgütlere ulaştıran gazeteciler söz konusuysa, bunların bir an önce Sıkıyönetim Komutanlığı'na bildirilmesi gerekmez miydi?

Gizli örgütlerin cirit attığı bir ortamda, bir Bakan'ın bu yolda açıklama yapması, hem de bunu, Millet Meclisi kürsüsünden ortaya atması, elbette ki, üzerinde uzun uzun durulması gerekli bir olaydır.

Bakanın bu konuşmasından sonra bir açıklama yapma zorunluluğunu duyan A.A. Genel Müdürü Onuk, "Küntay'ın A.A. ile ilgili sözleri doğrudur" diyor, ancak şöyle bir açıklama getiriyor:

- Bakan, A.A.'ndan çıkartılanların sadece birisini kastetmiştir...

Bakan, işten çıkartılanlardan söz ederken "hainler" diye çoğul ifade kullanıyor, bu bilgileri Bakan'a verdiği anlaşılan A.A. Genel Müdürü, "Bakan sadece bir kişiyi kastetti" diyor.

Diyelim ki, Bakan. A.A.'ndan çıkartılan "bir kişinin" polis telsizi dinleyerek aldığı bilgileri bağlı bulunduğu örgüte ulaştırmasından söz etti, "üslup" gereği "hainler" diye çoğul bir tanım kullandı. O zaman bu kişi kimdir, hakkında ne gibi işlem yapıldı, bunun da açıklanması doğru olmaz mı?

İnsanları haksız yere kuşku altında bırakmak ve böyle bir kuşkuyu A.A.'ndan çıkartılan gazetecilerin tümünün üzerine yıkmak ve böylece bu gazetecilerin geleceklerini karartmak ayıbın da ötesinde bir davranış sayılmaz mı?

Türkiye Gazeteciler Sendikası Ankara Şubesi, yayınladığı bildiriyle üyelerine ağır suçlamalar yönelten Bakan Küntay'ı mahkemeye vereceğini açıklamış, bunun üzerine A.A. Genel Müdürü, Bakan'ın konuşmasına yeni yorum getirmeye kalkışmıştır.

Bakan Küntay, hükümetin en ılımlı bakanıdır. Eski bir gazeteci olan Küntay'ın, her gazetede, her eğilimde dostları ve arkadaşları bulunmaktadır. Gazetecilikten yetişen bir politikacının, eski meslekdaşlarını bu derece ağır gerekçelerle suçlaması bizleri çok üzmüştür.

Bakın biz sayın Bakanın yakın çalışma arkadaşı A.A. Genel Müdürü Onuk'un, Türk Parasını Koruma Yasası'na aykırı eylemlerinden ötürü, hiç de yüz ağartıcı olmayan suçlarla yargılanmasından ve hala "sanık" niteliği ile ortalıkta dolaşmasından söz edip, "niçin böyle adamları, böyle kuruluşların başına oturtuyorsunuz" diyor muyuz?

(Cumhuriyet, 29 Şubat 1980)

KİME VE NİÇİN?

Benzinin, mazotun, gübrenin, gazete kağıdının fiyatlarını artıran hükümet, "sübvansiyonu kaldırdık" diyor. Ve açıklıyor, "Bundan sonra benzini ve mazotu tüketen, gübreyi kullanan ve gazeteyi de okuyana, bunların gerçek fiyatını uygulayacağız."

İyi, güzel...

Bazı tüketim mallarından devlet sübvansiyonunu kaldırmak bir ekonomik önlemdir. Hükümet çevrelerinden deniyor ki, "Devlet sübvansiyonu olunca, benzin tüketmeyen benzin pa-

rasını, gübre kullanmayan gübre parasını, gazete okumayan da gazete parasını ödemiş oluyordu..."

Bu da güzel!

Benzinden, mazottan, gübreden ve gazete kağıdından kaldırılan sübvansiyon, yurtdışında özel dövizle okuyan öğrencilerden kaldırılmış değildir. Ya bu ne?

Evet ne olmuştur? Şu olmuştur: Yurtdışında, öğretim giderleri kendi ailelerince karşılanan beş bin dolaylarında ayrıcalıklı öğrenci okumaktadır. Bunların öğretim giderlerine devlet, yılda bir bir buçuk milyar lira ile katılmaktadır! Bu alanda sübvansiyon sürdürülmektedir.

Bu enflasyonlu ve devalüasyonlu ortamda yurtdışında öğrenci okutabilmek için gerçekten çok varlıklı olmak gerekir. Ayda yirmi yirmibeş bin lirayı çocuklarına gönderebilecek aileler, hiç şüphesiz toplumun bir ayrıcalıklı kesimini oluşturmaktadır.

Benzinden, mazottan, gübreden ve kağıttan kaldırılan sübvansiyon, yurtdışında özel dövizle okuyan öğrencilerden kaldırılmamıştır. Yurtdışında okuyan özel dövizli öğrenciler kur farklarından etkilenmeyeceklerdir.

Bu ne anlama gelir? Şu anlama gelir: Yurtdışında okuyan varlıklı aile çocuklarının öğretim giderlerine, örneğin ilkokulu, ortaokulu olmayan köylüler de katılacaktır. Yurtdışında otelcilik öğrenimi gören bir varlıklı aile çocuğuna gönderilen dövizle, hayatında Türkiye'de otel yüzü görmemiş bir yoksul yurttaşın verdiği vergiden para ayrılacaktır. Yani zenginin yurtdışındaki öğrenimini, Türkiye'deki yoksul yurttaşın cebinden alınan paralar karşılayacaktır.

Diyelim ki, özel dövizle yurtdışında okuyan öğrenciler için sağlanan sübvansiyon, yılda bir milyar Türk lirasıdır. Bu bir milyar Türk lirası, yurtdışındaki beş bin ayrıcalıklı öğrenci için kullanılmaktadır. Bu para ile Türkiye'nin en uzak yörelerine üniversiteler, yüksekokullar yapılamaz mıydı? Böylece üniversite açığı yıldan yıla büyüyeceğine küçülmez miydi?

Toplumun en ayrıcalıklı kesiminin çocukları yurtdışında okurlarken, bunların öğretim giderlerinin bir kısmı niçin yoksul yurttaşın cebinden çıkan vergilerle ödensin, niçin?!

Hükümet, gübreden devlet sübvansiyonunu kaldırırken, nasıl "gübreden yararlanan gübrenin gerçek fiyatını ödesin" di-

yorsa, çocuklarını yurtdışında okutan dışalımcılar, dışsatımcılar, demir tüccarları, büyük sanayiciler, çok kazançlı hekimler ve avukatlar da çocuklarının öğrenim giderlerini kendi kazançlarından ödesinler... Olmaz mı?

Köylünün vur kafasına al rızkını, sıra zengin ailelere gelince, ver parayı devlet hazinesinden, okut çocuklarını yurtdışında!..

Hey canına yandığımın sosyal adaleti ve de sübvansiyon oğlu sübvansiyon!..

(Cumhuriyet, 1 Mart 1980)

KİM OLACAK?..

Kim olacak? Evet, seçime bir ay kaldı. Cumhurbaşkanı kim olacak?

AP'nin adayı şimdiden belli: İhsan Sabri Çağlayangil. CHP'den hiç ses seda yok; onların şimdilik bir adayları yok gibi. Hele İstanbul örgüt işini çözsünler, sonra düşünecekler...

Millet Meclisi Başkanı Yük. Müh. Dr. Cahit Karakaş'ın da cumhurbaşkanlığı için aday olduğu söyleniyor. Karakaş eski AP'lidir. Üstelik Millet Meclisi Başkanlığı seçiminde CGP'nin desteğini de almıştır. Geriye ne kalıyor? Şimdiki partisi CHP O da verirse, tamam, oldu bitti.

Çağlayangil için "27 Mayıs İhtilali'nde tutuklanıp, Balmumcu Cezaevi'nde yatmıştı, bu yüzden cumhurbaşkanı olamaz!" diyenler var; ama bu pek inandırıcı bir gerekçe değil. Değil, şundan değil. Dışişleri Bakanımız Hayrettin Erkmen ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Münif İslamoğlu da Yassıada'da yargılanıp mahkum olmuş Demokrat Parti milletvekilleri değiller midir? Eh canım ne olacak, Yassıada mahkumları bakan olur da, Balmumcu sanığı cumhurbaşkanı olmaz mı? Olur, olur, bal gibi olur...

Hem, İhsan Sabri Bey, çok açık yürekli bir politikacıdır. Bizim İsmail Cem'e yaptığı açıklamada ne demişti:

"- Girmiş CIA içime..."

Yaa demek öyleymiş, demek CIA içimize girmiş, İhsan Sabri Bey de bunu görmüş açıklıyor!.. Böyle açık yürekli bir devlet adamına bütün devlet makamlarının kapıları açılmalıdır.

Benim de oyum olsa, vallahi gider İhsan Sabri Bey için kullanırım. CIA konusunda İhsan Sabri Bey'den daha hızlı açıklama yapmış ikinci bir devlet adamına rastlamadık çünkü. İhsan Sabri Bey ayrıca "CIA, 12 Mart'ta büyük ölçüde var" dememiş miydi? Böylesini bulmak gerçekten çok güçtür. Bu yüzden ben İhsan Sabri Bey'i sevmekteyim.

Bazı "etkili ve yetkili çevreler"in, CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu için uzaktan göz kırptıklarını da biliyoruz. Bozuk paraya aklım ermez, ben Feyzioğlu'nun eski partisinden zırnık oy alacağını sanmam. Ama bu işler hiç de belli olmaz. 12 Mart döneminde bir mangalık milletvekiline sahip olan CGP, Ferit Melen gibi bulunmaz Hint kumaşıyla başbakanlık koltuğunu kapıvermemiş miydi? Bu Feyzioğlu'dur, İsmet Paşa'nın dizi dibinde yetişmiştir, kafasında ne tilkiler dolaşmaktadır. Bayrağında koç, kafasında tilki hangi memelerden, ne cins süt sağacağı belli olmaz Feyzioğlu'nun.

Hem bilirsiniz; "nabza göre şerbet verme" işinde oldukça hüner sahibidir üstadımız...

Bu arada, akla kontenjan senatörümüz ve uluslararası yazarımız, yani çokuluslu yazarımız Metin Toker de geliyor. Geliyor ama, kendileri bu ara inşaat işleriyle çok meşguller, Pembe Köşk bahçesinde yapılan apartmanlarla haşır neşirler. Belki bu yüzden başka görev kabul etmezler. Belki de Pembe Köşk bahçesinde yapımı sürdürülen apartmanlara yönetici olacaklardır, bilinmez ki!..

Pembe Köşk bahçesinden sonra Çankaya Köşkü bahçesinin yeniden değerlendirilmesini isteyenler, Toker'e böyle bir görevi uygun görebilirler ama, kendisi bir koltuğa iki karpuz sığdırmayacak kadar akıllıdır. Kim ne derse desin!..

Eski Cumhurbaşkanlarından Cevdet Sunay da akla gelen adaylardandır. Sunay, okyanuslar kadar geniş kültürü, engin deneyi ve olağanüstü hoşgörüsüyle kalplerimizde yer etmiş bir büyüğümüzdür. Ancak, cumhurbaşkanlığı görevi için en uygun aday, hiç şüphesiz eski cumhurbaşkanlarından Celal Bayar'dır. Bunu, sanırım Sunay da teslim etmektedir.

İhsan Sabri Bey, Cumhuriyet Senatosu Başkanı olarak, Bayar'ı bir yazıyla Senato'ya çağırmalı, böylece Bayar cumhurbaşkanlığı seçimine katılmalıdır.

Efendim, 27 Mayıs'ta düşmüş de kalkmış da... Ne olmuş yani?! 27 Mayıs diye bir olay mı kaldı? Gelsin Bayar, otursun köşküne. İhsan Sabri Bey bu inceliği gösterecek ve Bayar'ı eski cumhurbaşkanı olarak Cumhuriyet Senatosu'na çağıracaktır; gerisi kolay... Celal Bayar'ı cumhurbaşkanlığı için destekliyor, başta eski Bolşevikler olmak üzere bütün vatandaşlarımızı Bayar'ın çevresinde kenetlenmeye çağırıyoruz.

Bayar babamız, ağladı anamız...

(Cumhuriyet, 2 Mart 1980)

GENİŞ AÇI

İçinde bulunduğumuz siyasal koşullardan kurtulmamız için çeşitli çözüm yolları öneriliyor. Bu çözüm yollarının birisi, iki büyük partinin biraraya gelip ülkeyi yönetmesidir. Buna "geniş tabanlı hükümet" deniyor.

İki büyük partinin kendi özgür iradeleriyle biraraya gelmeleri, hiç şüphesiz demokratik bir çözüm yoludur. Çünkü "irade", parlamento dışından değil içinden gelmektedir. Ancak, bu "irade" parlamento dışından gelirse o zaman rejimin niteliği değişmiş, ortaya "tepeden inme bir güdümlü demokrasi" çıkmış demektir.

CHP ve AP, iki büyük parti olarak nasıl ve ne koşullarla biraraya gelebilirlerdi?

İki büyük parti, eğer demokrasinin ve anayasal düzenin temel kavramlarında bir uzlaşmaya varmış olsalardı, bu uzlaşma az gelişmiş demokrasimiz için bir aşama olurdu. İki büyük parti siyasal özgürlüklerin daraltılmasında değil, genişletilmesinde anlaşsalar, iki büyük parti sağ-sol ayırımı yapmadan terörizmin kaynağına inmede anlaşsalar, iki büyük parti Kıbrıs gibi, Ege gibi, Amerikan üsleri gibi dış konularda anlaşsalar, iki büyük parti enflasyonla savaşta anlaşsalar, bundan halkımız ve ülkemiz büyük kazançlar elde eder.

Ama bu anlaşmalar olası mıdır? İki büyük partinin kendi "özgür iradeleri" ile böyle bir uzlaşma zemininde buluşmalarına olanak var mıdır? Böyle bir uzlaşmanın olmadığı ve de özgür iradeleri ile olmayacağı bu kadar açık seçik belliyken, bu zorlamaların amacı ne olabilir acaba?

CHP Genel Başkanı Ecevit şunu düşünüyor olabilir. Eğer, iki büyük parti arasında bir uzlaşma olmazsa, o zaman, korkulan rejim değişikliği gelecektir. Bunu önlemek için "demokrasiye bağlı üç parti", yani CHP, AP ve MSP işbirliği yapmalıdır. Ecevit'in kuşkusundan kaynaklanan çözüm yolu budur.

Sayın Ecevit'in önerdiği bu çözüm yolu, belki iyi niyetlerle doludur. Ancak bu çözüm yolu, belli çıkmazlar ve yanlışlarla da doludur. Niçin böyledir?

Kendi kuralları ve kurumlarıyla işleyen bir demokraside "Silahlı Kuvvetler muhtıralarının" ve uyarı mektuplarının yeri yoktur. Bu "uyarı mektupları" birer "alarm işareti" sayılırlar. Yani, demokratik düzen rayından çıkmış, anayasal kurumlar ve sivil olanaklarla belirlenen çözüm yolları tıkanmış, bu yüzden olağandışı bir yol izlenerek, Silahlı Kuvvetler devreye girmiştir. "Uyarı mektubu"nun anlamı budur.

Bu aşamadan sonra rejimin niteliğinde şu ya da bu ölçüde bir değişme olmuştur. Bu aşamadan sonra "özgür irade" zedelenmiş ve parlamento dışı etkenlerle yönlendirilmiştir. Bu aşamadan sonra bir CHP-AP ortaklığı kurulacaksa -ki bütün güçlüklere karşın böyle bir olasılık söz konusudur- o zaman bu birleşme bir çeşit zorlama sonucu ortaya çıkacaktır.

İki büyük parti, siyasal özgürlüklerin sınırlarını genişletmek için anlaşmamışsa, iki büyük parti sağ-sol ayrımı gözetmeden terörün kaynağına inmede anlaşmamışsa, iki büyük parti, Kıbrıs gibi, Ege gibi, Amerikan üsleri gibi konularda anlaşmamışsa, iki büyük parti enflasyonla savaşta anlaşmamışsa, "Katolik nikah" kıyarcasına biraraya gelseler de, dışarıdan gelen etkilerle birbirlerine zorla yapıştırılsalar da, ülkeye ve demokrasiye hiçbir yarar sağlayamazlar; tersine "biraraya geldiler de ne oldu" gibisinden sorular büyük ölçüde haklılık kazanır ve sivil çözüm yolları, bu "güdümlü" biçimiyle bile geçerliliğini büsbütün yitirir.

Ülke sorunlarına geniş tabandan önce geniş açıyla bakmak gerekir. Ama ne yapalım ki, hem "geniş taban" müteahhitleri, hem de iki büyük partinin çatı katları bu açının dışında kalıyor.

(Cumhuriyet, 3 Mart 1980)

VERGİ'YE YERGİ

Türkiye'deki bozuk vergi düzenini anlatmak için şu örneği vermek yeter. İşadamı, dışalımcı, dışsatımcı, avukat, doktor, mimar, mühendis gibi "serbest meslek erbabı" ayda ortalama 122 lira vergi verirken, asgari ücret ile çalışan bir işçinin ödediği vergi aylık 1590 liradır.

Ceza yasalarında "sınıf tahakkümü" diye bir kavram vardır. Vergi düzeni, bu "tahakkümü" en çarpıcı örneklerle gözler önüne sermektedir. "Sınıf tahakkümü, sınıf tahakkümü" diye "muhtemel gördüğü tahakküm" adına ceza kesen devlet, bütün etkili ve yetkilileriyle, bir de "tahakküm"ün bu çeşidi üzerinde "vicdan muhasebesi" yapmalıdır. Çünkü bu "tahakküm" bugün yürürlükte olan tahakkümdür!

AP hükümeti, parlamentoya yeni bir vergi yasası sunmuştur, Acaba bu tasarı var olan bu "tahakkümü" azaltacak mıdır, yoksa "tahakküm" başka adlar, başka formüller ile sürdürülecek midir?

Sunulan tasarıda ilk göze çarpan belirgin özellik, sermaye gelirlerine ayrıcalık tanınmış olmasıdır. Bu ayrıcalık vergi indirimleriyle ortaya çıkıyor. Örneğin, tasarının 2'nci maddesinde ücretler için öngörülen "götürü indirimi", bekar yükümlüde yılda 28 bin, evli iki çocuklu yükümlüde 57 bin 600 liradır. Yasaya göre, bu rakama 18 bin lira daha eklenmektedir. Bu durumda, sözü edilen ücretlinin 76 bin lirası vergi dışı kalmaktadır. Buna karşılık, bugüne dek ayda 1590 lira ödeyen asgari ücretli işçinin yanında, ayda ortalama 122 lira ödeyen "serbest meslek erbabı" için öngörülen gerçek indirim, bir hesaba göre 400 bin, bir başka hesaba göre de bir milyon liraya kadar çıkmaktadır. "Beyannameli mükellefler" dediğimiz "serbest meslek erbabı", sağlık giderlerini, ev kiralarını, örneğin İstanbul Boğaziçi'nde Bebek Korusu'ndaki ayda 50 bin lira kirayı, gelirlerinden düşebileceklerdir.

Bu da yetmiyor: Özel borçlara ilişkin faizler, her türlü sigorta primleri, sigortanın karşılamadığı hasar da gelirden indiriliyor. Yani ne oluyor? Şu oluyor: Mercedes arabanızla kaza yaptınız. Arabanız sigortalı mı? Önce sigorta primlerini gelirinizden düşeceksiniz; bu yetmeyecek, arabanızdaki hasar çok fazlaysa ve sigorta bu zararı karşılamıyorsa, bu masrafınızı da gelirinizden düşeceksiniz.

Bu kadarla kalsa yine iyi. Özel davalarınız, ne bileyim ben örneğin boşanma davasında avukatınıza ödediğiniz ücret de gelirinizden düşecektir. Durun durun bitmedi. Ayrıca, mal alıp satarken ödediğiniz komisyon ücretlerini gelirinizden düşme olanağınız da olacaktır. Boğaziçi'nde, Bebek Korusu'nda ayda 50 bin lira aylıkla kiracısınız; ahçınıza, bahçıvanınıza, şoförünüze, evde çalıştırdığınız garsonunuza ödediğiniz paralar da gelirinizden düşecektir.

Bu indirimlerin bir sınırı yok mu? Var. Bir milyon gelir gösterirseniz, bu indirimlerle 200 bin lirayı vergi dışı tutabileceksiniz. Gelir 10 milyona çıkarsa, bir hesaba göre 1 milyon, bir başka hesaba göre 400 bin liralık gelir, bu yollarla, kiraydı, ahçı parasıydı, şoförü, bahçıvandı, denilerek vergi dışı tutulacaktır.

Bu hesabın Türkçe'si şudur. Evli, iki çocuklu bir yurttaşın vergi dışı tutulacak geliri 75 bin lira, 10 milyon gelir gösteren bir demir tüccarının vergi dışı geliri en azından 400 bin liradır.

Aynı adaletsizlik, vergi "esas tarifeleri" nedeniyle de gözler önündedir. Asgari geçim indirimi dışında 10 bin lira kazansanız, ödeyeceğiniz vergi, gelirin yüzde 45'idir. 10 bin lira yerine 900 bin lira kazansanız, oran yine yüzde 45'tir. 3 milyon geliriniz olsa, bunun vergi oranı yüzde 45'ten çıka çıka yüzde 55'e çıkmaktadır. Tasarının temel felsefesi şudur:

Biz AP olarak az kazanandan çok, çok kazanandan az vergi alırız...

Kapitalist düzenlerde, vergiler, elde edilen gelir oranında yükselir. Bu nedenle az geliri olanın vergi oranı, örneğin yüzde on beş gibi düşük bir oranda tutulur. Maliyecilerin "müterakki sistem" dedikleri hesap yöntemine göre, kazanç arttıkça vergi oranı yükselir. Tasarıda öngörülen oranlar büyük kazançları, küçük kazançlara göre kollayıcı niteliktedir

Yeni tasarının "serbest meslek erbabı" için getirdiği ayrıcalıklar, bunlarla da bitmiyor. Bir başka ayrıcalık da şu: Örneğin on şirkete sahip, Allah'ın "yürü ya kulum" dediği bir yurttaşımızın şirket gelirlerinin vergileri yüzde 25 ile sınırlıdır. Bu yurttaşımız, şirketlerinden yüz milyon da kazansa sonuç değişme-

mektedir. Ama ücretli, gelirinin yüzde 45'ini vergi olarak ödeyecektir.

Yeni tasarıyı uzun uzadıya incelemenize gerek yok. Ben genel gerekçeyi özetleyeyim:

- Altta kalanın canı çıksın...

(Cumhuriyet, 4 Mart 1980)

YUVAMIZI YAPIYOR

Televizyon reklamlarında izlediğiniz "İSOTAŞ", birçok ünlü işadamınca kurulmuş bir inşaat şirketidir. Bu şirketin başarılı hizmetler göreceğinden hiç şüphem yoktur.

İSOTAŞ, İstanbul'un Anadolu yakasında, İçerenköy bölgesinde "Yenikent" adıyla bir konut kooperatifi kurmuştur. Bütün pay senetleri, İSOTAŞ şirketince alınan "Okent- Ortaklar Kenti Yapı Ticaret A.Ş.", İçerenköy'de "Yenikent" adıyla bir mahalle kuracaktır. Yenikent'in de güzel bir mahalle olacağını sanıyorum.

"İSOTAŞ" şirketi için bu parasız reklamı niçin yaptım?

Efendim, şirketin ortaklarına baktım. Kimler yok kimler!.. Önce, son yirmi yılın en hızlı milyarderi, Tercüman gazetesi sahibi Kemal Ilıcak. Ilıcak'ın kısa sürede sahip olduğu 43 şirketten birisi de budur. Başka kim var? Turgut Özal var efendim, Turgut Özal var... Başbakanlık Müsteşarı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Vekili, gölge Başbakan Özal...

Başka başka?..

Mehmet İzmen var. "Kim bu Mehmet İzmen" diyeceksiniz. Haklısınız, unutmuşsunuzdur. Mehmet İzmen, 12 Mart döneminin Milli Savunma Bakanı'dır. Ellerinden yedeksubay olma hakkı alınan ilerici aydınlarla ilgili işlemlere imza atan bakan, işte bu Mehmet İzmen'dir. O da ilerlemiş yaşında inşaatçılığa merak salmıştır.

Ilıcak'lı, Özal'lı, İzmen'li şirketin bir başka kurucusu da Tercüman Ter-oto murahhas üyesi Ulvi Yenal'dır. Peki bu şirketin denetçisi kimdir? Onu da tanırsınız: Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş... Evet, o da buradadır...

Şirketin 104 kurucusunu tek tek saymayım. İçlerinde Sanayi Odası Başkanları var. İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkan Vekilleri var, ünlü müteahhitler var, banka genel müdürleri var, büyük şirketler var, varoğlu var...

Böyle bir şirket, hiç demir sıkıntısı, çimento sıkıntısı çeker mi? Böyle bir sıkıntı oldu mu aç telefonu Turgut Özal'a:

- Turgut demir yolla, Turgut çimento yolla...

Özal ortaklarını kırar mı hiç?

Özal Başbakanlık Müsteşarlığı'na oturduktan sonra ilk işi, demir-çelik dışalımını özel kesime açmak oldu. Şimdi demir tüccarları Özal'dan hoşnut, büyük inşaat şirketleri hoşnut, toplu konutçular hoşnut; Allah'ın "yürü ya kulum" dediği ne kadar yurttaşımız varsa, hepsi hoşnut...

Böyle bir şirketin "parasız reklamını" yapmaya hiç gerek var mı? Bunlar, devleti ele geçirmişler, ortaklarını Başbakanlık Müsteşarlığı'na oturtmuşlar. Bu şirket başarılı olmayacak da kim olacak?

Şimdi buradan bir başka konuya geçmek istiyorum:

MC sözcüleri, CHP iktidarında "TÖB-DER" ve "POL-DER" gibi derneklerin devleti ele geçirdiğinden yakınıp dururlardı. Görüyorsunuz işte, AP iktidarında da şirketler ve holdingler egemen oluyor...

MESS Başkanı Turgut Özal, Başbakanlık Müsteşarı'dır. Aynı Özal, İSOTAŞ şirketi ortağıdır. Aynı şirketin ortaklarından Kemal Ilıcak'ın Tercüman gazetesi de bu çevrelerin tercümanıdır.

MC döneminde Ankara Ticaret Odası Genel Sekreteri Dr. Agah Oktay Güner, önce Ticaret Bakanlığı Müsteşarı, sonra da Ticaret Bakanı oldu. İlaç işverenlerinin temsilcisi Dr. Münif İslamoğlu, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı'dır. MESS Başkanı ve Sabancı Holding Genel Koordinatörü Turgut Özal da Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili'dir.

Devleti ele geçirmekse, işte budur devleti ele geçirmek... İSOTAŞ adlı inşaat şirketinin ortağı Turgut Özal Başbakanlık Müsteşarlığı'nda ne yapacak?

Hiç merak etmeyin, yuvamızı yapacak, yuvamızı!.. Yapmaya başladı bile...

(Cumhuriyet, 5 Mart 1980)

KONUK: ONUK...

Geçenlerde bu köşede Turizm ve Tanıtma Bakanı Barlas Küntay'ın, Anadolu Ajansı'ndan çıkartılan gazetecilerle ilgili olarak yaptığı konuşmada, "Bunların arasında A.A. telsizinin frekansını, polis telsizi frekansına uydurarak aldığı haberleri mensup olduğu örgütlere ulaştıran hainler var" dediğini aktarmış; bu arada. A.A. Genel Müdürü'nün Türk Parasını Koruma Yasası'na aykırı eyleminden ötürü yargılanmakta olduğunu belirterek Bakan'ın tutumunu eleştirmiştim.

Bu yazıyla ilgili olarak A.A. Genel Müdürü Atilla Onuk'tan bir mektup aldım. Önce köşemin bugünkü konuğu Atilla Onuk'u okuyalım, sonra da konuk Onuk'u yanıtlayayım:

"Acaba kime ayıp? Bize mi, bana mı Sayın Mumcu?..

Ne demek istiyorsunuz, maksadınız nedir, pek anlaşılamadı? Bir taşla, birkaç kuş vurmaya çalışmış haliniz var, ama konuları birbirine karıştırmışsınız. Gelin ben, sizin işinizi kolaylaştırayım:

Dava safhasına kadar getirilen hazin bir partizanlık hikayesini hatırlatmak suretiyle, beni teşhir mi etmek istiyorsunuz?

Hodri meydan!.. Bu konuyu sizinle enine boyuna tartışmaya hazırım. Bahsettiğiniz davanın ne sebeple ve nasıl açıldığını, hangi usullerle takip edildiğini, nasıl siyasi baskılara maruz bırakıldığını, vesikalara dayanarak ortaya koydarım amma, ne yazık ki hukuk anlayışım, şu safhada bunu yapmama imkan vermiyor. Çünkü karar henüz kesinleşmedi. Ama ergeç sizinle bu tartışmayı yapacağımı bilmenizi isterim. Şimdilik hatalarınızı düzeltmekle yetineceğim.

Bildiğiniz gibi, bahsettiğiniz konuda ikinci defa aklandım. Yani mahkeme olayda suç unsuru görmedi. Bu bir...

İkincisi, iddia sizin söylediğiniz gibi "yüz ağartıcı olmayan bir suç" isnadı değil, sadece şekil noksanlığından ibaret. Keza: konunun genel müdürlük sıfatımla hiçbir ilgisi yok. Sonuç sizin arzuladığınız şekilde olsa dahi, hiç merak etmeyin. sıfatım düşmez ve sokak ortasında kalmam.

Yok eğer maksadınız bu değil de, A.A.'dan çıkartılanların hukuki durumunun tartışılması ile ilgili ise, bunun ayıbını da, bu milli müesseseyi bir bakkal dükkanı gibi yönetmiş olanlardan sormanız gerekir

Şu kadarını söyleyeyim. Ticaret kanununun açık hükmüne rağmen eski yönetim zamanında işe alınanların yüzde sekseni hakkında İdare Meclisi kararı mevcut değil. Bunu bir yana bırakın, yapılan ödemelerin büyük kısmı aynı vaziyette muallakta...

Şayet sütununuzu açarsanız, A.A.'nın ne derece hukuktan uzak bir şekilde yönetildiğini, daha geniş ve vesikalara dayandırarak, size anlatabilirim. İşte o zaman "ayıp"ın ne olduğunu ve kime ait bulunduğunu görür anlarsınız.

Yoksa; o yazınızda Sayın Küntay'ın sözleri üzerine yaptığım açıklamayı mı eleştiriye tabi tutmak istediniz?..

Bu da ayrı bir konu. Kısaca temas edeyim. Sayın Turizm ve Tanıtma Bakanı'nın Meclis'teki konuşmasıyla ilgili sözlerimin müphem tarafı yoktur. Biraz daha dikkat ederseniz, sizin de anlayacağınızdan şüphe etmiyorum. Sayın Bakan'ın Meclis kürsüsünden söylediği ve TGS Ankara Şubesi tarafından yanlış anlaşılan A.A. ile ilgili konuşmaya, imkan nisbetinde açıklık getirdiğimi sanıyorum.

Bunun ötesinde söyleyecek başka birşey yoktur. Maksadınızı açık-seçik ortaya koyarsanız, size daha kesin cevaplar verebilirim. İstediğiniz konuda ve istediğiniz platformda tartışmaya hazırım...

Saygılarımla"

Konuk Onuk'un mektubu böyle. Şimdi yazdıklarını kısaca yanıtlayayım:

1 - Sayın Onuk, hakkınızda Türk Parasını Koruma Yasası'na aykırı eylemden ötürü açılmış kamu davası bulunmaktadır. Bu konuda, Maliye Bakanlığı Müfettişleri Zekeriya Temizel ve Süreyya Turgut'un hazırladıkları 28.4.1978 gün ve 8-5 sayılı on üç sayfalık raporda, "A.A. Genel Müdürlüğü görevini vekaleten ve asaleten yürütürken yurtdışındaymış gibi 21.000 DM'lık dövizi yurtdışına ücret olarak transfer ettiği" yazılmaktadır. Hakkınızdaki dava da bu nedenle açılmıştır.

2 - Bu eyleminizden ötürü, Ankara Birinci Ağır Ceza Mahkemesi'nce verilen beraat hükmü, Yargıtay 7'nci Ceza Dairesi 13.3.1979 gün 1979/938 sayı ile, suçun işlendiğine ilişkin kanıtların var olduğu gerekçesiyle "esastan" bozmuştur. Birinci Ağır Ceza Mahkemesi'nin, beraat kararında ikinci kez oy çokluğu ile direnmesi üzerine, hakkınızdaki dava, Maliye Bakanlığı'nın 14.12.1979 günlü ve Avukat Nebil Sürek imzası ile yeniden

Yargıtay'a gönderilmiştir. Bu dilekçe Birinci Ağır Ceza Mahkemesi'nin 79/119 sayılı kararı ile "temyiz defteri"ne kaydedilmiştir Hakkınızdaki dosya Yargıtay Ceza Genel Kurulu'ndadır.

3 - Hakkınızdaki davanın "siyasal baskılarla" açıldığından söz ediyorsunuz. Peki, Maliye Bakanlığı'nın, hakkınızdaki karar için AP hükümeti döneminde Yargıtay'a başvurmuş olması da mı aynı "siyasal baskı" sonucudur? Çok savunduğunuz AP hükümetini hakkınızdaki dava için "Siyasi baskı" yapmakla mı suçluyorsunuz? Mektuplarınızı, bundan sonra biraz düşünerek yazınız, benden uyarması!

4 Hakkınızdaki beraat kararı, Yargıtay'ca "esastan" bozulmasına karşın, "şekil noksanından" bozulduğunu ileri sürerken kimi aldatacağınızı sanıyorsunuz?.. Sanırım, elinizde Hukuk Fakültesi diploması var. Önce, "esastan bozma" nedir, eski kitaplarınızı açarak bunu öğrenin, sonra "biçimsel suç" nedir, bir de bunu anlayın, sonra bana mektup yazın, olmaz mı? Yoksa, çok ayıp oluyor...

5 - Hakkınızda Yargıtay'ın bozma kararı doğrultusunda bir karar verilirse. "sokak ortasında" kalmazsınız doğru... Hiç temenni etmem ama, cezaevinde kalırsınız. Bu da doğru...

6 - Geçen dönemde yapılan ödemelerden söz ediyorsunuz. "Ödeme" deyince aklıma geldi: Siz A.A. binasına on adım ötedeki devlet bankalarından Ajans'ın milyonlarca lira parasını Ocak başında, 19/191-131 sayılı yazı ile çekip, neden Samanpazarı'ndaki bir özel bankaya yatırdınız? Bakın bunu anlayamadım. Bu konuda biraz bilgi lütfetmez misiniz? Tabii "ayıp" olmazsa...

7 Eğer, Ajansınızda gizli örgütlerle ilişkili kişiler varsa, bunları sıkıyönetim savcılıklarına bildirirsiniz. Yoksa, Ajansınızdan başka nedenlerle ayrılan gazeteci arkadaşlarımıza kara leke süremezsiniz. Hakkınızda açılmış ceza davası varken, biz sizi suçlamıyoruz, siz de gazeteci arkadaşlarımız için aynı özeni gösterin...

Sayın Onuk, gelin bu konuları sizinle, üyesi bulunduğum TGS Ankara Şubesi'nin düzenleyeceği bir açık oturumda tartışalım. Ve başında bulunduğunuz Ajans, bir bir kanıtlayacağım ilginç serüvenlerinizi, geçenlerde Türk kamuoyuna duyurduğunuz, "Ispartalı Başbakanlar" haberi gibi bütün gazetelere duyursun.

Bekliyorum, Sayın Onuk...

(Cumhuriyet, 6 Mart 1980)

ALÇAKÇA...

Savcılar, yargıçlar, emniyet müdürleri polisler, bekçiler, şimdi de yurt görevi yapan erler..

Terör her gün kan kusan silahlarıyla yürüyor, yürüyor ve can alıyor. Yetkililerin, yıllarca bozuk plak gibi, "kökünü kazıdık kazıyoruz, kaynağına indik iniyoruz" yollu beylik demeçleriyle alay edercesine can alıyor, kan döküyor.

Teröristler, uluslararası karanlık çetelerin ellerine verdikleri otomatik silahlarla saldırıyor, terör, işçiyi, öğrenciyi, savcıyı, yargıcı, polisi, bekçiyi, askeri vurarak ve de bu terör kurbanlarının cesetleri üzerine basa basa bir "iktidar boşluğu" yaratmak istiyor..

Bu olayların hiçbiri, evet hiçbiri rastlantı değildir. Terör, belli bir plan, belli bir program çerçevesinde yürütülüyor. Saldırı kimlere yönelecekse, önce bu hedefler saptanıyor. Sonra düğmeye basılıyor. Arkasından, birbirinden acımasız cinayetler peşi sıra geliyor. Gazeteciler öldürülüyor, savcılar, yargıçlar, emniyet müdürleri, polisler, bekçiler, savunma görevi üstlenen avukatlar ve şimdi de garip erler öldürülüyor..

Bütün bunlar, "karşıt görüşlü" kişilerin ve grupların çatışması" değildir. Gerçi bu kargaşanın içinde bu çatışmalar da yer alır, alıyor. Ancak bu oluşumlar, olayın yalnızca yüzeysel görüntüleridir. Bu olayların arkasındaki uğursuz beyinler çok daha derinlerde pusuya yatmış bekliyorlar..

Önce "etnik" kökenli ayaklanmalara bel bağladılar. Malatya Belediye Başkanı Hamid Fendoğlu'na gönderilen bombalı paket ile başlayan bir dizi cinayet planı, Kahramanmaraş soykırımı ile doruk noktasına sıçratıldı. "Alevi-sünni" ve "Türk-Kürt" ayrımına dayanan ve ülkenin dört bir yanına sıçraması beklenen kanlı çatışma denetim altına alınarak, bastırıldı. Bundan sonra, toplumun en duyarlı kesimlerine saldırmaya başladılar.

İskenderun'da, Adana'da, Ankara'da ve İstanbul'da erlerimize yönelen alçakça saldırılar, böylesine geniş bir planın son ve iğrenç halkaları olarak görülmelidir. Olayı, böyle bir geniş açıdan görmedikçe, yakalanan birkaç teröristten sonra, "kaynağına indik iniyoruz, son çırpınışlarıdır" diye kendi kendimizi bile avutmaya yetmeyen demeçler vererek, teröristlerin işini kolaylaştırırız..

Terörizm, "planlı, programlı" bir cinayet çarkı olarak üzerimize yürüyor. Bu plan, bu program, Türkiye'yi sonu ne olacağı belli olmayan bir iç savaşa, bir büyük kanlı kapışmaya sürüklüyor. Bunu anlamak, bunu görmek gerekiyor...

Bunun adı solculuk mu? Yoksul erlerin üstüne kurşun yağdıran, banka soyan eşkıyalık mıdır solculuk? Böyleyse, yerin dibine batsın böyle solculuk!

Bunun adı milliyetçilik mi? Savcıları, yargıçları, üniversite öğretim üyelerini, emniyet müdürlerini öldüren, yurttaş kanı içen canavarlık mıdır milliyetçilik? Böyleyse, yerin dibine batsın böyle milliyetçilik!

Son yılların kanlı olayları, yalnızca savcıları, yargıçları, avukatları, öğretim üyelerini, öğrencileri, işçileri, polisleri, bekçileri, yoksul erleri değil, bu insanların herbiriyle birlikte, insanlığımızın birer parçasını da alıp alıp götürüyor..

Biz, Kurtuluş Savaşında emperyalist orduları bu mehmetçiklerle yendik. Çanakkale'de onlardı, İnönü'de. Sakarya'da onlardı, İzmir'de Kadifekale'ye bayrak çeken onlardı, Antep'te, Maraş'da döğüşen onlardı, bu topraklar için toprağın altına girenler onlardı... Şimdi onların torunları, terörizmin hain ve alçak kurşunlarına hedef oluyor.

(Cumhuriyet, 7 Mart 1980)

DENETLEYENLER...

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu, Sayıştay denetimi dışında tutulan KİT'lerin, mali, idari ve teknik denetimlerin yapan bir kuruluştur. KİT'lerin sık sık söz konusu olduğu şu günlerde, bu üst denetim organının kimlerden oluştuğunu bilmekte yarar vardır.

Önce kurulun ilginç bir üyesini tanıyalım. AP eski milletvekillerinden Şadi Pehlivanoğlu... Pehlivanoğlu, yasalara aykırı olarak, hem yüksek Denetleme Kurulu üyeliği hem de Türk Standartlar Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanlığı yapmıştır. Demek oluyor ki Pehlivanoğlu, yerine adam bulunmayacak değerdedir.

Bir başka üye, Alaattin Orhon'dur. Orhon, AP eski senatörlerinden Sabahattin Orhon'un kardeşidir. AP Genel Başkan Yardımcısı ve Ankara senatörü Yiğit Köker'in eşi Necla Köker de Yüksek Denetleme Kurulu üyesidir. Necla Köker, daha önce Et-Balık Kurumu'nda çalışmaktaydı. Necla Köker'in kurul üyeliğine atanması, ikinci MC hükümetinin son günlerinde gerçekleşmiştir.

1960 ihtilali ile devrilen Demokrat Parti milletvekillerinden Muzaffer Önal da Yüksek Denetleme Kurulu üyesidir. Önal'ın, bir iktidarın nasıl yıkıldığına tanık olduğunu bilenler, -belki de bu yüzden- bu eski politikacının "bilgi ve görgüsünden" yararlanmayı düşünmüşlerdir. AP eski milletvekillerinden Sedat Akay'a da Yüksek Denetleme Kurulu'nda üyelik verilmiştir. Ne yapsın adamcağız, boş mu kalsın? Değerli hükümetimiz, Akay'a da Yüksek Denetleme Kurulu'nda bir sandalye ayırmıştır.

AP Eskişehir milletvekili İsmet Angı'nın bir yakını olan Sadettin Ünal da geçenlerde bu kurula üye olarak atanmıştır. Denir ki "Sadettin Ünal'ın Süt Endüstrisi Kurumu'nda Genel Müdürlük yaptığı dönemlerle ilgili Yüksek Denetleme Kurulu kararı bulunmaktadır..." Öyleyse Ünal, kendi dosyalarını yerinde incelemek üzere bu göreve gelmiştir. Bu, devlet hayatımız için yeni bir aşamadır.

MSP Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan'ın yakınlarından Enis Özkan da Yüksek Denetleme Kurulu'na üye olarak atanmıştır. Özkan'ın daha önce aynı kurula uzman olmak için çeşitli başvurularda bulunduğu, ancak bu başvurularının reddedildiği söylenmektedir. Olabilir. İnsanlar, zaman içinde gelişirler ve uzman olmak istedikleri yere üye olarak da atanabilirler. Bunu da ileri bir aşama olarak nitelemek gerekir.

Demokrat Parti milletvekillerinden Mehmet Mete'nin oğlu Gürbüz Mete ile eski polis memuru Sabri Aygüney de Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu üyesidirler! Dışişleri Bakanımız Hayrettin Erkmen'in yakını Ferhan Ataman da Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu üyesidir.

Şimdi eğri oturup, doğru konuşalım. Siyasal niteliği ağır basan böyle bir kurul, AP hükümetinin, hepsi de seçim yitirmiş AP parlamenterlerinin yönetiminde olan KİT'leri nasıl denetler?

KİT yönetim kurullarına seçim yitirmiş politikacı eskilerini dolduracaksınız; bunlar KİT kadrolarına parti yandaşlarını yerleştirerek, gelecek seçimlere hazırlanacak. KİT'leri denetleyecek en üst denetim organına da siyasal nitelikleri, ilişkileri ağır basan kişileri atayacaksınız, bu da "tarafsız" devlet yönetimi olacak. Kim inanır buna?..

KİT'lerden yakınan kendileri, aynı KİT'lere seçim yitirmiş milletvekillerini ve senatörleri yönetim kurulu üyesi olarak gönderen yine kendileridir. KİT'leri denetleyecek denetim organına siyasal atamalar yapan da kendileridir.

Alın size somut örnek: Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu üyeleri AP eski milletvekilleri Şadi Pehlivanoğlu, Sedat Akay ve AP Genel Başkan Vekili ve Ankara Senatörü Yiğit Köker'in eşi Necla Köker; örneğin, AP'nin sözcüsü Son Havadis gazetesi yazarı Abdullah Uraz'ın yönetim kurulu üyeliği yaptığı THY'yi denetleyecek.. Basite indirgiyorum ama sorun bu kadar açıktır.

Yöneten kendileri, denetleyen kendileri, sonra da kalkıp, "KİT'ler zarar ediyor" diye yakınırlar...

(Cumhuriyet, 8 Mart 1980)

"LOKAL ANESTEZİ"

Basınımız, günlerdir sosyete dişçisi Füreyd Dosdoğru'nun Maçka İlkokulu öğretmeni Muazzez Paçacı'yı öldürüp öldürmediğini araştırıyor. Gazetelerin en hünerli muhabirleri bu işe koşturuluyor. Birinci :yfalarda boy boy fotoğraflar yayınlanıyor.

Renkli basınımız gerçekten büyük bir sınav veriyor. Ve bu sınavdan tam not alıyor. Bir cinayet haberi, ancak bu kadar izlenebilirdi. Bir cinayet olayı, birinci sayfalarda ancak bu kadar yer alabilirdi. Gerçekten kutlarız!

Bu haberleri okurken düşündüm: "Acaba" dedim, "öteki cinayetlerin üstüne de böyle gidilse olmaz mıydı?.."

Dünyanın her yerinde bu gibi sosyete cinayetleri ilgi görür; bu yüzden gazete yöneticileri bu haberleri gazetelerinin sütunlarına oturturlar. Ancak, Türkiye, yaşadığımız şu anarşi ve terör

ortamıyla, dünyanın öteki ülkelerinden biraz farklı özelliklere sahiptir. Günde beş on cinayetin yadırganmadığı bir ülkede bir sosyete dişçisinin cinayetinin ne önemi olabilir?..

Ankara Adliyesi'nde avukatlık stajımı yaparken, buna benzer çok olayın duruşmalarını izlemiştim. Alacak yüzünden, aşk yüzünden, seks yüzünden nice dava akıp geçer yargıçların önünden... Fakat, nedense toplumun yüksek katmanlarındaki aşk ve seks cinayetleri, aşağılık duygularının garip doyumları gibi, basın aracılığı ile toplumun yoksul kesimlerine duyurulur.

Bu haberleri, günlerce gazetelerinin birinci sayfalarına yerleştiren ve bir foto-roman kurgusuyla sürdüren gazeteci arkadaşlarımız kusura bakmasınlar; içinde yaşadığımız dönemde basının ilk ve vaz geçilmez görevi, ülkeyi baştan aşağı kana bulayan terörizmin üzerine gitmek, bu kan gölünün kurutulmasına çalışmaktır.

Basında hepimizin yanlışları, eksiklikleri oluyor. Zaman içinde bu eksiklikleri tamamlamaya, yanlışlıkları düzeltmeye çalışıyoruz. Bunda başarılı oluyoruz, olamıyoruz, bunlar ayrı konulardır. Ancak temel doğrultu önemlidir. Ne yapıyoruz, ne yapmaya çalışıyoruz?

Örneğin Cumhuriyet gazetesi, silah kaçakçılığı konusuna parmak bastı. Bu konuyla ilgili kanıtları, dosyaları, haberleri ve suç belirtilerini biraraya toplayarak bir yazı dizisi yayınladı. Silah kaçakçılığı terörün bir önemli kaynağıydı. Öteki yayın organları da bu konuyla gerektiği kadar ilgilenseler, örneğin sosyete dişçisi cinayeti kadar ilgilenseler, hiç olmazsa, sağı ve solu ile basında bir birlik sağlanır, kaçakçılık şebekeleri açığa çıkartılırdı.

Sosyete cinayetini allayıp pullayıp, abarta abarta günlerce tefrika eden basınımızı kutlarız. Ancak aynı ilgiyi, silah kaçakçıları, uyuşturucu madde kaçakçıları için de bekleriz. Aynı hünerli gazeteciliği, öldürülen gençlerimiz, aydınlarımız, profesörlerimiz, gazeteci arkadaşlarımız için de bekleriz.

Söz gelişi, Milliyet gazetesi Başyazarı ve Genel Yayın Müdürü Abdi İpekçi cinayeti arkasındaki giz perdesi, sosyete cinayetinden daha mı az önemliydi? Bunu da sorarız!

Biz, basın olarak, alçakça öldürülen arkadaşlarımızın tabutları üzerindeki karanlıkları yırtamazsak, kendimizde hangi cinayeti aydınlatma hakkını görebiliriz? Evet, hangi cinayeti..?

Sosyete dişçisi Füreyd Dosdoğru, güzel öğretmen Muazzez Paçacı'yı yaptığı iğne ile öldürdü mü, öldürmedi mi? Bilemiyoruz ama, basın üzerinde "lokal aneztezi" yapanlar, basının beyin merkezlerine uzanan sinir uçlarını uyuşturup, çoktan öldürmüşlerdir.

(Cumhuriyet, 9 Mart 1980)

MALA HÜCUM

Sayın Başbakanımız, son basın toplantısında yurttaşların "mala hücum etmemesini" istedi. Türkiye gibi bir ülkede, fırsatı ganimet bilip mala hücum etmek, değerli başbakanımızın deyişleriyle, "fevkalade ayıp" sayılır...

Değerli başbakanımızın "mala hücum edilmemesi" yolundaki uyarısını "senet" sayarak, "mala hücum" ederek servet edinen Demirel ailesinin öteki fertlerini kendisine şikayet ediyorum!

Hacı Ali'li, Yahya'lı ve Şevket Demirel'li şirketlerin Ankara, Isparta ve İskenderun'da mala hücum yoluyla elde ettikleri gayrimenkullerin toplam yüzölçümü beş yüz bin metre kareyi bulmuştur ki, bu "fevkalade ayıptır" Evet böyledir...

Hacı Ali biraderimizin, Ankara ve Isparta'da sahibi bulunduğu apartman, dükkan, fabrika, kolej binası gibi gayrimenkullerin yüzölçümü altmış bin metre karedir...

Yahya Demirel yeğenimiz'in İskenderun'un Askerbeyli köyünde, yüzölçümü altmış bin metre kare tutan, depo ve bahçe niteliğinde gayrimenkulleri bulunmaktadır. Milli yeğenin, ayrıca yine İskenderun'un Çırtıman köyünde tapuya kayıtlı değeri 1 milyon 115 bin lira tutan bir gayrimenkulü daha bulunmaktadır. Hacı Ali biraderimiz gibi Yahya yeğenimiz de mala hücum ederek, bu aziz vatanın bir parçasını kendi üzerlerine kaydetmişlerdir...

Şevket biraderimiz, ağabeyi Hacı Ali gibi değildir; biraz daha alçak gönüllüdür. Bu biraderimizin Isparta ve Ankara'da sahibi bulunduğu tarla, apartman ve arsanın toplam yüzölçümü altı bin metre karedir. Süleyman Demirel büyüğümüzün kayınbiraderi Yılmaz Şener eniştemizin sahibi bulunduğu gay-

rimenkullerin toplamı da, kırk iki bin metre kareyi bulmaktadır..

Demirel ailesinin sahibi bulunduğu, "Ortnan Mahsulleri Entegre Sanayi ve Ticaret A.Ş."nin, Konya Kadınhan'daki üç parselde toplam on yedi bin metre karelik gayrimenkulü vardır.

Daha, daha?..

Var efendim var: Demirel ailesine ait "Kuş-tur A.Ş."nin 1966-68 yılları arasında, yolların yürümekle aşınmadığı bir dönemde, Kuşadası'nda mala hücum ederek satın aldığı sahil arsalarının yüzölçümü yüz altmış bin metre kare tutmaktadır. Bu muhterem ailenin sahibi bulunduğu Terakki Kollektif Şirketi'nin Isparta'da sahibi bulunduğu bağ, tarla, kereste fabrikası, iş bürosu niteliğindeki gayrimenkullerin toplam yüzölçümü yirmi bin metre kareyi bulmuştur.

İstanbul ili, Kartal ilçesi, Tuzla köyü, Manastır mevkiinde 3216 adada 1045 metre karelik arsa ve köşk de Nazmiye Demirel ile Hayriye Demirel üzerine kayıtlıdır. Ankara ili. Çankaya ilçesi, Ayrancı mahallesinde 2807 ada parsel, Yahya Demirel'indir. Çankaya ilçesi, Barbaros mahallesi, 2539 ada 5 parsel üzerindeki üç kat. Süleyman Sami Demirel üzerine tapuludur. Tapu kayıtlarından anlaşıldığı üzere, sayın başbakanımız bu katlardan birine "hibe" yoluyla sahip olmuştur. Yani, birisi bu katı değerli başbakanımıza -vatana hizmet tertibinden olacak!- bağışlamıştır!

Demirel ailesinin sahibi bulunduğu gayrimenkullerin tümünün listesini bir yazıya sığdırmanın olanağı yoktur. Her gayrimenkulden bir satırla söz etsem bile, mala hücum yoluyla 1965 yılından -ki bu, sayın başbakanımızın siyasete demir attığı yıla rastlar- 1975 yılına kadar elde edilen bu serveti yine de anlatamam. Bu serveti yeterince anlatabilmek için, üniversitelerimizin ekonomi ve maliye kürsülerinde bir "doktora tezi" hazırlatılsa yeridir.

Demirel başbakan olmuş, Demirel ailesi de mala hücum ederek zengin olmuştur. Bu sürecin siyasal, sınıfsal, diyalektik, sosyo-ekonomik özeti, kısaca budur.

Sizler, kısa sürede elde edilen bu servet için "vay anasına" derken, ben de Sayın başbakanımıza bir konuyu anımsatmak istiyorum:

Sayın başbakan, TBMM'nin 16.12.1970 oturumunda aynen şunları söylemişti:

- Varlığım, menkulü gayrimenkulü, tümü ile 500 bin lirayı geçmez. Bunun üstünde bir şey bulana, keşfedene, bulduğunu vermeye amadeyim, bedeli bedavadır...

Süleyman Demirel, Çankaya, Barbaros Mahallesi, Yeni Güniz Sokak, 2529 ada 5 parseli, tapu kayıtlarına göre 500 bin liraya almıştır. Aynı adanın 13 ve 14 parselleri de Demirel'in üzerine kayıtlıdır. Demek ki, Demirel'in bu konuşmayı yaptığı tarihte 500 bin lira üzerinde varlığı bulunmaktadır.

Ne diyordu?

Bunun üstünde birşey bulana, keşfedene, bulduğunu vermeye amadeyim, bedeli bedavadır...

İşte ben buldum, 500 bin lira üzerindeki varlığı keşfettim!

Sayın başbakan sözünün eriyse, mala hücum yoluyla elde edilen bir kısım gayrimenkulü benim üzerime kaydetmek zorundadır. Çankaya Tapu Sicil Muhafızlığı'nda bekliyorum...

Sözünde durmamak bir başbakan için "fevkalade ayıptır!"

(Cumhuriyet, 10 Mart 1980)

SUÇ İŞLİYOR...

Yasaları uygulama görevi hükümete düşer. Anayasa, bu nedenle, cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu'ndan oluşan güce "yürütme" adını verir. Bir hükümet, yasaları uygulama yerine uygulamama yoluna giderse, bunun adı yalnızca Ceza Yasası'nda yer alan "görevi kötüye kullanma" suçu olmaz. Yürütme gücünün, yürürlükteki yasaların uygulanmaması amacıyla kullanılması, tam anlamıyla "Anayasa'yı ihlal suçunu" oluşturur.

CHP hükümeti döneminde çıkartılan, sağlık hizmetleriyle ilgili Tam Gün Yasası ve Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Yasa uygulamaları, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın açıkça suç işlediklerini göstermektedir.

AP iktidarı, bu iki yasayı beğenmeyebilir. Temsilcisi oldukları sınıf, tabaka ve çevreler, bu iki yasanın değişmesini kendilerinden isteyebilirler Bunlar doğaldır. AP, öteki sağ partilerle

birleşip, bu yasaları değiştirebilir. Buna da bir diyeceğimiz yoktur. Bütün bunlar, demokratik sürecin ve anayasal kuralların içinde gelişecek olaylardır.

Ancak, yasalar değiştirilmeden, bu yasaların uygulanmaması için türlü yollara başvurmak, doğrudan doğruya Anayasa iradesine karşı işlenen bir suç niteliğindedir. Çünkü, yürütme gücü, yasaların uygulanması için değil, tersine, uygulanmaması için kullanılmaktadır.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı, ilaç işverenleri eski temsilcisi Dr. Münif İslamoğlu, 1960 27 Mayısı'nda alaşağı edilmiş Demokrat Parti milletvekillerindendir. İhtilalden sonra, Yüksek Adalet Divanı'nca "Anayasa'yı ihlal" suçundan ötürü hapis cezasına çarptırılan İslamoğlu'nun, bu suç ile ilgili "sabıkası" bulunmaktadır. Dr. İslamoğlu'nun bu suçundaki "kast" o kadar bilinçlidir ki, aynı İslamoğlu, aradan geçen yirmi yıla karşın, aynı tür suçu, bilerek ve isteyerek yeniden işlemektedir!..

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu'nun geçmişinde böyle suçlar yoktur. Ancak, basına yansıyan haberler, Kıratlıoğlu'nun, Bakanlar Kurulu'nu "Anayasa'yı ihlal" suçuna "azmettirmek" üzere olduğunu ortaya koymaktadır.

Şöyle ki:

CHP iktidarı döneminde, madenlerin devlet eliyle işletilmesi amacıyla "Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Yasa" ve bu yasaya bağlı olarak da üç ayrı kararname çıkartılmıştır. Bu Bakanlar Kurulu kararnameleri, kömür, bor tuzları ve demir cevherleriyle ilgilidir. Bu yasa yürürlükte kaldıkça, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın görevi, bu yasayı uygulamaktır.

AP hükümeti göreve başladıktan bir süre sonra, maden işletme hakları ellerinden alınan maden sahiplerinin oluşturduğu "Maden Müstahsilleri Derneği", 5.11.1979 tarihinde AP Genel Başkanlığı'na, 9.11.1979 tarihinde Başbakan Yardımcısı Ekrem Ceyhun'a ve 15.11.1979 gün ve 537 sayı ile de Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na başvurup, madenlerin yeniden kendilerine verilmesi için yollar önermişlerdir.

"Maden Müstahsilleri Derneği" Yönetim Kurulu Başkanı Yük. Müh. Üner Güner imzasını taşıyan yazının 11'inci sayfasında, "sahaların eski sahiplerine iadesi yolları" başlığında açıkça şu öneri yeralmaktadır:

2172 sayılı kanun şimdilik yürürlükte kalmakla beraber, bu kanunun birinci maddesindeki hükümet yetkisine dayalı olarak, 31.10.1978 tarihli kararnamenin yürürlükten kaldırılması mümkündür...

Maden Müstahsilleri Derneği kararnamenin kaldırılmasından başka, maden sahiplerinin CHP iktidarı döneminde Danıştay'da açtıkları iptal davalarının da Bakanlık'ça kabul edilmesini önermektedir.

Bakan Kıratlıoğlu, Maden Müstahsilleri Derneği'nin bu açık önerisini yerine getirerek, devletçe işletilecek madenler hakkında çıkartılan kararnamelerin yerine yeni kararnameler oluşturup, devletçe işletilen madenleri yeniden eski sahiplerine vermeye hazırlanmaktadır. Basına sızan haberlere göre, kararnameler, Bakanlar Kurulu'nda imzaya açılmıştır.

Yürürlükteki yasa buyruklarını, yasaya aykırı kararname ile etkisiz hale getirme yolu, "Anayasa'ya karşı hile" yoludur; ayrıca, bağışlanmaz bir "Anayasa'yı ihlal" suçudur. Haberiniz ola!

CHP hükümeti üzerinde hiçbir etkinliği olmayan "POL-DER, TÖB-DER" gibi derneklerden yakınan AP hükümete gelir gelmez MESS Başkanı'nı Başbakanlık Müsteşarlığına, ilaç işverenlerinin temsilcisini Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na getirdikten sonra, şimdi de "Maden Müstahsilleri Derneği"nin önerilerine yeşil ışık yakıyor.

Denilebilir ki, "işlediğimiz suç Anayasa'yı ihlal suçu olsa bile bizi kim nasıl yargılayacak?.. 1960 öncesi, aynı rahatlığa kendilerini alıştıranlar, Yüksek Adalet Divanı önünde "hatırlamıyorum reis beyefendi" diye ter dökmüşlerdir.. Türkiye tekin bir ülke değildir. Biz, ihtilal, darbe gibi yollar öneriyor değiliz. Ama bilinsin ki, gün gelir, bütün bunların hesabı sorulur

Bırakalım Anayasa'yı ihlali, şunu, bunu; yasaya aykırı olarak maden sahiplerine eski servetlerini geri vermenin ne gibi söylentilere yol açacağı da mı düşünülmez?..

(Cumhuriyet, 11 Mart 1980)

YENİ DİZİ

Başbakan Demirel'i televizyon ekranında dizi film izler gibi izliyoruz. Ön sıralara, adı sanı duyulmamış yayın organlarından gönderilen gazeteciler oturuyor. Daha arkalarda AP'li bakanlar ve milletvekilleri, "Erkekler Saz Topluluğu" gibi yanyana, art arda diziliyorlar. Demirel de gösteriye başlıyor:

Adama sormuşlar, adın ne? Mülayim.. Sert olsan ne yaparsın...

Bu söz üzerine Demirel'in hınk deyici gazetecilerle, erkekler saz topluluğundan kahkahalar:

- Ha, ha, ha, hi, hi, hi...

Kahramanmaraş sokaklarında insanlar, kadın denmeden, çoluk çocuk denmeden boğazlandığında, "bana milliyetçiler suç işliyor dedirtemezsiniz" diyen vicdan, şimdi televizyon ekranında neler söylüyor, neler...

Sözü 27 Mayıs İhtilali'ne getiriyor Terör olaylarını neredeyse 27 Mayıs İhtilali'ne bağlayacak. Suç işleyen sağcı teröristler için tek söz yok! Biraz sıkıştırırsanız, "Allah belalarını versin" gibisinden kocakarı beddualarını yağdırıp, işin içinden sıyrılacak...

Ankara Belediyesi'nde işçiler, memurlar üç aydır aylık alamıyorlar. Bunu anımsatan gazeteciye verdiği yanıt dört dörtlük:

- Belediyelerde devlet düşmanları besleniyor...

Böyleymiş... Bu yüzden beyefendi belediyelere para yardımı yapmazmış... On yılda biraderleri ile yeğenine milyonlarca lira para ile üzerinde han, apartman, yüksekokul ve fabrikalarıyla beş yüz yirmi beş bin metre kare arazi kazandıran aile soyadı, hak arayan belediye işçilerine böyle karşılık veriyor...

Ankara Belediyesi'nde çalışan "devlet düşmanları" kimlerdir? "devlet düşmanlarını", belediye nasıl ve ne yolla beslemiştir?

Söz, buralardan açılırsa, beyefendinin başbakan olduğu dönemlerde, çalışma odasının hemen yanıbaşındaki özel kalem müdürlerinden birinin bugün cinayet suçundan arandığını söyleriz. Var mı buna bir yanıt? MC dönemlerinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nda çalışan teröristlerin bugün hangi

cinayet suçundan ötürü tutuklu olduğunu açıklarız. Var mı buna bir özür? Beyefendinin başbakanlığı dönemlerinde, cinayet suçundan hükümlü Ülkü Ocakları Genel Başkanları ile MHP Gençlik Kolları Genel Başkanları'nın nerelerden beslenip, nerelerden para aldığına açıklarız; var mı buna bir karşılık?

Yok. Olmadı da şimdiye kadar. Çok yazıldı, çok çizildi bunlar. Kahramanmaraş sokaklarında kan akarken bile "Bana milliyetçiler suç işliyor dedirtemezsiniz" diyen ağız, bunlara ne yanıt verecektir? Kahramanmaraş olayından sonra ettiği sözün altında ezilip sıkılacağına, zeytinyağı gibi suyun üstüne çıkıp, Kahramanmaraş canavarlığını "soykırımı" diye niteleyen Ecevit'i kınamaya kalkışıyor.

Yok yok, böylesi görülmemiştir!.. Böylesi, Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk kez görülüyor; dünya demokrasi tarihinde de böylesine başbakanlara rastlandığını ve rastlanacağını sanmıyorum.

27 Mayıs İhtilali'ne sövüp, sayan kendisidir. Aynı 27 Mayıs'ın yıldönümlerinde bayramlara katılıp, tebrikleri kabul eden de kendisidir. Bugün basın toplantılarında kınadığı 12 Mart'ın hükümetlerini, bakan vererek destekleyen yine kendisidir. Bugün kimi aldatıyor?..

"Kimi aldatıyor" diyorum ya eminim yine birilerini aldatır, kandırır. Bu konuda oldukça hünerlidir. Bu konuda söylenecek çok söz, yazılacak çok satır var. Ama 12 Mart'ın şu yıldönümünde, Demirel'in yalnızca, zamanın güçlü adamları Orgeneral Faruk Gürlerler'i, Muhsin Batur'ları nasıl oyana getirip aldattığını anımsatarak, yazımı noktalayayım. Yetmez mi?

(Cumhuriyet, 12 Mart 1980)

"SİYASAL FİZİK"

Anayasa'mız, cumhurbaşkanı seçimi için "üye tam sayısının üçte iki çoğunluğunu" arıyor. İlk iki oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bundan sonraki oylamada salt çoğunluk yeterli görülüyor. Seçimin bir başka koşulu var. Bu da oylamaların gizli yapılacağı kuralıdır.

Millet Meclisi'nin üye tam sayısı 450, Cumhuriyet Senatosu üye tam sayısı ise 184'tür. Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu üyelerinden oluşan TBMM üye tam sayısı 634'tür.

Demek oluyor ki, cumhurbaşkanının seçilmesi için ilk iki oylamada 422 oy aranmaktadır. İlk iki oylamada bu çoğunluk sağlanmamışsa salt çoğunluk ile yetinilecektir. Salt çoğunluk ise 318'dir.

CHP'nin 204 milletvekili ve 63 senatörü bulunmaktadır. AP'nin Millet Meclisi'ndeki sayısı 186, Cumhuriyet Senatosu üyesi de 78'dir. Yani, CHP'nin TBMM'de 267, AP'nin de 264 üyesi bulunmaktadır.

MSP'nin Millet Meclisi'nde 22 ve Cumhuriyet Senatosu'nda 7 olmak üzere toplam 29 üyesi vardır. MHP'nin üye sayısı, Millet Meclisi'nde 17, Cumhuriyet Senatosu'nda 1 olmak üzere 18'dir. CGP'nin bir milletvekili ve iki senatörü, Nizam Partisi'nin bir milletvekili bulunmaktadır. Milli Birlik grubu Cumhuriyet Senatosu'nda 18, Cumhurbaşkanlığı'nca seçilen üyeler grubu da 14 kişidir. Demokratik Parti'nin Millet Meclisinde bir sandalyesi bulunmaktadır.

Millet Meclisi'nde dört üyelik de boştur. Millet Meclisi'nde bağımsız üye sayısı 14'tür. Bir de Cumhuriyet Senatosu'nda tabii üye olarak Cevdet Sunay oturmaktadır. Cumhurbaşkanı Korutürk de 7 Nisan tarihinden sonra tabii senatör olarak oy kullanabilecektir.

AP, MSP, MHP, CGP, DP oylarının toplamı 315'dir. Bu sayıya bir iki bağımsızı da eklemek olasıdır. Bazı kontenjan senatörleri de bu partilerle birlikte oy kullanabilirler. O zaman, ilk iki oylamadan sonra gerekli 318 oya ulaşılacağı sanılır.

Buna karşı CHP, MSP ve Milli Birlik Grubu oyları kolaylıkla 314'e ulaşır görünür. Bu sayıya Kontenjan Senatörlerini de eklerseniz, gerekli 318 oy hemen ortaya çıkar.

Bu iki hesap da kağıt üzerindedir. İkisi de kolay kolay gerçekleşemez. Çünkü, oylama gizlidir ve çünkü kağıt üzerinde kolay görünen bu aritmetiği sağlamak hemen hemen olanaksızdır.

AP, Cumhurbaşkanlığı için Cumhuriyet Senatosu Başkanı İhsan Sabri Çağlayangil'i önerecektir. Oylar kilitlenir ve seçimler bu nedenle uzarsa Çağlayangil, 8 Nisan günü Cumhurbaşkanı Vekili olarak göreve başlayacaktır.

Oylama Haziran'a kadar uzarsa, cumhurbaşkanınca seçilen beş üyenin yerine yenileri seçilecektir. Cumburbaşkanınca seçilen Muhsin Batur'un, Zeyyat Baykara'nın, Hüsamettin Çelebi'nin, Şerif Tüten'in ve Sadi Irmak'ın görev süreleri 8 Haziran'da biteceğinden, 8 Haziran günü Çağlayangil Cumhurbaşkanı vekili olarak, bu üyelerin yerine, beş tane AP kökenli üye seçebilecektir. Ve böylece bu duyarlı oylamada AP, beş oy daha kazanacaktır...

Bunun içindir ki Demirel, cumhurbaşkanı seçimi yaklaşırken, bunalımları tırmandırmak eğilimindedir. AP Başkanı, bunalımın kendi partisi yararına sonuçlar vereceği kanısındadır.

Parlamento aritmetiğine bakarak çarpma, çıkarma, toplama ve bölme gibi dört işleme merak salanlara, "modern matematik" diye bir kavram çıktığını da anımsatırız. Bu işlerin "aritmetiği" yanında, bir de "geometrisi" bulunduğunu da vurgularız. Bu gibi işlerde aritmetik ve geometri yanında, belirli dengelerin, ağırlıkların ve boşlukların söz konusu olduğu bir "siyasal fizik" kavramının da türediğini açıklarız.

"Siyasal fizik" yakın geçmişimizde "fizik ötesi" hesapları altüst etmiş ve 1971'de 12 Mart hükümetlerine 321 gibi en yüksek güvenoyu sağlamıştır.

Hadi şimdi sayalım:

"- Bir-iki-üçler, yaşasın Türkler; dört-beş-altı, Polonya battı; yedi-sekiz-dokuz, Alaman domuz; on üç-on dört-on beş Amerika kardeş...

(Cumhuriyet, 13 Mart 1980)

GEÇMİŞ OLSUN

Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Sosyalist Enternasyonal'e katılan CHP için herhangi bir yasal işleme gerek görmemiş olması son derece sevindiricidir. Çünkü, eğer CHP hakkında böyle bir soruşturma yürümüş olsa, yarın öbür gün, bir Cumhuriyet Savcısı da Sosyalist Enternasyonal'e üye bir kısım ülkelerin içinde bulunduğu NATO ve Ortak Pazar gibi "enternasyonal" nitelikli kuruluşlar hakkında davalar açabilirdi.

Belki, bundan sonra bir başka savcı da Ceza Yasası'nın 125'inci maddesine dayanarak, "devlet topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koyan" ikili anlaşmaları imzalayan devlet büyükleri hakkında yasal işlemleri başlatacaktı... Neyse ki bu tehlikeli gidiş önlenmiş bulunuyor.

Bu tehlikeli gidiş önlenmekten başka, IMF gibi "enternasyonal" nitelikli bir kuruluşun önünde avucumuz açık kredi beklerken, bir başka enternasyonal kuruluşa üye olmayı suç saymak gibi bir gülünçlükten de kurtulmuş bulunuyoruz.

Ya Sayın Başsavcı, Sosyalist Enternasyonal'e girdi diye CHP hakkında dava açmış olsaydı; bir Cumhuriyet Savcısı da çıkıp, Sosyalist Enternasyonal üyesi bir partinin ileri gelenlerinden Federal Almanya Maliye Bakanı Matthofer hakkında Alman casusudur diye "gıyabi tutuklama" kararı çıkarsa ne olacaktı?..

Bütün bunları düşündükçe, Sosyalist Enternasyonal üyesi CHP yöneticilerine yürekten "geçmiş olsun" dileklerimizi sunuyoruz...

CHP, Sosyalist Enternasyonal'e girmekle Batı demokrasilerine bağlılığını bir kez daha kanıtlamıştır Ancak, kulağımıza gelen bazı haberler, CHP'nin Sosyalist Enternasyonal ile bağdaşmayan bazı kararlar aldığını da ortaya koymaktadır.

Söz gelişi, İzmir'de Göztepe mahallesi delegesi Tayyar Erarslan, geçen yıl İzmir'de düzenlenen 1 Mayıs törenlerine katıldığı gerekçesiyle partisinden çıkarılmıştır. CHP İzmir "Disiplin Kurulu" Genel Yönetim Kurulu'nun, partililerin 1 Mayıs 1979 mitingine katılmaması yolundaki genelgesine dayanarak Tayyar Erarslan'ı CHP'den kesin olarak çıkarmaya karar vermiştir.

Tayyar Erarslan, 1 Mayıs gösterisini düzenleyen DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası üyesidir. Gıda-İş Sendikası da bütün üyeleriyle gösteriye katılma kararı almıştır. Şimdi ne yapsın Erarslan? Sendikasının mı sözünü dinlesin, partisinin mi?..

Sosyalist Enternasyonal üyesi partiler, 1 Mayıs gününü büyük şenliklerle kutlar. Sosyalist Enternasyonal'in taze üyesi CHP de 1 Mayıs törenlerine katılmayı yasaklar, katılan olursa bu katılanlar hakkında hemen "ihraç" kararı verir!..

NATO'ya gir; NATO üyesi ülkelerle neredeyse savaş; Varşova Paktı üyesi ülkelerden elektrik al; enternasyonal nite-

likli IMF'den para iste; bir başka enternasyonal kuruluşa üye oldu diye CHP hakkında soruşturma aç...

Ve sen CHP olarak Sosyalist Enternasyonal'e üye ol, sonra üyelerinin 1 Mayıs törenlerine katılmalarını yasaklat! Katılan olursa da partiden at!

"Üstü kaval, altı şişhane" mi derler ne derler; halimiz böyledir işte... CHP, sen çok yaşa emi?

(Cumhuriyet, 14 Mart 1980)

DEVLET ÖDESİN

Bir zamanlar "devlet eliyle fert zenginleştirme" diye bir kavramdan söz edilirdi. Devlet eliyle fert zenginleştirme 1950 -60 döneminin temel felsefesiydi. "Türedi zengin" dediğimiz toplumsal kesit, iktidardaki Demokrat Parti'nin, devlet bankalarını bir avuç işadamına peşkeş çekmesiyle oluştu ve bugünkü siyasal gücüne erişti.

Demokrat Parti, 1960 yılının 27 Mayıs günü bir askeri darbe sonucunda yıkıldı gitti. 1960 Mayısı'ndan hemen sonra "devlet eliyle fert zenginleştirme" kavramı Demokrat Parti yönetimini aşağılamak için sık sık kullanıldı.

Gel zaman, git zaman, Adnan Menderes iktidarını silah zoruyla devirip, "devlet eliyle fert zenginleştirme" politikasından yakınan bir kısım eski ihtilalci, "devlet eliyle fert zenginleştirme" yolunun erdemlerini görerek iş hayatına atıldı.

Eski ihtilalciler nedense TIR taşımacılığına merak saldılar. Aralarından birkaçı kısa sürede milyoner, -canım bu enflasyonda milyonerin de lafı mı olur- milyarder oldular. Ve "devlet eliyle fert zenginleştirme" diye, zengin olma yöntemlerini kınadıkları, suçladıkları insanlarla aynı toplumsal kesitin şık salonlarında ve tüccar kulüplerinde bir araya gelir oldular. Eski hızlı ihtilalciler, en hızlı TIR'cılar olup çıktılar. Silahlı Kuvvetler'in en üst istihbarat birimlerini yönetenler, uluslararası şirketlerde yönetici koltuklarına oturtuldular.

O günlerde, ihtilalle yıktıkları Demokrat Parti'yi, "devlet eliyle fert zenginleştirdi" diye suçlayanlar, bugün kendilerine, "bu kısa sürede bu serveti nasıl elde ettiniz" diye soranlara a-

caba ne yanıt vereceklerdir? Komünist mi, diyecekler? Özel sektör düşmanı mı? Ne diyecekler acaba?„

Önüme, 27 Mayıs İhtilali'ne bulaşmış bazı emekli subayların ilişkili bulunduğu Egeman Kollektif Şirketi ile ilgili bir konu gelince bunları düşündüm.

Somut konu şu. Egeman Şirketi, TIR taşımacılığı ile uğraşır. İyi taşır, kötü taşır, bunu bilemem. Benim bildiğim şu. Şirketin TIR kamyonlarının alımından ötürü biri Belçika, ötekisi Hollanda uyruklu olmak üzere iki yabancı şirkete 4 milyon 300 bin İsviçre frangı borcu bulunmaktadır. Tabii, Egeman şirketinin dış borçları Türk parası değerinin düşüşü oranında artmıştır.

Şirketin alım-satım işlerine bir diyeceğim yok; ancak yakındığım nokta şu. Devlet, bu özel şirketin dış borçlarına kefil olmuştur. Ne zaman? 12 Mart döneminde, 1972 yılında. Bunu öğrenince "Allah aşkına" diye sormaz mısınız?..

4 milyon 300 bin İsviçre franklık borcu, şimdi "yetmiş sente muhtaç" dediğimiz Hazine ve "kilitli" diye alaya aldığımız Merkez Bankası ödeyecektir. Devletin özel şirket borçlarına kefil olması, 27 Mayıs İhtilalinden sonra sık sık duyduğumuz "devlet eliyle fert zenginleştirme" felsefesinin ta kendisidir.

Egeman şirketi konusunu burada kapatıp, dilerseniz bir genel soru sorayım:

- 27 Mayıs İhtilali'nden sonra yurtdışına sürülen 14'ler nasıl ve ne yolla kısa sürede zengin olmuşlardı? Bir bilen var mı acaba?

(Cumhuriyet, 15 Mart 1980)

PAZARLIK

1963-64 öğrenim yılında Ankara Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanı'yken fakülte konferans salonunda çeşitli açık oturumlar düzenlerdik.

1964 yılının sonlarıydı. AP Genel Başkanlığı seçimi için Dr. Sadettin Bilgiç ile Süleyman Demirel çekişiyorlardı. AP kongresine de bir hafta kalmıştı. Biz, Öğrenci Derneği olarak "Kalkınma Yolu" konulu bir açık oturum düzenlemiş; bu açık oturuma Bilgiç ve Demirel'i çağırmıştık. Bilgiç, "kongre hazırlıkları var" diyerek yan çizdi, gelmedi...

Demirel o sıralar, Ankara'da Fevzi Çakmak Sokak "12'ler Apartmanı"nda, sahibi bulunduğu mühendislik bürosunda çalışmaktaydı. 12'ler Apartmanı'na giderek, Demirel'e böyle bir açık oturuma katılıp katılmayacağını sordum. "Hay hay kardeşim" dedi. Bu, Demirel için kaçırılmaz bir fırsattı. Çünkü ilk kez bir topluluk önünde konuşacak, böylece kongre öncesi kendi propagandasını yapmış olacaktı.

Açık oturum için, CHP'den Bülent Ecevit ve Turhan Feyzioğlu'nu çağırmak istedik ama her ikisi de yurtdışındaydı. Bu nedenle CHP, açık oturuma Prof. Fethi Çelikbaş ile Şefik İnan'ı yolladı. Oturumun öteki konukları, o günlerin sosyalist eğilimli ünlü "Yön Dergisi" başyazarı Doğan Avcıoğlu, Sosyalist Kültür Derneği Genel Başkanı ve DPT'nin ilk Müsteşarı Osman Nuri Torun'du. Oturumu Prof. Coşkun Üçok yönetmişti.

O tarihte TRT Yasası yeni çıkmıştı. Ancak, televizyon henüz yayına geçmemişti. Türkiye radyoları, bu açık oturumu bir saat süreyle yayınladı. "TRT çocuğu" Doğan Kasaroğlu, o günlerde TRT çocukluğuna yeni başlamıştı, belki kundaktan yeni çıkmıştı, yeni yeni emekliyordu, yanılmıyorsam TRT Haber Müdürü'ydü. Kasaroğlu benimle temas ederek, oturuma güvendiği muhabirlerinden Gökçen Solok'u yolladı. Ve açık oturum, banda alınarak yayınlandı.

Kongre öncesi, bu açık oturum Demirel için gerçekten büyük bir propaganda aracı olmuştu.

Açık oturum bittikten sonra, Demirel'i öğrenci kantinine indirdim. Burada bir masa çevresinde çay içtik. Masada, Şevket Süreyya Aydemir ve Osman Nuri Torun da vardı. Demirel, bir ara Aydemir'e, "Kitabınızı başucu kitabı yaptım" dedi. Demirel'in sözünü ettiği kitap, Şevket Süreyya Aydemir'in "Toprak Uyanırsa" kitabıydı.

Şimdi, bütün bunları durup dururken niçin anımsatıyorum? Elbette bir nedeni var. Şunun için anımsatıyorum. Demirel, 1970 yılında, hakkındaki soruşturma önergesiyle ilgili komisyon raporu okunurken, gece yarısına doğru kürsüye fırlayıp, "Varlığım, menkulü gayrimenkulü, tümü ile beş yüz bin lirayı geçmez. Bunun üstünde birşey bulana, keşfedene bulduğunu vermeye amadeyim, bedeli bedavadır" demiş ve AP grubundan çılgınca alkış almıştı.

Ben de sordum, soruşturdum. Demirel'in, Ankara, Çankaya Barbaros Mahallesi 2539 ada, 5, 13 ve 14'üncü parsellere sahip olduğunu öğrendim. Bunlardan yalnız, 3'üncü parselin tapu kayıtlarındaki değeri 500 bin liradır. 500 bin lira. bu parselin 1965 yılındaki değeridir. Bir parsel 500 bin lira ise aynı yerdeki üç parsel doğal olarak birbuçuk milyon liradır.

Demirel, Millet Meclisi kürsüsünden, "varlığım, menkulü ve gayrimenkulü ile 500 bin lirayı geçmez" derken bilerek gerçekleri gizliyordu. Ancak, Demirel aynı konuşmasında, "bunun üstüne bir şey bulana, keşfedene bulduğunu vermeye amadeyim, bedeli bedavadır" demiyor muydu? Diyordu. Borçlar Yasası'nın 8'nci maddesi uyarınca "İlan suretiyle vaad yapan kimse bu borcunu ödemek zorundadır." Yani, Demirel'in bu parselleri bana vermesi Borçlar Yasası'ndan doğan bir yükümlülük olmaktadır. Evet, açıkça böyledir.

Ben hakkımı isterim!.. Üstelik Demirel, Demirel değilken onu halkın önüne çıkaran da benim. Kendisinden, teşvik tedbiri, banka kredisi, kamyon tahsisi, benzin istasyonu, yönetim kurulu arpalığı gibi, çoğulcu demokrasimizin temel gereksinme maddelerinden birini istiyor da değilim. Ya ne istiyorum? Yasal hakkımı! Demirel'in kanıtlayana bağışlayacağını ilan ettiği 500 bin lira üzerindeki serveti...

Evet istiyorum. Güniz Sokak'taki iki parseli istiyorum.. İsteyenin bir yüzü, vermeyenin iki yüzü karadır! Demirel'i bağış yapmak üzere Çankaya Tapu Sicil Muhafızlığı'nda bekliyorum. Mesela saat onda, buluşalım, Tapu Sicil Muhafızlığı'nda...

Zorunlu Bir Açıklama:

Tercüman gazetesinde 12 Mart Olayı ile ilgili bir yazı dizisi yayınlayan Kurtul Altuğ, benim; 9 Mart ihtilal girişiminde "sivil unsurun alt kademesinde" yer aldığımı, ayrıca, Askeri Savcılığa verdiğim ifadede "Türkiye'de sosyalist bir devletin kurulacağına dair ifadem doğru değildir. Ben yazılarımda Kemalist Devrimci olduğumu belirtmiştim. Marksist-Leninist görüşüm yoktur" dediğimi belirtmektedir

1- 12 Mart öncesinde hiçbir ihtilalci grup ile örgütsel bır yakınlığım olmadı. Ancak Devrim gazetesinde, baskıcı yöntem-

ler ve faşizme dönüşen "Filipin Demokrasisi" türü gelişmelere karşı, 27 Mayıs Devrimi'ne benzer bir çıkış yolu arayan yazılar yazdım. Bu yazılarımın altına bugün de aynı inançla imzamı atıyorum.

2- Marksizm ve Leninizm'i, olanaklarım ölçüsünde, özgün kaynaklarına inerek incelemeye çalıştım. Marksizm'in, Leninizm'in ne olduğunu ve daha önemlisi ne olmadığını bilen insanlar için bu kavramların ayrı bir anlamı vardır. Çocuksu eylemlerin küçük burjuva anarşizminin, adam kaçırmanın, banka soymanın, bilinçli olarak "Marksizm-Leninizm" etiketi ile sunulduğu ve suçlandığı bir dönemde bizlerin savunduğu sistem; Kurtuluş Savaşı'mızın anti-emperyalist niteliğine dayalı Kemalist Devrim anlayışıdır. Bu anlamda savunduğum Kemalist Devrim yolu ile Marksist-Leninist bir devlet yapısı kurmayı amaçlamadığım çok açıktır. Çelişki bunun neresinde?

3- Kurtuluş Savaşı'mızın anti-emperyalist bilincine dayalı Kemalist Devrim ile bağımsız Türk sosyalizminin bağdaştığı çok nokta vardır. Bunları elbette ki, Kurtul Altuğ cinsinden dedikodu yazarlarının kültür düzeyleri kavrayamaz.

4- 12 Mart öncesi Marksist-Leninist bir sistemi savunmadım. Bugün de böyle bir devlet yönetimi kurulsun diye çabalayanlardan değilim. Ama şunu açıkça yazayım: Eğer demokratik bir ülkede yaşayacaksak, Marksist-Leninistler'in kendi siyasal partilerini kurarak, anayasal çizgiler içinde özgürce örgütlenmelerini savunurum. Dün de bunu savundum, bugün de bunu savunuyorum.

5- Bütün yazılarımla, bütün düşüncelerimle, yıllardır kamuoyunun önündeyim. Yinelenmesinden sıkılacağım; eleştirisinden gocunacağım hiçbir düşüncem yoktur

Mukbil Özyörük gibi, inançlarını cami avlularına "nesebi gayri sahih çocuklar" örneği terk edip kaçanlardan değilim. Kurtul Altuğ gibi, bir yandan Koç Holding'ten para yardımı dilenip, aynı günlerde, bu gün yazı yazdığı gazetede Marksist-Leninist diye sabah akşam suçlanan DİSK'in Genel Başkanları'yla "Devrim" adlı dergiler kurmuş değilim. Ve, ve eski arkadaşım Güneri Civaoğlu gibi, sosyalist Yön dergisine yazılar götürdükten sonra işveren sözcülüğüne soyunan genel yayın müdürlerinden de değilim.

Emeği ile yaşayanların devlet yönetiminde söz sahibi olacakları bir düzeni savunuyorum. Kurtuluş Savaşı'mızın anti-emperyalist bilincinden kaynaklanan Kemalist Devrimi ve emekçi halkımızın nasırlı elleriyle kuracağı bağımsız Türk sosyalizmini savunuyorum, var mı bir diyeceğiniz?..

(Cumhuriyet, 16 Mart 1980)

BAŞKASI YOK MU?..

Bugün Milli Eğitim Bakanlığı'ndaki bir dosyanın kapağını aralayacağız. Dosya, Milli Eğitim Bakanlığı'nca yayına hazırlanan "Türk Ansiklopedisi" ile ilgilidir.

Kültür Bakanlığı'nca yayın hakkı Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilen ansiklopedinin çıkarılması, bir bilimsel kurula değil, doğrudan doğruya AP eski milletvekille,-inden Yılmaz Öztuna'-ya bırakılmıştır.

Bizim bildiğimiz, böylesi ansiklopediler, öğretim üyelerinden ve uzman tarihçilerden oluşan bir kurulca hazırlanır. AP iktidarı, hem bir eski milletvekilinin cebini doldurmak, hem de ansiklopediye AP kökenli bir ideolojik damga vurmak için bu yola başvurmuştur.

"Nedir bu AP'nin ideolojik damgası" derseniz, onu da aynı Yılmaz Öztuna'nın imzasını taşıyan lise tarih kitabından alıntılar aktararak sunalım:

Öztuna'ya göre, "Saltanatın düşmesi ile Türkiye tarihinin ikinci devresi kapanır ve içinde bulunduğumuz üçüncü devre, Cumhuriyet devri başlar..." Oysa, Cumhuriyet devri, Cumhuriyet'in kuruluş tarihi olan 29 Ekim 1923'te başlar.

Yazar, Osmanlı ve Selçuklu İmparatorlukları için "büyük ve şerefli" sözcüklerini kullanıyor. Sıra Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyete gelince, bu gibi sözleri hiç kullanmıyor, yalnızca Osmanlı ve Selçuklu dönemlerine bakıp, "istikbal hakkında çok iyimser düşünmek ümidinde" olduğunu lütfen açıklıyor..

Yılmaz Öztuna'nın MC iktidarınca okutulan lise son sınıf tarih kitabında Abdülhamid şöyle övülüyor:

- Abdülhamid'in cenaze töreni muhteşem oldu. Artık kendisini takdir etmeye ve anlamaya başlayan İttihatçı liderler ka-

tıldığı gibi, halk, harbin bu acı günlerinde, devrinde huzur, refah ve sulh içinde yaşadığı eski hükümdarlarının ardından gözyaşları döktü...

Öztuna'nın lise son sınıf tarih kitabını uzun uzadıya anlatmaya gerek yoktur. Bu, tam anlamıyla "gerici" bir tarih anlayışıdır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından "Türk Ansiklopedisi"ni hazırlamakla görevlendirilen Öztuna, işte bu Öztuna'dır...

Yılmaz Öztuna, tam yetkiyle "başredaktör" olarak atanmış ve yapılan sözleşmede Öztuna'nın, ansiklopedinin "ilmi ve fikri muhtevası için Milli Eğitim Bakanı'na karşı sorumlu olduğu" yazılmıştır. Yani ne olmuş? Böylesine büyük bir ansiklopedinin yayını için üniversiteler, bilim adamları, tarih kurumları aradan çıkarılmış, bir eski AP milletvekili Yılmaz Öztuna, bir başka AP'liye, bakan Fersoy'a karşı sorumlu tutulmuştur! Ansiklopedinin "ilmi ve fikri muhtevasını" bu iki AP'li saptayacaklardır.

Sözleşmede "baş"-redaktörün izni alınmadan hiçbir atama yapılamaz" deniyor ve Öztuna'ya fasikül başına 40 bin lira brüt ücret ödeneceği kararlaştırılıyor

Liselerde okutulacak bir ders kitabı için Talim Terbiye Kurulu'nun kararı aranırken, böylesine büyük bir Ansiklopedi için, iki AP'linin kararı yeterli görülmektedir.

Yılmaz Öztuna'nın, bu ansiklopediyi hazırlarken hangi yasa ve yönetmeliğe dayandığı da belli olmamaktadır. Öztuna Devlet memuru mudur? Değildir. Öztuna, sözleşmeli personel midir? Değildir. İşçi midir? Değildir. Geçici personel midir? O da belli değildir. Fakat Öztuna bu ansiklopediyi hazırlarken, bakan adına yetkiler kullanmaktadır.

Milli Eğitim Bakanı'nın yasa ve konuyla ilgili yönetmelik tanımayan bu tutumuna karşı çıkan, Milli Eğitim Bakanlığı Yayımlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürü Şerif Baykurt, hemen görevinden alınıvermiştir.

AP'li Yılmaz Öztuna fasikül başına brüt 40 bin lira alarak ansiklopediyi hazırlamaya çalışıyor Yanına, Milli Eğitim eski Bakanlarının kızlarını, damatlarını alıp onlara da aylık bağlayarak...

Merak bu ya, acaba AP'li Yılmaz Öztuna, ansiklopedide Başbakan Demirel'i nasıl anlatacak? Örneğin, geçenlerde Anadolu Ajansı'nın tarafsız gazetecilik yaparak sunduğu "Ispartalı Sadrazamlar" konusuna ne ölçüde yer verecek?

Yılmaz Öztuna'nın Türk Ansiklopedisi için hazırlayacağı "Ispartalı Sadrıazamlar" ve "Demirel" konusuna -karınca, karınca- ben de katkıda bulunabilir miyim?

Hem, para da istemem...

(Cumhuriyet, 17 Mart 1980)

YERSİZ KONUK: ONUK...

Anadolu Ajansı Genel Müdürü Atilla Onuk'dan yeni bir mektup aldım. Mektubu, Türkçe yanlışlıklarını da düzeltmeden aynen yayınlıyorum. Böylece, A.A. Genel Müdürü'nün "uslup" ve "kişiliği" hakkında yeterli bilgi sahibi olmanız kolaylaşacaktır.

Mektup şöyle:

"Ha şöyle sayın Mumcu!...

Şimdi, sadede geldin işte...

Maksadının Atilla Onuk'u yıpratmak olduğu, daha işin başında belliydi. Ama, her nedense, lafı bir süre döndürüp dolaştırdın. Ajans'tan çıkartılanların hakları, telsiz frekansının ayarı gibi konuları vesile ettikten sonra, nihayet hedefe yönelebildin. O'nun içindir ki, sana. "bir taşla birkaç kuş vurmaya çalışır haldesin" demiştim.

Hele biyol otur karşıma da al, istediğin hesabı... Ve eğer söylediklerimin aksini ispat edemezsen, müfteri durumuna düşeceğinide asla aklından çıkartma...

Müsaade edersen yazdıklarının, serlevhasından başlayayım.

"Konuk: Onuk.." demişsin... Benim sana konuk olduğumu kim söyledi?.. Oysa ki, kapının önünden geçmeyi bile düşünmüş değilim.

Anlaşılan kendi kendine gelin-güveyi olmuşsun. Kimlerin misafirperverliğine sığınacağımı iyi bilenlerdenimdir. Aralarında sen yoksun.

Evet Bay Mumcu... Sana konuk olmadım, olmamda... Sadece kanunun verdiği cevap hakkını kullandım, hepsi o kadar...

Bilahare anlaşılmaz bir heyecana kapılmış, çala kalem bazı şeyler karalamışsın.. "Yanıt" ismini takdığın ve her kelimesinde büyük hukukçuluk hevesi, Papinyanus edası sezilen bu satırların hepsi yanlış. "Oku" "öğren" gibi emir sigaları ile ders verir kılığa büründürdüğün iddiaların tamamı uydurma.

Anlaşılan, ciddi yazı yazma gereğini bir tarafa bırakıp, asistanlık günlerinin ders verme hevesine kaptırmışsın kendini... Bana, söylemediklerimi söyletebilip, yapamadıklarımı yaptırabilecek kadar...

Yanıtının ilk paragrafında, iki gayretkeş Maliye müfettişinin bir uydurma raporuna dayanmışsın. Oradan aldığın cümlenin ardına sığınmaya kalkışıyorsun.

Sana, "Günaydın" demeliyim sayın Mumcu... Evet; günaydın... Bu iş biteli yıl oldu be kardeşim... O partizan müfettişlerin iddiası subuta ermedide, mesele çoktan kapandı...

Şu anda ortada bir tek hakikat var. O da bahis konusu raporların ajansın arşivlerinden alınıp yok edilmiş olduğu... Uzun süredir bunları arayıp duruyorduk. Bizim raporlar sende imiş meğer. Rica edeyim hiç değilse, fotokopisini gönderiver

İkinci paragrafta yazdıklarında yanlış... Yüksek temyiz mahkemesi hakkımızdaki beraat kararını, senin dediğin gibi, "Suçun işlendiğine dair kanıtların varolduğu" gerekçesi ile bozmadı... Numaralarını doğru yazdığın bu dosyayı daha iyi tetkik edersen niçin bozulduğunu anlarsın... Şayet yine de anlamazsan o zaman hakkımı mahfuz tut da iş bitince ben sana anlatırım... Zira hukuka olan saygınlığım bir yana, kanunlarımız şu safhada bu konunun daha fazla tartışmasına imkan vermiyor.

Dördüncü paragrafta yine kendi kendine gelin-güveyi olmuşsun...

Ben değil ama, sen iyi oku ey Mumcu... İlk cevap yazımda, "Hakkımızdaki karar esastan değilde, şekilden bozuldu" diye bir cümle yok. Bunu nereden çıkarttın... Ben hakkımızdaki iddiadan bahsediyorum.. Sen ise yargıtayın bozma kararından... İkisi tamamen ayrı şeyler... Yine de tekrarlıyorum: İddia, "Asli" değil,"Şekil" suç isnadıdır... Bu da tamam mı, aziz dostum?..

Altıncı paragrafta bankalardan para çeken birisi ile beni karıştırmışsın galiba. O ben değilim.

Yoksa şu meşhur yağ şirketi kurucularından Memiş Orhan Tosun olmasın? Aradığın belki de o olabilir. Hele sor bakalım kendisine, Anadolu Ajansı'nın Ziraat Bankası Necatibey Şubesindeki 641/184 numaralı cari hesabından 25 Ocak 1979 tarihinde 34408 nolu çekle otuz bin lira çekmiş mi? Ve halen bu meblağ zimmetinde mi?

Sana şu kadarını söyleyeyim sayın yazar: Ne bu defa ne de geçen hizmet dönemimde A.A. adına hiçbir bankada tek kuruşluk hesap açtırmış değilimdir. Yine hiçbir bankadan milyon falan çekmedim. Dilinin altındaki baklayı hele bir çıkarda, daha açık hesabı o zaman vereyim...

TGS'de bir açık oturum yapalım, sende o'nu ajans bültenlerine al diyorsun... Ne için oturacağımızı ve bu nevi saçmalıkları niye bültene alacağımı anlayamadım.

Gerekirse onu da yaparız ama, şu anda senin elinde daha müessir bir imkan var. Kullansana... Kağıdın var, kalemin var ve bir gazetede sütunun var... Ne biliyorsan, oraya yazsan da herkes okuyup öğrense daha iyi olmaz mı?..

Lafı dolaştırıp durma, ağzındaki baklayı çıkart... Çıkart ki, cevabını alasın...

Hodri meydan..."

Yersiz konuk Onuk'a yanıtım şöyle olacak:

1- Onuk hakkındaki dava Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nın 22.6.1978 gün ve 978/14978 sayısını taşıyan iddianamesi ile açılmıştır. Dava konusu, Onuk'un, "A.A. Genel Müdürlüğü'nü ifa ettiği halde, Orta Avrupa Müdürlüğü görevi ile ilgili kendisine tahsis edilen 3500 DM aylık olarak aldığı ve toplam 21.500 DM dövizin ziyanına sebebiyet verdiği" yolundaki eylemiyle ilgilidir. İşte iddianamedeki "iddia" budur.

2- Onuk'un "partizan müfettişler" dediği Maliye Bakanlığı müfettişlerince hazırlanan rapor, Savcılığın iddianame ile dava açmasına yol açmıştır. Bu müfettiş raporuyla başlayan soruşturma Yargıtay Yedinci Ceza Dairesi'nin konuyla ilgili bozma kararı, Ankara Birinci Ağır Ceza Mahkemesi'nin direnme kararı ve Maliye Bakanlığı'nın Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararı aleyhine Yargıtay'a başvurması üzerine, yeni bir aşamaya ulaşmıştır.. Onuk'un "o partizan müfettişlerin iddiası subuta ermedi, mesele çoktan kapandı" dediği soruşturma konusu, bu müfettişlerin raporlarıyla başlamış, Yargıtay Yedinci Ceza Dairesi'nin bozma, Birinci Ağır Ceza Mahkemesi'nin oy çokluğu ile aldığı direnme kararı ve de Maliye Bakanlığı'nın Yargıtay'a başvurusu üzerine, Yargıtay Ceza Genel Kurulu önüne gelmiştir. Kime "günaydın" diyelim?.. İsterseniz, "günaydın" demeyelim de, bu çok uyanık Genel Müdür için "iyi geceler" dileğinde bulunalım, olmaz mı?

3- Yargıtay Yedinci Ceza Dairesi'nin bozma kararı, "esasa" ilişkin nedenlere dayanmaktadır. Kararın ilgili bölümünü aynen aktarayım:

DM. 7000'ni 14. 3. 1978 günü çekmek suretiyle döviz yitiği sonucu doğuran biçimsel suçu işledikleri sabit bulunmasına rağmen sonradan dövizlerin iade edilmesi vesaireden bahisle beraatlarına karar verilmesi yasaya aykırı görüldüğünden... hükmün bozulmasına..."

İşte karar budur. Bu karara karşın Onuk, akılalmaz bir pişkinlikle belge üstündeki bu gerçekleri saptırmaya çalışmaktadır.

4- Onuk esasa ilişkin nedenlerle bozulan davasıyla ilgili "asli suç isnadı" yok, "şekli suç isnadı" gibi ayrımlar yapıp, hukukçu okuyucularımızı katıla katıla güldüreceğine, Türk Parasını Koruma Yasası ile ilgili yargısal kararları bir bir incelesin, kendisine daha yararlı olur.

5- Ajans, Ankara da Sıhhiye Hanımeli sokaktadır. Ve Ajans'a hemen otuz adım ötede bir devlet bankası olan Etibank bulunmaktadır. Ajansın Onuk'tan önceki yöneticileri, ellerindeki bütün paraları, işyerlerine en yakın devlet bankalarına yatırmışlardır.

Onuk, Genel Müdürlüğü dönemlerinde Ajans'ın paralarını, nedense Şekerbank'ın Samanpazarı Şubesi'ne yatırmaktadır Geçen haftaki hesaplara göre, Şekerbank Samanpazarı Şubesi'nde ajansın 10 milyon 731 bin 80 lira 70 kuruşu bulunmaktadır. Ajans'ın milyonlarca lira parası, neden, hangi gerekçeyle ajansa kilometrelerce uzaktaki bir banka şubesine yatırılmaktadır?

Bu soruyu, merak eden olur diye soruyorum. Sinirlenmeye, memurlarını çağırıp bağırmaya, "kim haber sızdırıyor" diye öfkelenmeye ne gerek var? Evet, niçin Samanpazarı Şubesi, niçin?..

6- Konuyla ilgili bu açıklamaları yaptıktan sonra Atilla Onuk denen yersiz konuğa da bir çift söz edeyim:

Atilla, senin gibi bir adamı yıpratmak diye bir merakım yoktur. Sen, kendi tutumunla kendini gerektiği kadar yıpratmışsın, benim ayrıca bir çabama gerek var mı bilmem?

Devletin müfettişleri "partizan" raporlar "uydurma" peki Yargıtay Ceza Genel Kurulu'ndaki bu dava ne öyleyse?.. Hem, hakkında oy çokluğu ile alınan beraat kararı aleyhine Yargıtay'a bu hükümet döneminde başvuruldu; bunu unuttun...

Hakkındaki kararın bozulması için Yargıtay'a başvuran Maliye Bakanlığı ve Bakanlığın avukatları da mı bu uydurma raporların ve partizan müfettişlerin etkisinde kalıyorlar?

Raporlar uydurma, müfettişler partizan, sen nesin be?..

Cesaretin varsa gel, seninle basın emekçilerinin önünde tartışalım; ajans telsizlerinin frekanslarını da ayarla, tartışmayı Demirel'e duyur, olmaz mı?...

Hadi oradan, başka kapıya, hadi, hadi...

(Cumhuriyet, 18 Mart 1980)

KÖMÜR MÜ, PETROL MÜ?

Bu yıl bütün Türkiye soğuktan tir tir titredi. Gelecek yıl, kış daha ağır geçecek. Çünkü, petrol bunalımı yoğunlaşacak, dış borçlarımız ve döviz gereksinmemiz günden güne artacaktır.

Peki bunun bir sorumlusu yok mu?

Olmaz olur mu... Var var; hem de nasıl var. Bu sorumluluk, doğrudan doğruya, enerji politikasını, kömür ve akarsu yerine petrole bağlayanların omuzlarındadır. Bu sorumluluk, fuel-oil ile çalışan termik santralları kuranların omuzlarındadır. Bu sorumluluk, yeraltında petrol aramayan, aratmayan, açılan kuyuları kapattıranların omuzlarındadır.

Ve bu enerji politikasının başmimarı Süleyman Demirel'dir ve de bu politikanın başsorumlusu gelmiş geçmiş AP iktidarlarıdır.

Yarın, petrol fiyatı daha da artacaktır. Yarın öbür gün, İran ihtilali gibi yeni olaylar patlak verirse, Türkiye bir tanker fuel-oil bile bulamayacak, çaresizlikten kıvranıp duracaktır.

Son on beş yirmi yılın gazetelerini şöyle bir karıştırın, bu sayfalarda ulusal petrol kavgası veren yurtseverlerin yazılarına rastlayacaksınız; bu sayfalarda fuel-oil santrallerine karşı çıkan namuslu bürokratların, politikacıların demeçlerine rastlayacaksınız.

Bu namuslu politikacılardan biri, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı eski Genel Müdürleri'nden. Enerji ve Tabii Kaynaklar eski Bakanı Dr. İhsan Topaloğlu'dur. Topaloğlu, devlet şirketi TPAO'nun petrol araması için geceli gündüzlü çalışmış ve u-

luslararası tekellerin Türkiye'de kurdukları, fuel-oil ile çalışan termik santral tuzağına düşülmemesi için gerekli uyarıları yapmıştı. Yapmıştı ama kim dinler?..

Topaloğlu, şimdi irili ufaklı AP sözcülerince televizyon ekranlarında uluorta suçlanmaktadır. AP sözcüleri Topaloğlu'nun, "fazla enerjiyi ne yapacaksınız, toprağa mı vereceksiniz" dediğini ileri sürmekte ve Demirel tarafından "medeniyet ve eser düşmanı" olarak suçlanmakladır. Oysa, Topaloğlu'nun böyle bir konuşması yoktur. Konuşma uydurulmuş ve televizyon ekranına getirilmiştir.

Demirel'in Topaloğlu'na kızgınlık nedeni, Aliağa'da Demirel tarafından kurdurulmak istenen fuel-oil santrallerinin, 1971 yılında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına getirilen Topaloğlu'nun emriyle durdurulmuş olmasıdır.

Tartışmanın temelinde, enerji politikasının petrole mi, yoksa kömür ya da akarsuya mı dayandırılacağı yolunda iki ayrı görüş yatmaktadır. Türkiye sonunda, enerji politikasını petrole dayayan Demirelci kalkınma stratejisinin kıskacındadır. Dışa bağımlı enerji politikasının ne olduğu ve ne olacağı, elektrik kesintilerinden, çalışmayan fabrikalardan, ısınmayan konutlardan artık yeterince belli olmuştur.

Türkiye karanlıklar içindeyse, Türkiye kışın soğuğunda tir tir titriyorsa, Türkiye mazotsuz, petrolsüz, benzinsiz kalıyorsa, bunun sorumlusu, Demirel hükümetlerinin dışa bağımlı enerji politikasıdır.

Bu konuları, yalnızca, yurtsever politikacılar yazıp çizmemiş, işçiler, işçi sendikaları da gerekli uyarıları, kaç yıl önce, taa 1967'lerde yapmışlardır. Türk-İş'e bağlı Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonunun "aman fuel-oil kullanmayın, yarın evlerinizi ısıtamazsınız, fabrikaları çalıştıramazsınız, bunca dövizi harcıyorsunuz" yolundaki uyarılarına da kulak asılmamıştır. Böyledir bu işler...

Bu tartışma bitmez. Bu tartışma, ellerine TRT ekranlarını geçirmiş olanların sınır tanımaz demagojileriyle yozlaştırılıp, saptırılmak istenir. Ama bilinsin, elektrik kesintisinin nedeni bu enerji politikasıdır, çalışmayan fabrikaların nedeni bu politikalardır ve bulunmayan mazotun, fuel-oilin nedeni bu politikadır

Yeni yapılan kömür işletmeleri binasını bile kömür yerine fuel-oil ile ısıtmaya kalkan devletin enerji politikası kimlere yaramış, bir düşünür müsünüz?..

İki Küçük Açıklama:

8 Mart 1980 günü Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu üyelerini konu alan yazıyla ilgili olarak kurul üyeleri Sayın Sabri Aygüney ile Sayın Enis Özkan'dan birer mektup aldım.

Sayın Aygüney, polis memuru olarak hayata atıldıktan sonra Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi ile Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi Pedagoji bölümlerini bitirdiğini, 1970 yılında açılan bir sınavı kazanarak Yüksek Denetleme Kurulu uzman yardımcılığına getirildiğini, 1975 yılında da kurul üyeliğine atandığını belirtmektedir.

Ayrıca, yazıda adı geçen kurul üyelerinden Enis Özkan; Yüksek Ekonomi ve Ticaret Okulu mezunu olduğunu, PTT'de müfettişlik yaptığını, 1974 yılında Yüksek Denetleme Kurulu uzmanlığı için başvuruda bulunduğunu, ancak "müktesebine uygun" kadro bulunmadığı için bu göreve başlamadığını açıklamaktadır.

Söz konusu yazıda, Sayın Aygüney ve Özkan'dan çok, siyasal niteliği ağır basan Şadi Pehlivanoğlu, Necla Köker ve Sedat Akay gibi üyelerin siyasal ilişkileri söz konusu edilmekteydi.

Gerek Aygüney'e, gerekse Özkan'a, göstermiş bulundukları bu duyarlık için, okurlarım adına teşekkür ederim.

(Cumhuriyet, 19 Mart 1980)

EKSİKLİKLERİ VAR

Geçen pazartesi günü televizyonda terörü konu alan bir program yayınlandı. Programda, Emniyet Genel Müdürümüz Rafet Küçüktiryaki'yi de tanıma olanağı bulduk. TRT Haber Merkezi'nce hazırlandığı ileri sürülen programda bazı eksiklikler göze çarpmadı değil. Örneğin, Tariş olaylarından önce Kahramanmaraş soykırımı gösterilebilirdi. Denilirdi ki, "mezhep kışkırtıcılığı böyle olaylara yol açıyor..."

Ayrıca, Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un, Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün öldürülmelerine de yer verilebilirdi. Abdi İpekçi'nin katil sanığının MC dönem-

lerinde Gümrük ve Tekel Bakanlığı'nda memur olarak çalıştığından da söz edilebilirdi. Evlerinde boğazlanan Türkiye İşçi Partili yedi gencin niçin ve nasıl öldürüldükleri de anlatılabilirdi.

Alçakça şehit edilen polislerimizden söz edilirken, Tarsus'ta MİSK arabasından atılan kurşunla ölen polis memuruna da yer ayrılabilirdi, Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un katillerinin yakalanamayışlarına da değinilebilirdi. Ve yakalanan kanlı katillerin, çevresi tanklarla çevrili cezaevlerinden ellerini kollarını sallayarak kaçmalarına da...

"TRT çocuğu" Doğan Kasaroğlu, "ergenlik çağını" 12 Mart döneminde TRT Kurumu'nda yaşadı. Bu gibi programların kimlerce, nasıl hazırlanacağını, herkesten iyi bilir. Bu nedenle, şu saydığımız eksiklikleri pek bağışlayamıyoruz. Sözgelişi, terörün başlangıç noktası 1968 öğrenci olaylarına dayatılınca, 12 Mart'ın "Atatürkçü, inandırıcı ve reformcu" Başbakanı Prof. Nihat Erim'in o tarihlerde, "bu bir patlamadır, gençler yerden göğe haklıdırlar" dediği de anımsatılabilirdi. Bu, bir eksikliktir!

Programın en can alıcı noktası, hiç şüphesiz silah kaçakçılığı ile ilgili bölümdü. Ancak, gençlik olayları hakkında derin kültüründen süzülen siyasal değerlendirmelerini ilgiyle dinlediğimiz Emniyet Genel Müdürü Sayın Rafet Küçüktiryaki'nin silah kaçakçılığı konusundaki görüşlerini dinleyemedik!.. Emniyet Genel Müdürümüz, silah kaçakçılığından söz edilirken, Genel Müdürlüğü'nün kayıtlarına bakarak, örneğin "Uğurlu ailesi" hakkında özel ve aydınlatıcı bilgiler verebilirdi..

Elimizde, Cumhuriyet Hükümeti valilerinden birinin, bir eğlence yerinde. silah kaçakçılığı sanıklarıyla çekilmiş fotoğrafları bulunuyor. Bu gibi fotoğraflar televizyon ekranlarında yayınlansa, nasıl olur diye düşünüyoruz. İyi olmaz mı? Olaylara ışık tutabilir. Bu konuyu bir de İçişleri Bakanımıza sorsak, ne derler acaba?

Evet, neyse; ne diyorduk? Bu gibi programlar, iyi düzenlenirse, gerçekten yararlı olur. Bunun için çok çaba harcamak. kurguyu iyi düzenlemek, eski filmlerden çok iyi yararlanmak gerekiyor.

Bir katkıda daha bulunalım. TRT Yönetim Kurulu üyesi Doç. Dr. Mukbil Özyörük'ün, 1968 öğrenci olayları ile ilgili özlü incelemeleri bulunmaktadır. Bunların yayınlanması son derece yararlı olmaz mı? Yine ayrıca, Doç. Dr. Mukbil

Özyörük'ün, 12 Mart öncesindeki devrimci eylem ve düşünceleriyle bugünkü "ülkücü" eğilimlerini konu alan "Niçin böyle oldum?" konulu bir programın da eğitici yönleri olacağı kanısındayız.

Söz bu gibi yayınlardan açılmışken, Başbakanlık'ça çıkarılan ve bazı devlet dairelerinde okutulan "Psikolojik Savunma ve Kamu Kuruluşları" adlı broşürde, "Atatürk milliyetçiliği" dışında ayrıca "Türk milliyetçiliği" başlığı ile bazı siyasal düşüncelerin propagandasının yapıldığına da değinelim

Bizim bildiğimiz ve yıllardır dirençle savunduğumuz Atatürk milliyetçiliği, Kurtuluş Savaşı'mızın anti-emperyalist ruhuna dayanır. Milliyetçiliğimizin özü ve tanımı budur. Bunun dışında, "resmi" nitelikte bir "milliyetçilik" söz konusu olamaz. Bu, olsa olsa, "Demirel milliyetçiliği, Türkeş milliyetçiliği" olur. Bunların da "devlet zoruyla" okutulmaları, Anayasa ve yasalara aykırı düşer!

Ülkenin, yabancı sermayeye, ipotekli mal gibi sunulduğu bu dönemde, "Atatürk milliyetçiliği" dışında benimsetilmek istenen "milliyetçilik" anlayışının amacını ve niteliğini tanımakta büyük yarar vardır.

Propaganda sanatımız gün geçtikçe gelişiyor. Yetkilileri kutlarız...

(Cumhuriyet, 20 Mart 1980)

CUMHURBAŞKANLIĞI KOŞUSU

Cumhurbaşkanlığı koşusu bugün başlıyor. Ve koşu, "Cumhurbaşkanı asker kökenli mi olsun, sivil kökenli mi" tartışmasıyla başlıyor. Bence, Cumhurbaşkanı "polis kökenli" olsun!

- POL-DER'li mi olsun POL-BİR'li mi?

Şaka bir yana, bu seçimde en anlamsız konu, "asker kökenli mi, sivil kökenli mi" tartışmasıdır. TBMM içinde seçilme yeterliğine sahip herkesin cumhurbaşkanı seçilme hakkı vardır. Bu hakkın, sivil kökenlilere ayrı, asker kökenlilere ayrı biçimlerde tanınması Anayasa iradesine ters düştüğü gibi, akıl ve mantıkla da bağdaşmaz.

"Cumhurbaşkanı asker olmasın" yolundaki yargı, "Gürler olayı" benzeri zorlamalar anımsanarak kullanılıyorsa, bu şüphesiz haklı bir görüştür. Ancak, parlamento içinde "asker kökenli üyeler seçilemez" gibisinden peşin yargılar oluşuyorsa, bunları elimizin tersiyle itmeliyiz.

Cumhurbaşkanının asker ya da sivil oluşundan önce nasıl bir kişilik yapısına sahip olduğu önemlidir. Sivil giysiler içinde faşist kafalar yükselebileceği gibi, asker giysisi içinde demokrat düşünceler taşınabilir. Elbette bunun tersi de doğrudur! Ancak, seçimin başında, "asker mi olsun, sivil mi" gibisinden tartışmalar, parlamento içinde yapay, yüzeysel, gereksiz bir ayrıma yol açmaktadır.

"Asker kökenli mi olsun, sivil kökenli mi olsun" yolundaki tartışmadan belki daha tehlikelisi "partili mi olsun, partisiz mi" tartışmasıdır. Eğer, çok partili bir süreçte yaşıyorsak devletin en yüce organına partili üyelerden bir cumhurbaşkanı seçmek, en doğal yol sayılmaz mı? Hem "demokrasi partiler rejimidir" diyeceğiz, hem de "cumhurbaşkanı partilerin dışından seçilsin" diye direteceksiniz; nasıl bir demokrasi anlayışıdır bu?..

CHP, AP içinden çıkan adaya; AP, CHP'li bir adaya oy vermezse, MSP ve MHP'li adaya da oy vermek hiç söz konusu olmaz. Bu koşullarda cumhurbaşkanı, kontenjan senatörleri ve Milli Birlik Grubu üyeleri arasından mı seçilecektir? Eğer iki büyük parti arasında bir anlaşma sağlanamazsa, her iki taraf da, ilk iki turdan sonra gerekli olan 3'te 2 oyu sağlamak için zorlamalara başvuracaklardır. İşte bu aşamada MSP, yeniden "anahtar" rolüne çıkacaktır.

Olaya bu açıdan bakarsanız, Çankaya Köşkü'nün anahtarının şimdi MSP Genel Başkanı Erbakan'ın elinde olduğunu çok açık bir aritmetik gerçek olarak görürsünüz.

Fakat şimdilik öyle görünüyor ki, AP Genel Başkanı Demirel, cumhurbaşkanlığı seçimlerini bir süre uzatmak eğilimindedir. Belki Demirel, yaratılacak bu bunalımdan kendi partisi yararına siyasal kazanç elde etmeyi düşünmektedir. Cumhurbaşkanı seçiminin uzaması halinde, Çankaya Köşkü'ne cumhurbaşkanı vekili olarak Senato Başkanı İhsan Sabri Çağlayangil oturacak ve bu makamda cumhurbaşkanı yetkilerini kullanacaktır. O halde, Demirel'in acele etmesi için bir neden söz konusu değildir.

Cumhurbaşkanı seçimi, "asker kökenli mi olsun, sivil kökenli mi olsun", "partili mi olsun, partisiz mi olsun" tartışmalarıyla uzayıp yozlaşırsa, o zaman, Silahlı Kuvvetler'in ikinci bir uyarı mektubuna gerek görmeden rejime müdahale eğilimleri ve buna bağlı "Anayasa değişiklikleri" olasılığı belirebilir.

Böyle bir bunalım ve bu bunalımın körükleyeceği "müahale eğilimleri" sonunda parlamento, tıpkı 12 Mart günerinde olduğu gibi, parlamento dışından kaynaklanacak isteklein "onay yeri", bir çeşit "Kavaklıdere noteri" işlevine sokulur ve zorlama ve baskı sonucunda cumhurbaşkanı seçilirse, geriye dönüp bu tartışmaları acı acı anımsamanın hiçbir yararı olmaz.

Acıyla kaydedelim ki, 12 Mart öncesi, "tepeden inme" yöntemlere karşı olduğunu birçok kez açıklamış bulunan CHP ve AP, 12 Mart Muhtırası'ndan sonra, "tepeden inme" yöntemle atanan Erim hükümetine, birlikte bakan ve güvenoyu vermekte hiç duraksamamışlardı! Anayasadışı çözümlerin yoğunluk kazandığı bir dönemde cumhurbaşkanı seçimini bu eğilimlerin dışında tutabilmek olası mıdır, diye düşünüyorum...

Evet. "Seyri bedava!.." Cumhurbaşkanlığı koşusu, huysuz kıratın çifteleriyle başlıyor...

(Cumhuriyet, 22 Mart 1980)

DEMİREL'İN YAZARI

Şellefyan'ın Başbakan Demirel'e "Süleyman" diye hitap etmesi, eski iş ortaklığındaki karşılıklı vaziyetlerini hep devam ettirme kudretinin bu Ermeni vatandaşın elinde olmasının sonucudur. Bu ortaklıkta Demirel, Mıgırdıç Şellefyan'ın maiyetinde, daha ziyade bir "paravan adam" olarak çalışmış; menfaatten kendisine pay verilmişti...

Bu satırları kim yazmış? Önce hemen açıklayayım, ben yazmadım. Ben yalnızca yazanın yalancısıyım! Ya kim yazdı? Altan Öymen mi yazdı? Hayır, Altan Öymen yazmadı. İlhan Selçuk mu? Hayır ilhan Selçuk da yazmadı. Oktay Akbal mı? Değil, Oktay Akbal da yazmadı. Yoksa Milliyet'ten Örsan Öymen mi yazdı bu satırları? Hayır, Örsan Öymen de yazmadı.

Demirel'e, "Mıgırdıç'ın paravan adamı" diyen kim? Siz merak ededurun ben bu değerli gazetecinin satırlarını aktarmaya devam edeyim;

- Hatta bir söylenti, Morrison'un gerçek temsilcisinin, hukuken değil ama fiilen Şellefyan olduğudur. Karşılıklı ve girift iş münasebetleri Demirel'i, kapısını Şellefyan'a hep açık tutmak zorunluluğunda bırakmaktadır...

Demirel ile Şellefyan'ın "karşılıklı ve girift iş münasebetlerinden" söz eden bu gazeteci arkadaşımız, büyük olasılıkla bugün Ankara'ya gelip, Demirel ile cumhurbaşkanlığı seçimi nedeniyle bir görüşme yapacaktır. Bir zamanlar, Mıgırdıç Şellefyan'a açık olan kapı, şimdi bu genç ve yetenekli gazeteciye açıktır.

Devam edelim. Arkadaşımız, Demirel-Şellefyan ilişkilerini daha sonra şöyle anlatıyor:

- Şellefyan sadece Buğday sokaktaki evde değil, Başbakanlıkta da sık sık görünmekte ve Başbakan'dan etrafına "Bizim Süleyman" diye bahsetmekte ve onunla ilişkilerini ve yakınlığını daima belirtmektedir.

Bu acar gazetecinin Demirel-Şellefyan ilişkileri hakkındaki açıklamaları ne kadar ilginç, baksanıza:

- Demirel ile Şellefyan'ın bazı görüşmeleri gece yarısı olmakta ve sabahın ilk saatlerine kadar devam etmektedir...

Bu değerli gazeteci arkadaşımız, bu satırları 1968 yılında, bundan tam 12 yıl önce yazmıştır. Arkadaşımızın bu yazısında Şellefyan'ın bazı iş ilişkileri ortaya atılmakta ve şunlar anlatılmaktadır:

Şellefyan'ın, nedense Ispartalı'larla hukuku çoktur. Bunların bir diğeri de Şellefyan'ın "Sadettin" dediği, Ulaştırma Bakanı Sadettin Bilgiç'tir. Şellefyan, Pendik'te yapılmasına en çok Bilgiç'in taraftar olduğu meşhur tersanenin proje ve tahsis işini beklemektedir. İtalya'dan mühendisler getirtmiş, tetkikleri yaptırmıştır. Şellefyan, bunu Ulaştırma Bakanlığı'ndan alacağından emindir. Zira, o tarakta da işlenmiş bezi bulunmaktadır...

Bu eski gazetecinin, o tarihlerde ortaya çıkardığı bir başka ilişki de Şellefyan'ın, Bayar ve Demirel arasında "posta güvercini" rolü oynamasıdır. Bu konuyu da arkadaşımızın satırlarından okuyalım:

- Şellefyan, Demirel ile olan özel, sıkı ve ilginç münasebetlerinin yanında bir başka evin daha devamlı ziyaretçisidir. Bu ev Caddebostan'dadır ve orada Celal Bayar oturmaktadır. Şellefyan, aynı zamanda sıkı bir Bayar'cı olarak da bilinmektedir ve Buğday sokak ile Caddebostan arasında posta güvercini rolü oynamaktadır...

Artık merakınızı gidereyim: Bu gazetecinin adı, Güneri Civaoğlu'dur... Bu satırlar Civaoğlu'nun imzasıyla, "Akis" dergisinin 1.1.1968 günlü son sayısında yayınlanmıştır... Civaoğlu, şimdi bütün zeka ve yeteneğiyle Kemal Ilıcak'ın "Tercüman" gazetesinde Genel Yayın Müdürlüğü ve yazarlık yapmaktadır. Ve Civaoğlu basın kesiminde Başbakan Demirel'in bir numaralı dostlarından biridir. Ve de dün yazdıklarını çoktan, evet çoktan unutmuştur. Demirel'e "Mıgırdıç'ın paravan adamı" dediğini de unutmuştur, Şellefyan'ı da unutmuştur. Pendik tersane yapım işini de...

Çünkü arkadaşımız, "sınıf" değiştirmiştir! Şimdi lüks bir yaşam içinde Tercüman gazetesini yönetmekte; Başbakan Demirel'in evine istediği zaman, sık sık girip çıkmaktadır.

Civaoğlu, yıllar önce Ermeni yurttaşımız Şellefyan'ın ilişkilerini eleştirirken, yıllar sonra işveren Kemal Ilıcak aracılığı ile lastik dışalım şirketi "Tarımsan" kurucuları arasına katılarak burada Salamon Mitrani'ler, Davit Abaruh'lar, Naham Susar'larla ortak olmuştur..

Civaoğlu, büyük bir hünerle yönettiği Tercüman gazetesinde şimdi Demirel'e bir tek kelimeyle çatamaz, Mıgırdıç Şellefyan'ı da eleştiremez. Çünkü Şellefyan, Kemal Ilıcak'ın yakın dostudur. Pendik tersane inşaatından da söz edemez. Çünkü, tersanenin bir kısım inşaatı, Bayan Nazlı Ilıcak'ın kardeşinin büyük ortağı olduğu Çavuşoğlu-Kozanoğlu firmasınca yapılmaktadır.

1970 öncesi "Akis" dergisinden 1970 sonrası Tercüman gazetesine ulaşan yolculuğun çok kısa öyküsü budur. Evet her değişikliğin, her sınıf atlayışının bir bedeli vardır. Civaoğlu da bu bedeli ödüyor. Eski arkadaşım Civaoğlu'nun ödediği bedel, eski inançlarını unutmak, örneğin Demirel hakkında susmak, Şellefyan hakkında susmak, azınlık şirketleri hakkında susmaktır.

Bir çeşit ceza bu: Susuyor, susacak!...

Bir viski alır mısın, benim eski arkadaşım Güneri Civaoğlu:

- Şerefe...

Demirel'in şerefine, Şellefyan'ın şerefine ve Akis dergisinde Demirel-Şellefyan ilişkilerini anlatan gazetecinin şerefine...

Evet, şerefe!..

(Cumhuriyet, 23 Mart 1980)

KARTPOSTAL

Emniyet Genel Müdürü Rafet Küçüktiryaki, görevinden istifa etti. İstifanın gerçek nedenini pek bilemiyoruz.

Ancak Küçüktiryaki önceki gün düzenlediği basın toplantısında silah kaçakçılığı sanıklarından Hüseyin Uğurlu ile olan dostlukları konusunda gazetemizde yapılan yayınlarla ilgili olarak şunları söyledi:

Gazetenin söyledikleri, incir çekirdeğini doldurmayan şeyler. Sözde, Hüseyin Uğurlu'nun yazıhanesine gitmişim ve kendisiyle konuşmuşum. Ne zamandan beri konuşmak suç olmuştu? Bir insan bir insanla konuştuğu zaman nasıl suç oluyor?..

Aynı Küçüktiryaki, "Silah Kaçakçılarını Açıklıyoruz" başlıklı yazı dizimize gönderdiği 29 Ocak 1980 tarihli açıklamasında da şunları söylüyordu:

İşin aslı şudur: Hüseyin Uğurlu'yu Malatya'da vali bulunduğum sırada, köyünde yaptırdığı cami ve okul inşaatlarının temel atma ve hizmete açma töreninde tanıdım. Tesadüfe dayanan bu tanışıklığın hudutları içinde İstanbul'da zaman zaman münasebetlerimiz olmuştur...

Bu iki açıklamayı yan yana koyduğumuzda, Küçüktiryaki'nin, Hüseyin Uğurlu ile olan dostluğunun, önceki günkü açıklamasında yer aldığı gibi, "sözde Hüseyin Uğurlu'nun yazıhanesine gitmişim ve kendisiyle konuşmuşum" gibisinden savunmalarla geçiştirilemeyeceği çok açık biçimde ortaya çıkmaktadır. Çünkü, Küçüktiryaki'nin gazetemizde yayınlanan kendi açıklamasında bu dostluğun, Küçüktiryaki'nin Malatya Valiliği sırasında başladığı ve İstanbul'da da "zaman zaman" görüştükleri belli olmuştur. Şimdi diyor ki:

- Sözde, adı geçenin yazıhanesine gitmişim...

Küçüktiryaki, sanki bir kez Hüseyin Uğurlu'nun yazıhanesine gitmiş, bizler de bunu abarta abarta yazmışız.

Hayır!.. Küçüktiryaki, Uğurlu ile "İstanbul'da zaman zaman münasebetlerimiz olmuştur" derken, "sözde adı geçenin yazıhanesine gitmişim" biçimindeki kendi açıklamasını yine kendisi çürütmektedir. Küçüktiryaki ile Hüseyin Uğurlu'nun dostluğu, "sözde adı geçenin yazıhanesine gitmişim" açıklamasının çok ötesinde sürekli bir dostluktur...

Küçüktiryaki'nin Hüseyin Uğurlu ile dostluk kurması suç mudur? Ceza Yasası'nda ve ceza hükümleri taşıyan öteki yasalarda böyle dostlukları suç sayan herhangi bir maddeye rastlanmaz; yasalar böyle dostlukları suç saymaz; ama polis tüzükleri, kaçakçılık sanıklarıyla dostluk kurmayı polis mesleğinden atılmayı gerektiren suç olarak görürler!

Küçüktiryaki, "merkez valiliği" sırasında Hüseyin Uğurlu'nun yazıhanesine çok kez girip çıkmıştır. Yalnızca girip çıkmamış, bu yazıhanenin sürekli konukları arasında yer almıştır.

Biz, "bu dostluk suçtur" demiyoruz. Ya ne diyoruz? Şunu diyoruz. Bir Merkez Valisi, silah kaçakçılığı konusunda soruşturma altında olan sanıklarla sık sık görüşür, sonra da Emniyet Genel Müdürlüğü'ne getirilirse, "bu doğru ve sağlıklı bir davranış mıdır" diyoruz, o kadar! Alınmaya ne gerek var?..

Konumuz Küçüktiryaki ile bitmedi. Elimizde, Kayseri Valisi Babür Ünsal'ın, Hüseyin Uğurlu ile birlikte tutuklanan Hacı Mirza ile Bebek Belediye Gazinosu'nda içki içip eğlenirken çekilmiş bir fotoğraf bulunmaktadır!

Rafet Küçüktiryaki-Hüseyin Uğurlu dostluğundan sonra Babür Ünsal-Hacı Mirza arkadaşlığını da merak ediyoruz. Bir vali, bir silah kaçakçılığı sanığı ile eğlence yerlerinde içki içip eğlenirse, bu dostluğun nedeni sorulmaz mı? İçişleri Bakanı Sayın Mustafa Gülcügil, bu soruyu hiç şüphesiz Kayseri Valisi'ne soracaktır.

Biz başka bir soru soralım:

Bu içki sofralarının hesabını siz mi ödüyordunuz Sayın Vali Babür Ünsal, yoksa silah kaçakçılığı sanığı Hacı Mirza mı?..

Silah kaçakçılığı sanığı Hacı Mirza ile Kayseri Valisi Babür Ünsal'ın içki sofrasında eğlenirken çekilmiş fotoğraflarını bir kartpostal yapıp hükümet üyelerine, valilere ve emniyet müdürlerine mi yollasam!..

(Cumhuriyet, 24 Mart 1980)

YAZBOZ TAHTASI

Ülke sorunları karşısında, yetersiz kalan iktidarlar, bütün sorumluluğu Anayasa'ya yükleyip, Anayasa değişikliği için girişimlerde bulunurlar. Anayasa değişikliği gündeme getirildi mi, artık bu ekonomik çalkantının sarsıntıları unutulur, Anayasa kavgası ön plana geçer, temel sorunlar gözden uzak tutulur. Anayasa değişikliğini gündeme getirmek isteyenlerin amaçlarından birisi belki de budur.

Öyle ya da böyle, bilemiyoruz. Ancak bizim bildiğimiz, yaşanan bu bunalımların sorumluluğunun, bu Anayasa'ya ve anayasal kavramlara yüklenemeyeceğidir. Bu Anayasa çağdaş ve demokratik bir yapı getirmiş, temel hak ve özgürlükleri belli dengeler içinde tutmuş ve bu dengeleri hukuk devletinin yasal güvencelerine bağlamıştır.

27 Mayıs Devrimi'nden sonra halk oyuna sunularak kabul edilen bu Anayasa, 12 Mart'ın "tepeden inme" yöntemleriyle değiştirilmiştir. Ucuz demagojileri, kaba sataşmaları ve duygusal yorumları bir yana bırakıp, 12 Mart'ın Anayasa değişiklikleri ne getirmiştir ve ne götürmüştür diye tartışmak gerekir.

Diyelim ki, 12 Mart'ın "tepeden inme" yöntemlerle getirdiği kurumlardan biri, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'dir. DGM'ler kurulurken, sanılmıştır ki bu mahkemeler terörü önleyecek, bu mahkemeler "devlet ve millet düşmanlarını" cezalandıracaktır.

Şimdi sonuç nedir? Eğer DGM'ler çare olsaydı, bugün aynı çıkmaz sokakların kilometre taşlarını saymazdık...

12 Mart'ın büyük fırtınalar kopartan değişikliklerden birisi, Anayasa'nın 11'inci maddesiyle ilgiliydi. Neydi bu 11'inci madde?

11'inci madde, özgürlüklerin sınırlanmasıyla ilgiliydi. Ve de temel hak ve özgürlüklerin ancak yasayla sınırlanabileceğini "kamu yararı, genel ahlak, kamu düzeni, sosyal adalet ve milli güvenlik gibi sebeplerle de olsa" bir hakkın ve özgürlüğün özüne dokunulamayacağını anayasal güvence altına almaktaydı.

12 Mart dönemi, "Anayasa'da yer alan reformları Atatürkçü bir görüşle" ele almak" gibi sözlerle açılmış, aynı Anaya-

sa'nın ölçü kabul etmez düşmanlığı ile sürdürülmüştü. Bu dönemin can düşmanı olarak gördüğü Anayasa maddelerinden biri, hak ve özgürlüklerin "kamu yararı, genel ahlak, kamu düzeni, sosyal adalet ve milli güvenlik" gibi kavramlar gerekçe gösterilerek yok edilmesini önleyen 11'inci maddedir.

Ve 11'inci madde değişti. 17'nci maddeye "Bu Anayasa'da yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, insan hak ve hürriyetlerini veya Türk devletinin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü veya dil, ırk, sınıf ve mezhep ayrımına dayanarak, nitelikleri Anayasa'da belirtilen cumhuriyeti ortadan kaldırmak kastı ile kullanılamaz" yolunda bir ek yapıldı.

"Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü" bozan eylemler, doğrudan doğruya Türk Ceza Yasası'nın 125'inci maddesinde yazılmıştır ve yaptırımı ölüm cezasıdır. "Nitelikleri Anayasa'da belirtilen cumhuriyeti ortadan kaldırmak kastı" ile oluşan eylemler için, Ceza Yasası'nın 146'ncı maddede öngördüğü ceza yine ölüm cezasıdır. Anayasa'ya bu maddeyi koysanız da, koymasanız da ceza yasası bu tür eylemleri cezalandırmaktadır.

Anayasa'nın 11'inci maddesi büyük gürültülerle değişti de ne oldu? Eğer 11'inci maddenin değiştirilmesi ile bu tür eylemler durdurulabilmiş olsaydı, yeniden bu bunalımlara dönülür müydü?

Cumhurbaşkanı seçiminin gündemde olduğu şu günlerde yeniden tartışma konusu olan Anayasa değişiklikleri, bu gibi çıkmaz sokaklara kaldırım taşları döşerken, bugünkü parlamentoya "kurucu meclis" yetkileri vermek gibi, Anayasa ve hukuk dışı yolları da zorlamaktadır.

Bunlara karşı, ülkenin Anayasa'dan yana güçleri, elbette ki, amansız bir hukuk savaşı vereceklerdir. Bu savaş başlarken Anayasa'mızın başlangıç hükümlerindeki şu sözleri, dosta ve düşmana bir kez daha anımsatmakta yarar görüyoruz:

Türkiye Cumhuriyeti, Kurucu Meclisi tarafından hazırlanan bu Anayasa'yı kabul ve onu, asıl teminatın vatandaşların gönüllerinde ve iradelerinde yer aldığı inancı ile. hürriyete, adalete ve fazilete aşık evlatlarının uyanık bekçiliğine emanet eder...

Bu Anayasa'da yer alan reformları uygulamak için yola çıktığını söyleyip, aynı Anayasa'nın maddelerini değiştirenlere kılıf hazırlayan Hukuk Profesörü Nihat Erim'in bugün sığındığı yalnızlık köşesi, bütün Anayasa düşmanlarına örnek olmalıdır. 12 Mart'ın "kuvvetli ve inandırıcı" Başbakan'ı ürkek bir gölge gibidir şimdi. Aynı ürkek gölgeye benzemek isteyenler varsa buyursunlar; yolları açıktır...

(Cumhuriyet, 25 Mart 1980)

GÜDÜMLÜ!..

Cumhurbaşkanlığı seçimi gündeme gelir gelmez Devlet Başkanının yetkilerini artırmaya yönelik Anayasa değişikliği tartışmalarına tanık olunuyor. Tartışma bununla da bitmiyor. Aynı günlerde "Ordu, artı iktidar", gibisinden "formüller" öneriliyor.

Bütün bunlar, birtakım çevrelerin yeni arayışlar içinde olduğunu kanıtlıyor. Anayasa değiştirilecek, devlet başkanının yetkileri artırılacak, Anayasa Mahkemesi'nin, Danıştay'ın, Yüksek Hakimler Kurulu'nun yetkileri kısılacak, bütün bu değişikliklerle birlikte, "Ordu, artı, iktidar" formülü geçerlik kazanacak!

Bu "güdümlü demokrasi" anlayışına ilk kez rastlanmıyor. 27 Mayıs 1960 İhtilali'nden sonraki çalkantılı dönemde, "Ordu, artı CHP" formülüne sarılıp, 1961 seçimlerinde AP, YTP ve CKMP'nin aldığı toplam oylara bakarak, "Memleketin sağlam kuvvetleri parlamento dışı murakabe rollerini başarıyla oynayacaklar" gibisinden satırlar döktüren yazarları da anımsıyoruz.

27 Mayıs 1960 sonrası bir süre işleyen "Ordu, artı CHP" formülü, bugün başka yazarlarca, "Ordu, artı AP" formülü ile savunulmaktadır. Yöntem aynı yöntemdir. Siyasal partilerin etkinlikleri ve Anayasal işlevleri bir yana itilecek, ortaya, "parlamento dışı murakabe rolleri" oynayacak başka güç odakları, başka etkinlikler çıkacaktır. Bunun adı, "güdümlü demokrasi"dir. Güdümlü demokrasinin, Anayasal düzenle bağdaşmadığı da gün gibi açıktır.

İşte bunun içindir ki, bugünlerde "Fransa'daki Beşinci Cumhuriyet Anayasası" örnek alınarak hazırlandığı söylenen Anayasa değişiklikleri, birdenbire gündeme getirilivermiştir.

Devlet başkanlarının geniş yetkilerle donatıldığı siyasal rejimlere "başkanlık sistemleri" denmektedir. Başkanlık sisteminin anayurdu, Birleşik Amerika'dır. Siyasal bilimciler, Amerika Birleşik Devletleri'nde 1787 Anayasası'yla getirilen başkanlık sistemini "İngiliz monarşisinin cumhuriyetçi biçimi" olarak tanımlarlar. Gerçekten, başkanlık sistemi büyük ölçüde "tek adam" yönetiminden esinlenmiştir. Uygulamada belki tek adam yönetiminin yumuşatılmış biçimidir. Bu yönetim biçimi, ülkeden ülkeye, dönemden döneme farklı nitelikler alır.

Son günlerde örnek gösterilen "Fransa'daki Beşinci Cumhuriyet Anayasası", Cezayir Savaşı ve bu savaşın yarattığı bunalımdan sonra, İkinci Dünya Savaşı'nın ulusal kahramanı General De Gaulle'ün tartışılmaz kişiliği ile güç ve geçerlik kazanmış bir sistem olarak nitelenebilir.

Başkanlık sisteminin, Amerika ve Fransa'daki siyasal gelişme ve nedenlerinden soyutlanarak Türkiye'de de uygulanmak istenmesi, akla ister istemez başka olasılıklar da getirmektedir.

Bir ülke, bir başka ülkenin siyasal rejimini "kopya" edemez. Bu kural, sosyalist rejimler için geçerli olduğu gibi, burjuva demokrasileri için de söz konusudur. Uludağ'da portakal ağacı yetiştirilemeyeceği gibi, Amerika Birleşik Devletleri ya da Fransa için geçerli olan bir sistemin Türkiye'de uygulanması da istenemez. Tepeden inme yöntemlerle bu yolda zorlamalar yapılsa bile, tıpkı "Güney Amerika modellerinde" görüldüğü gibi, başkanlık sisteminin çok kötü kopyaları ortaya çıkar.

"Güney Amerika modeli", siyasal rejim açısından başkanlık sisteminin yozlaşmış biçimlerine verilen addır. Brezilya'da, Arjantin'de, Bolivya'da ve Şili'de kurulan rejimler, başkanlık sisteminin birer kötü kopyalarıdır.

Acaba, Türkiye'ye, başkanlık sisteminin bu yozlaşmış biçimleri mi getirilmek isteniyor? Cumhurbaşkanı seçimlerinde bu tartışmaların sayın üyelerce yakından izlenmesinde, İsmet Paşa'nın o ünlü deyişi ile "sayısız milli menfaat vardır." Çünkü, bu cumhurbaşkanı seçimi, Türkiye'nin yarın ne nitelikte bir rejim içinde yaşayacağını belirleyecek duyarlı bir gösterge olma yolundadır.

Yeri gelmişken şu gerçeği de anımsatalım.

1960 İhtilali'nden sonra kurulan Yüksek Adalet divanı, Demokrat Parti yönetimini ağır cezalara çarptırırken "Devlet başkanının yetkilerini genişletmeyi, buna karşılık, yargı yetkisinin kısılmasını" Ceza Yasası'nda yer alan "Anayasa'yı ihlal suçu" olarak görmekteydi. Anayasa'nın başlangıcındaki "Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruiyetini kaybetmiş iktidar" tanımı, işte bu hukuksal gerekçeye dayanmaktadır.

Şimdi, nereden nereye geldiğimiz daha iyi anlaşılmıyor mu?..

(Cumhuriyet, 26 Mart 1980)

BEŞYÜZ MİLYON T.L.

Resmi Gazete'de ara sıra Maliye Bakanlığı'nın Türk Parasının KıymetiniKoruma Yasası hakkında tebliğleri yayınlanır.

Bu tebliğlerle, bir bakarsınız, hakkında Türk Parasını Koruma Yasası gereğince koğuşturma açılmış bulunan iktidar yakını gazetecilerin suçları bağışlanıverir! Bir başka tebliğ çıkarılır, bununla da dışalım şirketlerine ayrıcalıklar, kolaylıklar sağlanır. Bu tebliğleri, işadamları büyük bir dikkatle izlerler. Çünkü Türk parasının değerinin sık sık düşürüldüğü bir dönemde, dışalım ve dışsatımcıların yazgıları bu tebliğlere bağlıdır.

Sizleri kararnameler, tebliğler ve bunların hukuksal yorumlarıyla sıkacak değilim. Yalnızca bir olayı, çok kaba çizgileriyle özetlemeye çalışacağım:

Traktör dışalımı ile ilgilenen şirketlerin başında, ünlü "HEMA" şirketi gelmektedir. Gazetelerde boy boy ilanlarına rastladığınız HEMA Şirketler Topluluğu, MC hükümetleri döneminde, Etibank'tan bir milyar liralık bir kredi alarak, kısa sürede köşeyi dönen şirketler arasında yerini almıştır.

HEMA'nın bir özelliği, CHP hükümeti döneminde, AP yanlısı bürokratları şirkette görevlendirmesidir. Örneğin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarı Mehmet Gölhan, CHP hükümeti döneminde HEMA şirketinin aylıklı memurudur! Hükümet değişince, HEMA şirketinden bol ücret alan Gölhan, özveride bulunarak, devlet hizmetine dönmüştür. Şirket bu özveriden hiç de şikayetçi değildir. Çünkü aylıklı memurları,

şimdi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarlığı gibi bir yerde, köprü başı tutmuş bulunmaktadır.

Bu ilişkiyi böylece saptadıktan sonra, konumuza geleyim:

Traktör dışalımı için 1974 yılında çıkarılan bir kararname ile dışalım yoluyla alınan traktörlere yüzde bir gümrük uygulanması kararlaştırılmıştır. Aynı kararname ile Maliye, Sanayi ve Teknoloji, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı temsilcilerinden oluşan bir komisyon, traktör fiyatlarını saptamaktadır Komisyon, dışsatım yoluyla yurda getirilen traktörlerin maliyet fiyatlarını ve bu maliyet fiyatları üzerine yüzde on dolayında bir dışalımcı kazancı koyarak satış fiyatlarını belirlemektedir

Yurtdışından traktör satın alan bir şirketin, mallar gümrükten çekildikten sonraki on beş gün içinde bu komisyona başvurarak fiyat saptanmasını istemesi gerekmektedir.

Hema Traktör Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, 1977 Aaralığı'ndan bugüne kadar, gümrüklerden parça parça çektiği 2500 traktör için bu komisyona başvurmuş değildir. Bir kısım başvurularında da eksik belge olduğu için bu traktörler için bir türlü fiyat saptaması yapılamamıştır.

10 Aralık 1977 günü Resmi Gazete'de yayınlanan, Türk Parasını Koruma Yasası ile ilgili bir tebliğ ile dışalım şirketinin mal bedelini, o günkü geçerli kur üzerinden ödemesi kararlaştırılmış, 16.2.1978 günü çıkarılan bir başka tebliğle de bu "kur garantisi" kaldırılmıştır. Ancak, kararnamede yer alan bir madde ile de eski başvurular, yeniden bu "kur garantisi" kapsamı içine alınmıştır.

Bu tebliğler üzerinde uzun-uzadıya durmadan ł.emen sonuca geleyim:

Bu tebliğler bir yanda dururken, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 17.3.1980 tarihli bir yazıyla, traktörler için fiyat saptayacak olan üç kişilik kurulun kaldırılması için girişimlerde bulunmuştur. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bu önergesi sonucunda komisyon kaldırılırsa, traktör fiyatları serbest bırakılacak. böylece Hema Şirketi, 500 milyon Türk lirası kazanacaktır

Şirketin, Brezilya ve Belçika'dan alınan "Ford" marka 1800 dolayındaki traktörü, Türk köylüsüne, Türk çiftçisine, bugünkü fiyatlara göre dörtyüz, beşyüz bin lira daha pahalıya satılacaktır.

Bu konuyu, bu şirketin başında bulunan sınıf arkadaşım hukuk doçentine mi sorsam, yoksa Hema Şirketi'nin eski aylıklı memurlarından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarı Mehmet Gölhan'a mı?.. Böyle mi yürüyor bu işler?

(Cumhuriyet, 27 Mart 1980)

AYRICALIKLI KATİL

İçişleri Bakanlığı, 12 sanık hakkında "teslim ol" çağrısında bulununca, birçok insan "neden Abdi İpekçi'nin katili bunlar arasında yok?" diye düşünmüştür. Sizler gibi, benim de aklıma bu soru takıldı. Evet niçin?..

"Teslim ol" çağrısından sonra silah kullanma yetkisi veren yasa, 15 Eylül 1971 tarihlidir. Yasa, kimler hakkında "teslim ol" çağrısından sonra silah kullanılacağını şöylece sınırlamaktadır:

- İdam veya ağır hapis cezasını gerektiren suçlardan bir veya bir kaçını işlemekten sanık veya hükümlü olup da haklarında tevkif veya yakalama müzekkeresi çıkarılan ve silahla dolaşarak emniyet ve asayişi tek başına veya toplu olarak fiilen tehdit ve ihlal ettikleri anlaşılan...

Ağca, bu kapsama girmiyor muydu?..

Milliyet gazetesine bakarsanız, girmiyordu. Gazetenin verdiği bilgiye göre, Bakanlığın bir sanığa "teslim ol" çağrısı yapması için, bu sanık hakkında "gıyabi tutuklama kararı" bulunması, bu karara rağmen olaylara devam etmesi; ayrıca, bu olayların kanıtlanması gerekiyordu!

Gazete, bu bilgiyi vererek, "hapisten kaçtıktan sonra eylemleri saptanamayan, Abdi İpekçi'nin katil zanlısı Mehmet Ali Ağca'nın," bu nedenle "teslim ol" çağrısı ile aranan 12 kişinin içine alınmadığını ileri sürüyordu.

Acaba, durum böyle miydi? Yok, hayır, değildi. Öyleyse durum neydi?

"Teslim ol" çağrısı ve buna bağlı silah kullanma izni bir yönetmelikle düzenlenmiştir. Bu yönetmeliğe göre, bir ilin Emniyet Müdürü ya da Jandarma Alay Komutanı, yasadaki tanıma uyan kaçak sanıklar hakkında Valiliğe bir yazı yazar. Bu yazıya, ne yapılması gerektiğini de ekler. Bu yasa Valilik'te incelenir,

Vali, bu başvuruyu, yine ne yapılması gerektiğini yazarak, İçişleri Bakanlığı'a gönderir.

İçişleri Bakanlığı'nda, bu başvuruları inceleyip karara bağlayacak bir kurul bulunmaktadır. "Teslim ol" çağrısından sonra "vur emri" ile izlenecek sanıkları bu kurul saptamaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü de bu kurula doğrudan doğruya başvurabilmektedir.

Şimdi bu bilgilerin ışığı altında Ağca olayını inceleyelim.

Ağca'nın durumu, "teslim ol" çağrısı ve "vur emri" ile aranan 12 sanıktan hiç de farklı değildir. Buna rağmen, nedense Ağca 12 kişilik listeye alınmamıştır! Ağca'nın cezaevinden kaçtıktan sonra iki kişiyi daha öldürdüğü, devlet yetkililerince bilinmektedir. Örneğin bu cinayetler, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nce bilinmektedir.

Acaba, İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Ağca'nın "teslim ol" çağrısı ve "vur emri" ile aranması için gerekli başvuruda bulunmadı mı? Yoksa, Emniyet Müdürlüğü bu başvuruyu yaptı da, İstanbul Valiliği İçişleri Bakanlığı'na konuyu iletmedi mi? Emniyet Müdürü ve Vali, başvuruda bulundular da İçişleri Bakanlığındaki kurul, Ağca hakkında karar almadı, alamadı mı?

Bu üç halde de İpekçi'nin katil sanığı Ağca'ya, öteki sanıklara göre farklı, daha doğrusu "ayrıcalıklı" davranılmış olmuyor mu?

Peki ya, İpekçi'nin gazetesi Milliyet'in bu konuda -üzerine vazifeymiş gibi- verdiği yanlış bilgiye ne diyeceksiniz?

İlgili yasa ve yönetmeliğe göre, Ağca'nın durumu, "teslim ol" çağrısına bağlı "vur emrine" uymaktadır. Ancak Milliyet, "hapisten kaçtıktan sonra eylemleri saptanamayan, Abdi İpekçi'nin katil zanlısı Mehmet Ali Ağca" diye, yetkililerin tanıdığı bu ayrıcalığa özür arıyor. Niçin acaba?..

Oysa gazete, Milliyeti Milliyet yapan Genel Yayın Müdürleri ve Başyazarları İpekçi cinayetini gereği gibi izlemiş olsa: Ağca'nın, Askeri Savcı tarafından iki cinayet daha işlemekle suçlanacağını öğrenmiş olurdu.

Sosyete dişçisinin cinayeti için çalıştırılan keskin muhabirler, ve de "uzman gazeteciler", İpekçi cinayetinde, davayı adım adım izlemekte niçin kusur göstermişlerdir? Evet, niçin acaba?

Balgat katliamının bir sanığı için "vur emri" çıkarılır, bir MHP'li Bakanın Özel Kalem Müdürlüğü'nde bulunmuş aynı

davanın öteki sanığı için dosya açılmaz. Doğan Öz'ün, Cevat Yurdakul'un, Ankara Bahçelievler'de, evlerinde boğazlanan 7 TİP'li gencin katilleri için hazırlanması gereken dosyalar da unutulur. Niçin? Niçin?..

Devletin görevi, hangi suç ve hangi sanık söz konusu olursa olsun, bütün sanıkları canlı olarak ele geçirmektir Öteki sanıklar gibi, Ağca'nın da sağ olarak ele geçmesi gerekmektedir. Bu sanıklar sağ olarak ele geçmedikçe, arkalarındaki çeteleri ortaya çıkarmak olanaksızdır. Devletin görevi, adam öldürmek değil, cinayetlerin hesabını sormaktır.

İçişleri eski Bakanı İrfan Özaydınlı, geçenlerde bana "Milliyet'in İpekçi cinayeti ile ilgili haberlerini okuyunca içim sızlıyor" diyerek bu konudaki ilgisizlikten yakınıyordu. Bu ilgisizliği gördükçe benim de içim sızlıyor. Evet, içim sızlayarak izliyorum haberleri!

Basınımız, İpekçi cinayetine, şu "sosyete dişçisi cinayeti" kadar yer ayırmamışsa, "basın ahlakımız budur" diye susalım mı? Evet, ne yapalım? Susalım mı?

Basın işverenleri, İpekçi'nin katilini ihbar edene milyonlarca lira ödül vereceklerini açıkladılar. Ve Askeri Savcı'nın okuduğu esas hakkındaki görüşten öğreniyoruz ki Ağca, cezaevinden bir örgüt tarafından kaçırıldıktan sonra, gitmiş kendisini ihbar edenleri öldürmüştür! Eğer böyleyse, Ağca'nın haber alma kaynakları polisinkinden, MİT'ten ve basınınkinden çok daha sağlam demektir!

Ne yapsak acaba? Ağca'yı bir gazeteye, "uzman gazeteci" niteliği ile "muhabir" mi alsak? Hangisine, hangisine dersiniz?..

(Cumhuriyet, 28 Mart 1980)

EVLATLIK

Ünlü Alman dergisi "Stern" Federal Almanya Maliye Bakanı Matthofer'in Türkiye'ye yardım sağlamak için harcadığı çabaları alaya alarak şunları yazıyor.

Matthofer bu arada, haftada 90 saati bulan çalışmasını para bulmak için Washington, Londra, Paris, Tokyo arasında mekik dokumak için harcasa dahi, Almanya'nın evlatlığı Türki-

ye'ye. Demirel'in istediği kredileri biraraya getiremeyecektir Özellikle Amerikalılar cimrilik etmektedir...

Batı basınında Türkiye'ye layık bulunan sıfata bakınız:

- Almanya'nın evlatlığı...

Mustafa Kemal'in bağımsızlık harcı ile yoğurduğu bu ülke, bu devlet, dönüp dolaşıp "Almanya'nın evlatlığı" oluyor...

Evet, "Ne mutlu Türküm diyene..." Kurtuluş Savaşı'nda emperyalist ordulara diz çöktüren bu onurlu halk, IMF önünde ürkek dilenci, uluslararası sermaye karşısında "Almanya'nın evlatlığı" olmuş şimdi...

Hey Kurtuluş Savaşı şehitleri... Hey "Bu topraklar için toprağa düşmüş asker... Hey Çanakkale'dekiler, Galiçya'dakiler, Sakarya'dakiler, İnönü'dekiler... Hey mermileri çocuklarının kundaklarına saran analar, Antepli Karayılanlar, Şahin Beyler, Erzurum'un dadaşları, Karadeniz'in Temel reisleri, İzmir'in efeleri, Ankara'nın seymenleri hey!..

Duyun, evlatlık olmuşuz, evlatlık!..

Amerika'nın "beslemesi", Almanya'nın "evlatlığı" olduk. devleti yönetmiş ve yönetenler içinde şu "Almanya evlatlığı" sıfatından utanan, sıkılan, "biraz da biz sorumluyuz" diyen çıkar mı acaba?!..

Paris'teki son OECD toplantısından da elimiz boş dönmüşüz, "Para veren altın bulsun" diyen Başbakanlık Müsteşarı'na uluslararası sermayece "Allah versin" denmiş; Japonya "bana ne" diyormuş; Kanada, "başka derdin mi yok" diye diretiyormuş. Paris'ten boynumuz bükük dönmüşüz; Özal beyin yüzü asılmış..

Başka kapıları mı çalsak? Lüksemburg'a mı yalvarsak? Güney Kore'den mi istesek, ne yapsak? Moritanya Cumhuriyeti'nden mi rica etsek? Yoksa, Erbakan Hoca'yı İslam ülkelerindeki camilere yollayıp, "camiye yardım" toplar gibi para mı bulsak? Ne yapsak? Ne yapsak?..

Yok yok, bir ülke böylesine büyük bir utanç çemberine sokulamaz. Evet, açıkça ilan edelim, Türkiye, "milliyetçiyiz" diyenlerin elinde adım adım bu koşullara sürüklendi. Mustafa Kemal'in bağımsız Türkiye'si, Haraç-mezat satılarak bu hale düşürüldü... "Manzara-ı umumiye" budur!

İşte eser ortada... Bu, Türkiye için Sevr anlaşmasıdır. Aynı Sevr anlaşması gibi, elimiz kolumuz bağlanmıştır...

Türkiye, Almanya'nın evlatlığıymış! Bir ülke, bu hale sürüklenmişse, eloğlu da bunları yazacak, bizleri utandırarak yazacak. Fakat Türkiye'yi bu utanç çemberine sürükleyenlerin hiç yüzleri kızarmayacak!..

Neyse, neyse... Bir "tesellimiz" var. Umutsuz olmayalım. Matthoefer, Atina'ya giderek Yunan Başbakanı Karamanlis ile görüştü. Belki, Ekselans Karamanlis, Türkiye'nin içinde bulunduğu bu güç koşullardan kurtulması için cömert davranır, kesenin ağzını açar; Rum sermayesi yardıma koşar..

Evet! Ne olacak! Evlatlığa komşular da bakar!..

(Cumhuriyet, 29 Mart 1980)

ADAYIMIZ DR. BİLGİÇ...

Dr. Sadettin Bilgiç, cumhurbaşkanlığı için adaymış! "Yeni bir 41'ler hareketi istemiyorsanız, beni destekleyin" diyormuş; bu yüzden AP grupları çok karışıkmış...

1970 yılında, 41 AP milletvekili, Demirel'e isyan bayrağı açtıktan sonra Dr. Bilgiç basına şu açıklamayı yapmaktaydı:

Demirel, tek şahıs hakimiyetine teveccüh etmektedir. Partiyi ikbal ve menfaat kapısı haline getirmekten çekinmemiştir. Zira ikbal ve menfaatin baş temsilcisi kendisidir...

Tarih: 13 Şubat 1970...

Dr. Bilgiç ve arkadaşları, AP'den çıkarıldıkları günlerde basına yaptıkları ortak açıklamada da şunları söylüyorlardı:

- Demirel ve karanlık işbirlikçilerine karşı yaptığımız bu tarihi mücadele, devlet idaresi faziletli, namuslu, haysiyetli, ehil ellere geçinceye kadar devam edecektir...

Dr. Bilgiç'in Demirel'e karşı başlattığı "bu tarihi mücadele" nedense çok kısa sürdü. Ve Bilgiç, 1975 yılında "Birinci MC Hükümeti" kurulurken, hemşehrisi Demirel'in yanında yerini alıverdi! Bilgiç'i bir süre sonra AP Genel Başkan Yardımcısı ve Milli Savunma Bakanı olarak görüyoruz.

Dr. Bilgiç'in bu "tarihi mücadelesi" niçin kısa sürmüştür? Bunu, ancak tarihçiler arayıp bulacaklardır. Bizim bildiğimiz, Dr. Bilgiç'in Demirel hükümetini desteklemeye karar verdikten sonra, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan 16.1.1975 gün

48453 sayı ile 262 milyonluk, 24.1.1975 gün ve 1877 sayı ile 28 milyonluk iki "teşvik belgesi" almış olduğudur!.. Demirel'e karşı Dr. Bilgiç ve arkadaşlarınca başlatılan "tarihi mücadele" biri kereste ticareti, öteki defne yağı işlerine bağlanmış üç yüz milyonluk teşvik belgeleri ile ilginç aşamalara ulaşmış bulunuyor.

Bu değerli doktorumuzun aynı zamanda bankacılık alanına eğildiğini de anımsatalım. Dr. Bilgiç ve iş arkadaşlarının, bu gibi eylemleri ile ilgili davalar bulunduğunu, bu davaların, Demirel'e karşı sürdürülen "tarihi mücadelenin" birer parçası olduğunu da anımsatalım.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 31.5.1976 gün ve 76/363 esas, 76/2934 sayılı, yine aynı gün ve 76/430 esas 78/2933 sayılı dosyalarından bir paragrafı birlikte okuyalım ve bu "tarihi mücadelenin" anlam ve değerini biraz daha iyi anlayalım:

Sağlık Bankasınının kanun ve mevzuat hükümleri aksine banka merkezi haricinde açılan bürolarda, bankanın kaşe ve kağıtlarına intikal ettirmeden bankacılık muameleleri yaptıkları, mudilerden topladıkları mevduatları zimmetlerine geçirdikleri, usulsüz teminat mektubu verdikleri, diğer davalıların yönetim kurulu başkan ve üyeleri oldukları halde, yetkileri haricinde bankanın mevzuatına aykırı olarak büro açtıkları ve iki kişiye yetki verdikleri, zarar ve suistimalleri genel kuruldan gizledikleri...

Sağlık Bankası ile ilgili olarak Şarkikaraağaç Asliye Hukuk Mahkemesi'yle Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin verdikleri kararlardan sonra, Dr. Bilgiç ve iş arkadaşları, 1975'in parasıyla 6 milyon 949 bin 834 lira 15 kuruş zarara yol açmakla suçlanmışlardır.

Geçmişinde, böyle "tarihi bir mücadele" bulunan Dr. Bilgiç'in AP, MHP ve MSP oylarıyla cumhurbaşkanı seçilmesi son derece yararlı olacaktır. Böylece Dr. Bilgiç'in borçları, Cumhurbaşkanlığı bütçesinden de karşılanmış, Demirel'e karşı sürdürülen bu "tarihi mücadele" de bir yerde noktalanmış olur.

Bilgiç ve arkadaşları, 1970'te Demirel'e karşı isyan bayrağı açarken, "Demirel ve karanlık işbirlikçilerine karşı yaptığımız bu tarihi mücadele, devlet idaresi, faziletli, namuslu, haysiyetli ve ehil ellere geçinceye kadar artan bir şevkle devam edecektir..." diyorlardı.

Dr. Bilgiç cumhurbaşkanı seçilirse, söyledikleri olacak. "Devlet idaresi" Dr. Bilgiç'in kişiliğinde "faziletli, namuslu, haysiyetli ve ehil ellere" geçmiş olacak. "Demirel ve karanlık işbirlikçilerine karşı" olduğu ileri sürülen "tarihi mücadele" de son bulmuş olacaktır.

Kim demiş, Bilgiç'in "tarihi mücadelesi" kısa sürdü diye?

Adayımız, kereste ve yağ tüccarı, batık bankacı, Op. Dr. Sadettin Bilgiç'i cumhurbaşkanlığı için öneriyor ve devlet yönetiminin, Dr. Bilgiç gibilerin "faziletli, namuslu, haysiyetli" ellerine geçmesi için, partili partisiz bütün yurttaşları "bu tarihi mücadeleye" katkıda bulunmaya çağırıyoruz!

(Cumhuriyet, 30 Mart 1980)

NASIL BİRİSİ?..

Cumhurbaşkanı seçimi için iki büyük parti arasında bir anlaşma sağlanamadı. Bu gidişle sağlanacağa da benzemiyor.

Anayasamız, cumhurbaşkanının görev süresinin dolmasına on beş gün kala yeni cumhurbaşkanının seçileceğini belirtiyor. Anayasada yazılı bu on beş günün yarısı doldu, yarısına bugünkü seçim turlarıyla başlanacak... Gerçi, Anayasamız "On beş günde yeni cumhurbaşkanı seçilmezse, kıyamet kopar. seçmeyenler de ayaklarından asılır" gibisinden bir yaptırım içermiyor ama "Anayasa iradesi" bu seçimin on beş gün içinde yapılmasını emrediyor.

Demirel'e göre hava hoş! Nasıl olsa, Korutürk'ün görev süresi dolunca, Köşk'e Cumhurbaşkanı vekili olarak, Cumhuriyet Senatosu Başkanı İhsan Sabri Çağlayangil oturacaktır. Bunun için seçimleri ağırdan alıyor. Ve "Meclis kulisleri yayık gibidir, şöyle bir çalkalansın bakalım" diyerek işi oluruna bırakıyor.

Bu arada, tabii bir beklentisi de var. AP Genel Başkanı, cumhurbaşkanı adaylığı konusunda CHP içinde huzursuzluklar çıkmasını bekliyor. Huzursuzluk çıkarsa Demirel, hiç şüpheniz olmasın, bu huzursuzluğu alabildiğine sömürecektir.

Ne mi yapacaktır? Sözgelişi, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ın adı üzerinde CHP'de tepkiler oluşmuşsa, göstermе-

lik olarak, hemen Karakaş'ın adaylığı üzerinde uzlaşma girişimlerinde bulunacaktır. Karakaş'a CHP'den oy gelmeyince, "bakın ben CHP içinde bir adayı destekliyorum, onlar kendi arkadaşlarına oy vermiyorlar" diye televizyon ekranlarında boy gösterecektir.

CHP grupları, bir aday üzerinde kesin karar verseler, bu kez Demirel bu adaya oy vermeyeceklerini söyleyip, birtakım gerekçelerle uzlaşmaz bir tutum takınacaktır. Eee, nasıl olsa sırtında yumurta küfesi yok; Çağlayangil Cumhurbaşkanı vekili olarak Çankaya Köşkü'ne postu serecek; Demirel niçin dert etsin seçimi?

Bu oyunu bozmanın ilk adımı, CHP'nin hemen hemen bütün milletvekili ve senatörlerince desteklenecek nitelikte bir adayın belirlenmesinden geçer. Bu da yetmez. İkinci adım, MSP ile tam bir anlaşma sağlamaktır. Bu iki adım da yeterli sayılmaz. Üçüncü adım, Milli Birlik Grubu ile eylem ve davranış birliğine girmektir. Oyunu bozmanın bir dördüncü adımı daha var: O da, bağımsızlarla açık işbirliği yapmaktır.

Bu formülün geçerlik kazanabilmesinin ilk ve vazgeçilmez koşulu, CHP'nin kendi adaylarını -bir ya da birkaç adayı- saptayıp, MSP, Milli Birlik Grubu ve bağımsızlara seçim konusunda güven vermesidir. CHP'nin bu işte sağlam durduğu anlaşılırsa, MSP ile anlaşma yolları da kendiliğinden açılabilir.

Bu cumhurbaşkanı seçiminin, MSP için olağanüstü önemi bulunmaktadır. Çünkü, önümüzdeki dönemde MSP'nin başına çorap örmeye hazırlıklı ve hevesli çevreler hiç boş durmayacaklardır. Terör ile içlidışlı siyasal kuruluşları gözardı edip, yalnızca ve yalnızca, solun ve sağın yasal kesimleri üzerinde güç denemesi yapmak isteyenlere karşı durabilecek bir cumhurbaşkanı, herkesten önce MSP için gereklidir. Bu yüzden MSP, kendi siyasal geleceği için bu nitelikteki bir cumhurbaşkanının seçimini kolaylaştırmak ve gerçekleştirmek zorundadır...

Siyasal partilerin demokrasinin vazgeçilmez unsurları oldukları yolundaki Anayasal güvence, öteki partiler kadar, MSP için de geçerlidir. Bu Anayasal kural çiğnenmeden, MSP'yi öteki partilerin hak ve özgürlüklerinden yoksun bırakmak, Anayasa iradesi ile ters düşmek olduğu gibi, aynı zamanda demokrasinin alfabesine de aykırıdır.

MSP'yi, AP, MHP ve CGP ile aynı hükümetlerin içine sokup, selam durduktan sonra, aynı MSP'nin CHP ile birlikte davranmasını suç saymak ya da öyle göstermek, hele bu yasağı cumhurbaşkanı seçimi için varsaymak, çok iğrenç bir oportünizm örneği olmaz mı?

Anayasa değişikliklerinin söz konusu olduğu günlerde yeni cumhurbaşkanı için aranması gerekli ilk özellik, Anayasa'ya bağlılık olmalıdır. "Anayasa'yı sayacağım ve savunacağım" diye yemin edecek bir cumhurbaşkanını, bu Anayasa'da yer almayan olağanüstü yetkilerle donatmak, en açık deyişle belirtelim ki doğrudan doğruya "siyasal dolandırıcılık" anlamına gelmektedir!

Cumhurbaşkanı seçiminin en dayarlı noktası burada saklıdır. CHP, MSP, Milli Birlik Grubu ve bağımsız üyeler, kendi aralarında Anayasa'ya, anayasal kurumlara ve her görüşten siyasal parti ve kuruluşlara saygılı davranacak, Anayasa'yı, anayasal kurumları, her görüşten siyasal parti ve kuruluşları, kendi onuru ve kişiliği gibi koruyacak bir cumhurbaşkanı bulmak ve seçmek zorundadırlar.

CHP, MSP, Milli Birlik Grubu ve bağımsızlar, böyle bir seçim yapmayı başarabilirlerse, Demirel'in de, holding danışmanlarının da, Anayasa suikastçılarının da oyunları boşa çıkarılır ve bir yeni hükümetin temelleri atılır.

Güç olan, ancak bu aşamada son derece gerekli olan da budur...

(Cumhuriyet, 31 Mart 1980)

BATI ACISI

Prof. Tarık Zafer Tunaya, "Hürriyet İlanı" adlı yapıtını şu sözlerle bitirir:

- İkinci meşrutiyet, tarihimizin en fazla dikkati çeken devrelerinden biridir. Bu bahtsız demokrasi denemesi, ulaştığı sonuçlar bakımından tarihi olmaktan çıkar, bugüne bağlanabilir. Bizler bu tarihi tablo karşısında ibretle düşünmeye mecbur bir kuşağın çocuklarıyız...

İkinci meşrutiyet ile herkesi çepeçevre saran soyut özgürlük tutkularının, kısa bir süre sonra yerini umutsuzluğa ve sonu gelmez siyasal çalkantılara bırakması, yakın tarihimizde yaşadığımız 27 Mayıs Devrimi ve sonrasının siyasal ve toplumsal sorunlarını andırıyor. Aynı özlemler, aynı tutkular, birbirine benzer umutlar ve bu umutların vardıkları çıkmaz sokaklar...

İkinci meşrutiyetin ilanından birkaç yıl sonra giriştiğimiz Balkan Savaşı için tarihçiler, "kazanılmamış bir bağımsızlık savaşı" derler. Çünkü bu yenilgiden sonra uyanan ulusal bilinç, gerçekçi çözüm yolları aranmasına yol açmıştır.

İkinci meşrutiyet nasıl 27 Mayıs Devrimi'ni andırıyorsa, Kıbrıs sorunu nedeniyle karşılaştığımız dış güçlükler de Balkan Savaşı'ndaki koşulları anımsatmaktadır. "Size verdiğimiz silahları ancak NATO amaçları için kullanırsınız" diyen ünlü Johnson mektubundan, Kıbrıs çıkartması sonrası konulan silah ambargosuna kadar her olay, Batı'nın, uygar giysilerinin ardında, Mehmet Akif'in deyişi ile "tek dişi kalmış canavar" kimliği ile karşımıza gelip oturduğunu ortaya koyuyor.

Johnson'un, "Silahları ancak benim iznimle kullanırsınız" diyen mektubu Türkiye'ye postalandığında Başbakanlık koltuğunda Kurtuluş Savaşı'mızın "Garp Cephesi Komutanı" İsmet Paşa oturmaktaydı. İsmet Paşa, Johnson'a, Garp Cephesi'ndeki günlerini anımsatarak, "Yeni bir dünya kurulur, Türkiye de bu dünyada yerini bulur" diye bir çıkış yapmasından hemen sonra, bir parlamento darbesiyle tepetaklak devriliverdi. Bundan sonrasını, 13 Şubat 1965 tarihli New York Times gazetesinden öğreniyoruz:

- İnönü hükümetinin düşürülmesine karar verilmiştir. Demirel, Türkiye'nin siyaset ufkunda yeni doğan bir yıldızdır...

1908'de meşrutiyeti ilan eden ittihatçılar, 1912 Balkan Savaşı'ndan sonra iyice sarsıldılar. Ve anladılar ki, tek başına "Hürriyet İlanı" ile koskoca imparatorluğun sorunlarını çözmeye olanak yoktur. Yoktur, çünkü söz gelişi, "Düyun-u Umumiye" azgın bir canavar gibi, "Bab-ı Ali" yollarını tutmuştu. Osmanlı Devleti'nin bütçesinin hemen hemen yarısı, "Düyun-u umumiye" borçlarına ayrılıyordu. Geri kalan parayla, değil savaşa girmek, İstanbul'daki devlet memurlarının aylıkları bile ödenemiyordu.

Bugün, tarihçilerin yapıtlarından içlerimiz burkularak öğreniyoruz ki, Osmanlı hükümeti, Galatalı azınlık tüccarlarından ve bankerlerden borç para alarak memurların aylıklarını ödeyebiliyordu. Koskoca "Devlet-i Ali Osman" işte bu hallere düşürülmüştü.

1854 yılında, Londra'daki Palmer, Paris'teki Goldschmidt firmalarına üç milyon sterlin ile açılan dış borç kapanı, Osmanlı İmparatorluğu'nda "Düyun-u Umumiye" çemberlerinden geçtikten sonra bugün irili ufaklı Batılı bankalarla, IMF ile, OECD ile tam bir siyasal ipotek haline dönüşmüştür.

1854'ten sonra, 1980 OECD toplantısına kadar uzanan tarih diliminde en onurlu sayfalar, Mustafa Kemal döneminin ulusal bilinci ile yazılmıştır, 1920'lerde emperyalist ordularına diz çöktüren Mustafa Kemal'in uyandırdığı "Kuvay-ı Milliye ruhu", bugün yerini uyduluğa, teslimiyetçiliğe ve "dilenci ekonomisine" bırakmış ise, acı acı ve derin derin düşünmemiz gerekmektedir.

Batı sermayesi, bugün, 1920'lerin Mustafa Kemal Türkiye'sinden öç alıyor; "Haçlı Seferleri" OECD ile, NATO ile, silah ambargosu ile, savunma işbirliği anlaşmaları ile, IMF ile dış borçlar ile, her gün yeni baştan düzenleniyor... Ve Kurtuluş Savaşı öncesi ulusal kongrelerde reddedilen "Amerikan mandası" bugün başka başka yollarla "cebren ve hile ile" içimizde yandaş bulup, egemenlik kuruyor.

Bu dilenci ekonomisine, bu uyduluğa, bu yeni Sevr anlaşmalarına karşı çıkmak için "Kuvay-ı Milliye ruhu" ile yeniden örgütlenmek, emperyalizme karşı bağımsızlık kavgası demek olan Kemalist devrim meşalesini yükseltmek ve ulusal bağımsızlık bilincinden kaynaklanacak sosyalist düşünceleri, bu potada birleştirmek, yakın gündemin en güncel sorunu olmalıdır.

Yirminci yüzyılın ilk çeyreğindeki Amerikan mandacıları ve "Düyun-u Umumiyeci"ler, "tebdil-i kıyafet" edip OECD olarak, IMF olarak geldiler. Geldiler ve Mustafa Kemal Türkiye'sinden Kurtuluş Savaşı'nın ve Lozan Anlaşması'nın öcünü aldılar!

Yaşadığımız olayları gördükçe, Mustafa Kemal Atatürk'ün büyüklüğünü hergün çok daha iyi alıyorum...

(Cumhuriyet, 1 Nisan 1980)

Çoğulcu demokrasimizin değişmez kurallarından biri, kamu iktisadi kuruluşları, bankalar ve devlet payına sahip şirketlere, parlamenter eskileriyle iktidar yakını emekli generallerin yönetim kurulu üyeleri olarak atanmalarıdır.

Bu yönetim kurulu üyelikleri, siyasal iktidarların arpalıklarıdır. Partiler değişir, ama bu tutum değişmez. Bol paralı yönetim kurulu üyelikleri seçim yitirmiş parlamenterler ile iktidar yanlısı emekli generallerin emrindedir!

Devletin önemli oranda paya sahip olduğu Ereğli Demir-Çelik İşletmeleri Yönetim Kurulu üyelikleri için geçen hafta yapılan seçimlerde Hava Kuvvetleri eski komutanlarından emekli Orgeneral Emin Alpkaya ile emekli ihtilalcilerden, CHP ve CGP eski milletvekili Orhan Kabibay'a birer yönetim kurulu üyeliği sunuluverdi.

Başbakan Süleyman Demirel'in önünde yönetim kurulu üyeliği kuyruğuna giren emekli Orgeneral Alpkaya ve eski ihtilalcilerden Orhan Kabibay, sonunda AP Genel Başkanı'nın gözüne girerek birer post kaptılar. Sıra, yine eski ihtilalcilerden Orhan Erkanlı'da!.. Erkanlı'ya da uygun bir yönetim kurulu üyeliği -örneğin İPRAŞ yönetim kurulu üyeliği- bulunacağından hiç kuşkumuz yoktur.

Alpkaya'yı hepiniz tanıyorsunuzdur. 12 Mart döneminin Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri olan Orgeneral Alpkaya, Hava Kuvvetleri Komutanı'yken, zamanın Genelkurmay Başkanı Semih Sancar ile ters düşmüş ve Lockheed Uçak Yapım Şirketi'nden rüşvet aldığı gerekçesiyle suçlanıp, görevinden ayrılmak zorunda bırakılmıştı.

Alpkaya, hakkındaki bu suçlama nedeniyle Genelkurmay Askeri Mahkemesi'nce yargılanmış ve aklanmıştır. Ancak Hava Kuvvetleri eski komutanı, bu davadan hemen sonra, içinde bulunduğu boşluktan kendisini fırlatmış ve bir rastlantı sonucu, paraşütü AP Genel Merkezi çatısına düşmüştür! Bu "mecburi iniş" sonucunda Alpkaya, Demirel'in "iltifatlarına nail olmak" gibi büyük bir şerefi, AP çevresinde bir "Emekli Askeri Şura" oluşturan öteki generallerle birlikte paylaşmıştır.

Fakat Alpkaya, 1960 İhtilali'nden sonraki hızlı devrimciliğini unutmuş; emekli olduktan sonra, 27 Mayıs İhtilali ile devrilen

Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın Ankara Gaziosmanpaşa'daki evine kiracı olarak sığınmıştır!

Eğer Bayar, Alpkaya'nın, 21 Ekim 1961 günü 10 general ve 27 albayla birlikte İstanbul'da Harp Akademisi'nde "Türk Silahlı Kuvvetleri 15 Ekim 1961 günü yapılmış olan seçimlerden sonra gelecek TBMM toplanmadan evvel duruma fiilen müdahale edeceklerdir" kararını taşıyan "ihtilal protokolünü" imzaladığını bilseydi, emekli orgeneral ile kira sözleşmesi yapmazdı. Yine Bayar, Alpkaya'nın 9 Şubat 1962 tarihinde 54 subay ile birlikte yeni bir "ihtilal protokolü" imzaladığını bilseydi, evini bu eski ihtilalciye kiralamazdı.

Şimdi bu Alpkaya, çelik gibi iradesi ile, Ereğli Demir Çelik Fabrikasını yöneten dokuz kişiden biri olarak hak ettiği koltuğu kapmıştır. Ve şimdi Alpkaya, ihtilal protokolleri imzalayan kalemi ile yönetim kurulu kararları imzalayacaktır...

Orhan Kabibay'a gelince... Kabibay, 27 Mayıs İhtilali'ni gerçekleştirenlerden biridir. Bu eski ihtilalci, 13 Kasım 1960'da 13 arkadaşı ile yurtdışına sürülmüş; yurda döner dönmez, 22 Şubat ve 21 Mayıs ihtilal girişimlerinden sonra ölüm cezasına çarptırılan Albay Talat Aydemir ile yakın ilişki kurmuştur. Aydemir'in darağacına gönderilmesinden sonra, CHP'de etkin görevler alan Kabibay, 12 Mart öncesi çok ama çok önemli roller oynamıştır.

Açıkçası Kabibay, "9 Mart Olayı" diye bilinen bir ihtilal girişiminin örgütleyicilerinden biridir. Beyaz Mersedes arabasıyla bir yandan eylemci gençlerle, öte yandan Silahlı Kuvvetler'deki "radikal subaylar" ile sık sık ve yakın ilişkiler kuran Kabibay, işler ters dönünce, CHP'den ayrılıp önce Kemal Satır ile Cumhuriyetçi Parti'nin kurucuları arasına katıldı, sonra da Feyzioğlu'nun yanıbaşında, askeri darbe için kışkırttığı subayların işkence-evlerinden yükselen feryatlarını, büyük bir zevkle izledi.

27 Mayıs 1960'tan bu yana, her askeri ihtilalin, ihtilal girişiminin içinde olan Kabibay'a, nedense hiçbir devlet yetkilisi dokunmadı. Ve Kabibay, bu gibi işlerdeki görevini büyük bir titizlikle yürütüp, sonunda darbe yapıp devirmek için çabaladığı Demirel'in gözüne girerek, Ereğli Demir-Çelik Fabrikaları Yönetim Kurulu'na oturuverdi.

Bu "profesyonel ihtilalci", şimdi bir yandan Anayasa değişikliği taslakları hazırlayan holding danışmanlarıyla otel lobile-

rinde buluşurken, öte yandan da Demirel'in önünde "esas duruşa" geçerek yönetim kurulu arpalıklarından kendisine düşen payı almaktadır.

Kendisine verilen görevleri hep başarıyla tamamlayan Kabibay'a, yeni görevleri için de başarılar dileriz!

(Cumhuriyet, 2 Nisan 1980)

BOYUNDAN BÜYÜK...

Eski defterleri karıştırdıkça, insan ne ilginç olaylarla, ne ilginç adlarla karşılaşıyor. Örneğin, "TRT çocuğu" Doğan Kasaroğlu'nun 1961 yılında sosyalist aydınlarla birlikte, Doğan Avcıoğlu yönetimindeki Yön dergisinde yayınlanan bildiriye imza attığını bilir miydiniz?

Evet, Kasaroğlu da eski sosyalistlerdenmiş! 1961'de sosyalist aydınların bildirisine imza koy, 1980'de sağcı Demirel'in iktidarının vazgeçilmez adamı ol!.. Ne "TRTçocukluğu" ama!

Bugünlerde adından sık sık söz edilen kontenjan senatörü Adnan Başer Kafaoğlu'nun da "Sosyalist Kültür Derneği" kurucularından biri olduğunu duymuş muydunuz? "İnsan beşer, bazen şaşar... Adnan Başer de o günlerde öyle şaşırmış ve Doğan Avcıoğlu'lar, Mümtaz Soysal'lar, İlhami Soysal'lar, Sadun Aren'ler, Şevket Süreyya Aydemir'ler ile birlikte "Sosyalist Kültür Derneği" kurucuları arasına katılmıştır. Kafaoğlu, neyse ki, sonradan ayılmış ve bu şaşkınlıktan kurtulur kurtulmaz, sosyalistlikten sermaye sınıfının holding danışmanlığına geçivermiştir. Bu arada başına "devlet kuşu" konmuş ve Sayın Korutürk tarafından Cumhuriyet Senatosu'na kontenjan üyesi seçilmiştir.

Basına yansıyan haberlere göre, bu Adnan Başer Kafaoğlu, Büyükelçi Coşkun Kırca ile birlikte yeni bir Anayasa taslağı hazırlamış; diyor ki:

Ben Amerika'da Harvard'da okudum, Anglosakson sisteminin inceliklerini biliyorum. Kırca ise Avrupa sistemini çok iyi biliyor. Böylece iki sistemin inceliklerini karşılıklı gözden geçirdik..

Kafaoğlu-Kırca taslağına göre Anayasa değiştikten sonra, bugünkü parlamento, "Kurucu Meclis" niteliğiyle görev yapacağı için görev süresi uzayacak, gerekirse yeni bir cumhurbaşkanı seçilecekmiş. Ayrıca, bazı anayasal kurumların da yetkileri kısılacakmış.

"Yankı" dergisinde okudum. Kafaoğlu, "Ben bu görüşlerimi Kurucu Meclis zamanında bile savundum" diyormuş..

Ben de üşenmedim, gittim Kurucu Meclis tutanaklarını tek tek inceledim. Bu tutanaklarda Adnan Başer'in bugünkü anayasa değişiklikleriyle ilgili ya da benzer herhangi bir düşünce savunduğuna rastlamadım!

Adnan Başer, o günlerde henüz "Kafaoğlu" soyadını almamış, yalnızca "Başer"miş. Ve Milli Birlik Komitesi'nin de danışmanıymış, yani ihtilalcilerin "Başer"iymiş. sonradan soyadını değiştirip "Kafaoğlu" olmuş ve bundan sonra Başer'likten kurtulup, holding danışmanlığına yükselmiş. "Aşama" diye buna denir işte!

Adnan Başer'in Kurucu Meclis'te yaptığı konuşmalar bina vergisi üzerine, vergi cezaları üzerine, DPT Kuruluş Yasası üzerine; emekli, dul ve yetim aylıkları, er ve erbaş harçlıkları, Kurucu Meclis içtüzüğü üzerine... Fransa'daki Beşinci Cumhuriyet Anayasası üzerine Adnan Başer'in ettiği tek söze rastlamadım. Merak eden baksın, tutanaklar ortada.

Öyleyse, Adnan Başer, "ben bu görüşlerimi Kurucu Meclis zamanında bile savundum" derken ya doğru söylemiyor ya da bu görüşlerini Meclis çaycısı, Maliye Bakanlığı odacısı gibi resmi görevlilere anlattı, bizlerin haberi yok! Nasıl yorumlarsınız başka?

Hani bu Coşkun Kırca'ya da ne oluyor? Kendisi devlet memuru değil mi? Büyükelçi değilken, tepeden inme büyükelçi atanmış, anladık; anayasa değişikliklerine ne karışıyor? Yetkisi ne, sıfatı ne?.. Sormazlar mı adama...

Biri Amerika'da okumuş, öteki Avrupa'yı iyi bilirmiş; "iki ahbap çavuş" biraraya gelip Anayasa hazırlamışlar Başkaları böyle Anayasa taslakları hazırlasa hemen, "Anayasa'yı tağyir, tebdil ve ilga" diye başlayan iddianameler düzenlenip, apar topar cezaevlerine atılırlardı. Beylerin dokunulmazlıkları var.

"Anayasa'yı ihlal" suçunu, hep, on altı, on yedi yaşındaki çocuklar mı işler? Öyleyse, bu suç için çocuk mahkemelerini görevlendirelim..

İşin kabaca özeti şudur. Adnan Başer, boyundan büyük işlere girişiyor! Haberi olsun, bu Anayasa'yı Adnan Başer gibilere, Coşkun Kırca gibilere yedirmezler. "Ben bu görüşleri Kurucu Meclis'te bile savundum" gibisinden yalanlara da kimseyi inandıramazlar. İşte, tutanak, işte belgeler.

Yaşları elliyi aşmış "harika çocuklar" biraraya gelip, Anayasa hazırlayacak; bu tasarılar, bir takım etkili ve yetkililerin elinde dolaşacak, Anayasa değişecek, sonra memleket sütliman olacak... Sosyalist Kültür Derneği'ni kurarken de mi böyle düşünüyordunuz?

"Adnan Başer - fevkalbeşer!"

(Cumhuriyet, 3 Nisan 1980)

SEZGİN'E UYARI...

Geçenlerde Resmi Gazete'de Maliye Bakanlığı'nın "Türk parasını koruma hakkında 17 sayılı karara ilişkin" bir tebliği yayınlandı. Tebliğin bir maddesinde "ithalat ve görünmeyen muamelelerden meydana gelen ve 10.000 dolara (veya muadil döviz) kadar açık hesaplar ile döviz kaybı meydana gelmemiş olan usul ve şekle muhalif fiiller" için yapılan soruşturmaların geri alınacağı belirtildi.

Şu rastlantıya bakın ki, Anadolu Ajansı Genel Müdürü Atilla Onuk hakkında, "Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki Yasa"ya dayanılarak çıkarılan 17 sayılı karara ilişkin tebliğe aykırı eyleminden ötürü açılan dava Yargıtay Ceza Genel Kurulu'ndadır.

Görülmekte olan bir dava hakkında görüş bildirmek yasaya aykırı olduğu için yalnızca şu noktanın altını çizmekle yetiniyoruz. Eğer, Maliye Bakanlığı'nın son tebliği ile Onuk hakkındaki dava durdurulacak ve A.A. Genel Müdürü'ne, Maliye Bakanlığı tebliği ile bir "af" çıkarılacaksa, o zaman söylenecek çok sözümüz var demektir. Dava kesinleşmediği için bir süre susuyoruz.

Söylenecek sözlerimizi, bu nedenle, ileri bir tarihe erteleyip. Maliye Bakanlığı'nda Hacı Ali ve Yahya Demirel'lerle ilgili bir işleme daha dikkat çekelim:

Hacı Ali Demirel ve oğlu Yahya Demirel, sahibi bulundukları "İNTO, Gıda ve İhtiyaç Mamulleri Uluslararası Ticaret ve Sanayi Merkezi Anonim Şirketi"nin işlemlerinden dolayı, Türk Parasını Koruma Yasası'na aykırı eylemlerinden ötürü kovuşturulmaktadırlar. Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nın, Demirel'lerle ilgili olarak açtığı dava, 27.12.1979 gün ve 79/27628 sayılı iddianame ile Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

Demirel'lerin yeni suçu neydi? Anlatalım; şuydu:

Demirel'lerin İNTO Şirketi, İngiliz "Couch Crosthwaite Ltd." şirketi ile acentalık sözleşmesi imzalamıştır. Bu şirket, İngiliz "Manchester Liners Ltd" şirketinin yan kuruluşudur. Yapılan bu sözleşmeye göre, İNTO, Manchester Şirketi'nin İskenderun Limanındaki gümrükleme, yükleme ve boşaltma işlemlerini yürütecektir

Manchester Liners Şirketi ile İsviçre'de kayıtlı görünen Dyna Deal Corparation Şirketi arasında da bir taşıma anlaşması düzenlenmiştir. İsviçre'de kayıtlı bu firma adına imza atan iki Türk yurttaşının adları, Yahya Demirel ve Mıgırdıç Şellefyan'dır.

Yahya Demirel ve Mıgırdıç Şellefyan'ın Dyna Deal Corporation Şirketi ile İngiliz Manchester Şirketi arasında da taşıma sözleşmeleri yapılmış ve bu sözleşmeler Şellefyan tarafından imzalanmıştır. Yahya Demirel, hem İNTO hem de Dyna şirketi adına imza atarak, İngiliz Manchester Şirketi ile sözleşmeler imzalamıştır Ancak, yapılan araştırmalar, Dyna Corporation Şirketi'nin "paravan" bir şirket olduğunu, İNTO ile Dyna şirketi arasındaki yazışmaların da ayrıca düzmece olduğunu ortaya koymuştur.

İNTO, Dyna adlı paravan şirketin düzmece faturalarını kullanarak elde ettiği dövizin bir kısmını yurtdışında bırakmıştır. 1975-78 yılları arasında Yahya Demirel'in yurtdışında biriktirdiği para, tamı tamamına, 3 milyon 388 bin 931 dolardır. Yahya Demirel'in yurtdışına kaçtıktan sonra gece kulüplerinde, lüks otellerde ve kumar salonlarında harcadığı para, işte bu paradır!

Durun durun, bitmedi...

Ali Demirel, İNTO Şirketi adına, "Yetmiş sente muhtaç" olduğumuz bir dönemde, yurtdışına 62 bin 783 dolar transfer etmiş, ayrıca İNTO, yurtdışından satın aldığı ve bedellerini döviz olarak ödediği çekici ve treylerleri, mal karşılığı dışalım

yapmış gibi, teşvik tedbirleri "itfa planları" yoluyla da yurtdışına döviz transfer etmiştir.

Şekerbank Merkez Şubesi'nden İNTO Şirketi'nin 50 tane TIR kamyonu alması için döviz sağlanmış, İNTO 10 TIR kamyonu getirmiş, geriye kalan 40 TIR kamyonu için ayrılmış dövizi, "yurtdışına mobilya sattık, bu da onun parasıdır" diye Türkiye'ye göndermiş, karşılığında Merkez Bankası'ndan o günlerin parasıyla, bir de 20 milyon liralık "vergi iadesi" almıştır..

Şekerbank'tan döviz al, bunu yurtdışına çıkar; aynı parayı "mobilya sattım" diye gerisingeri Türkiye'ye gönder, git Merkez Bankası'ndan 20 milyon liranı al; üstelik, "ben bu kamyonları mal karşılığı aldım" diyerek bir de teşvik tedbirlerinden ve çeşitli kolaylıklardan yararlan...

Şeytanın aklına gelmeyecek işlerdir bunlar!

Şimdi bu İNTO Şirketi, Maliye Bakanlığı'na başvurarak, "bizim TIR'lara İsviçre'deki bir firma haciz koyacak, bu yüzden bizden 1 milyon 523 bin 91 İsviçre Frangı teminat istiyorlar" dedikten sonra, daha önce yurtdışına çıkışları "teminata" bağlanan TIR'ların, İsviçre'ye uğramaması koşuluyla yurtdışına çıkışına izin verilmesini istemektedir.

Eğer izin verilirse, İsviçre mahkemeleri tarafından aranan Hacı Ali ve Yahya Demirel'in TIR kamyonları, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin kefalet ve yardımıyla, bu kovuşturmadan da kurtulmuş olacaktır.

Nasıl olsa Türkiye Demirel ailesinin çiftliğidir ve Türkiye Cumhuriyeti Hazinesi'ni dolandıran Demirel ve Şellefyan'lı şirketlerin yabancıları da dolandırmasına hiçbir engel yoktur!

Maliye Bakanı İsmet Sezgin'in, sigarasından bir nefes çekip şöyle bir düşünmesi gerekir. Dış yardımlar böylesi şirketler için midir acaba?..

(Cumhuriyet, 4 Nisan 1980)

TAZMİNAT DERKEN...

Bugünlerde parlamentoda, Türk Silahlı Kuvvetleri personel Kanunu'na bir madde eklenmesine ilişkin "Tazminat Kanunu" görüşülmek üzeredir. Yasa tasarısı, Millet Meclisi Milli Savunma

Komisyonu'ndan geçmiş, Bütçe ve Plan Komisyonu'na gelmiştir.

Tasarının ilk biçiminde Silahlı Kuvvetler'de görevli subay ve assubaylara aylıklarının yüzde yirmisinin peşinen ve net olarak ödeneceği öngörülmekteydi. Ancak, Milli Savunma Komisyonu'nda AP milletvekillerinin verdikleri bir önergeyle, Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları'nın aylıkları, Genelkurmay Başkanı için yüzde ellibeş, Kuvvet Komutanları içinse yüzde kırkbeş oranında yükseltilmiştir.

Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları'nın aylıklarının bu ölçüde artırılmasına, başta Sayın Orgeneral Evren ile Kuvvet Komutanları'nın karşı çıkacaklarını biliyoruz. Çünkü bu aşamada, özellikle "uyarı mektubu" sonrası, bu mektuba imza koyan Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları'nın aylıklarının, sayın komutanların istekleri dışında AP'li üyelerin önergeleriyle bu ölçüde artırılması, hiç şüphesiz üzücü yorumlara yol açacaktır. Milli Savunma Komisyonu'nun AP'li üyelerince verilen bu önerge, çok kaba ve ilkel bir taktiği sergilemektedir!

Tasarıyla getirilen bir yeni düzenleme de, askeri yargı bağımsızlığını zedeler nitelikte görülmektedir. Anayasa'mız, Cumhuriyet'imizin bir "hukuk devleti" olduğunu yazmaktadır. Hukuk devletinin en duyarlı görev halkasını yargı organları oluşturmaktadır. Bu yüzden, Anayasa'mız, "hakimler azlolunamaz, kendileri istemedikçe, Anayasa'da gösterilen yaştan önce emekli edilemez" dedikten sonra, şu hükmü getirmektedir:

Hakimler, bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa aylıklarından yoksun bırakılamaz...

Yine Anayasa'mız, yargıçların nitelikleri, aylık ve ödenekleri ile meslekte ilerlemelerinin "mahkemelerin bağımsızlığı" ilkesine uyularak yasa ile düzenleneceğini öngörmektedir.

Görülüyor ki, Anayasa'mız, yargı bağımsızlığını oluşturan temel öğelerle birlikte aylık ve ödenekleri de bu bağımsızlığın bir zorunlu parçası olarak görmektedir. Çünkü mahkemelerin bağımsızlığı ve yargıç güvencesi, yargıçların fizik varlıklarından çok, topluma, adalet duygusuna ve sanıklara tanınmaktadır.

Bunun içindir ki, dünyanın demokratik her ülkesinde, yargıçlara özel bir yer ayrılır ve yargıçlara, yargı bağımsızlığı adına ayrıcalıklar ve güvenceler tanınır. Bu ayrıcalık ve bu güvence, hiç kimsenin gözüne batmaz. Batmaz; çünkü bu ayrıcalık ve bu

güvence, doğrudan doğruya topluma, bağımsız yargıya ve sanıklara tanınmış demektir.

Atama biçimleri, özlük hakları, aylık ve ödenekleriyle merkezi yönetim birimlerine bağlanan yargı ise, şu ya da bu ölçüde, bağımsızlığını yitirir.

Yargı görevlileriyle ilgili yasal düzenlemeler bu ilkeleri içermektedir. Yargıçlar, öteki kamu görevlilerinden daha çok aylık ve ödenek alırlar. Bugüne kadar, herhangi bir devlet memuru ile bir yargıcın aylıklarını karşılaştırarak "bir asliye yargıcı, bir genel müdürden çok aylık alıyor" gibi yakınmalı yorumlar yapana pek tanık olunmamıştır.

Anayasamız, bu açıdan, askeri yargı ile sivil yargı arasında herhangi bir ayrım gözetmemiştir. Bir sivil yargıcın, Devlet Memurları Yasası'na bağlı bir memurdan fazla aylık alması nasıl yadırganmıyorsa, bir askeri yargıcın kendi rütbesindeki bir subaya göre daha fazla aylık alması da yadırganmamalıdır. Çünkü, bu ayrıcalığın temeli yargı bağımsızlığında yatmaktadır.

Bir orgeneral, işlediği ileri sürülen bir suçtan ötürü, gerektiğinde albay rütbesindeki askeri yargıçlar önünde "sanık" olarak ifade vermektedir; yine gerektiğinde bir general ile Milli Savunma Bakanlığı arasındaki uyuşmazlığı, çoğu albay rütbesindeki askeri yargıçların kararları çözmektedir. Öyleyse mahkemelerin görev alanları ve işlevleriyle ilgili rütbe ayrımı, yargı kesimi için geçerli bir ilke sayılamaz.

Parlamento komisyonlarında görüşülmesine başlanan tasarı, askeri savcı ve yargıçların, daha önce kazanmış oldukları "statü"yü kaldırmaktadır. Bu yeni tasarıya göre, askeri savcı ve yargıçlar, ancak kendi rütbelerindeki subaylar kadar aylık alacaklardır.

Bu tasarı, askeri yargının terörist eylemlerle ilgili davalara baktığı olağanüstü bir dönemde getiriliyor ve askeri yargıya olağan dönemlerde tanınan özel statüler, olağanüstü bir dönemde bir çırpıda kaldırılıyor!

Askeri yargı kesiminin özlük hakları ile aylık ve ödeneklerinin, bu tasarının dışına çıkarılarak yeni bir yasayla düzenlenmesi, yargı bağımsızlığı ilkesine uygun düşeceği gibi, "olağan dönemde tanınan bir ayrıcalığın olağanüstü dönemde elden alınması" yolundaki olumsuz gelişmeleri de engelleyecektir.

Parlamento üyelerinin, son "uyarı mektubu" ve terörist eylemlerin ulaştığı duyarlı noktaları göz önüne alarak, bu konuya Silahlı Kuvvetler'in saygınlığı ile askeri yargı yararına kalıcı çözümler getirmesini bekliyoruz..

(Cumhuriyet, 5 Nisan 1980)

IMF GELİYOR

IMF, bu hafta yine geliyor. IMF, bu kez dokuz kişiyle geliyor. Ama IMF, acı kahvemizi içmeye de gelmiyor Turgut Özal'ın kara kaşına, kara gözüne aşık olduğu için de gelmiyor.

Ya niye geliyor? "Bu pahalılık, bu zam yetmedi, yeni zamlar yapın" diye geliyor. "Paranızın değerini daha da düşürün" diye geliyor. "Bir dolar yüz lira olsun" diye geliyor. Hem, bir yıllık "stand-by" anlaşmalarıyla değil, "orta vadeli" üç yıllık planlarla geliyor. İğneden ipliğe herşeyimizi ipotek etmek için geliyor.

Ne diyelim? Hazır gelmişken, cumhurbaşkanı seçimini de bir çözüme bağlasalar diyorum. Olmaz mı?..

Ekonomisini yönetemeyen bir ülke, siyasal rejimini yönetebilir mi?! Yönetemez. KİT'lerin kendi ürünlerine zam yapıp yapmayacağını, toplu sözleşmelerin durdurulup durdurulmayacağını, üzüm, tütün, çay taban fiyatlarının hangi düzeyde tutulacağını IMF kararlaştırdıktan sonra cumhurbaşkanlığı seçimine de IMF karışmış çok mu!..

Yabancı dergiler yazıyor; biz Almanya'nın "evlatlığı" sayılıyormuşuz. Evlatlığa ne kadar "harçlık" verileceğine de, elbette -ne kızıyoruz!- bunlar karar verecek..

Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Özal, Dünya Bankası'na yazdığı mektupta "Türk parasının değeri düşürülecek, bazı yatırımlar durdurulacak, Türkiye her alanda yabancı sermayeye açılacak, ekonomik planlamaya ve idari denetimlere son verecek" dememiş miydi? Demişti. Bakanlar Kurulu da bu mektup içeriğini doğrulayan bir antlaşmayı onaylamamış mıydı? Onaylamıştı.

Eee, bundan sonrası kolay. Tabii IMF gelecek, her istediğini yaptıracaktır. Bunda şaşırılacak ne var? Ben şaşırmıyorum!

Bunlara şaşırmıyorum da, neden hala Amerikan Doları yerine, Türk parası kullandığımıza şaşırıyorum! İki günde bir paramızın değerini düşüreceğimize, Türk parasını kaldıralım, yerine Amerikan Doları kullanalım. Oh, sen sağ, ben selamet! Para düşmüş de kalkmış da, çapraz kurmuş, şuymuş buymuş, hepsinden kurtuluruz, iyi değil mi?

Hem şöyle yapalım. "bir Dolar, eşittir, yüz Türk Lirası" diyelim yuvarlak hesap olsun... "Bir Amerikan Doları, yüz Türk Lirası'na eşittir" dedikten sonra, milli bayramlarda bizleri bugünlere ulaştıran politikacıların ağızlarından "bir Türk dünyaya bedeldir" gibisinden söylevler dinleyelim; başımızı dik tutmaya yarar!

Sonra da Türk parasını kaldırıp Amerikan Doları kullanalım, böylece "küçük Amerika" olmuş oluruz, büyüklerimizi de sevindiririz. Eski cumhurbaşkanlarından Celal Bayar böyle demiyor muydu?

- Küçük Amerika olacağız...

Oluyoruz işte...

Savunma İşbirliği Antlaşması da imzalandı. Bakın bu da işimize yarayacak; üslerin kirasını dolar olarak alır, bununla sosyalist ülkelerden getirdiğimiz elektrik enerjisinin parasını öderiz. Üstü kalırsa, onu da Hacı Ali'li, Yahya'lı ve Mıgırdıç Şellefyan'lı "milliyetçi" şirketlere veririz, olur biter.

Böylece üstelik şu kazancımız da olur. Türk Parasını Koruma Yasası'na aykırı eylemlerinden ötürü yargılanan namuslu yurttaşlarımız için özel tebliğler çıkarıp, bunları bu yolla affetmek gibi zahmetlere de katlanmamış oluruz; kötü mü!

IMF geliyor. IMF yetkililerini büyük bir törenle karşılayalım. Demirel, eline "Böyük Türkiye-Nurlu Ufuklar" diye bir pankart alsın; Özal, "Tek Yol IMF" yazılı bir slogan taşısın; Erbakan "Hoş Geldin Batı Kulübü" diye bir konuşma yapsın; ülkücüler "Milli Devlet-Güçlü İktidar" diye bağırsınlar, Feyzioğlu "IMF şudur, Atatürkçülük budur" diye sesini titrete titrete söylevler versin; Türkeş, IMF yetkililerini "milliyetçiler" adına kucaklayıp öpsün...

Savulun, IMF geliyor... Güney Amerika'dan geliyor; Portekiz'den; Pentagon'dan geliyor, geliyor, geliyor...

Hişt, hişt, geliyor!..

(Cumhuriyet, 6 Nisan 1980)

GERÇEK VE "GERÇEKSÖZ"

Abdi İpekçi, Ali İhsan Özgür, İlhan Darendelioğlu, Fedai Coşkuner'den sonra, bir başka gazeteci, Ortadoğu gazetesi başyazarı İsmail Gerçeksöz de terör kurbanları arasına katıldı. Bu cinayeti, öteki cinayetler gibi "alçakça" işlenmiş bir cinayet olarak niteliyor ve Ortadoğu gazetesine başsağlığı diliyoruz.

Cinayetlerin böylece kınanması, "komünist çetelerce şehit edildi" ya da "faşistlerce katledildi" gibi sözcükler kullanılsa da terörü önlemiyor. "Terörün Allah belasını versin" demek de akan bu kan selini durdurmuyor. Öğretim üyeleri, genç öğrenciler, işçiler, köylüler, devlet memurları, subaylar, erler, polisler, komiserler, savcılar, yargıçlar, emniyet müdürleri art arda vurulup vurulup, öldürülüyor. Ve devlet, bütün bu kanlı tabutları yurttaşların önüne koyarak "kanı yerde kalmayacak" gibi sözlerle avunup duruyor.

Hiç şüphemiz yok, bütün bu cinayetler örgütlü ve planlı biçimde işleniyor ve teröristler, sağcısıyla, solcusuyla. bir orduyu donatacak kadar silahla dolaşıyor.

Bütün bunlara karşın devlet, silah kaçakçılığı konusuna bile yeterince eğilemiyor. Ve emniyet örgütünün başına silah kaçakçılığı sanıklarıyla içlidışlı merkez valileri atanabiliyor ve de aynı sanıklarla eğlence yerlerinde dolaşan valiler el üstünde tutulup, büyük illerimize atanabiliyor...

Terörü önlemek devletin görevidir. Hem de ilk ve vazgeçilmez görevidir. Bir ülkede yazarlar, gazeteciler, sağcısıyla, solcusuyla art arda öldürülüyor ve sanıkları bulunamıyor ya da yakalanan sanıklar, dört bir yanı tanklarla çevrili askeri cezaevlerinden ellerini kollarını sallayarak kaçabiliyorsa, "işte Anayasa sizlere basın özgürlüğü tanımış, tepe tepe kullanın" demek inandırıcı oluyor mu?

Evet, terörü önlemek devletin görevidir. Eğer devlet yurttaşlarının can güvenliğini sağlayamıyorsa, devlet olmaktan çıkar, neye yaradığı belli olmayan bir kaba kuvvete dönüşür Devletin görevi, başbakanların ağzından "Allah terörün belasını versin" ya da her cinayetin arkasından, devri düşük plaklar örneği, "kanı yerde kalmayacak" gibisinden sözlerle yetinmek değildir.

Hadi ver "terörün belasını", hadi bunca devlet görevlisinin ve yurttaşın "kanlarını yerde bırakma", hadi sık sık yinelediğin gibi, "analarından doğduğuna pişman et", burunlarını sürt!..

Abdi İpekçi'nin katil sanığı yakalanıyor. Önce "ben öldürdüm" diyor. Verdiği ifade bütün gazetelerde yayınlanıyor. Bu yolla arkasındaki örgüte zaman kazandırıyor. Sonra ifade değiştiriyor, "ben öldürmedim" diyor. Ve kuşkulu ipuçlarıyla birlikte, askeri cezaevinden kaçıp, İstanbul'un ortalık yerinde, Beyazıt Meydanı'nda kahvelere girip çıkıyor, adam öldürüyor, yine kaçıyor.

Hani devlet? Devlet yok!

Yakalanan bir önemli cinayet sanığını askeri cezaevinde bile tutmasını beceremeyen bir devlet, terörü nasıl ve ne yolla önleyecektir, bir bilen var mıdır acaba?

Ortadoğu gazetesi başyazarı İsmail Gerçeksöz, Valiliğe başvurarak silah taşıma izni istemiş, ancak izin çıkmadan teröristlerce vurularak öldürülmüştür. İki günde tamamlanacak bir silah taşıma izni, yazarlardan, gazetecilerden, yayınevi sahiplerinden neden esirgenir!? Esirgenmiyorsa, neden bu kadar bekletilir? Bunun bir gerekçesi, bir özrü var mıdır?.. Sen yazarını koruyamıyorsun; ver silahı, o kendini korusun hiç olmazsa...

Yok; sen devlet olarak yurttaşını korumayacaksın, o her gün nereden bir saldırı gelecek diye kuşkuyla işine gidecek; bir de "aman bir saldırı olmasın" diye evinde bir silah bulundurmuşsa, evini basıp, tutuklayacaksın; bu arada öldürülürse, "vah, vah çok üzüldük" gibisinden başsağlığı masalları yayınlayacaksın.

Sen devletsin be, devlet!!.. Senin görevin, tabutların arkasından yapmacık gözyaşları dökmek ve beylik sözcüklerle süslü demeçler vermek değildir. Senin görevin katil çetelerini ve bunların arkasındaki karanlık odakları bir bir ortaya çıkarıp, gereken cezaları vermektir.

Devlet bunu yapamıyorsa devlet değildir. Basın, ayrım gözetmeden katil çetelerinin üstüne gitmiyorsa basın değildir. Ve insan, hangi görevde ve hangi siyasal eğilimde olursa olsun, bütün cinayetler karşısında aynı duyarlı tutumu takınmıyorsa, insan değildir!..

(Cumhuriyet, 7 Nisan 1980)

BİR KÜÇÜK NOKTA

Eski cumhurbaşkanlarından Celal Bayar, "Cumhurbaşkanı eski Demokratlar'dan seçilmeli" diyormuş. Ne yalan söyleyeyim, adam haklı! Nasıl olsa ilk adım atıldı; Hayrettin Erkmen ve Münif İslamoğlu gibi "Yassıada mahkumları" bakan oldular. Sıra şimdi cumhurbaşkanlığında.. Cumhurbaşkanı da Yassıada mahkumları arasından seçilebilir, buna engel ne var ki?

Bayar'ın adayları arasında Sıtkı Yırcalı, Hayrettin Erkmen ve Zeyyat Mandalinci'nin adlarından söz ediliyormuş.

Bunları duyunca, "Canım Yassıada mahkumundan cumhurbaşkanı olur mu hiç" diye söylenenleriniz olacaktır. Niçin olmasın? Yassıada mahkumundan Dışişleri Bakanı, Sağlık Bakanı olur da cumhurbaşkanı olmaz mı? Olur!

Dahası var efendim. Şu anda Cumhurbaşkanı'na vekalet eden İhsan Sabri Çağlayangil de Menderes'in Bursa Valisi olarak Yassıada'yı boylayanlardan değil midir? Yassıada'ya girip çıkan cumhurbaşkanı vekili olur da niçin cumhurbaşkanı olmaz? "Vekil" olan, aynı makama "asil" de olur, var mı buna bir engel? Olur, olur, bal gibi olur...

Anayasa'da, Yassıada mahkumlarının, suçları Af Yasası'yla bağışlansa bile seçme ve seçilme haklarına sahip olamayacaklarına ilişkin bir madde vardı. İsmet Paşa, "kuyudan adam çıkartma" operasyonu ile bu anayasal engelin kaldırılmasına çalışmış; CHP ve AP oylarıyla Anayasa'nın söz konusu maddesi bir çırpıda değiştirilivermişti. Kim karıştı buna?

1969 yılında, "kuyudan adam çıkartma" tartışmaları sürdürülürken "Eski Demokratlar Meclis'e girerse ihtilal olur" diyenler yalancı çıktılar. Eski Demokratlar Meclise girdiler, bakan oldular; ne oldu? Kıyamet mi koptu?!..

Demokrasilerde söylentilerin değil, anayasal kuralların etkinliği söz konusudur. Korkularla, kuşkularla, demokrasi yürümez.

- Asarlar, keserler, vururlar, kırarlar..

Köprülerin altından çoook sular akmış; niçin assınlar, niçin kessinler? Bugün, Adnan Menderes sağ olsaydı Meclis'e girer, başbakan bile olurdu. Eski çamlar bardak olmuş. Bayar, istese bugün gelir Senato'ya oturur, sonra da cumhurbaşkanı seçilirdi. Asmak, kesmek ne kelime!..

Bana sorarsanız, bu konuda nankörlük eden Süleyman Bey'dir. AP iktidarı, eski Demokratlar'ın mirasını yiye yiye semirmiş, bu hale gelebilmiştir. Şimdi göreceksiniz, cumhurbaşkanlığı için eski Demokratlar'ın adaylıkları söz konusu olsun, kulislerde ne oyunlar çevirir, ne söylentiler yayar. Yüreği yayık gibidir üstadın!

Canım, bırakın Cumhurbaşkanı seçimini, Demirel Menderes'in, Zorlu'nun, Polatkan'ın kemiklerini İmralı adasından başka yere taşıtmak için parmağını bile oynatmadı; ama söz Menderes edebiyatına gelince, ooo Demirel'den hızlısı yoktur. Yalan mı?

Olsun efendim, olsun; eski Demokratlar cumhurbaşkanlığına aday olsun. Sıtkı Yırcalı var, Sebati Ataman var, Celal Yardımcı var, Hilmi Dura var, Baha Akşit var, İbrahim Kirazoğlu var, Hayrettin Erkmen var, Zeyyat Mandalinci var... Varoğlu var.

Sıtkı Yırcalı cumhurbaşkanı olsun, Yırcalı'nın Fransa'da öğrencilik yıllarındaki solculuğunun bir sakıncasının olmaması gerekir. Bir rüzgardır, gelmiş geçmiş; büyüklerimiz öyle söylemez mi? "Yirmi yaşında komünist olmayan, kırk yaşında ise olan enayidir... Adam değişmiş, ne olacak yani! Menderes'e karşı çıkanlardanmış da falan da filan... 27 Mayıs ihtilalcilerine yönetim kurulu arpalıkları dağıtacak, Yassıada yargıçlarını partilerine kaydedecek kadar hazımlı olan AP, bu konuda da niçin gocunsun?

Laf efendim laf! Laf ola, beri gele...

Bakın Hayrettin Erkmen de fena değil; oturuşu kalkışı tam devlet adamları gibi. Tahsil var, terbiye var; Menderes'in bakanlığını yapmış; önce umur, sonra cezaevi görmüş, dönmüş dolaşmış, yeniden bakan olmuş. Bundan daha iyisini can sağlığı vallahi... Hem, son günlerde ABD ile Savunma İşbirliği Antlaşması'nı da imzalamış... Kaçırılır mı böylesi!

Erkmen, AP'li milletvekili ve senatörlerden oy almadan önce, 27 Mayıs İhtilali'nin spikeri Alpaslan Türkeş'ten ve aynı sabah Menderes'i tutuklayan, o günün Hava Binbaşısı, bugünün MHP Ankara Milletvekili Necati Gültekin ve ayrıca, ihtilalin Altındağ Kaymakamı Emekli Binbaşı MHP Grup Başkanvekili İhsan Kabadayı'dan da oy alır. Sonrası Allah kerim..

Ama, Yassıada mahkumlarından birinin cumhurbaşkanı olmasında bir küçücük sakınca var. O da, Anayasa'nın başında, "Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı direnme hakkını kullanarak 27 Mayıs 1960 devrimini yapan Türk milleti" bölümünün bulunuşu... Erkmen cumhurbaşkanı olunca, "Anayasa'yı sayacağıma ve savunacağıma" diyerek yemin etmeyecek midir? Yalan yere yemin etmek koskoca adama yakışmaz. Ama yemin edecektir. Belki Anayasa'yı saymayacaktır da, aynı Anayasa'ya sövüp sayacaktır!

Ya her yıl düzenlenecek "27 Mayıs Hürriyet ve Anayasa Bayramında" ne yapacaktır? Kendisini cezaevine atan ihtilali kutlayıp, "tebrik ve teşekkür telgrafları" mı alıp verecektir?

Etkililer, yetkililer, devletliler, büyükler, kendilerini büyük sayanlar, çalımlarından geçilmeyenler, burunlarından kıl aldırmayanlar, memleketi ne güzel yönetiyorsunuz, bayılıyorum size!

(Cumhuriyet, 8 Nisan 1980)

ANAHTAR VE ÇİLİNGİR

Cumhurbaşkanı seçiminde artık şu gerçeği iyice kabul edelim. CHP ve AP arasında bu konuda bir anlaşma olmazsa, "Anahtar" MSP'nin elindedir. İstesek de istemesek de böyledir.

Erbakan MSP'nin bu işlevini anladığı için, geçen hafta, öteki parti liderleriyle görüşmeler yapıp, "cumhurbaşkanı seçimini başlatan adam" rollerine soyundu.

Arkasından MSP bir adım daha attı. Verdiği bir önerge ile parlamentonun cumhurbaşkanı seçilinceye kadar sürekli çalışmasını istedi. MSP'nin bu önergesi CHP, MSP, Milli Birlik Grubu oylarıyla benimsendi.

Böylece MSP, cumhurbaşkanlığı kilidinde anahtarı iki kez çeviriyormuş gibi göründü. Cumhurbaşkanlığı kilidi, eski anahtarlarla mı açılır, "maymuncuk" mu kullanılır, yoksa kilit mi kırılır, orasını pek bilen yok... Ama kabul edelim, MSP, anahtardır!.

Anahtardır da başka nedir? Gericidir, Atatürk düşmanıdır, Anayasa Mahkemesi'nce kapatılmış bir partinin devamıdır,

yeşil komünisttir, nakşibendidir, nurcudur, şudur budur. Bunları tartışmıyoruz.

MSP, Anayasa'nın "demokrasinin vazgeçilmez unsurları" dediği siyasal partilerden birisidir. Bu parti, bir kez CHP ile, iki kez AP ve MHP ile, bir kez de birinci MC ortaklığında Feyzioğlu'nun CGP'si ile koalisyon ortaklığı yapmıştır.

MSP, ne zaman CHP ile bir ortaklık kursa ya da bir önergede birlikte oy kullansa, bazı çevrelerden, -MSP Atatürk düşmanıdır- gibisinden mırıltılar, homurtular gelmektedir. Aynı MSP, AP ile, MHP ile, CGP ile hükümet oldu mu, bu mırıltılar, bu homurtular, bıçakla kesilmiş gibi duruvermektedir.

MSP, AP ile ortaklık kurarsa bu Atatürkçülüğe uygun. CHP ile kurarsa Atatürkçülüğe aykırıdır! MSP, CGP ile hükümete girerse, bu Atatürkçülüğün taa kendisidir. Aynı MSP, yasal önlemler konusunda bir kısım CHP milletvekili ile beraber oy kullanırsa, bu "Humeyni" özentisidir.

Bu aklı nereden aldınız siz?!

Ben, Erbakan'ın bir görüşüne yerden göğe kadar hak veriyorum. Ne diyor Hoca:

- Batı kulübü zihniyeti sömürücüdür, sömürücü olduğu için de tahakkümcüdür..

Yalan mı? Türkiye'de "Batılıyız" diye yabancı sermayeye kucak açanlar, ülke içinde kaskatı siyasal rejimlerin de savunucusu değiller midir? Gerçi MSP, bu "tahakkümcü zihniyet"in değirmenlerine çok su taşır ama, hadi şimdilik o konuyu pek açmayalım, altından "çapanoğlu" çıkar.

Kim çıkar, kim çıkar? Örneğin Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal çıkar. Bu Turgut Özal, MSP'nin milletvekili adaylarından biri değil miydi?

Başka ne çıkar? AP, MHP ve CGP ile düşünce yasaklarını savunan MSP'li MC hükümetleri çıkar...

MSP'nin kimlik kartını iyi saptayalım. MSP, AP ile Atatürkçü, CHP ile Atatürk düşmanı olamaz. MSP'ye karşı bu oyunu oynayan "Batı kulübü zihniyeti"dir. MSP de bu zihniyeti, iyi, çok iyi tanımalıdır.

Evet, cumhurbaşkanı seçiminde MSP anahtardır, çilingire gerek kalmadan anahtar işe yararsa hepimiz seviniriz.

Yoksa?!..

Aman ağzınızdan yel alsın! Tövbe tövbe estağfurullah!

(Cumhuriyet, 9 Nisan 1980)

LOCKHEED VE ITT

Durup, dururken şöyle bir soru sorsam:

- Lockheed olayı ne oldu?

Eminim, buna kimse doğru dürüst yanıt bulamaz. Çünkü bunca olayın tozu dumanı içinde Lockheed rüşvet olayı unutulup gitmiştir.

Geçenlerde, ünlü çokuluslu şirket ITT ile ilgili belge ve bilgiler Ankara Cumhuriyet Savcılığı'na ulaştı. Ulaşan belgeler arasında Hava Kuvvetleri'ne alınan TPS-32 radarlarıyla ilgili 67.500 dolarlık rüşvet olayının kanıtlar da bulunmaktadır.

Lockheed şirketinden Emniyet Genel Müdürlüğü'ne alınan telsizlerle ilgili rüşvet iddiaları nedeniyle Emniyet Genel Müdürlüğü Teknik Daire Başkanı hakkında açılan kamu davası, Çankırı Ağır Ceza Mahkemesi'nde beraatle sonuçlanmıştır.

Bu arada, Lockheed uçak yapım şirketinin Türkiye temsilcisi Nezih Dural hakkında "Türk Parasının Kıymetini Koruma Yasası"na aykırı eyleminden ötürü açılan dava henüz sonuçlanmamışken, geçenlerde Maliye Bakanlığınca yayınlanan bir tebliğle Dural'ın suç sayılan bu eylemi bağışlanmıştır!

"Niçin, nasıl, neden" diye sormayın, bizde "devlet" budur...

Biliyorsunuz, Lockheed rüşvet olayı ile ilgili olarak Genelkurmay Askeri Savcılığı'nda yürütülen soruşturma, Askeri Savcılığın vermiş olduğu "soruşturmaya yer olmadığı" kararı ile noktalanmış; ancak zamanın Milli Savunma Bakanı Ferit Melen, yetkisini kullanarak, kararın bozulmasını ve soruşturmaya devam edilmesini istemiştir.

Melen "soruşturmaya devam" emri verirken, Altay şirketinin, Eskişehir Orduevi ve Marmara Oteli'nde Hava Kuvvetleri'nce verilen yemek paralarını ödediği, ayrıca Dural'ın "fevkalade masraflar" adıyla Lockheed şirketinden 102 bin 128 dolar alıp, bunun harcama yerlerini göstermemiş olması gibi önemli noktalar üzerinde durmaktaydı.

Birinci ve ikinci parti F-100-S uçak filolarının alım işlemlerinde kuşku verici bazı noktaların varlığına karşın, Melen'in "soruşturmaya devam" emri üzerine de bugüne dek pek etkili bir çalışma yapılmamıştır.

Örneğin, Altay şirketi sahibi Nezih Dural'a birinci parti uçak alımı için 5 bin dolar komisyon ücreti ödenmişken, ikinci

parti alımında bu komisyon ücreti 5 bin dolardan birdenbire 92 bin 500 dolara yükselmiş, ancak bu iki komisyon ücreti arasındaki fark nedense araştırma konusu olmamıştır.

İşte, "neden, niçin, nasıl" diye sormak basının görevidir; biz de bu görevi yerine getirerek soruyoruz:

- Ne oldu Lockheed soruşturması?

"Ne oldu" diye sorduğumuzda, Lockheed rüşvet olayı ile ilgili olarak, ABD Adalet Bakanlığı'nın belge akışını niçin durdurduğunu da araştırmamız gerekmektedir.

ABD ile bu konuda yapılan antlaşmada, belge ve bilgilerin ancak savcılık ve mahkemelere gönderilebileceğini, bu belge ve bilgilerin savcılık ve mahkemeler dışında herhangi bir yere, örneğin parlamentodaki soruşturma komisyonlarına verilmesi halinde, bu belge akımının durdurulacağı belirlenmişti.

Demirel, birinci MC hükümetinin başbakanıyken, verdiği bir emirle bu antlaşmayı çiğneyerek, Adalet Bakanlığı'nda toplanan belgeleri parlamento komisyonlarına yollamış, bu yüzden ABD Adalet Bakanlığı antlaşmanın çiğnendiğini ileri sürerek belge gönderilmesini durdurmuştu. Belge akışı durdurulunca da soruşturma yeterli kanıtlarla yürütülememiş, bu arada, rüşvet olayına karışanlar da zaman kazanmışlardır.

CHP hükümeti döneminde, ABD Adalet Bakanlığı ile yeni bir antlaşma yapılmış ve belge akışı yeniden sağlanmıştır. Büyük bir olasılıkla, geçen aylarda gelen yeni belgelerde rüşvet olayına karışanların adları bulunmaktadır.

Lockheed olayı bu aşamadayken, Maliye Bakanlığı'nın çıkardığı 19 Mart 1980 gün ve 181 sayılı tebliğle, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki Yasa gereğince, önce tutuklanan sonra serbest bırakılan, Lockheed uçak yapım şirketi Türkiye temsilcisi Nezih Dural hakkındaki soruşturma durmuştur

Lockheed şirketi ile birlikte ITT şirketinin Türkiye'deki ilişkileri bir bir ortaya çıkarılmalıdır. Lockheed ve ITT, dünyanın her yerinde rüşvet dağıtır, her ülke rüşvet alanların kulaklarından tutup birer birer mahkum ederken, Türkiye'de bu olaylarla ilgili bir tek kişinin mahkum olmamasını bilmem nasıl yorumluyorsunuz?

Bizim gümrüklerden yeşil dolarlı rüşvet geçmiyor mu dersiniz?..

(Cumhuriyet, 10 Nisan 1980)

ÖZEL VAGONLU BAKAN

Ulaştırma Bakanı Hüseyin Özalp geçen cuma günü, kendisi için ayrılmış özel ahçılı ve özel garsonlu "11" numaralı vagon ile Ankara-İstanbul yolculuğu yaptı! Değerli Ulaştırma Bakanımız kompartımanı az geldiği için kendisine koskoca bir vagon, özel ahçı ve özel garson ayırıvermiş..

Mübarek, azınlık hükümeti Bakanı değil, sanki Osmanlı Şehzadesi ya da tek parti şefi! Bir yataklı vagon kompartımanı yetmiyor, beyimiz kendisine özel ahçılı, garsonlu vagon ayırtıyor..

Özel vagonlu Bakan, İstanbul'da THY grevi ile ilgili, bakınız, ne diyor:

THY grevi ideolojik ve siyasidir.

Bakanı, özel vagonunda yakalayıp sormak isterdim:

- Ne demek, THY grevinin ideolojik ve siyasi olması?

Türk-İş'e bağlı Hava-İş Sendikası, Marksist-Leninist bir ihtilal yapıp, yurtiçi ve dışı uçak seferlerini "proletarya diktatörlüğü" yönetiminde mi düzenlemek istiyor? Allah aşkına ideolojik olup da ne yapıyor? THY grevi niçin "siyasi" sayılıyor?. Hava-İş Sendikası, azınlık hükümetini devirip, yerine CHP ile parlamento dışındaki sol partilerin birlikte kuracakları yeni bir hükümet kurmak için çalışmalar mı yapıyor? Grev, nasıl "siyasi" oluyor?

Türk-İş'e bağlı Hava-İş Sendikası'nın grevi "ideolojik ve siyasi" ise, AP iktidarına bağlı THY yönetiminin aldığı "lokavt" kararı ne oluyor? Hiç "siyasi" olmuyor mu örneğin? Özel vagonlu, özel ahçılı, özel garsonlu Bakanımız, bu özel vagonunda bir basın toplantısı düzenleyip, bizleri aydınlatmazlar mı acaba?

Özel vagonlu Bakanımız, "THY grevi ile turizmde zarar edilebilir. Ama bu zararın üstünde kar sağlayabilirsiniz, turizm geliri her zaman elde edilebilir, ancak memleket elden giderse, geri getiremezsiniz" diyormuş ayrıca..

Sanki toplu sözleşme değil "savunma işbirliği antlaşması" imzalayacak!.. Böyle bir bakana vagon değil, tren değil, gar feda olsun!

Merak ettim, neymiş grevin şu ideolojik yanı? THY ile Hava-İş Sendikası'nın geçen dönem imzaladıkları toplu sözleşmede, "kadro istihdam kurulu" adıyla yer alan bir kurul, THY Ge-

nel Müdür Yardımcısı'nın başkanlığında, iki işveren iki de sendika temsilcisinden oluşurmuş, atama işlemleri de bu kuruldan geçermiş, işte "ideoloji" buymuş; özel vagonlu bakanımız, yeni toplu sözleşmede bu gibi hükümlere şiddetle karşıymış; "olur muymuş böyle şey"; olmazmış!..

Bu "gayri siyasi" THY Yönetim Kurulu'nda kimler var, bilir misiniz?.. Hacı Ali Demirel'den daha da Demirelci olan Son Havadis gazetesi yazarı Abdullah Uraz, soğuk esprili batık mizah dergileri sahibi, sırılsıklam AP'li gazeteci Uğur Gümüştekin, bunların deneticisi de boynu madalyonlu, film şirketi sahibi Ümit Utku!

Hak arayan THY emekçisinin grevi "ideolojik" ve "siyasi"; Abdullah Urazlar'ın, Uğur Gümüştekinler'in, Ümit Utkular'ın lokavtı "gayri siyasi"!.. Bunlara aman hiç ses çıkarmayalım, sonra toplu sözleşme imzalanır "memleket elden gider"; memleketin elden gitmemesi için Bakan Özalp Bey'e özel ahçılı, özel garsonlu, yataklı vagonlar ayıralım, "vatana hizmet tertibinden"!

Bu arada, özel hava yolları çalışmalarını sürdürsün, büyük şirketler, THY temsilciliğini üstlenmek için harıl harıl çalışsın...

Aman aman, özel vagonlu Bakanı uyandırmayalım. Ya, THY grevi biter ve toplu sözleşme imzalanırsa ne olacak? Memleket elden gidecek... Memleket elden gitmesin de bakanlar özel ahçılı, özel garsonlu yataklı vagonlarla gitsin, ne çıkar!

Sayın Bakan, Sayın Bakan, uyanın!.. İzmit'e geldik, sabah oldu, pişmaniye, pişmaniye. Hediyelik, hediyelik...

(Cumhuriyet, 11 Nisan 1980)

DÜNDEN BUGÜNE...

Birinci Dünya Savaşı'nı anlatanlar, savaşın patlamasına, Saraybosna'ya resmi bir ziyaret yapan Avusturya Veliahdı Franz Ferdinand'ın Sırp milliyetçilerince düzenlenen bir suikast sonucunda öldürülmesinin yol açtığını söylerler. Gerçekten 28 Haziran 1914 tarihinde düzenlenen bu suikast savaşı başlatmış ve dünya haritası bu savaştan sonra yeniden çizilmiştir

Oysa, bu suikast bir küçük kıvılcım gibiydi. Savaşın gerçek nedenleri ise 1870-71 Alman-Fransız savaşından sonra oluşan siyasal dengelere ve dengeleri doğuran ekonomik nedenlere bağlıydı. Avusturya Veliahdı öldürülmese de, bu savaş, bir başka dramatik olayın işaret fişeği ile başlatılmış olacaktı. Bu suikast bir "vesile" idi.

Birinci Dünya Savaşı'ndan yirmi bir yıl sonra patlak veren İkinci Dünya Savaşı da bir dizi ekonomik ve siyasal nedenlerle açıklanabilir. Yoksa, Hitler'in "deli", Mussolini'nin "muhteris" olması gibi bireysel düzeyde psikolojik nedenler, ancak çocuk masallarına konu olabilir.

Her iki dünya savaşı da ancak ve ancak kendilerine özgü ekonomik nedenlerle açıklanabilir. 1871'den Birinci Dünya Savaşı'nın başlangıç tarihi olan 1914 yılına kadar uzanan tarih diliminde, liberalizm ve sosyalizm akımlarının gelişip birbirleriyle çatışmasına tanık olunur. 1789 büyük burjuva devriminden, 1830 ve işçi sınıfı öncülüğündeki 1884 ayaklanmaları ve sosyalizm akımlarının gelişip, birbirleriyle çatışmasından sonra, Batı burjuvazisi kendisini yeni savaşlara hazırladı ve emperyalizm, denizaşırı ülkelerdeki toprakların ve doğal zenginliklerin paylaşılması ile yeni aşamalara ulaştı.

İkinci Dünya Savaşı, siyasal ve ekonomik nedenlerini, ilk dünya savaşının sonuçlarından aldı. İkinci Dünya Savaşı da tümüyle egemenliğini kendi sınırları dışına taşırmak isteyen faşist ve benzeri nasyonal sosyalist rejimlerin açıkça ilan ettikleri "hayat alanları" ile tam bir emperyalist savaş ve yayılma politikasına dönüştü.

Birinci Dünya Savaşı'nın en önemli sonuçlarından biri, 1917 devrimi ile Çarlık Rusyası yerine, yeryüzünde Sovyetler Birliği adıyla ilk sosyalist devletin kurulmuş olmasıdır. İkinci Dünya Savaşı'nın doğurduğu en önemli sonuç da faşist ve nasyonal sosyalist rejimlerin, iki büyük silahlı gücün, Sovyetler Birliği ile Amerika Birleşik Devletleri'nin elbirliği ile yıkılmış olmasıdır.

Birinci Dünya Savaşı sonunda Osmanlı İmparatorluğu yıkılmış, yerine emperyalizme karşı verilen kanlı bir savaştan sonra, Batılı ideologların "Kemalist" adını taktığı yeni bir dünya görüşü ve bu dünya görüşünden kaynaklanan yeni bir devlet biçimi çıkmıştı. İkinci Dünya Savaşı'nın Türk toplumu açısından

kazancı, bu kanlı savaşın dışında kalabilmek ve bu savaş sonrasındaki yeni düşünce akımlarıyla tek parti yönetiminden, birbirini andıran iki parti egemenliğinde, biçimsel de olsa çok parti yönetimine geçilmesidir.

Yirminci yüzyıl, emperyalist politikalarla, bu politikalara karşı uyanan ve bu uğurda savaş veren "Üçüncü Dünya"nın, "mazlum uluslar"ın çağıdır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, tankla, tüfekle, topla yoksul ülkeleri işgal eden emperyalizm yerine, ekonomik ilişkilerle aynı işgalleri sağlayan yeni bir emperyalizm çeşidine "yeni sömürgecilik" adı takıldı. Ve bu "yeni sömürgecilik", yoksul ülkelerde emperyalist odaklara bağlı "uydu faşist rejimler" yarattı. "Dışarıdan gelen faşizm" dediğimiz olgu da buydu işte...

Yeni sömürgeciliğin Ortadoğu'daki ön karakollarından biri olan Şah'ın, altın yaldızlarla örtülerek gizlenen kanlı faşist rejimi, Humeyni önderliğindeki halk ayaklanmasıyla yerle bir edilmiş ve bu bölgedeki emperyalist odaklarından biri çökertilmiştir. Şah'ın devrilmesiyle, ABD'nin "Kahire-Tahran-Tel Aviv" üçgeni bozulmuş, emperyalizmin kalelerinden biri yıkılmış oluyor. ABD için bu, Vietnam yenilgisinden sonra aldığı ikinci büyük yenilgi sayılabilir.

Yeni sömürgecilik, Ortadoğu'da elden kaçırdığı bu kalelerini tek tek ele geçirmek için her yola başvuruyor. Antiemperyalist Nasır yerine Amerikan çıkarlarının başkomseri Sedat'ı Mısır Devlet Başkanlığı koltuğunda görmekten hoşlanan ABD; Pentagon'u, çokuluslu şirketleri, her karışıklığa burnunu sokan CIA'sı ile Tahran'da Humeyni gibi, Beni Sadr gibi İslamcı düşünceden kaynaklanan antiemperyalist bir odağın giderek güçlenmesine izin vermek istemiyor.

Kaldı ki, 1929 dünya ekonomik bunalımına benzer bunalımların eşiğinde bulunan bir dünyada ABD, petrol kaynaklarını, antiemperyalist nitelikte yöneticilerin iktidarda bulunduğu İran'da bırakmak istemez. Ve bunun içindir ki, NATO başkomutanlarının ağzından, "Ortadoğu'daki petrol kaynakları tehlikeye girerse, askeri müdahale için hazırız" gibisinden açık savaş çağırılarında bulunur.

1914 yılında, nasıl Avusturya Veliahdı Ferdinand'a düzenlenen suikast, savaşın patlaması için bir küçük kıvılcım, daha doğrusu aranıp bulunan bir "vesile" idiyse, ABD'nin Tahran

Elçiliği'nde rehine tutulan Amerikalılar da çıkabilecek bir savaş için böylesine bir "kıvılcım", böylesine bir "vesile" sayılabilir.

ABD Devlet Başkanı Carter'ın, İran İslam Cumhuriyeti ile her türlü ilişkisini kesip, "müttefiklerini" İran'a karşı bir "ekonomik ambargo" kurmaya çağırdığı günlerde Irak, komşu İslam ülkesi İran ile bir savaşa tutuşturuluyor. Öyle anlaşılıyor ki emperyalizm, Ortadoğu'daki kurmayı tasarladığı yeni dengeler ve oluşturacağı yeni emperyalist odaklar için elinden gelen bütün oyunları sergilemek kararındadır.

Bölgede böyle bir sıcak savaş patlarsa, Türkiye'nin bu savaşın dışında kalması çok güçtür. Koşullar bu denli sakıncalı olasılıklarla çevremizi kuşatırken, biz henüz devlet başkanını bile seçebilmiş değiliz. Tarihten ders almasını bilmeyenler, tarihin mezarlığında birer zavallı mezartaşı olmaya mahkumdurlar. Türkiye şimdi bu kör yazgının kısır döngüsü içindedir...

(Cumhuriyet, 12Nisan 1980)

NE YAKIŞIR AMA!..

Dr. Bilgiç'i cumhurbaşkanı olarak düşünebiliyor musunuz? Ben düşünüyorum. Söz gelişi, Bilgiç'i Çankaya Köşkü'nde, TBMM önünde tören kıtalarını denetlerken görür gibi oluyorum. Üzerinde, beden ölçülerine uygun bir frak, elinde silindir şapka, "merhaba asker" diye sesleniyor; askerlerden tok bir ses: "Sağol!" Bu görkemli tablo karşısında şimdiden gözlerim yaşarıyor!

Bence, Cumhuriyetimiz büyük bir fırsat kaçırıyor. Dr. Bilgiç, "makus talihimizi" yenecek biricik adayımızdır. AP'nin, yani Demirel'in "ciddi" ve "resmi" cumhurbaşkanı adayıdır. Ne olacak yani, Demirel'in "gayri ciddi" adayı mı olacaktı, elbette ciddidir!

Ama Dr. Bilgiç'in şu sözleri de ciddidir:

İhanetten bahsediliyor Sayın Demirel'in, AP'ye ihaneti nasıl anladığını bilmiyoruz. Bugün görünen şudur ki, kendileri AP'ye ihanete bile muktedir değildir. Zira kendisi hiçbir zaman AP'li olmamıştır...

İlerde, elbette, Dr. Bilgiç'in söylev ve demeçleri kitaplar halinde toplanacaktır. Ben, bu çabalara karınca kararınca katkına bulunmak için Bilgiç'in eski konuşmalarından demetler sunuyorum.

Duyduğuma göre, bana çok kızıyormuş. Ne yaptım ben? Yüce Parlamento'ya şöyle bir baktım; kendi kendime "Kim cumhurbaşkanı olabilir" diye sorduktan sonra, "Dr. Bilgiç" sonucuna varıp, bu büyük devlet adamının hayatını, sanatını ve eserlerini araştırmaya başladım ve on gün önce bu köşede "Adayımız Dr. Bilgiç" diye bir yazı yazdım.

Efendim, AP'den istifa edip DP'yi kurmuş, sonra aklı başına gelmiş, yeniden Demirel'i destekleyerek AP'li olmuş... Çoğulcu demokrasilerde birden çok partiye girip çıkmak anayasal haktır; ne var bunda!? Efendime söyleyeyim, daha sonra ortağı bulunduğu şirketlere üç yüz milyon liralık teşvik belgesi verilmiş. Alan razı, veren razı, bize ne? Sağlık Bankası kurucusuymuş, banka batmış, Bilgiç ve arkadaşları bu yüzden mahkemeye verilmiş. Bunda kızılacak ne var? "Beraat-ı zimmet asıldır" demiş atalarımız, değil mi efendim...

Bunlar bir yana, ben yalnızca Dr. Bilgiç'in her biri bir "edebi" ve "siyasi" değere sahip söylev ve demeçleri üzerinde durmak istiyorum. Ne demiş? Demiş ki: "Demirel hiçbir zaman AP'li olmamıştır." Bu ne demektir? Bu şu demektir:

Demirel hiçbir zaman AP'li olmamışsa, AP Genel Başkanlığı, Yahya Demirel'in şirketleri gibi hayalidir. Bunlar hayali olunca, Dr. Bilgiç'in adaylığı da hayalidir. Demirel, AP'li değilse. Bilgiç de AP adayı değildir! Öyleyse...

Yok yok, Dr. Bilgiç bunu demek istemiyor. Gerçi bu sözü AP'den ayrıldığı 1970 yılında söylemiş ama yine de bu sözlerin anlamı bu biçimde yorumlanamaz.

Dr. Bilgiç, olsa olsa, "Demirel, AP Genel Başkanlığı'na kişisel çıkarları için gelmiştir. Yoksa, partiyi düşündüğü yoktur" demek istemiştir.

Bilgiç'in sözlerini böyle yorumlamamızın bir haklı nedeni var. Çünkü, bu değerli devlet adamımız aynı konuşmasında ayrıca şunları da söylemektedir:

- Demirel tek şahıs hakimiyetine teveccüh etmiştir. Partiyi ikbal ve menfaat kapısı haline getirmekten çekinmemiştir. Zira ikbal ve menfaat talebinin baş temsilcisi kendisidir...

Dr. Bilgiç'in bu iftiralarına karşı, Başbakanımız Demirel'i korumak, bir yazar olarak, benim görevimdir! Ne ayıp! Bakın Bilgiç Demirel'e ne demiş. "Demirel, tek şahıs hakimiyetine teveccüh etmiş..." Allah kuru iftiradan saklasın! "Demirel, partiyi ikbal ve menfaat kapısı haline getirmekten çekinmemiş..." Alma zavallı adamın günahını! "Demirel, ikbal ve menfaat talebinin baş temsilcisidir..." Başına Demirel kadar taş düşer inşallah! Ben Demirel'e böyle söz söyleyecek adamın "cart" diye ağzını yırtarım...

Dr. Bilgiç, AP'den "ihraç" edildiği gün, 41 arkadaşı ile birlikte yaptığı açıklamada da şunları söylemişti:

- Demirel ve karanlık işbirlikçilerine karşı yaptığımız bu tarihi mücadele, devlet idaresi faziletli, namuslu, haysiyetli, ehil ellere geçinceye kadar artan şevkle devam edecektir...

Dr. Bilgiç'in söylev ve demeçleri üzerinde araştırmaya koyulacak tarihçiler, herhalde, "Bilgiç ve arkadaşları, Demirel ve karanlık işbirlikçileri derken kimleri kastediyorlardı" diye derin derin düşüneceklerdir.

Ben, onu bunu bilmem. Demirel ve Bilgiç gibi, aralarından su sızmayan iki arkadaş arasında böyle tartışmalar ve küfürleşmeler olur. Olur ve geçer. Dr. Bilgiç gibi aday bulmak gerçekten çok güçtür. Biraz Demirel'e iftira etmiştir, ama bu da unutulup gitmiştir.

Ey parlamenterler, Dr. Bilgiç'e oy verin. Verin ki devlet yönetimi, Bilgiç gibi faziletli, Bilgiç gibi namuslu, Bilgiç gibi haysiyetli, Bilgiç gibi ehil ellere geçsin...

Ne yakışır ama!..

(Cumhuriyet, 13 Nisan 1980)

MERKEZ BANKASI

Maliye Bakanlığı'nın son günlerdeki en önemli işi nedir" diye sorduğunuzda, örneğin şöyle yanıt alabiliriz:

Yarın, Paris'te başlayacak olan OECD toplantısı... Hayır bilemediniz. Bilemediniz. Çünkü dış yardım konusu, Maliye Bakanlığı'nca Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal'a havale edildiği günden beri, Maliye Bakanlığı'nın parayla pulla ilişkisi kalmamıştır!

Peki, bu değilse Bakanlığın başka işi nedir? Diyeceksiniz ki Türk Parasının Kıymetini Koruma Yasası gereğince haklarında kovuşturma açılan kaçakçılık sanıklarıyla ilgili tebliğler çıkarıp, bu sanıkları affetmek... Gerçi, bu da önemli bir "milli" konudur ama bu tebliğler çıkartılmış, bu iş de çoktan bitmiştir. Doğru; yok, bu da değil...

Bilemediniz. Maliye Bakanlığı'nın son günlerdeki en önemli konusu, Merkez Bankası Başkanı İsmail Hakkı Aydınoğlu'nu görevinden almaktır. Banka'nın eski başkanı Cafer Tayyar Sadıklar da eski koltuğuna gereğinden fazla "sadık" olduğundan, bu işi adım adım kovalamaktadır.

Aydınoğlu yerinden oynatılırsa, bu koltuğu Sadıklar'a mı verirler, yoksa Demirel'in gözbebeği Şekip Altay'a mı, orasını şimdilik pek karıştırmayalım da Maliye Bakanlığı, Merkez Bankası Başkanı'nı nasıl değiştirecek, gelin, bu konuya gözatalım:

1978 Eylülü'nde, Merkez Bankası denetçileri, Banka Genel Kurulu'nu toplantıya çağırdı. Bu Genel Kurul sonunda, "Banka Meclisi" adıyla anılan kurul yeniden seçildi. Yeni seçilen Banka Meclisi, Banka başkanı Cafer Tayyar Sadıklar'ın görevinden alınması ve yerine Aydınoğlu'nun getirilmesi için öneride bulundu. Bu öneri üzerine Sadıklar Bakanlar Kurulu'nca görevinden alındı, yerine İsmail Hakkı Aydınoğlu getirildi.

Demirel, Merkez Bankası Başkanı'nın bu yolla değiştirilmesini "Merkez Bankası baskını" olarak niteledi; ayrıca görevinden alınan Sadıklar da görevinden alınmasıyla ilgili kararın iptali için Danıştay'a iptal davası açtı.

Hükümet CHP'nin elindeyken Maliye Bakanlığı, Sadıklar'ın dava dilekçesine verdiği yanıtta, banka eski başkanının karşılıksız transfer emirleri vererek, yurtdışında Türkiye Cumhuriyeti'nin saygınlığına gölge düşürdüğünü, bu arada, Merkez Bankası'nın Zürih Şubesi'ndeki eşyaya, Atatürk resminin çerçevesine varıncaya kadar haciz konduğunu da belirtti.

Sadıklar'ın açtığı dava sürerken, CHP hükümeti görevden ayrıldı ve iktidara AP azınlık hükümeti geldi. Maliye Bakanlığı avukatları, Sadıklar davasını çözmek için yeni Bakan'a bir hukuksal formül önerdiler. Bu formüle göre Bakanlık, Merkez Bankası eski Başkanı'nın açtığı davayı kabul edecek, böylece Sadıklar eski koltuğuna oturacaktı.

Fakat, evdeki hesap çarşıya uymadı. Danıştay Dava Daireleri Kurulu, hükümet değişikliği nedeniyle Maliye Bakanlığının

verdiği bu yanıta karşın. yine de Sadıklar'ın davasını reddetti. Hem de üç karşı yirmi oyla!..

Yasalar gereği, kamu görevlileriyle devletin tüzel kişiliği arasındaki uyuşmazlıkları Danıştay karara bağlar. Danıştay, Merkez Bankası eski başkanı Sadıklar'ın açtığı davayı reddetmişti ve bu kararla yargısal yollar tükenmişti.

Bunun üzerine bir başka yol arandı ve bulundu. Maliye Bakanlığı'nın, Merkez Bankası Başkanını değiştirmek için arayıp, bulduğu yol, şöyle gelişiyor Bakanlık, Merkez Bankası'na bir yazı yazarak, bu ay sonunda toplanacak Banka Genel Kurulu gündemine, Banka Meclisi adıyla bilinen Yönetim Kurulu ile Denetim Kurulu seçimlerinin konmasını istedi. Banka Meclisi bu isteği geri çevirdi. Banka Meclisi üyeleri üç yıl için seçilmekte, altı kişilik Meclis üyelerinden yalnız iki üyenin görev süresi bitmekteydi. Banka Meclisi'nin ve Denetim Kurulu'nun tümden değiştirilmesi için herhangi bir yasal neden de yoktu.

Banka Meclisi, Ticaret Yasası'nın konuyla ilgili 366'ncı maddesini anarak, Banka Meclisi ve Denetim Kurulu üyelerinin seçimi için "gerektirici nedenlerin" bildirilmesini istedi. Bakanlık, Banka Meclisi ile Denetim Kurulu'nun "uyumsuzluk" içinde olduğunu ileri sürerek, bu nedenle banka yetkili kurullarının yeniden seçilmesini istedi. Banka Meclisi, banka yetkili kurulları arasında "uyumsuzluk olmadığı" gerekçesiyle Bakanlığın başvurusunu reddetti. Banka Denetim Kurulu da Banka Meclisi'ne yazdığı yazıda aralarında herhangi bir "uyumsuzluk" olmadığını bildirdi.

Bütün bunlardan sonra Maliye Bakanlığı için bir yol daha kalmıştı. O yol da denendi ve Bakanlık, Banka Meclisi kararının bozulması için Ankara Ticaret Mahkemesi'ne başvurdu..

Şu rastlantıya bakın ki, Maliye Bakanlığı avukatları, Ticaret Mahkemesi'ne bu dilekçeyi vermek üzere geldiklerinde, kendilerini AP Ankara Milletvekili, Yargıtay eski üyesi İsmail Hakkı Köylüoğlu karşılıyor ve dilekçe AP milletvekilinin yardımıyla son biçimini alıp, Ticaret Mahkemesi'ne veriliyordu!

Demirel, "Merkez Bankası'nın kilidini açtık" diyor. Nasıl açıldı kilidi? Anahtarla mı, maymuncukla mı? Nasıl?..

Merkez Bankası Başkanı bir değişsin, bakın görün paralar nasıl gelecek tümen tümen(!) Eloğlu bu yüzden vermiyor parayı... Ne sandınız!

(Cumhuriyet, 14 Nisan 1980)

SAĞ TERÖR YOK(!)

Yazar Ümit Kaftancıoğlu, ölümünden bir gece önce MHP Genel Başkanı Türkeş'in, "sağ terör yoktur" diyen konuşmasını televizyondan izleyip, belki de bu konuda bir yazı yazmayı düşünüyordu. Belki de namlular üzerine çevrildiğinde, aynı konuşma beyin hücrelerinden öyle, yıldırım hızıyla gelip geçiyordu, kimbilir!

Evet, sağ terör yok! Onun için Abdi İpekçi öldürüldü! Sağ terör yok; onun için Doğan Öz öldürüldü! Sağ terör yok; bu nedenle Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul öldürüldü! Prof. Cavit Orhan Tütengil, Prof. Ümit Doğanay, Prof. Fikret Ünsal bunun için öldürüldüler!..

Sağ terör yok; herhalde Doçent Orhan Yavuz, Doçent Bedrettin Cömert, Doçent Necdet Bulut bunun için öldürüldüler! Sağ terör yok; 7 TİP'li genç bu nedenle evlerinde boğazlandılar! Politika Gazetesi yazıişleri Müdürü Ali İhsan Özgür, Gani Bozarslan, bu nedenle öldürüldü. İlerici öğretmen Talip Öztrak bunun için vuruldu! Ve ilerici işçiler, köylüler ve de devrimci öğrenciler birer birer bunun için öldürüldüler!..

Sağ terör yoksa, bu kanlı tabutların anlamı ne? Kim öldürüyor bunca insanı? Kahramanmaraş'ta akıtılan yurttaş kanını kim dökmüştü, kim?!..

Bu insanların dirilerine saygı göstermeyen bir parti lideri, hiç olmazsa bu terör kurbanlarının, yurdumuzun şimdi her biri sessiz birer mezar taşı olan bu en seçkin, en yetişmiş insanlarının anılarına olsun saygı göstermelidir diye beklemeyin boş yere!.. Televizyon ekranına çıkacak ve kırk milyonun gözünün içine baka baka "sağ terör yok" diye hiç çekinmeden, hiç iç sıkıntısı duymadan konuşacaktır, ne bekliyorsunuz başka?!

Bay Türkeş, üç yıl MC hükümetlerinde Başbakan Yardımcısı olarak Milli Güvenlik Kurulu'na girmiş; Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları önünde, devlete bu düşüncelerle yön vermeye çalışmıştır; gerisini siz düşünün artık...

Her gün, ortalama beş on can alan bu terör ortamında insanların vicdanlarıyla başbaşa kalmaları gerekir. Ölenler, bizim insanlarımızdır; sağcısıyla, solcusuyla, öğrencisi, öğretmeni, subayı, askeri, memuru, işçisi, polisi, savcısıyla bizim insanlarımızdır bunlar!

İçimizde insan yüreği taşıyorsak şunu çok açık, çok net olarak görelim. Bu terörün sağı da var solu da var. Soldaki terörü, devlet terörü ile ezmeye çalışıp, sağdaki teröre göz kırpmak, devletin meşru temellerini sarsar. Katilin sağcısı, solcusu, devrimcisi, ülkücüsü olmaz! Katil katildir!

Kahramanmaraş sokaklarında oluk oluk kan akarken, "bana milliyetçiler suç işletiyor dedirtemezsiniz" diyen AP Genel Başkanı'nın kafası ile, bunca ilerici aydının, öğrencinin, işçinin ve köylünün kanlı tabutlarına bakıp, "Türkiye'de sağ terör yoktur" diyen Türkeş'in değil devlet yönetmek, bu düşüncelerle yirminci yüzyılın ikinci yarısında parti yönetmesi bile yeterli ayıp sayılmalıdır!..

Ama ne yaparsınız ki burası Türkiye'dir; ne yaparsınız ki insan kanı, çok partili hayatın bir sebil suyu gibi akıtıldıkça akıtılmakta ve bu tabutlar üzerinde parlak demeçlerle politikalar yapılmaktadır...

Bu terör sürdükçe, Türkiye'de demokrasiden, özgürlükten, insan haklarından, anayasal düzenden söz etmeye olanak yoktur. Bu terör sürdükçe yapılan seçimlerin -kusura bakılmasın- sonuçları şüpheli, meşru olup olmadığı tartışmalıdır! Bir basit sözleşmede bile zorlayıcı etkenlerle atılan imzaları geçerli saymayan hukuk teorileri, kan kusan namlularla engellenen özgür düşünceyi, seçmen iradesini, seçme ve seçilme hakkını nasıl geçerli, nasıl "meşru", nasıl olağan sayacaktır bilemiyorum.

Yazar Ümit Kaftancıoğlu da acımasız teröre kurban gitti. Ve sanki, "sağ terör yoktur" sözlerini sıcağı sıcağına "tekzip" edercesine öldü...

Çanakkale Savaşı için eski yazarlar, "oraya bir üniversite gömdük" derler. Şu beş on yıldır, toprağa kaç üniversite gömdük düşünsenize!.. Yazarlar, savcılar, yargıçlar, profesörler, doçentler, doktorlar, avukatlar, erler, subaylar, polisler, komiserler, emniyet müdürleri, kimler, kimler!..

Böyle bir dönemin başbakanı, bakanı, parti başkanı olmak bir yana, bütün bu olayların yalnızca tanığı olmaktan bile inanın, utanç duyuyorum!..

(Cumhuriyet, 15 Nisan 1980)

ŞİMDİ BAŞLADI...

Bana sorarsanız, cumhurbaşkanlığı için, ciddi, gerçek ve geçerli seçim turları henüz dün başladı. Başlar başlamaz da bir gerçek çok açık biçimde kanıtlandı. Cumhurbaşkanı CHP içinden seçilecektir.

Bu gerçeğin en çok AP tarafından anlaşılması gerekiyor. Parlamentoda toplam 264 üyeye sahip AP, Dr. Bilgiç için en çok 209 oy çıkarabilmiştir. 29 üyeli MSP ve 18 üyeli MHP, "Biz AP'nin adayını destekleyeceğiz" diye söz vermelerine karşın Dr. Bilgiç, AP'li üyelerin bile oylarını toplayamamaktadır. MSP ve MHP'nin verdikleri sözü tutarak Dr. Bilgiç için oy kullandıklarını düşünelim. Bundan yüze yakın AP'li parlamenterin Dr. Bilgiç'e oy vermedikleri sonucu çıkmaz mı?

Olaya bu açıdan bakarsanız, AP'nin cumhurbaşkanı seçiminde bütünlük içinde olmadığı sonucuna ulaşırsınız.

CHP ise bu konuda tam anlamıyla birlik ve bütünlük içinde olduğunu kanıtlamıştır. CHP'nin parlamentoda 266 üyesi bulunmaktadır. Dün, bu 266 üyeden 253'ü oylamaya katılmıştır. Oylamanın ilk turunda CHP adayı Muhsin Batur 263, ikinci turda da 265 oy toplamıştır.

Bu sonucun bir özel anlamı vardır. CHP, 1978 seçim yenilgisinden sonra içine düştüğü kargaşadan kurtulup bir adayın çevresinde kenetlenmiştir. Bu aşamada CHP yöneticilerinin cumhurbaşkanlığı adaylığı için izledikleri yol ve yöntemin doğruluğu da anlaşılmıştır.

Fakat asıl güçlük bundan sonradır... Batur, bugünkü ve yarınki turlarda oylarını 265'in üzerine çıkarıp, bir iki günde, örneğin 290'lara ulaşabilir mi? Ulaşırsa, anahtar kilit içinde yavaş yavaş dönmeye başlıyor demektir.

Anayasamız, cumhurbaşkanlığı seçimi için en az 318 oyu gerekli görmektedir. Bu koşullarda Batur'un 50-55 oya daha gereksinmesi vardır. Yurtdışında bulunan 13 kadar CHP'li parlamenter dünkü oylamada oy kullanmamışlardır. Önümüzdeki günlerde bu oyların da Batur lehine kullanılacağını varsaysak, şimdilik sorun büyük ölçüde MSP'nin "anahtarına" kalmaktadır.

MSP, herhalde, artık CHP'li bir adayın cumhurbaşkanı olacağını kestirmiştir. AP, adayı Bilgiç'i geri çekmek kararında de-

ğildir. Bilgiç'in de kendiliğinden çekilmesi söz konusu olmadığına göre, MSP'nin Bilgiç için oy kullanması, "nafile namazı" kılmaya benzemektedir.

CHP adayı Batur, bundan sonra, şu aşamada kendisine verilmediğini sandığımız bir kısım Milli Birlik Grubu oylarıyla MSP oylarını toplayabilir mi? Batur'un güncel sorunu işte bu soruda yatmaktadır. Batur, MSP ve Milli Birlik Grubu oylarının tümüne yakınını yanında bulursa, Çankaya yokuşunu tırmanmaya başlar; yoksa Meclis durağında dün başladığı yürüyüş, birkaç gün içinde Kavaklıdere'ye varmadan son bulur.

Evet, CHP dağınıklıktan kurtulup sağlıklı bir adım atmıştır. Bu adımların sürdürülmesi, Türkiye'nin gündemine yeni çözümler de getirebilir.

Bu aşamada kanıtlanan gerçek, cumhurbaşkanının CHP içinden seçilme olasılığının yükselmiş olduğudur. Batur'un Çankaya'ya yerleşip yerleşmeyeceği, oy grafiğinin bugünden sonraki oylamalarda yükselip yükselmeyeceğine bağlıdır.

Ama herkes bilir: Çankaya yokuşu diktir; nefes keser...

(Cumhuriyet, 16 Nisan 1980)

KAŞIKÇI...

TARİŞ'te yapılan son OECD toplantısından sonra Türkiye'ye bir milyar doları aşkın para yardımı yapılması kararlaştırılmıştır. Ancak yardım bir koşula bağlanmıştır. Yardım yapan ülkelerle Türkiye arasında, bu konuda ikili anlaşmalar imzalanacaktır.

Cumhuriyet hükümetlerinin aldığı dış yardım, Osmanlı İmparatorluğu'nun son zamanlarda aldığı dış yardımlara benzer. Osmanlı dış yardımları, nasıl "Düyun-u Umumiye" yönetimleriyle sonuçlanmışsa, bu yardımların da benzer iflaslarla sonuçlanacağı kuşkusuzdur. Gidiş o gidiştir.

Alınan her dolar, tutsaklık zincirine bir halka eklemektedir. Bugün, alınan bu yardımla ekonomide yapay bir rahatlık sağlanacaktır. Ancak sorunlar çözülmeyecek, tersine, alınan her dış yardım yeni sorunlara yol açacaktır. Türkiye iflas etmiştir; her dış yardımla bu iflasın faturası çıkarılıp önümüze konulmaktadır...

Bunlar süredursun, değerli Başbakanımız, ünlü silah kaçakçısı ve uluslararası komisyoncu Adnan Kaşıkçı ile Başbakanlık konutunda gizli gizli görüşmeler yapmaktadır. İflasın bundan daha belirgin bir kanıtı olamaz: Cumhuriyet Hükümeti'nin Başbakanı, uluslararası ünde bir silah kaçakçısı ile dış bankalardan sağlanacak yardım ve bu yardımın komisyonu üzerine resmi devlet konutlarında görüşmeler yapabilmektedir. Pes doğrusu! Bunun, "devletin ciddiyeti" ve de "saygınlığı" ile bağdaşır yanı var mıdır Allah aşkına?!

Bir devlet, şu "bölünmez", şu "parçalanmaz" dediğimiz, "demokratik otoritesi" üzerine inciler dizdiğimiz bir devlet, bir silah kaçakçısı ile gizli kapaklı görüşmeler yapmaya kalkıyorsa, bu iş burada bitmiş demektir.

Devletin, koskoca Türkiye Cumhuriyeti'nin ne koşullara sürüklendiğini görüyorsunuz değil mi?!. Siz görüyorsunuz bunları; devletin "etkili" ve "yetkilileri" de görüyor. Ama "neden, niçin" diye sorarsanız, eminim "memleketin yüksek menfaatleri" diye başlayan söylevler vereceklerdir Hiç merak etmeyin. "Devletin yüksek menfaatleri, silah kaçakçılarının ellerine mi kalmıştır" diye sorduğunuzda ne söyleyeceklerini bugünden kestirmek güç değildir:

- Komünist!..

"Köşeyi dönmenin" kolayını bulduk nasıl olsa, aldırmayın. Ver üsleri al parayı, yap devalüasyonu getir parayı, çağır silah kaçakçısını koy cebe parayı...

Böyle olacaktı da niçin Kurtuluş Savaşı yaptı bu halk? Niçin savaştık sınır boylarında? Çanakkaleler'de niçin dövüşüldü? Sakaryalar'da, İnönüler'de, niçin?.. Ve Anayasa'nın önsözüne niçin "dünya milletler ailesinin eşit haklara sahip şerefli üyesiyiz" diye yazdık?.. Niçin? Niçin?...

(Cumhuriyet, 17 Nisan 1980)

YANILMIŞIZ...

Kaşıkçı Türkiye'ye niçin gelmişti?

Bütün gazeteler bu enternasyonal komisyoncunun Demirel'in çağırısı üzerine Türkiye'ye geldiğini ve bizlere dış yardım sağlamaya çalıştığını yazmıştı. Acaba öyle miydi?

Ben, kendi hesabıma "Bak Kaşıkçı'nın yediği naneye" diye bir yazı döşenip, Demirel'i iyice eleştirdim. Dün okuduğunuz yazı buydu. Sabah yazıyı yazdım, ama akşam yanlışımı anladım. "Özeleştiri" yapayım da siz de bana hak verin, olmaz mı?

Ben ne yazdım? Demirel, Kaşıkçı'dan dış kredi istedi diye yazdım. Oysa, Kaşıkçı'nın Türkiye'ye gelişinin bir başka nedeni varmış, neden de şuymuş: Demirel ailesini tanımak... Adnan Kaşıkçı, Hacı Ali'nin, Yahya Demirel'in ticaret alanındaki başarılarını duyunca, "el, elden üstündür" diye "çat kapı" Ankara'ya gelivermiş. Amacı Hacı Ali Demirel ile görüşüp, "görgü ve bilgisini" artırmakmış...

Adam diyormuş ki, "Kırk yıllık komisyoncuyum, Hacı Ali'den başarılısını görmedim..." Ben anlatanın yalancısıyım. Kaşıkcı hem Hacı Ali'yi hem de Yahya'yı yakından tanımak istemiş. Demişler ki, "sen önce bunların ağalarını tanı." O da gelmiş Demirel ile görüşmüş...

Bundan böyle Hacı Ali adı dünya piyasasında "sıfırdan milyoner olma teorisi"nin kuramcısı olarak bilinecek, Kaşıkçı, Demirel adını bütün dünyaya yayacaktır.

Kaşıkçı diyormuş ki, "ben en çok Yahya'ya hayranım. Bu yaşta bu zeka, akıllara seza" Öyledir kerata!

Kaşıkçı, sonra ne demiş biliyor musunuz?

- Başarılı yanınız, dışarıda Mıgırdıç Şellefyan ile ortaklık kurup, bunu içeride milliyetçilik diye yutturmanızdır...

Bakın, elin adamı nasıl da "pat" diye anlıyor, aşkolsun adama!

Kaşıkçı'nın bizden alacağı başka dersler de vardır. Yirmi yıl önce yetimhanelerde çorbalara kaşık sallayan kader kurbanlarının, yirmi yıl içinde birer "burjuva lümpeni" olup, siyasal hayatı nasıl yönlendirmeye çalıştıklarını, çok uluslu şirketlere nasıl ortak olduklarını bir bilse, postu Türkiye'ye serer, görgü ve bilgisini bir de bu yönde artırmaya çalışırdı...

Kaşıkcı'yı suya götürüp susuz getirecek bir dizi burjuva lümpeni, çok partili hayatımızın vitrinlerinde akrobasi numaraları yapmaktadırlar. Uluslararası komisyoncu, hazır gelmişken, beklesin bir de bunları görsün, yazık olur sonra!

Kaşıkçı, Türkiye'ye geldikten sonra, "Aman, Hacı Ali gibi işadamları yurtdışına çıkıp ekmeğimi elimden alırlar" diye korkup kaçmıştır belki de. Olur mu olur vallahi!

Türkiye'de öğrendikleriyle "görgü ve bilgisi" oldukça artan Kaşıkçı'ya hayırlı yolculuklar dileriz...

(Cumhuriyet, 18 Nisan 1980)

DIŞKAPI'DAN ÇANKAYA'YA...

Cumhurbaşkanlığı seçimini kolaylaştırıcı ilk koşul, iki büyük partinin bir aday üzerinde anlaşmalarıydı. CHP Genel Başkanı bu konuda ısrarlı çabalar gösterdi, hemen hemen her tanrının günü "diyalog" çağrısında bulundu. Ancak, AP Genel Başkanı bu çağrılar karşısında işi ağırdan almayı uygun buldu.

CHP ve AP arasında bu konuda bir anlaşma sağlanmayınca her iki parti kendi adaylarını çıkarıp, güç gösterisinde bulundu. Seçim, bugüne kadarki gelişmesiyle, "futbol takımlarının kendi sahasında top dolaştırmalarına" benzedi. Tabii, arada kendi kalelerine goller de atmaktan geri kalmadılar.

Evet, iki büyük parti arasında bir anlaşma sağlanmadıkça, MSP "anahtar" olma işlevini sürdürecektir. MSP bu aşamada öyle bir anahtardır ki, hangi kilide gireceği belli değildir. Ya da bellidir, ancak anahtarın başının bir kilide, ucunun da başka kilide girmesi gibi bir güçlükle karşılaşılmaktadır.

Bu seçimin hayhuyu içinde gözden uzak tutulmaması gereken bir önemli olay vardır. Ve bu olay, öteki siyasal partilerden çok, MSP'yi ilgilendirmelidir. Bu önemli olay, Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları'nca verilen "uyarı mektubu"dur. Uyarı mektubu, ister istemez yeni bir siyasal dönem başlatmıştır.

Uyarı mektubunu veren komutanlar, bir adım daha atarlarsa, bu adım hiç şüpheniz olmasın parlamentodaki öteki partilerden önce MSP kapısından geçecektir. 12 Mart döneminin ilk adımlarından birinin, Erbakan'ın başında bulunduğu Milli Nizam Partisi'nin kapatılması olduğunu anımsayanlar için bu yargı hiç de yersiz sayılmaz. Bunun için MSP'lilerin, kendilerinin varlık nedenlerini borçlu oldukları anayasal düzene sımsıkı sarılmaları ve cumhurbaşkanı seçimi için bu kuşkuları göz önünde tutmaları gerekmektedir.

Cumhurbaşkanı seçiminin, anayasada yer alan "cumhurbaşkanının görev süresinin dolmasına on beş gün kalınca... TBMM yeni cumhurbaşkanını seçer" yolundaki düzenleyici kuralına karşın uzamış olması, MSP'nin yakınır göründüğü "Batı kulübü zihniyeti"nin güçlenmesine ve büsbütün egemenlik kurmasına yol açmayacak mıdır?

Öyle görünüyor ki, CHP ve AP adaylarının aldıkları oylar belli bir sayıda donarsa, bu koşullarda CHP ve AP yakınlaşması başlayacaktır. Dün, böyle bir yakınlaşmaya şiddetle karşı olan AP Genel Başkanı'nın, bugün, değişen koşullar karşısında eski katı tutumundan vazgeçmesi "sürpriz" sayılmamalıdır. Çünkü Dr. Bilgiç, Demirel'in gönlünde yatan aday değildir. Ancak Demirel, Dr. Bilgiç dışında bir başka aday gösterme gücünden de yoksundur.

Bu aşamada, Demirel'in CHP'li bir adaya "evet" demesi beklenmez. Bu koşullarda, Ecevit'ten bir AP'li adaya "peki" demesi de istenemez. CHP ve AP'nin bu aşamada birbirlerine yakınlaşmaları ancak ve ancak kontenjan üyelerinin adları üzerinde olabilir. Cumhurbaşkanlığı için adlarından söz edilebilecek kontenjan üyelerinin adları bir elin beş parmağından da az olduğuna göre, CHP ve AP liderlerinin şimdiden bu adlar üzerinde bir pazarlığa oturacaklarını söylemek pek erken sayılmaz.

İki büyük parti, kontenjan adayları üzerinde pazarlığa oturunca, MSP'nin anahtar olma önemi birden bire kaybolur ve Erbakan paslı bir anahtar gibi bir köşeye fırlatılır. MSP'nin önemini ve işlevini sürdürmesi, büyük ölçüde bugünlerde oynayacağı etkin role bağlıdır. MSP böyle bir rol üstlenebilir mi?

MSP, verdiği söze uyarak AP adayı Dr Bilgiç'e bütün üyeleri ile oy veriyor mu? Sanmıyoruz. Yarın, "CHP adayını destekleyeceğiz" deseler, bütün oylar Batur için kullanılacak mıdır? Yine sanmıyoruz. Çünkü, MSP'nin iki başlı görünümde olduğu, bir başın "hak" dediğine, öteki başın "batıl" dediğini biliyoruz. Ve bunun içindir ki, böyle bir anahtar hangi kilide girerse girsin, kapıyı açmıyor, kilidin içinde kırılıyor.

CHP ve AP Genel Başkanları, "kontenjan adaylarından biri üzerinde anlaşalım" diye pazarlığa otururlarsa, ya da en azından Demirel, böyle bir manevrayı kafasındaki planlar için gerekli görüyorsa, cumhurbaşkanlığı seçimi için yeni ve çalkantılı bir aşama başlayacaktır. Bu çalkantılı aşamada parlamento içinde yeni bir cephe açılacaktır. Bu cephe "cumhurbaşkanı partili üyeler arasından seçilmeli" sloganı ile ortaya çıkacak ve CHP ile AP muhaliflerinden destek almaya çalışacaktır. Böylece dengeler iki büyük siyasal partinin genel başkanlarının uzaklarında oluşmaya başlayacaktır.

Böyle bir girişimin şansı olur mu olmaz mı? Bu da böyle bir cepheyi açanın gücüne, etkinliğine, inanırlığına bağlıdır.

Cumhurbaşkanlığı koşusu, her zaman Hipodrom'da yapılmaz. Yedi yılda bir bu koşu işte böyle koşulur. Atlara doping yapanlar olur, "müşterek bahisler"de aldananlar çıkar, jokeyler yanlış seçilir ve bir ucu Dışkapı'ya bağlanan Çankaya yolunda nice cins at, yarışı terkeder.

Ve ara yollardan çıkan bir at, yıldırım hızıyla koşuya girer ve o hızla Çankaya yokuşunu aşar...

(Cumhuriyet, 19 Nisan 1980)

ŞELLEFYAN'A PASAPORT...

Maliye Bakanlığı, kaçakçılık suçlarını bağışlayan tebliğler çıkarır, Başbakan uluslararası çapta silah kaçakçılarıyla Başbakanlık konutlarında komisyon pazarlıkları yaparken, Dışişleri Bakanlığımız da Türkiye Cumhuriyeti'ni dolandırıp kaçan Mıgırdıç Şellefyan'a "diplomatik pasaport" vermek üzeredir; duyduk duymadık demeyin!..

Önce olayı kısaca özetleyelim. Demirel ailesinin yakın dostu Mıgırdıç Şellefyan, Demokrat Parti eski milletvekillerindendi. 1970 yılında devlet hazinesini dolandırarak yurtdışına kapağı atan Şellefyan, o tarihten bu yana İsviçre'nin Lozan kentinde Pully banliyösünde oturmaktadır.

Şellefyan, Başbakan Demirel'in yeğeni Yahya Demirel'in iş ortağı olarak, basına "hayali mobilya ticareti" adıyla yansıyan yolsuzluğun da içindedir. Şellefyan adı, şu anda Ağır Ceza Mahkemeleri'nde görülmekte olan Hacı Ali ve Yahya Demirel ile ilgili bir başka kaçakçılık olayında daha geçmektedir.

İşte bu Mıgırdıç Şellefyan, Korutürk'ün giderayak iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurduğu, eski parlamenterlere kırmızı kaplı diplomatik pasaport taşıma olanağını da veren 2254 sayılı yasa yürürlüğe girdikten bir süre sonra, Millet Meclisi'nden eski parlamenter olduğuna ilişkin bir yazıyı aldırmış, bu yazıyı da Dışişleri Bakanlığı'na göndermiştir.

Şellefyan yurtiçinde midir? Bilemiyoruz. Bir ara fırsatını bulup Ankara'ya kadar gelmiş midir? Saptayamıyoruz. Fakat

bildiğimiz şudur: Millet Meclisi Zat İşleri Müdürlüğü, 9 Nisan 1980 gün 2811 sayılı yazı ile Şellefyan'a eski parlamenter olduğuna ilişkin yazıyı vermiştir. Bu yazıyla birlikte Şellefyan'ın kimliği, basılmak üzere basımevine gönderilmiştir. Şellefyan Türkiye'ye gelmemişse bu işlemler kendi adına birileri tarafından izlenmektedir.

Öyleyse kim izliyor Şellefyan'ın işlemlerini? Başbakan mı? Bakanları mı? Yoksa Hacı Ali Demirel mi?.. Bilemiyoruz.

Bu soruya henüz bir yanıt bulamadık. Bulamadığımız için de Millet Meclisi Başkanı Karakaş'a soruyoruz:

- Sayın Karakaş, Şellefyan'ın işlemlerini izleyen kimdir? Açıklar mısınız lütfen...

Bu soruyu sorduktan sonra, Dışişleri Bakanı Erkmen'e de sorular soracağız.

Eski parlamenterlere, TBMM üyelerinin sahip oldukları sağlık, tedavi, ulaştırma hizmetlerinden indirimli fiyatla yararlanma ve diplomatik pasaport taşıma gibi olanakları kullanma hakları tanıyan yasa şu kuralı da getirmektedir:

T.C. Anayasası'nın 68. maddesi gereğince seçilme yeterliğini kaybetmiş olanlar bu haklardan yararlanamazlar...

Dışişleri Bakanlığı, Şellefyan adındaki dolandırıcıya "Türkiye Cumhuriyeti" damgalı pasaportu vermeden önce 403 sayılı Türk Vatandaşlık Yasası'nın "vatana bağlılıkla bağdaşmayan eylemler" bölümünü iyice incelemelidir. Acaba Şellefyan, İsviçre'de on yıldır hangi uyruk ve pasaport ile yaşamaktadır? Eğer Şellefyan, İsviçre'de Türk uyruğundan çıkıp bir başka devletin uyruğuna girmişse, Bakanlar Kurulu Şellefyan hakkında "vatandaşlığı kaybettirme" yolunda bir karar verme sorumluluğu ile başbaşadır.

Yine Dışişleri Bakanlığı, Şellefyan'ın vergi borcu olup olmadığını incelemelidir. Pasaport Yasası'nın 22. maddesi, vergi borcu olanların yurtdışına çıkmalarına engel olduğuna göre, devleti dolandıran Şellefyan'a pasaport verilmesi, açıkça, yasaya aykırı düşmektedir. Şellefyan, kırmızı kaplı ve Türkiye Cumhuriyeti damgalı diplomatik pasaportu aldıktan sonra, her türlü karanlık işini, hiç şüpheniz olmasın bu pasaportun arkasına sığınarak yürütecektir.

Olmaz böyle şey! Olmaz!

Şellefyan, Başbakan Demirel'in pek sevgili bir arkadaşı olabilir, itirazımız yok, eski cumhurbaşkanlarından Bayar'ın ve bir büyük gazetenin patronunun dostu ve de Yahya Demirel'in iş ve suç ortağı da olabilir. Bunlara da bir diyeceğimiz yok. Fakat böyle bir adama, devleti dolandıran bu azınlık kompradoruna, yeni sahtecilikler yapsın, yeni yolsuzluklar yapsın, şeytanın aklına gelmeyen işler kotarıp ortağı Yahya Demirel'i de zengin etsin diye diplomatik pasaport verilmez, verilemez! Olmaz, olmaz, olmaz böyle şey!..

Bir yanda uluslararası silah kaçakçısı Adnan Kaşıkçı, öte yanda ünlü dolandırıcı Mıgırdıç Şellefyan... Ne düzenmiş bu be, ne düzen!..

(Cumhuriyet, 20 Nisan 1980)

BİRAZ DÜŞÜNSEK...

1950'lerden bu yana tam sekiz kez sıkıyönetim ilan edilmiş, böylece her dört yıla bir genel seçim ve her üç buçuk yıla da bir sıkıyönetim düşmüş... Dahası var: Bu süre içinde bir ihtilal, iki ihtilal girişimi, yarı ihtilal anlamına gelen iki Silahlı Kuvvetler muhtırası yaşanmış...

Aynı dönem içinde bir başbakan, iki bakan, bir kurmay albay, bir binbaşı ve üç genç ipe çekilmiş, son günlerde siyasal nedenlerle öldürülenlerin sayısı günde on kişiyi aşmış...

Çok partili hayat ile başladığı ileri sürülen "görülmemiş kalkınma yolu" Bayar'lı-Menderes'li teslimiyet politikasından başlayıp bugün Demirel'li-Türkeş'li iflas noktasında son bulmuş; devlet, izlenen dilenci ekonomisine bağlı bu politika nedeniyle, uluslararası silah kaçakçılarını "devlet protokulu" ile karşılayacak kadar şaşkınlık içine sokulmuştur. Doğrusu bu ya, devlet devlet olmaktan çıkmış, uluslararası kredi piyasalarında tümüyle haciz edilmiş bir mal varlığına dönüşmüştür.

Böyle çöküş nedenleri, çözüm yollarını da beraberinde getirirler. Çok partili hayata girdiğimiz günlerden bu yana, şu demokrasi dediğimiz sistemi niçin doğru dürüst çalıştıramamışız? Niçin Türkiye bugün dış borçlarını ödeyemez, petrolüne, yakıtına, ilacına para bulamaz bir ülke haline düşmüştür? Evet neden?

Elbette bütün bunların, izlenen ekonomik ve siyasal yolların genel sistemiyle ilgisi vardır. "Yoktur" diyen, bunca bunalımı, bu çıkmazları nasıl açıklayacak? Sorun, doğrudan doğruya bir sistem ile ilgilidir. Sistem durmuş, sistem çökmüş, sistem iflas etmiştir!.

Peki niçin iflas etmiştir?

Bunları, gelip geçici politikacıların kişilikleri ile açıklamak olanaksızdır. Çünkü bu gibi sorunlar kişilerin boyutlarını aşar. Sorun, doğrudan doğruya dış yardıma bağlı dilenci ekonomisinin sistemi ile ilgilidir.

"Sistem çökmüştür" derken, bu sistemin yerine Marksist-Leninist bir devlet yapısı, Marksist-Leninist bir sistem kurulsun gibi bir görüş taşıyor değiliz. Peki ya ne istiyoruz? İstediğimiz şu: "Demokratik hukuk devletiyiz" diye kitlelerle, yığınlarla, milyonlarca yurttaşla alay edilmiyorsa, "burjuva demokrasisi" adı verilen Batı demokrasilerinin ülkemizde tam ve eksiksiz uygulanmasını sağlamak, böyle bir ortam içinde sorunlarımıza çözüm aramaktır.

Bir ülkede, otuz yıl içinde bir başbakan, iki bakan, bir kurmay albay, üç genç ipe çekilir; sokaklarından her gün oluk oluk kan akar; otuz yılda sekiz sıkıyönetim, bir ihtilal, ikl ihtilal girişimi, iki kez Silahlı Kuvvetler muhtırası yaşanırsa ve bütün bunlardan sonra, "oh demokrasimiz ne iyi işliyor" diyorsak, bu gibi görüşlerin sahiplerini, "tam teşekküllü" hastanelerde "tedavi" ettirmek gerekir.

Biz bu köşede, "bu işin sisteminde bozukluk var" diye yazdığımızda, çalakalem satırlar döktüren, tarihi köşk satıcılarından "NATO Kriptoları", önce NATO ülkelerinde tepe tepe kullanılan özgürlüklerin Türkiye'ye niçin "lüks" sayıldığını, lütfedip açıklamaları gerekir.

Dış yardım dilenciliği ile yaşayan bir ülkenin bağımsız olması bir yana, sağlıklı bir ekonomiyi sürdürmesi olası mıdır? Ve otuz yıl içinde bir başbakan, iki bakan, bir kurmay albay, bir binbaşı ve üç genci darağacına çekmiş, bu süre içinde her üç buçuk yılda bir sıkıyönetim ilan etmiş siyasal sistemin işlerliğinden ve geçerliğinden söz edilebilir mi?

Türkiye'nin niçin bu noktaya sürüklendiğini düşünelim ve özgürce tartışalım. İstediğimiz budur.

Ama "eller gider Mersin'e biz gideriz tersine..." Bırakalım, "Güney Amerika Modelleri"ni de yakınımızdaki "Yunan Modeli"ne bakalım: 1967 albaylar darbesinden önce Yunanistan'da ne gibi olaylar sürdürülüyordu? Albaylar Cuntası ne getirmiş, ne götürmüştü? Ve 1974'te sivil yönetime nasıl dönülmüştü?

Anayasa değişiklikleri ve "demokratik otorite" adı altında tezgahlanan "baskıcı iktidar modelleri"nin yakın gündeme geldiği günlerde çevremize şöyle bir bakmakta sayısız yarar vardır.

Bazı Yunan şarkılarının besteleri bizimkilere benzer de!..

(Cumhuriyet, 21 Nisan 1980)

TRT ÇOCUKLUĞU

Tercüman gazetesinin "Anayasa Değişikliği" üzerine seminerler düzenlemesi çok doğaldır, yadırgamıyoruz. Doğal olmayan, bu toplantının TRT ekranlarından dakikalarca gösterilmiş olmasıdır. Bunu eleştiriyoruz.

Bu gazete, işadamlarının, sanayicilerin, gerici ve tutucu çevrelerin "tercümanı" olarak bilinir. Gazete sahibi Kemal Ilıcak, son yirmi yılın -milyoneri değil- milyarderidir. Ilıcak'ın son yirmi yıl içinde sahibi bulunduğu şirket sayısı kırk üçü bulmuştur. Çokuluslu şirket ortaklıklarından Davit Abaruh'lu, Naham Susar'lı, Moreno'lu azınlık ortaklıklarına, azınlık ortaklıklarından "milliyetçilik" ve "muhafazakarlık" yayınlarına kadar uzanan son yirmi yılın şirketler imparatorluğu, elbette bu Anayasa'nın değiştirilmesi için elinden geleni ardına bırakmayacaktır. Haklarıdır, yaparlar.

Üstelik, Tercüman gazetesinin 27 Mayıs Anayasası'na karşı çıkması için duygusal nedenler de söz konusudur. Gazetenin sahibi Kemal Ilıcak'ın eşi, gazetenin yazarlarından Nazlı Ilıcak, 60 devrimi ile devrilen Demokrat Parti'nin bakanlarından merhum Muammer Çavuşoğlu'nun kızıdır. Bu, Anayasa'ya karşı çıkmaları için yeterli bir nedendir.

Gerçi Nazlı Ilıcak, bir zamanlar babasının arkadaşları için "Türkiye'nin, başı gibi beyni de boş köpekleri, otuz milyonun lanetini üzerlerinde taşıyan 531 kişi, korkunç mikrop toplulu-

ğu" gibi çirkin satırlar yazan gazetecilere, gazetesini yönettirecek kadar hoşgörülü davranmıştır. Ilıcak'ın babasının ve arkadaşlarının siyasal haklarına kavuşmalarını protesto edip CHP'den ayrılan Mukbil Özyörük gibi eski keskin devrimcilere ve de 1960 sonrası AKİS dergisinde Demokrat Parti hakkında edilmedik hakaret bırakmayan Kurtul Altuğ gibilere sütunlarını açacak kadar esnek tutum içine girmiştir!

Ama yine de Nazlı Ilıcak'ın -babasının anısına saygı gereği- 27 Mayıs Anayasası'na karşı çıkmasını, bu Anayasa'nın değiştirilmesi için, bir zamanlar Ankara'da düzenlenen "Anayasa'ya Saygı" yürüyüşüne katılmış Prof. Orhan Aldıkaçtı başta olmak üzere, sağcı öğretim üyelerini toplantıya çağırmasını hiç yadırgamıyoruz. Yalnız, babasına küfredenlere gösterdiği o engin hoşgörünün binde birini de düşünce özgürlüğü için kullanmasını, meslektaş olarak rica ediyoruz!..

Bütün bunlar doğaldır. Bir gazete, istediği konuda, dilediği kişileri çağırarak toplantılar düzenleyebilir. Gazete sütunlarını, kişilikleri kişiliklerine uygun kalemlere de açabilir. Ne diyebiliriz?..

Yadırgadığımız, yalnızca ve yalnızca TRT'nin tutumudur. Bu, öylesine bir "TRT çocukluğu"dur ki, ekranları bir gazetenin ücretsiz reklamlarına açmaktan da öte, Anayasa değişikliklerinin nasıl ve ne yolla tezgahlanmak istendiğini kanıtlamaktadır.

Şimdiye dek birçok kuruluş, birçok örgüt, siyasal ve hukuksal konularda bilimsel toplantılar düzenledi; hangisi, Tercüman'ın Anayasa Semineri gibi, yirmi haberlerinde dakikalarca verildi? Var mı bu konuda bir örnek?

TRT Genel Müdürü, Tercüman gazetesinin bu girişimlerini neredeyse bir canlı yayın gibi sunarken kime hizmet ediyor? Kim bu adam ki, bir anayasal kuruluşun başında olduğunu unutup, işadamlarının, sanayicilerin, tutucu ve gerici çevrelerin "Anayasa Değişikliği" toplantılarını, bu gazetenin yazı işleri müdürü bağlılığı ile sunmaktadır?! Bu ne cüret, bu ne cesaret?!

TRT böyle bir gereksinme duyuyorsa, çağırır Prof. Mümtaz Soysal'ı, Prof. Muammer Aksoy'u, Prof. Bahri Savcı'yı, Prof. Tarık Zafer Tunaya'yı; karşısına da Prof. Aldıkaçtı'yı, İlhan Akın'ı, Yaşar Karayalçın'ı, Aydın Yalçın'ı oturtur, anayasa değişikliğinin gerekip gerekmediğini ancak böyle dengeli biçimde kamuoyuna duyurur.

Tercüman gazetesinin düzenlediği bir toplantıyı, yirmi haberlerinde bu kadar geniş olarak verebilmek; bu gazetenin siyasal amaçlarıyla ortaklığı kanıtladığı gibi, "TRT çocuğu" Doğan Kasaroğlu'nun, yetkilerini nasıl bir siyasal görüş uğruna kullandığını da açıkça ortaya koymaktadır.

TRT Genel Müdürlüğü'nün niçin Kasaroğlu'na verildiği, bugün dünden daha iyi anlaşılmaktadır. Ama, Kasaroğlu'na TRT Genel Müdürlüğü değil, Tercüman Gazetesi Genel Yayın Müdürlüğü yakışmaktadır.

Çünkü "TRT çocuğunun" oturmayacağı yer yoktur!

(Cumhuriyet, 22 Nisan 1980)

KAYNAĞA DÖNMEK

"Kemalist" ve "Kemalizm" kavramları, kimine göre laisizmle sınırlı bir Batıcılık, kimine göre şövenizmin gerekçesi, kimine göre küçük burjuva radikalizmine dayalı yüzeysel bir devrimcilik anlayışı, kimine göre de ilerici düşünce ve akımlara karşı kullanılan bir çeşit karşıdevrim bayrağıdır!

Kavramlar ve ideolojiler, zaman içinde sosyolojik oluşumların çalkantılarına karışarak kendi özlerine yabancılaşırlar. "Kemalist" ve "Kemalizm" kavramları, tarihsel süreç içinde oluşturulan bu yabancılaşmanın belirgin örneklerindendir.

"Kemalist", sözcük olarak ilk kez, Kurtuluş Savaşı öncesi yurdumuzu işgal eden yabancı ordu yetkilileri ve bu işgalci ülkelerin basını tarafından kullanılmıştır. "Kemalist", Anadolu'da İngiliz işbirlikçisi İstanbul hükümeti ve işgal ordularına karşı, Anadolu'nun her sınıf ve tabakadan halkını örgütleyen Mustafa Kemal yandaşları için kullanılmış bir kavramdır. Emperyalist ülkeler ve onların temsilcilerince kullanılan "Kemalist" kavramının "antiemperyalist" bir özü olduğu en azından bir tarih gerçeğidir. Uzun uzadıya yorum yapmadan belirtirsek, "Kemalizm, eşittir, anti-emperyalizm" kısa formülü, "Kemalist" kavramının özünü, özetle ve yeterince açıklayabilir.

Sosyalizm ile Kemalizm, tarihsel gelişimleri ve kurup geliştirdikleri siyasal iktidar yapıları açısından, hiç şüphesiz ayrı ayrı kavramlardır. Ancak, bu iki kavramın birleştikleri bir nokta

vardır. O nokta, her iki kavramın da antiemperyalist nitelikte oluşudur. Her iki kavrama bu açıdan bakarsanız, Kemalizm ile sosyalizm arasında aşılmaz "Çin Seddi" yoktur. Tersine, her iki kavram, ayrı ayrı nehirlerden aynı yöne akan taşkın sular gibidir. Zaman zaman birleşen, zaman zaman ayrılıp, aynı yönde başka denizlere akan bu nehirleri, bu taşkın suları, birbirlerine birleştiren köprüler ve yollar da vardır.

Bu yollar ve köprüler, Kurtuluş Savaşı'nda 1917 Devrimi'nin Leninist çizgisiyle, Anadolu İhtilali'nin Kemalist çizgisini bir noktada birleştirmiş, biri proletarya öncülüğünde bir ihtilali gerçekleştiren bir büyük lider, öteki Anadolu'da emperyalizme karşı ilk Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı gerçekleştiren bir büyük komutan ve lider, aynı düşman karşısında işbirliği yapmışlardır.

Kurtuluş Savaşı, emperyalist ülke basınının "Kemalist" adını verdiği askeri-sivil aydınlar öncülüğünde ve her sınıf ve tabaka halkın desteğiyle gerçekleştirilmiştir. Bu savaşta, Mustafa Kemal'in çevresinde din adamı, Ankara Müftüsü Börekçizade Rifatlar da yeralmıştır, sosyalist aydınlar da, işçi de, köylü de esnaf da... Yani her sınıf ve tabakadan halk, emperyalizme karşı tek bir yürek, tek bir yumruk gibi birleşmiştir. İşte, Kemalizm'in özü budur!

Bu savaşın yürütüldüğü günlerde, 12 Ocak 1921 günü Mustafa Kemal, bugün kendilerine "Atatürkçü" denilenlerin utançtan kızararak okumaları gereken şu sözleri söylüyordu:

- Biz, bu hakkımızı mahfuz bulundurmak, istiklalimizi emin bulundurabilmek için heyet'i umumiyemizce, bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı, bizi yutmayı isteyen kapitalizme karşı, heyet-i milliyece mücahedeyi caiz gören bir mesleği takip eden insanlarız...

İşte budur Kemalizm!..

Bugün, 23 Nisan Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda övünçle ve kıvançla kutlanacak bir "egemenlik" kırıntısı bile kalmamıştır. Ülkemiz, milyonlarca doların ipoteği altında, yeni "Sevr" anlaşmaları ile karşı karşıyadır.

Bu koşullara, Cumhuriyetimizin kaynağına dönmek, antiemperyalist milli mücadele ruhunu canlandırarak, ezilen sınıf ve tabakaları "tam bağımsızlık" inancı çevresinde toplamak, tek geçerli kurtuluş yoludur.

Evet, kaynağa dönmek ve bu kaynağın içinde ezilen sınıf ve tabakaların sözcülüklerini yaparak, tam bağımsızlıktan güç alan sol ve dinsel sağın namuslu kesimleri arasında köprüler kurmak tek ve geçerli çözümdür.

Yeni damat Feritler, yeni Anzavurlar, Ali Galipler, yeni Amerikan mandacıları, yeni Ali Kemaller kirli kefenleriyle siyaset sahnelerinde dolaşırken, altmış yıl geriye bağlanmak geriye dönmek değil, ileriyi kucaklamak demektir..

(Cumhuriyet, 23 Nisan 1980)

YOL GEÇEN HANI

Adalet Bakanı İstanbul Valiliği'nde cart curt ederken, bir de ne görelim, Sağmalcılar Cezaevi'nden adliye binasına götürülen 23 tutuklu, hani ne derler, kuş misali uçup gitmişler; yakalayana aşkolsun!..

Bu haberi duyar duymaz, değerli Başbakanımız Demirel'in "Sağmalcılar Cezaevi yolgeçen hanına dönmüştür" sözlerini anımsadım. Beyefendi, 17 Şubat 1979 tarihinde böyle konuşuyordu. Maşallah, kendi hükümetlerinde "yolgeçen hanı" bir hayli müşteri tuttu; otelciliğin bu türü üzerinde oldukça geliştik..

Van Cezaevi'ndeki "tünel kazma çalışmaları" da başarıyla yürütüldü. Geçen hükümet döneminde cezaevinden kaçışlar oldu mu ne diyordu beyimiz:

Cezaevlerinden birçok anarşistin firar etmesine adeta göz yumuldu. Başkalarının firarı için de zemin hazırlandı...

Değerli Başbakanımız, 13 Ağustos 1978 günü böyle konuşuyordu. Acaba bugün ne buyururlar? Zemin hazırlamak, tünel açmak, yol bulmak gibi işlemler, inşaat müteahhitlerinin ilgisini çeker; kendileri de müteahhitlikten gelmişlerdir; bu işlerin "fizibilite" çalışmaları hakkında biraz bilgi lütfetmezler mi acaba?

Adalet Bakanımıza da bayılıyorum. Gerine, gerine açıklıyor:

- Mahkumlar hakkında dosya tutulacak...

Reform diye buna denir işte! Dosya tutacakmış! Sen önce yakalanan teröristi cezaevinde tut, sonrasına karışma!..

İçişleri Bakan Vekili ve Devlet Bakanı Orhan Eren de bir harika... Millet Meclisi birleşik toplantısında sıkıyönetimin iki ay daha uzatılmasını isterken, "sol fraksiyonlar" hakkında bilgi veriyor, söz sağcı teröristlere gelince, ayıp olur diye "ve diğerleri" gibisinden sözcükler kullanıp, ülkücü teröristlerin eylemlerini gizlemeye çalışıyor.

Eee, Başbakanı çıkar, "Bana milliyetçiler suç işliyor dedirtemezsiniz" der; hükümetin baş destekçisi Başbuğ da "sağ terör yok" diye konuşmalar yaparsa, böyle bir hükümetin İçişleri Bakan Vekili de, elbette "sağcı terörist" sözünü ağzına almaz. "Ülkücü katil" diyemez, "sağcı terörist" diyemez, bunların hiç birini ağzına alamaz; alırsa, ağzına biber sürerler sonra.... İçişleri Bakan Vekilimiz Adalet Bakanı'na, Adalet Bakanı da İçişleri Bakan Vekili'ne benzemektedir.

Astığı astık kestiği kestik Adalet Bakanımız, geçenlerde Sağmalcılar Cezaevi'nde arama-tarama yaptırmış, bütün ranzaları, yatak altlarını didik didik aratmış ama, eloğlu G-3 silahlarını Ucuzal'ın gözlerinden saklamayı başarmıştır. Çünkü efendim, değerli Başbakanımızın da buyurdukları gibi, "Sağmalcılar Cezaevi, yolgeçen hanı" gibidir, giren çıkan belli değildir.

Fakat, Adalet Bakanımız çok serttir, yanına yaklaşılmaz:

- Kaçıranın da, kaçanın da yakasına yapışacağız...

Yapışmasına yapışıyor da "yaka" elde kalıyor; terörist yine kaçıyor...

Bu arada Abdi İpekçi'nin katil sanığı, "ayrıcalıklı katil" Mehmet Ali Ağca hakkındaki işlemler de, nedense bir türlü yürümüyor. İşlemler bir tamamlansa, Ağca da haklarında, "vur emri" çıkarılan yasa kaçakları arasına katılacak. Ama Ağca'nın evrakı bir türlü imzadan çıkmıyor!..

Yahu, bunlar memleketi ne güzel yönetiyorlar! herbirinin birer heykelini diksek, vallahi yeridir hani...

Dün, 23 Nisan Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle sembolik olarak birkaç dakika memleketi yöneten çocuklar, oturdukları koltuklardan kalkmayıp, "nasıl olsa memleketi çocuk oyuncağına çevirdiniz" deseler, ne yapar bizim devletliler?.. Ne yapacaklar? Önce yakalarlar, sonra ellerinden kaçırırlar!..

Ayıptır söylemesi bunlar, CHP-MSP hükümetini 1974 affını çıkardığı, Anayasa Mahkemesi'nin de bu yasayı iptal edip af kapsamını genişlettiği için suçlayıp dururlar. Affedersiniz ama,

bunlar, yolgeçen hanına dönen ve altlarından tünel kazılan cezaevleriyle, suçluları yasa çıkarmadan bağışlamış olmuyorlar mı?..

Az kalsın unutuyordum. Bu arada, ünlü dolandırıcı Mıgırdıç Şellefyan'a diplomatik pasaport verme işlemleri ne oldu? Muhterem Dışişleri Bakanımızı bu konuda bulup, konuşmak kolay olmuyor da, bir sorayım dedim.

Bugün, AP hükümetini iyice kızdırdım. İsterseniz, bu kızgınlıklarını gidermek için yapıcı bir eleştiri yapıp, yazımı noktalayayım:

- Sağmalcılar Cezaevi'nin, turistik değeri göz önüne alınarak, Adalet Bakanlığı'ndan alınıp Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'na bağlanmasına ne dersiniz?..

(Cumhuriyet, 24 Nisan 1980)

MARATON...

1 Mayıs işçi yürüyüşleri, yalnızca sosyalist ülkelerde yer alan Marksist-Leninist gösteriler değildir. 1 Mayıs, başta Birleşik Amerika olmak üzere, bütün Batılı demokrasilerde görkemli şenliklerle kutlanan bir gündür. Örneğin, bütün NATO ülkelerinde 1 Mayıs en geniş biçimde kutlanır. Sosyal Demokrat Partiler, 1 Mayıs gösterilerinin en önde gelen düzenleyicileri olurlar. 1 Mayıs, hiçbir Batı ülkesinde, hiçbir NATO ülkesinde yasaklanmaz.

Türkiye'de 1 Mayıs yürüyüşleri, iktidar çevrelerince, "Sovyetler Birliği'ne bağlı gösteriler" biçiminde sunulmakta ve "oraklı-çekiçli bayraklar" edebiyatı ile devlet eliyle kışkırtmalar yapılmaktadır.

Oysa, 1 Mayıs, Sovyetler Birliği ya da bir başka ülkeye bağlılık amacıyla düzenlenen gösteriler değildir. 1 Mayıs'ın özünden ve amacından saptırılarak sunulması ve böylece suç halkaları oluşturulması, türü kendine özgü çoğulcu demokrasimizin ilkelliklerden biridir.

1 Mayıs İşçi Bayramı'nın temelinde Sovyet devrimi ile ilgili herhangi bir olay yer almaz. Bu bayram, kapitalizmin ağababası Amerika'da, günlük çalışma saatlerinin sekiz saat olarak sınır-

landırılması yolundaki işçi isteklerinin ve Chicago İşçi Birliği'nin 1884 yılındakl bu amaçla verdiği kavganın yıldönümü olarak kutlanır. 1 Mayıs İşçi Bayramı'nın Kurtuluş Savaşı yıllarında, 1921 ve 22'de büyük törenlerle kutlanmış olduğunu anımsatırsak, Kurtuluş Savaşı'ndan bunca yıl sonra, "çoğulcu demokrasi" olarak tarih diliminin hangi noktasında bulunduğumuz da çok iyi anlaşılır!

1 Mayıs, ötekl NATO ülkelerinde kutlanır da niçin bir NATO üyesi olan Türkiye'de kutlanmaz ve niçin bu yürüyüşün düzenleyicileri neredeyse "vatan hainliğine" varacak suçlarla karalanmak istenir?

"Bir sosyal sınıfın" öteki sosyal sınıflar üzerine "tahakkümünü" yasaklayıcı ceza yaptırımları ile övünen bir demokraside, bütün NATO ülkelerinde kutlanan 1 Mayıs'ın NATO ülkesi Türkiye'de yasaklanmış olmasını, bu "sınıf tahakkümü"nün işçi sınıfı üzerindeki yansıması olarak görmek, zorlayıcı bir hukuksal yorum mu olacaktır bilemiyoruz!

Fakat bilebildiğimiz şu; izninizle yazalım. Proletarya diktatörlüklerinin sürdürüldüğü sosyalist ülkelerde, karşıt sınıf olan burjuvaziye söz ve örgütlenme hakkı tanınmaz. Örneğin, bu ülkelerde "İşveren Bayramı" adıyla bir yürüyüşe, bir gösteriye yer verilmez.

Bizim de içinde bulunduğumuz Batı demokrasilerinde, proletarya diktatörlüğü şiddetle suçlanır ve bu ülkelerde "özgürlüklerin olmadığından" yakınılır. Buna karşı, Batı demokrasilerinin her sınıfa örgütlenme ve söz hakkı verdiği söylenir, bununla da övünülür. Anayasamızda demokratik hukuk devleti olduğumuz ve herkese düşünce özgürlüğü ve bu özgürlüğe bağlı olarak toplantı ve gösteri yürüyüşleri düzenleme hakkı tanındığı da yazılır. Ancak, "İşçi Sınıfının Bayramı" olan ve bütün kapitalist ülkelerde kutlanan 1 Mayıs, sanki bir ihtilal provasıymış gibi yasaklanır!

Batı demokrasilerinde ve NATO ülkelerinde 1 Mayıs törenleri yasaklanmaz ama Türkiye'de yasaklanırsa, bunun özel bir anlamı vardır diye düşünmek gerekir.

Türkiye, tarihinin en bunalımlı dönemini yaşamaktadır. İzlenen dilenci ekonomisi, ülkemizi tam bir iflasa sürüklemiştir. Ülke, bu iflasın faturası ile birlikte, yeni "Sevr Anlaşmaları" içine itilmiştir. Böyle bir iflasın içinde, ülkenin egemen güçleri, if-

las faturalarını işçi sınıfı üzerine yıkmak, anayasal düzeni ortadan kaldırarak, temel hak ve özgürlükleri boğmak için türlü karanlık oyunun içine girmişlerdir.

Ülkemizde 1 Mayıs geleneği yeni yeni oluşmaktadır. 1977 yılının 1 Mayıs'ında, bayramlarını barışçı gösterilerle kutlamak için İstanbul'un Taksim Alanı'nda toplanan binlerce işçinin üzerine yaylım ateşleri açılmış ve işçi sınıfımız o gün otuz beş evladını kurban vermişti.

Eğer demokratik hukuk devletinde yaşıyorsak, devletin görevi anayasal hak ve özgürlüklere bekçilik etmektir. Bugüne dek düzenlenen 1 Mayıs gösterilerinde işçi sınıfından kaynaklanan herhangi bir olaya tanık olunmamıştır. Tersine, birtakım katil çeteleri, bu özgürlükleri kullanan silahsız ve savunmasız insanlara ateş açarak yurttaş kanı akıtmışlardır. Devlet, bu acımasız saldırılar karşısında sessiz ve hareketsiz kalmıştır.

Bir devlet, silahlı eşkıyaya söz geçiremez, bir devlet, yakalanan teröristleri cezaevlerinde bile tutamaz, ama aynı devlet, işçi sınıfının barışçı gösterilerini yasaklarsa, devletin nerede var, nerede yok olduğu çok iyi anlaşılmaz mı?

Egemen çevreler, bu 1 Mayıs'ı, temel hak ve özgürlükleri daha da kısmak ve büsbütün ortadan kaldırmak için kullanmak kararındadır, hiç şüpheniz olmasın.

NATO üyesi ülkelerde 1 Mayıs gösterileri yapılır ve bu gösterilere Sosyalist Enternasyonal üyesi Sosyal Demokrat Partiler en geniş biçimde katılırken, aynı Sosyalist Enternasyonal üyesi CHP'nin, dolaylı yolla da olsa, 1 Mayıs törenlerine karşı çıkması, bir süredir kuşkuyla izlenen "ak günler müjdecisi CHP özgürlükçülüğü"nü büsbütün gölgelemiş olmaz mı?

Böyle bir ortamda, sıralanan bu açık gerçeklere karşın, yine de devlet adına konan yasakları bir yana itip, gösteriler düzenlenmesinden yana değiliz. Değiliz, çünkü, böyle bir olayı fırsat bilen karanlık çevreler işçi sınıfımızın kanını akıtmak, bundan da aayasal düzenin ortadan kaldırılmasında yararlanmak için ellerinden geleni yapacaklardır. Büyük savaşlarda, zaman zaman geri adımlar da atılabilir. Bu adımlar hiçbir zaman "teslimiyetçilik" ya da "pasifistlik" anlamına gelmez, gelmemelidir. Çünkü bu savaş, kısa mesafelerde olanca hızla koşulacak "yüzon metre engelli" yarışı değil, sonunda, nefesini uzun süre tutmasını bilenlerin kazanacağı "maraton" koşusudur.

(Cumhuriyet, 25 Nisan 1980)

KİMİN TRT'Sİ?..

TRT, haber bültenlerinde, Anayasa değişikliği isteyen görüşleri, on iki dakika gibi bir süreyle yayınlayabilir mi?

TRT Yasası, "Her çeşit çalışma ve yayın faaliyetlerinde Anayasa'nın özüne ve sözüne bütünü ile bağlı olmak" ilkesini içerdiğine göre, "Anayasa değişsin" yolundaki görüşlerin, "karşıt görüşlere" hiç yer vermeden olduğu gibi yayınlanması, "Anayasa'nın özüne ve sözüne bütünü ile bağlı olmak" biçiminde belirlenen yasal buyruk ile ne ölçüde bağdaşır?

Yine TRT Yasası şu ilkeyi getirmektedir: "Yorum niteliğindeki yayınları, bu kanunla belirtilen esaslara uygun olacak ve Anayasaya aykırı olmayan karşıt görüşleri içine alacak şekilde hazırlamakı."

"Anayasa değişsin" yolundaki görüşler, bir bakıma "yorum niteliğinde" görülebilir; öyleyse, yasanın açıkça programlarda yer verilmesini istediği "karşıt görüşler" nerededir?

TRT Yasası, açık oturumlarla ilgili olarak ayrıca şu ilkeyi getirmiştir:

- Açık oturumlarda da karşıt görüşlere imkan ölçüsünde yer verilmesi esastır...

Bu yasal açıklığa karşın, Tercüman gazetesince düzenlenen Anayasa değişikliği semineri ile Ankara'da bir sağcı kuruluşça düzenlenen ve terörü konu alan açık oturumun, TRT haberlerinde yayınlanmış olması. TRT Yasası'nı çiğneyen ve hukuksal görünümü ile "yasaya karşı hile" niteliğine bürünen davranışlardır.

TRT, tam anlamıyla Tercüman gazetesinin denetimi atındadır. TRT Yönetim Kurulu'ndaki iki hükümet temsilcisi, aynı zamanda bu gazetenin yazarlarıdır. Prof. Fahir Armaoğlu ile Doç. Mukbil Özyörük, TRT Yönetim Kurulu'nda, hükümeti temsil ettikleri kadar, Tercüman gazetesini de temsil etmektedirler. "TRT çocuğu" Doğan Kasaroğlu, gazetenin sahibi Kemal Ilıcak'ın yakın dostudur. Haber Dairesi Başkanı Muammer Yaşar Bostancı da Tercümancılar'a yakınlığı ile tanınmaktadır.

Tercüman gazetesi, böyle bir toplantı düzenleyince, yasa masa bir yana itiliyor ve halkın vergileriyle kurulup çalışan TRT, Tercüman gazetesinin siyasal yayınlarına açılıveriyor. Nasıl olsa korkuları yok. Kkim soracak bunların hesabını! Sırt-

larını dayadıkları çevrelerin, kendilerine çok güvence verdikleri anlaşılıyor...

Yeri gelmişken onu da açıklayalım.

TRT'de "basın toplantısı" adı altında düzenlenen ve gazetecilere verilen bir dakikalık söz hakkı karşılığında, hükümet üyelerine ve siyasal parti başkanlarına alabildiğine propaganda yapma olanağı sağlayan programı biz Cumhuriyet gazetesi olarak protesto ediyor ve bu programlara çıkmıyoruz.

Gazetemizi, üç beş bin tirajlı gazetelerle bir tutup, istedikleri programa çağırıp istemediklerine çağırmayan TRT yönetiminin bu tutumunun, öteki yayın organlarınca da protesto edilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu nedenle, önceki akşam MSP Genel Başkanı Erbakan'ın programına da katılmak istemedik. Programda yer almamız yolunda başvuruda bulunan MSP yetkililerine de "TRT yönetiminin, iktidar yanlısı programlarına meşruluk verecek böyle bir basın toplantısına katılmayacağımızı" bildirdik. Sayın Erbakan'ın yer aldığı basın toplantısına katılmış olsak TRT'nin bu konudaki tutumunu onaylar duruma girecektik. Bu nedenle son programa katılmadık.

Bu açıklamayı yaptıktan sonra yeniden konumuza dönelim:

TRT Yasası, "TRT'nin, Anayasa'nın ve bu kanunun öngördüğü esaslara aykırı yayın yaptığı ve TRT, tarafsızlık ilkesinden uzaklaştığı veya genel müdürün görevi ile ilgili olarak ağır bir hizmet kusuru işlediği hallerde" genel müdürün görevinden alınması yolunu öngörmektedir. Bunun için, TBMM'de grubu bulunan siyasal partiler, örneğin CHP, dört üniversite rektörü ve Milli Güvenlik Kurulu Sekreteri'nden oluşan 'TRT Seçim Kurulu'na başvurabilir. Kurulun bu yönde karar vermesi halinde Genel Müdür görevinden alınır.

10 Mayıs günü İstanbul'da, İstanbul Barosu'nun öncülüğünde düzenlenecek başka bir seminerde, Anayasa'yı değiştirme yolundaki görüşlerin temelinden nasıl sakat olduğu ve ne gibi antidemokratik özellikler taşıdığı, karşıt görüşlere de yer verilerek tartışılacak... Bakalım TRT, bu toplantıyı, akşam haberlerinde tam on iki dakika verecek mi? Sözgelişi, bir ilerici sendikanın "terör" konulu açık oturumunu, sağcı kuruluşun açık oturumunu yayınladığı gibi yayınlayacak mı?

TRT Yasa'sı yazıyor: "Anayasa'nın özüne ve sözüne bütünü ile bağlı olmak..." Ama Kasaroğlu'suna, Haber Dairesi Başkanı Bostancı'sına vız geliyor bunlar.

"TRT çocukluğu" ve "Tercüman bostancılığı", TRT yayın ilkelerine aykırıdır!

Bu konuları TRT'de düzenlenecek bir açık oturumda tartışmaya cesaretleri var mıdır? Sanmam; yoktur.

(Cumhuriyet, 26 Nisan 1980)

BATI KULÜBÜ

MSP lideri Erbakan Hoca, son zamanlarda "Batı Kulübü zihniyeti" diye bir kavram türetti.

Erbakan'a göre Batı Kulüpçülüğü, körü körüne Batı'ya bağlılıkla başlar. Bu "zihniyet"in iki büyük halkası vardır. Birinci halka sömürüdür. Batı, sömürücüdür. Sömürücü olduğu için de bu sömürüyü, ancak "tahakküm" ile yürütür. Batı Kulübü'nün ikinci halkası da "tahakküm"dür. Çünkü, sömürü tahakkümsüz yürümez.

Bu doğru bir görüştür. Ne var ki, "sömürü" ve "tahakküm" olarak nitelenen "Batı Kulübü zihniyeti" Erbakan'dan önce, solun birçok kesiminde, başka başka terimlerle, başka başka sözcüklerle tanımlanmış ve suçlanmıştır.

Türkiye'de "Batılıyız" diyen çevrelere bakınız. Bu çevreler, "Batılı" oldukları için NATO'yu hararetle savunurlar. "Batılı" oldukları için Ortak Pazar gibi çok uluslu ekonomik kuruluşlara üye olmak için can atarlar. Aynı "Batılı" çevreler, Batı'dan gelecek yabancı sermayenin hayranı ve işbirlikçisidirler.

"Batı" yalnızca askeri antlaşmalar ve ekonomik kuruluşlarla sınırlı bir siyasal yörünge değildir. Batı, geniş hoşgörüye dayalı düşünce özgürlüğü ve düşünce özgürlüğünü temel alan özgürlükçü rejimleri de içermektedir.

NATO'cu, Ortak Pazar'cı, yabancı sermayeci Batıcılar, "Türkiye'de, Batı demokrasilerine benzer siyasal rejim olsun" diyenlere karşı düşünce yasaklarıyla saldırıya geçmektedirler. Böylece, ülkemizde liberal demokrasiyi savunanlar bile, proletarya diktatörlüğü getirmek isteyen Marksist-Leninistler olarak suçlanabilmektedirler!

Çoğulcu demokrasimiz, işte böyle gülünçlüklerle işleyip durmaktadır...

"Sömürü" ve "tahakküme" dayalı sistem, "Batı Kulübü zihniyetidir", doğru.. Bu konuda Erbakan Hocamıza yerden göğe kadar hak veriyoruz, elbette doğru. Fakat burada bir noktanın açıklığa kavuşması, aynı konuda başka doğruların da var olduğunu kanıtlıyor:

Erbakan Hoca, "İnsanlara zulmediliyor, işte bu tahakkümdür" diyor, ama şunu unutuyor; "tahakküm", ekonomik sömürüye karşı işçi sınıfının, işçi sınıfı ile birlikte ezilen bütün sınıf ve tabakaların çıkarlarını savunan söz ve düşüncelere karşı acımasızca işliyor. Bu tahakkümün aracı, Ceza Yasası'nın 141 ve 142'nci maddeleridir. Erbakan Hocamız, "Batı Kulübü zihniyeti"nin ürünleri olan bu "tahakkümcü" ceza maddelerinin kaldırılması için hiç kılını kıpırdatıyor mu?

1974 yılında Af Yasası görüşülürken MSP, dibi tutmuş imambayıldı örneği, orta yerden ikiye ayrıldı. Bir kısım MSP'liler, 141 ve 142'nci maddeden mahkum olanların affı için el kaldırırken, bir kısmı da "Batı Kulübü zihniyeti" yanında yer alıp, Af Yasası aleyhine oy kullandılar.

"Batı Kulübü" öylesine yaygın bir örgüttür ki, en hünerli temsilcileri MSP içinde kol gezmektedir! Biri MSP milletvekili, öteki de son seçimlerde MSP milletvekili adayı olan "Özal kardeşler", Erbakan Hoca'nın yakındığı "Batı Kulübü zihniyeti"nin en canlı örnekleri değiller midir?

Erbakan Hoca, "Batı Kulübü zihniyeti" adını taktığı "sömürücü" ve "tahakkümcü" çevrelere gerçekten karşı çıkmak istiyorsa, sağ ve sol düşünce yasaklarının kaldırılması için içtenlikle bir savaşa girer. Girmiyorsa, bu "sömürü" ve "tahakküm", MSP'nin de desteği ile gülsuyuna bulanarak sürdürülüyor ve sürdürülecek demektir. Yalan mı? Yanlış mı?

Biz, ülkemizin solcuları ve ilerici aydınları olarak, Ceza Yasası'nda solcu düşünce ve örgütlenmeleri yasaklayan 141 ve 142'nci maddeler kadar sağcı düşünce ve örgütlenmelere yasaklar koyan Ceza Yasası'nın 163'üncü maddesinin de kaldırılmasını isteriz. Fakat "sömürücüdür" ve "tahakkümcüdür" diye "Batı Kulübü"nden yakınan Erbakan, aynı kulübün yasakları olan 141 ve 142'nci maddelerin kaldırılmasını isteyemez. Çünkü kendisi de -kusura bakmasın- bu "Batı Kulübü"nün "sömürü

ve tahakkümü" altındadır! Bunun içindir ki, bu yasaklara karşı çıkamaz; üzerindeki "tahakküm" işte öylesine güçlüdür.

Bu yasaklara karşı çıkmadıkça söyledikleri, "Batı Kulübü" önünde "beddua" okumaktan başka bir işe yaramaz.

Bizler de Erbakan Hoca'nın "Batı Kulübü zihniyeti"nin zalim pençesinden kurtulup, bu sömürüye, bu tahakküme karşı çıkması için dua edelim öyleyse:

- Cenabı Allah şu naçiz Erbakan kulunu, Batı Kulübü zihniyetinin tahakkümünden bir an önce kurtarsın.

Amin...

(Cumhuriyet, 27 Nisan 1980)

OLDUBİTTİLERE KARŞI...

ABD'nin İran İslam Cumhuriyeti'ne askeri müdahalede bulunma girişimleri, Türkiye ile ABD'nin imzaladıkları Savunma İşbirliği Antlaşması'nın hemen sonrasına rastlıyor. Bu açıdan olayın bizler için olağanüstü önemi bulunmaktadır. Bugün ya da yarın ABD, örneğin İncirlik Üssü'nden bir uçak havalandırıp, İran'ı bombalatırsa, Türkiye bu olupbitti karşısında ne gibi tavır alacaktır?

Bu gibi olup bittilere karşı, şimdiden sağlam durmak gerekiyor. Sağlam durmak için de İran İslam Cumhuriyeti'ne karşı tavrımızın çok açık biçimde belirlenmesi gerekiyor.

Dışişleri Bakanımız Erkmen, Tahran'da ABD Elçiliği'nde rehin tutulan Amerikalılar'ı kurtarmak amacıyla Tahran yakınlarında bir çöle indikleri ve burada çarpıştıkları ileri sürülen Amerikan uçaklarının İncirlik Üssü'nden kalkmadığını söylemiş; ayrıca Amerikan yetkililerinden böyle bir istek gelmediğini de açıklamıştır.

1958 yılında Irak İhtilali'nden hemen sonra, Federal Almanya'da üslenen Amerikan deniz piyadeleri, Türk Hükümeti'nden izin bile beklemeden İncirlik Hava Üssü'ne inip, buradan Lübnan'a çıktıklarında, Sayın Dışişleri Bakanımız, Menderes Hükümeti'nin Bakanlar Kurulu koltuğundu oturmuyor muydu?

Ve yine aynı Erkmen, 1960 devriminden sonra Yassıada'da kurulan Yüksek Adalet Divanı önünde, Irak İhtilali karşısında Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, Başbakan Menderes ve Cumhurbaşkanı Bayar'ın Irak'a askeri müdahale için hazırlıklar yaptırdığını açıklamamış mıydı?

Yine Sayın Dışişleri Bakanımız, 1 Mayıs 1960 günü, İncirlik Üssü'nden kalkan U-2 casus uçağı Sovyet hava sahası içinde istihbarat çalışmaları yaparken düşürüldüğünde, Menderes Hükümeti yetkilileri arasında bulunmuyor muydu?

Sanırız, yaşanan bu olaylar, Dışişleri Bakanımızı bu konuda biraz daha dikkatli olmaya yöneltmiştir.

Savunma İşbirliği Antlaşması, söz verildiği halde parlamentoda bugüne dek görüşülmüş değildir. Kamuoyu için, bu üslerin bir oldubitti karşısında ABD tarafından kullanılıp kullanılmayacağı bir bilinmeyen denklem gibidir. Bir Amerikan uçağı İncirlik Hava Üssü'nden kalkıp Tahran'ı, ya da İran'ın sınır kentlerini bombalarsa, bunu denetlemek, gerekirse önlemek güç ve etkinliğine sahip miyiz değil miyiz?

Batı, Türkiye'yi komşu İslam ülkelerine karşı bir "ön karakol" olarak kullanmak istemiş, özellikle Bayar-Menderes döneminde -tabii bu arada, Sayın Erkmen'in de içinde bulunduğu hükümetler aracılığı ile- bu konuda oldukça başarılı olmuştur. "Bağdat Paktı"nın anlamı budur. Batı, Ortadoğu'da tutucu rejimlerle ve bu rejimlerin ittifakları ile bu bölgedeki petrol kaynaklarını elinde tutmak politikasına sımsıkı sarılmıştır.

1955'lerdeki Nuri Sait'li Irak ile Menderes'li Türkiye çizgisi, buradan, İngiltere'nin liderliğindeki Bağdat Paktı, Batı'ya bağlı teslimiyet politikasının altı-dokuzluk renkli fotoğrafı gibi gözler önüne serildiğinde, Sayın Dışişleri Bakanımız, o tarihlerde Başbakan Menderes'in yakın çevresindeki halkalardan biriydi. Sayın Erkmen, o günden bu güne tanık olduğumuz Ortadoğu'-aki köklü siyasal rejim değişikliklerinden dersler çıkarmış mıdır bilemiyoruz.

ABD, Ortadoğu'daki yeni dengeler karşısında Mısır, İsrail ve Türkiye'nin içinde bulunduğu bir "ittifak zinciri" yaratmak isteyebilir. Buna karşı, komşu İslam ülkeleriyle tam bir dayanışmaya girmek, Türkiye açısından bölge ve dünya barışı için zorunlu bir politika sayılmalıdır.

Türkiye, İslam ülkelerine karşı emperyalizmin "Truva atı" olmamalıdır. Türkiye'ye yirmi yirmi beş yıl önce böylesine görevleri uygun ve layık gören hükümetlerin, ne gibi acı sürprizlerle karşılaştıklarını en iyi, Menderes hükümetinin Bakanı Hayrettin Erkmen bilmektedir. Bağdat Paktı'nın iki kahramanı, Nuri Sait Paşa ve Menderes'in acı sonları, birer kişisel yazgı değildi herhalde...

Çevremizde sıcak savaş olasılıklarının belirdiği günlerde "azınlık hükümeti" ile yönetilen ve "Devlet Başkansız" bir Türkiye, bölge ve dünya barışı için tutarlı, kararlı ve sürekli politikalar izleyebilir mi?

(Cumhuriyet, 28 Nisan 1980)

İMAMBAYILDI

Yakın geleceğin siyasal çözümleri, bu parlamentoda, bu parlamento aritmetiğinin içinde aranıyorsa, cumhurbaşkanı seçiminin bu çözüm için önemli bir adım olduğunu kabul etmek gerekir. Bunun için de tavırların, izlenecek tutumların ve öngörülen siyasetlerin net olarak ortaya çıkması baş koşuldur.

Netleşmek deyince, MSP akla gelmektedir. MSP bugün ne istiyor, ne istemiyor, bunu anlamak hiç de kolay görünmüyor. MSP'nin tutum ve davranışları net değil, bulanıktır. Bu bulanıklığın nedenlerinden biri, hiç şüphesiz, parti içindeki Erbakan-Özal sürtüşmesidir.

Şöyledir ya da böyledir, ama görünen budur. MSP, tavrını net biçimde ortaya koymuş değildir. MSP "Batı Kulübü zihniyeti","Milli Görüş" gibi üstü gülsuyu ile yıkanmış kavramlardan söz etmekte; ancak bu parlamento aritmetiğinde ne gibi bir çözümü istediğini bir türlü ortaya koymamaktadır.

MSP, cumhurbaşkanlığı için bir AP'li adayı sonuna kadar desteklemek eğiliminde midir? Bunu bilen yoktur. MSP, CHP'nin cumhurbaşkanlığı adayı Batur'u seçtirmek kararında mıdır? Bunu da anlamaya olanak yoktur.

MSP lideri, cumhurbaşkanlığı için ya "Milli Görüş" sahibi bir parlamenter istemekte ya da "Milli Görüş sahibi" olmasa bile

"Batı Kulübü zihniyeti"ne karşı olan bir adayı destekleyeceğini belli etmektedir. Erbakan'ın anladığı anlamda "Milli Görüş sahibi", yani MSP'li bir parlamenterin cumhurbaşkanı seçilmesi, en azından parlamento aritmetiği bakımından olanaksızdır. Yine Erbakan'ın anladığı anlamda "Batı Kulübü zihniyetine karşı olan" aday, NATO, Ortak Pazar, IMF gibi kuruluşları eleştiren "sol kanat" CHP parlamenterleri arasından çıkabilir. CHP "sol kanadı"nın cumhurbaşkanlığı için, şimdilik bir adayı söz konusu değildir. MSP, "sol kanat" parlamenterlerden birine oy verecekse, bu tutumunu da netleştirmelidir.

Bu varsayımları bir yana bırakırsak, işte ortada iki aday var. Birisi CHP senatörü Muhsin Batur, öteki de AP milletvekilli Sadettin Bilgiç... MSP, bu aşamada seçimini çok net olarak yapmalıdır. Yani, ya Batur'u ya da Bilgiç'i olanca gücüyle desteklemelidir.

Belki MSP, gerek Batur'a gerekse Bilgiç'e karşıdır. Belki de MSP'nin, CHP ve AP içinde uygun gördüğü başka adaylar söz konusudur. Böyleyse, o zaman MSP'nin bu partilerle bir an önce görüşüp, "şu adayları çekin, şu adayların şansı daha fazla" gibisinden öneriler yapması, konunun bir an önce çözümünü kolaylaştırmaz mı?

Seçim turlarının böyle sürüp gitmesi, MSP'nin yakınır göründüğü "Batı kulübü zihniyeti"nin devreye girmesine ve son aşamada belirleyici rol oynamasına yol açacaktır. O zaman, MSP'nin "anahtar" olma önemi, büsbütün ortadan kalkmayacak mıdır? Elbette kalkacaktır.

Öyle görünüyor ki MSP, cumhurbaşkanı seçimini, hükümet değişikliği ile bir görmektedir. Gerçekten, CHP içinden seçilecek bir cumhurbaşkanı ile yeni bir siyasal dönem başlayacak ve büyük olasılıkla Demirel hükümeti çekilmek zorunda kalacaktır.

MSP, tutum ve davranışını netleştirirse, bu seçim ile beraber, CHP-MSP-bağımsızlar üçlüsü çevresinde yeni bir hükümet kurma olasılığı belirecektir.

Bugünler, ötekl partilerden çok, kapatılması için bir çok yerde girişimlerde bulunulan MSP için önemlidir. "Batı kulübü zihniyeti"nin MSP'yi kapatmak için fırsat kolladığını bilmeyen kalmamıştır.

Erbakan, Demirel hükümetinin düşürülmesi için "kadayıfın altının kızarmasını" beklediğini söylemektedir ama, "ebabil kuşları" kanat çırpmazsa, korkarız başka fırınlara sürülmüş bulunan "imambayıldı"nın dibi tutacaktır!..

(Cumhuriyet, 29 Nisan 1980)

Tekzip Metni

Dr. BİLGİÇ AÇIKLIYOR

Uğur Mumcu imzası ile bu sütunda yayınlanan "Adayımız Bilgiç" yazısı, baştan sona kadar bir iftira ve tertip örneğidir. Çünkü yazar, Yargıtay kararını tahrip ederek, teşvik belgelerinin mana ve mahiyetini değiştirerek okuyucuya sunarken, 20 yıllık politika hayatımı vatandaşın gözünde küçültmeye çalışmaktadır.

1970'te AP'den ayrılırken de, 1975'te AP'ye hükümet kurdururken de, arkadaşlarımızla vicdanlarımızın sesine uyarak hareket ettik. Ben bu sütunda yazılan yazıya da gülüp geçecektim fakat, yazdı yazdı cevap bile verilmedi, denmesin diye gerçekleri ortaya koyma lüzumunu hissettim.

1 - AP parlamenterleri her zaman ve her şart içerisinde kendi vicdanlarının sesine uyarak hareket etmişlerdir. Bu defa da öyle yapacaklardır.

2 - Yazar, şahısların, kurulmuş ve kurulacak şirketlerin şartları uygun olan bütün yatırım projelerine, kanun ve yönetmelikler gereğince teşvik belgesi verildiğini ve 1975 yılında da binden fazla müteşebbise teşvik belgesi verildiğini bilir. Ayrıca şunu da bilir. Teşvik belgesindeki rakam, müteşebbislere ne bağıştır, ne hibedir, ne de faizsiz ve karşılıksız kredidir. Bunu da bilir, ama niye ikide bir, diğer müteşebbisleri ortadan çekip, ortaklıkta sembolik hissesi olan benim, tek başıma ve sanki bir bağış almışım gibi, 300 milyonluk teşvik belgesinden bahseder.

Şu ifadeye bakınız: "S. Bilgiç ve arkadaşlarınca başlatılan tarihi mücadele, biri kereste ticareti, öteki defne yağı işlerine başlanmış üç yüz milyonluk teşvik belgeleri ile ilginç aşamalara ulaşmış" diyebiliyor. Bu sözün yukarıdaki hakikatler karşısında

hiçbir değer taşımadığı ortada iken, yazılması ve söylenmesi zihinlerde istifham yaratabilmek için değil de nedir? Yine yazar, teşvik belgelerinin öngördüğü yatırımların yapılmaması halinde teşvik belgelerinin iptal edildiğini ve bize atfettiği teşvik belgelerinin de iptal edildiğini bildiği halde bunu yazmaması, yazarın kastını ortaya koymaktadır.

3 Gelelim Sağlık Bankası ile ilgili iddialarına... 31.5.1976 tarihli Yargıtay kararında, davacı Sağlık Bankası vekilinin, benim ve diğer bazı davalıların dışında kalan, bankanın eski müdürü ve yardımcısına yönelttikleri ithamlar olarak yer alan iddialarını, Yargıtay karar metni kasten tahrif edilerek, ben de, usulsüz banka şubesi açılmasına, zimmete para geçirme fiillerine katılmış ve bu durumu genel kuruldan gizlemişim gibi kaleme alınan yazı da tam bir iftira örneğidir. Zira, Yargıtay kararının birinci sahifesinden gazeteye alındığı açıklanan cümlenin faili (davacı vekili) kasten ihmal edilmiş, ben ve bazı davalıların sadece "ihmal" sebebiyle dava edildiğimize dair cümlenin sonu da gazeteye alınmamış ve kamunun inancı saptırılmıştır. Usulsüz şube açma ve mevduatı zimmete geçirme hadisesinin esas ve münhasır failleri eski genel müdür ve yardımcısı, hadiseden önce idare heyetimizce azledilmiş ve tüm dava konusu haksız fiiller bu azilden sonra vaki olmuştur. Çirkin hadisenin banka genel kurulundan gizlendiği iddiası da yanlıştır. Zira, bankanın eski müdür ve yardımcısının zimmete para geçirme fiilleri, 31.3.1964 tarihli genel kurul toplantısında verilen idare meclisimiz raporunda tüm ayrıntılarıyla duyurulmuştur. Bir nüshası Ticaret Bakanlığı'nda bulunan raporun ilgili kısmı aynen şöyledir: "Bankamız eski Umum Müdürü ve İdare Meclisimizin azası Dr. Halit Uzel ile muavini Fikret Uraz, gayri meşru bir şekilde, tahminimize ve vakıaların seyrinden de anlaşıldığına göre bazı sakim ruhlu insanlarla da muvazaalı işbirliği ederek, bankacılık muameleleri perdesi arkasında sahte teminat mektubu vermek, sahte ve uydurma makbuz ve cüzdanlarla mevduat almak gibi gizli faaliyetlerde bulunmuşlar, kısa yoldan milyonlara sahip olma yolunu tutmuşlardır. Bunların bu süfli faaliyetlerine muttali olur olmaz harekete geçilmiş, kanun ve nizam dışı hareketlerinden dolayı tevkif ettirilmişlerdir!"

İdare Heyetimizin bu açıklamaları 1964'ü izleyen genel kurullarda muntazaman yinelenmiştir.

Eski banka müdürü ile yardımcısının usulsüz şube açma, mevduat kabul etme haksız fiilleri, 1963 yılından itibaren her genel kurul toplantısında görüşülmüş, idare meclisi ve denetçi raporlarında yer almış ve ibra kararlarına da bağlanmıştır. Birer nüshası Ticaret Bakanlığı'nda ve Sicil Memurluğu'nda bulunan tüm bu belgeleri ve Yargıtay kararını tahrif ederek kaleme alınan gazete yazısının düzeltilmesi için dava haklarım saklı kalmak şartı ile bu tekzip yazısının 19. maddeye uygun olarak yayınlanmasını rica ederim. Dr. Sadettin BİLGİÇ

(Cumhuriyet, 30 Nisan 1980)

NEYİN ÖRNEĞİ?..

Şu yaşadığımız dönemin olayları, sosyologlar, ceza hukukçuları ve kriminologlar için çok ilginç örneklerle doludur. İnsan iradesinin çarpık siyasal düşüncelerle nasıl koşullandırıldığı, on altı-on yedi yaşlarındaki çocukların nasıl birer canavar haline getirildikleri, herhalde, ilerde birer inceleme konusu olacaktır. Siyasal koşullandırmada bireysel psikolojinin derinliklerine kadar inen bir dünyada, kim bilir ne gibi birikimlerin zararlı tortularına rastlanır?

Yetişme koşulları, eğitim bozuklukları, aile düzeninde karşılaşılan olumsuzluklar, cinsel doyumsuzluklar, dengesiz ruh yapısı, sevme ve acıma duygularındaki eksiklik, bireysel psikolojinin karanlık dehlizlerinden birer birer çıkıp, siyasal yönlendirmelere konu olabilecek etkenlerdir. Çoğumuz, böyle olaylarda sahip bulunduğumuz siyasal düşünceye göre, "faşist katiller", ya da "kızıl militanlar" gibisinden etiketler bulup, olayların gerisindeki bu etkenleri unutur, ya da görmezlikten geliriz.

Yoksul bir genç, Artvin'den gelip İstanbul'a yerleşiyor. İstanbul'da önce bir iki küçük işten sonra, arsa komisyonculuğu ile zenginleşiyor. Ankara ve İstanbul'da arsalar, apartman katları satın alıyor; artık zengindir. Sınıf değiştirmiş, topluma ve kendisinin kopup geldiği toplumsal kesite başka gözle bakar olmuştur.

Bu zenginlik, düzenin, kentleşmenin ve çarpık kapitalizmin ürünüdür. Bu zenginleşmenin insan ruhunda, elbette ki çarpık

ve çelişik yansımaları olacaktır. Bu çarpık ve çelişik yansımalar, yaşadığımız ortamda, çoğu kez siyasal koşullandırmalarla beliriyor. Böylece siyasal düşüncelere kan, şiddet ve öç alma duyguları karışıyor. Ve "adi suç", siyasal çekişmenin içine yerleşiveriyor.

Son on beş-yirmi yılda, çeşitli yollarla zenginleşenlere bakınız; görgüsüzlük, hazımsızlık ve de kopup geldiği sınıfsal kökene karşı akıl almaz bir hınç ve bu hıncın körüklediği siyasal tepkiler görürsünüz.

Böyle bir örnekle geçenlerde karşılaştım. Daha doğrusu, bu çerçeveye uyabilecek bir sanığın çevresinde oluşan suç halkalarını öğrendim. Son on beş-yirmi yılda zenginleşen bu işadamı kendisi gibi kısa yoldan zengin olan bir Urfa'lı yurttaşımızla ortaklık kurar. Bu Urfa'lı yurttaşımız, aynı zamanda "milliyetçi" bir partinin yüksek denetim kurullarında görevlidir. İki eski yoksul, günümüzün bu iki zengini, kafa kafaya vererek yeni zenginlik yolları ve serüvenler ararlar.

Ortaklardan birinin İstanbul'daki katlarının birinde, zengin bir mimar oturmaktadır. İki ortak, önce bu mimarı, bu zengin kiracıyı soymak isterler. Ortaklardan biri, yanına iki sağcı militan alarak Mersedes arabasıyla İstanbul'a gider. Soyguncular, önce bir büyük otelde kalırlar, sonra kiracının evi basılır, evdeki milyonluk ziynet eşyası alınır. Üstelik kiracının sekiz yaşındaki çocuğu da fidye koparmak amacıyla alınıp götürülür. Soygun ve baskında sol görüntü verilir. Fidye karşılığı paranın, mark olarak Almanya'da ödenmesi istenir.

Bu çetenin başka soygunları da vardır. Ankara'da bir banka şubesine, kömür satış deposuna ve Ankara'da Bahçelievler'de ünlü bir doktorun evine silahlı baskınlar düzenlenip, soygunlar yapılır. Bu soygunlarda, hep yasadışı sol bir örgütün adı verilir. Eve yapılan baskında uyuşturucu ilaç kullanılır. Ev sahibinin yüzüne uyuşturucu madde sıkılır. Bunun için Almanya'dan uyuşturucu madde püskürten tabancalar getirilmiştir. Soygunlarda bu tabancalar kullanılır.

Güvenlik kuvvetlerince yapılan operasyonlardan sonra bu çete yakalanır. Evlerden alınan ziynet eşyası, sağcı militanların barındıkları bir mühendislik bürosunda ele geçer.

Sanıklardan biri, yakalanmasalardı, Cumhuriyet okurlarının çok iyi tanıdıkları bir gazeteciyi, üst düzeyde bir CHP yöneti-

cisini ve de Ecevit hükümetinde bakanlık yapmış bir parlamenteri öldürmeyi planladıklarını da açıklar. Bu cinayetler için kendisine silah ve paranın sağlanacağını da söyler.

Türkiye'de buna benzer çok suç işlendi. Bu suçların içinde siyasal, sınıfsal birçok neden gözardı edildi. Bu dönemde, yeni suçlar ve suçlu tipleri belirdi. Adi suçla siyasal suçlar, hırsızlıkla siyasal ideolojiler, kanlı cinayetlerle milliyetçilik ve sosyalizm gibi kavramlar, bir potada birbirlerine karıştı; ruhsal çarpıklıklara, siyasal ideolojiler maske yapıldı.

Bütün bunlar, toplumun, bütün değerleriyle ve kurumlarıyla çöktüğünü gösteren belirtilerdir. Maddi temelleriyle çatırdayan bu toplum, "din, ahlak, fazilet" gibi kavramlarla açıklanan manevi değerlerini de kana bulayarak çürümüştür.

Mahkemeler önündeki suç dosyalarında yalnızca suç örgütlerinin kanlı ve kirli izlerine değil, bir sosyolojik çöküntünün grafik çizgilerine de rastlanıyor...

(Cumhuriyet, 2 Mayıs 1980)

KIDEM TAZMİNATI

Hukuk Fakültesi birinci sınıflarında okutulan "Hukuk Başlangıcı" derslerinde şu konu yer alır: Aynı alanda düzenleme getiren iki yasadan özel nitelikte olan uygulanır.

25.8.1971 günlü İş Yasası, 30 Aralık 1960 tarihli Gelir Vergisi Yasası'na göre özel nitelikli bir yasadır. Çünkü, İş Yasası'nın "Uygulama Alanı" başlıklı 2. maddesinde yer alan hükme göre, aynı yasayla bu yasanın kapsamına alınmayan işyerleri dışındaki bütün işyerlerindeki işçi ve işveren ilişkilerinde İş Yasası geçerlidir.

İşçilerin "kıdem tazminatı" İş Yasası'yla düzenlenir. İşçiler için özel nitelikte olan bu yasa değiştirilmeden, "kıdem tazminatı" ortadan kaldırılamaz; ortadan kaldırılamayacağı gibi, tutarı da şu ya da bu gerekçe ile azaltılamaz..

Anayasa Mahkemesi, 23.1.1979 gün ve e:1978/14, k:1979/6 sayılı kararı ile İş Yasası'nın kıdem tazminatının hesaplanmasına ilişkin 14. maddesindeki hükmü iptal etmiş ve iptal edilen bu hükmün yerine yeni bir düzenleme yapılması için

parlamentoya bir yıllık süre tanımıştı. Bu bir yıllık süre geçmiş, ancak parlamentoda, bu konudaki boşluğun doldurulması için herhangi bir yasal düzenleme yapılmamıştır.

Bunun üzerine Maliye Bakanlığı, 30 Nisan 1980 günü bir "tebliğ" yayınlayarak, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı ile doğan boşluğu bir "idari işlem" ile doldurma yoluna başvurmuştur. Maliye Bakanlığı'nın yasa yerine yürürlüğe koymak istediği tebliği ile, kıdem tazminatına yeni sınırlar ve vergi yükü getirilmektedir.

Anayasa'nın 61. maddesi "vergi, resim ve harçlar ve benzeri mali yükümlülükler ancak kanunla konulur" hükmünü taşımaktadır. Aynı maddede, Bakanlar Kurulu'nun, sınırları yasa ile belli edilmiş vergi, resim ve harçlarda bağışıklık oranlarını saptayacağı belirtilmektedir. Bu yasal açıklığa karşın Maliye Bakanlığı, yasa yerine, bir idari işlem niteliğindeki tebliği ile "kıdem tazminatı"na yeni vergi yükümlülüğü getirebilir mi?..

Maliye Bakanlığı yetkilileri, hiç şüphesiz son tebliğ ile yeni bir vergi getirilmediğini, tersine, bu konudaki yeni düzenlemenin Vergi Yasası'nın 25. maddesine dayandığını söyleyeceklerdir.

Burada öncelikle açıklığa kavuşturulması gereken konu, bütünü ile İş Yasası'nın 14. maddesiyle düzenlenen kıdem tazminatının, maddenin Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilen bir bölümü nedeniyle, özel nitelikteki İş Yasası'nın çerçevesinden çıkarılıp, genel nitelikteki Vergi Yasası'na bağlanıp, bağlanmayacağıdır.

1971 tarihli İş Yasası'nın çalışanlara getirdiği hakkın, 1960 tarihli Gelir Vergisi Yasası'yla geri alınması, yerleşik hukuk inancına ve anlayışına aykırıdır.

Anayasa'nın 61'inci maddesi, vergi, resim ve harçların ve benzeri mali yükümlülüklerin ancak yasa ile konulabileceğini öngördüğüne göre, bir özel yasada yer alan ve düzenlenen bir hakkın, geriye dönülüp, genel nitelikteki bir yasa hükmüyle düzenlenmek ve geri alınmak istenmesi, "yasaya karşı hile" yolunu anımsatan bir hukuksal zorlamadır.

Kıdem tazminatı ile ilgili konular, ancak İş Yasası'nın 14'üncü maddesi çerçevesinde çözüme bağlanabilir. Parlamentonun, Anayasa Mahkemesi'nce tanınan bir yıl içinde bu konuda bir yasa çıkarmamış olmasının sorumluluğunu, yaşam-

ları boyunca emeği ile geçinen ve devletin vergi yükünü omuzlarında taşıyan işçilerin sırtına bindirmek, ülkemizde, demokratik Anayasamıza karşın yürürlükte olan "bir sosyal sınıfın, öteki sosyal sınıflar üzerindeki tahakküm" eğilimini yansıtan son örneklerden biridir.

Maliye Bakanlığı'nca çıkarılan bu tebliğin iptali için Danıştay'a başvurmak gerekiyor.

Hangi vergi yükümlüsü, aylık kazancının yarısını devlete vergi olarak veriyor? İşçilerden, memurlardan aylıklarının yarısını vergi olarak kes, bunlar yetmezmiş gibi, bir de işçinin kıdem tazminatına göz dik, sonra da Anayasa'daki "herkes kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür" hükmünün altında böyle tebliğler çıkar!..

Devlet; işçinin, memurun, dar gelirlilerin, küçük mülkiyet sahibinin üzerinden vergi yükünü kaldırıp, sanayiciye, toprak ağasına, büyük sermayeye gereği gibi vergi koyamıyorsa, yıllardır "bir sosyal sınıfın, öteki sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü" kurmaktan başka ne yapıyor?

Biliyoruz; ne yaptığını biliyoruz!

(Cumhuriyet, 3 Mayıs 1980)

YASAL YOLDAN...

Şu sözler İsmet Paşa'nındır:

Etrafımızdaki Arap şeyhliklerinde seçim üstüne seçim yapılırken, ben utancımdan duvarlara bakamazdım...

Çiçeği burnunda İran İslam Cumhuriyeti'nde bile 1 Mayıs İşçi Bayramı şenliklerle kutlanırken, Anayasası'na "demokratik hukuk devleti" olduğunu yazan Türkiye Cumhuriyeti'nde devlet yöneticileri, 1 Mayıs günü İsmet Paşa'nınkine benzer böyle bir iç ezikliği geçirmişler midir acaba?

Hiç sanmıyorum!

1 Mayıs İşçi Bayramı, dünyanın bütün ülkelerinde görkemli törenlerle kutlanıyor. Sosyalist ülkelerde de kutlanıyor, kapitalist ülkelerde de, İslam ülkelerinde de... Bu bayram gününü yasaklayan, yasaklamaya kalkan, kısıtlayan tek NATO ülkesi Türkiye'dir. Bununla ne kadar övünsek azdır!

DİSK'in Mersin'de düzenlediği 1 Mayıs toplantısı olaysız geçti. Bir başka ilde DİSK'in düzenleyeceği toplantılarda da herhangi bir olay olmayacaktı. Çünkü, yasal toplantılar, DİSK'in sorumluluğu altındaydı ve DİSK toplantıların disiplinini sağlayacak etkinlik ve güçteydi.

DİSK'e böyle bir iznin tanınmamış olması şu sakıncaları doğurdu. "Korsan yürüyüşler" adı verilen küçük gösteriler yapıldı; gösteriler DİSK'in denetim ve sorumluluğundan çıkıp, küçük grupların taşkın eylemleri ile karıştı.

Anayasa, "Herkes, önceden izin almaksızın, silahsız ve saldırısız toplanma ve gösteri yürüyüşleri yapma hakkına sahiptir" diyor. Bu Anayasa yürürlükte kaldıkça devletin, devlet güçlerinin görevi, bu Anayasa'nın verdiği hak ve özgürlüklerin özgürce kullanılmasına bekçilik etmektir. Devletin görevi, barışçı gösterilerin yanında olup, bu barışçı gösterilere karşı yönelebilecek silahlı saldırı başta olmak üzere, her türlü saldırıyı göğüsleyip önlemektir.

Anayasa bu kadar açıkken, devlet kuvvetleri, Anayasadan doğan hakların kullanılması için değil, kullanılmaması için önlemler alıp, eyleme geçiriliyor...

Devletin görevi, barışçı gösterilere karşı yapılan saldırıları göğüsleyip önlemek olduğu halde, 1 Mayıs 1977 günü Taksim alanında bayramlarını kutlayan emekçi yurttaşlarımıza silahlı saldırılar oluyor, ve devlet, olup bitenler karşısında susuyor. Sustuğu gibi, olayın aydınlanması için gerekli ve yeterli soruşturmaları bile yapmıyor; 1 Mayıs 1977 günü ölen 35 yurttaşımız ile ilgili soruşturmanın ne olduğunu soran gazetecilere Başbakan Demirel, "hükümetler cinayetleri araştırmaz; adaletin işidir bu; o meselede gidilecek yere kadar gidilmiştir" diyebiliyor.

Evet, 1 Mayıs 1977 günü İstanbul'da Taksim alanında öldürülen otuz beş yurttaşımızın katilleri araştırılmaz, araştırılamaz. Araştırmalar bir noktada durur, durdurulur. Soruşturma gidilecek yere kadar gider, orada susulur! Demokratik hukuk devletimiz budur işte...

DİSK yönetimi, 1 Mayıs gösterilerinin yalnızca Mersin'de yapılmasına karar vererek, özellikle Sıkıyönetim bölgelerinde işçilerle askerlerin karşı karşıya gelmelerini önlemiş, böylece, bu fırsattan yararlanmak isteyen serüvenci gruplarla karanlık güçlerin kirli oyunlarını da engellemiştir.

1 Mayıs, Demirel'in demagojilerinde yer aldığı gibi, "Cumhuriyeti yıkıp, yerine komünist bir idare getirmek isteyenlerin gösterileri" değildir. 1 Mayıs, bütün Batılı ülkelerin başkentlerinde, en görkemli törenlerle kutlanan bir birlik ve dayanışma günüdür. İki günlük İran İslam Cumhuriyeti'nin bile şenliklerle kutladığı 1 Mayıs gününü, "komünist bayramı" olarak sunmak, demokrasi anlayışının, bırakın özgürlükçü Batı demokrasilerini, İran İslam Cumhuriyeti düzeyinde bile olmadığını kanıtlamaktadır.

Danıştay kararı ile açmak zorunda kaldığı alanlarda, "bu gösterilere memur katılamaz, öğrenci katılamaz" gibisinden yasadışı baskılarla, Anayasamızda "herkese" tanınan toplantı ve gösteri yürüyüşlerini kısmak ve büsbütün ortadan kaldırmak isteyen hukuk ve demokrasi anlayışının, inanın, müzelerde bile yeri yoktur! Kanlı teröristler ve azgın silah kaçakçıları karşısında suskun ve çaresiz kalan devlet gücünün, Anayasal hakları özgürce kullanmak isteyenlere karşı kanıtlanmış(!) sayılması, çok acı bir avuntudur!

DİSK, 1 Mayıs gösterilerini, yasal gereklere uyarak yalnızca Mersin'de kutlamakla, bir yandan yasalara olan saygısını ortaya koyarken, bir yandan da Anayasal hak ve özgürlüklere yasal yollardan nasıl sahip çıkılacağını dosta ve düşmana öğretmiş bulunuyor. Bu yüzden DİSK'in çatısı altında toplanan emekçi yığınlarla DİSK yöneticilerini bir kez daha saygıyla selamlıyoruz:

Yaşasın DİSK!..

(Cumhuriyet, 4 Mayıs 1980)

TERÖR'E YARDIM...

23 Nisan günü Tarsus'ta bir trafik kazasının yol açtığı kargaşa sonunda, güvenlik kuvvetleriyle olay yerine koşan bir grup halk arasında çatışma çıktı. Açılan ateş sonunda dokuz yurttaşımız hayatını yitirdi. Resmi ağızlara göre, "sol fraksiyonlar" halkı "tahrik etmişler", çıkan çatışma sonunda dokuz kişi öldürülmüştü.

Toplum olarak çok duyarlı bir dönemden geçiyoruz. Bu dönemde, teröristlere karşı alınacak her önlemin uzun uzadıya

gözden geçirilmesi gerekiyor. "Terörizmle savaşıyoruz" diyerek, anayasal hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmak ya da halka "zulüm" ölçüsüne varacak baskılara girişmek, hiç umulmayan zamanlarda patlamalara ve ölçüsüz tepkilere yolaçar.

Bu yüzden, terörizmle, terörist eylemlerle ilgisi olmayan halk ve siyasal gösteriler arasında keskin sınırlar çizmek gerekli olduğu kadar, terörizmle ilgili olmayan halk kesimlerini, olanaklar ölçüsünde bu gibi çatışmaların dışında tutmak, hukuk devletine bağlı görevlilerin temel amaçları olmalıdır.

Kimse, "aman teröristleri yakalamayın" demiyor. Cinayet hükümlüsü ya da sanığı teröristleri cezaevlerinde bile tutmasını beceremeyenlere, kimse buna benzer sözler söylemez. "Terörizmle mücadele ediyorum" diye, terör ile uzaktan yakından ilgisi olmayan insanlara baskılar yapmak ya da başka türlü bastırılması olası olan çatışmalarda "ateş emri" vererek yurttaşlarımızın ölümüne yol açmak gibi tutumlar eleştirilir.

Bu tutum terörü önlemez, tersine toplum içindeki gerginliği arttırır; daha da önemlisi, bu gerginlik ortamında terör, başlangıçta teröre ve terörizme karşı olan bazı halk kesimlerinden kendisine destek bulur. Ve böylece bu tutum, terörü önlemez; teröre yardım eder!

Terörizm, yaşadığımız yüzyılın salgın hastalıklarından biridir Dünyanın hemen her ülkesinde, şu ya da bu boyutta görünen terörist eylemlerle karşılaşılıyor. Ve her ülke, teröristlerle savaşırken, bu teröristleri halktan soyutlamaya çalışılıyor.

Demirel kafası, sağdaki terörist eylemleri, "bana milliyetciler suç işliyor dedirtemezsiniz" ahlakı ile görmezlikten gelip, soldaki terörist eylemlere CHP'yi, ilerici sendika ve örgütleri, ilerici kişi ve kuruluşları ortak göstererek, bundan siyasal çıkar sağlamak planı üzerine kurulmuş ve programlanmıştır.

Terörizm, yalnızca bir boyutta, bir uçta, bir kanatta görülmez. Terörün iki kanadı, varlık nedenlerini birbirlerine bağlayarak ayakta durmaya çalışır. Sağcı teröriste sorarsanız, "sol terör vardır, onun için teröre başvurmuşlardır"; solcu teröriste sorarsanız, "sağ teröre karşı örgütlendiğini" söyleyecektir.

CHP Genel Başkanı Ecevit; hükümetin sağ ve sol teröristler arasında ayırım yaptığını, terörizmle savaşırken, bu olaylarla ilgisi olmayan halk kesimlerine devlet eliyle baskılar yapıldığını söyleyerek, bu tutumun yol açacağı sakıncalar üzerinde

duruyor. Demirel, Ecevit'in uyarıcı ve yol gösterici bu sözlerini çarpıtarak, CHP Genel Başkanı'nın "teröristlere arka çıktığını" söylüyor.

Bu tartışma sürerken, Adana, Kahramanmaraş, Gaziantep, Adıyaman, Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Nevzat Bölügiray'ın bir açıklaması yayınlandı. Sıkıyönetim Komutanı, Tarsus'ta 9 kişinin ölümüyle sonuçlanan olaydan komutanlığının bir sorumluluğu olmadığını açıklarken, şunları söylüyor:

- Bugüne kadar meydana gelen olaylarda görevleri sadece kendi halkının can güvenliğini ve huzurunu korumak olan askerine ve polisine, kadınların ve polislerin arkasına sığınarak kahpece ateş eden terörist ve anarşistlere karşı, güvenlik kuvvetleri, masum halkına zarar vermemek için kendi canını dahi tehlikeye atarak ateşle mukabele etmemiş ve bu hainleri diğer yöntemlerle yakalama yollarını kullanmıştır...

Demirel'in demagojilerine karşı, bir Sıkıyönetim Komutanı'nın, "teröristlerle masum halkı ayırmak gerekir" yolundaki görüşünün altını çizmek zorunluluğunu duyduk. Hüner, teröristleri "Masum halka" zarar vermeden, diğer yöntemlerle" yakalamaktadır.

Demirel, bu kafa ile "askere" gider ama, "tezkere" alacağını hiç, ama hiç sanmıyoruz!..

(Cumhuriyet, 5 Mayıs 1980)

KİM SATIYOR?..

THY grevi, niçin bu kadar uzuyor? Tren yolculuklarını ahçılı, garsonlu, banyolu özel vagonlarda yapan Ulaştırma Bakanı Özalp'a sorarsanız, grevde "ideolojik nedenler" var. "İdeolojik neden" dediği de, "kadro istihdam kurulu" adı verilen bir kurulda işçi temsilcilerinin bulunmasıdır.

Sosyal Sigortalar Kurumu ile Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü'nde çalışanlar, kendi temsilcilerini seçerek Müdürler Kurulu'na gönderiyorlar. Ne var bunda? "Komünistlik" mi var?.. İşçi temsilcilerinin, memurların, çalıştıkları kuruluşların yönetimine, bu ölçülerle olsun katılmış sayılmaları, komünistlik mi oluyor, Leninistlik mi?..

Allah aşkına ne oluyor? Grevin bu kadar uzamasında, bilmediğimiz, bilemediğimiz başka nedenler mi söz konusudur? THY, işveren olarak elbette ki grevin bu kadar uzamasının ne ölçüde zarara yol açtığını ve açacağını bizlerden çok iyi bilir.

O zaman "acaba" diyoruz, "acaba"?..

Şöyle bir hesap yapalım: Grevin ilk günlerinde toplu sözleşme imzalansaydı, bundan doğacak mali yük, grevin uzaması nedeniyle ortaya çıkan zararın kaçta kaçıdır? İşveren THY, bunun hesabını yapmamış mıdır? Yapmıştır tabii ki... Öyleyse, olup bitenlere "ideolojik" sözcüğünün dışında, ne gibi kılıf bulmaktadır?

Elimde bir belge var. Bu belge, THY'nin F-28 uçaklarını özel taşımacılık şirketi olan Bursa Hava Yolları'na satmak istediğini kanıtlıyor. Özel vagonlu bakan, "bu iddia da ideolojiktir" demeden önce, belgenin sayı ve tarihini bildirmek, herhalde yararlı olacaktır.

Tarih: 28.8.1979, sayı, Gen. Sek.: 107010-1200-341...

Bu konu, THY Yönetim Kurulu'nun 29.8.1979 gün ve 355 karar sayılı toplantısında görüşülmüştür. Bursa Hava Yolları'nın; THY'nin sahibi bulunduğu F-28 uçaklarını satın almayı planladığı, THY Genel Müdürü Ertuğrul Alper'in yazısından anlaşılmaktadır.

Genel Müdür Alper'in, THY Yönetim Kurulu'na uçak satışı hakkında yazdığı yazıdan bu yana dokuz ay geçmiştir. Bu süre içinde CHP ağırlıklı hükümet gitmiş, yerine "özel vagonlu bakanın" da yer aldığı AP azınlık hükümeti gelmiştir.

THY Yönetim Kurulu, Genel Müdür Alper'in F-28 uçaklarının satılması yolundaki önerisini geri çevirmiş ve 8.9.1979 gün, 355 sayılı kararında şu sonuca varmıştır:

- Konunun Yönetim Kurulu'nda görüşülmesi sonunda, şirketimizin içinde bulunduğu koşullar göz önünde tutularak, filomuzdan herhangi bir uçağın çıkarılmasını söz konusu etmenin düşünülemeyeceği gerektiğine karar verilmiştir...

Bu noktada bazı kuşkuların belirmesi doğaldır. Örneğin, Bursa Hava Yolları'na, F-28 uçağı satma önerisinin gerisinde ne gibi işlemler yatmaktadır? Genel Müdür Alper, bu konuyu niçin ve nasıl THY Yönetim Kurulu'na getirmiştir? Bu konuda, Ulaştırma Bakanlığı içinde -tabii, özel vagonun dışında- ne gibi çalışmalar yapılmıştır? Grevin bu kadar uzamasından sonra, is-

ter istemez, F-28 uçaklarının yeniden Bursa Hava Yolları'na satılıp, satılmayacağı konusu da gündeme gelmektedir. Evet, nedir bu konunun içyüzü?

THY'ye uçak alınmaz ve kiralatılmaz iken, Bursa Hava Yolları uçaklarının bakım ve onarımlarının, THY Yönetim Kurulu kararı alınmadan, THY teknisyenleri tarafından yapılmasının anlamı nedir?

THY, 1973 yılından bu yana ilk kez, 1979 yılında bilançosunu 122 milyon lira kazanç ile kapattı. Bu arada, 850 milyon lira da "provizyon" olarak ayrıldı..

1979 yılında bu kadar kazanç sağlayan THY'nin, uzayan değil, uzatılan grev nedeniyle batması mı isteniyor? Ve uçaklar, özel hava yollarına mı satılıyor?

Ulaştırma Bakanı, ahçılı, garsonlu, banyolu özel vagonunda düzenleyeceği bir basın toplantısıyla basına bu konuları açıklama lütfunda bulunurlar mı acaba, "zahmet" olmazsa!..

(Cumhuriyet, 6 Mayıs 1980)

UYANIK BEKÇİLİK...

Anayasa Mahkemesi ve Danıştay'ın Anayasa'dan kaynaklanan yetkileri, öteden beri birtakım çevreleri tedirgin etmektedir.

Örneğin, Anayasa Mahkemesi'nin 1974 yılında, parlamentoda kullanılması gereken "af yetkisini kullandığı, Danıştay'ın DİSK'in 1 Mayıs mitingi nedeniyle "idare yerine karar verdiği" söylenir ve bu iki yüce mahkemeye uluorta saldırılarda bulunulur.

Şu örnekleri bir bir ele alalım. Acaba, Anayasa Mahkemesi, 1974 yılında çıkarılan Af Yasası'nı iptal ederken, parlamentonun kullanacağı bir yetkiyi kullanmış, bu yüzden, hukuk dilindeki tanımla, "fonksiyon gasbı" mı yapmıştır? Hayır.

Anayasa Mahkemesi, yetkilerini Anayasa'dan alır. Yüce mahkeme, "kanunların ve TBMM içtüzüklerinin Anayasa'ya, Anayasa değişikliklerinin de Anayasa'da gösterilen şekil şartlarına uygunluğunu denetler." Af Yasası'nın, öteki yasalar gibi, Anayasa yargısına bağlı bulunduğu da bir gerçektir. Böyleyse,

Anayasa Mahkemesi'nin Af Yasası'nı, öteki yasalar gibi iptal etmesi de doğaldır.

1974 Af Yasası, bilindiği gibi o günün ana muhalefet partisi AP ve AP ile birleşen DP, CGP ve bir kısım MSP oylarıyla değiştirilmiş; belki bu yüzden madde, Anayasa'nın, yasaların görüşülmesi ve kabulü ile ilgili maddesinde gösterilen biçime aykırı olarak oylanmıştır. Af Yasası görüşülürken, bu partilerce verilen bir önerge sonunda, Ceza Yasası'nın 141, 142 ve 146'ncı maddeleriyle ilgili suçlar, Af Yasası'nın dışında bırakılmış ve madde oylanırken, Anayasa'nın 92'ci maddesine aykırı bir yol izlenmiştir. Durum budur.

İşte Anayasa Mahkemesi, Af Yasası'nın bu maddesini, bu nedenle, yani "Anayasa'nın öngördüğü oylama yöntemine aykırı yol izlendiği" gerekçesiyle iptal etmiştir. AP ve bir kısım MSP'liler ile DP ve CGP, 141, 142 ve 146'ncı maddeleri son dakikada kapsam dışı bırakmışlardır. Af Yasası'nın on ikişer yıllık ceza indirimi sağlayan bu "istisnai hükmü", Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilince, bütün suçlar, bu arada 141, 142 ve 146'ncı maddelerdeki suçlar da af kapsamına girmiştir.

Önüne bu hukuksal çürüklükte bir yasa gelen Anayasa Mahkemesi ne yapacaktı, ne yapması bekleniyordu? Elbette Yüce Mahkeme, Anayasa'nın öngördüğü yollar dışında oylanarak yürürlüğe sokulan bu maddeyi iptal edecekti. Eğer bu maddenin iptalinden bir sorumluluk doğmuşsa, bu doğrudan doğruya, bir yasanın nasıl oylanıp yürürlüğe sokulacağını bile bilmeyen anlı şanlı hukuk profesörlerinin ve öfkeli parlamenterlerin sorumluluğu sayılmaz mı?

Anayasa Mahkemesi, önüne gelen yasanın siyasal amacına değil, yasanın hukuk tekniği açısından taşıdığı özelliklere bakar. Af Yasası'nda böyle olmuştur. Millet Meclisi'nden çıkan yasa Anayasa'ya aykırı olarak oylanmıştır. Anayasa Mahkemesi de bu yanlışlığı saptamış ve yasayı iptal etmiştir. Bu işin özeti bu kadar basittir.

Ne yapacaktı Anayasa Mahkemesi? "Bu yasanın amacı siyasaldır, bu nedenle, ben de yasaya bakmam" mı diyecekti?

Af Yasası'nda, Anayasa Mahkemesi görevini yapmış ve Anayasa'ya aykırı oylamalarla Af Yasası'na sokuşturulan bir maddeyi iptal etmiştir. Bu yüzden, "milletin affetmediğini, Anayasa Mahkemesi affetmiştir" gibisinden sözler, ucuz demagojilerin

kaba malzemeleri olmaktan öteye, anlam ve ciddiyet taşımazlar.

Danıştay için de, son günlerde ileri sürülen böylesi sözlerin hiçbir ciddiyet ve hukuksal ağırlığı yoktur. Niçin yoktur? Anayasa'nın 114'üncü maddesi, "idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolu açıktır" hükmünü ve güvencesini getiriyor. Anayasa'da bu hüküm kaldıkça, "idari" nitelikteki her türlü eylem ve işleme karşı dava açılabilir. Bu yüzdendir ki, "Danıştay şu işe niçin karışıyor" diye sorulmaz.

Örneğin DİSK'in, 1 Mayıs yürüyüşü için İçel Valiliği'ne yaptığı başvurunun işleme konmaması nedeniyle açılan davada Danıştay'ın "yürütmeyi durdurma" kararı vermiş olmasında, eleştirilecek ya da kınanacak bir aksaklık ya da "yetki aşımı" söz konusu olamaz.

Olamaz, çünkü Anayasa'nın 28'inci maddesinde, "Herkes önceden izin almaksızın silahsız ve saldırısız toplanma ve gösteri yürüyüşü yapma hakkına sahiptir" denilmektedir. 171 sayılı Toplantı Ve Gösteri Yürüyüşü Hakkındaki Yasa'nın 10'uncu maddesi bu yoldaki başvurularda valiliklere erteleme yetkisi bile tanımamaktadır.

Böyle bir başvuru karşısında valiye düşen görev, yapılması istenen toplantı ve gösteri yürüyüşü için yalnızca gerekli önlemleri almaktır. Evet, valiliklere düşen görev yalnızca önlem alma görevidir. Bunun dışında kullanılacak her türlü yetki, "yetki saptırması" anlamına gelir.

Önüne böyle bir dava gelen Danıştay, "Aman, bu dava siyasal niteliklidir, DİSK'in de adı solcuya çıkmıştır, bu davaya bakamam" mı diyecektir?!

Bu Anayasa ile Türk halkına verilen hak ve özgürlüklere, "Anayasa'nın uyanık bekçiliği" ile sahip çıkmak bizim görevimizdir. Bu bekçiliği yerine getirirken, ev sahiplerini bastırmaya çalışan arsız Anayasa hırsızlarını da suçüstü yakalayıp, kamuoyu önüne getiriyoruz.

Kızgınlıkları bundandır!

(Cumhuriyet, 7 Mayıs 1980)

TİTO...

Bağımsızlık ve demokrasi kavgasının büyük önderi Tito bugün toprağa veriliyor. Ve bütün dünya, bu büyük devrimcinin karşısında selam duruyor..

Devrimlerin ve iç savaşların kızgın potalarından cezaevlerinin soğuk hücrelerine kadar her türlü kavganın harcıyla yoğrulmuş bir kavga adamı, gerisinde barışın, sosyalizmin ve ulusal bağımsızlığın görkemli ışıklarını bırakarak sonsuzluğa göç ediyor.

Herhalde Tito adı, tarih sayfalarında bundan sonra ulusal bağımsızlık ve sosyalizm kavramlarının saygıdeğer bir simgesi olarak anılacaktır.

Devrim, insanın insan tarafından sömürülmesine son veren bir kavganın adıdır. Ulusal bağımsızlık, bir devletin bir başka devlet tarafından sömürülmesini reddeden bir onurlu ortak bilinçtir. Sosyalizm. bu ulusallığı ve sınıfsallığı içiçe taşıyan bir kuram, bir yaşam biçimi ve devlet yönetimidir.

Tito'nun kavgası bütün bunları, bir altın zincirin halkaları gibi yanyana, içiçe ve birbirleriyle sımsıkı bağlı olarak tutmasıyla bambaşka bir anlam ve soylu bir içerik kazanmıştır. Ve Tito adı bunun için büyüktür, Tito'nun yaşam öyküsü ve siyasal çizgisi bunun için saygıdeğerdir.

Yirminci yüzyıl savaşlar, devrimler, ve karşıdevrimlerle yaşanıyor. Eski ile yeni, aydınlık ile karanlık, emek ile sermaye, bu süreç içinde çeşitli adlarla, çeşitli yöntemlerle savaşıp duruyor Bu devrim ve karşıdevrim çağında büyük devletler çevresinde bir dizi uydu devletler oluşuyor. Ve dünya böyle bir kutuplaşmanın gergin ortamında bölüşüp paylaşılıyor.

Tito, bu kutuplaşma içinde, inandığı sosyalizmin bağımsızlıkçı çizgisiyle "bağlantısızlar" odağını oluşturmuş ve Yugoslavya'ya özgü bağımsız sosyalizmin yanıbaşında, bütün dünyada bağımsızlık bilincinin elden ele dolaşan kutsal bayrağı olmuştur.

Bu "bağımsızlık" görüşü biz Türkler için hiç de yabancı değildir. Kurtuluş Savaşı'nın "antiemperyalist" ve "antikapitalist" çizgisi, adına "Kemalizm" dediğimiz bağımsızlık kavgası, Tito'nun bağımsızlığı ile birçok yönden benzerlikler taşır. "Mazlum milletler bir gün zalimleri yok edecektir" diyen Mustafa Kemal'in bağımsızlık görüşü, ne yazık ki Mustafa Kemal'den sonra

sürdürülememiş, bu kutsal inanç, Tito'nun sosyalizmi ile ayakta durabilmiştir.

Bu yüzden, biz Türkler bu ulusal kurtuluş kavgasını sosyalist sistemle sürdüren Titoizm ile "tam bağımsızlık" ilkesinden kaynaklanan "Kemalist" görüş arasındaki benzerliklerin altını çizmek ve Tito'nun kavgasını en iyi anlamak, anlatmak ve yorumlamak durumunda olan bir ulusuz.

Tito, bağımsızlığın ve sosyalizmin bir "yurtseverlik bilinci" ve "yurtseverlik sanatı" olduğunu kanıtlayarak ölmüştür.

Anısı önünde saygıyla eğiliriz!..

(Cumhuriyet, 8 Mayıs 1980)

ATATÜRKÇÜLÜK BU MU?..

Savunma İşbirliği Antlaşması'nın gündeme geldiği şu günlerde, Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün bu Cumhuriyet'in temelindeki harcı tanımlayan sözlerini anımsatmak istiyoruz.

- Biz, Batı emperyalistlerine karşı yalnız kurtuluş ve bağımsızlığımızı korumakla yetinmiyoruz. Aynı zamanda, Batı emperyalistlerinin kuvvetleri ve bilinen her türlü aracı ile Türk ulusunu emperyalizme araç yapmak istemelerine de engel oluyoruz. Böylece, bütün insanlığa hizmet ettiğimiz kanısındayız...

Savunma İşbirliği Antlaşması, Ortadoğu'da İran'ın ABD güdümünden çıktığı bir döneme rastlıyor. Aynı dönemde petrol bunalımının doruk noktasına tırmanmış bulunması, Irak ve Suriye'de Baas rejimlerinin sarsıntılara uğraması, Pakistan'da ABD'ye, Afganistan'da Sovyetler Birliği'ne bağlı uydu yönetimlerin kurulması, Savunma İşbirliği Antlaşması'nın önemini büsbütün artırmaktadır.

Türkiye, bu sarsıntı ve çalkantı içinde, bölgede barış ve güvenliğin temel taşlarından biri olabilir mi?

Savunma İşbirliği Antlaşması'nın gerisinde 1974 Kıbrıs çıkartması, bunun hemen arkasında ABD tarafından konan "Silah Ambargosu" yatıyor...

NATO, bir Sovyet saldırısı olasılığına karşı kurulmuş bir savunma örgütüdür. Türkiye, ABD'nin patronluğunda kurulan

NATO'nun üyesidir. Ancak bu antlaşmalara ve bağlantılara karşı, Kıbrıs çıkartması sonunda Türk Silahlı Kuvvetleri üzerine kurulan "silah ambargosu"nun anlamı nedir?

Sovyetler'den bir işgal, bir saldırı bekleniyorsa, bu silah ambargosunu nasıl yorumlayacağız? Yok, Sovyet saldırısını ciddi bir olasılık görmüyorsak, Türkiye'deki bu üslerin anlamını nasıl yorumlayacağız?

Çok karmaşık görünen Türk dış politikasının can alıcı noktaları bu sorularda saklıdır. Pentagon, Türkiye'ye bir Sovyet saldırısını olası görüyorsa, bu silah ambargosunun hiçbir şekilde konmaması gerekirdi. Demek oluyor ki, ABD, böyle bir saldırıyı ciddi bir olasılık olarak görmüyor O zaman, Türkiye'nin, hiçbir NATO ülkesinin sırtına bindirilmeyen yükümlülüklerle donatılmış olmasına ses çıkarması gerekmiyor muydu?

Türkiye, öteki NATO ülkelerine göre, ABD'den en az yardım ve kredi alan ülkedir. Bunun böyle olduğu NATO belgeleriyle kanıtlanmıştır. Öyleyse bu bağımlılığın, bu teslimiyetçiliğin, Cumhuriyetimizin temelini oluşturan "Milli Mücadele Ruhu" ve "Millet Egemenliği" ile ilişkisi nedir?..

Ortadoğu yeni kargaşalara, yeni savaşlara, yeni ihtilallere gebedir. Türkiye'yi, komşu İslam ülkelerine karşı bir "Truva atı" gibi kullanmak isteyen okyanusötesi stratejiler ve planlar söz konusudur, bunu bilmeyen yok; Türkiye, yakın bir gelecekte siyasal coğrafyası yeniden çizilecek olan Ortadoğu'da Batı'nın "petrol bekçiliği"ne mi soyunacaktır, yoksa, bu bölgede bağımsızlık bilincinin bir meşalesi gibi, çevreye yeni ışıklar ve umutlar mı saçacaktır?

ABD'nin, İran'daki Şah kalesi düştükten sonra, Mısır-İsrail-Türkiye üçgenine dayalı yeni bir "Gizli CENTO" kurma girişimlerinde olduğu, gözle görülür, elle tutulur biçimde ortaya çıkıyor.

Yazılı antlaşmalara dökülmese bile, ABD'nin bölgede Mısır-İsrail-Türkiye üçgenine bağlı yeni bir "blok" oluşturmak istediği çok açıktır. ABD ile imzalanan ve parlamentoda onaylanması istenen Savunma İşbirliği Antlaşması, işte bu üçgenin köşe taşlarından biri olarak karşımıza çıkıyor.

"Milliyetçilik" ve "Atatürkçülük" kavramları bugünler için söz konusudur. "Ey bu topraklar için toprağa düşen asker" edebiyatı yaptıktan sonra, bu toprakların bir kısmını, ilerde çıka-

cak bir sıcak savaşta, komşu İslam ülkelerine karşı kullanılacak birer "üs" olarak vermek, Atatürkçülükle, milliyetçilikle, milli mücadele ruhu ile nasıl bağdaşacaktır? Ve Kıbrıs çıkartmasından sonra, Türk ordusunu silahsız ve gereçsiz bırakan ABD siyasetine nasıl güvenilecektir?

"Biz, Batı emperyalistlerine karşı yalnız kurtuluş ve bağımsızlığımızı korumakla yetinmiyoruz. Aynı zamanda Batı emperyalistlerinin kuvvetleri ve bilinen her türlü aracı ile Türk ulusunu emperyalistlere araç yapmak istemelerine de engel oluyoruz" diye "Kuvay-ı Milliye" bayrağını eline alıp yükselten Mustafa Kemal'in kemikleri, bundan böyle her gün biraz daha sızlamayacak mıdır?

(Cumhuriyet, 9 Mayıs 1980)

DEVLET VAR MI?..

CHP Adana İl Başkanı Ahmet Albay'dan sonra CHP Kayseri İl Başkanı'nın da silahlı saldırı sonucunda öldürülmesi, teröre yeni bir boyut kazandırmıştır. Bu saldırıların arkasında, büyük partileri kanlı çatışmaların içine çekmek isteyen karanlık hesapların yattığından, herhalde kimsenin şüphesi yoktur.

Adana ilimizde olup bitenlere bakınız. Adakobirlik Genel Müdürü Akın Özdemir, Prof. Fikret Ünsal, Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul, TİP İl Başkanı avukat Ceyhun Can, Kahramanmaraş soykırım davasında mağdurların avukatı Halil Güllüoğlu, CHP İl Başkanı Ahmet Albay, birer birer öldürülüyorlar. Bunlarla birlikte işçiler, memurlar, öğrenciler, kurşuna dizilen öğretmenler

"Bu ilimizde devlet var mıdır? Hukuk devleti yürürlükte midir" diye sorulduğunda, "evet" diyebilecek devlet görevlisinin kimliğini gerçekten merak ederim!

Kayseri'ye bakınız. Üç beş aydır, bu kentimizde terör rüzgarları estiriliyor. Eşkıya, Kayseri'de kol geziyor; kahveler taranıyor, evler basılıyor, insanlar sokak ortasında vuruluyor. Önce CHP Develi İlçesi Başkanı Hayrettin İstanbullu katil çetelerince vuruluyor. Arkasından da CHP Kayseri İl Başkanı avukat Mustafa Kulkuloğlu, evinin önünde vurularak öldürülüyor...

"Kayseri'de devlet vardır, devlet görevinin başındadır, bütün yurttaşlar hukuk devletinin kanatları altındadır" diyebilecek devlet sorumlusunu görmek ve gerçekten tanımak isterim!

Bu ilimiz, silah kaçakçılığı sanıklarıyla eğlence yerlerinde içki masalarında poz poz fotoğraflar çektiren bir Cumhuriyet valisinin yönetimindedir! Bu soruların yanıtını böyle bir validen mi alalım?

Yok yok; hiçbir devlet bu hale, bu duruma sürüklenmemiştir. Anayasasında "hukuk devleti" yazan hiçbir yönetim böylesine bir kan denizinin azgın dalgalarıyla "ben devlet yönetiyorum" diyememiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleri, kendi yurttaşlarının kanlarıyla eriyip, günden güne çürümektedir. Bu kanlı serüvenin başka bir adı, başkaca tanımı yoktur. Yoktur, olamaz!..

İşlenen her cinayet, Türkiye'yi adım adım bir kanlı hesaplaşmaya götürüyor. Bu hesaplaşmaya bir de siyasal partiler girerse, bu savaşın nasıl ve ne biçimde biteceğini bugünden kestirmek olası mı? Ne oluyor, ülke nereye gidiyor? Kim kimden neyin hesabını soruyor?!

Eloğlu bunun kitabını yazmış. Önce "bilinçsiz terörizm" diyor; gelişigüzel bombalamalar, adam öldürmeler; "sonra" diyor, buradan "seçilmiş terörizme geçeceksiniz"; belli kişileri, belli amaçlarla öldüreceksiniz. Sonra toplumda bir genel yılgınlık yaratacaksınız, sonra da beklenen yönetim bir gecede geliverecek...

Adana'da böyle, Kayseri'de böyle, yurdun bir çok ilinde, ilçesinde, mahallesinde böyle... Güneydoğu illerimizde yurttaşlar terörün pençesinden kurtulmak için yerlerinden, yurtlarından göç etmeye başladılar. Devlet böyle işliyor, böyle işletiliyor...

Gaziantep'te doktorlar doktorluğunu yapamaz haldeler; Ağrı'da yargıçlar ellerini davalardan çekmişler; Seydişehir'de Türk ulusu adına karar verecek yargıçlar, "can güvenliğimiz yoktur" diye cübbelerini atmışlar! Evet, nerede devlet, nerede?!

Devletin nerede olduğunu bilmiyorum, ama terörizm, devleti, böyle illerde, ilçelerde, mahallelerde herhalde "gözaltında" tutuyor!..

Yoksa olmaz; bu kadarı olmaz, olamaz!..

(Cumhuriyet, 10 Mayıs 1980)

KIRATLIOĞLU VE TELEFONU

"PET" bir petrol şirketinin adıdır. PET Şirketi, petrol, ticaret, mümessillik, müşavirlik, mühendislik bürosu olarak iş yapar. PET Şirketi, aynı zamanda Güneş Sigorta A.Ş Sıhhiye acentasıdır. Şirketin adresi, "Meşrutiyet Caddesi, 31-13, Ankara"dır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'mız Dr. Esat Kıratlıoğlu'nun Ankara telefon rehberindeki adreslerinden biri de, şu rastlantıya bakın ki, PET Şirketi'ninki ile aynıdır. Yani; Meşrutiyet Caddesi, 31-13... Adres aynı olduğu gibi, telefon numaraları da aynıdır. 25 41 71 numarayı çevirdiğinizde karşınıza Kıratlıoğlu değil, PET Şirketi çıkmaktadır. Ama bu telefon numarası, telefon rehberinde Esat Kıratlıoğlu üzerine kayıtlıdır.

Kıratlıoğlu, siyaset sahnesine atılmadan önce bu şirkette müşavir olarak çalışmış olabilir. Buna bir diyeceğimiz yok. Kıratlıoğlu, özel telefonunu bu şirkete vermiş de olabilir, buna da bir diyeceğimiz olamaz. Ancak bu PET Şirketi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı kuruluşlardan iş almış ya da alacaksa, o zaman söyleyeceğimiz çok söz bulunur. Öyle değil mi?

Gerçekten, bu PET Şirketi'nin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda bugüne dek ne gibi yatırımlarda bulunduğunu öğrenebilir miyiz? Nedir bu PET Şirketi ile Kıratlıoğlu arasındaki ilişki? Özel telefonunu verecek kadar dostluk ilişkileri içinde bulunduğu bu şirketle Sayın Bakan'ın ayrıca bir ticari ilişkisi var mıdır?

Vardır ya da yoktur, bilemiyoruz. Şimdilik bilebildiğimiz, PET Şirketi ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'mızın telefonlarının ve adreslerinin aynı olduğudur. Peki nedir bu samimiyet?

Bu samimiyet, şirket sahipleriyle Bakan Kıratlıoğlu arasında dostluk ilişkilerine dayanabilir. Kimsenin dostluğuna ve düşmanlığına karışmayız ama, bu PET Şirketi'nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda yaptığı ve yapacağı herhangi bir iş varsa, olmuşsa, ya da olacaksa, Kıratlıoğlu üzerine çok yazı yazacağız demektir.

Bakan Kıratlıoğlu sekreterine, "Kızım bana PET Şirketi'ni bağla" dese, sekreteri ne yapacaktır? Telefon rehberinde PET Şirketi adına kayıtlı bir telefon yok. "Beyefendi, şirketin telefo-

nunu bulamıyorum" deyince Bakan, kendi telefonunu verip, "beni, bana bağla" mı diyecektir? Görüldüğü üzere işler biraz karışmaktadır.

Başbakanlık Müsteşarı MESS Başkanı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı ilaç işverenleri temsilcisi olursa, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın da telefonunu petrol şirketleri kullanır, ne var bunda?..

Yaa Sayın Kıratlıoğlu, işler böyle, ne yapacağız şimdi? Bu "PET" konusu, "pat" diye karşınıza çıkıverdi. Herhalde benimle konuşmak istersiniz; ben sizi arayayım, ama nereden? Özel telefonunuza petrol şirketleri çıkıyor, sizi bulamıyorum. İş telefonunuz kaç?

(Cumhuriyet, 11 Mayıs 1980)

ARAPÇA DİN EĞİTİMİ

Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri, ortaokullarda Arapça din dersleri verileceğini, bu yolda çalışmalar yapıldığını açıklamış bulunuyorlar.

Bakanlık Müsteşarı'nın açıklamasına göre din bilgisi dersleri, ilkokul birinci sınıftan başlayacak, lise son sınıfa kadar devam edecekmiş; bu arada Kuran-ı Kerim'in okunması için Arap alfabesi öğretilecekmiş.. Anayasamızın 19'uncu maddesine göre, "Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir." Yine Anayasamıza göre, "Kimse ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlarını açıklamaya zorlanamaz; kimse dini inanç ve kanaatlarından dolayı kınanamaz..." Bunlar, Anayasamızda temel alınan "laiklik" ilkesinin güvenceleridir.

Anayasa'nın, laiklik ilkesini güvenceye bağlayan söz konusu maddesinde, dinsel eğitim ve öğrenim ile ilgili şu açık hüküm bulunmaktadır:

- Dini eğitim ve öğrenim, ancak kişilerin kendi isteğine ve küçüklerin de kanuni temsilcilerinin isteğine bağlıdır...

Bu Anayasal ilke gereğince, çocuklarına din dersi verilmesini isteyen ana ve babaların; "çocuğuma din dersi verilmesini istiyorum" diye başvuruda bulunması gereklidir. Tersine uygulama, yani çocuklarına dinsel eğitim verilmesini istemeyen ana-

babaların, "çocuğuma din dersi vermeyin" yolunda bir başvuruya zorlanmaları, açıkça Anayasa'ya aykırı düşmektedir.

Orta öğrenimde zorunlu din derslerinin konulup konulmaması, siyasal sömürüye açık, duyarlı bir konudur. "Resmi dil Türkçe'dir" diyen Anayasamıza karşın, din derslerinin bir yabancı dilde, Arapça okutulmasına karşı çıkanlara "komünistlik" ve "dinsizlik" başta olmak üzere her türlü saldırının yapılacağı kuşkusuzdur. Öyledir, ama bu konunun kamuoyu önünde açıkça tartışılması da gerekli ve zorunludur.

Siz hiç, "Aman İmam-Hatip Okulları kurulsun" diye ortalıklarda dolaşan burjuva politikacılarından birinin oğlunu İmam-Hatip Okuluna gönderdiğini gördünüz mü, duydunuz mu? Böyle bir politikacı bilir misiniz? Anımsar mısınız?

Düşünmeyin boş yere, yoktur böyle bir politikacı. Bu konu, oldum olası bir siyasal sömürü aracı olmuştur. Anayasa'nın getirdiği laiklik ilkesine sımsıkı sarılanlar, bu sömürücü çevrelerce dinsizlik, Allah'sızlık ve de komünistlikle suçlanagelmişlerdir.

Ortaokullarda Arapça din dersi verilmesi ve Arap harflerinin okutulması, bu siyasal sömürünün son örneklerinden biridir. Cumhuriyet kuruldu kurulalı, hiçbir Milli Eğitim Bakanı, resmi dili Türkçe olan ülkemizde, Arapça eğitim yapacak cesareti kendisinde bulamamıştır.

Türkiye'de, Tanrı ile kul arasında kalması gereken dinsel inançlara hiçbir yasak, hiçbir kısıtlama getirilmemiştir. Anayasamız, dinsel inançları, ancak siyasal sömürü aracı olduğu noktada yasaklamayı gerekli görmüştür. Bütün bunlara karşın, ilkokul çocuklarına kadar inebilecek Arapça dinsel eğitimin, ulusal eğitim sisteminde ne gibi yıkıntıları doğurabileceğini, geçmiş örnekleri anımsayarak düşünmek zorundayız.

Tarih kitaplarında "Ulu Hakan Abdülhamid Han"a övgüler dizilir, ahlak derslerinde bu düzenin ürünü olan ahlaksızlıklar, yalanlar, rüşvetler, hırsızlıklar, cinayetler bir yana bırakılıp ilerici akımlara küfredilir; "milli ve manevi değerlere bağlıyız" diye Kurtuluş Savaşı görmezlikten gelinir, Osmanlı padişahları göklere çıkarılır; bunlarla birlikte, bir de televizyon ekranlarında Atatürkçülük sömürüsü yapılır.

Kara gözlüklü Milli Eğitim Bakanı'mız, geçenlerde açıkladılar:

- Çocukların yüzde yirmisi ileri zekalı... Beyefendi de bunlardan biri galiba!..

(Cumhuriyet, 12 Mayıs 1980)

SİLAH VE FİKİR

Sıkıyönetimin ilanından sonra, Sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri ve Askeri Yargıtay'ın çeşitli daireleriyle Daireler Kurulu ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararları arasında, Silah Kaçakçılığı ve Ceza Yasası'nın 141 ve 142'nci maddeleriyle ilgili suçlar hakkında değişik ve çelişik ilkeler ortaya çıkmıştır.

Adli, idari ve askeri yargı kesimleri arasında çıkacak uyuşmazlıkları çözmekle görevli bulunan Uyuşmazlık Mahkemesi silah kaçakçılığını, "Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik şiddet eylemleri niteliğinde" görmemiştir. Ayrıca, Uyuşmazlık Mahkemesi bu suçların "Sıkıyönetim ilan sebeplerine ve faaliyetlerine ilişkin Sıkıyönetim Mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak gaye içerisinde irtibatlı olduğu yolunda" bir "ideolojik saik" ile işlendiği kanısına varmadığından, silah kaçakçılığı suçları sıkıyönetim kapsamı dışında tutulmuştur.

Buna karşın, aynı mahkeme, şu yukarıda tırnak içine aldığımız hukuksal gerekçelerle Ceza Yasası'nda yer alan 141 ve 142'nci maddelerle ilgili suçları sıkıyönetimin ilanı nedenleriyle ilişkili görmüş ve bu suçları da sıkıyönetim mahkemelerinin yargı alanı içine sokmuştur.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin almış olduğu bu iki önemli kararın sonucu, silah kaçakçılığının sıkıyönetimin kapsamı dışında tutulup, düşünce suçlarının sıkıyönetim kapsamına alınmış olmasıdır. Bu iki kararın, sıkıyönetimin özellikle hangi tür eylemler üzerinde yoğunlaşacağını belirlemesi bakımından son derece büyük önemi bulunmaktadır. Çünkü, Uyuşmazlık Mahke-

mesi, adli, idari ve askeri yargıyı bağlayıcı nitelikte kararlar alabilen bir yüksek mahkemedir.

Askeri Yargıtay'ın çeşitli dairelerinden 141 ve 142'nci maddelerle ilgili suçların Sıkıyönetim Mahkemeleri'nin görev alanı içine alınıp, alınmamasına ilişkin değişik ve çelişik kararlar çıktıktan sonra, konu son olarak Askeri Yargıtay Daireler Kurulu'nca ele alınmıştır.

Daireler Kurulu, "Sıkıyönetim Mahkemeleri'nce el konulan herhangi bir suçla umumi ve müşterek gaye bağlantısı bulunmayan" 141 ve 142'nci maddelerle ilgili suçların Sıkıyönetim Mahkemesi'nin görev alanı dışında tutulmasına karar vermiştir.

Gerek Uyuşmazlık Mahkemesi'nin silah kaçakçılığı ve 141 ve 142'nci maddelerle ilgili kararları, gerekse Askeri Yargıtay Daireler Kurulu kararı dikkatli bir gözle değerlendirildiğinde şu sonuçlara ulaşırız:

Bir suçun, Sıkıyönetim Mahkemelerinin görev alanında görülmesi için aranması gerekli "ilk özellik", dava konusu suçun, "yaygın şiddet eylemi" niteliğinde olup olmadığıdır. Temel suç öğeleri ile "yaygın şiddet eylemi" niteliğinde görülmeyen suçlar, Sıkıyönetim Mahkemeleri'nin görev alanına alınamazlar. Bu kararlardan çıkardığımız birinci sonuç budur.

"Yaygın şiddet eylemi"nin, Sıkıyönetim Mahkemeleri'nin görev alanı içinde görülmesi için, bu suçun "Anayasa'nın tanıdığı hür ve demokratik düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik" olduğunun ilk belirlemelere göre saptanmış olması gerekmektedir. İkinci sonuç da budur.

Silah kaçakçılığı suçları için bu ölçülerin kullanılması, bizleri yanıltıcı sonuçlara götürmez mi? Hiç şüphesiz götürür. Çünkü terörün silahla yapılması, silahın da silah kaçakçılığı yolu ile teröristlerin ellerine geçmesi, bu suçların doğrudan doğruya sıkıyönetim yargısı kapsamına alınmasını gerektirir.

Silah kaçakçılığı ile ilgili suçların "sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak gaye içerisinde" olup olmadığının araştırılmasına da gerek olmadığı kanısındayız. Çünkü terör silahlı yapılır, terörizmi besleyen kaynak da silah kaçakçılığıdır. Bu ilişkiden, bu bağlantıdan, bu işbirliğinden başka kanıt aramak yersizdir. Silah kaçakçılığının terörizm ile ilgisi için başkaca ek koşul aramak saçmadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi kararına göre, bu gibi suçlara sıkıyönetim mahkemelerinde bakılması için, teröristle silah kaçakçısı "genel ve ortak bir gaye içinde bağlantılı" ve de kaçakçı ile terörist arasında "siyasal ve ideolojik bir amaç" olacak, bunlar da dosyada bir bir kanıtlanacaktır.

Bu kararın doğal sonucu, siyasal görüş sahibi olmayan, ancak siyasal amaçlarla silah kullanan teröristlere ticari amaç ile silah sağlayan kaçakçıların sıkıyönetim yargısı içine alınmayacaklarıdır. Bundan çıkan bir başka sonuç da şudur: Silah kaçakçısının kendisi terörist ise, ancak bu durumda, sıkıyönetim mahkemesinde yargılanacaktır!

Buna karşılık, "yaygın şiddet eylemi" niteliğinde sayılmayan, temel öğeleri ile "şiddet eylemi" biçiminde görülmeyen suçların, "Sıkıyönetim ilanından önce ya da sonra işlendi" diye yapay ayrımlara bağlanıp sıkıyönetim yargısı içine sokulması, sıkıyönetimi, asıl hedeflerinden yani, terörü önleme ve teröristleri cezalandırma hedefinden alıkoyar. Hangi tarihte işlenirse işlensin, 141 ve 142'nci maddelerle ilgili bütün suçların askeri yargı alanından çıkartılması gerekir.

Sıkıyönetim Mahkemeleri'nin, başlangıçtan bu yana, "yaygın şiddet eylemi" niteliğinde olmayan suçlarla uğraştırılması, ister istemez, sıkıyönetimin ilan nedenleri ile ilgili suçların unutulmasına yol açmıştır. Buna karşılık, silah kaçakçılığı suçlarının sıkıyönetim mahkemelerinin görev alanı dışında tutulması, sıkıyönetimin terör ile savaşını engellemiştir.

Teröristlerin ellerindeki silahlardan çok, insanların kafasındaki düşünceleri yasaklayan adalet anlayışı, barışa ve demokrasiye hizmet edemez.

Adalet tanrıçasının gözlerindeki bağı, belki de, zaman zaman çözmek gerekiyor... Yüce mahkemelerin, şiddet eylemlerini önleyici, düşünce özgürlüğünü de genişletici kararlar almasını bekliyoruz. Anayasa Mahkemesi önünde bulunan 141, 142 ve 163'üncü maddelerle ilgili kararların biran önce alınmasını da bu yüzden yaşamsal önemde görüyoruz.

Özgürlüğe "evet", teröre "hayır!" Hukuk devletinin denklemi ve "parolası" budur...

(Cumhuriyet, 13 Mayıs 1980)

İŞKENCE...

İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'ın gözaltında tutulan sanıklara işkence yapıldığına ilişkin açıklamalarından sonra, İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Necdet Üruğ, bu konuda soruşturma açılması için emir vermiştir. İstanbul Sıkıyönetimi'nin bu konudaki tutumu, hukuk devleti adına sevindiricidir.

İşkence bir insanlık suçudur. İşkencenin kime, kimlere, hangi siyasal düşünce sahipleri üzerinde ve hangi suç sanıkları için yapıldığının hiç önemi yoktur. Önemli olan işkencenin yapılması, sürmesi ve sürdürülmesidir.

Türkiye'de, gelmiş geçmiş iktidarlar, kabul edelim ki, işkence konusunda hep duyarsız kalmışlardır. İktidarların bu utanç verici suskunlukları nedeniyle işkence, ceza yargılamasının vazgeçilmez bir parçası olarak yerleşmiş ve kurumlaşmıştır.

İşkenceli sorgulama yöntemi, 12 Mart döneminde "kontrgerilla" adı verilen yasadışı bir örgüt eliyle yürütülmüş; bu dönemde hukuk devleti ve özellikle askeri yargı kolay kolay unutulmaz ve onarılmaz ağır yaralar almıştır.

İstanbul Barosu'nun bu girişimlerinden sonra, Sıkıyönetim Komutanlığı'nın açtığı bu soruşturma, eğer, bu insanlık suçunun suçlularını ortaya çıkaracaksa, bu bütün yurttaşlar için yepyeni bir güvence olacaktır. Sayın Sıkıyönetim Komutanı'nın işkence söylentileri üzerine soruşturma emri vermesinden sonra, işkence gören bütün yurttaşlarımızın ellerindeki bilgi ve belgeleri, Komutanlığa vermeleri bir yurttaşlık görevi olmalıdır.

Konu bu noktaya gelmişken, ceza yargılamasında görmezlikten gelinen bir ilkenin altını kalın çizgilerle çizmek zorunluluğunu duymaktayız.

Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın ek 3'üncü maddesine göre, siyasal nitelikli suçlarda hazırlık soruşturması, cumhuriyet savcıları, yardımcıları, savcı ve yardımcılarının bulunmadıkları yerlerde de sulh ve sorgu yargıçları eliyle yapılır. Hazırlık soruşturmaları, savcı, savcı yardımcısı, sulh ya da sorgu yargıcınca yapılmayan siyasal nitelikli bütün suç sanıklarının, sorgularının yetkisiz kişiler eliyle yapıldığı savıyla, mahkemeye başvurularda bulunmaları, gerekli ve yararlı bir yol sayılabilir.

Bundan da önemlisi, ceza yargılamasında savunmanın, suçlama ile aynı anda başlamasını sağlayacak uygulamaları yerleş-

tirmektir. Ceza yargılamasında suçlama-savunma eşitliği ancak böyle kurulur. Demokratik ülkelerin bir çoğunda bu ilke kabul edilmiş; böylece. avukatın gözaltına alınan sanığa hukuksal yardım yapabilmesi sağlanmıştır. Bu yapılmadıkça, işkence söylentilerini inandırıcı biçimde yalanlamanın hiç ama hiç olanağı yoktur.

Hangi görüşten olurlarsa olsun bütün yurttaşların, anayasal kuruluşların ve siyasal partilerin, işkence konusunda çok duyarlı olmaları gerekir.

Yalnızca işkenceyi değil, eziyeti bile yasaklayan bir anayasa düzeninde işkenceyi, ceza yargılamasından çürük bir diş gibi söküp atmak, hepimiz için bir insanlık görevi olmalıdır.

(Cumhuriyet, 14 Mayıs 1980)

SAKINCALI TELEFON

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu'nun üzerine kayıtlı özel telefonu kullanan Pet şirketi, Sovyet Nattchim Drom Eksport firmasının müşavir şirketiymiş ve bu Sovyet firması, Aliağa tesislerinin genişletme çalışmalarını yürütüyormuş; bu konuda sözleşme de imzalanmış. Bakan Kıratlıoğlu'nu bu başarısından ötürü kutlarız.

AP komünizme karşıdır Demirel'e sorarsanız, Türkiye'nin "başına bela olan" komünizmdir Komünizmin de anavatanı Sovyetler Birliği'dir Yine AP sözcülerine göre "beynelmilel komünizm"in merkezi Sovyetler Birliği'nin başkenti Moskova'dır Bu yüzden Demirel, 1 Mayıs günü "orak çekiçli" bayrakların taşınmasına izin vermemiş. Stalin'in, Lenin'in resimlerinin taşınmasını da yasaklamıştır

Demirel. "orak-çekiçli" bayrakların taşınmasına izin vermemiştir ama, "orak-çekiçli" firmalar, AP'li Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın özel telefonunu kullanarak, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile iş ilişkilerine girmişlerdir. Demirel; Stalin'in. Lenin'in resimlerini yasaklamıştır ama Stalin'in, Lenin'in ülkesinden gelenler, anti-komünist bakanın telefonunu kullanmışlardır Yani, bir AP'li bakanın telefonu, Marksistler'in. Leninistler'in eline geçmiştir. Ne yapacağız şimdi? Eyvah eyvah, ne yapacağız?!..

Acaba özel telefonunu, Sovyet firmalarıyla müşavir şirketlerine veren Kıratlıoğlu, kendisi de Marksist-Leninist midir? Bilmem, belki böyledir. Büyüklerimiz böyle söyler; "parayla imanın kimde olacağı belli olmaz"; belki de Kıratlıoğlu gizli Marksist'tir de, şimdiye kadar renk vermemiştir.

Üzerine kayıtlı özel telefonu bile Sovyet firmalarının müşavir şirketlerinin emrine verecek kadar özveri gösteren sayın bakan, belki de dünya proletaryasına bir de bu açıdan katkıda bulunmaktadır. Olur mu olur!

Komünistler, bilindiği gibi, her yere sızarlar. Kıratlıoğlu yurtdışında okumuştur. Belki yurtdışında öğrencilik yıllarında, komünistlerle ilişki kurmuştur. Sonra da gelmiş AP içine sızmıştır. Sonra da bakan olmuş, telefonunu da Sovyet firmalarıyla ilişkili şirketlerin emrine vermiştir.

Böyle değilse Bakan Kıratlıoğlu, özel telefonunu Sovyet firmaları ile ilişkili petrol şirketlerine niçin veriyor? Ya komünistler, bu telefonu kullanarak her zamankinden daha çok milli birlik ve beraberliğe muhtaç olduğumuz şu son günlerde Marksist-Leninist bir ihtilal yaparlarsa?..

Komünizm her görüldüğü yerde ezilmeli, Bakan Kıratlıoğlu'nun özel telefonu MİT tarafından dinlenmelidir!

Mahkeme kararıyla yayınladığımız tekziptir.

Attila Onuk'un Cevabı!

Bu defaki cevabıma "İşte bu kadar yanar, böyle Mumcu'nun mumu" diye başlayacağım..

Bilmem alevin söndüğünün farkında mısın? Sanırım yine de değilsindir. İstersen gel konuyu, biraz olsun anlayabileceğin şekle sokalım.

Aramızdaki tartışmaya yol açan iddia ile ilgili şu satırları, senin yazından alıyorum. Aynen şöyle diyorsun: " DM 7000'i 14.3.1978 günü çekme suretiyle döviz yitiği doğuran biçimsel suçu işledikleri..."

Bunu yazarken aradaki "biçimsel" kelimesini de mi görmedin?

İşte benim de dediğim bu idi zaten, a kardeşim... Senin Türkçe'nde, "biçimsel" olan, o kelime, benim lisanımda "şekli"dir de, galiba bunun için anlaşamadık...

Nihayet aynı noktada buluşabildik. Evet; hakkımızdaki iddia işte bu: Yani, senin "biçimsel" dediğin, "şekli suç" isnadı...

Merak etme sayın Mumcu, ortada yenmiş içilmiş birşey yok. Bahsettiğin yedibin mark var ya, o da tarafımdan Merkez Bankası'na iade edilmiş...

Meselenin, diline pelesenk ettiğin yirmibirbin marklık kısmına gelince: Karanlıklarla hiç işim olmadığı için, yine de sana "Günaydın" diyeceğim.

Konu ile ilgili toplantıda, zamanın Maliye Bakanı Müezzinoğlu'nun, ısrarla, "bu işte suç yoktur. Boşuna uğraşmayın" demesine rağmen, bir diğer bakanın "suç olmasa da gitsinler mahkemeye, orada beraat etsinler" şeklindeki ısrarı üzerine. malum partizan müfettişler tarafından ortaya atılan, bilahare de savcılığa ihbar edilen bu nokta üzerindeki iddia, subuta ermedi de, beraat kararının o kısmı, Yüksek Temyiz Mahkemesi'nce de onaylanarak kesinleşti...

Bu da tamam mı aziz kardeşim?

Böyle mahcup duruma düşmeyesin diye, daha işin başında, sana, "Git şu dosyayı iyi oku" dedim, ama dinletemedim...

Gelelim banka konusuna. Anladığım kadarıyla, Anadolu Ajansı'nın otuz metre ilerisindeki hesabı beğenmiş, bir diğer yerdekini ise beğenmemişe benziyorsun... Öyle mi?

Bu da olmadı... Çünkü; beğendiğin hesabı açtıran benim de, beğenmediğini açtıran ben değilim... Eski yönetimi alkışlayayım derken, benim icraatımı metih ettiğinin bilmem farkında mısın? Ajans'ın otuz metre ilerisindeki banka hesabının eski yönetimle hiç, ama hiç ilgisi yoktur...

Öteki bankaya gelince; o da bundan tam yirmi bir yıl evvel 12 Ağustos 1959 tarihinde zamanın Genel Müdürü tarafından açılmıştır.

Üstü kapalı şekilde, "Onuk bu işten menfaat temin etti" demeye çalışıyorsun ama, beceremiyorsun...

Etrafıma bağırıp çağırdığım yolundaki ifadelerinin de gerçekle hiçbir ilgisi yoktur. Senin yazınla ilgili olarak ne kimseye bağırdım, ne de kızdım. Hem de niçin bağırayım ki? Yoksa sen gizli bir şey mi yazdığını sanıyorsun? Yazdıklarının hiçbir gizliliği

yok be kardeşim... Boşuna heyecan yapmışsın. İstediğin zaman bana telefon et, sana Ajans'ın hangi bankada kaç kuruşu olduğunu söyleyeyim. Bu bir sır değil ki...

Yazının son kısmında benim kim olduğumu soruyorsun. Demek bilmiyordun ha... Söyleyeyim: Ben senin de, senin gibilerin de, o partizan müfettişlerin de burnunu sürtebilecek alın açıklığına, namus ve haysiyete sahip bir vatandaşım.

Bu iş, safsata ile halledilmez. Aklını başına al ve bir daha leke sürmeye niyet ettiğin kişiyi iyi seç. Yazacaklarının hesabını da önceden iyi yap olmaz mı?

Haydı şimdi işine...

Attila ONUK

Anadolu Ajansı Genel Müdürü

(Cumhuriyet, 15 Mayıs 1980)

KENETLENMEK

Türkiye'de estirilen terör rüzgarlarının belli odaklardan yönetildiği, bu kanlı saldırıların planlı, programlı bir siyasal tırmanmanın halkaları olduğu çok açık biçimde ortaya çıkıyor. Kimse bunlara "karşıt görüşlü öğrenciler çatışması" diyemez. Olaylar, karşıtlıkların ülkücülüğü, devrimciliği çoktan aşmıştır. Aşmış ve getirilmesi planlanan kanlı bir iktidar modelinin ilk basamaklarına kadar ulaşmıştır.

CHP 12 Mart döneminden sonra iki kez iktidar oldu. Bu iktidar günleri, CHP'nin terörü büyük ölçüde göğüslemesine, geriletmesine yarayabilirdi. Fakat, CHP -bir iki başarılı uygulama dışında- bu olayların kaynağına, kökenine bir türlü inmesini beceremedi.

Bu başarısızlığın nedenini, niçinini, bir tek olaya, bir tek kuruma ya da kuruluşa bağlamak belki insafsızlık olur. Bu konuda "Sezar'ın hakkını Sezar'a" versek bile, yine de CHP iktidarlarını, şu "kontrgerilla- dediğimiz yasadışı örgüt konusunda gerekli soruşturmayı yapmadığı için açıkça suçlamamız gerekiyor.

"Kontrgerilla" en azından, işkenceli sorguların yapıldığı bir yasadışı örgüttür. Bu örgüt ve bu örgütün çevresinde kümelenmiş bugünkü terörist saldırı gruplarının amaç ve niteliklerini anlamadan, terörü önlemek olası mıdır? Elbette değildir.

CHP iktidarları, en güçlü haberalma örgütü MİT içinde de ciddi, tutarlı herhangi bir çalışmaya girmiş değillerdir. Bırakalım MİT'i, CHP TRT'yi bile teröre karşı yayın yapacak bir organ haline sokamamış, bu konuda herhangi bir beceri gösterememiştir. Öyleyse nasıl önleyecekti terörü?

Gelelim bugüne...

Terör, CHP'nin bıraktığı noktadan kat kat artarak ve azgınlaşarak tırmanıyor. CHP il başkanları, parti üyeleri, arka arkaya, bir merkezden alınan buyrukların dakika sekmeden uygulanmasıyla vurulup vurulup öldürülüyorlar.

CHP kendi üzerine gelen bu kan selini, başlangıçta "başsağlığı" mesajları göndererek karşılamayı yeğledi. Şimdi, iki il başkanı ve bir partili üyesi öldürülünce, ateşin kendi bağırlarını yaktığını anlayarak, yavaş yavaş eyleme geçmeye karar verdiler. Daha doğrusu, karar verir gibi oldu..

Evet, düşünmek zamanıdır. Bu konuda CHP ne yapabilir?

CHP, en geniş kitle tabanına sahip bir büyük partidir. Böyle bir partinin, yapılan saldırılar karşısında suskun kalması düşünülemez. Bu saldırıların böyle sürüp gitmesi, CHP tabanında ve geniş halk kesimlerinde yılgınlığa yol açar. Ve CHP, seçim günlerinde alanlara halkı toplayamaz duruma düşer.

Bu gidişin bir başka sakıncası daha çıkar. Faşist teröristlere karşı silahlı savunma çareleri aranır. Böyle bir ortamda, düşünce, yerini silaha bırakır. Sağ ve sol grupların silahlı çatışmaları, belli bir kanlı süreçten sonra, en güçlü silahlara sahip Silahlı Kuvvetler'i yönetime el koymaya zorlar. Koşullar bunu gerektirir. Bundan sonra yeniden demokratik düzene dönmek çok uzun zaman alır

Bu aşamada CHP, bütün anayasal hakları kullanarak, kitleleri terörizmin yılgınlığına karşı uyarmak, bunun için de açık hava toplantıları, gösteriler ve kitle eylemleri düzenlemek zorundadır.

Bunu sağlamanın ilk koşulu, CHP'nin başta DİSK olmak üzere bütün kuruluşlarla dirsek temasına geçmesidir "Ona karşıyım, buna da karşıyım" gerekçelerinin çare olmadığı, her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır.

Evet CHP, DİSK, Türk-İş'e bağlı sosyal demokrat nitelikli sendikalar, sosyalist partiler, meslek odaları, ilerici kuruluşlar, a-

ralarındaki teorik ve kişisel çatışmaları bir yana bırakıp, kenetlenmek zorundadırlar. Bu savsaklanmaz, geciktirilmez bir görevdir.

CHP, Demirel için, geniş tabanlı hükümet için ağzına aldığı "diyalog" sözcüğünü, solun öteki kesimleri için de anımsamalıdır. Yoksa, yarın çok geç olacaktır!

Onuk'a Yanıt:

Atilla Onuk, dün geldi köşemize bağdaş kurdu ve yine aynı cızırtılı plakları çevirmeye devam etti.

1- Ceza uygulamasında, zararlı bir sonuç doğurmasa da cezalandırılan eylemlere "şekli suç" denir. Yani bu gibi suçlarda, suçun işlenmiş olması yeterli görülür, ceza vermek için suçun zararlı bir sonuç doğurup doğurmadığı araştırılmaz. Örneğin, izinsiz silah taşımak "şekli suç" niteliğinde görülür. Türk Parasının Kıymetini Koruma Yasası'na aykırı eylemler de "şekli suç" sayılırlar Bu suçun işlenmiş sayılması için ille de Hazine zararının doğmuş olması gerekmez. Onuk, Avrupa'da çalışmış gibi mark almış, bu markları sonradan geri vermiştir. Markları geri vermesi, eylemini suç olmaktan çıkarmaz. Sanık, konuk, Onuk, önce hakkındaki dosyanın hukuksal niteliğini öğrenmelidir.

2- A.A.'nın paralarının önemlice bir bölümü, neden, hangi gerekçeyle, ajansa kilometrelerce uzakta bir bankada tutulmaktadır? Sanık, konuk, Onuk, önce buna yanıt vermelidir. Evet, niçin paraların tümü, Ajans'ın burnunun dibindeki bankalara yatırılmıyor da kilometrelerce uzaktaki bir bankada tutulmakta ısrar ediliyor? Var mı buna bir yanıt? Yok!

3- Sanık, konuk, Onuk'un, "namus ve haysiyete sahip bir vatandaş" olduğu yolundaki açıklamalarını ilgiyle karşıladığımı bildirir, saygılar sunarım.

(Cumhuriyet, 16 Mayıs 1980)

DURUM...

Demirel'in cumhurbaşkanı seçiminde izlediği yol, kısaca "bunalım stratejisi" olarak adlandırılabilir. AP Genel Başkanı, bunalım süreci içinde Anayasa'nın işlemediğini kanıtlamaya çalışıyor.

Peki, Demirel niçin "bunalım stratejisi" izliyor? Bu sorunun yanıtı, çok açık ve seçik biçimde ortada duruyor. İçinde yaşadığımız ekonomik süreç, AP'yi şimdiden gereği kadar yıpratmıştır. MSP Genel Başkanı Erbakan'ın "kadayıfın altı kızarıyor" dediği oluşum da budur.

Demirel, bundan sonra geçen her günün partisi aleyhine çalıştığını görüyor. Sonbaharda bu ekonomik bunalım daha da yoğunlaşacaktır. Gelecek kışın mazotsuz ve yakıtsız geçme olasılığı büyüktür. Dünya petrol fiyatlarına yapılacak küçük bir zam, Türkiye'yi tam anlamıyla perişan etmeye yetecektir.

Kilosu yüz liraya çıkan kuru soğandan sonra, neredeyse zengin sofralarındaki havyar fiyatına yükseltilen çayın, ev kiralarının ve iğneden ipliğe kadar her türlü gereksinme maddesinin akıl almaz zamlara sıçraması, her geçen günün bir önceki günü arattığını ortaya koyuyor.

Bu hükümetin, 1981 seçimlerine kadar ayakta kalması, AP'nin bitmesi, tükenmesi demektir. Bunun içindir ki Demirel, yakaladığı ilk fırsatta erken seçime gitmeyi planlamaktadır. Amacı, planı, stratejisi hep budur.

Cumhurbaşkanı seçimini, bu plan içinde değerlendirmek gerekiyor. Demirel ikide birde, "bu parlamentodan kolay kolay cumhurbaşkanı çıkamaz" diyerek devlet başkanının, bu arada, belki de hemen yapılacak bir erken seçimle belirlenmesini istiyor.

AP on yıllık süre içinde çok büyük seçim başarıları elde etmiş değildir. Son seçimlerde AP'nin çok büyük bir seçim zaferi kazandığını kimse söyleyemez. AP, bir önceki seçimlere göre aynı illerde yalnızca yüz elli-iki yüz bin oy artırmıştır. Buna karşın CHP, 77 seçimlerine göre, yaklaşık bir milyon oy yitirmiştir.

Yani, AP seçim kazanmamış, CHP seçim yitirmiştir.

AP bugün, MHP'nin gönüllü, MSP'nin de "kerhen" desteği ile ayakta duran bir iktidar partisidir, yani bir "azınlık hükümeti" niteliğindedir. Bu azınlığın, yarın yasal süresi içinde yapılacak bir genel seçimde daha da azalacağını, Demirel sizden bizden çok daha iyi bilmektedir.

Öyleyse ne yapacak? İşte, bugün yaptığını yapacak. Anayasal düzenin işlemediğini kanıtlamaya çalışacak, bunalımı artıracak, Meclisleri kilitleyecek; böylece parlamento denetimini büsbütün ortadan kaldıracak ve sonra, "kadayıfın altı yanmadan" eline geçen ilk fırsatı değerlendirerek erken seçime gidecek...

Geçen "erken seçim" de Demirel'in oyunuydu. CHP, Demirel'in bu tuzağına çok kolay düştü. Seçim, süresinde yapılsaydı, belki CHP oyları daha da artacaktı. "Nasıl olsa kazanacağız" saplantısı içinde gerekli gereksiz vetolar, merkez yoklamaları da olmasa, belki CHP 226 oyu aşacak bir çoğunlukla iktidara gelecekti. Hiçbir seçim, CHP için 77 yılında yapılan seçim kadar şanslı değildi; bundan sonra böyle bir şansın, böyle bir yığın desteğinin yeniden ele geçirilmesi, olanaksızlık ölçüsünde güçtür.

Demirel bu bunalımı daha da uzatacaktır Bu bunalım sürerken, CHP içinde bir çatlama olursa, -örneğin Savunma İşbirliği Antlaşması çalkantılara yol açarsa- Demirel, kıratını çok daha iyi oynatma olanağını bulacaktır. Belki böyle bir ortamdan sonra, erken seçime gidilmesi koşuluyla, CHP-AP ortaklığı için nabız yoklamalarına girişecektir. Amacı erken seçim, yöntemi bunalım stratejisi olduklan sonra Demirel'in yapmayacağı yoktur.

Bakalım CHP, AP oyunlarını boşa çıkartacak mı?

(Cumhuriyet, 17 Mayıs 1980)

BİR ÖZELEŞTİRİ

Geçen perşembe günü, emekli Albay Yaşar Başaran'ın Ankara'daki evine tahrip gücü yüksek bir patlayıcı madde atıldı ve Albay Başaran ile eşi, ölümden kıl payı kurtuldu. Başaran'ın evi, bir emekli aylığının kaldıramayacağı kadar onarımı gerekti-

recek ölçüde tahrip oldu. Ertesi günkü gazetelere baktım; olay bir küçük haber olarak geçiştirilmişti...

Kendi kendime düşündüm. Emekli Albay Başaran, bir 12 Mart görevlisi olsaydı, bir takım kuruluşlar, partiler, hemen bildiriler yayınlayıp, bu saldırının Silahlı Kuvvetler'e yöneldiğini söyler, "elleri kırılacak, cezalarını er geç görecekler" gibisinden satırlar döktürürlerdi.

Albay Başaran, 12 Mart görevlisi değildi. Başaran, yirmi yıl önce gerçekleştirilen ve Anayasa'mızda, "direnme hakkı kullanılarak Türk ulusunca gerçekleştirilen" ulusal bir devrim olarak bugünkü düzenin temel taşlarından biri sayılan 27 Mayıs Devrimi'nin önde gelen ihtilalcilerinden biriydi. Başaran, 27 Mayıs ihtilalcisi değil de 12 Mart'ın işkencecilerinden biri olsaydı, siz görürdünüz bildirileri!..

Yaşar Başaran da Türk Silahlı Kuvvetleri'nin üniformasını taşımış şerefli bir asker değil miydi? Başaran da ordumuzun ayrılmaz bir parçası sayılmaz mıydı? Öyleyse söyleyin; bu suskunluğa nasıl bir ad bulalım?

Evine bomba atılan bir 12 Mart görevlisi olsaydı, sağ basın, yazarından foto muhabirine kadar olayın üzerinde günlerce trampet çalardı; partiler ve sağ kuruluşlar bildiri üzerine bildiriler yayınlardı. Söyleyin, böyle olmaz mıydı?

Bu noktada, kusura bakılmazsa, ilerici kesim için bir "özeleştiri" yapmak istiyorum:

Sağ, kendi yandaşını, ne koşul altında olursa olsun, elindeki bütün olanaklarla tutuyor, savunuyor Solda, zaman zaman ideolojik birlik bir türlü sağlanamıyor. Herkes, solun bir başka noktasındakini en acımasız kuramsal sözcüklerle ve değer yargılarıyla karalamaya çalışıyor. Cuntacılıktan revizyonizme, revizyonizmden kariyerizme kadar değişen suçlama zinciri, solu, ilerici kesimi, dağılan bir tesbihin taneleri gibi sağa sola savuruyor. Arada, saldırılarda ölümler olursa, "faşist katiller" gibi sözcüklerin serpiştirildiği bildirilerle "başsağlığı devrimciliği" yapılıyor...

Önemli olan, devrimcilerın, onlar yaşarken, sağlıklarında, başlarını sağ tutmaktır. Çünkü devrimcilerin görevi, ölülerin mezarlarına birer kürek kara toprak atmak değil, kitleleri, yığınları uyandırmak, bilinçlendirmek ve örgütlemektir.

Sağ, kendisinden yana generallere, albaylara, bol ücretli yönetim kurulu üyelikleri, arpalıklar, kontenjan milletvekillikleri dağıtıyor. Alın Faik Türün'ü, Kemal Atalay'ı, Semih Sancar'ı, Emin Alpkaya'yı, Memduh Tağmaç'ı, Orhan Kabibay'ı, Erkanlı'yı...

12 Mart günlerinde işkence masalarına yatırılan; ordumuzun gözbebeği generali Celil Gürkan'ın bugün ne yaptığını sol kesim içinde, birkaç dostu dışında bilen var mıdır? Ya 27 Mayıs Devrimi'nın onurlu komutanı Madanoğlu'nu anımsayan var mı? Ve kaç kişi, 12 Mart öncesinin Amiral Vedii Bilget'ini, Tuğgeneral Aydın Kırışoğlu'nu anımsatmaktadır?

27 Mayıs sabahı, Ankara yakınlarındaki Polatlı'dan topçu alayı ile Ankara'ya gelip ihtilalcilere güç katan Albay Başaran'ın kapısının önünde faşist maşalarınca patlatılan bomba, ilerici kesim için bir "uyarı fişeği" olmalıdır.

Bu insanlar başlarını özgürlük kavgasına adadılar ve omuzlarındaki yıldızları, nice meslekdaşları gibi, sermayenin yönetim kurullarına ipotek etmediler 27 Mayıs'tan bu yana, karınca kaderince bu kavganın içinde yer aldılar. Hapis yattılar, işkence gördüler... Bu insanlara sahip çıkalım!

(Cumhuriyet, 18 Mayıs 1980)

GERİCİLİĞİN HALKALARI

Fatih Camii'nden televizyon ekranına sıçrayan ağzı salyalı gericilik, tepkiyle karşılandı. 1950'lerde Kemal Pilavoğlu adlı bir gericinin başını çektiği "Ticani" saldırıları da buna benzer tepkilerle karşılanmıştı.

Siyaset sahnesine mürteci sakalı sıvazlayarak atılan Adnan Menderes'in ilk işlerinden biri, Türk yurttaşlarına kendi dillerinde, Türkçe okutulan ezanın Arapça'ya çevrilmesi olmuştu. Bilmem unutulmuş mudur?..

Kara gözlüklü Milli Eğitim Bakanı'nın orta öğrenimde Arapça din dersleri koymaya kalkışmasıyla, Fatih Camii'ndeki aşağılık saldırının aynı günlere rastlaması, Ticani saldırılarıyla Türkçe ezan yasağının aynı yıllara rastlaması kadar ilginç olsa gerek...

Yine bir başka rastlantıya değinelim. Demokrat Parti döneminde Arapça ezan yasağının kaldırılması, bunu izleyen günlerde Başbakan Adnan Menderes'in "sağ cereyan tehlikesi yoktur" gerekçesiyle dinsel duyguların siyasal amaçla kullanılmasını yasaklayan Ceza Yasası maddesini Millet Meclisi'nden geri çekmesi ile, "bana, milliyetçiler suç işliyor dedirtemezsiniz" diyen Demirel'in başbakanlık genelgesiyle, "Atatürk milliyetçiliği"ne karşı "Türk milliyetçiliği" diye ayrı bir kavramı ortaya atması ve din dersleri adı altında ümmet kültürünü aşılama çabaları arasında şaşılacak benzerlikler yok mudur?

Vardır, çünkü gerek Menderes'li Demokrat Partinin, gerekse Demirel'li Adalet Partisi'nin siyasal ve toplumsal doğrultuları aynıdır; her iki parti de dinsel duyguları sömürerek iktidarda kalmayı bir ahlak ve siyaset yolu olarak benimsemişlerdir.

Konu, "Atatürk" ve "Atatürkçülük" gibi duyarlı kavramlara gelmişse, 19 Mayıs gibi, Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızı başlatan şu kutsal günün yıldönümünde, bazı gerçeklerin altını kalın ve net çizgilerle çizmek isteriz.

Atatürkçülük, en kısa tanımı ile bağımsızlık demektir. Bağımsızlıktan yana olmayan Atatürkçü değil, tam anlamıyla Atatürk sömürücüsüdür!

Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletin hayat ve istiklaline suikast eden emperyalist ve kapitalist düşmanların tecavüzatına karşı müdafaa ve bu maksada münafi hareket edenleri tedip azmiyle müesses bir orduya sahiptir...

Atatürkçülük, Kurtuluş Savaşı'nın ilk yıllarında, o yurtsever ilk Meclis'in yayınladığı bildirgede yer aldığı gibi "emperyalizme ve kapitalizme karşı" olmaktır. "Milli mücadele ruhu" dediğimiz ulusal bilinç de budur.

Türkiye'nin bugünkü savaşı, yalnız kendi nam ve hesabına olsaydı, belki daha kısa, daha az kanlı olur ve daha çabuk biterdi. Türkiye büyük ve önemli bir gayret sarfediyor. Çünkü müdafaa ettiği, bütün mazlum milletlerin, bütün şarkın davasıdır. Ve bunu nihayete erdirinceye kadar, Türkiye şark milletlerinin kendisiyle beraber yürüyeceğinden emindir...

"Emperyalizme ve kapitalizme" karşı başkaldıran Mustafa Kemal ihtilali, dış politikasıyla da bütün sömürülen doğu uluslarının, Asya ve Afrika halklarının bağımsızlık kavgasının ilk harcını koymuştur.

Bugün ülkemizdeki Demirel'li, Türkeş'li, Feyzioğlu'lu "Atatürkçülük", Atatürk'ü Atatürk yapan antiemperyalist nitelikleri unutturup, Atatürk'ü, ulusal bağımsızlık bilincine karşı kullanmaya kalkışan bir "başka gericiliğin" dinsel gericilikle içiçe geçmiş halkalarıdır.

Sen, ülke topraklarını okyanusötesi kapitalist devlerin öncü karakollarının emrine ver, sonra "ben Atatürkçüyüm" de! Sen Kurtuluş Savaşı'nda bu toprakları kanıyla sulayan halkın yeraltı ve yerüstü zenginliklerini bugün uluslararası tekellerin sömürücü şirketlerine ver, sonra kalk, sesini titrete titrete Atatürkçülük edebiyatı yap! Sen okullarda, Atatürk'ün kemiklerini sızlata sızlata Arapça din dersleri okutmaya kalk, sonra da televizyon ekranına çıkıp ihale kaybetmiş müteahhit maskesiyle Atatürkçülüğe pey akçeleri sür!..

Gericiliğin, Atatürk düşmanlığının siyasal nedenleri, sınıfsal kökenleri ve tarihsel kaynakları vardır Fatih Camii'ndeki iğrenç saldırı, gericilik çıbanının cerahatını televizyon ekranına sıçratmıştır. Bu, gericiliğin iğrenç, sakat, acemi yüzüdür

Ya Kahramanmaraş'ta kan içen canavarlık?.. Buna bir ad var mı?

Evet, gericilik hortlamıştır. İşbirlikçilikle birlikte hortlamıştır. Ali Galip, Ali Kemal hortlamıştır. 31 Mart hortlamıştır. Derviş Vahdeti, Derviş Mehmet, Said-i Nursi, Kemal Pilavoğlu hortlamıştır. İngiliz muhipleri hortlamıştır. Amerikan mandacıları hortlamıştır. Evet, evet Amerikan mandacıları hortlamıştır!

Fatih Camii'ndeki ağzı salyalı gericilik, ülkenin bağımsızlığını adım adım alıp götüren boynu kıravatlı, başı fötr şapkalı gericiliğin bir parçası, bu işbirliğinin bir halkasıdır. Gericilik, Amerikan üslerinden düşünce yasaklarına, düşünce yasaklarından Fatih Camii saldırısına kadar uzanan bir yolun kilometre taşlarına yazılmıştır.

(Cumhuriyet, 19 Mayıs 1980)

SEN SUS!..

Türk siyasal yaşamında çok ilginç değer yargıları oluşuyor Örneğin, bir Bakan'ın bir kadınla ilişkisi başlıbaşına bir sorun olup çıkıyor; Bakan hemen istifa ediyor. Başbakan da bu istifayı hemencecik kabul ediveriyor.

Bunun yanında, başbakanlar bakanlar ve bunların yakınlarıyla ilgili yolsuzluk savları belgeleriyle kamuoyu önüne getiriliyor; bu belgeli-kanıtlı savlar karşısında kimse kılını kıpırdatmıyor!

Sözgelişi, bir bakanın bir bayanla dans ederken çekilmiş fotoğrafının yayınlanması mı önemlidir, yoksa bir başka bakanın, bakanlığı ile ilgili alanlarda iş yapan bir petrol şirketine özel telefonunu kullandırması mı?

Başbakanları, bakanları kendi hallerine bırakıp, gelmişi ve geçmişi arasındaki köprülerde perende atarak yazı yazmayı hüner sayan bir "basın ahlakını" sergileyelim ister misiniz?..

Günlük basında güncel yazı yazan gazetecilerin zaman zaman yanılgılara düşmeleri, kimi zaman aldanmaları, kimi zaman da kendi amaçlarını aşan yazılar yazmaları kaçınılmazdır. Fakat, herhalde dün "köpek" diye aşağıladığı insanlara, bugün binbir türlü övgülerle "sayın" diye yaklaşılması, savunulması kolay bir ahlak anlayışı değildir.

Geçen pazar, Bedii Faik'in, İçişleri eski Bakanlarından Hasan Fehmi Güneş ile ilgili bir yazısını okuyunca bunları düşündüm. Bedii Faik, Güneş'in ortaya çıkan çapkınlık serüveninden sonra "intihar" etmesi gerektiğini yazıyor ve diyor ki:

- Batı'da böyledir

Böyleyse, gelin Bedii Faik'i basın ahlakının ameliyat masasına şöyle bir yatıralım...

Bugün, doludizgin AP'yi savunan Bedii Faik üstadın, 15 Haziran 1980 günlü yazısı şöyle:

İstanbul Üniversitesi'ndeki gençlerin hazırladıkları bir pankartta, Bayar ve Menderes'in köpeğe benzetildiğini gördük. İnsanlara daima sadakatla hizmet eden hemcinslerimiz adına hakaret addettiğimiz bu benzetmeyi protesto eder, duyurulmasını isteriz...

Bedii Faik -eski Demokrat'lardan özür dileyerek- aktardığımız bu satırların altına "cümle köpekler yerine" diye bir ımza uydurup koymuş, altına "Bedii Faik" diye yazıp, yayınlamış yazıyı; beğendiniz mi?

Bir örnek daha verelim. 16 Nisan 1963 günü Bedii Faik'in küçük fikrası AP'yi nasıl tanımlıyor, görelim:

AP Genel Başkanvekili Bilgiç, İçişleri Bakanı'na cevap vermiş: "AP milletin malıdır."

Ne demezsiniz, doğrusu AP kimin olursa olsun, elbette maldır. Hem de malın gözü...

Bunları yazabilen kalem, şimdi de içinde en küçük bir iç ezikliği ve utanma duygusu, tedirginliği taşımadan devam ediyor Demirel'i ve AP'yi övmeye, bravo doğrusu!

Hadi biz terbiyeli davranalım, "malın gözü" demeyelim. Bedii Faik'e ayıp olur sonra...

Bugün millete "ahlak dersi" vermeye kalkan Bedii Faik'in Dünya gazetesinde yazdığı 11 Haziran 1960 günlü küçük fikra da ilginçtir, okuyalım:

- Hani şu kan bankalarımıza ilk günlerde başta Bayar olmak üzere sabıkalıların çoğu kan vermişlerdi. Ümit ederiz ki, bu güne kadar itina ile saklamışsınızdır. Aman kahraman ordu yine sana sığınıyoruz; ne olur ne olmaz, mesela bir vatandaşa kan vermek icabeder de, ne bileyim, adamcağıza Bayar'ın kanı isabet ediverir Kimseyi soysuzlaştırmadan hemen şişeleri bulup. imha et...

AP'yi işte böyle bir kalem savunuyor şimdi. Bayar'a, Menderes'e "köpek" ve "soysuz" diye yazılar yazan Bedii Faik...

Bir zulüm hevesine karşı en kudretli panzehiri ve aşıyı bulduk artık: 28 Nisan'dan bir tutam, 27 Mayıs'tan bir yudum yeter de artar bile...

Beyazıt Meydanı'nı ne hale sokacağını bir türlü kestiremeyen bu imansızın, kaderden yediği silleye bakınız: Beyazıt Meydanı onun zulmüne mezar oldu..

DP milletvekilleri için de şunları yazıyor, bugünün AP'nin karasevdalısı Bedii Faik:

- Her memlekette, bir delinin, bir alçağın, bir satılmışın fırsatlardan yararlanarak büyük mevkiler kapması görülebilir...

Hızlı devrimci Bedii Faik, böyle tanımladığı DP hükümetlerine karşı görevlerini yapmayan DP milletvekillerini de -yine özür dileyerek aktarıyorum- şöyle suçluyor:

- Müstebit ve zalim, bu teşvikçi sürüsünden elbette ki büyük cesaret almışlardır.. Bunlar, vicdanlarını 4800 liraya satmış olan mideciler topluluğudur...

İşte, Demirel'in yazarlarından Bedii Faik'in altı-dokuzluk fotoğrafı da budur. Batıda böyle yazarların, bırakın gazete yazarlığını, gazete okuyucusu olmaları bile inanılmaz hoşgörü sayılır.

Benim asıl şaşırdığım nokta, DP'ye bu kadar küfreden üstadın, neden Kurtul Altuğlar, Mukbil Özyörükler, Hüseyin Nail Kubalılar ve Güneri Civaoğlularla birlikte Tercüman gazetesinde yer almadığıdır. Eski çamları orda bardak yapıyorlar da...

(Cumhuriyet, 20 Mayıs 1980)

KALE GİBİ...

Bugün sizler için kale gibi sağlam belgelerle dolu bir dosyanın kapağını aralıyorum:

Çavuşoğlu-Kozanoğlu Firması, 1975-76 yılları arasında Denizcilik Bankası'ndan Pendik Tersanesi'nde üç ayrı iş almıştı. Bunlar, 247 milyon TL'lık kuru havuz inşaatı, 86 milyonluk liman ağzı mendirekleri inşaatı ve 54 milyon TL'ye de saç işleme atölyesi inşaatıdır. Firma, toplam olarak 407 milyon TL'lık iş üstlenmiş, buna karşılık inşaat süresi içinde 163 milyon TL "istihkak" almıştır.

1975 yılında yapılan bir inceleme sonunda, müteahhit alacağı olan "istihkak" konusu 163 milyon TL'nın, yapılmamış işlerin yapılmış gibi gösterilerek alındığı saptanmıştır. Firma, eldeki belgelere göre, kuru havuz inşaatında havuz projesi bile ortada yokken, havuz kapağı yapmış gibi bedel almış; ayrıca, liman ağzı mendirek inşaatında, denize dökülen malzeme tersane içinden sağlandığı halde, 35 kilometre uzaktan bir taş ocağından taşınmış gibi, "nakliye farkı" adıyla 17 milyon TL. "istihkak" almıştır.

Sonuç olarak, "istihkak" olarak ödenen 163 milyonun, 104 milyon 482 bin 971 lirasının haksız yere Çavuşoğlu-Kozanoğlu Firmasına ödendiği belgelerle saptanmıştır. Bu belgeler elimizdedir.

Bu fazla ödeme ile ilgili olarak ödemeyi yapan banka yetkilileriyle firma ortakları Ahmet Gökçe Kozanoğlu ve Mehmet Ömer Çavuşoğlu haklarında Kartal Cumhuriyet Savcılığı'nca

979/2092 esas, 979/1313-1303 hazırlık sayısı ile kamu davası açılmış; bu arada Mehmet Ömer Çavuşoğlu ile ilgili olarak Kartal Sorgu Yargıçlığı'nca sahte belge düzenlemek ve emniyeti kötüye kullanmak suçlarından 9.10.1979 gün ve 979/184 sayı ile tutuklama kararı çıkartılmıştır.

Tutuklama kararı çıktıktan sonra, sahte belge düzenlemek ve emniyeti kötüye kullanmak suçlarının sanığı Mehmet Ömer Çavuşoğlu teslim olmadı; bir süre sonra hakkındaki tutukluluk kararı kaldırıldı, sanık Çavuşoğlu bu karardan sonra, yurtdışındaki iş gezilerini bırakarak İstanbul'a döndü.

Çavuşoğlu-Kozanoğlu Firması, Denizcilik Bankası'ndan 104 milyon 482 bin 971 TL'lik haksız krediyle "Çavuşoğlu-Denizcilik" adıyla bir şirket kurdu. Nasıl olsa paraları çoktu. Şirket Beykoz'da bir tersane aldı. Bununla da yetinilmedi "Afyon Bankası"nı da satın alındı, adı değiştirildi, "Hisar Bank" oldu. Hani şu "Kale gibi banka" Hisarbank!

Çavuşoğlu-Kozanoğlu Firması'nca yapımına başlanan inşaatlarda böyle yolsuzluklar ve aksaklıklar ortaya çıkınca, bu üç inşaattaki sözleşmelerin hepsi de feshedildi. 23.3.1978 günü kuru havuz, 27.10.1978 günü saç işleme atölyesi, 30.4.1978'de de liman ağzı mendirekleri ile ilgili sözleşmeler feshedilip, anlaşmazlıklar için "tahkim" yoluna gidildi.

Bu konudaki dosya, şu anda Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Prof. Semih Tezcan, aynı Üniversitenin öğretim üyelerinden Dr. Turan Durgunoğlu ve İstanbul Teknik Üniversite öğretim üyelerinden Prof. Ergin Tuğrul adlarındaki bilirkişilerin elindedir.

Bu inşaatlar ile ilgili ceza davası ile tahkim çalışmaları sürerken, aynı firma, Ecevit hükümeti döneminde Maliye Bakanlığı'nın "kontrgarantisi" altında Libya'da da işler almıştır. Bunun için de CHP'lileri kutlarız!

Bu sözleşmeler feshedildikten sonra aynı inşaatların, siyasal ilişkileri ağır basan bir başka şirkete verilmek üzere olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz.

Yolsuzlukları saptayan ve sözleşmelerin feshedilmesi için resmi yazılar yazan ve ayrıca siyasal ilişkileri ağır basan yeni şirketin girişimlerine karşı çıkan Denizcilik Bankası İnşaat İşleri Proje Müdürü Ali Osman Adak da görevinden alınıvermiştir.

Çavuşoğlu-Kozanoğlu Firması ortağı Mehmet Ömer Çavuşoğlu'nun Tercüman gazetesi sahibi Kemal Ilıcak'ın eşi ve gazetenin ayrıcalıklı yazarı Nazlı Ilıcak'ın erkek kardeşi olduğunu anımsatırsak olay da kendiliğinden çözümlenecektir.

Olayların gerisinde, soyut sağcılık-solculuk tartışmalarından çok, bu gibi yolsuzluk dosyaları ve milyonluk işler yatıyor.

O nuk'un Dosyası :

Yargıtay Ceza Genel Kurulu, Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki Yasa'ya aykırı olarak, yurtdışında çalışır görünüp, bunun karşılığı olmak üzere 14 bin mark alan A.A. Genel Müdürü Atilla Onuk aleyhinde sürdürülen soruşturmada "davanın ortadan kaldırılmasına" karar vermiştir. 12 Mayıs 1980 gün 80/7-99 esas, 1980/163 sayılı kararda, Maliye Bakanlığı'nın 5 Nisan 1980 günü bir tebliğ çıkararak, bu gibi suçlar hakkındaki soruşturmaları geri aldığı, bu nedenle davanın ortadan kaldırıldığı belirtilmektedir.

Görüyorsunuz, bir suç, AP'li Maliye Bakanı'nın tebliği ile affediliyor: açıkçası, parlamentoya özgü olması gereken af yetkisi, "alan razı, veren razı" örneği, AP'li Bakan eliyle kullanılıp, Onuk hakkındaki soruşturma durduruluveriyor.

AP partizanlığının mahkemelerin vereceği kararlara kadar uzanan bu hünerli elini bileğinden tutup, "teşhir" ediyorum!

Sen, mahkemelerin pençesinden ancak böyle kurtulursun bay Onuk. Alnının akıyla beraat kararı alarak değil, böyle, böyle işte... Otur yerine, otur!

(Cumhuriyet, 21 Mayıs 1980)

SON SALDIRI

Terör, kendi kanlı yöntemleriyle seçtiği hedefe doğru adım adım yürüyor. Şimdi de ordumuzun bir generali, Tuzla Piyade Okulu Komutanı Tümgeneral Sabri Demirbağ, teröristlerin alçakça saldırısıyla karşılaştı.

Önce yoksul mehmetçikler, sonra astsubaylar, subaylar, şimdi de ordumuzun tanınmış bir generali, Sabri Demirbağ...

Bunlar rastlantı değildir. Bunlar, "karşıt görüşlü öğrenci eylemleri" de değildir. Bunlar, birtakım uğursuz beyinlerce dakikası dakikasına planlanan ve profesyonel ellerin seçtiği ve yönlendirdiği saldırılardır.

Doğu ve Güneydoğu yörelerimizde önce etnik kökenli çatışmaları körüklediler. Planları, Kahramanmaraş soykırımında kanlı meyvelerini verdi. Türk ve Kürt, Alevi ve Sünni çatışmalarıyla ülke çapında bir büyük ayaklanmanın patlak vermesi için her türlü yola başvurdular Olmadı; başaramadılar...

Bu kez, büyük kentlerde duyarlı kesimlerde bireysel terör rüzgarları estirdiler. Amaçları, siyasal amaçlı kan davalarını partilere, sendikalara, basın kuruluşlarına yaymaktı. Cinayetlerin misilleme yoluyla yayılması ve en umulmaz kişi ve kurumlara kadar sıçraması için planlar düzenlediler. Milliyet gazetesi Başyazarı Abdi İpekçi bunun için öldürüldü. Prof. Bedrettin Karafakiler, Cavit Orhan Tütengiller, Ümit Doğanaylar, Fikret Ünsallar, bunun için öldürüldüler. Doçent. Bedrettin Cömertler, Necdet Bulutlar, bu plan gereği öldürüldüler.

Önce MHP yöneticileri, sonra CHP İl Başkanları ve görevlileri, bunun için arka arkaya, bir bir seçilerek öldürüldüler ve öldürülüyorlar..

Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün öldürülmesi, savcılara, yargıçlara gözdağı vermek içindi. Doğan Öz'ün arkasından, İçel'de, Mersin'de, Tokat'ta, Ağrı'da savcılar ve yargıçlar öldürüldü. Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul, Adana bölgesindeki terörün ülke çapındaki köklerini bulmak üzereyken öldürüldü. Doğan Öz, sağcı teröristlerle ilgili iddianame düzenlerken vuruldu.

Terör, ülkücü kimliği ile yürüyor. Terör, devrimci etiketi ile yürüyor, ama bunların arkasında profesyonel eller, uğursuz iskeletler var; kararı onlar veriyor, bunlar uyguluyor...

Bu bir karanlık dünyadır, bu karanlık dünya en dip köşelerine kadar aydınlanmadan, Türkiye'de devletin, demokrasinin, anayasal düzenin sağlıklı işlemesine hiç mi hiç olanak yoktur.

Bir devlet ki, yurda iki yılda sokulan ikibuçuk milyar liralık silahın teröristlerce nasıl sağlandığını bile araştırmaz, araştıramaz; bu devletin terörizmi önlemesi düşünülemez. Önce bu konu aydınlığa kavuşacak: Bu silahları yurda kim sokuyor? Terörizmi kim "finanse" ediyor? Kim ödüyor bu ikibuçuk milyar Türk liralık silahın parasını? Kim, kimler?..

Tümgeneral Sabri Demirbağ'a yönelen bu alçakça saldırının ardında, hiç şüpheniz olmasın, saldırının yol açacağı tepkileri planlayan profesyonel eller bulunmaktadır.

Türkiye'deki terörist eylemleri, etnik kökenli kışkırtmaları ve bireysel terör ile tırmanan saldırıları, bölgede gelişen yeni olaylarla yanyana koyup, değerlendirmek gerekiyor. Afganistan işgali, İran devrimi, Irak ve Suriye'deki siyasal karışıklıklardan sonra, Türkiye'ye Ortadoğu'da nasıl bir görev biçildi? Eloğlu şimdi bu teröre bakıp bakıp bunların hesabını yapıyor. Terörün amacı yalnızca kan dökmek değildir. Terörün siyasal amacını belirlemeden bu olayları anlamanın olanağı yoktur.

Teröristler yaşanan kargaşa ortamında silahlı kuvvetlerimizi de bu kanlı çatışmanın içine sürüklemek istiyorlar. Herşey açık, herşey ortada!..

(Cumhuriyet, 22 Mayıs 1980)

NASIL ÖNLEYECEK?

CHP il ve ilçe yöneticilerine yöneltilen planlı ve programlı saldırılar sürdürülüyor. Son olarak Uşak CHP İl Yönetim Kurulu Sekreteri Yük. Ziraat Mühendisi Ethem Kaya da öldürüldü; katiller olay yerinde yakalandı.

Katiller olay yerinde silah ve mermileriyle yakalandıklarına göre, yapılması gereken işlem, bu katilleri, "Meşhut Suçların Muhakemesi Usulü Kanunu" gereğince Uşak Ağır Ceza Mahkemesi önüne çıkarmak ve ilk oturumda hakettikleri cezayı vermektir. Çünkü yasa, suçüstü yakalanan sanıklar için bu yasa gereğince üç gün içinde kısa soruşturma yapılmasını ve ilk oturumda da karar verilmesini öngörmektedir.

Bu yol izlenmez, "suç Sıkıyönetimin ilan nedenleriyle ilgilidir" denilerek katiller İzmir Sıkıyönetim Mahkemesi'ne gönderilirse, soruşturma uzar. Soruşturmalar uzayınca da neler olduğunu biliyoruz. İlk fırsatta katiller cezaevinden ellerini kollarını sallayarak kaçarlar, daha doğrusu bu işlerle görevli örgütler eliyle kaçırılırlar.

Bir hukuk sisteminde yasalarda ağır cezaların yer alması çare değildir. Ceza siyasetinde en etkili çözüm yolu, suç işleyen sanıkların ceza göreceklerine inanmış olmalarıdır.

Bu gibi örgütlü suçlarda sanıkların hemen cezalandırılmaları sakıncalı görülebilir. O zaman, uzayacak soruşturmalarda bireysel suç ile örgüt kararları arasındaki ilişkileri saptamak gerekir. Bu yapılmadıkça olayların kaynağına, köküne inmenin olanağı yoktur.

Olayların kaynağına, köküne inebilmek için yalnızca Emniyet Müdürlükleri'nin, yalnızca savcıların, yalnızca mahkemelerin uyum içinde çalışmaları yetmez. Başta Milli İstihbarat Teşkilatı olmak üzere devletin tüm yetkili ve görevli organlarının yansız, sürekli, tutarlı ve birbirleriyle uyumlu çalışmalar yapmaları, başarı için temel koşuldur.

Örneğin bu iki katili, CHP Uşak İl Sekreteri'ni öldürmek için kim görevlendirmiştir? Bu ilişki ortaya çıkarsa, büyük bir olasılıkla Kayseri ve Adana İl Başkanları'nın katilleri de belirlenecektir. Bunun için, en azından Kayseri, Adana, İzmir ve Uşak Emniyet Müdürleri'nin, MİT Bölge Başkanları ile birlikte bu olayın ipuçlarını değerlendirmeleri gerekir.

Yok, böyle çalışmalar yapılmayacaksa, suçüstü yakalanan katillerin "Meşhut Suçların Muhakemesi Usulü Kanunu" gereğince en geç önümüzdeki hafta içinde ceza görmeleri gerekmez mi? Hem suçüstü yakaladığın katillere ceza veremeyeceksin, hem de bu olayların kaynağına, kökenine inmek için gereken çalışmaları yapmayacaksın, öyleyse nasıl önleyeceksin terörü, nasıl?!

Bu suçlar bireysel nitelikte değildir. Bu suçlar, çeşitli yörelerde, çeşitli il ve ilçelerde aynı amaçla işlenmektedir. Bu suçlar arasında, hukukun aradığı "ideolojik saik", "siyasal amaç" gibi ilişkiler, bağıntılar ve örgüt zincirleri söz konusudur.

Bir cinayet olayı yeterince araştırılırsa, buradan bu cinayetleri işleten örgüte ulaşılır; bir silah kaçakçılığı olayı gereği gibi araştırılıp soruşturulsa, buradan terörizm ile silah kaçakçılığının bağıntıları ortaya çıkartılabilir.

Gel gör ki, Uyuşmazlık Mahkemesi kararı vardır; Sıkıyönetim savcıları, silah kaçakçılığı ile ilgili davalara el koyamazlar! Siyasal amaçlı işlenen suçlar da "adi cinayet" olarak görülür. Böylece bu bağıntılar, bu ilişkiler, mahkeme dosyalarına yansımaz; her suç kendi boyutu ve sınırı içinde unutulur gider.

Öyleyse nasıl önlenecek terör?

Savcılar ve yargıçlar niçin öldürülmüştü, bilir misiniz? Terörizmle ilgili davalarda ürksünler, yılsınlar, davaları üzerlerinden atsınlar diye...

Sıkıyönetim Mahkemeleri, 141, 142'nci maddelerle ilgili suçlarla boş yere işgal edilir, sivil mahkemelerle askeri mahkemeler arasında uyum sağlanmaz, 141 ve 142'nci maddelerin askeri yargıda mı, sivil yargıda mı bakılacağına ilişkin çelişik kararlar çıkar, silah kaçakçılığı askeri yargının görev alanı dışına itilirse, "nasıl olsa Sıkıyönetim ilan ettik, onlar başetsinler bakalım terörle" deyip, işin içinden sıyrılmak kolay mıdır?

Ben, bu olaylara bakıp bakıp devlet yetkililerine şu soruyu sormak istiyorum:

- Çeşitli Sıkıyönetim Mahkemeleri'nce verilen kararlar arasında ülke çapında bir değerlendirme yapılıp, suç ve suçlular arasındaki ilişkiler saptanmış mıdır?

Ele geçen bir tek silahtan silah kaçakçılığı, yakalanan bir tek katilden cinayet örgütleri ortaya çıkarılabilir. Yeter ki, devlet bütün kuruluş ve örgütleriyle; MİT, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, askeri ve sivil savcılar, askeri ve sivil mahkemeler tam bir uyum içinde çalışmış ve çalıştırılmış olsun. Yoksa, daha çok cenaze kaldırırız, çoook!..

(Cumhuriyet, 23 Mayıs 1980)

SONU NE OLUR?

Cumhurbaşkanı seçiminin Demirel tarafından özel bir amaçla kilitlendiği artık iyice anlaşılıyor. AP Genel Başkanı "cumhurbaşkanı'nın halk oyu ile seçilmesi" önerisinde bulunurken bu amacını, "sahibinin sesinden" açıklamış bulunuyor.

Demirel'e göre Anayasa, Cumhurbaşkanı seçimi için "müeyyide", yani Türkçesi ile herhangi bir "yaptırım" öngörmüyor, Anayasa yaptırım öngörmüyor, CHP ve AP bir aday üzerinde anlaşamıyor, öyleyse ne yapalım? Değiştirelim Anayasayı; cumhurbaşkanı doğrudan doğruya halk tarafından, seçilsin...

Baştan beri oynanan oyun budur. Demirel bunun için, oy alamayacağını bile bile Dr. Bilgiç'i aday gösterdi ve "ilk ve son adayımız Bilgiç'tir" diye direttikçe diretti.

"Anayasa'nın cumhurbaşkanı ile ilgili maddesi işlemiyor, öyleyse devlet başkanını halk kendisi seçsin" yolundaki yaklaşım, yarın öbür gün azınlık hükümeti herhangi bir engelle karşılaşınca "bunu da parlamento çözemez, öyleyse bunu da halk oyuna sunalım" gibisinden zorlamalara yol açacaktır.

AP Başkanı'na göre, Anayasada yazılı seçim sürelerinin hiç önemi yoktur. Ne zaman ki Demirel kendini güçlü hisseder, o zaman seçim yapılmalıdır!

Anayasa "Millet Meclisi seçimleri dört yılda bir yapılır" derken, halk dört yılda bir yöneticilerin yaptıklarını ve yapamadıklarını değerlendirsin, bu süre sonunda bir karara varsın bu kararı oy pusulasına dönüştürerek belirtsin diye düşünmüştür.

"Erken seçim" öyle olur olmaz zamanda, bir buçuk iki yılda bir yapılacak seçim ise Anayasada yazılı "dört yılda bir seçim yapılır" kuralı, "Anayasa'ya karşı hile" yoluyla değiştirilmiş olmaz mı?

Demirel'in beş yıllık iktidarı iflas ile sonuçlanmıştır. Erbakan, "kadayıfın altı kızarıyor" diye sürdürdüğü desteği cumhurbaşkanı seçiminden sonra büsbütün çekeceğini açıklayınca Demirel'e erken seçimden başka kurtuluş yolu görünmemektedir. Bu iflasın faturası, her gün biraz daha kabarmaktadır. Herşey yolunda gitse bile, yalnızca petrol ürünlerine yapılan son zam bile Demirel iktidarını yeni açmazlar karşısında bırakacak kadar kaçınılmaz yıkıntılar getirmektedir.

Azınlık hükümeti, bu iflası, bu yıkıntıyı, bu çöküşü, halktan uzun boylu nasıl gizleyecektir?

"İşte" diyor, Demirel, "tam zamanıdır" Bir yandan yapay siyasal tartışmaları ön plana çıkarmak, öte yandan cumhurbaşkanı seçimini bunalım stratejisinin temel taşı olarak kullanmak, buradan da erken seçime ulaşmak, AP Genel Başkanı için seçimde tek yol gibi görünüyor.

Anayasa tartışmalarının nasıl kararlı ve planlı bir odağın ürünü olduğu, bu değişiklik önerilerinin Senatör Adnan Başer - fevkalbeşer- Kafaoğlu gibilerin boylarını çoktan aştığı, kırk üç yan şirketli gazetelerin Anayasa değişikliği için nasıl devreye sokulduğu günden güne daha iyi anlaşılıyor.

Buna karşı ne yapmalı?

Kusura bakılmasın, ben bu ekonomik çöküntünün, bu siyasal rejimi, bu biçimi ile bile olsa yaşatmayacağı, bir sel gibi beraberinde alıp götüreceği kanısındayım.

Bu olası değişikliklere karşı, çok geniş açıların odak noktalarından kaynaklanacak işbirliği ve dayanışma düşüncelerinin, Anayasa çizgisinde yoğunlaşması görüşünü savunuyorum.

Bu genel çöküntünün içinde, geçici de olsa yıkıntının etkilerini azaltmak ya da hafifletmek için yapılması gereken, önümüzdeki beş on gün içinde cumhurbaşkanını seçmek, bundan sonra parlamentoyu çalıştırarak hükümeti düşürmek, sonra da -en az zararlısı budur diyerek- CHP MSP, bağımsızlar ve de olası ise Milli Birlik Grubu ile dayanışarak yeni bir hükümet kurmaktır.

Mahallelerin, sokakların, caddelerin ve kentlerin faşist çetelerce işgal edildiği bir ortamda yapılacak cumhurbaşkanı seçimi de, erken seçim de meşru olmaz, geçerli olmaz. Çünkü seçim güvenliği tümüyle yok edilmiştir.

"Türkiye büyük Amerika olacak" diye yola çıkanlar, Türkiye'yi eninde sonunda Amerika'ya değil ama Güney Amerika'ya benzetmeyi başardılar...

Enflasyonu ile, terörü ilei baskısı ve işkencesi ile Güney Amerika ülkelerine benzeme yolundayız... Şimdilik tek eksiğimiz, bir diktatör devlet başkanı galiba!

(Cumhuriyet, 24 Mayıs 1980)

PAZAR SÖYLEŞİSİ

Babıali'nin yıllanmış yazarları, pazar günleri hafif konulara değinerek okuyucularla bir çeşit "sohbet" ederler Bugün ben de öyle yapayım dedim. Bugün pazar, hadi şöyle havadan sudan söz edelim.

Efendim değerli Başbakanımız açıkladılar, Moskova'da düzenlenen olimpiyatlara Türk sporcuları katılmayacakmış; ABD Devlet Başkanı fıstıkçı Carter'ın "Aman sakın katılmayın Moskova olimpiyatlarına" diye mesaj göndermesinden sonra böyle bir karara varılmış..

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgal etmesinden sonra Türkiye'den böyle bir tepki bekleniyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse, ben bu karara hiç şaşırmadım. Yalnız benim bilebildiğim kadar, olimpiyatlarda sporcuların kullanacakları çarşaf ve yastık kılıfları da Adanalı bir işadamınca yapılıp yollanmıştı. Ne olacak şimdi? Protesto işinde çarşaflamak istemiyorsak, bu çarşafları da geri alsak diyorum. Protesto olacaksa tam anlamıyla olmalı, değil mi?..

Hem sonra efendim, Sovyetler Birliği'nden elektrik enerjisi yani aşırı cereyan alıyoruz. Bu kış elektrik enerjisi iyice azalacakmış. Bulgaristan'dan ve Sovyetler Birliği'nden şimdiden daha çok elektrik enerjisi alacakmışız. Bu işin görüşmeleri yapılıyormuş...

Bir NATO üyesinin, bir Varşova Paktı üyesinden elektrik enerjisi alması, değerli Başbakanımızın deyişleri ile, "fevkalade ayıptır" bu yüzden Sovyetler'e "sizden elektrik melektrik almıyoruz" diye bir güzel rest çekmeliyiz ki, protesto protestoya benzesin.

Hem canım, Sovyetler Birliği bize kredi vermiyor mu? Sözgelişi Aliağa Rafinerisi Sovyet yardımı ile yapılmıyor mu? Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı dostum Dr. Kıratlıoğlu'nun özel telefonu petrol şirketi PET'e bağlı değil mi? Bu PET Şirketi, Sovye, "Nattchim Drom Eksport" firmasının müşavirliğini yapmıyor mu?

Madem, Moskova olimpiyatlarına gitmiyoruz, -ki bu arada bütün dallardaki şampiyonlukları kaçırdık- Türk özel sektörünün, beynelmilel komünizmin başkentine Türk pamuk ipliğinden yapılmış çarşaflarının göndermesi de durdurulmalı, Sovyetler'den aşırı cereyan almaktan vazgeçilmeli ve Aliağa Rafinerisi gibi kuruluşlar için verilen Sovyet kredileri "alın rublelerinizi başınıza çalın" diye geri çevrilmelidir.

"Bakan Kıratlıoğlu'nun telefonu" deyince aklıma geldi, unutmadan yazayım. Değerli dostum Bakan Kıratlıoğlu, parlamentoda KİT Komisyonunda yaptığı konuşmada, "Evet bu telefon benim telefonumdur" dedikten sonra, şirketin sahibi Gültekin Köksal Beyefendi'nin, "kardeşten de öte arkadaş" olduğunu söylemiş ve demiş ki:

- Ne var yani telefonumu verdiysem!..

Canım bir şey yok, ne olacak! Ben yalnızca, bu PET Şirketi'nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda ne gibi işler aldığını merak ediyorum; ne işler aldığını ve alacağını tabii...

Söz bakanlardan açılmışken, bir başka bakana daha değineyim. Söz meclisten dışarı özel vagondan içeri, Sayın Ulaştırma Bakanı ile başımız dertte, neden derseniz, anlatayım:

Bu köşede konu kıtlığından olacak, Ulaştırma Bakanı'mızın İstanbul'a özel vagon ile gidip geldiğini yazmıştım. CHP Trabzon Milletvekili Rahmi Kumaş da bu konuyu, yazılı soru olarak parlamentoya getirmiş. Bakan Özalp da bu soruyu yanıtlamış.

Meğer bakanların özel vagonlarda seyahat etmeleri ile ilgili bir yasa maddesi varmış. Yani özel vagon ile Ankara-Haydarpaşa arasında gidip gelmek Anayasa'ya, yasalara ve hukuk devletine uygun düşüyormuş. Yine Bakan'ın yanıtından öğreniyoruz ki, bu "hizmet vagonu" 1937 yılında yapılmış; vagonda bir salon üç kompartıman varmış; kompartımanların biri tek yataklı imiş, öteki kompartımanlarda ikişer yatak varmış, vagonda bir duş, bir alafranga tuvalet, -yani "Batı Kulüpçüleri" için- bir de milli çözüme inananlara ayrılmış alaturka tuvalet bulunuyormuş. Bakana iki de "müstahdem" verilirmiş... Miş de miş...

Hadi, çık bakalı, işin içinden; özel vagon yasaya uygun; ne yapacağız?!

Ulaştırma Bakanı, herhalde "yasaları Bakanlar Kurulu yürütür" diye düşünüp, "canım o zaman da özel vagonları, Bakanlar Kurulu'nun bir üyesi olarak elbette ki Ulaştırma Bakanı yürütür" diye özel vagona atlamış oluyorlar.

Özel vagonu yürüten Ulaştırma Bakanı'nın bu kararı aleyhine Danıştay'a dava açsak, trenin yürütülmesi Polatlı'da durdurulur mu örneğin? Canım aklınıza gelen soruya bak! AP iktidarı nasıl olsa Danıştay kararı dinlemez, bu konuda kapı gibi karar da olsa ezer geçer...

Sevgili okurlarım, bir konuya daha değinmesem çatlayacağım:

Cumhurbaşkanı Vekilimiz, CHP Millet Meclisi Grup Başkan Vekili Metin Turan dostumuzun o güzel deyişi ile, "Üvey Cumhurbaşkanımız" İhsan Sabri Çağlayangil, 27 Mayıs Hürriyet ve Anayasa Bayramı'nda, televizyonda konuşma yapıp, geçit törenlerinde bulunacak ve de "tebrik ve teşekkür telgrafları" gönderecek mi?

Kim ne derse desin, ben Çağlayangil'i severim, doğrusu açık sözlü adamdır. Bizim İsmail Cem'e verdiği demeçte her şeyi olduğu gibi açıklayıp, "Girmiş CIA benim içime; altımı oyuyor" demediği miydi? O günden beri, ben Çağlayangil'e söz söyletmem, toz kondurmam.

Çağlayangil, 27 Mayıs 1960 İhtilali'nden sonra Menderes'in Bursa Valisi olarak Yassıada'yı boylayanlardan değil mi? Öyledir efendim, bana inanmıyorsanız, bunu AP hükümeti arpalıklarından yemlenen 27 Mayıs ihtilalcisi Orhan Kabibay'a, Orhan Erkanlı'ya, efendime söyleyeyim, Yassıada yargıçlarını Bandırma Hava Üssü'nden havalanan uçaklarla gezdiren eski ihtilalci emekli Orgeneral Emin Alpkaya'ya sorun. Çağlayangil'in Yassıada'ya, sonra da Balmumcu Cezaevi'ne nasıl sokulduğunu en iyi onlar bilirler. Cumhurbaşkanı Vekili Çağlayangil, 27 Mayıs Devrimi'nin yıldönümünde konuşma yapıp, "yirmi yıl önce beni ve arkadaşlarımı içeri atan ihtilal kutlu olsun" mu diyecektir, ne diyecektir?

İyi pazarlar sevgili okuyucular... Hadi şimdi bir kahve içip, neler olacağını anlamak için fala bakın.

Hay Allah, unuttum; kahve de yok değil mi? Canım, gelecekte ne olacağını anlamak için fala bakmaya gerek var mı?

Bakın Demirel'in yüzüne anlarsınız. Size yüklüce bir kısmet var. Üç zamanda mı desem, beş zamanda mı?..

(Cumhuriyet, 25 Mayıs 1980)

GÜNÜ GELİR...

Geçenlerde İzmit dolaylarında bir tren kazası olmuş, görevli makas memuru bu kazadan sorumlu görülerek tutuklanmıştı. Benzer kazalarda hep böyle olur. Olayda kim sorumluysa, bulunur ve cezalandırılır.

Bu olayı niçin anımsatıyorum? Şunun için. Dört gün önce, İstanbul'un Mecidiyeköy semtinde tüyler ürpertici bir cinayet işlendi. Teröristler, Anayasa Mahkemesi'nce geçenlerde kapatılan Türkiye Emekçi Partisi Genel Saymanı Vecdi Özgüner'in evini, kapıyı kırarak bastılar. Bu silahlı baskın sonucunda Özgüner'in eşi, Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi üyesi Dr. Sevinç Özgüner öldürüldü, Vecdi Özgüner de yaralandı.

Mecidiyeköy, uzun süreden beri silahlı sağ kesimin egemenliği altındadır. Şişli'den Mecidiyeköy'e kadar uzanan bir bölgede sağ teröristler, sol eğilimli yurttaşları birer birer öldürmektedirler. Geçenlerde evinin önünde öldürülen yazar Ümit Kaftancıoğlu'nun da aynı yerde vurulduğunu anımsatırsak, bu mahallede devlet kuvvetlerinin ne gibi çalışmalar yaptığını elbette sormamız gerekecektir.

Bir mahallede üst üste bu kadar cinayet işlenirse, İstanbul Emniyeti'nin, MİT Bölge Başkanlığı'nın bu çevrede barınan teröristleri bulması çok mu güç iş oluyor, gerçekten merak ederiz. Bu mahallede üstüste cinayetler işlendiğini bilen Emniyet Müdürlüğü ve MİT Bölge Başkanlığı'nın, bu çevrede barınan ve üslenen teröristleri ad ad saptaması çok mu güç bir işlem sayılır?

Belli ki saldırılar bu çevreden yönetiliyor; belli ki bu terörün Mecidiyeköy'de ya da Şişli'de bir merkezi, bir karargahı var. Bunu herkes biliyor. Bu karargahların krokileri gazetelerde bile yayınlanıyor. Şişli'den Mecidiyeköy'e, Mecidiyeköy'den Etiler'e uzanan yolda son bir yıldır, son altı aydır kaç cinayet işlendi? Belli ki sağ teröristlerin burada barındıkları bir yer, gizlendikleri evler ya da kuruluş şubeleri var.

Bırakalım terörün ülke çapındaki nedenlerini, şunu, bunu, üs tüste işlenen cinayetlerden sonra İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Mecidiyeköy'de bu teröristlerin barındıkları yerleri saptayamaz mı? Peki, MİT'in istihbarat elemanları, dinleme aygıtları, merkezi değerlendirmeleri şu Mecidiyeköy terörünü anlamaya yetmiyor mu? Bu kadar çaresiz mi devlet?

Hani şu bölünmez, parçalanmaz, hani şu manevi şahsiyeti üzerine binbir türlü politikacı söylevi dinlediğimiz şu devlet, Mecidiyeköy'deki terör ile başa çıkamaz mı? Allah aşkına söyleyin, istese başedemez mi Mecidiyeköy'deki beş on teröristle?

Vecdi ve Dr. Sevinç Özgüner'in evi son kanlı baskından önce de yoklanmış, kapı zorlanmış, bunun üzerine İstanbul Emniyeti'ne gerekli başvurular yapılarak önlem istenmiş; önlem alınmamış ve gece yarısı basılan evde Dr. Özgüner öldürülmüş, Vecdi Özgüner de yaralanmış.

Söyleyin şimdi ey devletin yetkilileri, bu olayda kimsenin sorumluluğu yok mu? Bir tren kazasındaki makasçının sorumluluğu kadar olsun, kimsenin sorumluluğu yok mu bu cinayette? Örneğin Mecidiyeköy semt karakolunun, bu kanlı baskından ötürü bir ihmali bile söz konusu değil mi?

Belki, Özgünerler'in "bizi öldürecekler, önlem alın" diye başvurusu zamanında yetkililere ulaşmamıştır da İçişleri Bakan Vekili Orhan Eren beyefendi, başvuru sahiplerinin "normal CHP'li" olup olmadığını araştırmıştır!

Yeter artık be, yeter!

Bu insanların kanı, Demireller'in, Türkeşler'in, Orhan Erenler'in gözleri önüne akıtılacak kurban kanı değildir. Gün gelir hesabı sorulur bunların. Gün gelir, Kanlı Pazar'ından 1 Mayıs kıyımına, 1 Mayıs kıyımından Kahramanmaraş canavarlığına kadar dökülen her kanın, alınan her canın hesabı sorulur. Sorulur bu hesap sorulur!

(Cumhuriyet, 26 Mayıs 1980)

SELAM OLSUN...

Bugün 27 Mayıs Devrimi'nin yirminci yıldönümüdür. Devrimi gerçekleştirenlere ve özgürlük kavgasını o günden bugüne sürdürenlere selam olsun!

27 Mayıs 1960 tarihi, Türk demokrasisi için hiç şüphesiz, önemli bir kavşak noktasıdır. Bu kavşak noktası, Türk demokrasisine yeni ve ışıklı yollar açmıştır. Bu devrimin, Türk toplumuna en büyük armağanı, 1961 Anayasası'dır. Türk toplumu, bu Anayasa ile temel hak ve özgürlüklerini güvencelere bağlamış, işçi sınıfı bu anayasa ile sermaye sınıfına karşı toplu sözleşme ve grev yaparak hakıarını koruma olanağına kavuşmuştur.

1961 Anayasası, yürürlüğe sokulduktan on yıl kadar sonra planlı ve örgütlü bir saldırı ile karşılaşmış; Anayasa'nın birçok hükmü silah zoruyla değiştirilmiştir. 27 Mayıs bir "devrim" ise - ki bize göre öyledir- Anayasayı silah zoruyla değiştiren 12 Mart eylemi de tam anlamı ile bir "karşıdevrim" niteliğindedir.

12 Mart karşıdevriminin, bugün, ihtilalin yirminci yıldönümünde, sermaye sınıfının güdümünde, 27 Mayıs'ın dönek ve hainleriyle eylem birliği yaparak, "Anayasa suikastçılığına" yöneldiğine hep birlikte tanık oluyoruz.

27 Mayıs Devrimi'ni, tarih sayfalarından kazımak olası mı? Elbette değil! Çünkü, devrim ve bu devrimin getirdiği Anayasa, toplumun ilerici sınıf ve tabakalarınca, her gün artan bir bilinçle savunuluyor.

27 Mayıs, birbirine benzeyen iki partinin egemenliğindeki "cici demokrasi"nin iflası demektir. 27 Mayıs, sınıfsal sömürünün din sömürüsü ile atbaşı gittiği AP iktidarının son günü demektir. 27 Mayıs, soğuk savaş iskeletlerince mühürlenen oy sandıkları üzerindeki ipoteklerin Silahlı Kuvvetler'in eliyle sökülmesi demektir. 27 Mayıs, "devlet eliyle fert zenginleştirmenin", yolsuzlukların, paravanların, Silahlı Kuvvetler eliyle şamar yediği gün demektir.

Ve 27 Mayıs, işçi sınıfımıza toplu sözleşme ve grev hakkı veren Anayasa'yı getirmek için asker ve sivil aydınlarımızın el ele, kol kola girdikleri bir tarih dönemecinin adıdır.

Ve de 27 Mayıs, yeraltı ve yerüstü kaynaklarını yabancı sermeye emrine veren Bayar'lı-Menderes'li iktidarların, Silahlı Kuvvetler'in bir fiskesi ile yıkılıp gittiği, bugünlerimizi bile aydınlatan güneşli bir bahar günüdür.

Evet, selam olsun 27 Mayıs sabahında silaha sarılıp bu Anayasa'yı getirenlere! Bin selam olsun!

Bugün 27 Mayıs Devrimi daha da iyi anlaşılıyor. 27 Mayıs'ın neye karşı olduğu, daha doğrusu, şu yaşanan yirmi yıl içinde neye karşı geliştiği daha da iyi anlaşılıyor. Ve bu süreç içinde devrim düşmanları, hainler, dönekler de daha iyi tanınıyor. Bu çalkantılar içinde 27 Mayıs'ın sınıfsal niteliği net çizgilerle her gün biraz daha beliriyor.

Anayasayı hazırlayanlar, belki de bunun için, bu Anayasa'nın korunmasını "hürriyete, adalete ve fazilete aşık evlatların uyanık bekçiliğine" emanet etmişlerdir. Bu "uyanık bekçiliğin" en önde gelen sorumluları, bu bilincin en doğal sahipleri, 27 Mayıs Devrimi'nin getirdiği Anayasa ile örgütlenme özgürlüklerine kavuşan işçi sınıfımız, işçi sınıfımız ile birlikte toplumun bütün emekçi kesimidir.

27 Mayıs Devrimi'ni yapanlar ve özgürlük kavgasını bugüne dek sürdürenler, bayramınız kutlu olsun!

Bu bayramı bugün, her gün azan ve tırmanan terör karşısında içimiz kan ağlayarak anıyoruz. Gün gelecek, bu bayramı emekçi sınıfların iktidarlarında, "ekmek, gül ve hürriyet günleri" içinde, inanç ve güvençle selamlayacağız.

Sahibinin Sesine:

Eski Demokratlar'a "köpek, soysuz, kanı bozuk" gibi küfürlerle saldırdıktan sonra, Demirel'in avukatlığına soyunan Babıali'nin fırdöndü "alafranga sağcısı" Bedii Faik, şimdi, "Bu tartışmalar milliyetçi unsurlar arasındadır" diye savunmalar yapıp, yeni gülünçlüklere başvuruyor.

Bedii Faik, 27 Mayıs İhtilali'nden üç gün sonra sahibi bulunduğu Dünya gazetesinde, DP bakan ve milletvekilleri için "Türk'le beraber değil, Türk'e karşı idiler" diye satırlar döktürürken de mi aynı milliyetçi duygular içindeydi? Yoksa, "Bütün muameleleri dolar üzerine; karılarından çek gelir dolar üzerine, ceplerinden banknot çıkıyor dolar! Türk'ün, idare ettikleri Türk'ün, öz parasına dahi güvenleri yoktur" derken de mi aynı "milliyetçi unsurlara" kardeşçe sesleniyordu?

Bu ne biçim milliyetçiliktir ki birbirlerine ancak, "köpek, soysuz, kanı bozuk, Türklük düşmanı" gibi sözlerle seslenip, bu "dünya dolusu" ayıpları yüzlerine vurulunca, "Ne yapalım, bunlar milliyetçi unsurlar arasındaki tartışmalardır" diye kendilerini savunmaya kalkarlar? Bunlar yetmezmiş gibi, en ucuzundan orak-çekiç edebiyatı yapıp, eski yazılarını Babıali'nin işportasına çıkartanlara, olağanüstü bir pişkinlikle karşılık vermeye çalışırlar?

Siz "milliyetçi unsurlar" birbirinizle ancak "köpek, kanı bozuk, soysuz, Türklük düşmanı" gibi sözcükler aracılığı ile anlaşıyorsanız, bu "lügatça"dan bir tane de bize gönderin, biz de size böyle seslenelim. Söylediklerimizi daha iyi anlarsınız. Olmaz mı, ey "Dünya"yı satıp yazı yazan Bedii Faik?

(Cumhuriyet, 27 Mayıs 1980)

GÜZEL SEKTÖR

Gazetelerde okumuşsunuzdur; devlet işçilere, beş milyar kadar tutan borcunu ödeyemiyormuş.

Emekli olan işçiler, kıdem tazminatlarını bir türlü alamıyorlarmış. Çünkü devletin, emekli işçilere verecek parası yokmuş... Bölünmez, parçalanmaz diye sabah akşam övdüğümüz devlet, işçi emeklilerinin önünde "müflis tüccar" gibi, "ne yapayım para yok" diyormuş. Eee, yağmur yağdı, böyle oldu!..

Elimde bir belge var. Sosyal Sigortalar Kurumu damgalı, 14 Mart 1980 tarih ve 023110 sayılı yazıya göre, SSK Yönetim Kurulu, ünlü HEMA Şirketi'nin 13 milyon 867 bin 78 lira 48 kuruşluk prim borcunu taksitlere bağlamış; HEMA bu borcunu, taksit taksit ödeyecekmiş. Yazının altına bakıyorum, alttaki imzalardan biri Başhukuk Müşaviri Necla Kapanlı'nın... Necla Kapanlı kim? AP'li Turan Kapanlı'nın eşi ve Tercüman gazetesi yazarı Nazlı Ilıcak'ın yengesi...

SSK Yönetim Kurulu, 14.2.1980 gün ve 9/702 sayılı kararı ile "HEMA Hidrolik Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş."nin prim borcunu taksitlere bağlayarak, paranın yüzde kırk bir gibi yüksek bir faizle kullanıldığı bir ortamda HEMA şirketine ödeme kolaylığı sağlamış bulunuyor. Bu ayrıcalık yalnızca HEMA şirketine özgü değil, birçok sırtıkalın şirket bu ayrıcalığı sağlıyor

HEMA'nın prim borçlarının taksitlendirilmesi yolundaki başvurusu, 1979 yılının Haziran ayında yapılmıştır. Ecevit hükümeti işbaşındayken bu başvuru işlem görmemiş, Demirel hükümeti gelir gelmez şirkete bu kolaylık sağlanıvermiştir. Olacak o kadar!

Bilindiği gibi, HEMA şirketler topluluğunun, devlet bankası olan Etibank'tan alınmış bir milyar lira tutan usulsüz kredileri ile ilgili, işlemler de askıdadır. Bu arada, HEMA şirket topluluğunun sahip olduğu, Ankara'da, Büyük Ankara otelinin hemen yanı başındaki bina da TRT Genel Müdürlüğü'nce kiralanmıştır. Daha önce Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın, yıllığına bir milyon 600 bin TL. ödediği binayı TRT Genel Müdürlüğü'nün yıllık 20 milyon liraya kiraladığı, beş yıllık kiranın ödenmesi için anlaşmalar yapıldığı söylenmektedir. HEMA ile TRT Genel Müdürlüğü arasındaki kira sözleşmelerini henüz elimize geçi-

remedik. Ancak TRT Genel Müdürlüğü'ne bağlı bazı birimlerin bu binaya taşındıklarını biliyoruz.

HEMA ile TRT Genel Müdürlüğü arasında böyle bir anlaşma yapılmışsa, bu ünlü şirkete yeni olanaklar tanınmış demektir.

Yalnızca Etibank'tan HEMA şirketler topluluğuna 923 milyon 400 bin 306 lira kredi sağlanmıştır. Tabii, başka bankalardan alınan milyonluk krediler de söz konusudur. İşin ilginç yanı, HEMA şirketi bankalara verdiği teminat mektupları ile ilgili yazışmalarda, Demirel ailesinin sahibi bulunduğu "Anter Şirketi"ni "kefil" göstermektedir. Buna da "sınıf akrabalığı" mı diyelim, ne diyelim?..

Devlet işçi emeklilerine borçlarını ödeyemezken, devlet bankaları özel şirketlere milyonlarca, milyarlarca lira para kaptırmakta; aynı şirketlerin SSK'ya olan borçları, paranın yüzde kırkın üzerinde faiz getirdiği bir dönemde uygun koşullarla ertelenmekte, taksitlendirilmektedir.

Hani Ceza Yasası'nda, "sosyal bir sınıfın, öteki sosyal sınıflar üzerine..." diye başlayan maddeleri var ya, bu konuları araştırırken aklıma hep bu maddeler geliyor, ne yalan söyleyeyim...

"Sosyal bir sınıfın öteki sosyal sınıflar üzerine tahakkümü", biraz da böyle kuruluyor ülkemizde; işçiye kıdem tazminatını bile verme, ama siyasal ilişkileri ağır basan şirketlere kredi sağla, her türlü olanağı tanı, bu yolda yasaya, şuna buna aldırma...

Ne demişler?

- Özel sektör, güzel sektör...

(Cumhuriyet, 28 Mayıs 1980)

GÜN SAZAK...

Terör, her gün biraz daha azgınlaşarak, seçtiği hedeflere doğru acımasızca yürüyor. Son olarak MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak da planlı, planlı olduğu kadar alçakça işlenmiş bir cinayet sonucunda yaşamını yitirmiş bulunuyor.

Artık herhalde hiç kimsenin şüphesi kalmadı; bu cinayetler planlı ve örgütlüdür. Bu cinayetler, toplumda daha büyük kargaşaların, misillemelerin, öç duygularının, kan davalarının art-

ması için planlanıyor Ve bu terörün arkasında, yurda iç savaşa yetecek kadar silah ve mermi sokmuş silah kaçakçılığı ile teröristler arasındaki gizli köprülerin kavşak noktaları duruyor.

Önce MHP yöneticileri ile TİP ve TSİP yöneticileri saldırılara uğradı. Bir süre sonra CHP İl Başkanları ile il ve ilçe yöneticileri öldürüldü. Herhalde amaçları, sol ile sağ arasında acımasız bir çeşit "kan davası" yaratmaktı. Bunun için terörü MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak'a kadar tırmandırdılar.

Öğrenciler, işçiler, öğretim üyeleri, gazeteciler, avukatlar, savcılar, yargıçlar, emniyet müdürleri, polisler, subaylar, arkasından ordumuzun tanınmış bir generali, Tümgeneral Sabri Demirbağ, sonra da MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak saldırıya uğruyor

Amaç belli değil mi? Bunlar bir planın halkalarıdır Şu son bir ay içindeki olaylara şöyle bir bakarsak, terörün neyi amaçladığı açık seçik beliriyor· Terör, CHP ve MHP arasında bu ve bundan önce ve sonra işlenmiş ve işlenecek cinayetlerle bir çeşit "kan davası" yaratmak, cinayetleri "misilleme" yöntemleriyle karşılıklı olarak daha da yüksek yerlere tırmandırmak ve silahlı kuvvetlerimizi bu kanlı çatışmanın içine çekmek istiyor Amaç böylesine açık! Kör olmayan, sağır olmayan bunları görüyor, bunları duyuyor, bunları anlıyor...

Peki n'olacak bu kanlı gidişin sonu? Kim, kimi ne zamana kadar böyle öldürecek? Ve bundan sonra nereye tırmanacak terör, nereye?! Tek yanlı koşullandırmalardan, vurdulu kırdılı demeçlerden arınıp, bu kanlı gidişin dünü, bugünü ve yarını hakkında ne söyleyeceğiz, ne yapacağız, neler önereceğiz?

Bu gidişin sonu var mı? Yok! Bu gidişin siyasal partilere bir yararı olacak mı? Bin kez hayır! Öyleyse, daha ne bekleniyor? Anayasal kuruluşlar olarak, siyasal partiler olarak, partili-partisiz yurttaşlar olarak, ne bekleriz, daha ne bekleriz?!..

Sevgili yurdumuz yıllardır bu terörün işgali altındadır Evet işgaldir bu, işgal! Bu işgalin bir karargahı var Her cinayetteki kanlı adımları izleyip, bu terör karargahını ortaya çıkarmak da devletin görevidir

Bilmiyorum, bilemiyorum; belki bu cinayetler karanlık bir tek odağın planlarıdır Birtakım uğursuz beyinler, bu terör ka-

rgahlarında düğmelere basıp, teröristleri çeşitli ad ve kimliklerle kurbanların üzerine salıyorlar.

Gün Sazak'ın öldürülmesi, ülkemizde kanlı kargaşalardan siyasal gelecek uman çevre, ya da çevrelerin alçakça cinayetlerinden birisidir. Ama ne yazık ki, sonuncusu değildir. Çünkü terör kurbanlarının cesetlerine basa basa, yeni kurbanlar, yeni hedefler seçenler, devletin gözünün içine baka baka eylemlerini sürdürüyorlar.

Lanet olsun insanlarımıza, halkımıza, ülkemize, barışı, güler yüzü, insan sevgisini çok görenlere. Lanet olsun, lanet olsun!

(Cumhuriyet, 29 Mayıs 1980)

DEMAS...

"DEMAS" 1966 yılında Ordu ilimizin Fatsa ilçesinde kurulan 50 milyon sermayeli, 1150 ortaklı halka açık bir anonim şirkettir. Kısaca "DEMAS" olarak bilinen şirketin ticaret sicilindeki adı, "Su Ürünleri Sanayi ve Pazarlama Anonim Şirketi"dir.

Dışişleri Bakanımız Hayrettin Erkmen DEMAS şirketinin hem danışmanlığı, hem de yönetim kurulu başkanlığı görevlerinde bulunmuştur. Şirketin Erkmen'den önceki yönetim kurulu başkanı da CGP'li ünlü "kitapsız profesör" Fethi Çelikbaş'tır Şirketin ortakları arasında tanınmış politikacılar ve "devlet adamları" bulunmaktadır.

Erkmen üstadımızın dış politikadaki engin deneylerinden Türk ulusu olarak büyük kazançlar elde ediyoruz ama, DEMAS şirketi aynı Erkmen'in danışmanlığından pek kazançlı çıkmamış, şirket milyonluk borçlara girmiştir

Erkmen, bu danışmanlığından ötürü binlerce lira tutan paralar da almıştır. Örneğin Erkmen, "İktisat ve Ticaret Müşaviri" sıfatı ile attığı imza ile 15.12.1976 tarihinde "187" sayılı makbuz ile şirketten danışmanlık ücreti olarak, 52 bin 950 lira almıştır.

DEMAS şirketi, 1973 ve 76 yıllarında iki kez teftiş görmüş, Ticaret Bakanlığı müfettişlerince hazırlanan raporlarda yolsuzluklar ve usulsüzlükler saptanmıştır. 1977 yılında üçüncü kez teftiş gören DEMAS şirketi, Ticaret Bakanlığı tarafından olağa-

nüstü genel kurul toplantısına çağrılmış, bu toplantı sonunda şirket yönetimi el değiştirmiştir.

Şirket yönetimi el değiştirmeden önce DEMAS'ın Yapı ve Kredi Bankasına 28 milyon 379 bin 348 lira borcu bulunmakta ve şirketin mal varlıkları Fatsa İcra Dairesi'nce satışa çıkarılmaktaydı. Şirketin yeni yöneticileri, bu borçları ödemiş; DEMAS'ın haraç-mezat satışını önlemişlerdir.

Bu arada yapılan saptamalara göre, DEMAS'ın on tane TIR kamyonu kayıptır.

Şirketin yeni yönetimi, bu yolsuzluk ve usulsüzlüklerden DEMAS'ın yönetim kurulu başkanlarından Ömer Bayar'ı sorumlu tutmuşlardır. Ticaret Bakanlığı arşivlerinde Ömer Bayar ile ilgili çok ilginç müfettiş raporları bulunmaktadır

Raporlardan anlaşıldığı üzere, DEMAS'ın milyonlarca lira parası çarçur edilmiş, Savunma İşbirliği Antlaşmaları imzalayan değerli "İktisat ve Ticaret Müşaviri", günümüzün Dışişleri Bakanı Erkmen'in "ticari dehası" şirketi bu iflas bataklığından kurtaramamıştır.

Erkmen'in şansı, kör talihi hep böyledir; DP hükümetine bakan olur, DP batar; şirkete danışman olur, şirket iflas eder; görev aldığı Demirel hükümeti de zam ve terör çıkmazında eridikçe erir!..

Ömer Bayar zamanında şirket, Hacı Ali ve Yahya Demirel'in İNTO şirketi ile iş yapmıştır. Bu alış-verişten dolayı DEMAS'ın Demirel'li İNTO şirketinden alacağı 3 milyon 121 bin 946 lira 60 kuruştur.

Ama bul Yahya'yı da versin parayı! Atı alan Üsküdar'ı geçmiş, şeytan almış götürmüş, satamadan getirmiştir.

Son günlerde DEMAS şirketi üzerinde yeni "operasyonlar" düzenlenmektedir. Ticaret Bakanlığı, şirket genel kurul toplantısına temsilci, yani "hükümet komiseri" göndermemiştir. Göndermeyince de, ticaret yasasına göre, şirket genel kurul toplantısı geçerli sayılmamıştır.

Bunun üzerine şirketin eski yöneticileri, İstanbul 3'üncü Ticaret Mahkemesi'ne başvurarak, "ihtiyati tedbir" kararı aldırmışlardır. Mahkeme kararına göre şirketi yönetmekle görevlendirilen Milli Savunma eski Bakanlarından İlhami Sancar, önce bu görevi kabul etmiş, sonra kulağımıza geldiğine göre bu görevden "affını" istemiştir.

DEMAS şirketinde milyonluk işler dönüyor. Şirketin eski paralı danışmanı Erkmen'in içinde bulunduğu Demirel'in azınlık hükümeti, şirketin genel kuruluna "hükümet komiseri" göndermiyor; hükümet komiseri gelmeyince, şirket yönetimi ister istemez el değiştiriyor.

Çok partili ve çok şirketli demokrasimiz ne güzel işliyor değil mi? Var mı itirazı olan?..

ONUK DOSYASI

Bu köşede birçok kez A.A. Genel Müdürü Onuk hakkındaki kanıt ve belgelerle ilgili yanıtlarını gülerek okudunuz.

1 - Onuk hakkında, fiilen yapmadığı A.A. Orta Avrupa Müdürlüğü görevi karşılığı olmak üzere döviz aldığı, bu dövizleri zamanında geri vermediği savıyla dava açılmıştı. Ankara 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nin Onuk ve A.A. Yönetim Kurulu üyeleri hakkında verdiği beraat kararı, Yargıtay Yedinci Ceza Dairesi'nce, "suçun sabit görüldüğü" gerekçesi ile bozulmuş; Ağır Ceza Mahkemesi, eski kararında direnince, dosya Ceza Genel Kurulu'na gelmiştir. Tam bu sırada, Maliye Bakanlığı bir tebliğ çıkararak Onuk'un da içinde bulunduğu suç sanıklarının affını sağlamıştır. Onuk, böylece yakasını mahkemenin elinden kurtarmıştır. A.A. Genel Müdürü, yatıp kalkıp Maliye Bakanı'na dua etmeli ve her gördüğü yerde Sezgin'in elini öpmelidir!..

2- A.A.'nın milyonlarca lira parası, Ajans binasına kilometrelerce uzaktaki bir banka şubesinde toplanmaktadır. Bu banka, öteki bankalardan daha mı çok faiz vermektedir? Yoksa, ikramiye mi dağıtmaktadır? Niçin A.A.'ya otuz metre ötede bankalar varken, Ajans parası Şekerbank'ın Samanpazarı Şubesi'nde tutulmaktadır? Nedir bu banka şubesinin özelliği? Güler yüz mü, yüksek faiz mi?..

Onuk'un gönderdiği mektuplarda bu konuda bir açıklık görülmüyor. Niçin Samanpazarı şubesi, niçin?..

(Cumhuriyet, 30 Mayıs 1980)

SİLAH DERGİSİ

Bakanlar Kurulu, ara sıra yurtdışında basılmış kitap, gazete ve dergilerin yurda sokulmasını yasaklar Bunların çoğu, siyasal konuları içeren yayınlardır

Elimde bir dergi var; adı "The American Handgunner" Bu, bir silah dergisidir. Bu dergide, başta Smith-Wesson olmak üzere, çeşitli marka ve yapıdaki silahların özellikleri tanıtılıyor. Dergi, silah işleriyle uğraşan bir vakfın (American Handgunner Awards Foundation) yayın organıdır Derginin içinde bu vakfa nasıl üye olunacağına ilişkin özel bilgiler ve üyelik fişleri de var

Bu dergi yasak değil, bu dergi Bakanlar Kurulu'nca yasaklanmış değil; yaygın resmi deyiş ile bu silah dergisi, "yasaklanmış yayın" kapsamına alınmamış; isteyenler, İstanbul'da örneğin Taksim alanına gidip bu dergiyi satın alabiliyorlar Herhalde Türkiye'ye çeşitli silah sokan şebekeler, bu gibi "kataloglar"dan da yararlanıyorlar... Bizim sınırlarımızdan düşünce geçmez ama, silah geçer; hem de vızır vızır geçer; silah geçince, silah dergileri de geçer; kim karışır, kimin ne haddine!

Yasalara göre, silah taşımak ve bulundurmak yasaktır. Valilik izni ile silah taşıyan ve bulunduran yurttaşlar, ancak yerli yapım, Kırıkkale silahı satın alabilirler. Ama parlamenterler, eski ve yeni parlamenter ayrımı gözetmeksizin, diledikleri marka yabancı silahı taşıyabilirler

Türkiye'de kolluk kuvvetlerinde görevli personel ve ayrıca parlamenterler dışındaki yurttaşların valilik izniyle taşıyabilecekleri silahın tek yapımcısı Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu'na bağlı Kırıkkale fabrikaları olduğuna göre, bu gibi yabancı silah fabrikalarının yayın organları Türkiye'ye nasıl sokulur, nasıl satılır?

Tabii, eloğlu tüccar, işini biliyor. Diyor ki; "madem Türkiye'de bu işin pazarı var, ben de yaparım ticaretimi... Silah sokar, silah dergisi sokar, mermi sokar; nasıl olsa karışan, görüşen yok...

Açıkcası, Türkiye bir silah pazarıdır. Bu işin pazarı kurulmuştur. Ekonomi bilimindeki "arz-talep" dengesi, bütün canlılığı ile işlemektedir. Silah "talebi" sürdükçe, silah "arzı" da sür-

mektedir. Peki, silaha, yabancı silah fabrikalarına bu parayı kim ödemektedir?

Eldeki veriler, son iki üç yıl içinde ele geçen silah ve mermilerin piyasa satış fiyatlarının üç milyara yaklaştığını göstermektedir. Bu, ele geçen yabancı silah ve mermilerin satış fiyatlarıdır. Ya ele geçmeyenler? Bunların ne kadar büyük bir maddi kaynağı gerektirdiğini düşünebiliyor musunuz?

Terör örgütleri ile silah kaçakçıları arasında yoğun bir ilişki vardır. İşte, Türkiye'deki terörün can damarı buradan geçmektedir. Eloğlu silah ve mermi sokuyor, kimse aldırmıyor; eloğlu yasak yollarla soktuğu silahların reklamını yapan dergileri, İstanbul'un Taksim alanında beşlik simit gibi satıyor, buna da kimse sesini çıkarmıyor.

Bir Kırıkkale tabancanın resmi satış fiyatı, on altı-on yedi bin lira; siz yabancı marka silahların, otomatik silahların satış fiyatlarını düşünün artık...

On yedi yaşındaki çocukların eline ikiyüz bin liralık silahları verenler kimlerdir, hiç arayan soran olmayacak mıdır?

Silah tüccarları, örneğin şu "The American Handgunner" dergisinin reklamlarını, "uykudan önce" saatinden sonra televizyonda yayınlatırlarsa hiç şaşırmayacağım!..

Hedef Gösteriyor:

MHP yanlısı Hergün gazetesi, MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak'ın alçakça öldürülmesinden sonra, beni yeniden katil çetelerine hedef göstermektedir. Hergün gazetesi saldırıya uğradı, ertesi günkü gazetede hedef gösterildim. Bu yetmedi, "hayali makbuzlar" doldurarak, benim, CHP Genel Sekreteri Üstündağ'ın, Prof. Muammer Aksoy'un, TÖB-DER Başkanı Gültekin Gazioğlu'nun, DEV-GENÇ'e para yardımı yaptığımız yalanına sarıldılar. Bu da yetmedi. Evimde, Prof. Alacakaptan ve Hasan Fehmi Güneş'le gizli toplantılar yaptığım yalanını manşetlerine geçirdiler. Bu yayınlarından ötürü kendilerini mahkemeye verdim.

Şimdi de Gün Sazak'ın ölümünü sömürerek, beni yeniden katillere hedef göstermektedirler.

Bana bu günlerde bir saldırı olursa, baş sorumlusu açıkça cinayet kışkırtıcılığı yapan Hergün gazetesi ve bu gazetenin Genel Yayın Müdürü Enver Altaylı'dır.

İçişleri Bakanlığı'na ve Sıkıyönetim Komutanlıkları'na bu cinayet kışkırtıcılığını duyuruyorum.

(Cumhuriyet, 31 Mayıs 1980)

PARANIN PADİŞAHLIĞI

İş çevrelerince para sıkıntısı çekildiğini herkes biliyor. Bankerler, bunun için yüzde kırkı aşan faizlerle para toplayıp, bu paraları iş çevrelerine aktarıyorlar. Para piyasasına bankerlerin el atmasından sonra bankalar da bankerlere özenip, "biz de aylık faiz veririz" diye arka arkaya televizyon reklamları vermeye başladılar.

Enflasyonun yüzde yüzü aştığı bir ortamda birçok kişi için en güvenceli yol, parayı taşınmaz mala bağlamaktır. Bankerler bunu bildikleri için yüzde kırka varan faizlerle parayı maldan alıp, ticaret burjuvazisine akıtmanın özendirici yollarını arayıp buluyorlar.

Önümüzdeki dönem, bankalarla bankerler arasındaki çekişmeyle geçecek gibi görünüyor. Çoğu, aile şirketlerinin elinde bulunan özel bankalar, para ve kredi piyasasında mantar biter gibi türeyen bankerlerden son derece tedirgindirler.

Böyle bir ortamda, Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından tahsil edilmesi gereken işveren prim borçlarının ondört milyar liraya ulaştığını belirtip, buradan bir genel değerlendirmeye geçmek istiyorum.

İşveren primi, işçi ücret bordrolarından kesilir. Ancak işveren, bu primleri zamanında SSK veznelerine yatırmaz. Bu para, işverenin elinde "en ucuz kredi" olarak kullanılır. İşverenlerin büyük bir kesimi bu borçlarını yıllarca ödemez.

SSK Bölge Müdürleri'nin işveren borçlarını tahsil etmeleri, bürokrasinin binbir türlü engeliyle karşılaşır. İşveren primleri yatırılmaz; bu paralar işverenin elinde kredi olanakları olarak kullanılır. Bu paralar yasal izleme sonucunda icra veznelerine yatırılsa bile, nedendir bilinmez, yıllarca icra veznelerinde tutu-

lur. İstanbul'da icra veznelerine yatırılmış olup da on yıl süre ile bu veznelerde tutulan milyonlarca liranın varlığından söz edilirse, SSK üzerinde "niçin ve nasıllar" belirmeye başlar.

SSK'nın icra memurlukları veznelerinde birikmiş işveren prim borçlarını tahsil etmeye çalışan İstanbul SSK Bölge Müdürü, apar topar görevinden alınmıştır. Bir yılda ödenmeyen işveren primlerinin altıyüz milyon lirasını icraya vererek devlet Hazinesi'ne yatıran Bölge Müdürü, "gözünün üstünde kaşın var" denilerek başka bir göreve atanıvermiştir!

Bir yanda, ödenmeyen işveren prim borçları, öte yanda, ödenmeyen işçi ikramiyeleri ve kıdem tazminatları...

Devlet, işverenin prim borçlarını almıyor, alamıyor; buna karşılık işçinin, emekçinin ikramiyelerini, kıdem tazminatlarını ödemiyor. Yani ne yapıyor? "Bir sosyal sınıfa" mali kolaylık sağlarken, öteki "sosyal sınıfa", yani haklarını korumakla yükümlü olduğu işçi sınıfına yasal haklarını bile vermiyor.

Enflasyon oranının yüzde yüzü aştığı, faiz oranının yüzde kırkı geçtiği, bankerlerle bankaların kavgaya tutuştuğu bir dönemde on dört milyar liraya varan işveren primleri, işveren kasalarında ya da icra veznelerinde yatıyor

Yurttaşların bankalara yatırdığı paralar, özel bankalar eliyle bu bankaların sahibi aile şirketlerinin holdinglerine gidiyor Devlet bankaları, partizan baskılarla, siyasal niteliği ağır basan şirketlere ve su başlarını tutmuş Lumpen burjuvalara hesabı sorulmayan milyonlarca lira kredi sağlıyor. İşçinin parası işverenlere, halkın parası batakçı şirketlere peşkeş çekiliyor..

Ve böyle bir ortamda, aynı yoksul kesimlerden gelen halk çocukları, sağcıdır, solcudur diye birbirlerine kırdırılıyor; azgın terör, altın beyinli aydınlarımıza kan kusturuyor; yoksul halk çocuklarının, birbirleri ardından vurulan aslan gibi delikanlıların, gelinlik genç kızların, yiğit işçilerin, onurlu aydınların cesetleri üzerinde kanlı paralarla uğursuz sermayenin aşağılık saltanatları kuruluyor

Bu ekonomik sürecin, bu sınıfsal çelişkinin vicdanlara vuran kara gölgesi budur işte!.. "Paranın padişahlığı" budur, budur, işte!

(Cumhuriyet, 1 Haziran 1980)

İLK KOŞUL...

MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak'ın, evinin önünde pusuya düşürülerek öldürülmesinden sonra bütün yurtta terör rüzgarları estirmeye başlandı. Sazak'ın toprağa verildiği gün öldürülen yurttaş sayısı yirmi birdir. Bundan sonra, iki kanlı halka gibi birbirine bağlı olarak yürütülen bireysel ve kitlesel terörün nereye kadar tırmandırılacağı, ne tür olayları başlatacağı ya da hızlandıracağı belli değildir.

Ama ortaya çıkan tablo bellidir. Toplumun duyarlı ve kızgın kesimlerini birbirleri üzerine kıyıma kışkırtma planlarının bir aşaması, Sazak cinayeti ile yönlendirilmektedir. Devlet, devlet olmaktan çıkmış, olayların basit bir izleyicisi durumuna düşmüştür.

Örneğin, hükümet Gün Sazak'ın evinin önünde hiçbir güvenlik önlemi almamıştır. MHP Genel Başkanı Türkeş'in ve merhum Sazak'ın başvurularına karşın hükümet, Sazak'ın evinin kapısına bir bekçi bile koymayı düşünmemiştir

Bu bağışlanmaz bir "görev ihmali" sayılmaz mı? Sazak'ın evinin önünde güvenlik önlemi alınmış olsa, katiller hiç olmazsa bu kadar kolaylıkla cinayet işleyemez, ya da cinayeti işledikten sonra ellerini. kollarını sallayarak kaçamazlardı. Bu bir ihmaldir ve bu ihmalin üzerinde çok dikkatli biçimde durmak gerekmektedir.

Cinayetlerin siyasal parti yöneticilerine kadar tırmanacağını, birçok kimse seziyor ve bu yoldaki kuşkularını ifade ediyordu. Üstelik bu kuşkuları doğrulayıcı "istihbarat raporları" da devlet yetkililerinin ellerinde dolaşıyordu. Böyle bir ortamda siyasal parti yöneticilerinin güvenlik ve önlem dışında tutulması akıl alacak iş değildir

Bu aşamadan sonra, "sıranın CHP üst yöneticilerine geldiği" ya da önümüzdeki günlerde sol kesimin tanınmış adlarına cinayet silahlarının çevrileceği de yine devlet yetkililerince ifade edilmektedir.

Bütün bunlara karşın, bu cinayetlere yenileri eklenir ve de cinayetler "misilleme" yöntemleriyle tırmandırılırsa, o zaman "devlet" adını verdiğimiz üstün gücün işlevini gerçekten merak etmek gerekmez mi?

Bu kanlı gidişe engel olmanın yolu bu gibi alçakça işlenen cinayetlerin sorumlularını bir bir ortaya çıkartmaktan geçer. Gün Sazak cinayeti, önceki cinayetler gibi karanlıkta kalırsa, bu kuşkulu ortamdan yararlanmak isteyen kanlı çetelere yeni cinayetler işlemeleri için yeni yollar açılmış olur.

Gün Sazak cinayeti, toplumun duyarlı kesimlerini birbirleri üzerine saldırtmak isteyen karanlık odakların elinde, terör ve yurttaş kanı içmenin özürü olmamalıdır. Bunun için, bu cinayetlerin devletin bütün olanaklarının en ivedi ve en etkin biçimde seferber edilerek, aydınlanması güncel bir zorunluluk olarak kabul edilmelidir. Bu yapılmadıkça, terör bu olayı da kullanarak yeni hedeflere doğru acımasızca yürüyecektir.

Siyasal değer yargılarını, tek yönlü koşullandırmaları aşıp, her cinayeti, katilinin ya da kurbanının siyasal düşüncesine bakmaksızın kınamış olmayı bile suç sayan karanlık beyinlerin önümüzdeki günlerde neyi planladıklarını kestirmemek için kör ve sağır olmak gerekir.

Öncelikle, devleti içine düşürüldüğü bu suskunluktan kurtarıp, yeniden "Devlet" yapmak ve bu kan denizini etkin ve yansız önlemlerle bir an önce kurutmak gerekiyor.

Ama nasıl, ama nasıl?!..

İlgililere Not:

MHP yanlısı Hergün gazetesi, cinayet kışkırtıcılığına devam ediyor. Bu yayınların suç sayılması için ille de hedef gösterilen kişilerin öldürülmesi mi gerekiyor?! Sayın savcıların bu suskunluklarını, ceza hukukunun herhangi bir kuralına dayandıramıyorum, kusura bakmasınlar!

(Cumhuriyet, 2 Haziran 1980)

ŞÜPHE...

Bu cinayetlerde yurtdışı örgütlerin parmağı var mıdır?

Bu soruya "vardır", ya da "yoktur" diye kesin bir yanıt bulmak belki güçtür. Bu ilişkileri saptayıp, kanıtları ortaya çıkarmak devletin görevidir.

Örneğin, Tuzla Piyade Okulu Komutanı Tümgeneral Sabri Demirbağ'a karşı düzenlenen saldırının arkasında kimler vardır? Demirbağ, siyasal etkinliği olan bir görevde değildir. Demirbağ, Kıbrıs çıkartmasında görev alan tanınmış ve sevilen bir generaldir. Öyleyse, kim saldırmaktadır Demirbağ'a?

Bu gibi sorulara, "vatan, millet düşmanları" gibi yanıtlar bulmak belki insanları biraz rahatlatır ama, olayı aydınlatmaz, kuşkuları ise hiç gidermez.

Bir başka olayı anımsatalım:

3 Haziran 1977 günü Başbakan Demirel, CHP Genel Başkanı Ecevit'e bir mektup göndererek, bir takım gizli örgütlerin Ecevit'e suikast düzenleyeceklerini bildirdi. Gönderilen mektup nasıl bir istihbarata dayanmaktaydı? Bir Başbakan, ciddi ve inanılır bir kaynağa dayanmadan böyle bir ihbarı ana muhalefet partisine bildiremez. İnanıyoruz ki, Ecevit'e gerçekten bir suikast düzenlenecekti. Böyle bir suikast gerçekleşmiş olsa, o gün ülkede kan gövdeyi götürecek, toplum temelinden sarsılacaktı.

Bu suikast girişimi, seçim hayhuyu içinde unutuldu gitti. Kimse, "Hangi örgüt Ecevit'i öldürecekti" diye sormadı bile! Olayın üzerinde ne Ecevit durdu, ne de Demirel... Bu olayla ilgili bilgi ve belgeler şu anda MİT arşivindedir. Bütün bu gelişmelerden sonra geriye dönüp bakıldığında, bu gibi örgütlerin kanlı eylemlerine devam ettikleri anlaşılıyor. Devlet, bu olayı aydınlatamaz mıydı? Devlet, bu olayın belge ve bilgilerinden yararlanarak suikast girişiminin kimlerce düzenlendiğini ortaya çıkaramaz mıydı?

Ecevit'e ayrıca, Çiğli Havaalanında da bir suikast girişiminde bulunuldu. Nedense, bu olayın üzerinde de kimse durmadı...

"Komünistler yaptı, faşistler yaptı" gibi hazır etiketleri şöyle bir kaldırıp, olayların gerçek kanıtlarını ortaya çıkarmak gerekir Bu da devletin görevidir.

Devlet, olanca gücüyle Gün Sazak cinayetini de bir an önce aydınlatmalıdır. Bu cinayetler "amatör işleri" olmadığına göre, olayın aydınlatılması, bir takım gizli örgütleri ortaya çıkaracaktır. Bu gizli örgütlerin, herhalde büyük karargahları vardır Bu kaynağa inilmedikçe, hiçbir olay aydınlatılmış sayılmaz.

Bursa'da MKE deposunu basan teröristler 14 bin tane dinamit lokumu, 7 bin 317 [illegible] bir 955 metre dinamit

fitili ve 150 kilo barutu alıp kaçıyorlar; ertesi gün vapur iskelelerinde yolcuları havaya uçuracak yeni suikast girişimlerine tanık olunuyor. Bu patlayıcı maddelerin, önümüzdeki günlerde kitle teröründe kullanılması çok büyük olasılıktır.

Bu olayları kim düzenliyor? Kim planlıyor? Hangi örgüt, hangi örgütler işliyor bunca cinayeti? Silah kaçakçılığını önleyemeyen devlet ile teröre karşı nasıl savaşılacak, yerli ve yabancı terör örgütleri arasındaki ilişkiler nasıl saptanacak?

Evet, güncel konu, devleti "devlet" yapmaktır. Bunun çok karmaşık görünen yolları, yöntemleri vardır. Fakat bugün yarın yapılacak iş, bu hükümeti parlamento içinde düşürüp terörün üzerine yürümektir.

Evet, ilk iş cumhurbaşkanını seçmektir. Sonra hükümeti düşürmek, sonra da "karıncaezmez" tavrını bırakarak, terör ile "barış harekatı" yapar gibi savaşmaktır.

Bu kan denizini kurutmak için şimdilik başka yol görünmüyor.

(Cumhuriyet, 3 Haziran 1980)

LİBERALLERİN LİBERALİ...

Maliye Bakanlığı, geçen aylarda bir tebliğ çıkararak, hakkında kovuşturma açılan özel ve güzel sektör temsilcilerinin suçlarını bağışladıktan sonra Ticaret Bakanlığı'nın girişimleri ile Bakanlar Kurulu sanayici, dışalımcı, dışsatımcı firmaların işledikleri suçları bir çırpıda hasır altı edivermiştir. Çok uluslu ve çok şirketli demokrasimiz böyle işlemektedir.

Resmi Gazete'nin bir köşesine sıkıştırılan bu kararname ile ne nitelikteki suçların bağışlandığını herhalde merak edersiniz:

Ticaret Bakanlığı'nca çıkarılan "İthalat Rejimi Kararı" ve karara ilişkin "İthalat Yönetmeliği"ne göre, "aldıkları tahsisleri başka firmalara devreden" ve "düzmece belgeler" kullanan firmalara çeşitli yaptırımlar uygulanır.

Dışalım ve dışsatım kurallarının bağlı bulunduğu "İthalat Yönetmeliği", Ticaret Bakanlığı'nca belirlenen "tahsis" konusu malları başkalarına devreden ya da bu "tahsisi" amaç dışında kullananların en az bir yıl süreyle dışalım yapamayacaklarını

yaptırıma bağlamaktadır. Yine dışalım işlemlerinde kazıntı ve silinti gibi değişiklik yapan, ayrıca düzmece belge kullanan firmaların dışalım izinleri ellerinden alınır.

CHP'li Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler'in görev süresinde 115 firmanın bu tür işlemlerine rastlanmış ve işlem yapılmak üzere bu firmalar hakkında dosyalar hazırlanmıştı.

İthalat Genel Müdürlüğü'nün Ticaret Bakanlığı'na sunduğu yazıda, bu firmaların "sahte uygunluk belgeleri" düzenledikleri, bu belgelerle bakanlıktan izin belgeleri aldıkları belirtilmiş ve saptanan firmaların cezalandırılmaları istenmiştir.

Bu arada hükümet değişmiş; Ticaret Bakanlığı'na da Başbakan Demirel'in yeğeni Yahya Demirel ve iş dolayısıyla suç ortağı Mıgırdıç Şellefyan ile ilgili "mobilya yolsuzluğu" olayını örtbas etmekle suçlanan ufak tefek, halim selim görünüşlü Halil Başol atanmıştır.

10 Mayıs 1980 günkü Resmi Gazete'de yayınlanan ve "haklarında müeyyide uygulanan ve takibat açılan sanayici, ithalatçı ve mutemet firmaların sadece idari müeyyide uygulanması ve takip işlemlerinin kaldırılması" gerekçesiyle, haklarında "tahsisleri devretmek" ve "düzmece belgeler kullanmak" gibi suçları bulunan firmalara yeniden dışalım işlerine girme olanağı tanınmıştır.

"Liberal ekonomiyi" anladık ama yolsuzluğun liberali de olur mu efendi?!.. Düzmece belgelerle yakalanan firmaların suçlarını bir çırpıda bağışlayacak, sonra da "ben yolsuzluklara karşıyım" diye gösteri yapacaksın ha!

Bir yandan, görevi işçiyi korumak olan SSK, milyarlarca lira tutan işveren primlerini işverene kredi gibi dağıtıp, işçilere kıdem tazminatı vermez; öte yandan, döviz kaçakçılığı ile ilgili suçlar bir tebliğ ile bağışlanır; bunlar da yetmez, içlerinde siyasal ilişkilerin ağır bastığı kuruluşlarla azınlık sermayesinin egemen olduğu firmaların sahtecilik suçları da bir kalemde silinir!

Bütün bunlara karşı çıkmaya kalkan namuslu devlet memurunun anasından emdiği süt burnundan getirilir, bu yolsuzlukları bir bir kamuoyuna sunanlar da katil çetelerine hedef gösterilir.

Ne canına yandığımın düzeniymiş bu!..

(Cumhuriyet, 4 Haziran 1980)

AYNI NAMLU...

Sol kesim içinde birlik sağlanması için şimdiye dek çok söz söylendi, çok yazıldı, çok çizildi. Somut gerçekler, soyut tartışmaları aştığı zaman, bu birlik çağrılarının önemi ve güncelliği daha iyi anlaşılıyor.

İşte, Merzifon ve Çorum'da yaygın kitle terörü var.

Devlet, Çorum ve Merzifon'da kamu düzenini ancak sokağa çıkma yasaklarıyla sağlıyor. Bu yasaklar daha ne kadar sürer? Yarın öbür gün, buralarda olduğu gibi başka illerde de sol eğilimli yurttaşlarımız üzerine kanlı saldırıların düzenleneceği gün gibi açıktır.

Kahramanmaraş soykırımı üzerinden çok zaman geçmedi. Kahramanmaraş'ta Alevi ve solcu yurttaşlarımızın üstüne kan kusan canavarlığın başka illerde de denenmek istendiği, açıkça belli olmuyor mu?

Bir faşist namlunun önünde CHP'li ve TİP'linin hiç farkı yoktur. Faşist namlu, CHP, DİSK, TİP, TSİP, TİKP, TÖB-DER, POL-DER ayrımı gözetmiyor. Çünkü faşist namlunun amacı, emekten ve haktan yana olan bütün insanları, bütün partileri, bütün örgütleri susturmaktır. Şimdi Çorum'da, CHP'li, TİP'li, TSİP'li DİSK'li, TİKP'li çeşitli fraksiyon ve eğilimde kim varsa, bunların hepsini hedef almış durumdadır.

Bu koşullarda bile sol kesimin birleşeceği ortak noktaları görmemek için gerçekten sağır, gerçekten kör olmak gerekir!..

Elbette ki, kendisine "sol" ve "devrimci" diyen herkesin bir çatı altında, bir örgüt çerçevesinde toplanması beklenemez. Ama hiç olmazsa, "benzer eğilimler" bir siyasal parti olarak biraraya gelebilirler. Bu kural, sosyalist sol için geçerlidir.

Bugün, sosyalist birikim, çeşitli sosyalist partiler ve örgütler arasında dağılmıştır. Bu dağınıklığın sosyalist eyleme hiç mi hiç yararı yoktur.

Sol kesim içinde sağlanacak birlik için CHP'ye büyük görev düşüyor. Örneğin, CHP ile DİSK arasındaki sürtüşmenin bugün için haklı ve doğru görünen bir yanı var mıdır? Orta sol bir parti, kendi dışındaki solu, böylesine dışlamak ve suçlamak zorunda mıdır?

DİSK işçi sınıfının tek devrimci sendikal örgütüdür. CHP, DİSK olgusunu, kişisel çekişmelerin ötesinde iş ve eylem birliği

yapması gereken bir siyasal ağırlık ve örgüt sorunu olarak görmelidir. CHP'nin dilinden hiç düşürmediği "diyalog" Demirel ile değil, DİSK ile, Türk-İş çatısı altındaki sosyal demokrat sendikalarla ve sosyalist parti ve eğilimler ile demokratik kitle örgütleri için söz konusu olmalıdır!

Halka çevrilen faşist namlular, solun hangi ilkeler çerçevesinde ve ne için, ne amaçla birleşmesi gerektiğini de ortaya koymaktadır. İlk koşul, CHP ile DİSK arasındaki buzların çözülmesidir. İkinci koşul, sosyalist birikimdeki benzer eğilimlerin bir çatı altında toplanmasıdır. Üçüncü koşul, emekten ve emekçiden yana olduğunu söyleyen bütün kişi ve kuruluşlar arasında tam bir dayanışmanın kurulmasıdır.

Faşist namlu karşısında birleşmeyen, birleşmeyi düşünmeyen, nerede ve nasıl birleşir? Bugün için sorulacak soru budur.

Evet, bu soruyu soralım ve tartışalım!

(Cumhuriyet, 5 Haziran 1980)

ÖZETİ BU...

AP hükümetinin altı aylık tutumunu üç sözcük ile özetlemek olasıdır: "zam" "zulüm" ve "terör"!

İktidarın ekonomik tutumu, KİT ürünlerine zam politikasına dayandırılmıştır. KİT ürünlerindeki devlet sübvansiyonlarının kaldırılmasını, "enflasyonu önlüyoruz" gerekçesine bağlayan Demirel-Özal ikilisi, erken seçim sinyalleri ile "taban fiyatlarını" yüksek tutmuş, bu yolla da enflasyonu alabildiğine körüklemiştir. Enflasyon, son aylarda çift sıfırlı sayıları da aşarak, ekonomik yaşamı tam bir cendere içine almıştır.

Yüzde yüzü aşan enflasyon ile bu siyasal rejimi yaşatmanın olanağı yoktur. Bunu, bu düzenin mimarları da biliyor. Bir yandan iğneden ipliğe akla gelen her türlü gereksinme maddesine zam üzerine zam yaparlarken, öte yandan toplu sözleşmeleri devlet denetimine alarak ücretleri, sonra da, şimdilik geri almış göründükleri "eşel-mobil" tasarısı ile de memur aylıklarını kısmaya çalışmaktadırlar.

Bir yandan, "aman erken seçim olur" diye taban fiyatlarını yüksek tutmak, öte yandan "IMF reçetelerine ters düşer" diye

işçi ve memur ücret ve aylıklarını kısmaya kalkmak, aklı başında hiçbir ekonomistin onaylayacağı bir ekonomik önlem ve sosyal politika değildir. Değildir ve olamaz!

Türkiye'deki sermaye piyasasının keşmekeşini anlamak için, bankerlerle bankalar arasındaki boğuşmaya şöyle bir göz atmak yeter de artar bile...

Yüzde yüzü aşan enflasyon ortamında, serbest piyasadan ve küçük tasarruf sahiplerinden yüzde kırk bir faiz oranı ile para toplayıp, bunu daha yüksek faizlerle ticaret burjuvazisine aktaran bankerlere karşı, faiz oranları serbest bırakılan bankaların amansız savaşının siyasal ve ekonomik sonuçlarını, önümüzdeki yıllarda, çok daha net biçimde göreceğiz.

Bu faiz oranlarının yükünü yine sabit gelirli halk kesimleri çekecektir. Adaletsiz vergi düzenlerinin üzerine piyasa ekonomisinin acımasız çarkları yüklenince bu gidişin, sosyal patlamalara, sarsıntılara yol açması kaçınılmazdır.

Enflasyon zenginliğinin, enflasyon yoksulluğu ile aynı kentlerde, hatta aynı mahallelerde yan yana, koyun koyuna yaşaması "hayra alamet" değildir. Gökdelenlerin yoksul gecekondularla kucak kucağa yaşadığı yerler, sosyal patlamaların nirengi noktalarıdır. Bu sosyal çalkantıların, bu sınıfsal çelişkilerin, terör ortamının kanı ile beslenip sulanması da rastlantı değildir...

Bu düzenin, kitlesel ve bireysel terörden başka silahı kalmamıştır Terör, bu sosyal çöküntüleri ve sınıfsal çelişkileri, bir süre daha gizlemek için kullanılan bir silaha dönüşmüştür. Bu terör ile bu siyasal rejimin yaşaması, sürmesi, sürdürülmesi olanaksızdır.

AP iktidarı, Türkiye'yi bir köşesi "zam" bir köşesi "terör" bir köşesi de "zulüm" olan uğursuz bir üçgenin içine sıkıştırmıştır Bu kanlı gidişin, bir ölçüde olsun durdurulması için CHP, MSP bağımsızlar ve Milli Birlik Grubu'nun, art niyetsiz bir dayanışmaya girmeleri gerekir ama, böyle olsa bile, kanserin aspirinle tedavisi olası görülmediğine göre, bu dilenci ekonomisinin, yoksul halk çocuklarını birbirine kırdıran bu kanlı düzenin faturalarını er geç hep birlikte ödeyeceğiz demektir.

Çok partili hayat, bir yandan çok zenginli, çok yoksullu, öte yandan çok cesetli bir kavgaya dönüşmüştür. İşin özeti budur!

Buna, "çok partili hayat" ve "Anayasa düzeni" diyenler beri gelsin!

(Cumhuriyet, 6 Haziran 1980)

BU KADARI OLMAZ!..

Hükümetlerin görevi, parlamento tarafından görüşülüp kabul edilen yasaların uygulanmasını sağlamaktır Yasaları uygulama ve yürütme görevi "yürütme organı" olan hükümete düşer.

Bir hükümet, bu hükümeti oluşturan parti, bir yasaya karşı olabilir. Fakat yasa yürürlükte kaldıkça, hükümetin görevi bu yasayı uygulamaktır. Bu yasayı beğenmeyen bir hükümet, aynı konuda bir yasa tasarısı hazırlar, bunu parlamentoya götürür.

CHP iktidarı döneminde, devletçe işletilecek madenler hakkında bir yasa çıkarılmış; yasanın uygulanması için de kararnameler hazırlanmıştı. Bu yasa, Anayasa'ya aykırı olarak yıllarca maden yataklarından milyonlar ve milyarlar kazanan maden işletmecilerinin ellerinden maden işletme ruhsatlarını alıp, bu hakkı yeraltı kaynaklarının doğal sahibi olan devlete veriyordu.

AP, devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Yasa'nın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Ancak bu başvuru reddedildi. Geriye bir yol kalmıştı. Anayasa'ya ve yasaya aykırı olarak yasanın uygulanmasını önlemek...

Demirel hükümeti güvenoyu alır almaz maden işletmecilerinin oluşturduğu "Maden Müstahsilleri Derneği" Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kıratlıoğlu'na bir mektup göndererek Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Yasa'nın uygulanmasını önlemek için, bir öneride bulunmuştu. Öneri, hükümete şu yolu göstermekteydi:

Yasa gereğince çıkarılmış kararnameyi kaldırırsanız, bizler yine madenleri ele geçiririz....

Belki anımsarsınız, "Maden Müstahsilleri Derneği"nin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kıratlıoğlu'na gönderdiği mektubu bu köşede yayınlamış, hükümetin böyle bir tutum izleyeceği konusunda doğan kuşkuları dile getirmiştik..

Aradan geçen zaman bu kuşkuları doğruladı ve hükümet "Maden Müstahsilleri Derneği"nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'na gönderdiği mektupta yeralan önerileri, noktası ve virgülüyle benimsediğini ortaya koydu.

Bakanlar Kurulu'nun bu son kararı, yasaya aykırıdır, Anayasa'ya aykırıdır. Ve yasanın uygulanması amacıyla çıkarılmış kararnameleri geri alarak, yasanın öngördüğü devlet işletmecili-

ğini, özel sektöre devretmek, "yasaya karşı hile" yolunu da aşan bir hukuksal "skandal" nitelığindedir.

Bir hükümet, kamu erkini yasanın uygulanması için değil de, tersine uygulanmaması için kullanıyorsa, burada hukuksal kavramlar olayı açıklayamaz. Çünkü bu noktadan sonra, "hukuksal iktidar" biter, "fiili iktidar" dediğimiz uygulama başlar AP iktidarın, Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Yasa'ya karşı ise bu yasanın değiştirilmesi için çalışmalar yapar, gücü yeterse yasayı değiştirir. Yasa yürürlükteyse, o zaman bu gibi zorlamalara, hukuk ve Anayasadışı yollara başvurarak, maden işletmecilerinin milyonlarına, yeni milyonlar ve milyarlar katamaz.

Bir yandan usulsüzlük ve sahtecilik yoluyla dışalımlardan milyonlar vuran firmaların suçları bir çırpıda bağışlanır, öte yandan özel sektörün ve sırtı kalın bürokratların döviz kaçakçılığı ile ilgili suç dosyaları Maliye Bakanlığı'nın bir tebliği ile Savcılık'ların, Ağır Ceza Mahkemeleri'nin ve Yargıtay Daireleri'nin önünden çekilip alınır. Bunlar yetmezmiş gibi, görevi yasayı uygulamak olan hükümet, devletçe işletilecek madenleri bir gecede özel sektöre devrediverir! Ne yasa tanırlar, ne Anayasa, ne hukuk devleti, ne şu ne bu!..

Özel telefonunu petrol şirketlerine kullandıran Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kıratlıoğlu'na bu konuları soracağız, nereden arayalım kendisini? Bakanlıktan mı, şirketten mi?

(Cumhuriyet, 7 Haziran 1980)

CHP VE DİRİLİŞ

CHP Küçük Kurultayı bugün toplanıyor. Kurultay'ın parti yönetimine, Meclis gruplarına ve tüm örgüte yön verecek yeni kararlar alması bekleniyor.

Ülkemiz olağanüstü koşulların içinden geçiyor Böyle bir dönemde il ve ilçe yöneticilerini kurban veren CHP'nin nasıl bir "muhalefet" yolu izleyeceği, bu kurultayın ilk ve en önemli gündemi olmalıdır.

CHP, toplumumuzun en eski ve en köklü siyasal partisidir. Program ve ilkeleri ile "demokratik sol" doğrultuya oturtulan

CHP'nin, içinde yaşadığımız koşullarda topluma yön verici işlevine kavuşması için derlenip toparlanması, çoktandır serpilip duran ölü toprağını üzerinden silkip atması gerekiyor.

İktidarda "iktidar" olamayan, muhalefette "muhalefet" görevini yürütemeyen bir parti, önce kendi kitle tabanında inanırlılığını ve güvenirliğini yitirir. CHP böyle bir sürecin içindedir. Kişisel çekişmelerin, delege oyunlarının ve hizip hesaplarının üzerine kurulmuş; hiçbir siyasal ve sınıfsal içeriği olmayan didişmelerin yarattığı yapay kanallarla, bu sürecin içinden sıyrılıp çıkmanın da olanağı yoktur.

Parti tabanından kaynaklanan gür ve içten seslerin, parti tavanlarında kulis söylentileri, kapalı yapılar ardındaki fısıltılar ve delege hesaplarıyla boğulmak istendiği bir kısır döngüden çıkmadan, "demokratik" olmaya, hele "sol" olmaya hiç mi hiç olanak yoktur!

İncir çekirdeğini doldurmayan, ancak içi boş parlak sözcüklerle süslenmiş konuşmalar yerine, CHP'nin bugün ve yarınını soğukkanlı gözlemler ve gerçekçi bulgularla saptayıp belirlemek gibi görevleri şu günlerde anımsamanın tam zamanıdır.

Örneğin, terör konusunda CHP, iktidarda ve muhalefette ne yapmış, daha doğrusu neleri yapmamıştır? Sözgelişi, 1978 yılında toplanan Küçük Kurultay'da Ecevit, başbakan olarak kürsüde yaptığı konuşmada Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, MHP hakkında 1970 yılında hazırladığı bir rapordan söz etmiş ve bu rapor ile saptanan belge ve yanıtlardan sonra o günlerin Başbakanı Demirel'in MHP için neden herhangi bir işlem yapmadığını sormuştu.

Sayın Ecevit, bu konuşmayı yaparken başbakandı; konuşmasına konu ettiği Emniyet Genel Müdürlüğü raporu başta olmak üzere her türlü belge devlet arşivindeydi. Ve siyasal partiler yasası, MHP'nin kapatılması amacıyla Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurulması için hem CHP ağırlıklı hükümete, hem de parti olarak CHP'ye başvuru olanakları tanıyordu. İktidardayken, bu görevi yerine getirmeyen CHP'nin muhalefette MHP hakkında Başsavcı'ya başvurması için Adana ve Kayseri İl Başkanları'nın öldürülmesi mi bekleniyordu?

CHP, kurultay kürsülerinde dile getirdiği konuların bile izleyicisi olmadı. Parti Genel Merkezi böylesine suskunluğa gömülürken, muhalefet kanatlarından, kurultay kürsülerinde böyle bir eleştiri de yükselmedi.

CHP hükümeti, bir Feyzioğlu'nun önergesiyle, doğru olup olmadığı, kanıtlanıp kanıtlanmayacağı belli olmayan "İşgüzar olayı" nedeniyle sarsılırken, bugün azınlık hükümeti, sahtecilik suçları dosyalara bağlanmış firmaları gözümüzün içine baka baka bağışlıyor da CHP'den tek bir ses, tek bir nefes bile çıkmıyor!

CHP, "demeç muhalefeti"nin verdiği kolaylık içinde olayların çok gerisinde kalmış, halkın, CHP'ye bel bağlamış kitlelerin, işçi sınıfının, emekçi sınıf ve tabakaların çok, hem de çok gerisine düşmüştür.

Türkiye'nin bu en köklü ve en eski partisinin, "demeç muhalefeti"ni bırakıp, kitleleri teröre karşı örgütleyecek "toplumsal muhalefete" geçmesi, hem demokratik yaşamımız, hem de CHP'nin geleceği için tek ve zorunlu yoldur. CHP'nin üzerindeki "ölü toprağını" silkip bu yola başvurması, bir "diriliş" olacak ve gerçek "diyalog" halk ile parti arasında ancak böyle kurulacaktır.

Sayın Ecevit, bir zamanlar haklı olarak, "parlamento halkın on yıl gerisindedir" diyordu. Biz de bugün, CHP'yi çepeçevre saran suskunluğu uzun süre izledikten sonra aynı haklılıkla, parlamentonun bir parçası olan CHP'nin "halkın kaç yıl gerisinde olduğunu" soralım.

CHP örgütünden, bu ölgünlüğün, bu suskunluğun üzerine gitmesini bekliyoruz!

(Cumhuriyet, 8 Haziran 1980)

KADAYIF VE İMAMBAYILDI

Erbakan hocamız, Demirel hükümetini düşürmesine düşürmek istiyor ama, işin "ama"sı var.

İşin "aması" şu: Erbakan, partisine tam anlamıyla egemen değil! MSP içinde, her partide olduğu gibi çeşitli eğilimler ve gruplar var Eğilimler olduğu gibi, "Nakşibendilik" benzeri "tarikatlar" da var Bu "Nakşibendilik" MSP içinde olduğu kadar, AP içinde de kök salmış durumda!

Yalnız solda "fraksiyon" olacak değil ya; sağda da böyle ayrımlar, eğilimler ve gruplar var "Süleymancılık" var, "Nakşi-

bendilik" var, "Nurculuk" var. Dinsel sağın içinde bu "fraksiyonlar" var; ırkçı sağ da "şamanistler" ve "Türk-İslam sentezcileri" gibi "fraksiyonlara" bölünmüş; bunların her birinin parlamento içinde sözcüleri, temsilcileri bulunuyor.

Çok partili hayatımızın içindeki iç bölmeler de bunlar... Dışarıdan göründüğü gibiyse, MSP içinde Erbakan ve arkadaşları, partinin daha demokratik, daha ılımlı kanadını oluşturuyor Bunlara Erbakan ile birlikte Oğuzhan Asiltürk'ü, Süleyman Arif Emre'yi, Recai Kutan'ı, Temel Karamollaoğlu'nu, Şener Battal'ı, Hasan Aksay'ı, Fehmi Cumaloğlu'nu katmak olasıdır. MSP'nin bu kanadı, verdikleri demeçlerde, yaptıkları konuşmalarda, "Batı kulübü zihniyeti" diye Batı emperyalizmine çatarlar, "faizci düzen" diye kapitalizme karşı çıkarlar.

MSP'nin öteki kanadının başını Korkut Özal çekiyor. Özal, sözü sohbeti yerinde, akıllı, zeki, -hadi biraz şaka yapalım- devrimci bir oğul yetiştirdiği için de iyi bir aile babasıdır! Özal, ikide -birde Suudi Arabistan'a gider. Burada ne yapar, ne eder, bilemeyiz. Ama sık sık Suudi Arabistan'a gider

Özal, "Nakşibendilik" gibi herhangi bir "mezhep" yakını, müridi, temsilcisi ya da sözcüsü müdür? Bunu da bilemiyoruz. Bildiğimiz, Özal'ın Erbakan'a karşı "gayri memnunları" çevresinde toparlayan yetenekli bir politikacı olduğudur.

Korkut Özal, bütün yeteneklerine ve sevimliliğine karşın, partinin, özgürlükçü sisteme daha kapalı, daha bağnaz ve AP'ye, dolayısıyla sermayeye yakın kanadını oluşturuyor. Korkut Özal'ın AP'ye yakınlığının bir canlı köprüsü, ağabeyi, MSP'nin eski adaylarından, MESS Başkanı ve Başbakanlık Müsteşarı ve de ayrıca DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal'ın kendisidir.

Demirel, MSP'nin özelliklerini avucunun içi gibi bilir. Bildiği için, "ben seni düşüreceğim" diyen MSP'yi bölüp parçalamak üzere bütün bu ayrılıkları, iç çekişmeleri, Süleymancılığı, Nakşibendiliği, Nurculuğu sonuna kadar kullanır.

Erbakan "kadayıfın altı kızarıyor" diye Demirel'e okunmuş üflenmiş bir "name" gönderirken, Demirel de "imambayıldı"yı fırına vermek üzeredir! Artık bundan sonra kadayıfın mı altı kızaracak, yoksa imam bayıldının mı dibi tutacak, orası pek belli değildir.

Ve yakın geleceğimiz kadayıf ile imambayıldının kızarmasına bağlıdır...

Otuz yıldır izlenen "dilenci ekonomisi", toplumu bütün kurumlarıyla çökerttiği gibi o sık sık dillerine doladıkları "milli ve manevi değerlere bağlılık", yani mertlik, doğrusözlülük, güvenilirlilik gibi özellikler de yok olup, gitmiştir. Şimdi bizde demokrasi, baştan ayağa "adam ayartma sanatı" haline dönüşmüştür!

Erbakan'ın Demirel'e verdiği süre yaz sıcaklarında son bulacak. Ne dersiniz: yaz sıcağında "kadayıf" yenmez, ağır gelir. "İmambayıldı" ise bir lokmada yenir. Hele şöyle ortasından ikiye ayrılmışsa!..

(Cumhuriyet, 9 Haziran 1980)

1854'ten sonra, 1980 OECD toplantısına kadar uzanan tarih diliminde en onurlu sayfalar, Mustafa Kemal döneminin ulusal bilinci ile yazılmıştır. 1920'lerde emperyalist ordulara diz çöktüren Mustafa Kemal'in uyandırdığı "Kuvay-ı Milliye ruhu", bugün yerini uyduluğa, teslimiyetçiliğe ve "dilenci ekonomisi"ne bırakmış ise, acı acı ve derin derin düşünmemiz gerekir.

Batı sermayesi, bugün 1920'lerin Mustafa Kemal Türkiye'sinden öç alıyor. "Haçlı seferleri"; OECD ile, NATO ile, silah ambargosu ile, savunma işbirliği anlaşmaları ile, IMF ile, dış borç ile her gün yeni baştan düzenleniyor. Ve Kurtuluş Savaşı öncesi ulusal kongrelerde reddedilen "Amerikan mandası", bugün başka başka yollarla, "cebren ve hile ile" içimizden yandaş bulup egemenlik kuruyor. (Cumhuriyet, 1 Nisan 1980, Batı Acısı...)

Uğur MUMCU

um:ag

ISBN 975-8084-44-5
9 789758 084449